

Erasmus+

Programmijuhend

*Kui eri keeleversioonide vahel esineb vastuolusid,
on ülimuslik ingliskeelne versioon.*

Version 2 (2021): 8 .4.2021

Erasmus+

Sisukord

A OSA. PROGRAMMI „ERASMUS+“ KÄSITLEV ÜLDINE TEAVE	4
MIS ON PROGRAMMI „ERASMUS+“ EESMÄRGID JA OLULISED ELEMENDID?	6
PROGRAMMI „ERASMUS+“ PRIORITEEDID	7
B OSA. TEAVE SELLES JUHENDIS KÄSITLETAVATE MEETMETE KOHTA	36
1. PÕHIMEEDE: ÜSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE	38
ÜLIÕPILASTE JA KÕRGKOOIDE TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT	41
ERASMUSE AKREDITEERING KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE, ÜLDHARIDUSE JA TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNAS	68
ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS	77
ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE	94
TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE	107
ÕPIRÄNNE NOORTE VALDKONNAS	122
ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS	123
NOORTE ÕPIRÄNDEPROJEKTID – NOORTEVAHETUSED	126
NOORSOOTOÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID	138
NOORTE OSALUSTEGEVUS	151
2. PÕHIMEEDE: ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE KOOSTÖÖ	166
PARTNERLUSED KOOSTÖÖ EDENDAMISEKS	169
KOOSTÖÖPARTNERLUSED	177
VÄIKEPARTNERLUSED	194
TIPPTASEME SAAVUTAMISE PARTNERLUSED	201
KUTSEHARIDUSE TIPPTASEME KESKUSED	202
ERASMUSE ALGATUS „TEACHER ACADEMY“ (ÕPETAJATE AKADEEMIAD)	210
ERASMUS MUNDUSE MEETMED	217
INNOVATSIOONIPARTNERLUSED	230
INNOVATSIOONILIIDUD	231
SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE NOORTEVALDKONNAS	248
MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED	256
3. PÕHIMEEDE: TOETUS POLIITIKA ARENDAMISEKS JA KOOSTÖÖKS	261
ALGATUS „EUROOPA NOORED ÜHESKOOS“	263
JEAN MONNET’ MEETMED	272
JEAN MONNET’ MEETMED KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS	273
JEAN MONNET’ MEETMED HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES	288
C OSA. TEAVE TAOTLEJATELE	298
D OSA. KASUTATUD TERMINID	320

A OSA. PROGRAMMI „ERASMUS+“ KÄSITLEV ÜLDINE TEAVE

Programm „Erasmus+“ on haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonda hõlmav ELi programm ajavahemikuks 2021–2027. Haridus, koolitus, noorsootöö ja sport on kodanike isiklikku ja kutsealast arengut toetavate valdkondade hulgas kõige olulisemad. Kvaliteetne ja kaasav haridus ning ka informaalne ja mitteformaalne õpe tagavad noortele ja kõigi teiste vanuserühmade osalejatele lõppkokkuvõttes kvalifikatsioonid ja oskused, mida on vaja mõtestatud osalemiseks demokraatlikus ühiskonnas, nad soodustavad kultuuridevahelist mõistmist ja edukat liikumist tööturul. Ajendatuna programmi edust perioodil 2014–2020 tugevdatakse programmis „Erasmus+“ jõupingutusi, et luua võimalusi rohkematele osalejatele ja suuremale organisatsioonide ringile, keskendudes seejuures programmi kvalitatiivsele mõjule ning andes panuse kaasavuse, ühtekuuluvuse, keskkonnahoidlikkuse ja digipädevuse suurendamisse ühiskonnas.

Euroopa kodanikel on vaja teadmisi, oskusi ja pädevusi, et tulla toime kiiresti muutuv ühiskonnas, mida iseloomustab üha suurem liikuvus, mitmekultuurilisus ja digitehnoloogia kasutamine. Teises riigis õppimine ja töötamine peaks muutuma normiks ning lisaks emakeelele veel kahe teise keele valdamine peaks olema tavapärane. Programm „Erasmus+“ on Euroopa haridusruumi, digiõppe tegevuskava (2021–2027), ELi noortestrategie ja ELi spordialase töökava eesmärkide saavutamisel võtmetähtsusega.

COVID-19 pandeemia on näidanud, et juurdepääs haridusele on varasemast veelgi olulisem selleks, et tagada kiire taastumine ning edendada samal ajal võrdseid võimalusi kõigile. Selle taastumisprotsessi osana viiakse programmi „Erasmus+“ kaasav mõõde uuele tasemele ning soodustatakse isikliku, sotsiaalharidusliku ja kutsealase arengu võimaluste pakkumist inimestele nii Euroopas kui ka mujal, et kedagi ei jäetaks kõrvale.

Programmi meetmete kvalitatiivse mõju suurendamiseks ja võrdsete võimaluste tagamiseks on selle eesmärk jõuda suuremal määral ja tõhusamalt eri vanuses ning erineva kultuurilise, sotsiaalse ja majandusliku taustaga inimesteni. Programmi keskne sihtrühm on vähemate võimalustega isikud, sealhulgas puudega inimesed ja sisserrändajad, samuti need Euroopa Liidu kodanikud, kes elavad äärealadel või on sotsiaal-majanduslikes raskustes. Selle kaudu innustatakse programmis osalejaid, eeskätt noori, tundma huvi kodanikuühiskonna vastu ja õppima kodanikuühiskonnas osalema, suurendades teadlikkust Euroopa Liidu ühistest väärtustest.

Peale selle aidatakse arendada digioskusi ja -pädevust ning teadmisi tulevikku suunatud valdkondades, näiteks võitlus kliimamuutuste vastu, puhas energeetika, tehisintellekt, robotika, suurandmete analüüs, kõik see on väga tähtis Euroopa edasise kestliku majanduskasvu ja ühtekuuluvuse jaoks. Innovatsiooni edendamise ning Euroopas teadmiste, oskuste ja pädevuse vallas esinevate lünkade täitmisega on programmiga võimalik anda mõtestatud panus. ELi ettevõtted peavad muutuma ande ja innovatsiooni toel konkurentsivõimelisemaks. Investeeringud teadmisesse, oskustesse ja pädevusse toob kasu üksikisikutele, institutsioonidele, organisatsioonidele ning ühiskonnale tervikuna, aidates saavutada kestliku majanduskasvu ja tagades võrdsuse, õitsengu ning sotsiaalse kaasatuse nii Euroopas kui ka mujal.

Veel üks probleem on seotud sellega, et kogu Euroopas kaldub demokraatlikus elus osalemise määr olema väike ning teadmised ja teadlikkus Euroopa küsimustest ja nende mõjust kõigi Euroopa kodanike igapäevaelule on sageli piiratud. Paljud ei soovi või ei saa kogukonnaelus või Euroopa Liidu tasandi poliitikas või ühiskonnaelus kaasa rääkida ega osaleda. Euroopa Liidu tuleviku seisukohast on äärmiselt oluline tugevdada noorte Euroopa identiteeti ja edendada noorte osalust demokraatlikes protsessides. Selle poole püüdlisel võib abiks olla mitteformaalne õppimine eesmärgiga suurendada noorte oskusi ja pädevust ning ka kodanikuaktiivsust.

Projektide kavandamisel tuleks arvesse võtta keskkonnahoidlikkust ning lõimida keskkonnahoidlikke tavasid kõigis tahkudes, võttes arvesse Euroopa Liidu prioriteeti muuta majandus kestlikumaks. Kaasatud organisatsioonid ja osalejad peaksid oma projektide kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab neid arutama ja

teadvustama keskkonnaküsimusi, otsima lahendusi rohujuure tasandil ning kujundama oma tegevuse elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna organisatsioonide riikidevahelise ja rahvusvahelise koostöö toetamise ja hõlbustamisega aidatakse inimestel omandada uusi võtmepädevusi ja vähendada haridussüsteemist varakult lahkumise määra ning soodustatakse formaalse, informaalse ja mitteformaalse õppega omandatud pädevuste tunnustamist. See hõlbustab mõttevahetust, parima tava ja oskusteabe edasiandmist ning digivõimekuse suurendamist, aidates seeläbi kaasa kvaliteetse hariduse tagamisele ja tugevdades sotsiaalset ühtekuuluvust. Programm „Erasmus+“ on Euroopa Liidu üks silmapaistvamaid edulugusid. See tugineb nii Euroopa-siseste kui ka rahvusvaheliste partnerluste mõõdet hõlmavates haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna Euroopa programmides enam kui 30 aasta jooksul tehtud edusammudele.

Programmi „Erasmus+“ juhend on koostatud kooskõlas Euroopa Komisjoni vastuvõetud iga-aastase tööprogrammiga programmi „Erasmus+“ jaoks ja seepärast võidakse see juhend läbi vaadata, et kajastada järgnevatel aastatel vastu võetavates tööprogrammides kindlaks määratavaid prioriteete ja tegevussuundi. Samuti on selle juhendi rakendamise eeldus see, et eelarveprojekti ette nähtud assigneeringud on eelarves kättesaadavad ELi eelarvepädeva institutsiooni poolt vastu võetud asjaomase aasta eelarves või ajutiste kaheteistkümnendike süsteemis.

MIS ON PROGRAMMI „ERASMUS+“ EESMÄRGID JA OLULISED ELEMENDID?

ÜLDEESMÄRK

Programmi üldeesmärk on toetada elukestva õppe abil inimeste hariduslikku, kutsealast ja isiklikku arengut haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas nii Euroopas kui ka mujal, soodustades seeläbi kestlikku majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist ja sotsiaalset ühtekuuluvust, innovatsiooni, Euroopa identiteedi tugevdamist ja kodanikuaktiivsust. Sel viisil on programm peamine vahend Euroopa haridusruumi loomisel, pidades silmas, et sellega toetatakse Euroopa strateegilist koostööd hariduse ja koolituse valdkonnas selle aluseks olevate valdkondlike tegevuskavadega, edendatakse noortepoliitika alast koostööd ELi noortestrategia 2019–2027 alusel ning arendatakse Euroopa mõõdet spordis.

ERIEESMÄRGID

Programmi erieesmärgid on edendada

- üksikisikute ja rühmaviisilist õpirännet, samuti koostööd, kvaliteedi parandamist, kaasamist, võrdseid võimalusi, tiptasemel teadmisi, loovust ning innovatsiooni haridus- ja koolitusvaldkonna organisatsioonide ja poliitika tasandil;
- õpirännet mitteformaalses ja informaalses õppes ning noorte aktiivset osalust, samuti koostööd, kvaliteedi parandamist, kaasamist, loovust ja innovatsiooni noortevaldkonna organisatsioonide ja poliitika tasandil;
- sporditöötajate õpirännet, samuti koostööd, kvaliteedi parandamist, kaasamist, loovust ja innovatsiooni spordivaldkonna organisatsioonide ja spordipoliitika tasandil.

PROGRAMMI „ERASMUS+“ PRIORITEEDID

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi eesmärk on edendada kõigis selle meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist, mitmekesisust ja õiglust. Nende eesmärkide keskmes on organisatsioonid ja vähemate võimalustega osalejad; seda silmas pidades hõlmab programm neile suunatud mehhanisme ja ressursse. Projektide ja tegevuse kavandamisel peaksid organisatsioonid rakendama kaasavat lähenemisviisi, tagades juurdepääsu mitmesugustele osalejate rühmadele.

Sel eesmärgil on oluline ka see, et projekte toetaksid riiklikud bürood, mis tagaks projektide võimalikult suure kaasavuse ja mitmekesisuse. Lähtudes Euroopa tasandil kehtestatud üldpõhimõtetest ja mehhanismidest, koostavad riiklikud bürood kaasamise ja mitmekesisuse kavad, et täita parimal võimalikul viisil vähemate võimalustega osalejate vajadusi ning toetada nende sihtrühmadega töötavaid organisatsioone riigis. Samal ajal on kaasamise ja mitmekesisusega seotud meetmete edendamisel ja elluviimisel oluline roll ka programmi rakendamist toetavatel SALTO teabekeskustel, eeskätt mis puudutab teadmiste kogumist ning riiklike büroode töötajate ja programmi toetusaaajate suutlikkuse suurendamise tegevuste kavandamist ja juhtimist. Programmi tsentraliseeritult juhitavate tegevussuundade puhul on samavõrd oluline roll Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametil (EACEA). Partnerriikides aitavad strateegiaga hõlmatud sihtrühmadeni jõuda ka ELi delegatsioonid ja olemasolu korral programmi „Erasmus+“ riiklikud ametid.

Nende põhimõtete rakendamiseks töötatakse välja kõiki programmivaldkondi hõlmav **kaasamise ja mitmekesisuse strateegia**, et soodustada rohkemate organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele ning jõuda paremini ja suuremal määral osalejateni, kel on vähem võimalusi. Samuti sätestatakse sellega raamistik sellisteks programmi kaudu toetatavateks projektideks, mille eesmärk on tegeleda kaasamise ja mitmekesisuse küsimustega. Strateegiaga soovitakse kõrvaldada tõkkeid, mille tõttu kõnealused võimalused ei pruugi eri sihtrühmadele Euroopas ja mujal kättesaadavad olla.

Osa neist võimalikest tõketest on loetletud allpool, et anda ettekujutus meetmetest, mida tuleks võtta vähemate võimalustega isikute juurdepääsuvõimaluste suurendamiseks ja nende abistamiseks. Need tõkked võivad takistada osalust nii eraldiseisvalt kui ka koostoimes.

- **Puuded** – sealhulgas füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline kahjustus, mis võib koostoimel erinevate takistustega tõkestada isiku täielikku ja tõhusat osalemist ühiskonnaelus teistega võrdsetel alustel¹.
- **Terviseprobleemid** – tervisehäired, sealhulgas rasked või kroonilised haigused või muud füüsilise või vaimse tervise probleemid, mis takistavad osalemist programmis.
- **Haridus- ja koolitussüsteemidega seotud tõkked** – takistusi võib esineda inimestel, kel on haridus- ja koolitussüsteemides eri põhjustel raskusi, madala haridustasemega noortel, mittetöötavatel ja mitteõppivatel noortel ning madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutel. Ehkki mõju võivad avaldada ka teised tegurid, on kõnealused hariduslikud probleemid enamasti tingitud sellest, et haridussüsteem kätkeb endas struktuurilisi piiranguid ja/või

---

¹ Puuetega inimeste õiguste ÜRO konventsioon: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

selles ei võeta piisaval määral arvesse üksikisikute konkreetseid vajadusi, ehkki probleemid võivad ühtlasi olla seotud isiklike asjaoludega. Samuti võib üksikisikute osalemist takistada see, kui õpingute käigus toimuvat õpi- või koolitusrännet välismaale segab õppekavade ülesehitus.

- **Kultuurilised erinevused** – ehkki kultuurilised erinevused võivad takistuseks olla ükskõik mis taustaga inimestele, võivad need iseäranis kahjulikku mõju avaldada vähemate võimalustega isikutele. Sellised erinevused võivad oluliselt takistada õppimist üldiselt ning eriti mõjutatud on sellest sisserändaja või pagulase taustaga inimesed (eeskätt äsja saabunud rändajad), rahvus- või etnilisse vähemusse kuuluvad inimesed, viipekeele kasutajad, inimesed, kellel on raskusi keelilise kohanemise ja kultuurilise kaasatusega jne. Kokkupuude võõrkeelte ja kultuuriliste erinevustega programmi tegevuses võib üksikisikutele mõjuda heidutavalt ning teataval määral piirata osalusest saadavat kasu. Samuti võivad kultuurilised erinevused isegi takistada võimalikel osalejatel programmi kaudu toetust taotlemast ning seega üldse osalemast.
- **Sotsiaalsed tõkked** – takistuseks võivad olla sotsiaalse kohanemise probleemid, näiteks piiratud sotsiaalne pädevus, antisotsiaalne või suure riskiga käitumine, (varasemad) õigusrikkumised, narkootikumide või alkoholi (varasem) kuritarvitamine või sotsiaalne tõrjutus. Muud sotsiaalsed takistused võivad tuleneda pereoludest, näiteks kui inimene on oma perekonnast esimene, kel on võimalus kõrgharidust omandada, kui tal on lapsi (eriti kui tegemist on üksikvanemaga) või ta on hooldaja, pere ülalpidaja või orb või kui ta on elanud või elab hoolekandeesutuses.
- **Majanduslikud tõkked** – takistuseks võivad osutada ebasoodsad majanduslikud tingimused, näiteks madal elatustase, väike sissetulek, vajadus ühitada õppimine ja töö enda ülalpidamiseks, sõltuvus sotsiaalhoolekandesüsteemist, pikaajaline töötus, ebakindel olukord või vaesus, kodutus, võlad või rahalised probleemid. Muud raskused võivad olla tingitud piiratud ülekantavusest selliste teenuste puhul (eeskätt vähemate võimalustega isikute tugiteenused), mida osalejad vajavad kaugematesse asukohtadesse või koguni välismaale suundumisel.
- **Tõkked seoses diskrimineerimisega** – takistusi võib esineda soo, vanuse, etnilise päritolu, usu, veendumuste, seksuaalse sättumuse või puude alusel diskrimineerimise või läbipõimuva diskrimineerimise tõttu (kahe või mitme nimetatud diskrimineerimisaluse koosinemine).
- **Geograafilised tõkked** – osalemist võib takistada see, kui inimene elab äärealal, maapiirkonnas, väikesaarel või äärepoolseimas piirkonnas, äärelinnas, vähem teenindatavas piirkonnas (piiratud avalikud transporditeenused, kehv taristu) või kolmanda riigi vähem arenenud piirkonnas vms.

Digipööre

COVID-19 kriis on näidanud, et Euroopa jaoks olulise digipöörde läbiviimisel on digiõpe äärmiselt tähtis. Eeskätt on see juhtinud tähelepanu sellele, et õpetamisel ja õppimisel tuleb järjest enam ära kasutada digitehnoloogia pakutavaid võimalusi ning tagada, et kõik inimesed saaksid arendada oma digioskusi. Kooskõlas **digioõppe tegevuskava** (2021–2027)² strateegiliste eesmärkidega aidatakse programmiga nendele jõupingutustele kaasa, et innustada õppijaid, haridus- ja noorsootöötajaid, noori ja organisatsioone digipöordes osalema.

Programmi raames toetatakse tegevuskava esimese strateegilise prioriteedi elluviimist, st hästi toimiva digioõppekeskkonna väljaarendamist; selleks suurendatakse igat liiki haridus- ja koolitusasutustes suutlikkust ja kriitilist

---

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_et.

mõistmist seoses sellega, kuidas kasutada õpetamise ja õppimise kõigil tasanditel ja kõigis sektorites ära digitehnoloogia pakutavaid võimalusi ning töötada välja digipöördeavad.

Samuti panustatakse programmiga tegevuskava teise strateegilise prioriteedi elluviimisse, toetades meetmeid eesmärgiga parandada kõigi (sealhulgas vähemate võimalustega noorte, üliõpilaste, tööotsijate ja töötajate) digioskusi ja -pädevust ühiskonna kõigil tasanditel. Keskkel kohal on eesmärk arendada nii põhilisi kui ka kõrgel tasemel digioskusi ning ka digikirjaoskust, mis on muutunud igapäevaelus hädavajalikuks, võimaldades inimestel toime tulla maailmas, mida mõjutavad arvukad algoritmid, ning osaleda täiel määral kodanikuühiskonnas ja demokraatias.

Neid kaht tegevuskavas kindlaks määratud strateegilist prioriteeti silmas pidades luuakse **Euroopa digiõppe keskus**, et parandada ELi tasandil koordineerimist digiõppe valdkonnas ning soodustada teadustegevust, heade tavade vahetamist ja eksperimenteerimist. Keskuse eesmärk on toetada liikmesriike järgmise kaudu: tihedam sektoritevaheline koostöö; digiõppe riiklike nõuandeteenistuste võrgustik kogemuste ja heade tavade vahetamiseks digiõpet soodustavate tegurite kohta; riiklike ja piirkondlike digiõppe algatuste ja strateegiate lõimimine ning riiklike ametiasutuste, erasektori, ekspertide, haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning kodanikuühiskonna ühendamine digiõppe poliitika ja tavade kiirema väljatöötamise abil. Peale selle aitab keskus jälgida digiõppe tegevuskava rakendamist.

Teabe, kommunikatsiooni ja tehnoloogiavahendite ulatuslikum kasutamine, füüsilise õpirände ja virtuaalõppe kombineerimine ning virtuaalkoostöö võimaldab programmi raames jõuda laiemas sihtrühmani nii liidus kui ka mujal.

Keskkond ja võitlus kliimamuutuste vastu

Nii praegu kui ka edaspidi on ELi põhiprioriteetid keskkond ja kliimamuutustevastased meetmed. Euroopa uus majanduskasvu strateegia on kehtestatud **Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises**,³ kus ühtlasi tunnistatakse, et koolidel, koolitusasutustel ja ülikoolidel on põhiroll õpilaste, lastevanemate ja laiemas kogukonnaga dialoogi pidamisel muutuste üle, mida on vaja selleks, et saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus.

Seega on programm üks peamisi vahendeid, et aidata arendada kliimamuutuste ja kestliku arengu alaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid nii Euroopa Liidus kui ka mujal. Programmis „Erasmus+“ suurendatakse õpirändevõimaluste arvu keskkonnahoidlikes tulevikku suunatud valdkondades; nende võimalustega aidatakse arendada pädevust, parandada karjääriväljavaateid ja kaasata osalejaid üleilmse jätkusuutliku majanduskasvu seisukohast strateegiliselt olulistele erialadele, pöörates erilist tähelepanu maaelu arengule (kestlik põllumajandus, loodusvarade majandamine, mullakaitse, mahepõllumajandus). Arvestades, et programmi „Erasmus+“ keskmes on õpiränne, tuleks ühtlasi astuda samme CO₂-neutraalsuse saavutamiseks, edendades säästvaid transpordiliike ja vastutustundlikumat käitumist.

Kuna keskkond ja võitlus ülemaailmse soojenemise vastu on edaspidi üks horisontaalsetest prioriteetidest projektide valikul, eelistatakse projekte eesmärgiga arendada pädevusi mitmesugustes keskkonnasäästlikkuse seisukohast asjakohastes sektorites, sealhulgas projekte, mis on seotud hariduse ja kultuuri panusega kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, roheliste kutseoskuste strateegiate ja meetodite väljatöötamisega, tulevikku suunatud ja üksikisikute

---

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_et.

vajadustele paremini vastavate õppekavadega ning ka algatustega, mille abil toetatakse osalevate organisatsioonide keskkonnasäästlikkuse valdkonnas kavandatavaid lähenemisviise.

Programmiga toetatakse selliste uuenduslike tavade rakendamist, mille eesmärk on innustada õppijaid, töötajaid ja noorsootöötajaid ellu viima muutusi (hoidma kokku ressursse, vähendama energiatarbimist ja jäätmeteket, kompenseerima CO₂ jalajälge ja heidet, tegema kestlikke toitumis- ja liiklusvalikuid jne). Samuti eelistatakse projekte, mis aitavad hariduse, koolituse, noortele suunatud tegevuse ja spordi kaudu muuta inimeste käitumist, sh isiklikke eelistusi, kultuurilisi väärtusi ja teadlikkust kestlikust arengust, tarbimisharjumusi ja elustiili.

Seega peaksid organisatsioonid ja osalejad püüdma lõimida keskkonnahoidlikke tavasid kõigis projektides ning juhinduma oma tegevuse kavandamisel keskkonnasõbralikust lähenemisviisist – see innustab arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, analüüsima kohalikke meetmeid ning kujundama oma tegevuse elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid viise.

Sellistel platvormidel nagu eTwinning ja EPAL avaldatakse ka edaspidi abimaterjale ning soodustatakse keskkonna- ja kestlikkusküsimustega seotud tõhusate haridustavade ning poliitikapõhimõtete vahetamist. Programm „Erasmus+“ on samuti võimas vahend, mis aitab jõuda paljude eri osalejateni meie ühiskonnas (koolid, ülikoolid, kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused, noorte- ja spordiorganisatsioonid, vabaühendused, kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kodanikuühiskonna organisatsioonid jne) ning neid tegevusse kaasata.

Osalemine demokraatlikus elus

Programmi raames tegeletakse probleemiga, et kodanikud osalevad Euroopa Liidu demokraatlikes protsessides vaid vähesel määral ja et nende teadmised EList on piiratud, ning võetakse meetmeid, et aidata kodanikel kaasa rääkida ja osaleda oma kogukonnas või liidu poliitika- ja ühiskonnaelus. Liidu tuleviku jaoks on äärmiselt oluline, et arusaam Euroopa Liidust kujuneks välja juba varajases eas. Formaalhariduse kõrval saab kodanike arusaama Euroopa Liidust arendada ning selle kogukonda kuulumise tunnet tugevdada mitteformaalse õppimise abil.

Programmiga toetatakse kodanikuaktiivsust ja elukestva õppe eetikat ning edendatakse sotsiaalsete ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevuste, kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse arendamist. Eelistatakse projekte, mis võimaldavad inimestel osaleda demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalse ja mitteformaalse õppetegevuse kaudu. Programmis keskendutakse teadlikkuse ja arusaamise suurendamisele Euroopa Liidu kohta, pöörates eelkõige tähelepanu ELi ühistele väärtustele, ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtetele ning sotsiaalsele, kultuuri- ja ajaloo pärandile.

Noortevaldkonnas on välja töötatud noorte osaluse strateegia,⁴ et tagada ühtne raamistik ja soodustada programmi abil noorte osalust demokraatlikus elus.

PROGRAMMI „ERASMUS+“ OLULISED ELEMENDID

Erilist tähelepanu väärivad järgmised programmi elemendid.

---

⁴ <https://www.salto-youth.net/rc/participation/ypstrategy/>.

Osalejate kaitse, tervis ja turvalisus

Programmi „Erasmus+“ olulised põhimõtted on programmi projektidesse kaasatud osalejate kaitse ja turvalisus. Kõikidel programmis „Erasmus+“ osalevatel isikutel peaks olema võimalus kasutada täiel määral võimalusi isiklikuks ja kutsealaseks arenguks ning õppimiseks. Sel eesmärgil tuleb tagada turvaline keskkond, kus austatakse ja kaitstakse kõikide isikute õigusi, nende füüsilist ja vaimset puutumatus ning vaimset tervist ja heaolu.

Kõikidel programmis osalevatel organisatsioonidel peavad olema tõhusad menetlused ja kord selleks, et tagada oma tegevuses osalejate turvalisus, kaitse ja mittediskrimineerimine ning seda edendada. Vajaduse korral peaksid alaealisi osalejaid (õpilased, kutsehariduses ja -õppes osalejad, noored) õpirändetegevuses saatma täiskasvanud. Saativast isikust täiskasvanute ülesanne on tagada nii õpirände kestel toimuva õppe piisav kvaliteet kui ka alaealiste osalejate kaitse ja turvalisus.

Peale selle peavad kõik õpilased, üliõpilased, praktikandid, õpipoisid, täiskasvanud õppijad, noored ja töötajad, kes osalevad programmi „Erasmus+“ mis tahes põhimeetme raames mõnes õpirändetegevuses, olema kindlustatud tegevuses osalemisega seotud riskide vastu. Kõige sobivama kindlustuspoliitika kindlakstegemine vastavalt elluviidava projekti liigile ja riigi tasandil kättesaadavatele kindlustusvormidele on projekti korraldajate ülesanne. Peale selle ei ole vaja vormistada projektipõhist kindlustust, kui osalejad on juba hõlmatud projekti korraldajate olemasolevate kindlustuspoliisidega.

Mõlemal juhul peavad olema kaetud järgmised valdkonnad:

- reisikindlustus (sh pagasi kahjustumine või kaotsimine), kui see on asjakohane;
- vastutuskindlustus (sh erialane vastutuskindlustus);
- õnnetus ja raske haigus (sh püsiv või ajutine töövõimetus);
- surm (sh välismaal elluviidavate projektide puhul kojutoomine).

Riikidevahelises tegevuses osalejatel soovitatakse tungivalt hankida endale (kui see on asjakohane) Euroopa ravikindlustuskaart. See on tasuta kaart, mis annab juurdepääsu meditsiiniliselt vajalikule riiklikule arstiabile ajutise viibimise ajal ükskõik millises 27 ELi riigis, Islandil, Liechtensteinis ja Norras samadel tingimustel ning sama tasu eest (mõnes riigis tasuta) nagu selles riigis kindlustatud isikutele. Lisateave kaardi ja selle hankimise kohta on kättesaadav aadressil <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=et>.

Kui projektides osalevad alla 18-aastased noored, peavad osalevad organisatsioonid saama noorte osalemiseks enne loa vanematelt või eestkostjatelt.

Mitmekeelsus

Mitmekeelsus on üks Euroopa projekti nurgakive, sümboliseerides võimsalt ELi püüdlust olla ühinenud mitmekesisuses. Võõrkeeltele on oluline roll oskuste puhul, mis aitavad inimestel end tööturu jaoks paremini ette valmistada ja kasutada võimalikult hästi ära olemasolevaid võimalusi. EL on seadnud eesmärgi, et igal kodanikul peaks olema võimalus alustada alates varajast east vähemalt kahe võõrkeele omandamist.

Keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamine on üks programmi erieesmärkidest. Keeleoskuse puudumine on üks peamisi tõkkeid, mis takistab osalemist Euroopa haridus-, koostus- ja noorteprogrammides. Keeletoe pakkumiseks loodud võimaluste eesmärk on muuta õpiränne tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning parandada õpitulemusi. Seega aidatakse nendega saavutada programmi erieesmärki.

Programmi raames pakutakse keeletuge õpirändega seotud tegevuses osalevatele inimestele. Keeletuge pakutakse peamiselt programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeletoe platvormi kaudu (mis on vastavalt vajadusele kohandatud konkreetsele valdkonnale), arvestades, et e-õppel on keeleõppe puhul juurdepääsu ja paindlikkuse seisukohast oma eelised. Programmi „Erasmus+“ veebipõhine keeletugi võimaldab osalejatel hinnata, praktiseerida ja parandada oma keeleoskust. Platvorm hõlmab muu hulgas abiõppe- ja põimõppevahendeid, et õpetajad ja noorsootöötajad saaksid õppijaid täiendavalt aidata, ning koostööpõhist õpet võimaldavat võrgusuhtluskeskkonda. Samuti jagatakse programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeletoe platvormil tasuta avatud keeleõppematerjale. Veebipõhise keeletoe kõrval võidakse pakkuda muus vormis keeletuge, et täita konkreetsete sihtrühmade keeleõppevajadusi, näiteks viipekeele või punktkirjakasutajad. Seda on võimalik rahastada kaasamise soodustamiseks ette nähtud sihtotstarbelise rahalise toetusega.

Keeleõpetust ja -õpet edendatakse ka koostööprojektide raamistikus. Uuendustegevus ja head tavad, mille eesmärk on edendada keeleoskust, võivad hõlmata näiteks õpetamis- ja hindamismeetodeid, pedagoogiliste materjalide väljatöötamist, teadusuuringuid, arvutipõhist keeleõpet ning võõrkeelte kasutamisega seotud ettevõtlustegevust.

Euroopa keelemärgiga tunnustab Euroopa Komisjon kvaliteetseid keeleõppealgatusi, toetab mitmekeelsuse valdkonna tipp-projektide tulemuste jagamist ning edendab avalikku huvi keeleõppe vastu. Riiklikud bürood annavad Euroopa keeleõppe tunnuskirju välja üks või kaks korda aastas nendele haridus- ja koolitusorganisatsioonidele, kes on programmi „Erasmus+“ raames silmapaistvate tulemustega ellu viinud detsentraliseeritud projekti keeleõppe ja -õpetuse valdkonnas. Programmist „Erasmus+“ väljavalitud projektide kõrval võib riiklik büroo otsustada anda Euroopa keeleõppe tunnuskirja ka muudele algatustele, mille puhul on rakendatud terviklikku, kaasavat või uuenduslikku lähenemisviisi keeleõpetusele ja -õppele.

Rahvusvaheline mõõde

Programmil „Erasmus+“ on tugev rahvusvaheline mõõde (st koostöö partnerriikidega) seoses õpirände- ja koostöötegevuse ning poliitikadialoogiga. Selleks et aidata Euroopa organisatsioonidel toime tulla üleilmastumise, kliimamuutuste ja digipöördega kaasnevate üldiste probleemidega, on oluline tugevdada rahvusvahelist õpirännet ja koostööd kolmandate riikidega, tugevdades Euroopa Liidu rolli ülemaailmse osalejana. Samal ajal aidatakse programmi meetmetega edendada ühiste prioriteetidega seotud väärtusi, põhimõtteid ja huve, eeskätt neid, mis on seotud inim- ja institutsioonilise arengu, kliimamuutustevastase võitluse, digipöörde, majanduskasvu ja töökohtade loomise, hea juhtimistava ning rahu ja julgeolekuga. Noorte kaasamine partnerriikides on keskse tähtsusega vastupanuvõimelisema ning vastastikusel usaldusel ja kultuuridevahelisel mõistmisel põhineva ühiskonna väljakujundamisel.

Oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamine ja valideerimine

Programmiga „Erasmus+“ toetatakse pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonidega seonduvaid liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendeid, eeskätt Europass, Noortepass, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF), Euroopa ainepunktisüsteem (ECTS), Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas (EQAVET), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register (EQAR), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustik (ENQA), samuti neid vahendeid toetavaid kogu ELi hõlmavaid haridus- ja koolitusvaldkonna võrgustikke, eelkõige riiklikud akadeemilise tunnustamise infokeskused (NARIC), Euroguidance võrgustikud, riiklikud Europassi keskused ning Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikud koordineerimisasutused. Nende vahendite ühine eesmärk on tagada, et pädevusi, oskusi ja kvalifikatsioone oleks nii riigi tasandil kui ka piiriüleselt lihtsam tunnustada ja mõista kõikides hariduse ja koolituse allsüsteemides ning ka tööturul, olenemata sellest, kas need omandati formaalhariduse ja -koolituse kaudu või muude õpikogemuste teel (nt töökogemus, vabatahtlik tegevus, veebipõhine õpe).

Nimetatud eesmärkide saavutamiseks peaksid need vahendid võimaldama arvestada selliste uute nähtustega nagu hariduse rahvusvahelistumine ja üha suurem digitaalse õppe kasutamine ning need peaksid toetama õppijate vajadustele ja eesmärkidele vastavate paindlike õppimisvõimaluste loomist. Neid vahendeid võib olla vaja edaspidi arendada, et tagada sidusus ja lihtsustamine, võimaldades omakorda õppijatel ja töötajatel õppimise või töötamise eesmärgil vabalt liikuda.

Noortevaldkonnas toetatakse arengut kõnealustes valdkondades selliste temaatiliste strateegiatega⁵ nagu noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia.

Lisateavet leiab aadressil https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/development-skills_et.

Projektidest teavitamine ja nende tulemuste levitamine mõju suurendamiseks

Selleks et tagada projektide mõju eri tasanditel, on keskse tähtsusega teabevahetus ja tulemuste levitamine. Olenevalt meetmest peavad programmi „Erasmus+“ rahastamist taotlevad isikud koostama teabevahetuskava, mille alusel jagatakse teavet projekti ja selle tulemuste kohta nii projekti käigus kui ka pärast seda. Projektiettepanekuid hinnatakse asjakohaste kriteeriumide alusel, tagamaks, et projekt hõlmab neid tahkusi. Samuti peavad taotlejad nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt hindama oma teabevahetustegevuse tulemuslikkust. Tulemuste levitamise ja teabevahetustegevuse ulatus ja mahukus peab olema proportsionaalne programmi „Erasmus+“ eri meetmete üld- ja erieesmärkide ning ulatusega.

Toetusesaajad peavad kogu teabevahetuses ja tulemuste levitamisel ning toodetel (nt veebisaidid ja väljaanded) ja üritustel selgelt viitama Euroopa Liidu toetusele. Eeskätt peavad nad tagama, et kõikidele teabematerjalidele lisatakse Euroopa Liidu embleem ning et need vastavad toetuslepingus või -otsuses kehtestatud sätetele⁶. Kui neid sätteid ei järgita, võidakse toetusesaaja toetust vähendada.

Kvaliteetse tulemuste levitamise ja teabevahetuskava koostamiseks peavad taotlejad arvesse võtma alljärgnevaid punkte.

- **Teabevahetuse eesmärgid:** st suurendada teadlikkust, edendada ühiskondlikke väärtusi, luua uusi partnerlusi edaspidiseks või avaldada mõju poliitikas ja tavades.
- **Sihtrühm:** inimesed, kelleni projekti raames jõuda soovitakse ja kellel võiks tulemustest kasu olla. Kirjeldus peab olema võimalikult üksikasjalik. Sihtrühm võib olla näiteks üldsus, sidusrühmad, eksperdid ja muud huvitatud isikud, otsusetegijad, meediakanalid.
- **Kanalid ja tegevus sihtrühmani jõudmiseks:** taotlejad peavad kindlaks tegema kanalid ja tegevused, mis on kõige tõhusamad valitud sihtrühma vajaduste täitmiseks, nt sotsiaalmeedia, üritused, väljaanded.
- **Projektitulemused** (materjalid ja väljundid): nt hea tava juhend, praktiline vahend või toode, uuringuaruanne, omandatud teadmised ja oskused. Tulemusi tuleks jagada või levitada programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormil (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_et).
- **Ajakava:** taotlejad peavad koostama tõhusa ajakava eri tegevuste jaoks (sidudes selle töökava/vaheeesmärkidega), kindlaks määrama realistliku eesmärgi ja tagama paindlikkuse, et võtta vajaduse korral arvesse projekti kulgu, muutusi sihtrühma vajadustes ning poliitika ja menetluste täiendamist.

---

⁵ Need strateegiad leiab aadressil <https://www.salto-youth.net/>.

⁶ Suunised Euroopa Komisjoni visuaalse identiteedi, sealhulgas Euroopa Liidu embleemi kasutamise kohta, on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/info/resources-partners/european-commission-visual-identity_et#documents.

- **Peamised tulemusnäitajad:** näitajad kujutavad endast väärtuslikku juhtimisvahendit tulemuste levitamise ja teabevahetuskava elluviimisel tehtavate edusammude jälgimiseks (ja võimaldavad teha vajaduse korral kohandusi) ning eesmärkide saavutamise tulemuslikkuse hindamiseks.

Nõue tagada avatud juurdepääs programmi „Erasmus+“ raames koostatud õppematerjalidele

Programmiga „Erasmus+“ edendatakse avatud juurdepääsu projektiväljunditele, et toetada õppimist, õpetamist, koolitust ja noorsootööd. Eelkõige on programmi „Erasmus+“ toetusesaajad kohustatud tegema kõik õppematerjalid ja -vahendid, mis on koostatud programmi raames toetatavate projektide käigus (dokumendid, meediasisu, tarkvara ja muu materjal), avatud litsentsi alusel üldsusele vabalt kättesaadavaks. Materjalid peavad olema tasuta ja piiranguteta kergesti kättesaadavad ja leitavad ning avatud litsents peab võimaldama üldsusel vahendit kasutada, uuesti kasutada, kohandada ja jagada. Selliseid materjale nimetatakse avatud õppematerjalideks. Nimetatud eesmärgi saavutamiseks tuleks vahendid töödeldaval digitaalsel kujul üles laadida sobivale ja vabalt juurdepääsetavale platvormile. Ehkki programmi „Erasmus+“ raames julgustatakse toetusesaajaid rakendama kõige avatumaid litsentse,⁷ võivad nad valida litsentsid, millega kaasnevad teatavad piirangud, nt piirang kaubanduslikul eesmärgil kasutamisele teiste poolt, või mis kohustavad teisi kohaldama sama litsentsi tuletatud teoste puhul, kui see on asjakohane tulenevalt projekti laadist ja materjali liigist ning kui see võimaldab üldsusel vahendit jätkuvalt kasutada, uuesti kasutada, kohandada ja jagada. Avatud juurdepääsu nõue on kohustuslik ja see ei piira toetusesaajate intellektuaalomandiõiguste kohaldamist.

Avatud juurdepääs programmi „Erasmus+“ teadusuuringute tulemustele ja andmetele

Programmiga „Erasmus+“ julgustatakse toetusesaajaid avaldama teadusuuringute tulemusi avatud juurdepääsuga kanalites, st tasuta või muude juurdepääsupiiranguteta kanalites. Samuti julgustatakse toetusesaajaid kohaldama teadusuuringute tulemuste puhul avatud litsentse. Võimaluse korral tuleks projektide käigus kogutud andmed avaldada avatud andmetena, st avatud litsentsiga, sobivas vormingus ja sobival avatud andmete platvormil.

MILLINE ON PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÜLESEHITUS?

Programmi „Erasmus+“ eesmärkide saavutamiseks on ette nähtud alljärgnevalt kirjeldatud meetmete võtmine ajavahemikul 2021–2027.

1. PÕHIMEEDE: ÜKSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

- **Õppijate ja töötajate õpiränne:** õpilastele, üliõpilastele, praktikantidele ja noortele ning õppejõududele, õpetajatele, koolitajatele, noorsootöötajatele, sporditreeneritele, haridusasutuste töötajatele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele pakutavad võimalused saada teises riigis õppimise ja/või töötamise

---

⁷ Nt laialt kasutatavad litsentsid Creative Commons Attribution või Creative Commons Attribution-Share Alike loometeoste puhul, GNU Public License ja GNU Lesser Public License tarkvara puhul või Open Database License andmebaaside puhul.

kogemus.

- **Noorte osalustegevus:** noorte juhitud kohalikud ja riikidevahelised algatused, mille eesotsas on mitteametlikud noorterühmad ja/või noorteorganisatsioonid ning mille eesmärk on innustada noori tundma huvi demokraatia vastu ja õppima demokraatlikus elus osalema, suurendades teadlikkust Euroopa Liidu ühistest väärtustest ja põhiõigustest, viies noori kokku otsusetegijatega kohalikul, riigi ja liidu tasandil ning aidates kaasa Euroopa Liidu ühiste eesmärkide saavutamisele.
- **Tegevus algatuse „DiscoverEU“ raames:** meede, mille raames pakutakse 18 aasta vanustele noortele ainulaadset võimalust reisida teatava lühikese perioodi jooksul Euroopas (kas üksi või koos grupiga) ning osaleda samal ajal informaalsetes õppes eesmärgiga arendada noortes Euroopa Liitu kuulumise tunnet ning võimaldada neil avastada Euroopa kultuurilist mitmekesisust.
- Programmi raames pakutakse **keeleõppevõimalusi** välismaal õpirändega seotud tegevuses osalevatele inimestele. Keeletuge pakutakse peamiselt programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeleteo vahendi kaudu (mis on vastavalt vajadusele kohandatud konkreetsele valdkonnale), arvestades, et e-õppel on keeleõppe puhul juurdepääsu ja paindlikkuse seisukohast oma eelised. Juhtudel, kui veebipõhine õpe ei ole kõige sobivam vahend sihtrühmani jõudmiseks, pakutakse keeletuge muus vormis.

2. PÕHIMEEDE: ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE KOOSTÖÖ

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

Partnerluste loomine koostöök, sealhulgas:

- **koostööpartnerlused** – koostööpartnerluste põhieesmärk on võimaldada organisatsioonidel parandada oma tegevuste kvaliteeti ja asjakohasust, kujundada välja partnerlusvõrgustikud ja neid tugevdada, suurendada riikidevahelise koostöö suutlikkust, edendades oma tegevuse rahvusvahelistumist, töötades välja ja vahetades uusi tavasid ja meetodeid ning jagades ja arutades ideid.
- **Väikepartnerlused** – selle meetme eesmärk on hõlbustada programmile juurdepääsu kooli- ja täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noorte- ja spordivaldkonna väiksemate osalejate ja selliste üksikisikute puhul, kelleni on keeruline jõuda. Võrreldes koostööpartnerlustega on organisatsioonidele antavad toetused väiksemad, projektide kestus lühem ning haldusnõuded lihtsamad. Meetme eesmärk on toetada rohujuure tasandi organisatsioone ja programmi uusi tulijaid, et vähendada väiksema organisatsioonisuutlikkusega üksuste osalemist takistavaid tõkkeid.

Tiipset arendavate partnerluste loomine, sealhulgas:

- **Euroopa ülikoolide algatus** – meetmega toetatakse kõrgkoolide alt ülespoole võrgustike loomist ja viiakse piiriülene koostöö seeläbi järgmisele tasandile, töötades välja tiipsetemal hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni pikaajalised ühisstrateegiad, mis põhinevad ühisel visioonil ja jagatud väärtustel;
- **kutsehariduse tiipsete keskused** – selle algatusega toetatakse kutsehariduse tiipsete keskuste riikidevaheliste platvormide väljatöötamist, mis on tihedalt seotud kohalike ja piirkondlike majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõime strateegiatega, toetades seejuures üldisi struktuurimuutusi ja majanduspoliitikat Euroopa Liidus;
- **programmi „Erasmus+“ algatus „Teacher Academy“:** meetme üldeesmärk on luua õpetajaharidust ja -koolitust pakkuvaid asutusi koondavad Euroopa partnerlused, et moodustada programmi „Erasmus+“ nn õpetajate akadeemiad, mille raames arendatakse Euroopa ja rahvusvahelist mõõdet õpetajate hariduses, edendatakse mitmekeelsust ja kultuurilist mitmekesisust, arendatakse õpetajate haridust kooskõlas ELi hariduspoliitikas kindlaksmääratud prioriteetidega ning aidatakse kaasa Euroopa haridusruumi eesmärkide saavutamisele;
- **Erasmus Munduse meetmed:** selle meetme eesmärk on soodustada kõrgkoolide tiipsete saavutamist ja

ülemaailmset rahvusvahelistumist (magistri-)õppeprogrammide abil, mida rakendavad ja tunnustavad vastastikku Euroopas asutatud kõrgkoolid ja mis on avatud teistes riikides tegutsevatele asutustele.

Innovatsioonipartnerluste loomine, sealhulgas:

- **innovatsiooniliidud** – meetme eesmärk on edendada kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, ettevõtluse ja teadusuuringute valdkonna oluliste osalejate (teadmiste kolmnurk) strateegilist koostööd, et soodustada haridus- ja koolitussüsteemide innovatsiooni ja moderniseerimist, võimaldades kindlaks teha ja pakkuda selliseid oskusi, teadmisi ja pädevusi, mida on tulevikus vaja tööturu nõudluse katmiseks Euroopa kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime seisukohast olulistest valdkondades;
- **tulevikku suunatud projektid** – selle meetme eesmärk on edendada innovatsiooni, loovust ja e-osalust, samuti sotsiaalset ettevõtlust mitmesugustes hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud valdkondades. Sellega toetatakse Euroopa peamistest prioriteetidest lähtuvaid tulevikku suunatud ideid, millel on potentsiaal muutuda üldkasutatavaks, edendada haridus- ja koolitussüsteeme ning noorte ja spordiga seotud süsteeme ning märkimisväärselt uuendada meetodeid ja tavasid eri liiki õpi- ja aktiivse osaluse keskkondades Euroopa sotsiaalse ühtekuuluvuse heaks.

Suutlikkuse suurendamine noorte valdkonnas – selle meetmega toetatakse programmi- ja partnerriikide organisatsioonide koostööd ja vahetusprojekte noortevaldkonnas; see hõlmab mitteformaalset õppetegevust eesmärgiga suurendada noortega töötavate organisatsioonide suutlikkust väljaspool formaalõpet, tagades seejuures noorte aktiivse osaluse.

Mittetulunduslikud spordiüritused – meetmega toetatakse mittetulunduslike spordiürituste ettevalmistamist, korraldamist ja järelmeetmeid; neid üritusi korraldavad spordivaldkonnas tegutsevad mittetulundusühendused või avalik-õiguslikud asutused ühes või mitmes riigis, et suurendada programmi „Erasmus+“ spordimeetmete nähtavust ning teadlikkust spordi olulisusest sotsiaalse kaasamise, võrdsete võimaluste ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisel.

Sellised veebiplatvormid nagu **eTwinning**, **Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE)**, **School Education Gateway (SEG)** ja **Euroopa Noorteportaal** annavad õpetajatele, koolitajatele, noorsootöötajatele, poliitikakujundajatele ja teistele kõnealustes valdkondades tegutsevatele, samuti õpilastele, noortele ja täiskasvanud õppijatele nii Euroopas kui ka mujal võimaluse teha virtuaalset koostööd, otsida andmebaasidest partnereid, osaleda praktikakogukondades ja kasutada muid veebipõhiseid teenuseid.

3. PÕHIMEEDE: TOETUS POLIITIKA ARENDAMISEKS JA KOOSTÖÖKS

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust.

Algatus „**Euroopa noored üheskoos**“, mis on suunatud rohujuures noorteorganisatsioonidele, kes soovivad luua piiriüleseid partnerlussuhteid, et lisada oma tegevusele Euroopa mõõde. Eesmärk on innustada taotlust esitama organisatsioone, kes ei ole Euroopa tasandil veel tugevalt kanda kinnitanud.

Peale selle hõlmab see põhimeede järgmisi meetmeid.

- Meetmed eesmärgiga töötada välja ELi poliitiline hariduse, koolituse, noorte ja spordi tegevuskava, mis hõlmab kõrgharidust, kutseharidust ja -õpet, koole ja täiskasvanuõpet käsitlevaid valdkondlikke tegevuskavasid, ja toetada selle elluviimist, eeskätt hõlbustades **avatud koordineerimise meetodite** haldamist ja toimimist.
- Euroopa **eksperimentaalsete poliitikameetmete** elluviimine, mida juhivad kõrgetasemelised avaliku sektori asutused; need meetmed hõlmavad paljudes riikides kohapeal toimuvat usaldusväärsetele hindamismeetoditele tuginevat poliitikameetmete katsetamist. Kooskõlas ELi noortestrategiega antakse rahalist toetust ka üksustele riiklikus töörühmas, mille iga riigi ametiasutus on riigi tasandil määranud tegelema ELi noortedialogiga.

- Meetmed eesmärgiga koguda tõendeid ja teadmisi haridus-, koolitus-, noorte- ja spordisüsteemide ja -poliitika kohta riigi ja Euroopa tasandil ning lõppkokkuvõttes soodustada läbimõeldud poliitikakujundamist. Tõendite kogumiseks ja analüüsimiseks kasutatakse **kogu ELi hõlmavaid või rahvusvahelisi küsitlusi ja uuringuid, samuti valdkondlikke ja riigispetsiifilisi eksperditeadmisi.**
- Meetmed, millega suurendatakse **oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ja hõlbustatakse nende tunnustamist ning ka ainepunktide ülekandmist**, et edendada kvaliteedi tagamist ning toetada mitteformaalse ja informaalset õppe valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist. See valdkond hõlmab ka toetust sellistele riigi ja Euroopa tasandi asutustele ja võrgustikele, kes soodustavad üleeuroopalisi vahetusi ning paindlike õppimisvõimaluste loomist hariduse, koolituse ja noortega seotud eri valdkondade vahel ning formaalse, mitteformaalse ja informaalset õppe keskkondades.
Meetmed, millega toetatakse **poliitikadialoogi sidusrühmadega Euroopa Liidust ja mujalt**, näiteks konverentside, ürituste ja muu tegevuse abil, millesse kaasatakse haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna poliitikakujundajad, nendes valdkondades tegutsejad ning teised sidusrühmad, et suurendada teadlikkust asjaomastest Euroopa poliitilistest tegevuskavadest ning turustada Euroopat kui suurepärasest õppe- ja teadustöö sihtkohta.
- **Koostöö** tunnustatud pädevuse ja analüüsivõimega **rahvusvaheliste organisatsioonidega** (OECD ja Euroopa Nõukogu), et tugevdada haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas poliitika mõju ja lisaväärtust.

JEAN MONNET' MEETMED

Jean Monnet' meetmetega toetatakse alljärgnevat tegevust.

- **Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas:** nende meetmetega toetatakse kõrgkooli nii Euroopas kui ka mujal, et edendada Euroopa lõimumist käsitlevate teemade õpetamist ja uurimist ning liidu poliitikaprioriteetidele keskenduvat poliitilist mõttevahetust ja vahetusprojekte teadusringkonna ja poliitikakujundajatega. Täpsemalt toetatakse järgmisi meetmeid: **Jean Monnet' moodulid** (lühiajalised õppeprogrammid ühel või mitmel Euroopa Liidu uuringute erialal); **Jean Monnet' õppetoolid** (Euroopa Liidu uuringutele spetsialiseerunud pikaajalisemad ametikohad ülikoolide õppejõududele); **Jean Monnet' tippkeskused** (Euroopa uuringute mitmesuguste erialade kõrgetasemeliste ekspertide teadmisi koondavad teabekeskused, kus töötatakse välja riikidevahelisi tegevusi ja luuakse struktuurseid sidemeid teiste riikide akadeemiliste asutustega).
- **Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades:** nende meetmetega edendatakse Euroopa Liidu alaste teadmiste omandamist programmiriikide koolides ning kutseharidus- ja -õppeasutustes. Meetmete eesmärk on pakkuda võimalusi haridusteenuste osutajatele (et nad saaksid töötada välja ja pakkuda õppesisu) ja õpetajakoolituse pakkujatele (et nad saaksid õpetajatele edasi anda metodoloogiat ja ajakohaseid teadmisi seoses Euroopa Liidu küsimustega), samuti edendada koolide ning kutsehariduse ja -õppe valdkonna esindajate ja sidusrühmade arutelu ja vahetusprojekte, et soodustada Euroopa Liidu teemade omandamist. Täpsemalt toetatakse järgmisi meetmeid: **õpetajakoolitus** (õpetajatele ELi-teemalise struktureeritud koolituse väljatöötamine ja pakumine); **võrgustikud** (heade tavade vahetamine ja koostöise õpetamise kogemuste omandamine teatavas riikide rühmas).
- **Toetus määratud asutustele:** selle meetmega toetatakse Euroopa huvides tegutsevaid määratud asutusi, kes osutavad liidule, liikmesriikidele ja kodanikele kvaliteetseid teenuseid konkreetsetes prioriteetsetes teemavaldkondades. Nende asutuste põhi- ja teavitustegevus hõlmab järgmist: teadusuuringud, sealhulgas andmete kogumine ja analüüs edasiseks poliitikakujundamiseks, rahvusvaheliste organisatsioonide tulevaste (eeskätt õigus- ja juhtimisvaldkonna) töötajate ja ametnike kohapealne ja veebipõhine õpetamine, liidu prioriteetsete küsimustega seotud ürituste korraldamine ning konkreetsete tulemuste ja üldise teabe levitamine laiemas üldsuses.

KUI SUUR ON EELARVE?

Programmi üldine soovituslik rahastamispakett on enam kui 26 miljardit eurot,⁸ mis eraldatakse ELi eelarvest seitsmeks aastaks (2021–2027). Aastaeelarve võtab vastu eelarvepädev institutsioon. ELi eelarve vastuvõtmisel läbitavaid etappe saab jälgida aadressil

https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/preparation_et.

Selleks et saada teavet eelarve kohta meetmete kaupa, tutvuge programmi „Erasmus+“ 2021. aasta tööprogrammiga

(https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/annual-work-programmes_et).

---

⁸ Programmi üldine soovituslik rahastamispakett on 24 574 miljardit eurot (jooksehindades), millele lisandub täiendav assigneering summas 1,7 miljardit eurot (2018. aasta hindades).

KES VIIB PROGRAMMI „ERASMUS+“ ELLU?

Euroopa Komisjon

Lõppkokkuvõttes vastutab programmi „Erasmus+“ rakendamise eest Euroopa Komisjon. Komisjon haldab jooksvalt programmi eelarvet ning määrab kindlaks selle prioriteedid, eesmärgid ja kriteeriumid. Peale selle juhib ja jälgib komisjon programmi üldist elluviimist, järeelmeetmeid ja hindamist Euroopa tasandil. Samuti kannab Euroopa Komisjon üldist vastutust nende struktuuride järelevalve ja koordineerimise eest, kes vastutavad programmi elluviimise eest riigi tasandil.

Euroopa tasandil vastutab programmi „Erasmus+“ teatavate meetmete elluviimise eest Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA). Käesolevas juhendis sisalduva teabe kõrval tasub tutvuda juhendis käsitletavate ja rakendusameti hallatavate meetmetega seotud konkursikutsete dokumentide ja taotlusvormidega, mis avaldatakse rahastus- ja hankeportaalil: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>.

Rakendusamet vastutab projektide haldamise eest kogu projekti kestel alates programmi tutvustamisest, toetustaotluste analüüsimisest ja projektide elluviimise jälgimisest kohapeal kuni projekti ja programmi tulemuste levitamiseni. Samuti on rakendusameti ülesanne avaldada spetsiaalseid konkursikutseid, mis on seotud programmi teatavate meetmega, mida käesolevas juhendis ei käsitleta.

Euroopa Komisjon vastutab rakendusameti kaudu ka alljärgneva eest:

- uuringute korraldamine programmiga toetatavates valdkondades;
- uuringute läbiviimine ja tõendusmaterjalile tuginev tegevus võrgustiku Eurydice kaudu;
- programmi nähtavuse ja süsteemse mõju suurendamine, levitades ja rakendades programmi tulemusi;
- lepinguliste küsimuste haldamine ning programmi „Erasmus+“ toetatavate asutuste ja võrgustike rahastamine;
- programmi raames teenuste pakkumiseks korraldatavate hankemenetluste haldamine.

Riiklikud bürood

Programmi „Erasmus+“ viiakse ellu peamiselt eelarve kaudse täitmise raames, mis tähendab seda, et Euroopa Komisjon on eelarve täitmise ülesanded delegeerinud riiklikele büroodele. Selle lähenemisviisi aluseks on põhimõte tuua programm „Erasmus+“ võimalikult lähedale programmi toetusesaajatele ning võtta arvesse riikide haridus-, koolitus- ja noortesüsteemide mitmekesisust. Selleks on iga programmi riik määranud kindlaks ühe või mitu riiklikku bürood (kontaktandmed on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_et). Need riiklikud bürood edendavad ja rakendavad programmi riigi tasandil ning toimivad ühelt poolt Euroopa Komisjoni ja teiselt poolt kohaliku, piirkondliku ja riigi tasandi osalevaid organisatsioone ühendava lülina. Riiklike büroode ülesanne on:

- anda programmi „Erasmus+“ kohta asjakohast teavet;
- korraldada oma riigis rahastatavate projektiettepanekute puhul õiglane ja läbipaistev valikumenetlus;
- jälgida ja hinnata oma riigis programmi elluviimist;
- pakkuda projektiettepanekute esitajatele ja osalevatele organisatsioonidele kogu projekti kestel tuge;
- teha tõhusat koostööd kõikide riiklike büroode võrgustikuga ja Euroopa Komisjoniga;
- tagada programmi nähtavus;
- edendada programmi tulemuste levitamist ja kasutamist kohalikul ning riigi tasandil.

Peale selle on riiklikel büroodel programmi „Erasmus+“ kvaliteetset arengut ja rakendamist silmas pidades oluline vahendav roll, sest nad

- viivad väljaspool projekti haldamisega seotud ülesandeid ellu projekte ja tegevust, näiteks koolitus- ja koostöötegevus ning võrgustikutegevus, millega toetatakse programmi kvaliteetset elluviimist ja/või ajendatakse poliitilist arengut programmiga toetatavates valdkondades;
- tagavad toetava suhtumise uutesse tulijatesse, vähemate kogemustega organisatsioonidesse ja vähemate võimalustega sihtrühmadesse, et kõrvaldada tõkked, mis ei lase neil isikutel programmis täielikult osaleda;
- otsivad võimalusi teha koostööd väliste asutuste ja riikide ametiasutustega, et suurendada programmi mõju vastavates tegevusvaldkondades nii oma riigis kui ka kogu Euroopa Liidus.

Riiklike büroode toetava lähenemisviisi eesmärk on juhendada programmi kasutajaid läbi kõikide etappide, alates esimesest kokkupuutest programmiga, jätkates taotlemisprotsessi ja projekti elluviimisega ning lõpetades lõpliku hindamisega. See ei ole vastuolus valikumenetluse õigluse ja läbipaistvuse põhimõtetega. Pigem lähtutakse selle puhul seisukohast, et kõikidele võrdsete võimaluste tagamiseks tuleb mõnele programmi sihtrühmale pakkuda rohkem abi nende vajaduste järgi kujundatud nõustamis-, seire- ja juhendamissüsteemide kaudu.

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmetega seotud asjaomased konkursikutsed avaldatakse programmi „Erasmus+“ veebisaidil⁹ ning riiklikud bürood teatavad neist oma veebisaitidel.

---

⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_et.

KES PROGRAMMI ELLUVIIMISES VEEL OSALEVAD?

Eespool nimetatud asutuste kõrval panustavad programmi „Erasmus+“ elluviimisse oma eksperditeadmistega alljärgnevad teabekeskused ja teabeametid, platvormid ning teadmus- ja eksperdivõrgustikud.

TEABEKESKUSED JA -AMETID

SALTO TEABEKESKUSED

SALTO teabekeskuste eesmärk on aidata parandada programmi „Erasmus+“ kvaliteeti ja suurendada selle mõju süsteemi tasandil, pakkudes konkreetsete valdkondade eksperditeadmisi, ressursse, teavet ja koolitustegevust riiklikele büroodele ning teistele hariduse, koolituse ja noorsootöö valdkonnas tegutsejatele. Muu hulgas hõlmavad need tegevused koolituskursuste, seminaride, õpikodade, õpikäikude, foorumite ning koostööd ja partnerlust soodustava tegevuse korraldamist programmi „Erasmus+“ prioriteetsetel teemadel.

HARIDUS JA KOOLITUS

Hariduse ja koolituse valdkonnas pakuvad SALTO teabekeskused ühtlasi:

- platvormi Euroopa koolitustegevuse korraldamiseks;
- sidusrühmadele võimalust arendada muu hulgas oma organisatsiooni suutlikkust kasutada täiel määral ära programmi „Erasmus+“ pakutavaid võimalusi, jagada parimat tava Euroopa riikide lõikes, leida partnereid või suurendada oma projektide mõju Euroopa tasandil.

NOORED

Noortevaldkonnas teevad SALTO teabekeskused ka järgmist:

- hõlbustavad mitteformaalse ja informaalset õppe tunnustamist;
- töötavad välja ja dokumenteerivad koolitus- ja noorsootöömeetodeid ja -vahendeid;
- annavad ülevaate sellistest Euroopa koolitustegevustest, mis on noorsootöötajatele kättesaadavad Euroopa koolituskalendri kaudu;
- avaldavad praktilisi väljaandeid ja juhiseid;
- esitavad ajakohast teavet Euroopa noorsootöö kohta;
- haldavad noorsooaldkonna koolitajate ja tugitöötajate andmebaasi;
- koordineerivad noortepassi (vahend, mis toetab noorte õpirände ja noorsootöö tegevusega seotud mitteformaalse ja informaalset õppe käigus omandatud õpiväljundite tunnustamist) rakendamist.

Noortevaldkonna SALTO keskuste tegevushaare on kas temaatiline (osalus ja teave, kaasamine ja mitmekesisus, koolitus ja koostöö) või geograafiline (idapartnerlusriigid ja Venemaa, Vahemere lõunapiirkonna riigid, Lääne-Balkani riigid).

Lisateavet leiab aadressidel www.salto-et.net ja www.salto-youth.net.

Otlas – noortevaldkonna organisatsioonidele ette nähtud vahend koostööpartnerite leidmiseks

SALTO-YOUTH'i teabekeskused on muu hulgas välja töötanud noortevaldkonna organisatsioonidele koostööpartnerite leidmiseks ette nähtud keske veebipõhise vahendi Otlas ning haldavad seda. Organisatsioonid saavad Otlases registreerida oma kontaktandmed ja huvipakkuvad valdkonnad ning võivad samuti esitada projektiideede elluviimiseks üleskutseid partnerite leidmiseks.

Lisateavet leiab aadressil www.salto-youth.net/otlas või www.otlas.eu.

Programmi „Erasmus+“ riiklikud ametid

Programmi „Erasmus+“ riiklikud ametid aitavad komisjonil, rakendusametil ja kohalikel ametiasutustel programmi „Erasmus+“ asjaomastes partnerriikides (Lääne-Balkani riigid, Vahemere ida- ja lõunapiirkonna riigid, Venemaa ja Kesk-Aasia riigid) ellu viia. Need ametid tegutsevad nendes riikides kontaktpunktina sidusrühmade jaoks, kes osalevad programmis „Erasmus+“ kõrghariduse valdkonnas. Ametid aitavad suurendada teadlikkust programmi „Erasmus+“ rahvusvahelisest mõõtmest ning selle nähtavust, asjakohasust, tulemuslikkust ja mõju.

Programmi „Erasmus+“ riiklike ametite ülesanne on:

- anda teavet programmi „Erasmus+“ meetmete kohta, mis on asjaomasele riigile osalemiseks avatud (sh kõrghariduse, noorte ning kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, kui see on asjakohane);
- nõustada ja aidata potentsiaalseid taotlejaid;
- koordineerida kohaliku kõrgharidusreformi eksperdirühma tegevust;
- anda oma panus uuringutesse ja ettevõtmistesse;
- toetada poliitikadialoogi;
- hoida kontakti kohalike omavalitsuste ja ELi delegatsioonidega;
- jälgida kõrghariduspoliitika arengut oma riigis.

Riiklikud akadeemilise tunnustamise infokeskused (NARIC)

NARIC võrgustikust saab teavet teistes Euroopa riikides saadud diplomite ja läbitud õppeperioodide tunnustamise kohta ning nõu seoses välismaiste akadeemiliste diplomitega riikides, kus tegutseb vastav infokeskus. Võrgustikust saavad eksperdinõu kõik need, kes suunduvad töötamiseks või haridustee jätkamiseks välismaale, ent samuti haridusasutused, üliõpilased, nõustajad, vanemad, õpetajad ja potentsiaalsed tööandjad.

Euroopa Komisjon toetab NARIC võrgustiku tegevust riikidevahelise teabe ja kogemuste vahetamisega, heade tavade väljaselgitamisega, asjaomase valdkonna süsteemide ja poliitikapõhimõtete võrdleva analüüsiga ning ühise hariduspoliitika jaoks oluliste küsimuste arutamise ja analüüsimisega.

Lisateavet leiab aadressil www.enic-naric.net.

Eurodeski võrgustik

Eurodeski võrgustik pakub noortele ja noortega töötavatele isikutele teavet, mis käsitleb Euroopa võimalusi hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas ning noorte kaasamist Euroopa tegevusse.

Eurodeski võrgustik, mis on esindatud kõikides programmi riikides ja mida koordineerib Euroopa tasandil Brüsselis asuv keskbüroo, vastab teabenõuetele, pakub teavet rahastamise kohta, korraldab üritusi ning koostab väljaandeid. Võrgustik aitab ka elavdada Euroopa Noorteportaali tegevust.

Euroopa Noorteportaali kaudu pakutakse Euroopa ja riigi tasandi teavet ning võimalusi, mis võivad huvi pakkuda Euroopas elavatele, õppivatele või töötavatele noortele. Teavet jagatakse 28 keeles.

Euroopa Noorteportaal asub aadressil https://europa.eu/youth/home_et. Lisateavet Eurodeski kohta leiab aadressil <http://www.eurodesk.eu>.

PLATVORMID JA VAHENDID

Programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvorm

Programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormil saab tutvuda kõikide programmi „Erasmus+“ raames rahastatavate projektide ning teatavate varasematest haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogrammidest rahastatud projektide teabe ja tulemustega. Ulatuslik teave programmi „Erasmus+“ 15 rakendamisaasta jooksul ellu viidud projektide, nende tulemuste ja saadud kogemuste kohta on organisatsioonidele hea inspiratsiooniallikas.

Projekte saab otsida märksõna, põhimeetme, aasta, riigi, teema, tulemuste liigi jms alusel. Otsinguid on võimalik salvestada ja pidevalt ajakohastada, et teha eelnevalt kindlaksmääratud kriteeriumide alusel kindlaks kõige uuemad projektid. Esile on tõstetud poliitilisest asjakohasusest, mõjususest ja teabevahetusega seotud potentsiaalset lähtudes valitud hea tava projektid ning alla saab laadida tutvustavaid teabelehti.

Programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvorm on kättesaadav aadressil

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_et.

eTwinning

eTwinning on kõikidele õpetajatele (lasteaiaõpetajatest keskkooliõpetajateni) mõeldud kogukond; see asub turvalisel platvormil, millele on juurdepääs vaid riikide ametiasutuste heakskiidu saanud õpetajatel. Osalejad saavad osa võtta paljudest tegevustest: projektide elluviimine teiste koolide ja klassidega; arutelud kolleegidega ja erialaste võrgustike loomine; mitmesugustes kutsealase arengu võimalustes kaasalöömine (internetis ja kohapeal) jne. eTwinningut rahastatakse Erasmus+ 2. põhimeetme alusel.

eTwinningus osalevad õpetajad ja koolid saavad tuge riiklikult kasutajatoelt. Tegemist on riigi pädeva asutuse määratud organisatsiooniga, kes abistab koole registreerimisel, partnerite leidmisel ja projekti elluviimisel, edendab meedet, annab välja auhindu ja kvaliteedimärke ning korraldab õpetajatele täienduskoolitust.

Riiklike kasutajatugede tegevust koordineerib keskne kasutajatugi, kes vastutab ka eTwinningu veebiplatvormi arendamise ja õpetajate täienduskoolituse korraldamise eest Euroopa tasandil.

Kõikide kasutajatugede loetelu ja lisateave on kättesaadav aadressil

http://www.etwinning.net/en/pub/get_support/contact.htm.

School Education Gateway (SEG)

School Education Gateway on Euroopa üldhariduse veebiplatvorm, mis on praegu kättesaadav 23s ELi keeles ning mille eesmärk on pakkuda õpetajatele kõike vajalikku seoses teabe, õppimise ja kutsealase arengu, vastastikuse toetuse ja võrgustikutöö, koostööprojektide ja õpirände võimaluste, poliitikaülevaadete ja muu sarnasega. Peale õpetajate kogukonna on SEG sihtkasutajad kõik programmi „Erasmus+“ meetmetes osalevad pooled, nt koolid ning muud haridussektoris tegutsevad isikud ja organisatsioonid, poliitikakujundajad ja riigi ametiasutused, vabaühendused, ettevõtted jne. Kuna tegemist on avaliku veebisaidiga, pääsevad sellele ligi kõik internetikasutajad (st ka väljastpoolt ELi liikmesriike). Selline lai kättesaadavus peaks parandama poliitika ja tavade seoseid Euroopa üldhariduses ning samuti aitama edendada poliitikat vastavalt sellele, mis tegelikult koolides toimub ja mida tööturul vajatakse.

SEG pakub mitmesugust sisu, nagu Euroopa projektidest pärit head tavad; Euroopa üldharidusvaldkonna ekspertide igakuised blogipostitused ja videointervjuud; õpetajatele mõeldud veebikursused, mis aitavad tegeleda klassiruumis tekkivate päevakajaliste küsimustega; ressursid, nt õpetamismaterjalid, juhendid ja koolidele ettenähtud veebipõhine töövahend; teave üldhariduspoliitika kohta; päevakajalised uudised ja sündmused jne. Sealt leiab spetsiaalsed vahendid, mis pakuvad õpetajatele ja koolitöötajatele tuge kutsealaseks arenguks koolitus- ja õpirände võimaluste leidmisel (kohapeal toimuvad kursused, töövarjutamine, õpetamislähetused jne), mida saab rahastada programmi „Erasmus+“ 1. põhimeetme alusel:

- programmi „Erasmus+“ vahend „Kursusekataloog“ (kontaktkoolituse võimalused);
  - programmi „Erasmus+“ vahend „Õpirände võimalused“ (õpetajate õpirände 1. põhimeetme alusel);
- <https://www.schooleducationgateway.eu/et/pub/index.htm>.

EPALE

Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE) on programmi „Erasmus+“ raames rahastatav Euroopa Komisjoni algatus. See on avatud täiskasvanuhariduse spetsialistidele: õpetajatele, koolitajatele ja vabatahtlikele, ent samuti poliitikakujundajatele, teadlastele, ajakirjanikele, õppejõududele ja teistele täiskasvanuharidusega seotud isikutele.

Platvorm pakub valdkonnauudiseid ja interaktiivseid võrgustikke, võimaldades kasutajatel luua sidemeid teiste kasutajatega üle kogu Euroopa, osaleda aruteludes ja vahetada häid tavasid. Paljude vahendite ja sisu seast leiab EPALest huvipakkuvaid vahendeid programmi „Erasmus+“ (potentsiaalsetele) toetusesaajatele, näiteks:

- kursuste ja sündmuste kalender, mida saab kasutada selleks, et
  - leida õpirände võimalusi 1. põhimeetme projektide toetusesaajatele,
  - tutvustada 2. põhimeetme projektide raames korraldatavaid kursusi ja sündmusi;
- koostööpartneri otsingu tööriist, mis on kasulik selleks, et leida koostööpartnereid ELi rahastatava projekti ettevalmistamiseks või leida või pakkuda töövarjutamise võimalusi;
- praktikakogukonnad pakuvad lisavõimalust sarnase huviga inimeste ja organisatsioonidega suhtlemiseks;
- koostöökeskkonnad, kus projektipartnerid saavad oma projekti välja töötada turvalises keskkonnas;
- ressursikeskus, kus projektide toetusesaajad saavad kasulikke materjale, millest oma töös lähtuda, ja/või üles laadida artikleid, aruandeid, käsiraamatuid ja muid materjale, mis on nende projekti käigus või nende organisatsiooni koostatud, pakkudes seega lisavõimalust tulemusi levitada;
- blogi, kus projektides osalejad saavad oma kogemusi jagada või oma tulemusi tutvustavaid videoid üles laadida mitteametlikul ja dünaamilisel viisil.

ELi vahenditest rahastatavates projektides osalejaid innustatakse jagama platvormil teavet oma tegevuste ja tulemuste kohta blogipostituste, uudiste, sündmuste ning muud liiki tegevuse kaudu.

Platvormi haldavad keskne tugimeeskond ja programmi „Erasmus+“ programmiriikide riiklike tugikeskuste võrgustik, kelle ülesanne on selgitada välja huvipakkuv teave ning julgustada sidusrühmi andma platvormi oma panus ja seda kasutama. EPALE on kättesaadav aadressil <https://epale.ec.europa.eu/et>.

SELFIE

SELFIE (eneseanalüüs tulemusliku õppimise kohta, soodustades innovatsiooni haridustehnoloogia kaudu) on tasuta pakutav mitmekeelne veebipõhine eneseanalüüsivahend, mis aitab üldharidus- ja kutseõppeasutustel arendada oma digisuutlikkust.

Vahendiga „SELFIE for Schools“ kogutakse anonüümselt õpilaste, õpetajate ja koolijuhtide arvamusi tehnoloogia kasutamise kohta konkreetses koolis. Selleks tuleb vastata lühikestele väidetele ja küsimustele lihtsal viiepallilisel skaalal. Nende sisendite alusel koostab töövahend aruande ehk hetkepildi (justkui *selfie*) kooli tugevatest ja nõrkadest külgedest tehnoloogia kasutamisel. SELFIEt saavad kasutada põhi-, kesk ja kutsekoolid nii Euroopas kui ka mujal ning see on kättesaadav rohkem kui 30 keeles. Seda saavad kasutada kõik koolid, mitte ainult need, kellel on arenenud taristu ja kes kasutavad tehnoloogiat palju.

COVID-19 kriisi tingimustes on märkimisväärselt suurenenud kaugtööd ja -õpet võimaldava digitehnoloogia kasutamine, sealhulgas kutsehariduse ja -õppe valdkonnas. Samuti on ilmnenud, et ettevõtetes on nendes tingimustes keeruline säilitada tööloppimist, mistõttu on veelgi olulisem suurendada kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpetajate ning ettevõttesiseste koolitajate dialoogi digitaalsete vahendite kaudu.

Digitaalõppe tegevuskava raames töötatakse välja uut õpetajatele suunatud vahendit (SELFIE for Teachers), mis tehakse kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadavaks 2021. aasta sügisel. Selle abil saavad õpetajad hinnata oma digipädevust ja usaldust digitaalteenuste vastu ning kiiret tagasisidet oma tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta. Vahendit on võimalik kasutada ka rühmaviisiliselt ning töötada välja koolituskava.

2020. aasta algul tehtud teostatavusuuringus analüüsiti SELFIE kohandatavust kutsehariduse ja -õppe süsteemis toimuva tööloppimise suhtes. Uuringus järeldati, et tööloppimise vahendina aitaks SELFIE viia kutseharidus- ja -õppeasutusi paremini kokku ettevõtetega, et arutada üheskoos kõige tõhusamaid viise digitehnoloogia kasutamiseks pakutavas hariduses ja koolituses. Tööloppimise SELFIEst (SELFIE for WBL) saaksid kasu koolijuhid, kutsehariduse ja -õppe õpetajad ning õppijad, ent ka ettevõttesisised koolitajad. 2020. aasta sügisel viidi üheksas riigis arvukate sidusrühmade osalusel edukalt ellu katseprojektid SELFIE laiendamiseks tööloppimisele, sealhulgas seoses õpipoisiõppega. Tööloppimise SELFIE on kavas täies ulatuses kasutusele võtta 2021. aasta keskpaigas.

SELFIE töötasid välja Teadusuuringute Ühiskeskus ning hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektooraat. Lisateavet SELFIE kohta leiab aadressil https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_en

HEInnovate

Juhtraamistik HEInnovate pakub kõrgkoolidele ELis ja mujal võimalust analüüsida oma innovatsioonisuutlikkust ja ettevõtlikkust ühes või mitmes kaheksast raamistikuga hõlmatud valdkonnast:

- juhtimine ja valitsemistava;
- organisatsiooniline suutlikkus: rahastamine, inimesed ja stiimulid;
- ettevõtlik õpetamine ja õppimine;
- ettevõtjate ettevalmistamine ja toetamine;
- digipööre ja -suutlikkus;
- teadmiste vahetamine ja koostöö;
- rahvusvahelistunud asutus;
- mõju hindamine.

Ühtlasi on HEInnovate praktikakogukond, mille raames eksperdid pakuvad kõrgkoolidele õpikodasid, et parandada innovatsiooniga seotud tulemuslikkust, ning koolitajate koolituse üritusi, et edendada lähenemisviisi laiemalt riigi tasandil. Koolitusmaterjalid on avaldatud veebisaidil. Platvormil on kättesaadavad ka juhtumiuuringud ja kasutajate lood, mis näitlikustavad ELi kõrgkoolides seoses innovatsiooniga rakendatavaid eri lähenemisviise. Koostöös OECDga on koostatud hulk riigipõhiseid ülevaateid, mis on avaldatud HEInnovate'i ja OECD veebisaitidel. HEInnovate'i riigipõhistes aruannetes kirjeldatakse ELi eri liikmesriikides rakendatavaid innovatsiooni- ja ettevõtlusalaseid lähenemisviise.

Raamistikust HEInnovate võib kasu olla Erasmuse programmist rahastatavates projektides, näiteks Euroopa ülikoolide algatuse ja innovatsiooniliitude projektides.

HEInnovate on kättesaadav aadressil <https://heinnovate.eu/en>.

Euroopa Noorteportaal

Euroopa Noorteportali kaudu pakutakse Euroopa ja riigi tasandi teavet ning võimalusi, mis võivad huvi pakkuda Euroopas elavatele, õppivatele või töötavatele noortele. Samuti innustatakse noori osalema Euroopa demokraatlikus elus, eelkõige ELi noortedialoogi ja muude algatuste kaudu, mille eesmärk on kaasata noori poliitikakujundamisel kaasa rääkima. Euroopa Noorteportalis leidub teavet ka teistele noortevaldkonnas tegutsevatele sidusrühmadele; see teave on kättesaadav 28 keeles veebisaidil https://europa.eu/youth/EU_et.

Otlas

SALTO-YOUTH'i teabekeskused on muu hulgas välja töötanud noortevaldkonna organisatsioonidele koostööpartnerite leidmiseks ette nähtud keskse veebipõhise vahendi **Otlas** ning haldavad seda. Organisatsioonid saavad Otlases registreerida oma kontaktandmed ja huvipakkuvad valdkonnad ning võivad samuti esitada projektiideede elluviimiseks üleskutseid partnerite leidmiseks.

Lisateavet leiab aadressil www.salto-youth.net/otlas või www.otlas.eu.

Euroopa üliõpilaspileti algatus

Euroopa üliõpilaspileti algatuse eesmärk on hõlbustada õpi- ja koolitusrännet, tehes digitaalsena kättesaadavaks kõik üliõpilaste õpirändeks vajalikud põhikomponendid, alates teabe esitamisest kuni taotlusprotsessideni ning teises riigis vastuvõttvas kogukonnas kohanemiseni. Selle algatuse taustal on kõrgkoolidele ja üliõpilastele nüüd kättesaadavad Erasmus+ mobiilirakendus ja paberivaba Erasmuse programmi võrk (Erasmus without Paper Network), mida täiendatakse edaspidi kasutajatele pakutavate uute teenuste ja funktsioonidega.

Erasmus+ mobiilirakendus pakub üliõpilastele ühtset veebipõhist juurdepääsupunkti kogu teabele ja kõikidele teenustele, mida võib vaja minna enne üliõpilasvahetust teises riigis, selle ajal ja pärast seda. Samuti sisaldab Erasmus+ mobiilirakendus muude sektorite õppijatele suunatud teavet programmis osalemise kohta. Rakenduse saab alla laadida App Store'is või Google Play poes. Lisateave on kättesaadav aadressil erasmusapp.eu.

Paberivaba Erasmuse programmi võrk võimaldab kõrgkoolidel kasutada kesket kommunikatsioonikanalit, et vahetada sujuvalt, turvaliselt ja ühetaoliselt üliõpilaste õpirände andmeid; see tagab täielikult digitaalse platvormi õpirände haldamiseks, sealhulgas veebipõhised õppelepingud ja digitaalsed kõrgkoolidevahelised lepingud. Kõrgkoolidele, kes soovivad oma süsteemi võrku ühendada, on teave ühendamise kohta, suunised ja juhendid kättesaadavad paberivaba Erasmuse pädevuskeskuse lehel aadressil <https://cc.erasmuswithoutpaper.eu>.

TEADMUS- JA EKSPERDIVÕRGUSTIKUD

Eurydice võrgustik

Eurydice võrgustiku raames keskendutakse eelkõige sellele, kuidas haridus on Euroopas kõikidel tasanditel struktureeritud ja korraldatud, eesmärgiga parandada Euroopa süsteemide vastastikust mõistetavust. See tagab Euroopas haridussüsteemide ja -poliitika eest vastutavatele isikutele otsuste tegemiseks vajalikud Euroopa tasandi võrdlevad analüüsid ning riigipõhise teabe hariduse ja noorte valdkonnas.

Eurydice võrgustik avaldab hulganisti teavet, sealhulgas riiklike haridussüsteemide üksikasjalikud kirjeldused ja ülevaated („National Education Systems and Policies“ (Riiklikud haridussüsteemid ja -poliitika)); võrdlevad temaatilised

aruanded konkreetsel liidu jaoks olulistel teemadel („Thematic Reports“ (Temaatilised aruanded)); näitajad ja statistika („Key Data Series“ (Põhiandmete kogum)) ning haridusega seotud fakte ja näitajaid sisaldavad teabelehed, nagu riikide haridussüsteemide struktuuri tutvustus, koolikalendrid, õpetajate palkade võrdlus ning nõutav koormus riikide ja haridustasandite kaupa („Facts and Figures“ (Faktid ja näitajad)).

Võrgustik koosneb rakendusametis tegutsevast keskest koordineerivast üksusest ja riiklikest üksustest, mis on asutatud kõikides programmis „Erasmus+“ osalevates riikides ning lisaks Albaanias, Bosnias ja Hertsegoviinas ning Montenegros.

Lisateavet leiate rakendusameti veebisaidilt <https://eacea.ec.europa.eu/homepage>.

Noorteviki riiklike korrespondentide võrgustik

Kooskõlas ELi noortestrategiaga ja eesmärgiga parandada teadmisi Euroopa noorsooküsimustest antakse rahalist toetust Noorteviki (interaktiivne vahend, mis annab selget, ajakohast ja hõlpsasti kasutatavat teavet Euroopa noorte olukorra ning riikide noortepoliitika kohta) riiklikele struktuuridele.

Rahalist toetust antakse riigi ametiasutuste määratud asutustele programmiriigis, et need asutused saaksid ellu viia meetmeid riigipõhise teabe, võrreldavate riigikirjelduste ja näitajate koostamiseks, aidates parandada Euroopa noortesüsteemide ja -poliitika vastastikust mõistatavust.

Kõrgharidusreformi eksperdirühm

Kõrgharidusreformi riiklikud eksperdirühmad pakuvad asjaomastes partnerriikides (Lääne-Balkani riigid, Vahemere ida- ja lõunapiirkonna riigid, Venemaa ja Kesk-Aasia riigid) kohalikele omavalitsustele ja sidusrühmadele hulgaliselt eksperditeadmisi, et soodustada reforme ning kiirendada kõrghariduse valdkonnas tehtavaid edusamme. Nad osalevad oma riigi kõrghariduspoliitika väljatöötamisel. Kõrgharidusreformi eksperdirühmade tegevus põhineb vastastikustel kontaktidel. Igas riiklikus eksperdirühmas on 5–15 liiget. Eksperdirühma liikmed on kõrghariduse valdkonna asjatundjad (rektorid, prorektorid, dekaanid, juhtivõppejõud, rahvusvaheliste suhete spetsialistid, üliõpilased jne).

Kõrgharidusreformi eksperdirühma ülesanne on muu hulgas toetada:

- poliitikakujundamist oma riigis, toetades tihedas koostöös asjaomaste kohalike omavalitsustega kõrghariduse ajakohastamist, reformiprotsesse ja strateegiaid;
- poliitilist dialoogi ELiga kõrghariduse valdkonnas;
- koolitus- ja nõustamistegevust, mis on suunatud kohalikele sidusrühmadele, eeskätt kõrgkoolidele ning nende töötajatele;
- programmi „Erasmus+“ projekte (eelkõige neid, mida viiakse ellu suutlikkuse suurendamise meetme kaudu), levitades nende tulemusi ja väljundeid, iseäranis häid tavasid ja uuenduslikke algatusi, ning kasutades neid koolituse eesmärgil.

Kutsehariduse ja -õppe ELi vahendite rakendamist toetavad riiklikud rühmad

Kutsehariduse ja -õppe ekspertide riiklike rühmade eesmärk on pakkuda eksperditeadmisi, et edendada kutsehariduse ja -õppe ELi vahendite ja põhimõtete kohaldamist programmi „Erasmus+“ raames ELi vahenditest rahastatavates projektides. Asjaomased kõrghariduse ja -õppe ELi vahendid on kindlaks määratud vastavates kutseharidust ja -õpet käsitlevates ELi poliitikadokumentides, näiteks kvaliteetse ja tõhusa õpipõisõppe Euroopa raamistikus ning kutseharidust käsitlevas nõukogu soovitusel (need vahendid on nt Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik (EQAVET), ELi peamised kutsekirjeldused, hariduse omandanute edasise tegevuse jälgimine jms). Eeskätt peaksid

ekspertid pakkuma programmi „Erasmus+“ raames ELi vahenditest rahastatavate projektide toetusesaajatele abi nende kutsehariduse ja -õppe ELi vahendite rakendamisel oma projektides.

EQAVETi riiklike tugikeskuste võrgustik

Riikide ametiasutuste loodud EQAVETi riiklikud tugikeskused koondavad valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, sealhulgas sotsiaalpartnereid ja kõiki asjaomaseid sidusrühmi riigi ja piirkondlikul tasandil, et aidata kaasa Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku rakendamisele kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, nagu on sätestatud nõukogu soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta¹⁰.

EQAVETi riiklike tugikeskuste eesmärk on 1) teha konkreetseid algatusi EQAVETi rakendamiseks ja edasiarendamiseks, 2) teavitada ja kaasata mitmesuguseid sidusrühmi, et aidata kaasa EQAVETi rakendamisele, 3) toetada enesehindamist kui täiendavat ja tulemuslikku kvaliteedi tagamise vahendit, 4) esitada EQAVETi raamistikul põhineva riikliku kvaliteedi tagamise korra ajakohastatud kirjeldus ning 5) osaleda kutsehariduse ja -õppe süsteemi kvaliteedi tagamise vastastikusel hindamisel ELi tasandil.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistik, Europass ja Euroguidance – riiklikud keskused

Igas riigis toetatakse neid kolme riiklike keskuste võrgustikku ühe ühtse lepingu alusel.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikud koordineerimisasutused

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) riiklikud koordineerimisasutused, mille on määranud riikide ametiasutused, aitavad riiklikel keskustel:

- töötada välja, rakendada ja vaadata läbi riiklikke kvalifikatsiooniraamistikke ning sidustada need Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga;
- vaadata läbi ja vajaduse korral ajakohastada riiklike kvalifikatsiooniraamistike või -süsteemide tasemete sidustamist EQFi tasemetega.

Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku riiklikud koordineerimisasutused aitavad tuua EQFi üksikisikutele ja organisatsioonidele lähemale:

- toetades asjaomaste EQFi tasemete lisamist tunnistustele, diplomitele, akadeemilistele õienditele ja teistele kvalifikatsioonidokumentidele ning kvalifikatsioonandmebaasidesse;
- töötades välja riiklike kvalifikatsiooniraamistike kvalifikatsioonide sisaldavaid kvalifikatsiooniregistreid või -andmebaase ning avaldades need Europassi portaalis.

Lisateavet leiab aadressil <https://europa.eu/europass/et/implementation-european-qualifications-framework-efq>.

---

¹⁰ Lisada allmärkus vastava ELT-viitega.

Riiklikud Europassi keskused

Europassi põhiosa moodustab veebiplatvorm, kus üksikisikud ja organisatsioonid saavad kasutada interaktiivseid vahendeid ning tutvuda teabega õppimisvõimaluste, kvalifikatsiooniraamistike ja kvalifikatsioonide, nõustamise, oskuste prognoosimise, enesehindamisvahendite ning oskuste ja kvalifikatsioonide dokumenteerimise kohta, samuti võimaldab portaal juurdepääsu õppimis- ja töövõimalustele. See nõuab riigi tasandil märkimisväärset tööd, mille eest vastutavad riikide ametiasutuste määratud keskused. Nende keskuste ülesanne on eelkõige:

- teha ELi platvormil kättesaadavaks riigi tasandi teave, et tagada ühelt poolt ELi platvormi ning teisalt õppimisvõimalustega seotud riiklike andmeallikate ja riiklike kvalifikatsiooniandmebaaside või -registrite vastastikune ühendatus;
- edendada ELi platvormil pakutavate teenuste kasutamist;
- teha koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmadega riigi tasandil.

Euroguidance võrgustik

Euroguidance on riikide ametiasutuste määratud riiklike teabekeskuste Euroopa võrgustik. Euroguidance'i keskustel on järgmised ühised eesmärgid:

- teha koostööd ja pakkuda tuge liidu tasandil, et tugevdada nõustamistegevusega seotud poliitikat, süsteeme ja tavasid liidus (arendada elukestva nõustamise Euroopa mõõdet);
- toetada nõustajate pädevuse arendamist;
- pakkuda kvaliteetset teavet elukestva nõustamise kohta;
- edendada õpirände ja karjäärijuhtimise võimalusi Euroopas (Europassi portaali kaudu).

Euroguidance'i peamine sihtrühm on nii haridus- kui ka tööhõivesektori nõustajad ja poliitikakujundajad.

Lisateavet leiab aadressil <http://euroguidance.eu>.

KES SAAB PROGRAMMIS „ERASMUS+“ OSALEDA?

Programmi peamine sihtrühm on üksikisikud. Üksikisikuteni jõutakse aga siiski peamiselt organisatsioonide, institutsioonide, asutuste või rühmade kaudu, kes programmi tegevust korraldavad. Seepärast on programmile juurdepääsu tingimused seotud kahe osalejate kategooriaga: osalejad (programmis osalevad üksikisikud) ja osalevad organisatsioonid (sh mitteametlikud rühmad ja füüsilisest isikust ettevõtjad¹¹). Nii osalejate kui ka osalevate organisatsioonide puhul sõltuvad osalemise tingimused nende asukohariigist.

Programmi „Erasmus+“ projektitegevuses osalejad

Programmi „Erasmus+“ projektides osalejad peavad üldjuhul asuma mõnes programmiriigis. Osa meetmeid, eelkõige kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noortevaldkonnas, on avatud ka partnerriikidest pärit osalejatele.

Programmi „Erasmus+“ projektis osalemise konkreetset tingimused sõltuvad asjaomase meetme liigist.

Üldjoontes on peamised sihtrühmad järgmised:

- kõrghariduse valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige üliõpilased (lühike õppetsükkel, esimene, teine või kolmas õppetsükkel), kõrgkoolide õppejõud ja professorid, kõrgkoolide töötajad, koolitajad ja spetsialistid ettevõtetest;
- kutsehariduse ja -õppe valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpipoisid ja õpilased, spetsialistid ja koolitajad, esmakutseõpet pakkuvate organisatsioonide personal, koolitajad ja spetsialistid ettevõtetest;
- üldhariduse valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige koolide juhid, õpetajad ja töötajad ning koolieelset haridust, põhi- ja keskharidust omandavad õpilased;
- täiskasvanuhariduse valdkonna projektide sihtrühmad on eelkõige täiskasvanuhariduse, v.a kutsehariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide liikmed ning täiskasvanuhariduse, v.a kutsehariduse valdkonna koolitajad, töötajad ja õppijad;
- noortevaldkonna projektide sihtrühmad on eelkõige 13–30aastased noored,¹² noorsootöötajad, noortevaldkonnas tegutsevate organisatsioonide töötajad ja liikmed;
- spordivaldkonna projektide sihtrühmad on eelkõige spordivaldkonna spetsialistid ja vabatahtlikud, sportlased ja treenerid.

Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga.

---

¹¹ Füüsilised isikud ei saa programmi „Erasmus+“ riiklikelt büroodelt ega EACEA-lt toetust taotleda otse (v.a füüsilisest isikust ettevõtjad (st mittepalgalisel töötajad, kui äriühingu juriidilise isiku staatus ei ole eraldiseisev füüsilise isiku õigusvõimest)).

Üksused, millel vastava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, saavad erandkorras osaleda, tingimusel et nende esindajatel on õigus võtta nende nimel õiguslikke kohustusi ja pakkuda liidu finantshuvide kaitseks tagatist, mis on võrdväärne juriidiliste isikute pakutavate tagatistega).

Konsortsiumi ei tohi kuuluda ELi asutused (v.a Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus).

¹² Vanusepiirang on olenevalt meetme liigist erinev. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga. Palume arvesse võtta ka järgnevat: vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses; vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse kuupäeva seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid

Programmi „Erasmus+“ projekte esitavad ja haldavad osalevad organisatsioonid. Kui projekt valitakse välja, saab taotluse esitanud organisatsioonist programmi „Erasmus+“ toetuse saaja. Toetusesaajad kirjutavad alla toetuslepingule või neid teavitatakse toetuse määramise otsusest, mis annab neile õiguse saada oma projekti elluviimiseks rahalist toetust (toetuslepinguid ei allkirjastata üksikisikutest osalejatega).

Programmis „Erasmus+“ osalevad organisatsioonid peavad üldjuhul olema asutatud mõnes programmiirigis. Osa meetmeid, eelkõige kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noortevaldkonnas, on avatud ka partnerriikidest pärit osalevatele organisatsioonidele¹³.

Programmi „Erasmus+“ projektis osalemise konkreetsed tingimused sõltuvad programmi raames toetatava meetme liigist. Üldjoontes on programm avatud kõikidele hariduse, koolituse, noorte või spordi valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele. Mitu meetet on avatud ka teistele tööturul osalejatele.

Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga.

RAHASTAMISKÕBLIKUD RIIGID

Programmis „Erasmus+“ osalevad ELi liikmesriigid. Kooskõlas programmi „Erasmus+“ käsitleva määruse artikliga 16 on programmiga lisaks liitunud järgmised kolmandad riigid¹⁴:

- Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed; Norra, Island, Liechtenstein;
- ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid; Põhja-Makedoonia Vabariik, Türgi Vabariik ja Serbia Vabariik.

ELi liikmesriike ja neid programmiga liitunud kolmandaid riike nimetatakse edaspidi **programmiriikideks**.

Peale selle saavad kooskõlas määruse artikliga 17 programmi „Erasmus+“ meetmetes osaleda üksused teistest, programmiga liitumata kolmandatest riikidest, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud ja liidu huvides (edaspidi nimetatud „**partnerriigid**“).

Programmiriigid

Programmi „Erasmus+“ meetmetes võivad täiel määral osaleda järgmised riigid.

Euroopa Liidu (EL) liikmesriigid ¹⁵			
Belgia	Kreeka	Leedu	Portugal
Bulgaaria	Hispaania	Luksemburg	Rumeenia
Tšehhi Vabariik	Prantsusmaa	Ungari	Sloveenia
Taani	Horvaatia	Malta	Slovakkia
Saksamaa	Itaalia	Madalmaad	Soome
Eesti	Küpros	Austria	Rootsi
Iirimaa	Läti	Poola	

¹⁴ Eeldusel, et Euroopa Liit on nende riikidega sõlminud assotsiatsioonilepingud.

¹⁵ Vastavalt nõukogu 25. novembril 2013 vastu võetud otsuse 2013/755/EL (ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D0755&from=ET>) artikli 33 lõikele 3 tagab liit, et ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit või sinna suunduvad üksikisikud ja organisatsioonid saavad programmis „Erasmus+“ osaleda vastavalt programmi eeskirjadele ja selles liikmesriigis kehtivale korrale, mille koosseisu nad kuuluvad. See tähendab, et ülemeremaade ja -territooriumide üksikisikud ning organisatsioonid osalevad programmis programmiriigina, kusjuures programmiriik on liikmesriik, millega nad on seotud. Ülemeremaade ja -territooriumide loetelu leiab aadressilt https://ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_et.

ELi mittekuuluvad programmiriigid ¹⁶		
Põhja-Makedoonia Vabariik	Island	Norra
Serbia	Liechtenstein	Türgi

Partnerriigid

Järgmised riigid võivad osaleda teatavates programmi meetmetes erikriteeriumide või -tingimuste alusel (lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi B osaga). Rahalised vahendid eraldatakse riiklikele organisatsioonidele nende territooriumil (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses). Taotlejad ja osalejad peavad järgima kõiki piiranguid, mille Euroopa Ülemkogu on ELi välisabi suhtes kehtestanud. Taotlused peavad olema kooskõlas ELi üldiste väärtustega, nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2.

Alljärgnevad partnerriigid on rühmitatud ELi välistegevuse rahastamisvahendite järgi.

Lääne-Balkani riigid (1. piirkond)	Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo, ¹⁷ Montenegro
Idapartnerlusriigid (2. piirkond)	Armeenia, Aserbaidžaan, Valgevene, Gruusia, Moldova, Ukraina territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses)
Vahemere lõunapiirkonna riigid (3. piirkond)¹⁸	Alžeeria, Egiptus, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Liibüa, Maroko, Palestiina, ¹⁹ Süüria, Tuneesia
Venemaa Föderatsioon (4. piirkond)	Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses)

¹⁶ Eeldusel, et Euroopa Liit on nende riikidega sõlminud assotsiatsioonilepingud.

¹⁷ Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

¹⁸ Kõikide käesoleva programmijuhendi kohaselt elluviidavate meetmete suhtes kohaldatakse komisjoni teatise nr 2013/C-205/05 (ELT C 205, 19.7.2013, lk 9–11) sõnastatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, sealhulgas kolmandate isikute suhtes, kes saavad rahalist toetust juhul, kui vastav meede eeldab toetusajaate poolt kolmandatele isikutele antavat rahalist toetust kooskõlas ELi finantsmääruse artikliga 204.

¹⁹ Sellist nimekasutust ei tuleks käsitada Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti.

5. piirkond²⁰	Andorra, Monaco, San Marino, Vatikani linnriik
6. piirkond²¹ Aasia	Afganistan, Bangladesh, Bhutan, Filipiinid, Hiina, India, Indoneesia, Kambodža, Laos, Malaisia, Maldivid, Mongoolia, Myanmar/Birma, Nepal, Pakistan, Põhja-Korea, Sri Lanka, Tai ja Vietnam
7. piirkond²² Kesk-Aasia	Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan, Usbekistan
8. piirkond²³ Ladina-Ameerika	Argentina, Boliivia, Brasiilia, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Kuuba, Mehhiko, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peruu, Venezuela
9. piirkond²⁴	Iraak, Iraan, Jeemen
10. piirkond²⁵	Lõuna-Aafrika
11. piirkond AKV riigid	Angola, Antigua ja Barbuda, Bahama, Barbados, Belize, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Cooki saared, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ekvatoriaal-Guinea, Eritrea, Eswatini, Etioopia, Fidži, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Ida-Timor, Jamaica, Kamerun, Keenia, Kesk-Aafrika Vabariik, Kiribati, Komoorid, Kongo, Kongo Demokraatlik Vabariik, Lesotho, Libeeria, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malawi, Mali, Marshalli Saared, Mauritaania, Mauritius, Mikroneesia, Mosambiik, Namiibia, Nauru, Nigeeria, Niger, Niue, Paapua Uus-Guinea, Palau, Rwanda, Saalomoni Saared, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Sierra Leone, Somaalia, Sudaan, Suriname, Tansaania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšaad, Tuvalu, Uganda, Vanuatu, Zimbabwe
12. piirkond²⁶ Pärsia lahe koostöös osalevad tööstusriigid	Araabia Ühendemiraadid, Bahrein, Katar, Kuveit, Omaan, Saudi Araabia

²⁰ Välisstegevuse rahastamisvahenditega hõlmamata riigid.

²¹ Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi ning kavandatava ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) raamistikus kasutatav liigitus.

²² Vt eelmine joonealune märkus.

²³ Vt eelmine joonealune märkus.

²⁴ Vt eelmine joonealune märkus.

²⁵ Vt eelmine joonealune märkus.

²⁶ Partnerlusinstrumendi raamistikus kasutatav rühmitamine.

13. piirkond²⁷ Muud tööstusriigid	Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Brunei, Hongkong, Jaapan, Kanada, Korea (Vabariik), Macau, Singapur, Taiwan, Tšiili, Uruguay, Uus-Meremaa
14. piirkond²⁸	Fääri saared, Šveits, Ühendkuningriik

Lisateabe saamiseks tutvuge programmi meetmete üksikasjaliku kirjeldusega käesoleva juhendi B osas.

Viisade ja elamislubadega seotud nõuded

Programmi „Erasmus+“ projektides osalejatel võib meedet elluviivas programmi- või partnerriigis viibimiseks vaja olla viisat. Kõik osalevad organisatsioonid vastutavad selle eest, et vajalikud load (lühiki- või pikaajalised viisad või elamisload) hangitakse enne kavandatud meetme algust. Tungivalt soovitatav on taotleda asjaomaseid lube pädevatelt asutustelt juba aegsasti, sest menetlus võib kesta mitu nädalat. Täiendavat nõu ja abi seoses viisade, elamislubade, sotsiaalkindlustuse ja muude küsimustega võib saada riiklikelt büroodelt ja rakendusametilt. Üldist teavet viisade ja elamislubade kohta nii lühiki- kui ka pikaajalise viibimise korral leiab ELi sisserändeportaalil aadressil <https://ec.europa.eu/immigration/>.

---

²⁷ Partnerlusinstrumendi raamistikus kasutatav rühmitamine.

²⁸ Välisstegevuse rahastamisvahenditega hõlmamata riigid.

B OSA. TEAVE SELLES JUHENDIS KÄSITLETAVATE MEETMETE KOHTA

Selles osas on kõikide programmi „Erasmus+“ juhendis käsitletavate meetmete ja tegevuste kohta esitatud järgmine teave:

- eesmärkide ja oodatava mõju kirjeldus;
- toetatava tegevuse kirjeldus;
- tabelid, milles on esitatud projektiettepanekute hindamisel kasutatavad kriteeriumid;
- lisateave, mis on vajalik hea ettekujutuse saamiseks sellest, mis liiki projekte toetatakse;
- rahastamiseeskirjade kirjeldus.

Enne taotluse esitamist on taotlejatel soovitatav hoolikalt läbi lugeda kogu jaotis meetme kohta, mille alusel nad taotlust soovivad esitada, samuti üldteave programmi prioriteetide, eesmärkide ja põhiosade kohta.

Mis meetmeid selles juhendis tutvustatakse?

Jaotistes „1. põhimeede“, „2. põhimeede“ ja „3. põhimeede“ tutvustatakse alljärgnevatid meetmeid.

1. põhimeede:

- kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noortevaldkonna õpilaste ja töötajate õpirände projektid;
- noorte osalustegevus.

2. põhimeede:

- partnerluste loomine koostööks, sealhulgas:
  - koostööpartnerlused;
  - väikepartnerlused;
- tippaset arendavate partnerluste loomine, sealhulgas:
  - kutsehariduse tippaseme keskused;
  - programmi „Erasmus+“ algatus „Teacher Academy“;
  - Erasmus Munduse meetmed;
- innovatsioonipartnerlused – innovatsiooniliidud;
- suutlikkuse suurendamine noortevaldkonnas;
- mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused.

3. põhimeede:

- algatus „Euroopa noored üheskoos“.

Jean Monnet' meetmed:

- Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;
- Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades.

Peale selle viiakse osa neist meetmetest ellu spetsiaalsete projektikonkursside kaudu, mida haldab otse Euroopa Komisjon või selle rakendusamet. Lisateabe saamiseks külastage komisjoni ja rakendusameti veebisaiti.

1. PÕHIMEEDE: ÜSIKISIKUTE ÕPIRÄNNE

Selle põhimeetme raames toetatavatel meetmetelt oodatakse positiivset ja kauakestvat mõju asjaomastele osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka poliitikasüsteemidele, kus selliseid meetmeid kavandatakse.

Õpilaste, üliõpilaste, praktikantide, õpipoiste, täiskasvanud õppijate ja noorte puhul peaks selle põhimeetme raames toetatavatel õpirändetegevustel olema üks või mitu järgmist tulemust:

- paremad õpitulemused;
- suurem tööalane konkurentsivõime ja paremad karjääriväljavaated;
- suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- parem omal jõul toimetuleku võime ja kõrgem enesehinnang;
- parem võõrkeeleoskus ja digipädevus;
- suurem kultuuridevaheline teadlikkus;
- aktiivsem osalus ühiskonnas;
- suurem teadlikkus Euroopa projektist ja ELi väärtustest;
- suurem motivatsioon osaleda pärast välismaal veedetud õpirändeperioodi (formaalses/mitteformaalses) hariduses või koolituses.

Personali, noorsootöötajate ning hariduse, koolituse ja noorte valdkonnaga seotud spetsialistide puhul peaks õpirändetegevustel olema üks või mitu järgmist tulemust:

- suuremad kutsenõuetega seotud pädevused (õpetamise, koolitamise, noorsootöö jms valdkonnas);
- laiem arusaam hariduse, koolituse või noorsootöö tavadest, poliitikast ja süsteemidest eri riikides;
- suurem suutlikkus käivitada ajakohastamise ja rahvusvahelistumisega seotud muudatusi vastavates haridusorganisatsioonides;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse, kutseõppe ning tööturu vastastikuste seoste parem mõistmine;
- töö ja tegevuse parem kvaliteet, mis tuleb kasuks üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele, õpilastele, täiskasvanud õppijatele, noortele ning vabatahtlikele;
- sotsiaalse, keelelise ja kultuurilise mitmekesisuse parem mõistmine ning suurem arvestamine sellega;
- suurem võime arvestada ebasoodsas olukorras olevate inimeste vajadustega;
- suurem toetus õppijate õpirändega seotud tegevusele ja selle propageerimine;
- paremad kutsealase arengu ja karjääri edendamise võimalused;
- parem võõrkeeleoskus ja digipädevus;
- suurem motivatsioon ja rahulolu igapäevatoos.

Osalevate organisatsioonide puhul peaks selle meetme raames toetatavatel tegevustel samuti olema üks või mitu järgmist tulemust:

- suurem suutlikkus tegutseda ELi/rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja rahvusvahelistumise strateegiad; tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; suurem rahaliste vahendite (muude kui ELi vahendite) eraldamine ELi/rahvusvaheliste projektide korraldamiseks; ELi/rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine ja elluviimine, seire ning järelmeetmete võtmine;
- innovatiivne ja tõhusam sihtrühmadele suunatud tegevus, nt pakkudes: üliõpilastele, praktikantidele, õpipoistele, noortele ja vabatahtlikele atraktiivsemaid ning nende vajadustele ja ootustele vastavaid programme; paremaid kvalifikatsioone õpetajatele ja koolitajatele; täiustatud protsesse välismaal õppides

omandatud pädevuste tunnustamiseks ja valideerimiseks; tulemuslikumat tegevust kohaliku kogukonna heaks, täiustatud meetodeid ja tavasid noorsootöök, et kaasata aktiivselt noori ja/või tegeleda ebasoodsas olukorras olevate rühmadega jne;

- ajakohasem, dünaamilisem, pühendunum ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond, mida iseloomustab: valmidus lõimida igapäevategevusse häid tavasid ja uusi meetodeid; avatus koostoimele teistes sotsiaal-, haridus- ja tööhõivevaldkondades tegutsevate organisatsioonidega; personali kutsealase arengu strateegiline kavandamine vastavalt töötajate individuaalsetele vajadustele ja organisatsiooni eesmärkidele; suutlikkus meelitada ligi parimaid üliõpilasi ja akadeemilisi töötajaid kogu maailmast.

Pikas perspektiivis peaksid selle põhimeetme raames toetatavad tuhanded projektid üheskoos avaldama soodsat mõju osalevate riikide haridus-, koolitus- ja noortesüsteemidele, ajendades seeläbi poliitikareforme ja meelitades ligi uusi ressursse õpirände võimaluste pakkumiseks nii Euroopas kui ka mujal.

MIS ON ÕPIRÄNDEPROJEKT?

Hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsevad organisatsioonid saavad programmi „Erasmus+“ raames toetust, et viia ellu mitmesuguseid õpirännet edendavaid projekte. Õpirändeprojekti puhul tuleb läbida järgmised etapid:

- kavandamine (sealhulgas õpiväljundite ja tegevuse vormide kindlaksmääramine, tööprogrammi ja tegevuste ajakava koostamine);
- **ettevalmistamine** (sealhulgas praktilised korraldused, osalejate väljavalimine, lepingute sõlmimine partnerite ja osalejatega, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist);
- õpirändetegevuse **elluviimine**;
- **järeelmeetmed** (sealhulgas tegevuse hindamine, vajaduse korral osalejate tegevuse käigus saavutatud õpiväljundite valideerimine ja ametlik tunnustamine ning projekti väljundite levitamine ja kasutamine).

Programmi „Erasmus+“ raames pakutava toetuse kõrval on õpirändetegevuses osalejatel võimalus enne välismaale suundumist ja seal viibimise ajal täiendada oma võõrkeeleoskust, sealhulgas pakutakse täiendavat keeletuge kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonna pikaajalises õpirändes osalevatele isikutele. Programmi „Erasmus+“ veebipõhise keeleteo teenus annab õpirändetegevuses osalejatele võimaluse hinnata kahe keele valdamise taset ning osaleda oma pädevuse parandamiseks veebipõhistel keelekursustel. Lisaks veebipõhistele keelekursustele hõlmab veebipõhise keeleteo teenus mitmesuguseid muid vahendeid, nagu abiõppe- ja põimõppevahendid, et õpetajad ja noorsootöötajad saaksid õppijaid täiendavalt aidata, ning koostööpõhist õpet võimaldavat võrgusuhtluskeskkonda.

Peale selle on programmi „Erasmus+“ raames võimalik välja töötada õpirändetegevust, millesse kaasatakse erineva taustaga ning eri valdkondades või sotsiaal-majanduslikes sektorites tegutsevaid partnerorganisatsioone (nt üliõpilaste või kutsehariduses ja -õppes osalejate praktika ettevõtetes, vabaühendustes, avalik-õiguslikes asutustes; kooliõpetajate täienduskoostöö ettevõtetes või koolituskeskustes; ärieksperimentide loengud või koolitused kõrgkoolides jms).

Kolmas oluline õpirändetegevuse innovatsiooni ja kvaliteediga seotud element on see, et programmis „Erasmus+“ osalevad organisatsioonid saavad võimaluse korraldada õpirändega seotud tegevust laiemas strateegilises raamistikus ja keskpikas perspektiivis. Õpirändeprojekti koordinaator saab viia ühe toetustaotluse kaudu ellu mitu õpirändetegevust, võimaldades paljudel üksikisikutel suunduda eri välisriikidesse. Selle tulemusel saavad taotlejad organisatsioonid programmi „Erasmus+“ alusel töötada oma projekti välja vastavalt osalejate vajadustele, ent samuti kooskõlas organisatsioonisisestest rahvusvahelistumise, suutlikkuse suurendamise ja ajakohastamise plaanidega.

1. põhimeetme suure mõju tagamisel on olulisel kohal akrediteerimissüsteemid. Erasmuse kõrgharidusharta, kõrgharidusvaldkonna konsortsiumi Erasmuse akrediteering ning Erasmuse programmi akrediteeringud kutsehariduse

ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas võimaldavad organisatsioonidel 1. põhimeetme raames järjepidevalt toetust saada ning seeläbi keskenduda pikaajalisematele eesmärkidele ja institutsionaalsele mõjule.

Olenevalt osalejate profiilist toetatakse programmi „Erasmus+“ 1. põhimeetme raames järgmist liiki õpirändeprojekte.

Hariduse ja koostamise valdkonnas:

- üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpirände projekt;
- kutsehariduses ja -õppes osalejate ja töötajate õpirände projekt;
- kooliõpilaste ja -töötajate õpirände projekt;
- täiskasvanuhariduses osalejate ja töötajate õpirände projekt.

Noortevaldkonnas:

- noorte õpirände projektid – noortevahetused;
- noorsootöötajate õpirände projektid;
- noorte osalustegevus.

Järgmistes jaotistes on esitatud üksikasjalik teave iga õpirändeprojektide liigi suhtes kohaldatavate kriteeriumide ja tingimuste kohta.

ÜLIÕPILASTE JA KÕRGGKOOIIDE TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKT

Selle meetmega toetatakse üliõpilaste füüsilist ja põimitud õpirännet olenemata erialast ja õppetsüklist (lühike õppetsükkel, bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe). Üliõpilased saavad välismaal õppida partnerkõrgkoolis või läbida praktika ettevõttes, uurimisinstituudis, laboris, organisatsioonis või muus asjakohases töökeskkonnas. Samuti saavad üliõpilased kombineerida välismaal läbitud õppeperioode praktikaga; see võimaldab veelgi tõhustada õpiväljundeid ja soodustab valdkonnaüleste oskuste arengut. Ehkki üliõpilasi julgustatakse osalema eeskätt pikaajalises füüsilises õpirändes, tunnistatakse selle meetme puhul vajadust pakkuda kestuse mõttes paindlikumaid füüsilise õpirände võimalusi, et kõigil üliõpilastel oleks programmile juurdepääs, olenemata nende taustast, asjaoludest ja erialast.

Samuti innustatakse selle meetmega kõrgkoolide õppejõude ja haldustöötajaid võtma osa täienduskoolitusest välismaal ning julgustatakse ettevõtete töötajaid õpetama ja koolitama üliõpilasi või töötajaid kõrgkoolides. See tegevus võib hõlmata nii õpetamist kui ka koolitusperioode (nt töövarjutamine, vaatlusperioodid, koolituskursused).

Peale selle toetatakse selle meetmega põimitud intensiivprogramme, mis võimaldavad kõrgkoolidel koostöös välja töötada põimitud õpirände õppekavasid ning tegevusi nii üliõpilastele kui ka akadeemilistele ja haldustöötajatele.

MEETME EESMÄRGID

Selle meetme eesmärk on aidata kaasa Euroopa haridusruumi loomisele ning tugevdada kõrghariduse ja teadusuuringute valdkonna vastastikust seost, et soodustada üliõpilaste kriitilise mõtlemise oskust, olenemata erialast ja õppeastmest (k.a bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe). Samuti püütakse sellega edendada tööalast konkurentsivõimet, sotsiaalset kaasatust, kodanikuosalust, innovatsiooni ja keskkonnasäästlikkust nii Euroopas kui ka mujal, pakkudes kõikidele üliõpilastele võimalust õppida oma õpingute raames välismaal või osaleda välismaal praktikas, et

- tutvustada üliõpilastele erinevaid seisukohti, teadmisi, õpetamis- ja uurimismeetodeid ning töötavasid nende erialal;
- arendada valdkonnaüleseid oskusi, nagu suhtlus- ja keeleoskus, probleemide lahendamise oskus, kultuuridevahelised ja uurimisoskused;
- arendada tulevikku suunatud oskusi, näiteks digioskused, mis võimaldavad neil toime tulla probleemidega nii praegu kui ka edaspidi;
- soodustada isiklikku arengut, näiteks arendada võimet kohaneda uute olukordadega ja suurendada enesekindlust.

Samuti on eesmärk pakkuda töötajatele – sealhulgas ettevõtete töötajatele – võimalust osana kutsealasest arengust õpetada või osaleda koolitusel välismaal, et

- jagada oma oskusteavet;
- omandada kogemusi uutes õpetamiskeskondades;
- omandada uusi innovatiivseid pedagoogilisi ja õppekava koostamisega seotud oskusi ning digioskusi;
- suhelda kolleegidega välismaal, et kavandada ühistegevust programmi eesmärkide saavutamiseks;
- vahetada häid tavasid ja soodustada kõrgkoolide koostööd;
- valmistada üliõpilasi paremini ette tööturul osalemiseks, kaasates kursustesse ettevõtete töötajaid.

Peale selle püütakse soodustada riikide- ja erialadevaheliste õppekavade koostamist ning ka innovatiivsete õpi- ja õpetamise meetodite väljatöötamist, sealhulgas veebipõhine koostöö, uurimispõhine õpe ja konkreetsetele ühiskondlikele ülesannetele suunatud probleemipõhised lähenemisviisid.

KUIDAS KASUTADA ERASMUSE PROGRAMMI ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Kõik taotlevad organisatsioonid, sealhulgas õpirändekonsortsiumid, peavad olema asutatud programmiiriigis ja osalevatele kõrgkoolidele peab olema omistatud Erasmus kõrgharidusharta,²⁹ enne kui nad esitavad vastavale programmi „Erasmus+“ riiklikule büroole õpirändeprojekti taotluse. Kirjutades alla Erasmus kõrgharidushartale, kohustuvad kõrgkoolid pakkuma õpirändeprojektides osalejatele kogu vajalikku tuge, sh keelelist ettevalmistust. Nende toetamiseks pakutakse programmiiriikide ja võimaluse korral programmi- ja partnerriikide vahelise õpirändetegevuse puhul veebipõhist keeletuge. Euroopa Komisjon pakub neid teenuseid rahastamiskõlblikele osalejatele selleks, et nad saaksid parandada võrkeeleoskust enne ja/või pärast õpirände suundumist.

Kooskõlas uue programmi prioriteetidega on täiendatud harta põhimõtteid. Muu hulgas hõlmab harta kohustust tagada, et ühes programmiiriigis välismaal veedetud õppeperioodide kõrgharidustaseme õpiväljundeid tunnustatakse automaatselt ja täielikult teistes riikides, kas õppelepingus kokkulepitu ja õpitulemuste väljavõtte alusel või vastavalt välismaal läbitud moodulite õpiväljunditele (nagu on kirjeldatud kursusekataloogis) kooskõlas Euroopa ainepunktisüsteemiga. Samuti hõlmab harta kohustust rakendada õpirändeprojektide elluviimisel kestlikke tavasid ja õpirände digitaalset haldamist kooskõlas Euroopa üliõpilaspileti algatuse normidega.

Osalev kõrgkool peab valima tulevased osalejad ja andma toetusi õiglasel, läbipaistval, sidusal ja dokumenteeritud viisil kooskõlas riikliku bürooga sõlmitud toetuslepingus sätestatuga. Selliseid õiglasid ja läbipaistvaid menetlusi tuleb rakendada kõigis õpirände etappides ning osalejate teabenõuetele/kaebustele vastamisel.

Erasmus kõrgharidushartat täiendavad harta suunised,³⁰ millest kõrgkoolid saavad juhendada harta põhimõtete rakendamisel ning millega tuleks sel eesmärgil hoolikalt tutvuda. Kõrgkoolid peavad hartast ja seda toetavatest suunistest nõuetekohaselt kinni pidama kõigi selliste meetmete elluviimisel, mille korral on kõnealune akrediteering nõutav.

Ehkki partnerriikide kõrgkoolid Erasmus kõrgharidushartale alla kirjutada ei saa, peavad nad järgima harta põhimõtteid. Seepärast tuleb teave õpirändeprojektides osalejatele pakutava keeletoe, õpiväljundite tunnustamise ja muu vajaliku toe kohta selgelt välja tuua kõrgkoolidevahelises lepingus.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Taotlev organisatsioon esitab taotluse õpirändeprojekti toetuse saamiseks, allkirjastab toetuslepingu ning juhib toetuslepingu täitmist ja vastavat aruandlust. See hõlmab võimalust taotleda rahastamist põimitud intensiivprogrammide korraldamiseks, otsida partnereid kõnealuse programmi elluviimiseks ja teavitada tulemustest.

Õpirändeprojektis on organisatsioonidel järgmised rollid ja ülesanded.

---

²⁹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_et.

³⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_et.

- Saatev organisatsioon vastutab üliõpilaste/töötajate väljavalimise ja nende välismaale saatmise eest. See hõlmab ka õpirändeperioodi toetuste maksmist (programmiriikides), ettevalmistusi, seiret ja automaatset tunnustamist.
- Vastuvõtva organisatsiooni ülesanne on võtta välismaalt saabuvad üliõpilased/töötajad vastu ja pakkuda neile õppe-/praktika- või koolitusprogrammi või saada osa nende õpetamistegevusest.
- Vahendav organisatsioon on organisatsioon, mis tegutseb programmiriigis tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas. See organisatsioon võib olla õpirändekonsortsiumi liige, kuid ei ole saatev organisatsioon. Kõnealuse organisatsiooni roll võib olla jagada ja hõlbustada saatvate kõrgkoolide haldusmenetlusi ning aidata seoses pakutavate praktikavõimalustega sobitada õpilaste profile paremini ettevõtjate vajadustega ja valmistada osalejaid ühiselt ette.

Saatev ja vastuvõttev organisatsioon koos üliõpilaste/töötajatega peavad kokku leppima üliõpilaste tegevuses (sõlmima õppelepingu) või töötajate tegevuses (sõlmima õpirändelepingu) enne õpirändeperioodi algust. Nendes lepingutes määratakse kindlaks välismaal veedetava õppeperioodi oodatavad õpiväljundid ja täpsustatakse iga lepinguosalise ametliku tunnustamise nõudeid. Toetuslepingus sätestatakse õigused ja kohustused. Kui tegevuses lepivad kokku kaks kõrgkooli (üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil, sh põimitud õpiränne, ja töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil), tuleb enne vahetuste algust sõlmida leping saatva ja vastuvõtva asutuse vahel.

Programmi „Erasmus+“ programmi- ja partnerriikide vaheline õpiränne

Programmi- ja partnerriikide vahelisel õpirändel on kaks eesmärki. Esiteks pakub see üliõpilastele ja töötajatele rohkem võimalusi omandada rahvusvahelisi kogemusi, samuti tulevikku suunatud valdkondade oskusi ja muid asjakohaseid oskusi kõikjal maailmas. Teiseks võimaldab see programmiriikide kõrgkoolidel luua pikaajalisi ja jätkusuutlikke rahvusvahelisi koostöösuhteid partnerkõrgkoolidega partnerriikidest.

Programmiriikides asuvate kõrgkoolide üliõpilaste ja töötajate saatmiseks partnerriikidesse (1.–14. piirkond) on võimalik kasutada kuni 20 % igale kõrghariduse õpirändeprojektile eraldatud rahalistest vahenditest. Nende võimaluste eesmärk on innustada programmiriikide organisatsioone välja töötama väljapoole suunatud õpirände tegevusi mitme partnerriigiga ning nende geograafiline ulatus peaks olema võimalikult suur.

Kaasamine ja mitmekesisus kõrgharidusalases õpirändes

Selleks et teha juurdepääs üliõpilaste ja töötajate õpirändele võimalikult hõlpsaks, peavad kõrgkoolid kooskõlas Erasmus kõrgharidusharta põhimõtetega tagama võrdse ja õiglase juurdepääsu ning võimalused praegustele ja võimalikele osalejatele, olenemata nende taustast. See tähendab, et kaasata tuleb vähemate võimalustega osalejaid, näiteks füüsilise haiguse, vaimse tervise häire ja muude terviseprobleemidega inimesed, lapsevanematest üliõpilased, töötavad või tippportlasest üliõpilased ning kõigi õpirändeprojektides alaesindatud erialade üliõpilased. Selle põhimõtte järgimiseks on oluline kehtestada sellised sisemised valikumenetlused, milles võetakse arvesse võrdseid võimalusi ja kaasatust ning hinnatakse taotlejate saavutusi ja motiveeritust terviklikul viisil. Peale selle innustatakse kõrgkooli töötama välja integreeritud õpirände võimalusi, näiteks lõimides need õppekavadesse, et soodustada kõikide erialade üliõpilaste osalust. Sellega seoses võib kasu olla põimitud õpirände võimalustest, mis võivad mõnele üksikisikule või üliõpilaste rühmale sobida paremini. Seda silmas pidades on kaasamise ja mitmekesisuse seisukohast kasulik, kui kõrgkoolis on olemas kaasamisküsimustega tegelev ametnik, kes võib näiteks aidata suurendada teadlikkust, töötada välja teabevahetus- ja teavitustrateegiaid, tagada asjaomaste kolleegidega koostöös piisava toe õpirändeperioodi kestel ning aidata hõlbustada kaasamise ja mitmekesisuse valdkonna oskusteabega asjaomaste töötajate koostööd asutuses.

Keskkonnasäästlikkus ja keskkonnahoidlikud tavad kõrgharidusalases õpirändes

Kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtetega peavad kõrgkoolid edendama kõikides programmiga seotud tegevustes keskkonnasõbralikke tavasid. See tähendab õpirände jaoks säästvate transpordivahendite kasutamise edendamist, aktiivsete meetmete võtmist selleks, et korraldada programmi „Erasmus+“ raames toimuva õpirändega seotud üritusi, konverentse ja kohtumisi keskkonnasõbralikumal viisil, ning paberkanalipõhiste haldusprotsesside asendamist digitaalsete protsessidega (kooskõlas Euroopa üliõpilaspileti algatuse normidega). Samuti peaksid kõrgkoolid suurendama kõigi osalejate teadlikkust mitmesugustest meetmetest, mida nad saavad välismaal viibides võtta oma CO₂ jalajälje ja keskkonnajalajälje vähendamiseks seoses õpirändega, ning jälgima üliõpilaste ja töötajate õpirände keskkonnasäästlikkuse suurendamiseks tehtavaid edusamme.

Digipööre ning digiõpe ja -oskused kõrgharidusalases õpirändes

Kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtetega peaksid kõrgkoolid üliõpilaste õpirände haldamiseks kasutusele võtma digitaalsed lahendused, järgides Euroopa üliõpilaspileti algatuse tehnilisi norme. See tähendab, et programmis osalevad kõrgkoolid peavad ühendama oma süsteemi paberivaba Erasmuse programmi võrku, et vahetada õpirändega seotud andmeid ning hallata veebipõhiseid õppelepinguid ja digitaalseid kõrgkoolidevahelisi lepinguid, kui vastavad funktsioonid programmi vahelise ning programmi vahel partnerriikidesse suunduva õpirände eri tegevuste puhul kasutusele võetakse. Õpirände digitaalse haldamise kasutuselevõtuks saavad kõrgkoolid kasutada oma korraldustoetuse vahendeid. Asutused peaksid edendama põimitud õpirännet ehk füüsilise ja virtuaalse komponendi ühitamist asutuses, et pakkuda paindlikumaid õpirände võimalusi, täiendada õpiväljundeid ning suurendada füüsilise õpirände mõju. Põimitud õpirände puhul peavad kõrgkoolid tagama tegevuse kvaliteedi ning põimitud õpirändes, sealhulgas selle virtuaalses osas osalemise ametliku tunnustamise. Samuti peaksid asutused suurendama üliõpilaste ja töötajate teadlikkust programmi raames pakutavatest võimalustest omandada ja arendada asjaomaseid digioskusi kõigil erialadel, sealhulgas digiteemalise praktika kaudu, mis võimaldab üliõpilastel ja äsjalõpetanutel arendada või omandada digioskusi³¹. Digioskuste koolituskursustest võib kasu olla ka õpetajatele ja haldustöötajatele, võimaldades neil omandada asjakohaseid digioskusi, et kasutada digitaaltehnoloogiat kursustel ja haldustegevuses.

Tegevuse kirjeldus ja konkreetsed kriteeriumid

Üliõpilaste õpiränne

Üliõpilaste õpiränne võib toimuda ükskõik mis programmiigist teise programmi või partnerriiki, olenemata erialast ja õppetsüklist (lühike õppetsükkel / bakalaureuse-/magistri-/doktoriõpe). Selleks et tagada kvaliteetsed õpirändega seotud tegevused, millel oleks üliõpilastele võimalikult suur mõju, peab tegevus vastama üliõpilase kraadiõppe ja isikliku arengu vajadustele.

Üliõpilased võivad osaleda alljärgnevas tegevuses.

---

³¹ Üliõpilase praktika loetakse digioskuste praktikaks juhul, kui praktikant tegeleb selle käigus ühe või mitme alljärgneva tegevusega: digiturundus (nt sotsiaalmeediahaldus, veebianalüütika); graafiline, mehaaniline või arhitektuuriline digidisain; mobiilirakenduste, tarkvara või veebisaitide arendus, skriptide kirjutamine; IT-süsteemide installimine ja võrkude paigaldamine, hooldus ja haldus; küberturvalisuse tagamine; andmeanalüütika, andmekaeve ja andmete visualiseerimine; programmeerimine, robotika ja tehisintellekti rakenduste arendamine; üldine kasutajatugi, tellimuste täitmine, andmesisestus või kantsleitöö selle kategooria alla ei kuulu.

- **Õppeperiood** välismaal partnerkõrgkoolis. Välismaal veedetav õppeperiood peab moodustama osa üliõpilase kraadiõppeprogrammist ükskõik mis õppetsükli. Õppeperiood välismaal võib hõlmata ka praktikaperioodi. Selline kombineerimine tagab välismaal omandatud akadeemilise ja erialase kogemuse koostoime.
  - **Praktika** (õppepraktika) välismaal mõnes ettevõttes, uurimisinstituudis, laboris, organisatsioonis või muus asjakohases töökeskkonnas. Välismaal läbitavat praktikat toetatakse nii õpingute ajal (olenemata õppetsüklist) kui ka vahetult pärast õpingute lõpetamist. See hõlmab ka õpetajapraktikat õpetajaks õppijatele ning üliõpilaste ja doktorantide uurimispraktikat ükskõik mis asjaomases uurimisasutuses. Selleks et suurendada koostoimet programmiga „Euroopa horisont“, võib kõnealune õpiränne toimuda ka programmist „Euroopa horisont“ rahastatavate teadusprojektide raames, järgides täielikult ELi vahenditest toeltrahastamise vältimise põhimõtet. Kui vähegi võimalik, peaks praktika olema üliõpilase õppeprogrammi lahutamatu osa.
- **Doktorantide õpiränne**

Selleks et paremini täita doktorantide mitmesuguseid õpi- ja koolitusvajadusi ning tagada võrdsed võimalused, saavad doktorandid ja hiljuti doktorikraadi omandanud isikud³² osaleda lühi- või pikaajalises füüsilises õpirändes või praktikas välismaal. Füüsilisele õpirändele on soovitatav lisada virtuaalne osa.

- **Põimitud õpiränne**

Välismaal läbitav õppeperiood või praktika (sh doktorantide õpiränne) võib olenemata kestusest igal juhul toimuda **põimitud õpirände** vormis. Põimitud õpiränne hõlmab füüsilist õpirännet, millele lisatakse virtuaalne osa, et soodustada koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Näiteks saavad õppijad eri riikidest ja erialadelt virtuaalse õpirände kaudu osaleda veebikursustel või teha rühmades ja individuaalselt ülesandeid, mida omakorda tunnustatakse osana nende õpingutest.

Põimitud õpirändes saavad üliõpilased osaleda ka **põimitud intensiivprogrammi** kaudu.

Need üliõpilased (lühike õppetsükkel / bakalaureuse-/magistriõpe), kellel ei ole võimalik osaleda pikaajalises füüsilises õpirändes või praktikas, näiteks seoses oma erialaga või seetõttu, et neil on vähem võimalusi osalemiseks, saavad samuti valida kohustuslikku virtuaalset osa hõlmava lühiajalise füüsilise õpirände.

- **Töötajate õpiränne**

Töötajate õpiränne võib toimuda ükskõik mis programmiigist teise programmiiki või partnerriiki. Selleks et tagada kvaliteetsed õpirändega seotud tegevused, millel oleks võimalikult suur mõju, peab tegevus olema seotud töötajate kutsealase arenguga ning vastama nende õpi- ja isikliku arengu vajadustele.

Töötajad võivad osaleda alljärgnevas tegevuses.

- **Õpetamisperiood** välismaal partnerkõrgkoolis. Õpetamisperioodi jooksul saavad kõrgkoolide õppejõud või ettevõtete töötajad võimaluse õpetada partnerkõrgkoolis välismaal. Õpetamisega seotud töötajate õpirännet on võimalik rakendada iga eriala puhul.

---

³² Hiljuti doktorikraadi omandanud isikud võivad praktikal osaleda samadel tingimustel nagu teised äsjalõpetanud isikud (12 kuu jooksul alates lõpetamisest). Nende riikide puhul, kus äsjalõpetanud peavad astuma kohustuslikku sõjaväe- või tsiviilteenistusse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi nimetatud teenistuse kestuse võrra.

- **Koolitusperiood** välismaal partnerkõrgkoolis, ettevõttes või muus asjakohases töökeskkonnas. Koolitusperiood välismaal võimaldab kõrgkoolide töötajatel osaleda seal koolitustegevuses, mis on seotud nende igapäevatööga kõrgkoolis. Tegevus toimub koolitusürituste või töövarju vormis.

Välismaal veedetava õpirändeperioodi vältel võib õpetamis- ja koolitustegevusi põimida. Välismaal veedetav õpetamis- või koolitusperiood võib toimuda **põimitud õpirände** kujul.

Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid

Kõrgharidusalase õpirändeprojekti puhul peavad programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks olema täidetud alljärgnevad ametlikud kriteeriumid. Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid on seotud projektidele esitatavate üldnõuetega; järgmistes jaotistes loetletud erikriteeriumid on aga seotud konkreetsete tegevuste elluviimist käsitlevate nõuetega.

<p>Rahastamiskõlblikud tegevused</p>	<p>Kõrgkoolid võivad ellu viia üht või mitut järgmistest tegevustest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil; ▪ üliõpilaste õpiränne praktika eesmärgil; ▪ töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil; ▪ töötajate õpiränne koolituse eesmärgil; ▪ põimitud intensiivprogrammid. <p>Need õpirändetegevused võivad toimuda programmiikide vahel või programmiigist ükskõik mis partnerriiki (1.–14. piirkond) maailmas.</p>
<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Toetust võivad taotleda järgmiste akrediteeringutega organisatsioonid.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Taotlus eraldiseisva kõrgkoolina: programmiigi kõrgkoolid, kellele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. ▪ Taotlus õpirändekonsortsiumina: programmiigis asutatud organisatsioonid, kes koordineerivad kõrgharidusvaldkonna õpirändekonsortsiumide Erasmuse akrediteeringuga konsortsiumi. Organisatsioonid, kellel ei ole kehtivat konsortsiumi akrediteeringut, saavad seda akrediteeringut taotleda sama projektikonkursi raames õpirändeprojekti toetust taotleva õpirändekonsortsiumi nimel või mõnel varasemal projektikonkursil osalenud õpirändekonsortsiumi nimel. Kõikidel osalevatel programmiikide kõrgkoolidel peab olema Erasmuse kõrgharidusharta. Organisatsiooni õpirändeprojekt on rahastamiskõlblik üksnes juhul, kui tema konsortsiumi akrediteeringu taotlus rahuldatakse. <p>Üliõpilased ja kõrgharidustöötajad ei saa taotleda toetust otse; õpirändega seotud tegevuses ja põimitud intensiivprogrammides osalejate valikukriteeriumid määrab kindlaks kõrgkool, kus osalejad õpivad või töötavad.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud riigid</p>	<p>Tegevuses osalemine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kõik programmiigid; ▪ kõik partnerriigid.

<p>Osalevate organisatsioonide arv</p>	<p>Taotlusvormil saab märkida ühe organisatsiooni (taotleja). See on kas programmiiriigis asutatud individuaalne kõrgkool või õpirändekonsortsiumi koordinaator.</p> <p>Õpirändeprojekti elluviimisel peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri programmiiriikide organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).</p> <p>Põimitud intensiivprogrammid: lisaks taotlejale peavad põimitud intensiivprogrammi korraldamisel osalema vähemalt kaks kõrgkooli kahest teisest programmiiriigist.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>26 kuud</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 11. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta 1. septembril.</p>
<p>Kuidas esitada taotlus?</p>	<p>Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.</p>
<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Kõrgkool võib riikliku büroo kaudu toetust taotleda kahel viisil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • otse eraldiseisva kõrgkoolina; • õpirändekonsortsiumi koordinaatorina/liikmena. <p>Kõrgkool võib esitada igas valikuvoorus vaid ühe taotluse õpirändeprojekti kohta kas eraldi ja/või konsortsiumi koordineeriva kõrgkoolina. Kõrgkool võib siiski kuuluda mitmesse samal ajal toetust taotlevasse õpirändekonsortsiumi või koordineerida nende tegevust.</p> <p>Mõlemat varianti (individuaalne taotlus ja konsortsiumi taotlus) võib kasutada ühel ajal. Kui samal õppeaastal kasutatakse mõlemat rahastuse taotlemise varianti, vastutab kõrgkool siiski osaleja topeltrahastamise vältimise eest.</p> <p>Õpirändeprojektis tuleks rakendada Euroopa üliõpilaspileti algatust, et hõlbustada õpirändetsükli veebipõhist haldamist, ning muid keskkonnasõbralikkust ja kaasamist edendavaid lähenemisi kooskõlas Erasmuse kõrgharidusharta ja selle suunistega.</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste **menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide** põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

<p>Rahastamiskõblikud osalevad organisatsioonid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil <p>Kõik osalevad (nii saatvad kui ka vastuvõtavad) programmi riigi organisatsioonid peavad olema kõrgkoolid, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Kõik vastuvõtavad partnerriigi organisatsioonid peavad olema pädevate asutuste tunnustatud kõrgkoolid, kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega programmi riigist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Üliõpilaste õpiränne praktika eesmärgil <p>Saatev organisatsioon peab olema programmi riigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta.</p> <p>Kui tegemist on üliõpilaste õpirändega praktika eesmärgil, võib vastuvõttev organisatsioon olla³³:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev programmi- või partnerriigi avaliku või erasektori organisatsioon, näiteks: <ul style="list-style-type: none"> – avaliku või erasektori ettevõtte või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtte (sh sotsiaalne ettevõtte); – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – saatva programmi riigi saatkond või konsulaat; – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, erialaliit, ametiühing; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik mis tasandil, alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, k.a kutse- ja täiskasvanuharidus); ○ mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; ○ karjääri- ja kutsenõustamis- ning teabeteenuseid pakkuv asutus; ○ programmi riigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigis asuv pädevate asutuste tunnustatud kõrgkool, kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega programmi riigist.
--	--

³³ Üliõpilaste praktikaga seotud õpirände korral ei ole vastuvõtivate organisatsioonidena rahastamiskõblikud järgmised organisatsioonid: ELi institutsioonid ja muud ELi asutused, sealhulgas spetsialiseeritud asutused (nende täielik nimekiri on kättesaadav aadressil https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_et); ELi programme haldavad organisatsioonid, näiteks programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood (selleks et vältida võimalikku huvide konflikti ja/või topelrahastamist).

	<p>Üliõpilaste õpiränne õppimise eesmärgil: 2 (või üks semester või trimester) kuni 12 kuud. See võib hõlmata täiendavat praktikaperioodi, kui see on ette nähtud, ning tegevused võivad olla korraldatud eri viisidel, olenevalt asjaoludest: üksteise järel või samal ajal. Kombineerimisel tuleb kinni pidada õpirände rahastamiseskirjadest ja miinimumkestusest.</p> <p>Üliõpilaste õpiränne praktika eesmärgil: 2–12 kuud.</p> <p>Kõik üliõpilased, eelkõige need, kellel ei ole võimalik osaleda pikaajalises füüsilises õpirändes õppimise või praktika eesmärgil, saavad põimida lühemat aega kestva füüsilise õpirände virtuaalse osaga. Peale selle saavad üliõpilased osaleda põimitud intensiivprogrammides. Nendel juhtudel peab füüsiline õpiränne kestma 5–30 päeva ning see tuleb ühitada kohustusliku virtuaalse osaga, mis võimaldab koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Õppimise eesmärgil toimuva põimitud õpirände eest peab üliõpilane saama vähemalt 3 EAP.</p> <p>Doktorantide õpiränne õpinguteks ja praktikaks: 5–30 päeva või 2–12 kuud (õpiränne võib hõlmata täiendavat praktikaperioodi, kui see on ette nähtud).</p> <p>Rahastamiskõlbliku tegevuse kogukestus õppetsükli kohta</p> <p>Sama üliõpilane võib osaleda õpirändeperioodides, mille puhul füüsilise õpirände kestus on kokku maksimaalselt 12 kuud³⁴ iga õppetsükli kohta,³⁵ olenemata õpirändega seotud tegevuste arvust ja liigist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ esimese õppetsükli (bakalaureuseõpe või muu samaväärne õpe), sealhulgas lühikese õppetsükli jooksul (EQFi 5. ja 6. tase); ▪ teise õppetsükli (magistriõpe või muu samaväärne õpe – EQFi 7. tase) jooksul ning ▪ kolmanda õppetsükli jooksul doktorandina (doktoriõpe või EQFi 8. tase). <p>Äsjalõpetanute praktika kestus moodustab osa selle tsükli 12-kuulisest maksimumperioodist, mille jooksul nad praktikakohta taotleavad.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Üliõpilaste füüsiline õpiränne peab toimuma programmi- või partnerriigis, mis ei ole saatva organisatsiooni riik ega üliõpilase elukohariik õpingute ajal³⁶.</p>

34 Varasem kogemus programmi „Erasmus+“ raames ja/või programmi Erasmus Mundus stipendiumisaajana moodustab osa õppetsükli puhul arvestatavast 12 kuust.

35 Ühe õppetsükliga õppeprogrammide puhul (nt meditsiini erialal) saavad üliõpilased õpirändes osaleda kuni 24 kuud.

36 Emakõrgkoolist sõltuva ja sama Erasmuse kõrgharidushartaga hõlmatud filiaali korral loetakse saatvaks riigiks riik, kus asub emakõrgkool. Seetõttu ei ole võimalik korraldada programmi „Erasmus+“ õpirännet sama Erasmuse kõrgharidushartaga hõlmatud emakõrgkooli ja selle filiaalide vahel.

<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Kõrgkoolide üliõpilased, kes on immatrikuleeritud õppekavale, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe). Doktorantide õpirände korral peab osaleja kvalifikatsioon vastama EQFi 8. tasemele.</p> <p>Äsjalõpetanud võivad osaleda õpirändes praktika eesmärgil. Toetust saav organisatsioon võib loobuda praktikavõimaluste pakkumisest äsjalõpetanutele. Äsjalõpetanud isikud peab välja valima vastav kõrgkool nende viimasel õpinguaastal ning nad peavad läbima ja lõpetama oma praktika välismaal ühe aasta jooksul pärast kõrgkooli lõpetamist³⁷.</p>
<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Üliõpilaste õpiränne võib olla seotud ükskõik mis erialaga. Üliõpilaste õpirände puhul võib õppeperiood olla põimitud lühiajalise (vähem kui 2 kuud) praktikaga, kusjuures seda käsitatakse tervikliku õppeperioodina. Üliõpilane ning saatev ja vastuvõttev organisatsioon peavad allkirjastama õppelepingu.</p> <p>Välismaal veedetav õppeperiood peab moodustama osa üliõpilase kraadiõppeprogrammist. Kui vähegi võimalik, peaks praktika olema üliõpilase õppeprogrammi lahutamatu osa.</p> <p>Osalemist kõrgkoolis toimuvatel kursustel ei saa lugeda praktikaks.</p> <p>Üliõpilaste põimitud õpirände puhul võivad tegevused hõlmata osalemist põimõppe vormis pakutavatel kursustel ükskõik mis partnerkõrgkoolis, veebikoolitust ja veebis tehtavaid ülesandeid või osalemist põimitud intensiivprogrammides.</p>

---

³⁷ Nende riikide puhul, kus äsjalõpetanud peavad astuma kohustuslikku sõjaväe- või tsiviilteenistusse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi nimetatud teenistuse kestuse võrra.

Rahastamiskõlblikkuse erikriteeriumid töötajate õpirände korral

<p>Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil <p>Saatev organisatsioon peab olema:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ programmiiigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või ○ kõrgkooli õpetama kutsutud töötajate korral: ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev programmiiigi avaliku või erasektori organisatsioon (millele ei ole omistatud Erasmuse kõrgharidushartat). Selline organisatsioon võib olla näiteks:<ul style="list-style-type: none"> – avaliku või erasektori ettevõtte või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtte (sh sotsiaalne ettevõtte); – kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; – sotsiaalpartner või muu tööhõivesektori esindaja, sealhulgas kaubanduskoda, erialaliit, ametiühing; – uurimisinstituut; – sihtasutus; – kool/instituut/hariduskeskus (ükskõik mis tasandil, alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, k.a kutse- ja täiskasvanuharidus); – mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; – karjääri- ja kutsenõustamis- ning teabeteenuseid pakkuv asutus. <p>Vastuvõttev organisatsioon peab olema programmiiigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigis asuv pädevate asutuste tunnustatud kõrgkool, kes on enne õpirändega seotud tegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelise lepingu partneriga programmiiigist. Ettevõtetest kutsutud töötajate puhul peab vastuvõttev organisatsioon olema programmiiigis asuv kõrgkool.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Töötajate õpiränne koolituse eesmärgil <p>Saatev organisatsioon peab olema programmiiigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta.</p> <p>Vastuvõttev organisatsioon peab olema:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ programmiiigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta, või partnerriigis asuv pädevate asutuste tunnustatud kõrgkool, kes on enne õpirändetegevust allkirjastanud kõrgkoolidevahelised lepingud partneritega programmiiigist, või ○ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsev programmi- või partnerriigi avaliku või erasektori organisatsioon.
---	---

Meetme kestus	<p>Töötajate õpiränne õpetamise ja koolituse eesmärgil:</p> <p>2 päeva kuni 2 kuud (ei sisalda reisimisele kuluvat aega). Programmiriikidest partnerriikidesse suunduva õpirände korral peab kestus olema 5 päeva kuni 2 kuud. Mõlemal juhul peavad miinimumpäevad olema järjestikused.</p> <p>Ettevõtetest kutsutud töötajate puhul on minimaalne kestus 1 päev.</p> <p>Õpetamistegevust peab igal juhul olema vähemalt 8 tundi nädalas (või mis tahes lühema perioodi jooksul). Kui õpiränne kestab kauem kui nädal, peab pooliku nädala minimaalne õpetamistundide arv olema proportsionaalne nädala kestusega. Kehtib järgmine erand:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpetamistundide minimaalse arvu nõuet ei kohaldata ettevõtetest kutsutud töötajate puhul; • kui õpetamistegevus on ühe välismaal veedetud perioodi jooksul ühendatud koolitustegevusega, lühendatakse nädala (või lühema perioodi) minimaalset õpetamistundide arvu 4 tunnini.
Tegevuse elluviimise koht (kohad)	<p>Töötajate füüsiline õpiränne peab toimuma programmi- või partnerriigis, mis ei ole ei saatva organisatsiooni riik ega töötaja elukohariik.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Töötajate õpiränne õpetamise eesmärgil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • programmiriigi kõrgkoolide töötajad; ▪ programmiriigi ükskõik mis ettevõtte, tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutseva avaliku või erasektori organisatsiooni (millele ei ole omistatud Erasmuse kõrgharidushartat) töötajad (sh tööl käivad doktorandid), kes on kutsutud programmiriigi kõrgkooli õpetama. <p>Töötajate õpiränne koolituse eesmärgil: programmiriigi kõrgkoolide töötajad.</p>
Muud nõutavad kriteeriumid	<p>Töötajate õpiränne võib koosneda õpetamisperioodist, mis on põimitud koolitusperioodiga; seda arvestatakse tervikliku õpetamisperioodina. Õpiränne õpetamise või koolituse eesmärgil võib toimuda samas riigis enam kui ühes vastuvõtvas organisatsioonis, kusjuures seda käsitatakse ühe õpetamis- või koolitusperioodina, mille suhtes kohaldatakse miinimumkestuse nõuet.</p> <p>Õpetamisega seotud õpiränne võib olla seotud ükskõik mis erialaga.</p> <p>Õpetamisega seotud õpiränne võib hõlmata koolituse korraldamist partnerkõrgkooli arendamiseks.</p> <p>Töötaja ning saatev ja vastuvõttev organisatsioon peavad allkirjastama õpirändelepingu.</p>

põimitud intensiivprogrammid.

Tegemist on lühiajaliste intensiivprogrammidega, milles kasutatakse innovatiivseid õpi- ja õpetamismeetodeid, sealhulgas veebipõhist koostööd. Programmid võivad hõlmata probleemipõhist õpet, mille puhul riikide- ja

erialadevahelised rühmad teevad koostööd konkreetsete probleemide lahendamiseks, näiteks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkidega seotud probleemid või piirkondades, linnades või ettevõtetes kindlaks tehtud ühiskondlikud väljakutsed. Võrreldes osalevates kõrgkoolides pakutavate olemasolevate kursuste või koolitustegevustega peab programmil olema lisaväärtus ning tegemist võib olla mitmeaastase programmiga. Põimitud intensiivprogrammide eesmärk on jõuda kõigi üliõpilasteni, olenemata nende taustast, erialast ja õppetsüklist, võimaldades füüsilise ja virtuaalse õpirände ühendamise teel uusi paindlikumaid õpirände võimalusi.

Kõrgkoolidel on võimalus koostöös korraldada üliõpilastele ja töötajatele suunatud lühiajalisi põimitud intensiivprogramme, mis hõlmavad õpet, õpetamist ja koolitust. Nende põimitud intensiivprogrammide ajal viibivad üliõpilaste või töötajate rühmad lühikest aega välismaal ning peavad lisaks sellele läbima kohustusliku virtuaalse osa, mis võimaldab koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Virtuaalne osa peab võimaldama õppijatel teha veebis rühmades ja samaaegselt konkreetseid põimitud intensiivprogrammi lõimitud ülesandeid, mida arvestatakse üldiste õpiväljundite puhul.

Peale selle võivad põimitud intensiivprogrammid olla avatud partnerlusväliste kõrgkoolide üliõpilastele ja töötajatele. Põimitud intensiivprogrammid aitavad suurendada suutlikkust innovatiivsete õpetamis- ja õpitavade väljakujundamiseks ja rakendamiseks osalevates kõrgkoolides.

RAHASTAMISKÕLBIKKUSE ERIKRITEERIUMID PÕIMITUD INTENSIIVPROGRAMMIDE PUHUL

<p>Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid</p>	<p>Põimitud intensiivprogrammi peab olema välja töötanud ja seda peab ellu viima vähemalt kolm kõrgkooli (millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta) vähemalt kolmest programmiriigist. Peale selle võivad osaleda teised programmiriigis asuvad kõrgkoolid või organisatsioonid. Partnerriikide kõrgkoolid võivad osaleda ja saata osalejaid omal kulul. Partnerriikide osalejaid ei võeta miinimumnõuetele vastavuse seisukohast arvesse.</p> <p>Koordineeriv organisatsioon peab olema kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. See kõrgkool on kas taotlev kõrgkool või taotleva õpirändekonsortsiumi liige.</p> <p>Organisatsioon, kes saadab / võtab vastu üliõpilasi ja töötajaid osalema põimitud intensiivprogrammides, peab olema programmiriigi kõrgkool, millele on omistatud Erasmuse kõrgharidusharta. Programmi elluviimisel osalevate õppejõudude ja koolitajate puhul võib see olla ükskõik mis organisatsioon programmiriigis (vt rahastamiskõlblikud osalejad).</p>
<p>Meetme kestus</p>	<p>Füüsiline õpiränne võib programmi kestusest moodustada 5–30 päeva. Virtuaalse osa kestuse puhul ei ole kriteeriume kehtestatud, ent virtuaalne ja füüsiline õpiränne koos peavad üliõpilastele andma vähemalt 3 EAP.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Füüsiline õpiränne võib toimuda vastuvõttvas kõrgkoolis või mis tahes muus vastuvõtva kõrgkooli riigis asuvas kohas.</p>

<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Üliõpilased:</p> <p>kõrgkoolide üliõpilased, kes on immatrikuleeritud õppekavale, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe).</p> <p>Töötajad: programmiiigi kõrgkoolide töötajad.</p> <p>Programmi elluviimisel osalevad õppejõud ja koolitajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • programmiiigi kõrgkoolide töötajad; ▪ programmiiigi ükskõik mis ettevõtte, tööturul või hariduse, koolituse, noorte või teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutseva avaliku või erasektori organisatsiooni (millele ei ole omistatud Erasmuse kõrgharidushartat) töötajad (sh tööil käivad doktorandid), kes on kutsutud programmiiigi kõrgkooli õpetama.
<p>Muud nõutavad kriteeriumid</p>	<p>Üliõpilastele ja töötajatele suunatud põimitud intensiivprogrammid peavad hõlmama lühiajalist füüsilist õpirännet välismaal koos kohustusliku virtuaalse osaga, mis võimaldab koostööpõhist vastastikust veebiõpet ja rühmatööd. Virtuaalne osa peab võimaldama õppijatel teha veebis rühmades ja samaaegselt konkreetseid põimitud intensiivprogrammi lõimitud ülesandeid, mida arvestatakse üldiste õpiväljundite puhul.</p> <p>Põimitud intensiivprogrammide eest peavad üliõpilased saama vähemalt 3 EAP.</p> <p>Selleks et põimitud intensiivprogramm oleks rahastamiskõlblik, peab selles osalema vähemalt 15 inimest (v.a kursust läbi viivad õppejõud/koolitajad).</p> <p>Füüsilises õpirändes osalejatele pakub individuaalset toetust ja vajaduse korral reisimisega seotud toetust saatev organisatsioon (ja vastuvõttev kõrgkool, kui tegemist on ettevõtetest kutsutud töötajatega).</p>

HINDAMISKRITEERIUMID

Kuna kvalitatiivset hindamist ei toimu (kvaliteeti hinnati Erasmuse kõrgharidusharta taotlusvoorus või õpirändekonsortsiumi akrediteerimisel), puuduvad hindamiskriteeriumid.

Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikke toetustaotlusi (pärast seda, kui taotlused on läbinud rahastamiskõlblikkuse kontrolli).

Antava toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- taotletavate õpirändetegevuste arv;
- taotleja varasem tulemuslikkus seoses õpirändetegevuste arvu, tegevuste elluviimise kvaliteedi ja usaldusväärse finantsjuhtimisega, juhul kui taotleja on saanud varasematel aastatel sarnast toetust;
- põimitud intensiivprogrammide arv taotluses;
- õpirändetegevusele eraldatud riiklik koguelarve.

KÕRGHARIDUSVALDKONNA ÕPIRÄNDEKONSORTSIUMIDE ERASMUSE AKREDITEERING

Programmiriigi organisatsioonil, kes taotleb programmist „Erasmus+“ toetust õpirändekonsortsiumi nimel, peab olema kehtiv kõrgharidusvaldkonna konsortsiumi akrediteering. Selle akrediteeringu annab sama riiklik büroo, kes hindab kõrgharidusvaldkonna õpirändeprojekti rahastamise taotlust. Akrediteerimistaotluse ja õpirändeprojektide toetustaotluse võib esitada sama projektikonkursi raames. Õpirändeprojektidega seotud toetust antakse siiski vaid nendele kõrgkoolidele ja organisatsioonidele, kes läbivad edukalt akrediteerimisprotsessi. Konsortsiumi akrediteeringu saamiseks peavad olema täidetud järgmised tingimused.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Rahastamiskõblilikud osalevad organisatsioonid	<p>Kõrgharidusvaldkonna õpirändekonsortsium võib koosneda järgmistest osalevatest organisatsioonidest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kõrgkoolid, kellel on kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta; ▪ ükskõik milline tööturul või hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas tegutsev avaliku või erasektori organisatsioon. <p>Kõik osalevad organisatsioonid peavad olema asutatud samas programmiriigis.</p>
Kes võib esitada taotluse?	Iga rahastamiskõblilik osalev organisatsioon võib tegutseda koordinaatorina ja esitada taotluse kõikide konsortsiumi kaasatud organisatsioonide nimel.
Osalevate organisatsioonide arv	<p>Õpirändekonsortsiumi peab kuuluma vähemalt kolm rahastamiskõbliliku osalevat organisatsiooni, kellest kaks peavad olema saatvad kõrgkoolid.</p> <p>Konsortsiumi akrediteeringu taotlemisel tuleb ära märkida kõik õpirändekonsortsiumi liikmesorganisatsioonid.</p>
Konsortsiumi akrediteeringu kehtivus	Kogu programmiperiood.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotleb organisatsioon on asutatud.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad esitama oma akrediteerimistaotluse hiljemalt 11. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta või järgnevate aastate 1. septembril.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.

Hindamiskriteeriumid

Akrediteerimistaotlust hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel.

<p>Konsortsiumi asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projektiettepaneku asjakohasus, võttes arvesse: <ul style="list-style-type: none"> - meetme eesmärged; - konsortsiumis osalevate organisatsioonide ja individuaalsete osalejate vajadusi ning eesmärged. ▪ Projektiettepaneku sobivus selleks, et <ul style="list-style-type: none"> - võimaldada osalejatel saavutada kvaliteetseid õpiväljundeid; - tugevdada konsortsiumis osalevate organisatsioonide suutlikkust ja rahvusvahelist haaret; - pakkuda ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida kõrgkoolid ei suudaks saavutada eraldi tegutsedes.
<p>Konsortsiumi koosseisu ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none"> - kas konsortsiumis on saavutatud sobiv kooslus saatvatest kõrgkoolidest ja vajaduse korral muid sotsiaal-majanduslikke sektoreid esindavatest osalevatest organisatsioonidest, kellel on sellised omadused, kogemused ja oskusteave, mis on vajalikud selleks, et saavutada edukalt tulemused projekti kõikide aspektide puhul; - konsortsiumi koordinaatori varasemad kogemused seoses konsortsiumi või sarnast liiki projekti juhtimisega; - rollide, vastutuse ja ülesannete/ressursside selge jaotus ning see, mil määral väljendab see kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalust; - mil määral on ülesanded/ressursid koondatud ja jagatud; - vastutusvalade selgus lepingu ja finantsjuhtimisega seotud küsimuste puhul; - mil määral kaasab konsortsium meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone.
<p>Konsortsiumi tegevuse ülesehituse ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Õpirändeprojekti kõikide etappide (ettevalmistused, õpirändetegevuse elluviimine ja järelmeetmed) selgus, täielikkus ja kvaliteet; ▪ praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite (nt vastuvõtivate organisatsioonide leidmine, osalejate kokkuviiimine, teavitamine, keeletugi ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud tugi, seire) kvaliteet; ▪ osalevate organisatsioonide vahelise ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö, koordineerimise ning teabevahetuse kvaliteet; ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite järjepidev kasutamine; ▪ kui see on asjakohane, õpirändetegevuses osalejate väljavalimise ja vähemate võimalustega isikute õpirändetegevuses osalemise edendamise seotud meetmete sobivus.

<p>Mõju ja tulemuste levitamine</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsortsiumi juhitavate tegevuste tulemuste hindamiseks võetavate meetmete kvaliteet. ▪ Projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele institutsioonilisel, kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või rahvusvahelisel tasandil. ▪ Nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada konsortsiumi juhitavate tegevuste tulemusi osalevate organisatsioonide ja partnerite seas ning laiemalt.
--	--

Akrediteerimist kaalutakse üksnes selliste ettepanekute korral, mis koguvad kokku vähemalt 60 punkti. Veelgi enam, need peavad koguma vähemalt poole maksimaalsest punktisummast iga toetuse määramise kriteeriumi kohta.

A) KÕIKIDE KÕRGHARIDUSVALDKONNA ÕPIRÄNDEGA SEOTUD TEGEVUSTE SUHTES KOHALDATAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
<p>Korraldustoetus</p>	<p>Kulud, mis on otseselt seotud õpirändetegevuse elluviimisega (v.a osalejate elamis- ja reisikulud)</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse õpirändetegevuses osalejate arv.</p>	<p>Kuni 100. osalejani 400 eurot osaleja kohta ja alates 101. osalejast 230 eurot iga täiendava osaleja kohta</p>
<p>Kaasamistoetus</p>	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele, kes vajavad tegelike kulude alusel eraldatavat täiendavat toetust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse nende vähemate võimalustega osalejate arv, kes saavad kaasamistoetuse kategooria alusel lisatoetust vastavalt tegelikele kuludele.</p>	<p>100 eurot osaleja kohta</p>
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejatega ja mida ei ole võimalik katta vähemate võimalustega osalejatele antava individuaalse toetuse lisasummast. Eelkõige on need kulud ette nähtud selleks, et tagada täiendav rahaline toetus füüsilise haiguse, vaimse tervise häire või muude</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>

	<p>terviseprobleemidega isikutele, et nad saaksid osaleda õpirändes ja ettevalmistavatel kohtumistel, ning saatvatele isikutele (sh reisi- ja elamiskulude katmiseks, kui see on põhjendatud ja tingimused, et neid ei kaeta vastavate osalejate puhul reisisoetuse või individuaalse toetuse eelarvekategooriate alusel).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate suured reisikulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatise seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p>

Korraldustoetus toetusesaajale (kõrgkoolid või konsortsiumid)

Korraldustoetusega aidatakse katta kõik need kulud, mis tekivad kõrgkoolidel seoses nii kõrgkooli saabuvate kui ka sealt lähetatavate üliõpilaste ja töötajate õpirändet toetavate tegevustega, et järgida programmiikides Erasmuse kõrgharidushartat ja partnerriikide kõrgkoolide puhul kõrgkoolidevahelistes lepingutes kajastuvaid Erasmuse kõrgharidusharta põhimõtteid. Kulusid võivad kaasa tuua näiteks:

- korralduslikud kokkulepped partnerkõrgkoolidega, sealhulgas kohtumised potentsiaalsete partneritega, et leppida kokku kõrgkoolidevaheliste lepingute tingimustes õpirändes osalejate väljavalimiseks, ettevalmistamiseks, vastuvõtmiseks ja lõimimiseks, ning hoida neid lepinguid ajakohasena;
- rahvusvaheliste üliõpilaste varustamine ajakohastatud kursusekataloogidega;
- üliõpilaste ja töötajate teavitamine ja abistamine;
- üliõpilaste ja töötajate väljavalimine;
- õppelepingute ettevalmistamine, et tagada üliõpilaste hariduskäigu komponentide täielik tunnustamine; töötajate õpirändelepingute ettevalmistamine ja tunnustamine;
- nii kõrgkooli saabuvate kui ka sealt lähetatavate üliõpilaste ja töötajate keeleline ja kultuuridevahelise suhtlusega seotud ettevalmistus, mis täiendab programmi „Erasmus+“ veebipõhist keeletuge;
- kõrgkooli saabuvate õpirändes osalejate lõimimise hõlbustamine;
- õpirändes osalejate tõhusa mentorluse ja nõustamise korra sisseadmine;
- erikorraldused, et tagada üliõpilastele vastuvõtvates ettevõtetes/organisatsioonides pakutavate praktikavõimaluste kvaliteet;
- hariduskäigu komponentide ja nendega seotud ainepunktide tunnustamine, õpitulemuste väljavõtete ja akadeemiliste õiendite väljastamine;
- õpirändes osalejate taaslõimimise toetamine ning osalejate omandatud uute pädevuste ärakasutamine kõrgkooli ja kaasüliõpilaste hüvanguks;
- Euroopa üliõpilaspileti algatuse rakendamine (õpirände digitaalne haldamine);

- keskkonnasõbralike õpirändeviiside edendamine ja haldusmenetluste keskkonnasäästlikumaks muutmise;
- vähemate võimalustega isikute osaluse edendamine ja haldamine;
- kodanikuosaluse võimaluste kindlakstegemine ja edendamine ning sellises tegevuses osalemise jälgimine;
- põimitud ja/või rahvusvahelise õpirände edendamine ja haldamine.

Kõrgkoolid kohustuvad järgima kõiki kõrgharidusharta põhimõtteid, et tagada kvaliteetne õpiränne, sealhulgas: tagama väljaminevate õpirändes osalejate hea ettevalmistuse välismaal toimuvaks tegevuseks, sealhulgas põimitud õpirändeks, korraldades tegevust vajaliku keeleoskuse ja kultuuridevahelise pädevuse omandamiseks, ning pakkuma sissetulevatele õpirändes osalejatele asjakohast keelelist tuge. Selleks võib kasutada kõrgkooli olemasolevaid keeleõppevõimalusi. Nendel kõrgkoolidel, kes suudavad tagada üliõpilaste ja töötajate kvaliteetse õpirände, sealhulgas keeleteo, väiksemate kuludega (või kes rahastavad seda muudest allikatest kui ELi eelarve), on võimalus kanda osa korraldustoetusest üle täiendavate õpirändetegevuste rahastamiseks. Sellise paindlikkuse tase täpsustatakse toetuslepingus.

Lepingust tulenevalt on toetusesaajad igal juhul kohustatud osutama kvaliteetseid teenuseid. Nende tegevust jälgivad ja kontrollivad riiklikud bürood, kes võtavad arvesse ka üliõpilaste ja töötajate esitatud aruandeid, millele riiklikel büroodel ja komisjonil on vahetu juurdepääs.

Korraldustoetuse summa arvutamisel võetakse aluseks kõikide toetatavate kõrgkoolist lähetatavate õpirändes osalejate (k.a osalejad, kellele ei maksta kogu õpirändeperioodi jaoks toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest – vt allpool) ja ettevõtetest kõrgkooli (st toetust saav või õpirändekonsortsiumi liikmest kõrgkool) õpetama saabuvate töötajate arv. Õpirändes osalejad, kellele ei maksta kogu õpirändeperioodi jaoks toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest, lähevad arvesse kui toetatavad õpirändes osalejad, sest nad saavad kasu õpiränderaamistikust ja korraldustegevusest. Seepärast makstakse korraldustoetust ka nende osalejate puhul.

Õpirändekonsortsiumi puhul võib selle toetuse jagada kõikide asjaomasest riigist pärit liikmete vahel vastavalt eeskirjadele, milles liikmed on eelnevalt kokku leppinud.

Õpirändes osalejad, kellele ei maksta toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest

Üliõpilased ja töötajad, kellele ei maksta toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest, on need õpirändes osalejad, kes ei saa reisi- ja elamiskulude katmiseks ELi toetust programmist „Erasmus+“, kuid kes muus osas vastavad kõikidele üliõpilaste ja töötajate õpirändega seotud kriteeriumidele ning saavad osa kõikidest programmi „Erasmus+“ üliõpilaseks või töötajaks olemise hüvedest. Nad võivad saada oma õpirändega seotud kulude katmiseks toetust muust ELi fondist (ESF jne) kui programm „Erasmus+“ või piirkondlikku, riiklikku või muud liiki toetust. Nende õpirändes osalejate arvu, kellele ei maksta kogu õpirändeperioodi jaoks toetust programmi „Erasmus+“ ELi vahenditest, arvestatakse statistikas, mille põhjal arvutatakse välja tulemuslikkuse näitaja, mida omakorda kasutatakse ELi eelarvevahendite jaotamisel riikide vahel.

Kaasamistoetus

Vähemate võimalustega isik on potentsiaalne osaleja, kellele ei ole isiklike asjaolude, füüsilise haiguse, vaimse tervise häire või muude terviseprobleemide tõttu võimalik projektis/õpirändetegevuses osaleda ilma täiendava rahalise või muud liiki toetuseta. Kõrgkoolid, kes on välja valinud vähemate võimalustega üliõpilased ja/või töötajad, saavad esitada riiklikule büroole lisatoetuse taotluse, et katta kõnealuste isikute õpirändetegevuses osalemisega kaasnevad täiendavad kulud. Vähemate võimalustega osalejate puhul, eeskätt füüsilise haiguse, vaimse tervise häire või muude terviseprobleemidega isikud, võib toetus seepärast olla suurem kui allpool esitatud individuaalse toetuse maksimumsummad. Juhised selle kohta, kuidas vähemate võimalustega üliõpilased ja töötajad saavad sellist lisatoetust taotleda ja põhjendada, esitab kõrgkool oma veebisaidil.

Vähemate võimalustega üliõpilastele ja töötajatele ette nähtud täiendavad rahalised vahendid võivad olla pärit ka muudest kohaliku, piirkondliku ja/või riigi tasandi allikatest.

Vähemate võimalustega üliõpilasi ja töötajaid saatvatel isikutel on õigus saada toetust olenevalt tegelikest kuludest.

Erasmuse kõrgharidushartale alla kirjutades kohustub iga kõrgkool tagama osalejatele võrdse juurdepääsu ja võrdsed võimalused olenemata nende taustast. Seepärast saavad vähemate võimalustega üliõpilased ja töötajad kasutada tugiteenuseid, mida vastuvõttev kõrgkool pakub oma kohalikele üliõpilastele ja töötajatele.

Erakorralised kulud suurte reisikulude katmiseks

Erakorralised kulud suurte reisikulude katmiseks on rahastamiskõlblikud üksnes nende õpirändes osalejate puhul, kes vastavad reisitoetuse saamise tingimustele.

Õpirändeprojektide toetuse saajad võivad taotleda osalejate suurte reisikulude katmiseks rahalist toetust erakorraliste kulude rubriigi alusel (80 % rahastamiskõlblikest kogukuludest). See on lubatud eeldusel, et toetusesaajad põhjendavad, miks rahastamine eeskirjade alusel (vastavalt ühikuhindadele sihtkoha kauguse vahemiku kohta) ei kata osalejate reisikuludest vähemalt 70 %. Määramise korral asendab suurte reisikulude korral erakorraliste kulude katmine reisitoetust.

Muud rahastamisallikad

Üliõpilased ja töötajad võivad saada programmi „Erasmus+“ raames antava ELi toetuse kõrval või ELi toetuse asemel (puudutab neid õpirändes osalejaid, kellele ei maksta toetust ELi vahenditest) piirkondlikku, riiklikku või mis tahes muud liiki toetust, mida haldab mõni muu organisatsioon kui riiklik büroo (nt ministeerium või piirkondlik omavalitsus). Programmi „Erasmus+“ raames antava ELi toetuse asemel võib osaleja saada muid vahendeid ELi eelarvest (ESF jne). Sellise muudest rahastamisallikatest kui ELi eelarvest antava toetuse puhul ei kehti käesolevas dokumendis kindlaks määratud miinimum- ja maksimumsummad.

B) Toetus üliõpilaste õpirände jaoks

Individaalne toetus füüsilise õpirände korral

Üliõpilased võivad saada individuaalset toetust, mis aitab katta välismaal läbitava õppe- või praktikaperioodiga seotud täiendavad reisi- ja elamiskulud.

Programmiriikidevahelise ning 5. ja 14. piirkonna partnerriikidesse suunduva õpirände korral määravad need igakuised summad kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riikide ametiasutuste ja/või kõrgkoolidega allpool kirjeldatud viisil objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide põhjal. Täpsed summad avaldatakse riiklike büroode ja kõrgkoolide veebisaitidel.

Programmiriigid ning 5. ja 14. piirkonna partnerriigid³⁸ on jagatud järgmisse kolme rühma.

1. rühm	Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani.
----------------	--

³⁸ 5. ja 14. piirkonna partnerriigid on üksnes vastuvõtvad riigid.

Kõrgema elukallidusega riigid	14. piirkonna partnerriigid.
2. rühm Keskmise elukallidusega riigid	Belgia, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Malta, Madalmaad, Austria, Portugal. 5. piirkonna partnerriigid.
3. rühm Madalama elukallidusega riigid	Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari.

Üliõpilastele programmi „Erasmus+“ raames antav individuaalne toetus oleneb lähte- ja sihtriigist:

- suundumine sarnase elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi keskmise taseme toetust;
- suundumine kõrgema elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi kõrgema taseme toetust;
- suundumine madalama elukallidusega riiki: üliõpilased saavad ELi madalama taseme toetust.

Riiklikud bürood määravad kindlaks toetuse summad järgmistes vahemikes.

- **ELi keskmise taseme toetus:** keskmist toetussummat – vahemikus 260–540 eurot kuus – kohaldatakse siis, kui õpirändetegevuseks suundutakse sarnase elukallidusega riiki: a) 1. rühma riikidest 1. rühma riikidesse, b) 2. rühma riikidest 2. rühma riikidesse ja c) 3. rühma riikidest 3. rühma riikidesse.
- **ELi kõrgema taseme toetus:** vastab riikliku büroo kohaldatavale keskmise taseme toetuse summale, millele on lisatud vähemalt 50 eurot; jääb vahemikku 310–600 eurot kuus. Neid summasid kohaldatakse siis, kui õpirändetegevuseks suundutakse kõrgema elukallidusega riiki: a) 2. rühma riikidest 1. rühma riikidesse ning b) 3. rühma riikidest 1. ja 2. rühma riikidesse.
- **ELi madalama taseme toetus:** vastab riikliku büroo kohaldatavale keskmise taseme toetuse summale, millest on maha arvatud vähemalt 50 eurot; jääb vahemikku 200–490 eurot kuus. Neid summasid kohaldatakse siis, kui õpirändetegevuseks suundutakse madalama elukallidusega riiki: a) 1. rühma riikidest 2. ja 3. rühma riikidesse ning b) 2. rühma riikidest 3. rühma riikidesse.

Oma riigis toetusesaajate suhtes kohaldatavate summade kindlaksmääramisel võtavad riiklikud bürood arvesse kaht erikriteeriumi:

- ELi toetust täiendavate selliste muude rahaliste vahendite kättesaadavus ja summa, mis saadakse kohalikul, piirkondlikul või riigi tasandil eraõiguslike või avalik-õiguslike asutuste pakutava kaasrahastamise teel;
- välismaal õppida või end koolitada soovivate üliõpilaste nõudluse üldine tase.

Riiklikud bürood võivad programmi riikidevahelise ning 5. ja 14. piirkonna partnerriikidesse suunduva õpirände puhul pakkuda oma kõrgkoolidele paindlikkust, määrates riigi tasandil kindlaks toetuste vahemikud, mitte summad. See peaks olema põhjendatud – näiteks võiks seda võimaldada riikides, kus piirkondlikul või kõrgkooli tasandil on kättesaadav kaasrahastamine.

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud – individuaalse toetuse lisasumma

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud saavad lisaks programmi „Erasmus+“ raames antavale individuaalsele ELi toetusele lisasumma 250 eurot kuus. Kohaldatavad kriteeriumid määravad riigi tasandil kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riigi ametiasutustega.

Praktikal olevad üliõpilased ja äsjalõpetanud – individuaalse toetuse lisasumma

Praktikal olevad üliõpilased ja äsjalõpetanud saavad lisaks programmi „Erasmus+“ individuaalsele ELi toetusele täiendava lisasumma 150 eurot kuus. Praktikal osalevatel vähemate võimalustega üliõpilastel ja äsjalõpetanutel on õigus saada nii vähemate võimalustega üliõpilastele ja äsjalõpetanutele ette nähtud lisasumma kui ka praktika jaoks ette nähtud lisasumma.

Äärepoolseimatest piirkondadest ning ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit üliõpilased ja äsjalõpetanud

ELi liikmesriikide äärepoolseimates piirkondades ning ELi liikmesriikide koosseisu kuuluvates ülemeremaades ja -territooriumidel asuvates kõrgkoolides õppivate või õppinud üliõpilaste ja äsjalõpetanute puhul kohaldatakse alljärgnevat suuremaid individuaalse toetuse summasid, võttes arvesse piiranguid, mis tulenevad kaugusest teistest programmiriikidest, ning majandustaset.

Lähtekoht	Sihtkoht	Summa
Äärepoolseimad piirkonnad ning ülemeremaad ja -territooriumid	Programmiriigid ning 5. ja 14. piirkonna partnerriigid	700 eurot kuus

Vähemate võimalustega üliõpilastele ja äsjalõpetanutele ning praktika jaoks ette nähtud lisasummasid sel juhul ei määrata.

Programmiriikidest partnerriikidesse suunduvast (rahvusvahelises) õpirändes osalevad üliõpilased ja äsjalõpetanud

Individuaalse toetuse põhisumma on alljärgnev.

Lähtekoht	Sihtkoht	Summa
Programmiriigid	1.–4. ning 6.–13. piirkonna partnerriigid	700 eurot kuus
Programmiriigid	5. ja 14. piirkonna partnerriigid	Nagu on kirjeldatud eespool jaotises „Toetus üliõpilaste õpirände jaoks“ („Individuaalne toetus füüsilise õpirände korral“)

Vähemate võimalustega üliõpilastele ja äsjalõpetanutele ette nähtud lisasumma sel juhul määratakse.

Praktika jaoks ette nähtud lisasummat ei määrata juhul, kui õpirände raames suundutakse 1.–4. ning 6.–13. piirkonna partnerriiki.

Programmiriikide hulka kuuluvad äärepoolseimad piirkonnad ning ülemeremaad ja -territooriumid.

Lühiajalises füüsilises õpirändes (põimitud õpiränne ning doktorantide lühiajaline õpiränne) osalevad üliõpilased ja äsjalõpetanud

Individuaalse toetuse põhisummad on alljärgnevad.

Füüsilise õpirände kestus	Summa (ükskõik mis programmi- või partnerriigi puhul)
Kuni tegevuse elluviimise 14. päevani:	70 eurot päevas
Tegevuse elluviimise 15.–30. päev:	50 eurot päevas

Individaalne toetus võib hõlmata ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist.

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud – individuaalse toetuse lisasumma lühiajalise füüsilise õpirände korral

Vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud saavad lisaks programmi „Erasmus+“ individuaalsele ELi toetusele lisasumma 100 eurot 5–14 päeva kestva füüsilise õpirände perioodi korral ning 150 eurot juhul, kui see periood kestab 15–30 päeva. Kohaldatavad kriteeriumid määravad riigi tasandil kindlaks riiklikud bürood kokkuleppel riigi ametiasutustega.

Praktika jaoks ette nähtud lisasummat sel juhul ei määrata.

Programmiriikide hulka kuuluvad äärepoolseimad piirkonnad ning ülemeremaad ja -territooriumid.

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes ei saa reisitoetust – individuaalse toetuse lisasumma keskkonnasäästliku reisimise korral

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes ei saa reisitoetust, saavad valida keskkonnasäästliku reisimise. Sel juhul makstakse neile individuaalse toetuse ühekordse lisasummana 50 eurot ning täiendavat individuaalset toetust kuni nelja päeva eest, et katta vajaduse korral edasi-tagasisõiduks kuluvate reispäevade kulud.

Reisitoetus

Reisikulude katmiseks võivad alljärgnevates summates reisitoetust saada järgmised osalejad:

- ELi liikmesriikide äärepoolseimates piirkondades, Küprosel, Islandil, Maltal ning ELi liikmesriikide koosseisu kuuluvates ülemeremaades ja -territooriumidel asuvates kõrgkoolides õppivad või õppinud üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes suunduvad programmiriikidesse või 5. või 14. piirkonna partnerriikidesse;
- lühiajalises õpirändes osalevad vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud ning
- üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes suunduvad muudesse kui 5. või 14. piirkonna partnerriikidesse.

Sihtkoha kaugus³⁹	Tavapärase reisimise korral	Keskkonnasäästliku reisimise korral
10–99 km	23 eurot osaleja kohta	
100–499 km	180 eurot osaleja kohta	210 eurot osaleja kohta
500–1999 km	275 eurot osaleja kohta	320 eurot osaleja kohta
2 000–2 999 km	360 eurot osaleja kohta	410 eurot osaleja kohta
3 000–3 999 km	530 eurot osaleja kohta	610 eurot osaleja kohta
4 000–7 999 km	820 eurot osaleja kohta	
8 000 km või enam	1 500 eurot osaleja kohta	

Üliõpilased ja äsjalõpetanud, kes valivad keskkonnasäästliku reisimise, saavad täiendavat individuaalset toetust kuni 4 päeva eest, et katta vajaduse korral edasi-tagasisõidu kuluva reisipäevade kulud.

Programmiriikidest partnerriikidesse (v.a 5. ja 14. piirkonna partnerriigid) suunduva õpirände korral peavad vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjalõpetanud saama reisitoetust. Kõigi teiste üliõpilaste ja äsjalõpetanute korral võivad toetusesaajad loobuda reisitoetuse pakkumisest seoses programmiriikidest partnerriikidesse (v.a 5. ja 14. piirkonna partnerriigid) suunduva õpirändega.

---

³⁹ Aluseks võetakse sihtkoha kaugus osaleja kohta. Sihtkoha kauguse arvutamisel tuleb kasutada Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa arvutamise kalkulaatorit (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm). Edasi-tagasisõidu katmiseks vajaminev ELi toetus tuleb arvutada ühe suuna vahemaa põhjal.

C) TOETUS TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE JAOKS

Töötajad saavad ELi toetust, mis aitab katta välismaal viibimise ajal nende reisi- ja elamiskulud, vastavalt alljärgnevatele tingimustele.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
		Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimine	Keskonna säästlik reisimine
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse elluviimise kohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus osaleja kohta. Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,⁴⁰ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit⁴¹.</p>	0–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	
Individaalne toetus	<p>Osalejate otsesed elamiskulud meetme elluviimise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja kohta (mis hõlmab vajaduse korral ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist).</p> <p>Töötajad, kes valivad keskkonnasäästliku reisimise, saavad täiendavat individuaalset toetust kuni nelja päeva eest, et katta vajaduse</p>	<p>Kuni tegevuse elluviimise 14. päevani: tabeli A veerus A1.1 esitatud summa osaleja kohta (päevas)</p> <p>tegevuse elluviimise 15.–60. päeval: 70 % tabeli A veerus A1.1 esitatud summast osaleja kohta (päevas)</p>		

⁴⁰ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁴¹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

	korral edasi-tagasisõiduks kuluvate reispäevade kulud.	
--	--	--

Tabel A. Individuaalne toetus (summa eurodes päevas)

Summad sõltuvad vastuvõtvast riigist. Need summad määratakse kindlaks allpool esitatud tabelis märgitud miinimum- ja maksimumsummade piires. Oma riigis toetusesaajate suhtes kohaldatavate summade kindlaksmääramisel võtavad riiklikud bürood kokkuleppel riigi ametiasutustega arvesse kaht erikriteeriumi:

- ELi toetust täiendavate selliste muude rahaliste vahendite kättesaadavus ja summa, mis saadakse kohalikul, piirkondlikul või riigi tasandil eraõiguslike või avalik-õiguslike asutuste pakutava kaasrahastamise teel;
- välismaal õpetada või end koolitada soovivate töötajate nõudluse üldine tase.

Kõikide sihtriikide suhtes tuleks kohaldada asjaomase vahemiku piires sama protsendimäära. Kõikide sihtriikide jaoks ei saa kindlaks määrata sama summat.

Vastuvõttev riik	Programmiriikide töötajad
	Miinimumsumma – maksimumsumma (päevas)
	A1.1
Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani 14. piirkonna partnerriigid	80–180
Belgia, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Malta, Madalmaad, Austria, Portugal 5. piirkonna partnerriigid	70–160
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari	60–140
1.–4. ning 6.–13. piirkonna partnerriigid	180

Riiklikud bürood võivad programmiühikutevahelise ning 5. ja 14. piirkonna partnerriikidesse suunduva õpirände puhul pakkuda oma kõrgkoolidele paindlikkust, määrates riigi tasandil kindlaks toetuste vahemikud, mitte summad. See peaks olema põhjendatud – näiteks võiks seda võimaldada riikides, kus piirkondlikul või kõrgkooli tasandil on kättesaadav kaasrahastamine. Täpsed summad avaldatakse riiklike büroode ja kõrgkoolide veebisaitidel.

D) KÕRGKOOULIDE JA ÕPIRÄNDEKONSORTSIUMIDE KINDLAKSMÄÄRATAV ÜLIÕPILASTELE JA TÖÖTAJATELE ANTAVA RAHALISE TOETUSE SUMMA

Oma asutustes ELi määrade kindlaksmääramisel ja/või kohaldamisel peavad kõrgkoolid ja õpirändekonsortsiumid igal juhul kinni pidama järgmistest põhimõtetest ja kriteeriumidest.

- Kui kõrgkoolid/konsortsiumid on toetuse määrad paika pannud, peavad need jääma samaks kogu õpirändeprojekti kestuse ajal. Ühe projekti raames ei ole võimalik toetusi vähendada ega suurendada.
- Määrad tuleb kindlaks määrata ja/või neid tuleb kohaldada objektiivselt ja läbipaistvalt, võttes igati arvesse eespool kirjeldatud põhimõtteid ning meetodikat (st arvestades õpirändevoo ja täiendavate eritoetustega).
- Kõik üliõpilased, kes suunduvad sama liiki õpirändetegevuse (õpingud või praktika) raames sama rühma riikidesse, peavad saama sama suurt toetust (v.a äärepoolseimatest programmiühikuidest ja piirkondadest ning ülemeremaadest ja -territooriumidelt pärit või vähemate võimalustega üliõpilased ja äsjaõpetanud).

E) PÕIMITUD INTENSIIVPROGRAMMID

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Korraldustoetus	<p>Kulud, mis on otseselt seotud põimitud intensiivprogrammide korraldamisega (v.a osalejate elamis- ja reisikulud).</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse õpirändes osalejate arv, v.a programmi elluviimisel osalevad õpetajad/koolitajad.</p> <p>Taotluse korraldustoetuse saamiseks esitab põimitud intensiivprogrammi ühiselt korraldavate kõrgkoolide nimel koordineeriv kõrgkool.</p>	<p>400 eurot osaleja kohta, vähemalt 15 osalejat, kõige enam 20 toetatavat osalejat.</p>

ERASMUSE AKREDITEERING KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE, ÜLDHARIDUSE JA TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNAS

Erasmuse akrediteering on vahend kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse ja täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele, kes soovivad osaleda piiriüleises vahetustegevuses ja koostöös. Erasmuse akrediteeringu saamine kinnitab, et taotleja on koostanud kava, mille alusel viiakse ellu kvaliteetseid õpirändetegevusi osana ulatuslikumast jõupingutusest arendada oma organisatsiooni. Seda kava nimetatakse Erasmuse kavaks ning see on Erasmuse akrediteeringu taotluse oluline osa.

Taotlejad võivad taotleda oma organisatsioonile individuaalset Erasmuse akrediteeringut või õpirändekonsortsiumi koordinaatori Erasmuse akrediteeringut, nagu selgitatakse allpool. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik.

Organisatsioonidele, kellel juba on Erasmuse akrediteering, võidakse anda tipptaseme märgis, et avaldada neile tunnustust tehtud töö ja kvaliteedile pühendumise eest.

KUIDAS KASUTADA ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI ERASMUSE AKREDITEERINGUGA?

Erasmuse akrediteeringuga organisatsioonidele antakse lihtsustatud juurdepääs 1. põhimeetme raames vastavas valdkonnas pakutavatele rahastamisvõimalustele. Iga-aastane akrediteeritud asutuste projektide konkursikutse esitatakse Erasmuse akrediteeringute valdkondade kaupa asjaomastes peatükkides.

MEETME EESMÄRGID

KÕIGIS KOLMES VALDKONNAS

Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtme tugevdamine:

- edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
- toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.

KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS

Kutseharidust käsitleva nõukogu soovitusel, Osnabrücki deklaratsiooni ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisele ning Euroopa haridusruumi loomisele kaasaaitamine:

- parandades esma- ja jätku-kutseõppe kvaliteeti;
- tugevdades võtmepädevusi ja valdkonnaüleseid oskusi, eeskätt keeleõpet;
- toetades tööturul praegu ja edaspidi vajaminevate kutseoskuste arendamist;
- jagades parimat tava, edendades uute ja innovatiivsete pedagoogiliste meetodite ja tehnoloogiate kasutamist ning toetades õpetajate, koolitajate, mentorite ning muude kutsehariduse ja -õppe valdkonna töötajate kutsealast arengut;
- suurendades kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte ning võimet luua kvaliteetseid partnerlussuhteid, arendades ühtlasi oma rahvusvahelistumisstrateegiaid;

- pakkudes õpirände võimalusi kõikidele esma- ja jätku-kutseõppes õppijatele ning pikendades kutsehariduses ja -õppes osalejate õpirände keskmist kestust, et parandada kvaliteeti ja suurendada mõju;
- parandades välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite kvaliteeti, läbipaistvust ja tunnustamist, kasutades selleks eeskätt Euroopa tasandi vahendeid ja rahastamisvahendeid.

ÜLDHARIDUSE VALDKONNAS

Õpetamise ja õppe kvaliteedi parandamine üldhariduses:

- toetades õpetajate, koolijuhtide ja teiste koolitöötajate kutsealast arengut;
- edendades uue tehnoloogia ja innovatiivsete õpetamismeetodite kasutamist;
- täiustades keeleõpet ja suurendades keelelist mitmekesisust koolides;
- toetades õpetamise ja koolide arenguga seotud parima tava jagamist ja edasiandmist.

Euroopa haridusruumi loomisele kaasaaitamine:

- suurendades koolide suutlikkust osaleda piiriüleses vahetustegevuses ja koostöös ning viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- pakkudes õpirände võimalusi kõigile üldharidust omandavatele õpilastele;
- soodustades õpilaste ja töötajate välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite tunnustamist.

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNAS

Euroopa haridusruumi loomisele ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisele kaasaaitamine:

- tõstes formaalse, informaalset ja mitteformaalset täiskasvanuõppe kvaliteeti;
- parandades pakutava täiskasvanuhariduse kvaliteeti töötajate suurema professionaalsuse tagamise abil ning suurendades täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste suutlikkust õppeprogrammide rakendamisel;
- parandades õpetamise ja õppe kvaliteeti kõigis täiskasvanuhariduse vormides ning tagades nende asjakohasuse kogu ühiskonna vajadusi arvestades võttes;
- parandades täiskasvanuharidusteenuste osutamist seoses ELi raamistikus (2018) määratletud võtmepädevuste omandamisega, sh põhioskused (kirjaoskus, arvutusoskus, digioskused) ja muud eluks vajalikud oskused;
- suurendades täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste ja teiste täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- suurendades igas vanuses ja erineva sotsiaal-majandusliku taustaga täiskasvanute osalust täiskasvanuhariduses, eeskätt soodustades ebasoodsas olukorras olevate õppijatega töötavate organisatsioonide, täiskasvanuharidust pakkuvate väikeettevõtjate, programmi uute tulijate, vähemate kogemustega organisatsioonide ja ka kogukonnapõhiste rohujuure tasandi organisatsioonide osalust.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Kutsehariduse ja -õppe valdkonnas:</p> <p>(1) esma- või jätku-kutseõpet pakkuvad organisatsioonid;</p> <p>(2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad organisatsioonid;</p>
--	--

	<p>(3) ettevõtted ja muud avaliku või erasektori organisatsioonid, kes võtavad vastu või koolitavad kutsehariduses ja -õppes osalejaid ja õpipoisse või töötavad nendega muul viisil.</p> <p>Üldhariduse valdkonnas:</p> <p>(1) koolieelsed lasteasutused, põhikoolid ja keskkoolid⁴²;</p> <p>(2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud üldhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.</p> <p>Täiskasvanuhariduse valdkonnas:</p> <p>(1) formaalset, informaalset ja mitteformaalset täiskasvanuharidust pakkuvad organisatsioonid⁴³;</p> <p>(2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.</p> <p>Kõigis kolmes valdkonnas kohaldatavad määratlused ja põhimõtted</p> <p>Organisatsioonide vastavus rahastamiskõlblikkuse 1. tingimusele tehakse kindlaks pakutavate õppeprogrammide ja -tegevuste põhjal. Organisatsioon võib olla rahastamiskõlblik enam kui ühes valdkonnas, kui ta pakub erinevaid õppeprogramme ja -tegevusi.</p> <p>Iga riigi pädev ametiasutus määrab kindlaks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ õppeprogrammid ja -tegevused, mille pakkumisel loetakse organisatsioonid rahastamiskõlblikuks 1. tingimuse alusel, ning ▪ 2. tingimuse alusel rahastamiskõlblikud organisatsioonid. <p>Kohaldatavad määratlused ja rahastamiskõlblike organisatsioonide näited avaldatakse vastutava riikliku büroo veebisaidil.</p>
Rahastamiskõlblikud riigid	Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud mõnes programmiriigis.

⁴² Sh alusharidus ja lapsehoid.

⁴³ Ilma et see piiraks riigi pädeva asutuse kehtestatud määratlusi, tuleb mees pidada, et täiskasvanutele kutseharidust ja -õpet pakkuvad organisatsioonid loetakse üldjuhul kutseharidust ja -õpet pakkuvateks asutusteks ja mitte täiskasvanuharidust pakkuvateks asutusteks. Lisateabe saamiseks tutvuge kohaldatavate määratlustega oma riikliku büroo veebisaidil.

Toetavad organisatsioonid	Kõik teised hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid võivad osaleda akrediteeritud toetusesaajaid toetavate organisatsioonidena. Toetavate organisatsioonide roll ja kohustused tuleb ametlikult kindlaks määrata nende organisatsioonide ja akrediteeritud toetusesaaja kokkuleppel. Toetavate organisatsioonide panus peab kõikidel juhtudel vastama Erasmus programmi kvaliteedistandarditele.
Kellele esitada taotlus?	Taotlused tuleb esitada selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluste esitamise tähtaeg	19. oktoober kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)
Erasmus programmi kvaliteedistandardid	<p>Erasmus akrediteeringu taotlejad peavad järgima Erasmus programmi kvaliteedistandardeid, mis on esitatud Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.</p> <p>Erasmus programmi kvaliteedistandardeid võidakse akrediteeringu kehtivuse ajal ajakohastada. Sel juhul küsitakse akrediteeritud organisatsioonidelt nõusolekut, enne kui nad saavad taotleda uut toetust.</p>
Taotluste arv	<p>Organisatsioon saab esitada ühe taotluse kõigis kolmes käesoleva projektikonkursiga hõlmatud valdkonnas: täiskasvanuharidus, kutseharidus ja -õpe ning üldharidus. Organisatsioonid, kes esitavad taotluse enam kui ühes valdkonnas, peavad iga valdkonna kohta esitama eraldi taotluse.</p> <p>Organisatsioonid, kellel juba on Erasmus akrediteering, ei saa taotleda uut akrediteeringut samas valdkonnas.</p>
Taotluste liigid	Taotluse saab esitada organisatsioon individuaalselt või õpirändekonsortsiumi koordinaatorina. Samas valdkonnas ei saa taotleda mõlemat tüüpi akrediteeringut.
Erasmus akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatoritele	<p>Õpirändekonsortsium on rühm samas riigis asutatud organisatsioone, kes viivad ellu õpirändetegevust ühise Erasmus kava alusel. Iga õpirändekonsortsiumi koordineerib üks juhtorganisatsioon ehk õpirändekonsortsiumi koordinaator, kellel peab olema Erasmus akrediteering.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi koordinaator võib korraldada tegevust (nagu eraldiseisva akrediteeringuga organisatsiooni), ent selle kõrval võib ta pakkuda õpirände võimalusi teistele konsortsiumi liikmesorganisatsioonidele. Konsortsiumi liikmetel Erasmus akrediteeringut olema ei pea.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi koordinaatori taotluse esitaja peab taotluses kirjeldama konsortsiumi eesmärki ja kavandatavat koosseisu. Kõik kavandatavad konsortsiumi liikmesorganisatsioonid peavad olema samast riigist kui õpirändekonsortsiumi koordinaator. Selles etapis ei pea aga esitama konsortsiumi liikmete täpset nimekirja.</p> <p>Lisateabe saamiseks tutvuge akrediteeritud õpirändeprojekte käsitlevate eeskirjadega.</p>

Valikukriteeriumid

Taotlejatel peab olema piisav tegevus- ja kutsealane suutlikkus kavandatava Erasmuse kava elluviimiseks, sealhulgas vähemalt kaks aastat asjakohast kogemust taotlusega seotud valdkonnas, ning – kui tegemist on õpirändekonsortsiumi koordinaatoriga – sobiv suutlikkus konsortsiumi koordineerimiseks.

Lisateave tegevussuutlikkust käsitlevate üldkriteeriumide ja akrediteeringu taotlejatele esitatavate erinõuete kohta on esitatud **käesoleva juhendi C osas**.

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid

Taotlejad peavad esitama allkirjastatud kirjaliku kinnituse tõendamaks, et nad ei ole üheski menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumides (loetletud **käesoleva juhendi C osas**) osutatud olukorras, et esitatud Erasmuse kava sisaldab taotleva organisatsiooni koostatud originaalsisu ning et taotlust ei ole tasu eest koostanud ükski teine organisatsioon ega kolmas isik.

Samal ajal on taotlejatel lubatud ja soovitatav küsida poliitikaalast nõu asjaomastelt haridusasutustelt ja -ekspertidelt või vahetada häid tavasid sarnaste organisatsioonidega, kel on programmiga „Erasmus+“ rohkem kogemust. Õpirändekonsortsiumi koordinaatori taotluse esitajad võivad taotluse koostamisel konsulteerida konsortsiumi võimalike liikmetega. Taotlejad võivad oma taotlusele lisada Erasmuse kava seisukohast olulised strateegilised dokumendid, näiteks rahvusvahelistumist käsitlev strateegia või nende koordineeriva või järelevalveasutuse väljatöötatud strateegia.

Hindamiskriteeriumid

Taotlusi hinnatakse eraldi üldhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse valdkonnas. Taotluste kvaliteeti hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust.

Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 70 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimaalsest punktisummast igas neljas hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus Maksimaalne punktisumma: 10 punkti	Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuse, tegevuse ja õppijate sihtrühma asjakohasus taotluse valdkonna, käesoleva konkursikutse eesmärkide ja taotluse liigi (taotlus eraldiseisva organisatsioonina või konsortsiumi koordinaatorina) seisukohast; ▪ konsortsiumi koordinaatorite puhul:<ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatavate konsortsiumi liikmete profiili asjakohasus konsortsiumi otstarbe ja eesmärkide (nagu on kindlaks määratud taotluses), taotluse valdkonna ja käesoleva konkursikutse eesmärkide seisukohast; ○ kas konsortsiumi loomine annab selle liikmetele selget lisaväärtust, võttes arvesse käesoleva konkursikutse eesmäärke.
Erasmuse kava: eesmärgid	Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kas kavandatav Erasmuse kava on kooskõlas käesoleva konkursikutse eesmärkidega;

<p>Maksimaalne punktisumma: 40 punkti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kas kavandatava Erasmuse kava eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; <ul style="list-style-type: none"> ○ konsortsiumi koordinaatorite puhul kehtib see kriteerium kogu kavandatava konsortsiumi suhtes ning Erasmuse kava eesmärgid peavad olema kooskõlas konsortsiumi eesmärgiga, nagu on kindlaks määratud taotluses; ▪ kas kavandatava Erasmuse kava eesmärgid ja nende täitmise ajakava on realistlikud ja piisavalt ambitsioonikad, et saavutada positiivne mõju organisatsiooni (või konsortsiumi) jaoks; ▪ kas Erasmuse kava eesmärkide täitmise jälgimiseks ja hindamiseks kavandatavad meetmed on asjakohased ja konkreetsed; ▪ kui taotleja on lisanud oma taotlusele strateegilisi dokumente: kas kavandatava Erasmuse kava ja lisatud dokumentide seost on selgelt selgitatud.
<p>Erasmuse kava: tegevus</p> <p>Maksimaalne punktisumma: 20 punkti</p>	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kas kavandatava õpirändetegevuses osalejate arv vastab taotleva organisatsiooni suurusele ja kogemustele; <ul style="list-style-type: none"> ○ konsortsiumi koordinaatorite puhul võetakse arvesse konsortsiumi kavandatavat suurust; ▪ kas kavandatava õpirändetegevuses osalejate arv on Erasmuse kava eesmärkide seisukohast realistlik ja asjakohane; ▪ kas kavandatavate osalejate profiil on asjakohane taotluse valdkonna, kavandatava Erasmuse kava ja käesoleva konkursikutse eesmärkide seisukohast; ▪ kui see on asjakohane ja kui taotleja kavatses korraldada õpirändetegevust: kuidas kaasatakse tegevusse vähemate võimalustega osalejaid.
<p>Erasmuse kava: juhtimine</p> <p>Maksimaalne punktisumma: 30 punkti</p>	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kas taotleja on kavandanud konkreetse tegevuse Erasmuse akrediteeringu aluspõhimõtete (kirjeldatud Erasmuse programmi kvaliteedistandardites) järgimiseks; ▪ kas taotleja on välja pakkunud selge ja tervikliku ülesannete jaotuse kooskõlas Erasmuse programmi kvaliteedistandarditega; ▪ kas taotleja on eraldanud piisavalt vahendeid programmi tegevuse juhtimiseks kooskõlas Erasmuse programmi kvaliteedistandarditega; ▪ kas organisatsiooni juhtkonna asjakohane osalus on tagatud; ▪ kas on kindlaks määratud sobivad meetmed programmi tegevuse järjepidevuse tagamiseks juhul, kui taotleva organisatsiooni personalis või juhtkonnas toimub muutusi; ▪ kas taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et lõimida õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevasesse töösse <ul style="list-style-type: none"> ○ (konsortsiumi koordinaatorite puhul kehtib see kriteerium kogu kavandatava konsortsiumi suhtes).

ANTAVATE ERASMUSE AKREDITEERINGUTE MAKSIMUMARV

Riikides, kus huvi Erasmuse akrediteeringute vastu on väga suur, võib riiklik büroo kindlaks määrata antavate Erasmuse akrediteeringute maksimumarvu. See otsus tehakse kõigi kolme valdkonna kohta eraldi ning avaldatakse riikliku büroo veebisaidil koos käesoleva konkursikutsega.

- Kui riiklik büroo ei määra konkreetse valdkonna puhul kindlaks antavate akrediteeringute maksimumarvu, siis rahuldatakse kõik käesolevas konkursikutses esitatud miinimumkriteeriumidele vastavad taotlused.
- Kui riiklik büroo määrab konkreetse valdkonna puhul kindlaks antavate akrediteeringute maksimumarvu, koostatakse miinimumkriteeriumidele vastavate taotluste paremusjärjestus.

Akrediteeringute andmist alustatakse suurima punktisummaga taotlusest, kuni antavate akrediteeringute maksimumarv on saavutatud. Kui viimasena antava akrediteeringu korral on järjestuses sama punktisummaga taotlusi, siis antavate akrediteeringute arvu suurendatakse, et hõlmata kõik vastava punktisumma saavutanud taotlused.

KEHTIVUS

Erasmuse akrediteering antakse ajavahemikuks 2021–2027. Selleks et tagada realistlik kavandamine, esitatakse Erasmuse kava lühema perioodi kohta – 2–5 aastat – ning seda ajakohastatakse korrapäraselt.

Kui Erasmuse akrediteering on nõutav pärast programmiperioodi 2021–2027 lõppu toimuvateks meetmeteks, võib riiklik büroo Euroopa Komisjoni kindlaksmääratud tingimustel akrediteeringu kehtivust pikendada.

Akrediteeringu saab ükskõik millal tühistada, juhul kui organisatsioon lõpetab tegevuse või riiklik büroo ja akrediteeritud organisatsioon selles kokku lepivad.

Riiklik büroo või akrediteeritud organisatsioon võib akrediteeringu ühepoolset tühistada, kui selle akrediteeringu alusel ei ole taotletud rahastamist vähemalt kolme aasta jooksul.

ARUANDED, SEIRE JA KVALITEEDI TAGAMINE

Iga toetuslepingu lõpetamisel esitav lõpparuanne	Kui Erasmuse akrediteeringu alusel heaks kiidetud toetusleping lõppeb, esitab akrediteeritud organisatsioon lõpparuande elluviidud tegevuste ja saavutatud eesmärkide kohta.
--	--

<p>Akrediteeringu eduaruanded</p>	<p>Vastavalt heakskiidetud Erasmuse kava sisule ja vähemalt kord viie aasta jooksul peavad akrediteeritud organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> – esitama aruande selle kohta, kuidas on tagatud Erasmuse programmi kvaliteedistandardite järgimine; – esitama aruande Erasmuse kava eesmärkide täitmisel tehtud edusammude kohta; – ajakohastama oma Erasmuse kava. <p>Riiklik büroo võib otsustada, et eespool nimetatud elementide kohta tuleb eduaruanded esitada samal ajal või eraldi.</p> <p>Selle asemel et nõuda akrediteeringu eduaruannet, võib riiklik büroo otsustada korraldada struktureeritud seirekäigu.</p> <p>Võttes arvesse akrediteeritud organisatsiooni tulemuslikkust aruannete, seire ja kvaliteedi tagamise kontrollide alusel, või juhul, kui organisatsioonis on toimunud olulisi muutusi, võib riiklik büroo otsustada muuta eduaruannete arvu ja nende esitamise ajakava.</p> <p>Peale selle võivad akrediteeritud organisatsioonid omal algatusel taotleda Erasmuse kava ajakohastamist. Organisatsiooni põhjenduse alusel otsustab riiklik büroo, kas ajakohastamine on põhjendatud. Erasmuse kava ajakohastamine võib hõlmata taotlust muuta eraldiseisva organisatsiooni akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatori akrediteeringuks või vastupidi.</p>
<p>Seire ja kontroll</p>	<p>Riiklik büroo võib korraldada ametlikke kontrole, seirekäike või muud tegevust, et jälgida akrediteeritud organisatsioonide edusamme ja tulemuslikkust, tagada kokkulepitud kvaliteedistandardite järgimine ja pakkuda tuge.</p> <p>Ametliku kontrolli käigus võidakse kontrollida dokumente või teha kontrollkäike akrediteeritud organisatsioonide, konsortsiumi liikmete ja toetavate organisatsioonide juurde ning muudesse kohtadesse, kus tegevus toimub. Teises riigis toimuva tegevuse kontrollimiseks ja seireks võib riiklik büroo abi küsida vastava riigi büroolt.</p>

Pärast aruande saamist või seiretegevust annab riiklik büroo akrediteeritud organisatsioonile tagasisidet. Samuti võib riiklik büroo anda akrediteeritud organisatsioonile kohustuslikud või soovituslikud juhised tulemuslikkuse parandamiseks.

Äsja akrediteeringu saanud taotlejate või suure riskiga organisatsioonide korral või juhul, kui kinni ei ole peetud riikliku büroo juhustest ja tähtaegadest, kui aruannete, seire ja kvaliteedi tagamise tegevuse tulemusena on kindlaks tehtud, et tulemuslikkus on väga väike, või kui rikutud on programmi eeskirju (sh mõne teise meetme puhul), võib riiklik büroo võtta järgmisi parandusmeetmeid.

- Vaatluse alla võtmine: riiklik büroo võib vähendada nende rahaliste vahendite summat, mida akrediteeritud organisatsioonid saavad taotleda Erasmuse akrediteeringu nõudega meetmete puhul.
  - Äsja akrediteeringu saanud organisatsioonid võidakse võtta vaatluse alla, kui tegevussuutlikkuse kontrollimisel ilmneb puuduliku rakendamise risk või kui taotluse hindajad juhivad tähelepanu olulistele puudustele taotleja Erasmuse kavas.

- Peatamine: peatatud akrediteeringuga organisatsioonid ei saa taotleda rahastamist Erasmuse akrediteeringu nõudega meetmete korral. Samuti võib riiklik büroo lõpetada teatavad või kõik kehtivad toetuslepingud, mis peatatud akrediteeringu alusel sõlmiti.

Vaatlus- või peatamisperiood kestab seni, kuni riiklik büroo teeb kindlaks, et käesolevas konkursikutses esitatud tingimused ja kvaliteedinõuded on taas täidetud ning et akrediteeritud organisatsioon on tegelenud vähese tulemuslikkuse riskiga.

Organisatsioonid, kelle akrediteering on peatatud või vaatluse all, ei saa taotleda uut akrediteeringut samas valdkonnas.

Kui riikliku büroo juhistest ja tähtaegadest ei ole jätkuvalt kinni peetud, tulemuslikkus on endiselt väike või programmi eeskirju on korduvalt või olulisel määral rikutud (sh mõne teise meetme puhul), võib riiklik büroo akrediteeringu tühistada.

TIPPTASEME TUNNUSTAMINE

Akrediteeritud organisatsioone, kes on saavutanud parimaid tulemusi, tunnustatakse tipptaseme märgiste andmisega.

Käesoleva konkursikutse raames antakse tipptaseme märgis nendele kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpirännet käsitleva harta omajatele, kes on edukalt taotlenud lihtsustatud valikumenetlust ning saavutanud programmi „Erasmus+“ raames kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpirände harta alusel ellu viidud projektide kahe viimase lõpparuande hindamisel keskmiselt vähemalt 85 punkti. Antud tipptaseme märgised kehtivad kolm aastat.

Kõigis kolmes valdkonnas äsja akrediteeritud organisatsioonidele tipptaseme märgiste andmise tingimused määratakse kindlaks edasistes programmi „Erasmus+“ konkursikutsetes.

ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNAS

Selle meetmega toetatakse kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi ning teisi kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, kes soovivad korraldada õpirändetegevust kutsehariduses ja -õppes osalejatele ning töötajatele.

Toetatakse mitmesuguseid tegevusi, sealhulgas töövarjutamine ja täienduskoolituskursused töötajatele, õppepraktika ja pikaajaline praktika (meede „ErasmusPro“), ekspertide kutsumine ja muud allpool selgitatud tegevused.

Osalevad organisatsioonid peaksid oma tegevuses aktiivselt edendama **kaasamist ja mitmekesisust, keskkonnasäästlikkust ja digiõpet**, kasutades selleks programmi raames pakutavaid sihtotstarbelisi rahastamisvõimalusi, suurendades osalejate teadlikkust, jagades parimat tava ning kavandades oma tegevust asjakohasel viisil.

MEETME EESMÄRGID

Programmist „Erasmus+“ rahastatava õpirändetegevuse eesmärk on pakkuda üksikisikutele õppimisvõimalusi ning toetada kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste ning muude kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja institutsionaalset arengut. Meetmega toetatakse kutseharidust käsitleva nõukogu soovituse, Osnabrücki deklaratsiooni ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimist. Samuti aidatakse sellega kaasa Euroopa haridusruumi loomisele. Meetme konkreetsed eesmärgid on alljärgnevad.

Esma- ja jätku-kutseõppe kvaliteedi parandamine Euroopas:

- tugevdades võtmepädevusi ja valdkonnaüleseid oskusi, eeskätt keeleõpet;
- toetades tööturul praegu ja edaspidi vajaminevate kutseoskuste arendamist;
- jagades parimat tava, edendades uute ja innovatiivsete pedagoogiliste meetodite ja tehnoloogiate kasutamist ning toetades õpetajate, koolitajate, mentorite ning muude kutsehariduse ja -õppe valdkonna töötajate kutsealast arengut;
- suurendades kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte ning võimet luua kvaliteetseid partnerlussuhteid, arendades ühtlasi oma rahvusvahelistumisstrateegiaid;
- pakkudes õpirände võimalusi kõikidele esma- ja jätku-kutseõppes õppijatele ning pikendades kutsehariduses ja -õppes osalejate õpirände keskmist kestust, et parandada kvaliteeti ja suurendada mõju;
- parandades välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite kvaliteeti, läbipaistvust ja tunnustamist, kasutades eeskätt Euroopa tasandi tööriistu ja vahendeid⁴⁴.

Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtme tugevdamine:

- edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;

---

⁴⁴ Vastastikuse mõistmise memorandum ja õppelepingud.

- toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused ning teised kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad organisatsioonid saavad rahastamist taotleda kahel viisil.

- **Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid** võimaldavad taotlevatel organisatsioonidel korraldada mitmesuguseid õpirändetegevusi 6–18 kuu jooksul. Lühiajalised projektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada üksnes piiratud arvu tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste õpirändeprojektid (õppijate ja töötajate õpiränne)** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevuseks, mille abil viiakse järk-järgult ellu Erasmuse kava.

Erasmuse akrediteeringut saavad taotleda kõik organisatsioonid, kes soovivad korrapäraselt korraldada õpirändetegevusi. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik. Selle võimaluse kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid programmis osaleda taotlust esitamata, kasutades alljärgnevat võimalusi.

- **Liitumine programmi „Erasmus+“ olemasoleva õpirändekonsortsiumiga**, mida juhivad akrediteeritud konsortsiumi koordinaator vastavas riigis ja kuhu võetakse vastu uusi liikmeid.
- **Teisest riigist pärit osalejate vastuvõtmine**: kõik organisatsioonid saavad vastu võtta õppijaid või töötajaid teises riigis asuvast partnerorganisatsioonist. Vastuvõtva organisatsioonina tegutsemine annab väärtusliku kogemuse ning hea võimaluse programmiga enne ise taotlemist paremini tutvuda.

Kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi julgustatakse ühinema eTwinninguga. Tegemist on turvalisel platvormil asuva veebikogukonnaga, millele on juurdepääs iga riigi eTwinningu teenistusel heakskiidu saanud õpetajatel. eTwinning võimaldab kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel luua ühiseid virtuaalseid klassiruumi ning viia ellu projekte koos teiste kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutustega ja muude partnerorganisatsioonidega (st vastuvõtvad ettevõtted); samuti saavad õpetajad ja koolitajad vahetada mõtteid ja teavet kolleegidega ning osaleda mitmesugustes täienduskoolitustegevustes. eTwinning on ka suurepärase keskkond, kust leida partnereid edasisteks projektideks.

PROJEKTI KAVANDAMINE

1. põhimeetme projektis on keskne roll taotleval organisatsioonil. Taotleja koostab ja esitab taotluse, allkirjastab toetuslepingu, viib ellu õpirändetegevusi ning esitab aruandeid riiklikule büroole. Nii lühiajaliste projektide kui ka Erasmuse akrediteeringu korral on taotlusprotsessis kesksel kohal taotleva organisatsiooni vajadused ja kavad.

Enamik pakutavatest tegevustest on seotud väljapoole suunatud õpirändega. See tähendab, et taotlev organisatsioon tegutseb saatva organisatsioonina – ta valib välja osalejad ja läheta nad vastuvõtvasse organisatsiooni välismaal. Peale

selle pakutakse eriotstarbelisi tegevusi selleks, et taotleval organisatsioon saaks kutsuda enda juurde eksperte või õpetajaid ja õpetajapraktikante. Vastuvõtutegevuste eesmärk ei ole tagada vastastikust vahetust, vaid kutsuda organisatsiooni isikuid, kes saavad aidata taotleval organisatsioonil areneda ja rahvusvahelistuda.

Kõigi selle meetme raames toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb täita Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid. Erasmuse programmi kvaliteedistandardid hõlmavad konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, näiteks osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite kindlaksmääramine, hindamine ja tunnustamine, tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi kvaliteedistandardite terviktekst on kättesaadav Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.

Kaasamine ja mitmekesisus

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid pakkuma õpirände võimalusi kaasaval ja õiglasel viisil kõigile osalejatele, olenemata nende taustast. Projekti tegevustes osalevate õppijate valikul tuleks põhiteguritena arvesse võtta motiveeritust ja saavutusi ning ka osalejate isikliku arengu ja õpivajadusi. Ka osalevate töötajate valikul tuleks tagada, et nende kutsealasest arengust saaksid kasu kõik organisatsiooni õppijad.

Õpirändetegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes peaks saatev ja vastuvõttev organisatsioon tähtsaimate otsuste tegemisse kaasama ka osalejad, et tagada iga osaleja jaoks võimalikult suur kasu ja mõju.

Haridus- ja koolitusteenuseid osutavaid osalevaid organisatsioone julgustatakse aktiivselt looma ja toetama õpirände võimalusi, näiteks lõimides need oma akadeemilisse kalendrisse ning määrates kindlaks standardmeetmed naasvate osalejate taasintegreerimiseks.

Keskkonnasäästlikud ja keskkonna suhtes vastutustundlikud tavad

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Neid põhimõtteid tuleks arvesse võtta programmi kõigi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, kasutades selleks eeskätt programmis kestlike reisimisviiside edendamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid. Haridus- ja koolitusteenuseid osutavad organisatsioonid peaksid nendest põhimõtetest lähtuma ka oma igapäevases tegevuses ning aktiivselt toetama oma õppijate ja töötajate mõtteviisi ja käitumise muutust.

Digipööre hariduses ja koolituses

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt toetatakse programmi raames kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada

koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Samuti peaksid kutseharidus- ja -õppeasutused suurendama õppijate ja töötajate teadlikkust programmi raames pakutavatest võimalustest omandada ja arendada asjaomaseid digioskusi, sealhulgas kutsehariduses ja -õppes osalejatele ja hiljuti kutsehariduse ja -õppe läbinutele ette nähtud digiteemalise praktika kaudu⁴⁵. Digioskuste koolitusprogrammidest võib kasu olla ka õpetajatele ja haldustöötajatele, võimaldades neil omandada asjakohaseid digioskusi, et kasutada digitaaltehnooloogiat kursustel ja haldustegevuses.

TEGEVUS

Selles jaotises kirjeldatakse tegevusi, millele saab taotleda programmi „Erasmus+“ vahenditest toetust nii lühiajaliste projektide kui ka akrediteeritud asutuste projektide raames.

Iga tegevuse puhul on võimalik anda lisatoetust vähemate võimalustega osalejaid, alaealisi või järelevalvet vajavaid noori täiskasvanuid saatvatele isikutele. Saatvatele isikutele saab toetust anda kogu tegevuse ajaks või vaid teatud perioodiks.

Töötajate õpiränne

<p>Rahastamiskõlblikud tegevused</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Töövarjutamine (2–60 päeva) ▪ Õpetamine välisriigis (2–365 päeva) ▪ Kursustel ja koolitustel osalemine (2–30 päeva) <p>Kursuste ja koolituse korral rahastatakse kursusetasusid kokku kuni 10 päeva eest osaleja kohta. Kursuste ja koolituse valiku üle otsustavad taotlejad. Selleks et juhendada taotlejaid kursuste pakujate valikul, on välja töötatud alljärgnevad kvaliteedistandardid: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_et.</p> <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki töötajate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulka kuuluvad õpetajad, koolitajad ning kõik teised, mitteõpetavad eksperdid ja töötajad esma- ja jätku-kutseõppe valdkonnas.</p> <p>Rahastamiskõlblike mitteõpetavate töötajate hulka kuuluvad esma- ja jätku-kutseõppe valdkonna töötajad, kes töötavad kas kutseharidus- ja -õppeasutustes (nt juhtivtöötajad, rahvusvahelise õpirände ametnikud) või muudes kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevates organisatsioonides (nt koolitajad kohalikes partnerettevõtetes, nõustajad,</p>

⁴⁵ Kutsehariduses ja -õppes osaleja praktika loetakse digiteemaliseks praktikaks juhul, kui praktikant tegeleb selle käigus ühe või mitme alljärgneva tegevusega: digiturundus (nt sotsiaalmeediahaldus, veebianalüütika); graafiline, mehaaniline või arhitektuuriline digidisain; mobiilirakenduste, tarkvara või veebisaitide arendus, skriptide kirjutamine; IT-süsteemide installimine ja võrkude paigaldamine, hooldus ja haldus; küberturvalisuse tagamine; andmeanalüütika, andmekäve ja andmete visualiseerimine; programmeerimine, robootika ja tehisintellekti rakenduste arendamine; üldine kasutajatugi, tellimuste täitmine, andmesisestus või kantseleitöö selle kategooria alla ei kuulu.

	<p>kutsehariduse ja -õppe küsimustega tegelevad poliitikakoordinaatorid).</p> <p>Osalejad peavad olema saatva organisatsiooni töötajad või tegema sellega regulaarselt koostööd, aidates ellu viia organisatsiooni põhitegevusi (nt väliskoolitajate, ekspertide või vabatahtlikena).</p> <p>Kõigil juhtudel tuleb ülesanded, mis seovad osalejat saatva organisatsiooniga, dokumenteerida viisil, mis võimaldab riiklikul bürool seda seotust kontrollida (nt töö- või vabatahtliku töö lepingu, ülesande kirjelduse või muu sarnase dokumendi põhjal). Riiklikud bürood kehtestavad läbipaistva ja järjepideva korra selle kohta, mida mõeldakse riigi kontekstis aktsepteeritava töösuhte all ja mis dokumentidega tuleb seda tõendada.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Tegevused peavad toimuma välismaal mõnes programmiriigis.</p> <p>Peale selle saavad Erasmus akrediteeringuga organisatsioonid saata osalejaid tegutsema töövarjuna ning õpetamis- või koolituslähetestele partnerriikidesse (1.–14. piirkond).</p>

Õppijate õpiränne

Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kutsevõistlustel osalemine (1–10 päeva) ▪ Kutsehariduses ja -õppes osalejate lühiajaline õpiränne (10–89 päeva) ▪ Kutsehariduses ja -õppes osalejate pikaajaline õpiränne (meede „ErasmusPro“) (90–365 päeva) <p>Lisaks füüsilisele õpirändeale saab kõiki õppijate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Kutsevõistlustel osalemine: kutsehariduses ja -õppes osalejad saavad osaleda kutsevõistlustel välismaal. Toetatakse ka töötajaid, mentoreid või eksperte, kes saavad õppijaid tegevuse ajal.</p> <p>Kutsehariduses ja -õppes osalejate lühiajaline õpiränne: kutsehariduses ja -õppes osalejad saavad teatud aja jooksul õppida välismaal partnerorganisatsioonist kutseharidus- ja -õppeasutuses, äriühingus või kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või tööturul tegutsevas muus organisatsioonis. Õppeperiood peab hõlmama tugevat tööõppimise komponenti ning igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Vähemate võimalustega osalejate korral võib õpirände miinimumkestus olla 2 päeva, kui see on põhjendatud.</p> <p>Kutsehariduses ja -õppes osalejate pikaajaline õpiränne (meede „ErasmusPro“): kutsehariduses ja -õppes osalejad saavad pikema aja jooksul õppida välismaal partnerorganisatsioonist kutseharidus- ja -õppeasutuses, äriühingus või kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või tööturul tegutsevas muus organisatsioonis. Õppeperiood peab hõlmama tugevat tööõppimise komponenti ning igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm.</p>
Rahastamiskõlblikud	Rahastamiskõlblike osalejate hulgas on esma- ja jätku-kutseõppes osalevad õppijad ja

osalejad	<p>õpipoisid. Osalejad peavad olema registreeritud rahastamiskõlblikus esma- või jätku-kutseõppe õppekavas⁴⁶.</p> <p>Rahastamiskõlbliku esma- või jätku-kutseõppe hiljuti lõpetanud (sh endised õpipoisid) saavad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Tegevused peavad toimuma välismaal mõnes programmi riigis.</p> <p>Peale selle saavad Erasmuse programmi akrediteeringuga organisatsioonid saata osalejaid eespool nimetatud õpirändetegevusteks partnerriikidesse.</p>

Muud toetatavad tegevused

Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekspertide kutsumine (2–60 päeva) ▪ Õpetajapraktikantide vastuvõtmine (10–365 päeva) ▪ Ettevalmistavad kohtumised <p>Ekspertide kutsumine: organisatsioonid saavad kutsuda välismaalt koolitajaid, õpetajaid, poliitikaeksperte või muid kvalifitseeritud spetsialiste, kes saavad aidata tõsta vastuvõtvas organisatsioonis õpetamise, koolitamise ja õppimise taset. Näiteks saavad kutsutud eksperdid koolitada vastuvõtva organisatsiooni töötajaid, demonstreerida uusi õpetamismeetodeid või aidata kasutusele võtta häid korraldus- ja juhtimistavasid.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmine: taotlevad organisatsioonid saavad vastu võtta õpetajapraktikante, kes soovivad tulla välismaale praktikale. Vastuvõttev organisatsioon saab toetust tegevuse korraldamiseks, ent osaleja reisikulud peaks katma ja individuaalset toetust andma saatev asutus (kes võib selleks samuti taotleda rahastust programmi „Erasmus+“ kaudu).</p> <p>Ettevalmistavad kohtumised: organisatsioonid saavad enne õpirändetegevuse toimumist korraldada ettevalmistava kohtumise vastuvõtva partneri juurde. Ettevalmistavad kohtumised ei kujuta endast eraldiseisvat tegevust, vaid tegemist on korraldustega töötajate või õppijate õpirände toetamiseks. Iga ettevalmistavat kohtumist tuleb selgelt põhjendada ning need peavad aitama suurendada õpirändetegevuste kaasavust ja ulatust ning parandada nende</p>
--------------------------------------	---

⁴⁶ Iga programmi riigi rahastamiskõlblikud esma- või jätku-kutseõppe õppekavad määrab kindlaks riigi pädev asutus ning see teave avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil.

	<p>kvaliteeti. Näiteks saab ettevalmistavaid kohtumisi korraldada selleks, et valmistada paremini ette vähemate võimalustega osalejate õpirännet, alustada koostööd uue partnerorganisatsiooniga või valmistada ette pikemaajalisi õpirändetegevusi. Ettevalmistavaid kohtumisi ei saa korraldada selleks, et valmistada ette kursust või koolitustegevust töötajate jaoks.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Kutsutavad eksperdid võivad olla teisest programmiigist pärit isikud, kellel on kutsuva organisatsiooni vajaduste ja eesmärkide seisukohast olulisi eksperditeadmisi.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmise projektides osalejad peavad olema mõne muu programmiigis õpetajakoolitusprogrammi (või muusse sarnasesse õpetajatele suunatud koolitusprogrammi) immatrikuleeritud üliõpilased või äsjalõpetanud⁴⁷.</p> <p>Ettevalmistavaid kohtumisi võivad teha kõik isikud, kes vastavad töötajate õpirände tegevuses osalemise tingimustele ning on kaasatud projekti korraldamisse. Erandkorras saavad pikaajalises õpirändes osalevad õppijad ning ükskõik mis tegevuses osalevad vähemate võimalustega osalejad osa võtta vastava tegevusega seotud ettevalmistavatest kohtumistest.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud toimumiskohad</p>	<p>Ettevalmistavaid kohtumisi saab teha programmi- ja partnerriikidesse.</p> <p>Kutsutud ekspertide ja õpetajapraktikantide puhul on toimumiskoht alati toetust saav organisatsioon (sh konsortsiumi liikmed).</p>

LÜHIAJALISED KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid on lihtne ja konkreetne võimalus programmist „Erasmus+“ kasu saada. Nende projektide eesmärk on võimaldada organisatsioonidel vähese vaevaga korraldada teatavaid tegevusi ja omandada programmi raames kogemusi.

Lihtsuse huvides on lühiajaliste projektide kestus ja nendes osalejate arv piiratud. Lühiajalised projektid on avatud üksnes üksikorganisatsioonidele, mitte konsortsiumide koordinaatoritele. Akrediteeritud organisatsioonid ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda, kuna neil on programmi „Erasmus+“ rahastusele juba alaline juurdepääs.

Lühiajalise projekti taotlus sisaldab loendit ja kirjeldust tegevustest, mida taotlev organisatsioon kavatseb korraldada.

---

⁴⁷ Äsjalõpetanud võivad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

<p>Rahastamiskõblilikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võivad esitada järgmised organisatsioonid⁴⁸:</p> <ul style="list-style-type: none"> • esma- või jätku-kutseõpet pakkuvad organisatsioonid; • kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud kutsehariduse ja -õppe valdkonnas tegutsevad organisatsioonid; • ettevõtted ja muud avaliku või erasektori organisatsioonid, kes võtavad vastu või koolitavad kutsehariduses ja -õppes osalejaid ja õpipoisse või töötavad nendega muul viisil. <p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda.</p>
<p>Rahastamiskõblilikud riigid</p>	<p>Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud mõnes programmiriigis.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
<p>Taotluse esitamise tähtajad</p>	<p>1. taotlusvoor kõigi riiklike büroode puhul: 11. mai kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p> <p>2. taotlusvoor nende riiklike büroode puhul, kes otsustavad avada teise tähtaja: 5. oktoober kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p> <p>Teise tähtaja väljakuulutamistest annavad riiklikud bürood taotlejatele teada oma veebisaidil.</p>
<p>Projektide alguskuupäevad</p>	<p>Projektide alguskuupäevad võivad olla järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. taotlusvoor: sama aasta 1. septembrist 31. detsembrini; ▪ 2. taotlusvoor: järgneva aasta 1. jaanuarist 31. maini.
<p>Projekti kestus</p>	<p>6–18 kuud</p>

---

⁴⁸ Igas programmiriigis rahastamiskõblilikud organisatsioonid määrab kindlaks riigi pädev asutus ning see teave avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil koos vastavate näidetega.

Taotluste arv	<p>Ühes taotlusvoorus võib organisatsioon taotleda rahastamist ainult üheks lühiajaliseks kutsehariduse ja -õppe valdkonna projektiks.</p> <p>Organisatsioonid, kes saavad esimeses taotlusvoorus lühiajalisele projektile toetuse, ei või osaleda sama projektikonkursi teises taotlusvoorus.</p> <p>Viie järjestikuse konkursiaasta jooksul võib organisatsioon saada lühiajalisteks kutsehariduse ja -õppe valdkonna projektideks toetust kõige enam kolmel korral. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse aastatel 2014–2020 saadud toetusi.</p>
Võimalikud tegevused	Igasugune kutsehariduse ja -õppe tegevus programmiirikes. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevused“.
Projekti maht	<p>Lühiajalise projekti taotlus võib hõlmata kuni 30 õpirändetegevuses osalejat.</p> <p>Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse ettevalmistavaid kohtumisi ega saatvate isikute osalemist.</p>

HINDAMISKRITEERIUMID

Esitatud taotlusi hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 60 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimaalsest punktisummast igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuste, tegevuste ja õppijate sihtrühma asjakohasus kutsehariduse ja -õppe valdkonna jaoks; ▪ projektiettepaneku asjakohasus meetme eesmärkide saavutamisel; ▪ projektiettepaneku asjakohasus järgmiste konkreetsete prioriteetide seisukohast: <ul style="list-style-type: none"> – uute tulijate ja vähemate kogemustega organisatsioonide toetamine; – meetmes „ErasmusPro“ osalejate toetamine; – vähemate võimalustega osalejate toetamine.
Projektkavandi kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandatavad eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; ▪ kavandatavad tegevused ja nende sisu on projekti eesmärkide saavutamiseks sobivad; ▪ iga kavandatava tegevuse jaoks on olemas selge töökava; ▪ projekt hõlmab keskkonnasäästlikke ja keskkonna suhtes vastutustundlikke tavasid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.

Järeloometmete kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevases töös; ▪ taotleja on ette näinud sobiva viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi taotlevas organisatsioonis, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu rahastust.
---	---

AKREDITEERITUD ASUTUSTE PROJEKTID KUTSEHARIDUSE JA -ÕPPE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDEKS

Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas, saavad taotleda rahastamist spetsiaalse, ainult nende jaoks avatud rahastussuuna kaudu. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud Erasmuse kaval, ei ole rahastamise taotlemisel vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel keskendutakse taotlustes järgmiste tegevuste jaoks vajaliku eelarve prognoosimisele.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada organisatsioon, kellel on kehtiv Erasmuse akrediteering kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.
Õpirändekonsortsium	<p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatorina, peavad taotlema õpirändekonsortsiumi toetust.</p> <p>Taotluse osana tuleb esitada õpirändekonsortsiumi liikmete nimekiri; konsortsiumil peab lisaks koordinaatorile olema vähemalt üks liikmesorganisatsioon.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi liikmeks võib saada mis tahes organisatsioon, kes vastab akrediteeritud õpirändeprojekti rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele. Konsortsiumi liikmetelt ei nõuta Erasmuse akrediteeringut.</p> <p>Õpirändekonsortsiumis osalevad organisatsioonid võivad sama projektikonkursi raames saada kutsehariduse ja -õppe valdkonnas rahastust kuni kahe 1. põhimeetme toetuslepingu alusel. Seega võivad kutsehariduse ja -õppe valdkonna organisatsioonid, kes saavad toetust lühiajalise projekti või akrediteeritud asutuse projekti jaoks, osaleda lisaks liikmesorganisatsioonina üksnes ühes kutsehariduse ja -õppe valdkonna õpirändekonsortsiumis. Muud organisatsioonid võivad osaleda kuni kahes õpirändekonsortsiumis.</p>
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtaeg	11. mai kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)
Projekti alguskuupäev	Sama aasta 1. september.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Taotluste arv	Akrediteeritud organisatsioonid võivad esitada ainult ühe taotluse taotlusvooru kohta.
Võimalikud tegevused	Igasugune kutsehariduse ja -õppe tegevus. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevused“.

Projekti maht	<p>Akrediteeritud asutuste projektides osalejate arv ei ole piiratud, v.a eelarvevahendite eraldamise etapis kindlaks määratavad piirangud.</p> <p>Projektide puhul ei tohi enam kui 20 % antud toetusest eraldada partnerriikidega seotud tegevusteks. Nende võimaluste eesmärk on innustada programmiiriikide organisatsioone välja töötama väljapoole suunatud õpirände tegevusi mitme partnerriigiga ning nende geograafiline ulatus peaks olema võimalikult suur.</p>
----------------------	--

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Taotleja Erasmus eava kvaliteeti on juba hinnatud akrediteeringu taotlemise etapis ning eelarvevahendite eraldamise etapis seega kvalitatiivset hindamist ei toimu. Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele vastavaid toetustaotlusi.

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused;
- toetuse põhi- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: majandustulemused, kvalitatiivne tulemuslikkus, poliitikaprioriteedid ja geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamisemeetodi ja akrediteeritud asutuste projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Lühiajaliste projektide ja akrediteeritud asutuste projektide suhtes kohaldatakse järgmisi rahastamiseeskirju.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Korraldustoetus	<p>Õpirändetegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud, mida muud kulukategooriad ei hõlma.</p> <p>Kulusid võivad kaasa tuua näiteks: osalejate (pedagoogiline, kultuuriline jne) ettevalmistamine, mentorlus, seire ja toetamine õpirändetegevuse ajal, põimitud meetmete virtuaalsete komponentide jaoks vajalikud teenused, seadmed ja töövahendid, õpiväljundite tunnustamine, tulemuste jagamine ja Euroopa Liidu rahastuse</p>	<p>100 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Töötajate kursuste ja koolitusega seotud õpirändes osaleja kohta – Kutsutud eksperdi kohta – Õpetajapraktikandi kohta – Kutsevõistluses osaleja kohta
		<p>350 eurot; alates sama liiki tegevuse sajandast osalejast 200 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kutsehariduses ja -õppes osalejatele ette nähtud lühiajalises õpirändes osaleja kohta – Töötajate töövarjutamise ning õpetamis- ja koolituslähetest seotud õpirändes osaleja kohta

	<p>avalikkusele nähtavaks tegemine.</p> <p>Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>500 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kutsehariduses ja -õppes osalejate pikaajalises õpirändes (meede „ErasmusPro“) osaleja kohta - Partnerriikidega ellu viidavas mis tahes tegevuses osaleja kohta 		
<p>Reisimine</p>	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p>	<p>Sihtkoha kaugus</p>	<p>Tavapärase reisimine</p>	<p>Keskkonnasäästlik reisimine</p>
		<p>0–99 km</p>	<p>23 eurot</p>	<p style="background-color: #cccccc;"></p>
		<p>100–499 km</p>	<p>180 eurot</p>	<p>210 eurot</p>

	<p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lennukauguse lähtekohast tegevuse toimumiskohta,⁴⁹ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit⁵⁰.</p>	500–1 999 km	275 eurot	320 eurot	
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot	
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot	
		4 000–7 999 km	820 eurot		
		8 000 km või enam	1 500 eurot		
Individaalne toetus	<p>Osalejate ja saatvate isikute⁵¹ elamiskulud tegevuse ajal.</p> <p>Vajaduse korral on rahastamiskõlblikud tegevusele eelneval ja järgneval reisimisel tekkivad elamiskulud maksimaalselt kahe reispäeva ulatuses, kui osaleja saab</p>	Osalejate kategooria	1. rühma riigid	2. rühma riigid	3. rühma riigid
		Töötajad	90–180 eurot	80–160 eurot	70–140 eurot
		Kutsehariduses ja -õppes osalejad	35–120 eurot	30–104 eurot	25–88 eurot

⁴⁹ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁵⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

⁵¹ Saatvate isikute puhul kehtivad samad määrad mis töötajate korral. Kui erandjuhtudel peab saatev isik jääma välismaale kauemaks kui 60 päevaks, toetatakse 60päevast perioodi ületaval ajal täiendavaid elamiskulusid kaasamistoetuse rubriigist.

	<p>tavapärase reisimise toetust, ja maksimaalselt nelja lisapäeva ulatuses, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse isikute arv, viibimise kestus ja vastuvõttev riik⁵².</p>	<p>Need on baasmäärad tegevuse päeva kohta. Iga riiklik büroo määrab täpse baasmäära lubatud vahemikus.</p> <p>Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.</p>
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv.</p>	100 eurot osaleja kohta
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas reisi- ja elamiskulud, kui</p>	100 % rahastamiskõlblikest kuludest

⁵² **Programmiriikide puhul on vastuvõtivate riikide rühmad järgmised:**

- 1. rühma riigid:** Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani;
- 2. rühma riigid:** Belgia, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Malta, Madalmaad, Austria, Portugal;
- 3. rühma riigid:** Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari.

Partnerriikide puhul on vastuvõtivate riikide rühmad järgmised:

- 1. rühma riigid:** Ameerika Ühendriigid, Angola, Araabia Ühendemiraadid, Argentina, Armeenia, Aserbaidžaan, Austraalia, Bahrein, Fääri saared, Gruusia, Hongkong, Iisrael, Jaapan, Kanada, Kuveit, Liibanon, Lõuna-Korea, Malaisia, Mehhiko, Moldova, Saint Kitts ja Nevis, Saint Vincent, Saudi Araabia, Singapur, Sudaan, Šveits, Tai, Taiwan, Tansaania, Vietnam, Ühendkuningriik;
- 2. rühma riigid:** Albaania, Andorra, Antigua ja Barbuda, Bahama, Bangladesh, Barbados, Bosnia ja Hertsegoviina, Brasiilia, Brunei, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ecuador, Egiptus, Etioopia, Filipiinid, Gabon, Ghana, Grenada, Guyana, Haiti, Hiina, India, Indoneesia, Iraan, Jamaica, Jeemen, Jordaania, Kasahstan, Katar, Keenia, Kiribati, Kongo DV, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Libeeria, Liibüa, Lõuna-Aafrika, Malawi, Maroko, Mauritius, Mikroneesia, Monaco, Montenegro, Mosambiik, Nigeeria, Omaan, Paapua Uus-Guinea, Palestiina, Panama, Paraguay, Peruu, Põhja-Korea, Rwanda, Saint Lucia, San Marino, Seišellid, Senegal, Sierra Leone, Süüria, Tšaad, Tšiili, Türkmenistan, Uganda, Ukraina, Uruguay, Usbekistan, Valgevene, Vatikani Linnriik, Venemaa, Venezuela;
- 3. rühma riigid:** Afganistan, Alžeeria, Belau, Belize, Benin, Bhutan, Boliivia, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Colombia, Cooki saared, El Salvador, Ekvatoriaal-Guinea, Eritrea, Eswatini, Fidži, Gambia, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Honduras, Ida-Timor, Iraak, Kambodža, Kamerun, Kesk-Aafrika Vabariik, Komoorid, Kongo Vabariik, Kosovo, Lesotho, Lõuna-Sudaan, Macau, Madagaskar, Maldivid, Mali, Marshalli Saared, Mauritaania, Mongoolia, Myanmar, Namiibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Niger, Niue, Pakistan, Saalomoni Saared, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Somaalia, Sri Lanka, Suriname, Zimbabwe, Tadžikistan, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tuneesia, Tuvalu, Uus-Meremaa, Vanuatu.

	<p>nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	
Ettevalmistavad kohtumised	<p>Reisi- ja elamiskulud ettevalmistaval kohtumisel osalemise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	575 eurot osaleja kohta, kuni kolm osalejat kohtumise kohta.
Kursusetasud	<p>Kulud kursuste ja koolituste osalustasude katmiseks.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse kestus.</p>	80 eurot päevas osaleja kohta; ühe toetuslepingu alusel võib töötaja saada kursusetasude katmiseks maksimaalselt 800 eurot.
Keeletugi	<p>Kulud seoses keeleõppematerjalide ja keelekoolituse võimaldamisega osalejatele, kellel on vaja täiendada tegevuse ajal õppimiseks või koolituseks kasutatava keele oskust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>150 eurot osaleja kohta, kellel on õigus veebipõhisele keeleteole, kuid kes seda ei saa, kuna vajalik keel või tase ei ole kättesaadav, v.a töötajad, kelle õpirändeperiood kestab alla 31 päeva.</p> <p>Lisaks: 150 eurot meetmes „ErasmusPro“ osaleja kohta.</p>
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate ja neid saatvate isikute suured reisikulud, mida suure geograafilise vahemaa või muude takistuste tõttu ei saa katta tavapärase reisitoetusega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p>	<p>Finantstagatise seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p>

	Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.	
--	---	--

ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE

Meetmega toetatakse koole ja muid üldhariduse valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, kes soovivad korraldada õpirändega seotud tegevusi kooliõpilastele ja -töötajatele.

Toetatakse mitmesuguseid tegevusi, sealhulgas töövarjutamine ja täienduskoolituskursused töötajatele, õpilaste individuaalne ja rühmaviisiline õpiränne, ekspertide kutsumine ja muud allpool selgitatud tegevused.

Osalevad organisatsioonid peaksid oma tegevuses aktiivselt edendama **kaasamist ja mitmekesisust, keskkonnasäästlikkust ja digiõpet**, kasutades selleks programmi raames pakutavaid sihtotstarbelisi rahastamisvõimalusi, suurendades osalejate teadlikkust, jagades parimat tava ning kavandades oma tegevust asjakohasel viisil.

MEETME EESMÄRGID

Programmist „Erasmus+“ rahastatavate õpirändetegevuste eesmärk on pakkuda üksikisikutele õppimisvõimalusi ning toetada koolide ja muude üldhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja institutsionaalset arengut. Meetme konkreetsed eesmärgid on alljärgnevad.

- **Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtme tugevdamine:**
  - edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
  - täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
  - toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.
- **Õpetamise ja õppe kvaliteedi parandamine üldhariduses:**
  - toetades õpetajate, koolijuhtide ja teiste koolitöötajate kutsealast arengut;
  - edendades uue tehnoloogia ja innovatiivsete õpetamismeetodite kasutamist;
  - täiustades keeleõpet ja suurendades keelelist mitmekesisust koolides;
  - toetades õpetamise ja koolide arenguga seotud parima tava jagamist ja edasiandmist.
- **Euroopa haridusruumi loomisele kaasaaitamine:**
  - suurendades koolide suutlikkust osaleda piiriüleises vahetustegevuses ja koostöös ning ellu viia kvaliteetseid õpirändeprojekte;
  - pakkudes õpirände võimalusi kõigile üldharidust omandavatele õpilastele;
  - soodustades õpilaste ja töötajate välismaal veedetud õpirändeperioodide õpiväljundite tunnustamist.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Koolidel ja muudel üldhariduse valdkonnas tegutsevatel organisatsioonidel on rahastuse taotlemiseks kaks võimalust.

- **Lühiajalised õpilaste ja töötajate õpirände projektid** võimaldavad taotlevatel organisatsioonidel korraldada mitmesuguseid õpirändetegevusi 6–18 kuu jooksul. Lühiajalised projektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada üksnes piiratud arvu tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste õpirändeprojektid (õpilaste ja töötajate õpiränne)** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering üldhariduse valdkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevuseks, mille abil viiakse järk-järgult ellu Erasmuse kava. Erasmuse akrediteeringut saavad taotleda kõik organisatsioonid, kes soovivad korrapäraselt korraldada õpirändetegevusi. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik. Selle võimaluse kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid programmis osaleda taotlust esitamata, kasutades alljärgnevat võimalusi.

- **Liitumine programmi „Erasmus+“ olemasoleva õpirändekonsortsiumiga**, mida juhib akrediteeritud konsortsiumi koordinaator vastavas riigis ja kuhu võetakse vastu uusi liikmeid.
- **Teisest riigist pärit osalejate vastuvõtmine:** kõik organisatsioonid saavad vastu võtta õppijaid või töötajaid teises riigis asuvast partnerorganisatsioonist. Vastuvõtva organisatsioonina tegutsemine annab väärtusliku kogemuse ning hea võimaluse luua partnerlusi ja programmiga enne ise taotlemist paremini tutvuda.

Samuti julgustatakse koole ühinema **eTwinninguga**. Tegemist on turvalisel platvormil asuva veebikogukonnaga, millele on juurdepääs iga riigi eTwinningu teenistusest heakskiidu saanud õpetajatel. eTwinning võimaldab koolidel luua ühiseid virtuaalseid klassiruumi ning viia ellu projekte koos teiste koolidega; samuti saavad õpetajad vahetada mõtteid ja teavet kolleegidega ning osaleda mitmesugustes täienduskoolitustegevustes. eTwinning on ka suurepärase keskkond, kust leida partnereid edasisteks projektideks.

PROJEKTI KAVANDAMINE

1. põhimeetme projektis on keskne roll taotleval organisatsioonil. Taotleja koostab ja esitab taotluse, allkirjastab toetuslepingu, viib ellu õpirändetegevusi ning esitab aruandeid riiklikule büroole. Nii lühiajaliste projektide kui ka Erasmuse akrediteeringu korral on taotlusprotsessis kesksel kohal taotleva organisatsiooni vajadused ja kavad.

Enamik pakutavatest tegevustest on seotud väljapoole suunatud õpirändega. See tähendab, et taotlev organisatsioon tegutseb saatva organisatsioonina – ta valib välja osalejad ja lähetab nad vastuvõtvasse organisatsiooni välismaal. Nende võimaluste kasutamisel on tungivalt soovitatav korraldada vastastikuse vahetuse või ühistegevusi ühe või mitme partnerkooliga. Sellisel juhul peaks iga osalev kool taotlema rahastamist programmist „Erasmus+“ või liituma olemasoleva konsortsiumiga. Selleks et partnerite otsimist lihtsustada, toetab programm „Erasmus+“ järgmisi võimalusi partnerite leidmiseks välismaal: School Education Gateway (www.schooleducationgateway.eu) ja eTwinning (www.etwinning.net).

Peale selle pakutakse eriotstarbelisi tegevusi selleks, et taotlev organisatsioon saaks kutsuda enda juurde eksperte või õpetajapraktikante. Vastuvõtutegevuste eesmärk ei ole tagada vastastikust vahetust, vaid kutsuda organisatsiooni isikuid, kes saavad aidata taotleval organisatsioonil areneda ja rahvusvahelistuda.

Kõigi selle meetme raames toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb täita Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid. Erasmuse programmi kvaliteedistandardid hõlmavad konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, näiteks osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite kindlaksmääramine, hindamine ja tunnustamine, tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi kvaliteedistandardite terviktekst on kättesaadav Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.

Kaasamine ja mitmekesisus

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid pakkuma õpirände võimalusi kaasaval ja õiglasel viisil kõigile osalejatele, olenemata nende taustast. Projekti tegevustes osalevate õppijate valikul tuleks põhiteguritena arvesse võtta motiveeritust ja saavutusi ning ka osalejate isikliku arengu ja õpivajadusi. Ka osalevate töötajate valikul tuleks tagada, et nende kutsealasest arengust saaksid kasu kõik organisatsiooni õppijad.

Õpirändetegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes peaks saatev ja vastuvõttev organisatsioon tähtsaimate otsuste tegemisse kaasama ka osalejad, et tagada iga osaleja jaoks võimalikult suur kasu ja mõju.

Haridus- ja koolitusteenuseid osutavaid osalevaid organisatsioone julgustatakse aktiivselt looma ja toetama õpirände võimalusi, näiteks lõimides need oma akadeemilisse kalendrisse ning määrates kindlaks standardmeetmed naasvate osalejate taasintegreerimiseks.

Keskkonnasäästlikud ja keskkonna suhtes vastutustundlikud tavad

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Neid põhimõtteid tuleks arvesse võtta programmi kõigi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, kasutades selleks eeskätt programmis kestlike reisimisviiside edendamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid. Haridus- ja koolitusteenuseid osutavad organisatsioonid peaksid nendest põhimõtetest lähtuma ka oma igapäevases tegevuses ning aktiivselt toetama oma õppijate ja töötajate mõtteviisi ja käitumise muutust.

Digipööre hariduses ja koolituses

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt toetatakse programmi raames kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Peale selle võib digioskuste koolitusprogrammide kasu olla ka õpetajatele ja haldustöötajatele, võimaldades neil omandada asjakohaseid digioskusi, et kasutada digitaaltehnoloogiat kursustel ja haldustegevuses.

TEGEVUS

Selles jaotises kirjeldatakse tegevusi, millele saab taotleda programmi „Erasmus+“ vahenditest toetust nii lühiajaliste projektide kui ka akrediteeritud asutuste projektide raames.

Iga tegevuse puhul on võimalik anda lisatoetust vähemate võimalustega osalejaid, alaealisi või järelevalvet vajavaid noori täiskasvanuid saatvatele isikutele. Saatvatele isikutele saab toetust anda kogu tegevuse ajaks või vaid teatud perioodiks.

Töötajate õpiränne

<p>Rahastamiskõlblikud tegevused</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Töövarjutamine (2–60 päeva) ▪ Õpetamine välisriigis (2–365 päeva) ▪ Kursustel ja koolitustel osalemine (2–30 päeva) <p>Kursuste ja koolituse korral rahastatakse kursusetasusid kokku kuni 10 päeva eest osaleja kohta. Kursuste ja koolituse valiku üle otsustavad taotlejad. Selleks et juhendada taotlejaid kursuste pakkujate valikul, on välja töötatud alljärgnevad kvaliteedistandardid: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_et.</p> <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki töötajate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p>
<p>Rahastamiskõlblikud osalejad</p>	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulka kuuluvad õpetajad, koolijuhid ja teised, mitteõpetavad eksperdid ja töötajad üldhariduse valdkonnas.</p> <p>Rahastamiskõlblike mitteõpetavate töötajate hulka kuuluvad üldhariduse valdkonna töötajad,</p>

	<p>kes töötavad kas koolides (nt õpetajaabid, õppenõustajad, psühholoogid) või muudes üldhariduse valdkonnas tegutsevates organisatsioonides (nt kooliinspektorid, nõustajad, üldhariduse küsimustega tegelevad poliitikakoordinaatorid).</p> <p>Osalejad peavad olema saatva organisatsiooni töötajad või tegema sellega regulaarselt koostööd, aidates ellu viia organisatsiooni põhitegevusi (nt väliskoolitajate, ekspertide või vabatahtlikena).</p> <p>Kõigil juhtudel tuleb ülesanded, mis seovad osalejat saatva organisatsiooniga, dokumenteerida viisil, mis võimaldab riiklikul bürool seda seotust kontrollida (nt töö- või vabatahtliku töö lepingu, ülesande kirjelduse või muu sarnase dokumendi põhjal). Riiklikud bürood kehtestavad läbipaistva ja järjepideva korra selle kohta, mida mõeldakse riigi kontekstis aktsepteeritava töösuhte all ja mis dokumentidega tuleb seda tõendada.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Tegevused peavad toimuma välismaal mõnes programmiirigis.

Õppijate õpiränne

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kooliõpilaste rühmaviisiline õpiränne (2–30 päeva, rühmas peab olema vähemalt kaks õpilast) ▪ Õpilaste lühiajaline õpiränne (10–29 päeva) ▪ Õpilaste pikaajaline õpiränne (30–365 päeva) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki õpilaste õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Õpilaste rühmaviisiline õpiränne: rühm õpilasi saatvast koolist saab õppida koos kaasõpilastega teises riigis. Õpilasi peavad kogu tegevuse ajal saatma õpetajad või teised volitatud isikud saatvast koolist.</p> <p>Õpilaste lühiajaline õpiränne: õpilased saavad teatud perioodi jooksul õppida partnerkoolis välismaal või läbida praktika muus asjaomases organisatsioonis välismaal. Igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Vähemate võimalustega osalejate korral võib õpirände miinimumkestus olla 2 päeva, kui see on põhjendatud.</p> <p>Õpilaste pikaajaline õpiränne: õpilased saavad teatud perioodi jooksul õppida partnerkoolis välismaal või läbida praktika muus asjaomases organisatsioonis välismaal. Igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Kõigile osalejatele korraldatakse kohustuslik</p>
--------------------------	--

	väljasõidueelne koolitus.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Osalevad õpilased peavad olema registreeritud saatva kooli haridusprogrammis ⁵³ .
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Tegevused peavad toimuma välismaal mõnes programmi riigis. Õpilaste rühmaviisiline õpiränne peab toimuma vastuvõtvas koolis, välja arvatud juhul, kui tegevuse sisu ja kvaliteeti silmas pidades on põhjendatud teine toimumiskoht. Sellisel juhul võivad tegevused erandkorras toimuda mõnes teises kohas vastuvõtva kooli riigis või Euroopa Liidu institutsiooni asukohas. Olenemata toimumiskohast peab tegevus hõlmama õpilasi vähemalt kahest programmi riigist.

Muud toetatavad tegevused

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekspertide kutsumine (2–60 päeva) ▪ Õpetajapraktikantide vastuvõtmine (10–365 päeva) ▪ Ettevalmistavad kohtumised <p>Ekspertide kutsumine: koolid saavad kutsuda välismaalt koolitajaid, õpetajaid, poliitikaeksperte või muid kvalifitseeritud spetsialiste, kes saavad aidata tõsta õpetamise ja õppimise taset vastuvõtvas koolis. Näiteks saavad kutsutud eksperdid koolitada koolitõõtajaid, demonstreerida uusi õpetamismeetodeid või aidata kasutusele võtta häid korraldus- ja juhtimistavasid.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmine: taotlevad organisatsioonid saavad vastu võtta õpetajapraktikante, kes soovivad tulla välismaale praktikale. Vastuvõttev organisatsioon saab toetust tegevuse korraldamiseks, ent osaleja reisikulud peaks katma ja individuaalset toetust andma saatev asutus (kes võib selleks samuti taotleda rahastust programmi „Erasmus+“ kaudu).</p> <p>Ettevalmistavad kohtumised: organisatsioonid saavad enne õpirändetegevuse toimumist korraldada ettevalmistava kohtumise vastuvõtva partneri juurde. Ettevalmistavad kohtumised ei kujuta endast eraldiseisvat tegevust, vaid tegemist on korraldustega töötajate või õppijate õpirände toetamiseks. Iga ettevalmistavat kohtumist tuleb selgelt põhjendada ning need peavad aitama suurendada õpirändetegevuste kaasavust ja ulatust ning parandada nende kvaliteeti. Näiteks saab ettevalmistavaid kohtumisi korraldada selleks, et valmistada paremini ette vähemate võimalustega osalejate õpirännet, alustada koostööd uue</p>
--------------------------	---

⁵³ Igas programmi riigis kehtestab rahastamiskõlblike haridusprogrammide määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil.

	partnerorganisatsiooniga või valmistada ette pikemaajalisi õpirändetegevusi. Ettevalmistavaid kohtumisi ei saa korraldada selleks, et valmistada ette kursust või koolitustegevust töötajate jaoks.
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Kutsutud ekspert võib olla mis tahes isik mõnest teisest programmiirigist, kes on asjatundja üldhariduse alal.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmise projektides osalejad peavad olema mõne muu programmiirigi õpetajakoolitusprogrammi (või muusse sarnasesse õpetajatele suunatud koolitusprogrammi) immatrikuleeritud üliõpilased või äsjalõpetanud⁵⁴.</p> <p>Ettevalmistavaid kohtumisi võivad teha kõik isikud, kes vastavad töötajate õpirände tegevuses osalemise tingimustele ning on kaasatud projekti korraldamisse. Erandkorras saavad pikaajalises õpirändes osalevad õppijad ning ükskõik mis tegevuses osalevad vähemate võimalustega osalejad osa võtta vastava tegevusega seotud ettevalmistavatest kohtumistest.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	<p>Ettevalmistavaid kohtumisi saab teha programmiirikes.</p> <p>Kutsutud ekspertide ja õpetajapraktikantide puhul on toimumiskoht alati toetust saav organisatsioon (sh konsortsiumi liikmed).</p>

LÜHIAJALISED ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Lühiajalised õpilaste ja töötajate õpirände projektid on lihtne ja konkreetne võimalus programmist „Erasmus+“ kasu saada. Nende projektide eesmärk on võimaldada organisatsioonidel vähese vaevaga korraldada teatavaid tegevusi ja omandada programmi raames kogemusi.

Lihtsuse huvides on lühiajaliste projektide kestus ja nendes osalejate arv piiratud. Lühiajalised projektid on avatud üksnes üksikorganisatsioonidele, mitte konsortsiumide koordinaatoritele. Akrediteeritud organisatsioonid ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda, kuna neil on programmi „Erasmus+“ rahastusele juba alaline juurdepääs.

Lühiajalise projekti taotlus sisaldab loendit ja kirjeldust tegevustest, mida taotleb organisatsioon kavatseb korraldada.

---

⁵⁴ Äsjalõpetanud võivad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

<p>Rahastamiskõblilikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võivad esitada järgmised organisatsioonid⁵⁵:</p> <p>(1) koolieelsed lasteasutused, põhikoolid ja keskkoolid⁵⁶; (2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud üldhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.</p> <p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering üldhariduse valdkonnas, ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda.</p>
<p>Rahastamiskõblilikud riigid</p>	<p>Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud mõnes programmiriigis.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
<p>Taotluse esitamise tähtajad</p>	<p>1. taotlusvoor kõigi riiklike büroode puhul: 11. mai kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p> <p>2. taotlusvoor nende riiklike büroode puhul, kes otsustavad avada teise tähtaja: 5. oktoober kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p> <p>Teise tähtaja väljakuulutamistest annavad riiklikud bürood taotlejatele teada oma veebisaidil.</p>
<p>Projektide alguskuupäevad</p>	<p>Projektide alguskuupäevad võivad olla järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. taotlusvoor: sama aasta 1. septembrist 31. detsembrini; ▪ 2. taotlusvoor: järgneva aasta 1. jaanuarist 31. maini.
<p>Projekti kestus</p>	<p>6–18 kuud</p>
<p>Taotluste arv</p>	<p>Ühes taotlusvoorus võib organisatsioon taotleda rahastamist ainult üheks lühiajaliseks üldhariduse valdkonna projektiks.</p> <p>Organisatsioonid, kes saavad esimeses taotlusvoorus lühiajalisele projektile toetuse, ei või osaleda sama projektikonkursi teises taotlusvoorus.</p> <p>Viie järjestikuse konkursiaasta jooksul võib organisatsioon saada lühiajalisteks üldhariduse valdkonna projektideks toetust kõige enam kolmel korral. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse aastatel 2014–2020 saadud toetusi.</p>

⁵⁵ Igas programmiriigis kehtestab rahastamiskõbliliku organisatsiooni määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil koos vastavate näidetega.

⁵⁶ Sh alusharidus ja lapsehoid.

Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused üldhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevused“.
Projekti maht	Lühiajalise projekti taotlus võib hõlmata kuni 30 õpirändetegevuses osalejat. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse ettevalmistavaid kohtumisi ega saatvate isikute osalemist.

HINDAMISKRITEERIUMID

Esitatud taotlusi hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 60 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimaalsest punktisummast igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse järgmist: <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuste, tegevuste ja õppijate sihtrühma asjakohasus üldhariduse valdkonna jaoks; ▪ projektiettepaneku asjakohasus meetme eesmärkide saavutamisel; ▪ projektiettepaneku asjakohasus järgmiste konkreetsete prioriteetide seisukohast: <ul style="list-style-type: none"> – uute tulijate ja vähemate kogemustega organisatsioonide toetamine; – õpilaste pikaajalises õpirändes osalejate toetamine; – vähemate võimalustega osalejate toetamine.
Projektkavandi kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandatavad eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetsetelt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; ▪ kavandatavad tegevused ja nende sisu on projekti eesmärkide saavutamiseks sobivad; ▪ iga kavandatava tegevuse jaoks on olemas selge töökava; ▪ projekt hõlmab keskkonnasäästlikke ja keskkonna suhtes vastutustundlikke tavasid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid (eelkõige eTwinning) ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
Järeelmeetmete kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevases töös; ▪ taotleja on ette näinud sobiva viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi taotlevas organisatsioonis, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu rahastust.

AKREDITEERITUD ASUTUSTE PROJEKTID ÜLDHARIDUSE VALDKONNA ÕPILASTE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDEKS

Organisatsioonid, kellel on Erasmus akrediteering üldhariduse valdkonnas, saavad taotleda rahastamist spetsiaalse, ainult nende jaoks avatud rahastussuuna kaudu. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud Erasmus kaval, ei ole vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel keskendutakse taotlustes järgmiste tegevuste jaoks vajaliku eelarve prognoosimisele.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada organisatsioon, kellel on kehtiv Erasmus akrediteering üldhariduse valdkonnas.
Õpirändekonsortsium	<p>Organisatsioonid, kellel on Erasmus akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatorina, peavad taotlema õpirändekonsortsiumi toetust.</p> <p>Taotluse osana tuleb esitada õpirändekonsortsiumi liikmete nimekiri; konsortsiumil peab lisaks koordinaatorile olema vähemalt üks liikmesorganisatsioon.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi liikmeks võib saada mis tahes organisatsioon, kes vastab akrediteeritud õpirändeprojekti rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele. Konsortsiumi liikmetelt ei nõuta Erasmus akrediteeringut.</p> <p>Õpirändekonsortsiumis osalevad organisatsioonid võivad sama projektikonkursi raames saada üldhariduse valdkonnas rahastust kuni kahe 1. põhimeetme toetuslepingu alusel. Seega võivad üldhariduse valdkonna organisatsioonid, kes saavad toetust lühiajalise projekti või akrediteeritud asutuse projekti jaoks, osaleda lisaks liikmesorganisatsioonina üksnes ühes üldhariduse valdkonna õpirändekonsortsiumis. Muud organisatsioonid võivad osaleda kuni kahes õpirändekonsortsiumis.</p>
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtaeg	11. mai kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)
Projekti alguskuupäev	Sama aasta 1. september.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Taotluste arv	Akrediteeritud organisatsioonid võivad esitada ainult ühe taotluse taotlusvooru kohta.
Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused üldhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevused“.

Projekti maht	Akrediteeritud asutuste projektides osalejate arv ei ole piiratud, v.a eelarvevahendite eraldamise etapis kindlaks määratavad piirangud.
----------------------	--

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Taotleja Erasmuse kava kvaliteeti on juba hinnatud akrediteeringu taotlemise etapis ning eelarvevahendite eraldamise etapis seega kvalitatiivset hindamist ei toimu. Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele vastavaid toetustaotlusi.

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused;
- toetuse põhi- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: majandustulemused, kvalitatiivne tulemuslikkus, poliitikaprioriteedid ja geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamiseetodi ja akrediteeritud asutuste projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Lühiajaliste projektide ja akrediteeritud asutuste projektide suhtes kohaldatakse järgmisi rahastamiseeskirju.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Korraldustoetus	Õpirändetegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud, mida muud kulukategooriad ei hõlma.	100 eurot <ul style="list-style-type: none"> – Rühmaviisilise õpirände puhul õpilase kohta, maksimaalselt 1 000 eurot rühma kohta – Töötajate kursuste ja koolitusega seotud õpirändes osaleja kohta – Kutsutud eksperdi kohta – Õpetajapraktikandi kohta
	Kulusid võivad kaasa tuua näiteks: osalejate (pedagoogiline, kultuuriline jne) ettevalmistamine, mentorlus, seire ja toetamine õpirändetegevuse ajal, põimitud meetmete virtuaalsete komponentide jaoks vajalikud teenused, seadmed ja töövahendid, õpiväljundite tunnustamine, tulemuste jagamine ja Euroopa Liidu rahastuse avalikkusele nähtavaks tegemine.	350 eurot; alates sama liiki tegevuse sajandast osalejast 200 eurot <ul style="list-style-type: none"> – Õpilaste lühiajalises õpirändes osaleja kohta – Töötajate töövarjutamise ning õpetamis- ja koolituslähetuslega seotud õpirändes osaleja kohta
	Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.	500 eurot <ul style="list-style-type: none"> – Õpilaste pikaajalises õpirändes osaleja kohta

	<p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>				
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Lisaks: pikaajalises õpirändes osalevate õpilaste puhul toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast väljasõidueelse koolituse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lennukauguse lähtekohast tegevuse toimumiskohta,⁵⁷ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit⁵⁸.</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine	
		0–99 km	23 eurot		
		100–499 km	180 eurot	210 eurot	
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot	
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot	
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot	
		4 000–7 999 km	820 eurot		
8 000 km või enam	1 500 eurot				
Individaalne toetus	<p>Osalejate ja saatvate isikute⁵⁹ elamiskulud tegevuse ajal.</p> <p>Vajaduse korral on rahastamiskõlblikud tegevusele eelneval ja järgneval reisimisel tekkivad elamiskulud maksimaalselt kahe</p>	Osalejate kategooria	1. rühma riigid	2. rühma riigid	3. rühma riigid
		Töötajad	90–180 eurot	80–160 eurot	70–140 eurot
		Õpilased	40–80 eurot	35–70 eurot	30–60 eurot

⁵⁷ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁵⁸ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

⁵⁹ Saatvate isikute puhul kehtivad samad määrad mis töötajate korral. Kui erandjuhtudel peab saatev isik jääma välismaale kauemaks kui 60 päevaks, toetatakse 60päevast perioodi ületaval ajal täiendavaid elamiskulusid kaasamistoetuse rubriigist.

	<p>reisipäeva ulatuses, kui osaleja saab tavapärase reisimise toetust, ja maksimaalselt nelja lisapäeva ulatuses, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse isikute arv, viibimise kestus ja vastuvõttev riik⁶⁰.</p>	<p>Need on baasmäärad tegevuse päeva kohta. Iga riiklik büroo määrab täpse baasmäära lubatud vahemikus.</p> <p>Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.</p>
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv.</p>	100 eurot osaleja kohta
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	100 % rahastamiskõlblikest kuludest
Ettevalmistavad kohtumised	<p>Reisi- ja elamiskulud ettevalmistaval kohtumisel osalemise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: ühikuhinnad.</p>	575 eurot osaleja kohta, kuni kolm osalejat kohtumise kohta.

⁶⁰ Vastuvõtivate riikide rühmad:

1. rühma riigid: Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani;
2. rühma riigid: Belgia, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Malta, Madalmaad, Austria, Portugal;
3. rühma riigid: Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari.

	Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.	
Kursusetasud	<p>Kulud kursuste ja koolituste osalustasude katmiseks.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse kestus.</p>	80 eurot päevas osaleja kohta; ühe toetuslepingu alusel võib töötaja saada kursusetasude katmiseks maksimaalselt 800 eurot.
Keeletugi	<p>Kulud seoses keeleõppematerjalide ja keelekoolituse võimaldamisega osalejatele, kellel on vaja täiendada tegevuse ajal õppimiseks või koolituseks kasutatava keele oskust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>150 eurot osaleja kohta, kellel on õigus veebipõhisele keeleteole, kuid kes seda ei saa, kuna vajalik keel või tase ei ole kättesaadav, v.a töötajad, kelle õpirändeperiood kestab alla 31 päeva.</p> <p>Rühmaviisilises õpirändes osalevatele õpilastele individuaalset keeletuge ei pakuta.</p> <p>Lisaks: 150 eurot õpilaste pikaajalises õpirändes osaleja kohta.</p>
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate ja neid saatvate isikute suured reisikulud, mida suure geograafilise vahemaa või muude takistuste tõttu ei saa katta tavapärase reisitoetusega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatise seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p>

TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNNE

Meetmega toetatakse täiskasvanuharidust pakkuvaid asutusi ja muid täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevaid organisatsioone, kes soovivad korraldada õpirändega seotud tegevusi täiskasvanuhariduse valdkonna õppijatele ja töötajatele.

Toetatakse mitmesuguseid tegevusi, sealhulgas töövarjutamine ja täienduskoolituskursused töötajatele, vähemate võimalustega täiskasvanud õppijate (eeskätt madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijad) individuaalne ja rühmaviisiline õpiränne, ekspertide kutsumine ja muud allpool selgitatud tegevused.

Osalevad organisatsioonid peaksid oma tegevuses aktiivselt edendama **kaasamist ja mitmekesisust, keskkonnasäästlikkust** ja **digiopet**, kasutades selleks programmi raames pakutavaid sihtotstarbelisi rahastamisvõimalusi, suurendades osalejate teadlikkust, jagades parimat tava ning kavandades oma tegevust asjakohasel viisil.

MEETME EESMÄRGID

Programmist „Erasmus+“ rahastatavate õpirändetegevuste eesmärk on pakkuda üksikisikutele õppimisvõimalusi ning toetada täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste ja muude täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja institutsionaalset arengut. Meetmega aidatakse kaasa oskuste tegevuskava elluviimisele ja Euroopa haridusruumi loomisele. Meetme konkreetsed eesmärgid on alljärgnevad.

- Õpetamise ja õppimise Euroopa mõõtme tugevdamine;
- edendades kaasamist, mitmekesisust, sallivust ja demokraatlikku osalust;
- täiendades teadmisi Euroopa ühisest pärandist ja mitmekesisusest;
- toetades erialaste võrgustike arengut kogu Euroopas.
- parandades Euroopas formaalse, informaalset ja mitteformaalse täiskasvanuhariduse kvaliteeti seoses ELi raamistikus (2018) määratletud võtmepädevuste omandamisega, sh põhioskused (kirjaoskus, arvutusoskus, digioskused) ja muud eluks vajalikud oskused;
- laiendades ja mitmekesistades pakutavat täiskasvanuharidust pedagoogide töö kutseliseks muutmise ja täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste suutlikkuse suurendamise abil;
- lihtsustades kvaliteetset õpetamist ja õpet kõigis täiskasvanuhariduse vormides ning juurdepääsu nendele ja tagades nende asjakohasuse üksikisiku ja kogu ühiskonna vajadusi arvesse võttes;
- suurendades täiskasvanuharidust pakkuvate asutuste suutlikkust viia ellu kvaliteetseid õpirändeprojekte;
- suurendades igas vanuses ja erineva sotsiaal-majandusliku taustaga täiskasvanute osalust täiskasvanuhariduses, eeskätt soodustades ebasoodsas olukorras olevate õppijatega töötavate organisatsioonide, täiskasvanuharidust pakkuvate väikeettevõtjate, programmi uute tulijate, vähemate kogemustega organisatsioonide ja ka kogukonnapõhiste rohujuure tasandi organisatsioonide osalust.

KUIDAS KASUTADA PROGRAMMI „ERASMUS+“ ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI?

Täiskasvanuharidust pakkuvatel asutustel ja muudel täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevatel organisatsioonidel on rahastuse taotlemiseks kaks võimalust:

- **Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid** võimaldavad taotlevatel organisatsioonidel korraldada mitmesuguseid õpirändetegevusi 6–18 kuu jooksul. Lühiajalised projektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada üksnes piiratud arvul tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste õpirändeprojektid (õppijate ja töötajate õpiränne)** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevuseks, mille abil viiakse järk-järgult ellu Erasmuse kava.

Erasmuse akrediteeringut saavad taotleda kõik organisatsioonid, kes soovivad korrapäraselt korraldada õpirändetegevusi. Varasem programmis osalemise kogemus ei ole taotlemiseks vajalik. Selle võimaluse kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning üldhariduse valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid programmis osaleda taotlust esitamata, kasutades alljärgnevat võimalusi.

- **Liitumine Erasmuse programmi olemasoleva õpirändekonsortsiumiga**, mida juhivad akrediteeritud konsortsiumi koordinaator vastavas riigis ja kuhu võetakse vastu uusi liikmeid.
- **Teisest riigist pärit osalejate vastuvõtmine:** kõik organisatsioonid saavad vastu võtta osalejaid mõnest välismaisest partnerorganisatsioonist. Vastuvõtva organisatsioonina tegutsemine annab väärtusliku kogemuse ning hea võimaluse luua partnerlusi ja programmiga enne ise taotlemist paremini tutvuda.

PROJEKTI KAVANDAMINE

1. põhimeetme projektis on keskne roll taotleval organisatsioonil. Taotleja koostab ja esitab taotluse, allkirjastab toetuslepingu, viib ellu õpirändetegevusi ning esitab aruandeid riiklikule büroole. Nii lühiajaliste projektide kui ka Erasmuse akrediteeringu korral on taotlusprotsessis kesksel kohal taotleva organisatsiooni vajadused ja kavad.

Enamik pakutavatest tegevustest on seotud väljapoole suunatud õpirändega. See tähendab, et taotlev organisatsioon tegutseb saatva organisatsioonina – ta valib välja osalejad ja lähetab nad vastuvõtvasse organisatsiooni välismaal. Peale selle pakutakse eriotstarbelisi tegevusi selleks, et taotlev organisatsioon saaks kutsuda enda juurde eksperte, õpetajaid või õpetajapraktikante. Vastuvõtutegevuste eesmärk ei ole tagada vastastikust vahetust, vaid kutsuda organisatsiooni isikuid, kes saavad aidata taotleval organisatsioonil areneda ja rahvusvahelistuda. Selleks et partnerite otsimist lihtsustada, toetab programm „Erasmus+“ järgmisi võimalusi partnerite leidmiseks välismaal: [EPALE](#)

Kõigi selle meetme raames toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb täita Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid. Erasmuse programmi kvaliteedistandardid hõlmavad konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, näiteks osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite kindlaksmääramine, hindamine ja tunnustamine, tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi kvaliteedistandardite terviktekst on kättesaadav Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et.

Alljärgnevas jaotises kirjeldatakse, kuidas õpirände vormide ja sisu vastastikune seotus aitab tagada kvaliteetse õpirändetegevuse.

Kaasamine ja mitmekesisus

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid pakkuma õpirände võimalusi kaasaval ja õiglasel viisil kõigile osalejatele, olenemata nende taustast. Projekti tegevustes osalevate õppijate valikul tuleks põhiteguritena arvesse võtta motiveeritust ja saavutusi ning ka osalejate isikliku arengu ja õpivajadusi. Ka osalevate töötajate valikul tuleks tagada, et nende kutsealasest arengust saaksid kasu kõik organisatsiooni õppijad.

Õpirändetegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes peaks saatev ja vastuvõttev organisatsioon tähtsaimate otsuste tegemisse kaasama ka osalejad, et tagada iga osaleja jaoks võimalikult suur kasu ja mõju.

Haridus- ja koolitusteenuseid osutavaid osalevaid organisatsioone julgustatakse aktiivselt looma ja toetama õpirände võimalusi, näiteks lõimides need oma akadeemilisse kalendrisse ning määrates kindlaks standardmeetmed naasvate osalejate taasintegreerimiseks.

Keskkonnasäästlikud ja keskkonna suhtes vastutustundlikud tavad

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt peavad programmist toetust saavad organisatsioonid edendama oma osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Neid põhimõtteid tuleks arvesse võtta programmi kõigi tegevuste ettevalmistamisel ja elluviimisel, kasutades selleks eeskätt programmis kestlike reisimisviiside edendamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid. Haridus- ja koolitusteenuseid osutavad organisatsioonid peaksid nendest põhimõtetest lähtuma ka oma igapäevases tegevuses ning aktiivselt toetama oma õppijate ja töötajate mõtteviisi ja käitumise muutust.

Digipööre hariduses ja koolituses

Erasmuse programmi kvaliteedistandardite kohaselt toetatakse programmi raames kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada õppimise ja õpetamise kvaliteeti. Peale selle võib digioskuste koolitusprogrammide kasu olla ka õpetajatele ja haldustöötajatele, võimaldades neil omandada asjakohaseid digioskusi, et kasutada digitaaltehnoloogiat kursustel ja haldustegevuses.

Osalemine demokraatlikus elus

Programmi eesmärk on aidata osalejatel avastada kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise kasutegureid. Toetatavate õpi- ja koolitusvõimalustega tuleks tugevdada kodanikuühiskonna eri valdkondades osalemist soodustavaid oskusi. Seega edendatakse programmiga kultuuridevahelise suhtlemise ja sotsiaalse pädevuse, kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse arendamist. Projektides tuleks pakkuda võimalusi osalemiseks demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalse ja mitteformaalse õppetegevuse kaudu. Sellistes projektides tuleks arendada või parandada teadlikkust ja arusaamist Euroopa Liidu kohta, pöörates eelkõige tähelepanu ELi ühistele väärtustele, demokraatlike põhimõtete, inimväärikuse ning ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtete austamisele, kultuuridevahelisele dialoogile, samuti Euroopa sotsiaalsele, kultuuri- ja ajaloopärandile.

Võtmepädevuste arendamine

Programmiga toetatakse elukestvat arengut ja võtmepädevuste⁶¹ tugevdamist, soodustades seeläbi isiklikku arengut ja rahulolu, tööalast konkurentsivõimet, kodanikuaktiivsust ja sotsiaalset kaasatust. Osalevad organisatsioonid peaksid pakkuma õppijate konkreetsetele vajadustele kohandatud koolitus- ja õppetegevust, et aidata neil saavutada majanduslik sõltumatus ning kõrvaldada takistused, millega nad haridusvaldkonnas ja sotsiaalses suhtluses kokku puutuvad.

TEGEVUS

Selles jaotises kirjeldatakse tegevusi, millele saab taotleda programmi „Erasmus+“ vahenditest toetust nii lühiajaliste projektide kui ka akrediteeritud asutuste projektide raames.

Iga tegevuse puhul on võimalik anda lisatoetust vähemate võimalustega osalejaid saatvatele isikutele. Saatvatele isikutele saab toetust anda kogu tegevuse ajaks või vaid teatud perioodiks.

Töötajate õpiränne

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Töövarjutamine (2–60 päeva) ▪ Õpetamine välisriigis (2–365 päeva) ▪ Kursustel ja koolitustel osalemine (2–30 päeva) <p>Kursuste ja koolituse korral rahastatakse kursusetasusid kokku kuni 10 päeva eest osaleja kohta. Kursuste ja koolituse valiku üle otsustavad taotlejad. Selleks et juhendada taotlejaid kursuste pakujate valikul, on välja töötatud alljärgnevad kvaliteedistandardid: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_et.</p> <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki töötajate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>Rahastamiskõlblike osalejate hulka kuuluvad õpetajad, koolitajad ja teised, mitteõpetavad eksperdid ja töötajad täiskasvanuhariduse valdkonnas.</p> <p>Rahastamiskõlblike mitteõpetavate töötajate hulka kuuluvad täiskasvanuhariduse valdkonna töötajad, kes töötavad kas täiskasvanuharidust pakkuvates asutustes (nt juhtkonna liikmed) või muudes täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevates organisatsioonides (nt vabatahtlikud,</p>

⁶¹ Võtmepädevused: https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_et.

	<p>nõustajad, täiskasvanuhariduse küsimustega tegelevad poliitikakoordinaatorid).</p> <p>Osalejad peavad olema saatva organisatsiooni töötajad või tegema sellega regulaarselt koostööd, aidates ellu viia organisatsiooni põhitegevusi (nt väliskoolitajate, ekspertide või vabatahtlikena).</p> <p>Kõigil juhtudel tuleb ülesanded, mis seovad osalejat saatva organisatsiooniga, dokumenteerida viisil, mis võimaldab riiklikul bürool seda seotust kontrollida (nt töö- või vabatahtliku töö lepingu, ülesande kirjelduse või muu sarnase dokumendi põhjal). Riiklikud bürood kehtestavad läbipaistva ja järjepideva korra selle kohta, mida mõeldakse riigi kontekstis aktsepteeritava töösuhte all ja mis dokumentidega tuleb seda tõendada.</p>
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Tegevused peavad toimuma välismaal programmiriikides.

Õppijate õpiränne

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Täiskasvanud õppijate rühmaviisiline õpiränne (2–30 päeva, rühmas peab olema vähemalt kaks õppijat) ▪ Täiskasvanud õppijate individuaalne õpiränne (2–30 päeva) <p>Lisaks füüsilisele õpirändele saab kõiki õppijate õpirände tegevusi põimida virtuaalse tegevusega. Eespool nimetatud miinimum- ja maksimumkestust kohaldatakse füüsilise õpirände osa suhtes.</p> <p>Täiskasvanud õppijate rühmaviisiline õpiränne: rühm täiskasvanud õppijaid saatvast organisatsioonist saab osaleda teises riigis uuenduslikus õppes, mida korraldab vastuvõttev organisatsioon. Tegevus võib hõlmata kooslust formaal-, informaalset ja mitteformaalset õppe eri meetoditest, näiteks vastastikõpet, tööõppimine, vabatahtlik tegevus ja muud innovatiivsed lähenemisviisid. Õppijaid peavad kogu tegevuse ajal saatma sobiva kvalifikatsiooniga koolitajad saatvast organisatsioonist. Rühmaviisilise õpirände tegevuse sisus tuleks keskenduda täiskasvanud õppijate võtmepädevustele, mis on seotud programmi järgmiste mõõtmega: kaasamine ja mitmekesisus, digipööre, keskkonnasäästlikkus ja osalus.</p> <p>Täiskasvanud õppijate individuaalne õpiränne: täiskasvanud õppijad saavad välismaal vastuvõtvast organisatsioonist teatava aja jooksul parandada oma teadmisi ja oskusi. Igale osalejale tuleb kindlaks määrata individuaalne õppeprogramm. Õppeprogramm võib hõlmata kooslust formaal-, informaalset ja mitteformaalset õppe eri meetoditest, sealhulgas kontaktõpet, tööõppimine, töövarjutamine, vaatlus ja muud innovatiivsed lähenemisviisid.</p>
--------------------------	--

Rahastamiskõlblikud osalejad	Rahastamiskõlblikud osalejad on vähemate võimalustega täiskasvanud õppijad, eeskätt madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijad. Osalevad õppijad peavad olema registreeritud saatva organisatsiooni täiskasvanuharidusprogrammis ⁶² .
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Tegevused peavad toimuma välismaal mõnes programmiirigis.

Muud toetatavad tegevused

Võimalikud vormid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekspertide kutsumine (2–60 päeva) ▪ Õpetajapraktikantide vastuvõtmine (10–365 päeva) ▪ Ettevalmistavad kohtumised <p>Ekspertide kutsumine: organisatsioonid saavad kutsuda välismaalt koolitajaid, õpetajaid, poliitikaeksperte või muid kvalifitseeritud spetsialiste, kes saavad aidata tõsta vastuvõtvas organisatsioonis õpetamise, koolitamise ja õppimise taset. Näiteks saavad kutsutud eksperdid koolitada vastuvõtva organisatsiooni töötajaid, demonstreerida uusi õpetamismeetodeid või aidata kasutusele võtta häid korraldus- ja juhtimistavasid.</p> <p>Õpetajapraktikantide vastuvõtmine: taotlevad organisatsioonid saavad vastu võtta õpetajapraktikante, kes soovivad tulla välismaale praktikale. Vastuvõttev organisatsioon saab toetust tegevuse korraldamiseks, ent osaleja reisikulud peaks katma ja individuaalset toetust andma saatev asutus (kes võib selleks samuti taotleda rahastust programmi „Erasmus+“ kaudu).</p> <p>Ettevalmistavad kohtumised: organisatsioonid saavad enne õpirändetegevuse toimumist korraldada ettevalmistava kohtumise vastuvõtva partneri juurde. Ettevalmistavad kohtumised ei kujuta endast eraldiseisvat tegevust, vaid tegemist on korraldustega töötajate või õppijate õpirände toetamiseks. Iga ettevalmistavat kohtumist tuleb selgelt põhjendada ning need peavad aitama suurendada õpirändetegevuste ulatust ning parandada nende kvaliteeti. Näiteks saab ettevalmistavaid kohtumisi korraldada selleks, et alustada koostööd uue partnerorganisatsiooniga või valmistada ette pikemaajalisi õpirändetegevusi. Ettevalmistavaid kohtumisi ei saa korraldada selleks, et valmistada ette kursust või koolitustegevust töötajate jaoks.</p>
Rahastamiskõlblikud	Kutsutud ekspert võib olla mis tahes isik mõnest teisest programmiirigist, kes on vastava

⁶² Igas programmiirigis kehtestab rahastamiskõlbliku täiskasvanuharidusprogrammi ja madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppija määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil. Põhimõtteliselt loetakse madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijaks isik, kes ei ole lõpetanud vähemalt keskhariduse õppekava.

osalejad	valdkonna asjatundja. Õpetajapraktikantide vastuvõtmise projektides osalejad peavad olema mõne muu programmiriigi õpetajakoolitusprogrammi (või muusse sarnasesse õpetajatele suunatud koolitusprogrammi) immatrikuleeritud üliõpilased või äsjalõpetanud ⁶³ . Ettevalmistavatel kohtumistel võivad osaleda projekti tegevuste korraldamisega otseselt seotud töötajad, kellel on saatva organisatsiooniga või õpirändekonsortsiumi koordinaatoriga töösuhe. Erandkorras võivad potentsiaalsed vähemate võimalustega osalejad osaleda oma tegevust ettevalmistavatel kohtumistel.
Rahastamiskõlblikud toimumiskohad	Ettevalmistavaid kohtumisi saab teha programmiriikides. Kutsutud ekspertide ja õpetajapraktikantide puhul on toimumiskoht alati toetust saav organisatsioon (sh konsortsiumi liikmed).

LÜHIAJALISED TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Lühiajalised õppijate ja töötajate õpirände projektid on lihtne ja konkreetne võimalus programmist „Erasmus+“ kasu saada. Nende projektide eesmärk on võimaldada organisatsioonidel vähese vaevaga korraldada teatavaid tegevusi ja omandada programmi raames kogemusi.

Lihtsuse huvides on lühiajaliste projektide kestus ja nendes osalejate arv piiratud. Lühiajalised projektid on avatud üksnes üksikorganisatsioonidele, mitte konsortsiumide koordinaatoritele. Akrediteeritud organisatsioonid ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda, kuna neil on programmi „Erasmus+“ rahastusele juba alaline juurdepääs.

Lühiajalise projekti taotlus sisaldab loendit ja kirjeldust tegevustest, mida taotlev organisatsioon kavatseb korraldada.

---

⁶³ Äsjalõpetanud võivad osaleda kuni 12 kuu jooksul pärast lõpetamist. Kui osalejad on pärast lõpetamist läbinud kohustusliku tsiviil- või sõjaväeteenistuse, pikendatakse rahastamiskõlblikkuse perioodi teenistuse kestuse aja võrra.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITÈRIUMID

Rahastamiskõblilikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	<p>Taotluse võivad esitada järgmised organisatsioonid⁶⁴:</p> <p>(1) formaalset, informaalset ja mitteformaalset täiskasvanuharidust pakkuvad organisatsioonid⁶⁵;</p> <p>(2) kohalikud ja piirkondlikud avaliku sektori asutused, koordineerivad asutused ning muud täiskasvanuhariduse valdkonnas tegutsevad organisatsioonid.</p> <p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas, ei saa lühiajalisteks projektideks rahastamist taotleda.</p>
Rahastamiskõblilikud riigid	<p>Taotlevad organisatsioonid peavad olema asutatud mõnes programmiriigis.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.</p>
Taotluse esitamise tähtajad	<p>1. taotlusvoor kõigi riiklike büroode puhul: 11. mai kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p> <p>2. taotlusvoor nende riiklike büroode puhul, kes otsustavad avada teise tähtaja: 5. oktoober kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)</p> <p>Teise tähtaja väljakuulutamistest annavad riiklikud bürood taotlejatele teada oma veebisaidil.</p>
Projektide alguskuupäevad	<p>Projektide alguskuupäevad võivad olla järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1. taotlusvoor: sama aasta 1. septembrist 31. detsembrini; ▪ 2. taotlusvoor: järgneva aasta 1. jaanuarist 31. maini.
Projekti kestus	<p>6–18 kuud</p>

⁶⁴ Igas programmiriigis kehtestab rahastamiskõbliliku organisatsiooni määratluse riigi pädev asutus ning see avaldatakse asjaomase riikliku büroo veebisaidil koos vastavate näidetega.

⁶⁵ Ilma et see piiraks riigi pädeva asutuse kehtestatud määratlusi, tuleb meeles pidada, et täiskasvanutele kutseharidust ja -õpet pakkuvad organisatsioonid loetakse üldjuhul kutseharidust ja -õpet pakkuvateks asutusteks ja mitte täiskasvanuharidust pakkuvateks asutusteks. Lisateabe saamiseks tutvuge kohaldatavate määratlustega oma riikliku büroo veebisaidil.

Taotluste arv	<p>Ühes taotlusvoorus võib organisatsioon taotleda rahastamist ainult üheks lühiajaliseks täiskasvanuhariduse valdkonna projektiks.</p> <p>Organisatsioonid, kes saavad esimeses taotlusvoorus lühiajalisele projektile toetuse, ei või osaleda sama projektikonkursi teises taotlusvoorus.</p> <p>Viie järjestikuse konkursiaasta jooksul võib organisatsioon saada lühiajalisteks täiskasvanuhariduse valdkonna projektideks toetust kõige enam kolmel korral. Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse aastatel 2014–2020 saadud toetusi.</p>
Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused täiskasvanuhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevused“.
Projekti maht	<p>Lühiajalise projekti taotlus võib hõlmata kuni 30 õpirändetegevuses osalejat.</p> <p>Selle ülempiiri puhul ei võeta arvesse ettevalmistavaid kohtumisi ega saatvate isikute osalemist.</p>

HINDAMISKRITEERIUMID

Esitatud taotlusi hinnatakse 100 punkti skaalal, lähtudes allpool esitatud kriteeriumidest ja nende kaalust. Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab see koguma:

- vähemalt 60 punkti 100 maksimumpunktist ja
- vähemalt poole maksimumpunktidest igas kolmes hindamiskriteeriumide kategoorias.

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	<p>Hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja profiili, kogemuste, tegevuste ja õppijate sihtrühma asjakohasus täiskasvanuhariduse valdkonna jaoks; ▪ projektiettepaneku asjakohasus meetme eesmärkide saavutamisel; ▪ projektiettepaneku asjakohasus järgmiste konkreetsete prioriteetide seisukohast: <ul style="list-style-type: none"> – uute tulijate ja vähemate kogemustega organisatsioonide toetamine; – vähemate võimalustega osalejate toetamine.
Projektkavandi kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandatavad eesmärgid vastavad selgelt ja konkreetselt taotleva organisatsiooni, selle töötajate ja õppijate vajadustele; ▪ kavandatavad tegevused ja nende sisu on projekti eesmärkide saavutamiseks sobivad; ▪ iga kavandatava tegevuse jaoks on olemas selge töökava; ▪ projekt hõlmab keskkonnasäästlikke ja keskkonna suhtes vastutustundlikke tavasid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
Järeelmeetmete kvaliteet (maksimaalne	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada

punkti summa: 30)	õpirändetegevuste tulemusi organisatsiooni igapäevases töös; <ul style="list-style-type: none"> ▪ taotleja on ette näinud sobiva viisi projekti väljundite hindamiseks; ▪ taotleja on kavandanud konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi taotlevas organisatsioonis, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu rahastust.
--------------------------	---

AKREDITEERITUD ASUTUSTE PROJEKTID TÄISKASVANUHARIDUSE VALDKONNA ÕPPIJATE JA TÖÖTAJATE ÕPIRÄNDEKS

Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas, saavad taotleda rahastamist spetsiaalse, ainult nende jaoks avatud rahastussuuna kaudu. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud Erasmuse kaval, ei ole vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel keskendutakse taotlustes järgmiste tegevuste jaoks vajaliku eelarve prognoosimisele.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud organisatsioonid: kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada organisatsioon, kellel on kehtiv Erasmuse akrediteering täiskasvanuhariduse valdkonnas.
Õpirändekonsortsium	<p>Organisatsioonid, kellel on Erasmuse akrediteering õpirändekonsortsiumi koordinaatorina, peavad taotlema õpirändekonsortsiumi toetust.</p> <p>Taotluse osana tuleb esitada õpirändekonsortsiumi liikmete nimekiri; konsortsiumil peab lisaks koordinaatorile olema vähemalt üks liikmesorganisatsioon.</p> <p>Õpirändekonsortsiumi liikmeks võib saada mis tahes organisatsioon, kes vastab akrediteeritud õpirändeprojekti rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele. Konsortsiumi liikmetelt ei nõuta Erasmuse akrediteeringut.</p> <p>Õpirändekonsortsiumis osalevad organisatsioonid võivad sama projektikonkursi raames saada täiskasvanuhariduse valdkonnas rahastust kuni kahe 1. põhimeetme toetuslepingu alusel. Seega võivad täiskasvanuhariduse valdkonna organisatsioonid, kes saavad toetust lühiajalise projekti või akrediteeritud asutuse projekti jaoks, osaleda lisaks liikmesorganisatsioonina üksnes ühes täiskasvanuhariduse valdkonna õpirändekonsortsiumis. Muud organisatsioonid võivad osaleda kuni kahes õpirändekonsortsiumis.</p>
Kellele esitada taotlus?	Taotlus esitatakse selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Taotluse esitamise tähtaeg	11. mai kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi)

Projekti alguskuupäev	Sama aasta 1. september.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Taotluste arv	Akrediteeritud organisatsioonid võivad esitada ainult ühe taotluse taotlusvooru kohta.
Võimalikud tegevused	Igat liiki tegevused täiskasvanuhariduse valdkonnas. Üksikasjalik loend ja eeskirjad on esitatud jaotises „Tegevused“.
Projekti maht	Akrediteeritud asutuste projektides osalejate arv ei ole piiratud, v.a eelarvevahendite eraldamise etapis kindlaks määratavad piirangud.

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Taotleja Erasmuse kava kvaliteeti on juba hinnatud akrediteeringu taotlemise etapis ning eelarvevahendite eraldamise etapis seega kvalitatiivset hindamist ei toimu. Rahastatakse kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele vastavaid toetustaotlusi.

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused;
- toetuse põhi- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: majandustulemused, kvalitatiivne tulemuslikkus, poliitikaprioriteedid ja geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamiseetodi ja akrediteeritud asutuste projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Lühiajaliste projektide ja akrediteeritud asutuste projektide suhtes kohaldatakse järgmisi rahastamiseeskirju.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
-------------------	---	-------

Korraldustoetus	<p>Õpirändetegevuste elluviimisega otseselt seotud kulud, mida muud kulukategooriad ei hõlma.</p> <p>Kulusid võivad kaasa tuua näiteks: osalejate (pedagoogiline, kultuuriline jne) ettevalmistamine, mentorlus, seire ja toetamine õpirändetegevuse ajal, põimitud meetmete virtuaalsete komponentide jaoks vajalikud teenused, seadmed ja töövahendid, õpiväljundite tunnustamine, tulemuste jagamine ja Euroopa Liidu rahastuse avalikkusele nähtavaks tegemine.</p>	<p>100 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rühmaviisilises õpirändes osaleja kohta – Töötajate kursuste ja koolitusega seotud õpirändes osaleja kohta – Kutsutud eksperdi kohta – Õpetajapraktikandi kohta 		
	<p>Korraldustoetus on ette nähtud nii saatva kui ka vastuvõtva organisatsiooni kulude katmiseks (v.a töötajate õpiränne kursustel ja koolitustel osalemiseks). Saadud toetuse jagamises lepivad saatev ja vastuvõttev organisatsioon omavahel kokku.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	<p>350 eurot; alates sama liiki tegevuse sajandast osalejast 200 eurot</p> <ul style="list-style-type: none"> – Täiskasvanud õppijatele ette nähtud individuaalses õpirändes (õppimise eesmärgil) osaleja kohta – Töötajate töövarjutamise ning õpetamis- ja koolituslähetustega seotud õpirändes osaleja kohta 		
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lennukauguse lähtekohast tegevuse toimumiskohta,⁶⁶ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit⁶⁷.</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärane reisimine	Keskonnasäästlik reisimine
		0–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	

⁶⁶ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁶⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

		8 000 km või enam	1 500 eurot	
--	--	-------------------	-------------	--

Individuaalne toetus	Osalejate ja saatvate isikute ⁶⁸ elamiskulud tegevuse ajal.	Osalejate kategooria	1. rühma riigid	2. rühma riigid	3. rühma riigid
	Vajaduse korral on rahastamiskõlblikud tegevusele eelneval ja järgneval reisimisel tekkivad elamiskulud maksimaalselt kahe reispäeva ulatuses, kui osaleja saab tavapärase reisimise toetust, ja maksimaalselt nelja lisapäeva ulatuses, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.	Töötajad	90– 180 eurot	80– 160 eurot	70– 140 eurot
	Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.	Õppijad	35– 120 eurot	30– 104 eurot	25– 88 eurot
	Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse isikute arv, viibimise kestus ja vastuvõttev riik ⁶⁹ .	Need on baasmäärad tegevuse päeva kohta. Iga riiklik büroo määrab täpse baasmäära lubatud vahemikus. Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.			
Kaasamistoetus	Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.	100 eurot osaleja kohta			
	Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategooriatest).	100 % rahastamiskõlblikest kuludest			
	Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.				
	Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust				

⁶⁸ Saatvate isikute puhul kehtivad samad määrad mis töötajate korral. Kui erandjuhtudel peab saatev isik jääma välismaale kauemaks kui 60 päevaks, toetatakse 60päevast perioodi ületaval ajal täiendavaid elamiskulusid kaasamistoetuse rubriigist.

⁶⁹ Vastuvõtivate riikide rühmad:

1. rühma riigid: Iirimaa, Island, Liechtenstein, Luksemburg, Norra, Rootsi, Soome, Taani;
2. rühma riigid: Belgia, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Malta, Madalmaad, Austria, Portugal;
3. rühma riigid: Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari.

	põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.	
Ettevalmistavad kohtumised	<p>Reisi- ja elamiskulud ettevalmistaval kohtumisel osalemise ajal.</p> <p>Rahastamismehhanism: ühikuhinnad.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	575 eurot osaleja kohta, kuni kolm osalejat kohtumise kohta.
Kursusetasud	<p>Kulud kursuste ja koolituste osalustasude katmiseks.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse kestus.</p>	80 eurot päevas osaleja kohta; ühe toetuslepingu alusel võib töötaja saada kursusetasude katmiseks maksimaalselt 800 eurot.
Keeletugi	<p>Kulud seoses keeleõppematerjalide ja keelekoolituse võimaldamisega osalejatele, kellel on vaja täiendada tegevuse ajal õppimiseks või koolituseks kasutatava keele oskust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv.</p>	150 eurot osaleja kohta, kellel on õigus veebipõhisele keeleteole, kuid kes seda ei saa, kuna vajalik keel või tase ei ole kättesaadav, v.a töötajad, kelle õpirändeperiood kestab alla 31 päeva. Rühmaviisilises õpirändes osalevatele täiskasvanud õppijatele individuaalset keeletuge ei pakuta.
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate ja neid saatvate isikute suured reisikulud, mida suure geograafilise vahemaa või muude takistuste tõttu ei saa katta tavapärase reisitoetusega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatisega seotud kulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest reisikuludest.</p>

ÕPIRÄNNE NOORTE VALDKONNAS

Programmijuhendi selles jaotises kirjeldatakse 1. põhimeetme meetmeid noorte valdkonnas. Nende meetmetega pakutakse noortele ja noorsootõtajatele mitteformaalse ja informaalne õppe võimalusi.

Mitteformaalne ja informaalne õpe võimaldavad noortel omandada põhilisi pädevusi, mis aitavad kaasa nende isiklikule ja sotsiaal-hariduslikule arengule ning soodustavad aktiivset osalemist ühiskonnaelus, parandades nende tööalaseid väljavaateid.

Õpirändes osalemisega täiendavad noorsootõtajad kutsealaseks arenguks vajalikke oskusi, õpivad uusi töökorraldusviise ja parandavad noorsootöö üldist kvaliteeti.

Noorte valdkonna õpetegevuse eesmärk on avaldada olulist positiivset mõju noortele, samuti kaasatud organisatsioonidele, kogukondadele, milles kõnealused tegevused toimuvad, noorte valdkonnale endale ning Euroopa majandus- ja ühiskondlikele sektoritele laiemalt. Toetatakse järgmisi meetmeid:

- noorte õpiränne – noortevahetused;
- noorsootõtajate õpirände projektid;
- noorte osalustegevus.

KUIDAS NEID VÕIMALUSI KASUTADA?

Rahastuse taotlemiseks on kaks viisi.

- **Standardprojektid** annavad taotlevatele organisatsioonidele ja mitteametlikele noorterühmadele võimaluse viia ellu üks või mitu noorte osalustegevust 3 kuni 24 kuu jooksul. Standardprojektid sobivad eeskätt organisatsioonidele, kes osalevad programmis „Erasmus+“ esimest korda või kes soovivad korraldada ühekordset projekti ja/või piiratud arvul tegevusi.
- **Akrediteeritud asutuste projektid** on avatud üksnes nendele organisatsioonidele, kellel on Erasmuse akrediteering noortevaldkonnas. See sihtotstarbeline rahastussuund võimaldab akrediteeritud organisatsioonidel saada korrapäraselt rahastust õpirändetegevusteks, mille abil viiakse järk-järgult ellu akrediteeritud kava.

Erasmuse akrediteeringut võivad taotleda organisatsioonid, kes soovivad korraldada regulaarseid õpirändetegevusi. Akrediteerimise kohta saab täpsemat teavet käesoleva juhendi peatükist, milles käsitletakse Erasmuse akrediteeringut noorte valdkonnas.

Peale selle saavad organisatsioonid ja mitteametlikud noorterühmad programmis osaleda taotlust esitamata, kui nad ühinevad projektiga partnerina.

ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS

MIS ON ERASMUSE AKREDITEERING NOORTE VALDKONNAS?⁷⁰

Erasmuse akrediteering on abivahend organisatsioonidele, kes soovivad osaleda piiriüleises vahetus- ja koostöötegevuses, edendada noorte osalust ning toetada noorsootöötajate ja noorsootöö organisatsioonide suutlikkuse suurendamist õpirändetegevustega. Erasmuse akrediteering noorte valdkonnas hõlbustab noorte õpirännet, pakkudes akrediteeritud organisatsioonidele lihtsustatud ja paindlikku alternatiivset vormi tegevuste elluviimiseks.

Noortevaldkonnas on Erasmuse akrediteeringu eesmärgid:

- toetada noorte isiklikku ja kutsealast arengut mitteformaalse ja informaalse õppega seotud õpirändetegevustega;
- suurendada noorte mõjuvõimu, kodanikuaktiivsust ja osalemist demokraatlikus elus;
- parandada noorsootöö kvaliteeti kohalikul, piirkondlikul, riiklikul, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil, suurendades noorte valdkonnas tegutsevate organisatsioonide suutlikkust ja toetades noorsootöötajate hariduslikku ja kutsealast arengut;
- edendada Euroopa noorte seas kaasamist ja mitmekesisust, kultuuridevahelist dialoogi, Euroopa koostööd ning solidaarsuse, võrdsete võimaluste ja inimõiguste väärtustamist.

Taotlevad organisatsioonid peavad kehtestama pikemaajalised eesmärgid ja kava seoses programmi „Erasmus+“ vahenditest toetatavate meetmetega ning sõnastama projektist oodatava kasu ja projektijuhtimise lähenemisviisi. Erasmuse akrediteering noortevaldkonnas kinnitab, et taotleja on kehtestanud asjakohased ja tõhusad protsessid ja meetmed, et viia kavakohaselt ellu kvaliteetseid õpirändetegevusi ja kasutada neid noortevaldkonna hüvanguks.

KUIDAS SEE TOIMIB?

Organisatsioonid, kes soovivad akrediteeringut saada, peavad kehtestama pikemaajalised eesmärgid ja kava seoses programmi „Erasmus+“ vahenditest toetatavate meetmetega ning sõnastama projektist oodatava kasu ja projektijuhtimise lähenemisviisi.

Noortevaldkonna akrediteeringut saavad organisatsioonid taotleda pidevalt, kusjuures edukatele Erasmuse programmi noortevaldkonna akrediteeringu taotlejatele võimaldatakse lihtsustatud juurdepääs 1. põhimeetme võimalustele noorte valdkonnas, nagu on kirjeldatud käesoleva juhendi vastavates jaotistes. Üksikasjalikku teavet rahastamiskõlblikkuse, valiku-

---

⁷⁰ Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse programmiiriikide organisatsioone ja osalejaid kaasavate riikidevaheliste meetmete toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelist õpirändetegevust, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad programmiiriikidest ning ELi naabruses asuvatest partnerriikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

ja akrediteeringu andmise kriteeriumide kohta leiab asjaomasest konkursikutsest, mis on avaldatud aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/calls/2020-erasmus-accreditation-youth_et.

Erasmuse akrediteering antakse ajavahemikuks 2021–2027; selle aja jooksul tehakse regulaarset seiret ja nõutakse jätkuvat vastavust järelevalvet tegeva riikliku büroo avaldatud nõuetele ja juhistele.

KUIDAS KASUTADA ÕPIRÄNDE VÕIMALUSI ERASMUSE AKREDITEERINGUGA?

Akrediteeritud organisatsioonid saavad taotleda noortevaldkonna õpirändetegevuste jaoks rahastamist (esitada toetustaotluse) lihtsustatud korras. Kuna taotlused põhinevad varem heaks kiidetud akrediteerimiskaval, ei ole vaja esitada tegevuste üksikasjalikku loendit ega kirjeldust. Selle asemel tuleb taotlustes esitada elluviidavate tegevuste ja nendes osalejate hinnangulised arvud.

Meetme raames elluviidavad õpirändetegevused peavad juhinduma eeskirjadest ja põhimõtetest, mis on iga tegevuse liigi jaoks sätestatud selle juhendi vastavas jaotises.

Akrediteeritud organisatsioonid kohustuvad täitma Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardeid ja pakkuma selles valdkonnas kvaliteetseid õpirändetegevusi.

Noortevaldkonnas akrediteeritud organisatsioonid ei saa taotleda rahastamist noortevahetuste ja noorsootöötajate õpirände standardprojektide raames. Siiski võivad nad osaleda nendes projektides partnerina. 2021. aastal saavad organisatsioonid, kes akrediteeriti pärast toetustaotluse esitamise tähtaega, erandkorras taotleda rahastamist noortevahetuste ja noorsootöötajate õpirände standardprojektide teise tähtaja jooksul.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Toetustaotluste suhtes kohaldatakse allpool esitatud üldkriteeriume.

Rahastamiskõlblikud taotlejad	Organisatsioon, kellel on taotluse esitamise tähtaja seisuga kehtiv Erasmuse noortevaldkonna akrediteering.
Rahastamiskõlblikud tegevused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Noortevahetused ▪ Noorsootöötajate täienduskoolitustegevus Lisaks võib rakendada järgmisi tegevusi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ettevalmistavad kohtumised. Iga tegevuse kirjeldus ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid on esitatud selle juhendi vastavates jaotistes.
Projekti kestus	Kõigi akrediteeritud asutuste projektide esialgne kestus on 15 kuud. 12 kuu möödudes on kõigil toetusesaajatel võimalik pikendada projekti kestust nii, et see kestaks kokku 24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotleb organisatsioon on asutatud.

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 11. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima sama aasta 1. augustil.
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.
Muud kriteeriumid	Akrediteeritud organisatsioon võib esitada ainult ühe taotluse konkursi kohta. Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.

EELARVEVAHENDITE ERALDAMINE

Toetuse maksimumsumma sõltub mitmest tegurist:

- akrediteeritud taotlejatele eraldamiseks kättesaadav kogueelarve;
- taotletavad tegevused;
- toetuse miinimum- ja maksimumsumma;
- alljärgnevad eraldamiskriteeriumid: majandustulemused, kvalitatiivne tulemuslikkus, taotletavas tegevuses käsitletavat poliitikaprioriteedid ja teemavaldkonnad ning geograafiline tasakaal (kui riiklik büroo seda põhimõtet kohaldab).

Üksikasjalikud eeskirjad toetuse põhi- ja maksimumsummade, eraldamiskriteeriumide punktisummade, iga kriteeriumi kaalu, eraldamiseetodi ja akrediteeritud asutuste projektidele ettenähtud eelarve kohta avaldab riiklik büroo enne konkursi tähtaega.

NOORTE ÕPIRÄNDEPROJEKTID – NOORTEVAHETUSED

Selle meetme⁷¹ raames saavad organisatsioonid ja mitteametlikud noorterühmad toetust projektidele, mis toovad kokku eri riikide noori, et vahetada kogemusi ja õppida väljaspool formaalhariduse süsteemi.

MEETME EESMÄRGID

Programmiga „Erasmus+“ toetatakse noorte mitteformaalset õpirännet noortevahetuste kujul, mille eesmärk on noori kaasata ja suurendada nende mõjuvõimu ja kodanikuaktiivsust, siduda neid Euroopa projektiga ning aidata neil omandada ja arendada elus ja tulevases kutsetöös vajalikke oskusi.

Konkreetsemalt on noortevahetuste eesmärk:

- edendada kultuuridevahelist dialoogi ja õppimist ning eurooplaseks olemise tunnet;
- arendada noorte oskusi ja kujundada nende hoiakuid;
- tugevdada euroopalikke väärtusi ning kõrvaldada eelarvamusi ja stereotüüpe;
- suurendada teadlikkust sotsiaalselt olulistest teemadest ja innustada noori aktiivselt ühiskonnaelus osalema.

Meede on avatud kõigile noortele, eelkõige vähemate võimalustega noortele.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrategieas 2019–2027 esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid. ELi noortestrategiea hõlmab ka noortedialoogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki. Nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriteülesed valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. ELi noortestrategiea peaks aitama neid eesmarke ellu viia. ELi noortestrategiea põhivaldkonna „Ühendamine“ eesmärk on toetada ja hõlbustada kontaktide loomist, suhteid ja kogemuste vahetamist noorte vahel, sest see on ELi edasise arengu jaoks määrava tähtsusega. Parimaid võimalusi kontaktide loomiseks pakuvad mitmesugused õpirändetegevused, mille üks vorm on noortevahetused.

https://europa.eu/youth/strategy_et.

---

⁷¹ Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse programmiiriikide organisatsioone ja osalejaid kaasavate riikidevaheliste meetmete toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelist õpirändetegevust, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad programmiiriikidest ning ELi naabruses asuvatest partnerriikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

Noortevaldkonna teemastrateegiad

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada noorte osalust, informaalset ja mitteformaalset õppe protsesside kvaliteedi parandamist ning kvaliteetse noorsootöö arendamist. Neid valdkondi toetatakse ka sihtotstarbeliste teemastrateegiate abil, näiteks noorte osaluse strateegia, noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia⁷².

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Noortevahetused

Noortevahetused on vähemalt kahest riigist pärit noorterühmade lühiajalised kohtumised, mille käigus viiakse ühiselt ellu mõnd mitteformaalset õppe programmi (mis võib hõlmata mitmesuguseid seminare, harjutusi, arutelusid, rollimänge, simulatsioone, vabaõhutegevusi jne) mõnel noori huvitaval teemal, lähtudes Euroopa noorte eesmärkidest⁷³. Õpiperiood hõlmab ka kohtumisele eelnevat ettevalmistavat etappi ja kohtumisele järgnevat hindamist ja järelmeetmeid.

Noortevahetuse raames ei saa toetust taotleda alljärgnevaks tegevuseks: akadeemilised õppereisid; tegevused, mille eesmärk on teenida rahalist kasu; tegevused, mida võib lugeda turismiks; festivalid; puhkusereisid; esinejate ringreisid, korralised koosolekud, täiskasvanute poolt noortele korraldatavad koolitused.

Peale noortevahetuste võivad projektid hõlmata ka ettevalmistavaid kohtumisi.

Ettevalmistavad kohtumised

Ettevalmistava kohtumise eesmärk on tagada tegevuste kvaliteet, hõlbustades ja valmistades ette korraldustööd, luues usaldust ja mõistmist ning kindlad partnerlussuhted osalevate organisatsioonide ja inimeste vahel. Kui noortevahetuses osaleb vähemate võimalustega noori, peaks ettevalmistav kohtumine aitama tagada, et arvestatakse osalejate erivajadustega. Ettevalmistavad kohtumised toimuvad ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis enne noortevahetuse algust.

---

⁷² Need strateegiad leiab aadressil [HTTPS://WWW.SALTO-YOUTH.NET/](https://www.salto-youth.net/).

⁷³ Euroopa noorte eesmärgid töötati välja eli noortestrategie raamistikus. nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriteüleised valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. [HTTPS://EUROPA.EU/YOUTH/STRATEGY_ET](https://europa.eu/youth/strategy_et)

PROJEKTI KAVANDAMINE

Projekti viivad ellu vähemalt kaks organisatsiooni. Selleks et projekti kaasatud organisatsioonid osalusest kasu saaksid, peab projekt vastama nende eesmärkidele ja vajadustele. Osalevatel organisatsioonidel on osalejaid saatev ja/või vastuvõttev (st tegevust võõrustav) roll. Üks organisatsioonidest võtab endale ka koordinaatori rolli ja esitab kõigi partnerite nimel projektiettepaneku.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistus, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud noored peaksid osalema aktiivselt kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Kavandamine (mille käigus määratakse kindlaks vajadused, eesmärgid, õpiväljundid, tegevuse vorm, koostatakse tööprogramm, tegevuste ajakava jne);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused, lepingute sõlmimine partneritega, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (sealhulgas tegevuste hindamine, osalejate õpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

Kvaliteetne noortevahetus

- eeldab noorte ja osalevate organisatsioonide aktiivset kaasamist – nad peaksid aktiivselt osalema projekti kõigis etappides, et seeläbi veelgi rohkem õppida ja areneda;
- hõlmab mitmesuguse taustaga osalejate rühmi ja kasutab seda mitmekesisust tulemuslikult ära;
- põhineb osalevate noorte selgelt kindlaksmääratud vajadustel;
- tagab, et osalejate mitteformaalse ja informaalse õppe käigus omandatud õpiväljundid on nõuetekohaselt kindlaks tehtud ja dokumenteeritud;
- julgustab osalejaid mõtisklema Euroopa jaoks oluliste teemade ja euroopalike väärtuste üle.

Õpiprotsess

Mitteformaalse õppe eesmärgil toimuvaks noortevahetuseks on vaja, et vähemalt osa soovitatavatest õpiväljunditest oleksid ette kavandatud; sel viisil tagatakse asjakohased võimalused. Tegevuses osalevad noored peaksid aitama kindlaks teha oma vajadusi ja soovitavaid õpitulemusi – st mis teadmisi ja oskusi nad soovivad noortevahetuse kaudu omandada või arendada.

Osalejad peaksid olema võimalikult suurel määral kaasatud ka tegevuse kavandamisse ja väljatöötamisse (programmi ettevalmistamine, töömeetodite kindlaksmääramine ja ülesannete jaotamine) ning mõtlema, kuidas valmistuda, et noortevahetusest võimalikult palju õppida ja toetada oma isiklikku arengut.

Pärast põhitegevuse lõppu tuleks paluda osalejatel tegevuse kohta tagasisidet anda ning mõelda sellele, mida nad on õppinud ja kuidas nad saavad neid õpiväljundeid ära kasutada. Osalejad peaksid kaaluma ka tegevuse võimalikke järelmeetmeid. Seda saab teha individuaalselt ja võimaluse korral rühmana.

Organisatsioonid peaksid toetama õpiprotsessi ning õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist, eelkõige noortepassi abil.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

Noortevahetused on vähemate võimalustega noorte kaasamiseks eriti sobivad, sest

- rühmaviisiline õpiränne võimaldab omandada rahvusvahelisi kogemusi turvaliselt koos rühmaga reisisid;
- noortevahetuse lühike kestus hõlbustab vähemate võimalustega noorte kaasamist;
- kohalike osalejate kaasamine lihtsustab esmakordset osalust Euroopa projektides.

Noortevahetuse puhul saab kaasamist ja mitmekesisust toetada ka sobiva teemavalikuga: näiteks võib projekt keskenduda stereotüüpide kummutamisele, mõistvuse ja sallivuse suurendamisele ning diskrimineerimisest hoidumisele.

Osalejate kaitse ja turvalisus

Noortevahetuses osalevad rühmajuhid. Rühmajuhid jälgivad ja toetavad osalejaid, et tagada põhitegevuse ajal kvalitatiivne õpiprotsess. Samal ajal hoolitsevad nad selle eest, et noortevahetus toimuks turvalises, lugupidavas ja mittediskrimineerivas keskkonnas ning et osalejad oleksid kaitstud. Noortevahetust kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Keskkonnasäästlikkus

Noortevahetus peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Noortevahetust kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult ja -säästlikult, näiteks korduskasutatavate või loodussäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõtuga ning säästivate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti.

Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad projektid peavad vastama Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandarditele kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Rahastamiskõblikkuse üldkriteeriumid

Allpool esitatud üldkriteeriume kohaldatakse noortevahetuse standardprojektide suhtes. Akrediteerimise kohta lisateabe saamiseks vt juhendi vastav jaotis.

Rahastamiskõblikkud osalevad organisatsioonid	<p>Osalev organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus; • mitteametlik noorterühm,⁷⁴ <p>mis on asutatud programmiriigis või ELi naabruses asuvas partnerriigis (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõblikkud riigid”).</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud rahastamiskõblikk osalev organisatsioon või rühm. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ⁷⁵ .
Osalevate organisatsioonide arv	Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).
Projekti kestus	3–24 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>11. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini</p> <p>5. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini</p>
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.

⁷⁴ Vähemalt neljast 13–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks vähemalt 18aastane rühma liige täidab esindaja ülesandeid ja võtab endale rühma nimel vastutuse. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus. Selle meetme ja sellega seotud sätete kontekstis kuulub mitteametlik noorterühm osaleva organisatsiooni mõiste alla. Viidet osalevale organisatsioonile tuleb käsitada nii, et see hõlmab ka mitteametlikku noorterühma.

⁷⁵ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja kõige hiljem toetuslepingule allkirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

Lisad	<p>Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada projekti raames kavandatava iga noortevahetuse ja ettevalmistava kohtumise ajakava.</p>
--------------	---

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid noortevahetuse puhul

Tegevuse kestus	5–21 päeva, v.a reisimisele kuluv aeg.
Tegevuse elluviimise koht (kohad)	Tegevus tuleb ellu viia ühe (või liikuvate tegevuste puhul mitme) tegevuses osaleva organisatsiooni riigis.
Osalevate organisatsioonide arv	<p>Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saattev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).</p> <p>Tegevused programmiriikides: kõik osalevad organisatsioonid peavad asuma mõnes programmiriigis.</p> <p>Tegevused ELi naabruses asuvates partnerriikides: meetme elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt üks programmiriigi osalev organisatsioon ja üks ELi naabruses asuva partnerriigi osalev organisatsioon.</p>
Rahastamiskõlblikud osalejad	<p>13–30aastased noored,⁷⁶ kes elavad saatvate ja vastuvõtivate organisatsioonide riikides.</p> <p>Noortevahetusse kaasatud rühmajuhid⁷⁷ ja juhendajad peavad olema vähemalt 18aastased.</p>
Osalejate arv ja riikidest pärit rühmade koosseis	<p>Vähemalt 16 ja kõige rohkem 60 osalejat tegevuse kohta (lisaks rühmajuhid, juhendajad ja saatvad isikud). Kui noortevahetuses osalevad ainult vähemate võimalustega noored, on osalejate miinimumarv 10.</p> <p>Vähemalt kaks noorterühma kahest riigist.</p> <p>Igal rühmal peab olema vähemalt üks rühmajuht.</p> <p>Kõige enam üks juhendaja tegevuse kohta.</p>

⁷⁶ Kaaluda tuleb järgmist:

vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses;

vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse kuupäeva seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

⁷⁷Rühmajuht on täiskasvanu, kes liitub noortevahetuses osalevate noortega, et tagada nende tõhus õppimine, kaitse ja turvalisus.

Muud kriteeriumid	<ul style="list-style-type: none"> Vähemalt üks tegevuses osalevatest saatvatest või vastuvõtvatest organisatsioonidest peab olema riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus.
--------------------------	--

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ettevalmistavate kohtumiste puhul

Tegevuse elluviimise koht (kohad)	Tegevus peab toimuma ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Osalevate organisatsioonide esindajad, juhendajad, rühmajuhid ja põhitegevuses osalevad noored.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga allpool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest.

Asjakohasus, põhjendatus ja mõju (maksimaalne punktisumma: 30)	<ul style="list-style-type: none"> Projekti asjakohasus, võttes arvesse: <ul style="list-style-type: none"> meetme eesmäärke; osalevate organisatsioonide ja osalejate vajadusi; projekti sobivust selleks, et tagada osalejatele kvaliteetseid õpiväljundeid. Projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa või üleilmsel tasandil. Ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus. Ulatus, mil määral kaasatakse projektiga meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone.
---	---

<p>Projektikavandi kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud vajaduste, projekti eesmärkide, osalejate profiilide ja kavandatavate tegevuste kokkusobivus; • projekti kõigi etappide – ettevalmistus (sh osalejate ettevalmistamine), tegevuste elluviimine ja järelmeetmed – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • ulatus, mil määral on noored kaasatud tegevuse kõikidesse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatud tegevused juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud erineva tausta ja võimetega osalejatele; • kavandatavate kaasavate õpimeetodite, sh virtuaalsete komponentide sobivus; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite väljaselgitamise ja dokumenteerimise kvaliteet; Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite, eelkõige noortepassi järjepidev kasutamine; • tasakaalustatud esindatus osalejate hulgas riikide ja sugude lõikes; • osalejate turvalisuse ja kaitse tagamiseks ette nähtud meetmete piisavus ja tõhusus; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
<p>Projekti juhtimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
Korraldustoetus	<p>Otseselt õpirändetegevuste elluviimisega seotud kulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv, v.a rühmajuhid, saatvad isikud ja juhendajad.</p>	100 eurot noortevahetuses osaleja kohta		
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate, sh neid saatvate isikute ja juhendajate kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,⁷⁸ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit⁷⁹.</p> <p>Liikuva tegevuse puhul peaks taotleja individuaalsete toimumiskohtade vahelised vahemaad kokku liitma ja valima koguarvule vastava sihtkoha kauguse vahemiku⁸⁰.</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärane reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
		0–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	

⁷⁸ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁷⁹ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

⁸⁰ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja ta osaleb liikuvast tegevuses, mis toimub esmalt Roomas (Itaalia) ja seejärel Ljubljanas (Sloveenia), peab taotleja tegema järgmist: a) arvutama vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ja Roomast Ljubljanasse (489,75 km) ning need kokku liitma (1 855,03 km); b) valima sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km) ning c) tegema kindlaks ELi toetuse, mille abil saab katta kulud, mis kaasnevad osaleja reisimisega Madridist Ljubljanasse (Rooma kaudu) ja tagasi (275 eurot).

Individuaalne toetus	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh rühmajuhude, saatvate isikute ja (vajaduse korral) juhendajate kohta, mis hõlmab ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist ning kuni nelja lisapäeva, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p>	<p>Tabelis A2.1 esitatud summa osaleja kohta päevas</p>
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a rühmajuhid, saatvad isikud ja juhendajad.</p>	<p>100 eurot noortevahetuses osaleja kohta</p>
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega, sealhulgas rühmajuhude ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
Ettevalmistava kohtumise toetus	<p>Ettevalmistava kohtumisega seotud kulud, sh reisi- ja elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: ühikuhinnad.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: v.a osalejad vastuvõtvast organisatsioonist. Toetust saab anda kõige enam ühele osalejale osaleva organisatsiooni ja tegevuse kohta. Põhitegevuses osalevate juhendajate arv ei ole piiratud: Tingimus: taotleja peab põhjendama ettevalmistava kohtumise vajadust, eesmärgi ja osalejate koosseisu ning riiklik büroo peab need heaks</p>	<p>575 eurot osaleja ja ühe ettevalmistava kohtumise kohta.</p>

	kiitma.	
Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega. Osalejate, sh rühmajuhude, saatvate isikute ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

Tabel A2.1. Individuaalne toetus noortevahetusteks

	Individuaalne toetus (eurodes päevas)
Austria	45 eurot
Belgia	42 eurot
Bulgaaria	32 eurot
Horvaatia	35 eurot
Küpros	32 eurot
Tšehhi Vabariik	32 eurot
Taani	45 eurot
Eesti	33 eurot
Soome	45 eurot
Põhja-Makedoonia Vabariik	28 eurot
Prantsusmaa	38 eurot
Saksamaa	41 eurot
Kreeka	38 eurot
Ungari	33 eurot
Island	45 eurot
Iirimaa	49 eurot
Itaalia	39 eurot
Läti	34 eurot
Liechtenstein	45 eurot

Leedu	34 eurot
Luksemburg	45 eurot
Malta	39 eurot
Madalmaad	45 eurot
Norra	50 eurot
Poola	34 eurot
Portugal	37 eurot
Rumeenia	32 eurot
Serbia	29 eurot
Slovakkia	35 eurot
Sloveenia	34 eurot
Hispaania	34 eurot
Rootsi	45 eurot
Türgi	32 eurot
Naabruses asuvad partnerriigid	29 eurot

NOORSOOTÖÖTAJATE ÕPIRÄNDE PROJEKTID

Selle meetme⁸¹ raames saavad organisatsioonid toetust projektidele ühe või mitme sellise õpitegevuse elluviimiseks, mille eesmärk on toetada noorsootöötajate kutsealast arengut ja nende organisatsiooni.

MEETME EESMÄRGID

Meetmega toetatakse noorsootöötajate kutsealast arengut ja seeläbi kvaliteetse noorsootöö arendamist kohalikul, piirkondlikul, riigi, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil õpirändetegevuste käigus omandatavate mitteformaalse ja informaalsete õppe kogemustega. Meede aitab saavutada ELi noortestrategie 2019–2027 eesmärke, eelkõige aitab see ellu viia Euroopa noorsootöö tegevuskava,⁸² et parandada noorsootöö kvaliteeti, innovatsiooni ja tunnustamist.

Täpsemalt on noorsootöötajate õpirände projektide eesmärk:

- luua noorsootöötajate haridusliku ja kutsealase arengu soodustamiseks mitteformaalse ja informaalsete õppe võimalusi, mis aitaksid tagada nii kvaliteetse individuaalse töö kui ka toetaksid noorsootöö organisatsioonide ja süsteemide arengut;
- luua noorsootöötajate kogukond, mis aitaks tagada noortele suunatud projektide ja tegevuste kvaliteeti nii ELi programmide kontekstis kui ka laiemalt;
- arendada välja kohaliku noortetöö tavasid ja aidata suurendada osalejate ja nende organisatsioonide kvaliteetse noorsootöö suutlikkust, mis avaldaks selget mõju osalevate noorsootöötajate igapäevatoole noortega.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrategias 2019–2027 esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid. ELi noortestrategie hõlmab ka noortedialogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki. Nende eesmärkidega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriteüleised valdkonnad ja osutatakse kitsaskohtadele. ELi noortestrategie peaks aitama neid eesmärke ellu viia. ELi noortestrategie põhivaldkonna „Mõjuvõimu suurendamine“ eesmärk on toetada noorte võimestamist noorsootöö kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamise kaudu.

https://europa.eu/youth/strategy_et.

Noortevaldkonna teemastrategiad

---

⁸¹ Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse programmiühikute organisatsioone ja osalejaid kaasavate riikidevaheliste meetmete toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelist õpirändetegevust, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad programmiühikutest ning ELi naabruses asuvatest partnerriikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

⁸² Nõukogu ja nõukogu kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon Euroopa noorsootöö tegevuskava koostamise raamistiku kohta, http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.EST.

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada noorte osalust, informaalset ja mitteformaalset õppe protsesside kvaliteedi parandamist ning kvaliteetse noorsootöö arendamist. Neid valdkondi toetatakse ka sihtotstarbeliste teemastrateegiate abil, näiteks noorte osaluse strateegia, noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia⁸³.

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Täienduskoolitustegevused

Täienduskoolitustegevused on rahvusvahelised õpirände tegevused, mille eesmärk on toetada noorsootöötajate kutsealast arengut. Täienduskoolitustegevused hõlmavad järgmist:

- **Õpikäigud ja mitmesugused lähetused**, näiteks töövarjutamine, noorsootöötajate vahetused ja vastastikõpe välismaistes noorsootöö organisatsioonides ja noorte valdkonnas tegutsevates organisatsioonides;
- meetmes osalevate ja selle eesmärke toetavate noorsootöötajate **võrgustike ja kogukonna arendamine**;
- **koolitused** pädevuste arendamiseks (lähtudes näiteks olemasolevatest pädevusmudelitest), et rakendada kvaliteetse noorsootöö tavaid või uurida ja katsetada uuenduslikke meetodeid (mis on seotud näiteks digitaalse ja nutika noorsootööga⁸⁴);
- **seminarid ja õpikojad**, millega toetatakse eelkõige teadmiste loomist ja parima tava jagamist seoses ELi noortestrategia ja selle elluviimist toetavate ELi programmide eesmärkide, väärtuste ja prioriteetidega.

Noorsootöötajate õpirände projektide raames ei ole rahastamiskõlblikud järgmised tegevused: akadeemilised õppereisid; tegevused, mille eesmärk on teenida rahalist kasu; tegevused, mida võib lugeda turismiks; festivalid; puhkusereisid; esinejate ringreisid, korralised koosolekud.

Lisaks võivad projektid hõlmata ka järgmisi tegevusi.

Süsteemiarendus- ja teavitustegevused

Noorsootöötajate õpirände projektid võivad hõlmata **süsteemiarendus- ja teavitustegevusi**. Tegemist on täiendavate tegevustega, mille eesmärk on suurendada õpirändeprojekti praktilist mõju. Siia kuuluvad kõik tegevused, millega aidatakse ellu viia Euroopa noorsootöö tegevuskava,⁸⁵ et parandada noorsootöö kvaliteeti, innovatsiooni ja tunnustamist, ning tutvustada omandatud uusi teadmisi ja vahendeid projektides osalevatele organisatsioonidele ja laiemalt. Need täiendavad tegevused võimaldavad suuremate kogemuste ja ressurssidega toetusesaajatel katsetada innovatiivseid meetodeid ja meetmeid ühiste probleemide lahendamiseks; sel viisil kujundatakse välja n-ö Euroopa noorsootöö labor, kus koondatakse projektides elluviidud, ent laiemalt mõjuga täienduskoolitustegevusest saadud kogemused.

Näiteks võidakse töötada välja vahendeid ja jagada tavaid, et soodustada noorsootöötajate organisatsioonide ja süsteemide arendamist, korraldada teavitustegevust ja kogukonna arendamise tegevust ning tutvustada innovatiivseid

---

⁸³ Need strateegiad leiab aadressil <https://www.salto-youth.net/>

⁸⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01)).

⁸⁵ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.EST.

meetodeid, sh digitehnoloogia kasutuselevõtt noorsootöös. Need tegevused ei piirdu üksnes tulemuste levitamisega järelmeetmete etapis, mis on osa projekti tavapärasest elutsüklist, ent võivad hõlmata sihipärasemaid ja strateegilisemaid tulemuste levitamise meetmeid.

Süsteemiarendus- ja teavitustegevust võidakse ellu viia riikidevahelisel või riigi tasandil.

Ettevalmistavad kohtumised

Ettevalmistava kohtumise eesmärk on tagada tegevuste kvaliteet, hõlbustades ja valmistades ette korraldustööd, luues usaldust ja mõistmist ning kindlad partnerlussuhted osalevate organisatsioonide ja inimeste vahel. Ettevalmistavad kohtumised toimuvad ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis enne täienduskoolitustegevuse algust.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Selle meetme raames toetatav projekt peab hõlmama üht või mitut täienduskoolitustegevust. Tegevusi võib paindlikult kombineerida, sõltuvalt projekti eesmärkidest ning osaleva(te) organisatsiooni(de) ja noorsootöötajate vajadustest.

Projekti viivad ellu vähemalt kaks organisatsiooni. Kõik kaasatud organisatsioonid tuleb nimetada taotluse esitamise etapis, kuna tugev partnerlus on kvaliteetse projekti elluviimise põhieeldus. Osalevatel organisatsioonidel on osalejaid saatev ja/või vastuvõttev (st tegevust võõrustav) roll. Üks organisatsioonidest võtab endale ka koordinaatori rolli ja esitab kõigi partnerite nimel projektiettepaneku.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistus, elluviimine ja järelmeetmed.

- Kavandamine (mille käigus määratakse kindlaks vajadused, eesmärgid, õpiväljundid, tegevuse vormid, koostatakse tööprogramm, tegevuste ajakava jne);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused, osalejate väljavalimine, lepingute sõlmimine partneritega, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (tegevuste hindamine, osalejate õpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine).

Kvaliteetne noorsootöötajate õpirände projekt:

- mõjutab selgelt osalevate noorsootöötajate igapäevast tööd noortega ja nende organisatsioone;
- eeldab osalevate organisatsioonide ja noorsootöötajate aktiivset kaasamist: nad peaksid aktiivselt osalema projekti kõigis etappides, et seeläbi veelgi rohkem õppida ja areneda;

- põhineb noorsootöötajate hariduse ja kutsealase arengu⁸⁶ valdkonnas selgelt kindlakstehtud vajadustel, mis on seotud eelkõige kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamisega, ning sellega kaasnevad asjakohased valiku-, ettevalmistus- ja järelmeetmed;
- tagab, et osalejate mitteformaalse ja informaalset õppe käigus omandatud õpiväljundeid tunnustatakse sobival viisil ning et projekti väljundid, sh meetodid, materjalid ja vahendid, on ülekantavad, et neid hakatakse osalevates organisatsioonides kasutama – mis omakorda toetab noorsootöö organisatsioonide arengut – ning et neid levitatakse noortevaldkonnas laiemalt;
- innustab osalejaid mõtisklema Euroopa jaoks oluliste teemade ja euroopalike väärtuste üle ning annab noorsootöötajatele vahendid ja meetodid, mis aitavad neil arvestada oma igapäevatoos mitmekesisusega ja suhtuda sellesse austavalt;
- edendab uuenduslike tavade ja meetodite kasutamist, näiteks digitaalse noorsootöö tegevuste kaasamist, et nende abil võidelda veebis leviva mis tahes desinformatsiooni ja valeuudistega.

Õpiprotsess

Noorsootöötajate õpirände projekt peab toetama refleksiooniprotsessi, õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist – eelkõige noortepassi kaudu –, et toetada projekti väljundite, projektist tulenevate noorsootöö tavade, meetodite ja materjalide tunnustamist ja mõju noortevaldkonnas.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

- Noorsootöötajate õpirände projektid on eriti sobivad selleks, et õppida oskusi ja pädevusi vähemate võimalustega osalejate kaasamiseks noorsootöösse. Osalevate noorsootöötajate kaasamine projekti kõigis etappides võimaldab hoolikat juhendamist kogu õpi- ja arenguprotsessi jooksul ja vahetumat tagasisidet.
- Koolitajate ja juhendajate kohalviibimine enamiku tegevuste juures tagab asjakohasema ja kohandatud lähenemisviisi, mis vastab täpselt osalejate vajadustele.
- Kogu projekti jooksul tegeletakse teadlikult kaasamise ja mitmekesisuse teemadega. Neid tahke võetakse arvesse projekti kavandamisel, ettevalmistusel, elluviimisel ja järelmeetmetes. Eriti tähtis on viis, kuidas projekt suurendab osalevate organisatsioonide suutlikkust lahendada kaasamise ja mitmekesisusega seotud küsimusi ka igapäevases tegevuses.
- Paindlikkus seoses tegevuste vormi valikuga (nt tegevuste kestuse, liigi suhtes) võimaldab kohandada tegevusi osalejate vajadustega ja pakkuda tegevusi kujul, mis sobivad vähemate võimalustega osalejate kaasamiseks.

Kaasamine ja mitmekesisus sobivad hästi ka noorsootöötajate õpirände projekti keskseks teemaks – näiteks võib projekti eesmärk olla kaasavate tavade ja meetodite vahetamine.

Osalejate kaitse ja turvalisus

---

⁸⁶ Vt Euroopa koolitusstrateegia noorsootöötajate pädevusmudel rahvusvaheliseks tööks: <https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/>.

Projekti kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Keskkonnasäästlikkus

Projekt peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Seda kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult ja -säästlikult, näiteks korduskasutatavate või loodusäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõtuga ning säästvate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti.

Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad projektid peavad vastama Erasmuse **programmi noortevaldkonna kvaliteedistandarditele** kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikkuse üldkriteeriumid

Allpool esitatud üldkriteeriume kohaldatakse noorsootöötajate õpirände standardprojektide suhtes. Akrediteerimise kohta lisateabe saamiseks vt juhendi vastav jaotis.

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid	<p>Osalev organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus; • noorsootöös aktiivselt osalev noorterühm, kes ei pruugi olla seotud mõne noorteorganisatsiooniga (st mitteametlik noorterühm),⁸⁷ <p>mis on asutatud programmiirigis või ELi naabruses asuvas partnerriigis (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiirigis asutatud rahastamiskõlblik osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ⁸⁸ .
Osalevate organisatsioonide arv	Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon).
Projekti kestus	3–24 kuud
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>11. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini</p> <p>5. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini</p>
Kuidas esitada taotlus?	Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.
Muud kriteeriumid	<p>Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.</p> <p>Iga projekt peab hõlmama vähemalt ühte täienduskoolitustegevust.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada iga projektis kavandatava täienduskoolitustegevuse, ettevalmistava kohtumise ja süsteemiarendus- või teavitustegevuse ajakava.</p>

⁸⁷Vähemalt neljast 13–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks vähemalt 18aastane rühma liige täidab esindaja ülesandeid ja võtab endale rühma nimel vastutuse. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus.

⁸⁸ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja kõige hiljem toetuslepingule allkirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid täienduskoolitustegevuste puhul

Tegevuste kestus	2–60 päeva, v.a reisimisele kuluv aeg. 2 miinimumpäeva peavad olema järjestikused.
Tegevuste elluviimise koht (kohad)	Tegevused tuleb ellu viia ühe (või liikuvate tegevuste puhul mitme) tegevuses osaleva organisatsiooni riigis.
Osalevate organisatsioonide arv	Projektis peavad kaasa lööma vähemalt kaks eri riikides asuvat osalevat organisatsiooni (vähemalt üks saatev organisatsioon ja vähemalt üks vastuvõttev organisatsioon). Tegevused programmiriikides: kõik osalevad organisatsioonid peavad asuma mõnes programmiriigis. Tegevused ELi naabruses asuvates partnerriikides: meetme elluviimises peavad kaasa lööma vähemalt üks programmiriigi osalev organisatsioon ja üks ELi naabruses asuva partnerriigi osalev organisatsioon.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Vanusepiirang puudub. Osalejad, v.a koolitajad ja juhendajad, peavad elama neid saatva või vastuvõtva organisatsiooni riigis.
Osalejate arv	Osalejate arv: kuni 50 osalejat (v.a vajaduse korral koolitajad ja juhendajad) iga projekti raames kavandatud tegevuse puhul. Igas tegevuses peab olema osalejaid vastuvõtva organisatsiooni riigist.
Muud kriteeriumid	Vähemalt üks tegevuses osalevatest saatvatest või vastuvõtivatest organisatsioonidest peab olema riigist, kus asub riiklik büroo, kellele esitatakse taotlus.

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid ettevalmistavate kohtumiste puhul

Tegevuse elluviimise koht (kohad)	Tegevus peab toimuma ühe vastuvõtva organisatsiooni riigis.
Rahastamiskõlblikud osalejad	Osalevate organisatsioonide esindajad ning põhitegevuses osalevad koolitajad ja juhendajad.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel. Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga allpool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest.

Asjakohasus, põhjendus ja mõju
(maksimaalne punktisumma: 30)

- Projekti asjakohasus, võttes arvesse:
  - meetme eesmärged;
  - osalevate organisatsioonide arenguvajadusi;
  - osalevate noorsootöötajate vajadusi ja eesmärged.
- Projekti sobivus selleks, et:
  - võimaldada osalevatel noorsootöötajatel saavutada kvaliteetseid õpiväljundeid;
  - tugevdada või muuta osalevate organisatsioonide noorsootöö kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamise osas, samuti suurendada nende suutlikkust ja tegevusulatust võimaluse korral kohalikest üleilmseks;
  - kaasata osalevatest organisatsioonidest aktiivselt noorsootöö tegevaid osalejaid;
  - kaasata organisatsioone, kes teevad konkreetset noorsootööd ja töötavad korrapäraselt noortega kohalikul tasandil.
- Projekti võimalik mõju:
  - osalevatele noorsootöötajatele ja organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu;
  - konkreetsetele noorsootöö tavadele ja noorsootöö kvaliteedile;
  - muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa või üleilmsel tasandil.
- Ulatus, mil määral hõlmab projekt meetmeid, mille eesmärk on tagada projekti tulemuste jätkusuutlikkus pärast projekti lõppu.
- Ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus.
- Ulatus, mil määral kaasatakse projektiga meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone.
- Ulatus, mil määral aitavad kavandatavad süsteemiarendus- ja teavitustegevused kaasa noorsootöötajate töökeskkonna arengule (vajaduse korral).

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud vajaduste, projekti eesmärkide, osalejate profiilide ja kavandatavate tegevuste kokkusobivus; • ulatus, mil määral aidatakse projektiga parandada osalevate organisatsioonide noorsootöö kvaliteeti; • projekti kõigi etappide – ettevalmistus (sh osalejate ettevalmistamine), tegevuste elluviimine ja järelmeetmed – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • tegevustes osalevate noorsootöötajate (kooskõlas noorsootöötaja määratlusega õiguslikus aluses) valimiseks kohaldatavate meetmete sobivus ja see, mil määral kaasatakse noorsootöötajaid aktiivselt projekti kõigisse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatud tegevused juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud vähemate võimalustega osalejatele; • kavandatavate kaasavate õpimeetodite, sh virtuaalsete komponentide sobivus; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite väljaselgitamise ja dokumenteerimise kvaliteet; Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite, eelkõige noortepassi järjepidev kasutamine; • tasakaalustatud esindatus osalejate hulgas riikide ja sugude lõikes; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid; • süsteemiarenduse ja teavitustegevuse osana kavandatud vahendite ja tavade kvaliteet ning see, mil määral saab neid levitada ja kasutada teiste organisatsioonide innustamiseks (vajaduse korral).
<p>Projekti juhtimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
Korraldustoetus	<p>Otseselt õpirändetegevuste elluviimisega seotud kulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv, v.a saatvad isikud, koolitajad ja juhendajad.</p>	100 eurot täienduskoolitustegevuses osaleja kohta		
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate, sh neid saatvate isikute ja juhendajate kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,⁸⁹ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit⁹⁰.</p> <p>Liikuva tegevuse puhul peaks taotleja individuaalsete toimumiskohtade vahelised vahemaad kokku liitma ja valima koguarvule vastava sihtkoha kauguse vahemiku⁹¹.</p>	Sihtkoha kaugus	Tavapärane reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
		0–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	

⁸⁹ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

⁹⁰ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

⁹¹ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja ta osaleb liikuvast tegevuses, mis toimub esmalt Roomas (Itaalia) ja seejärel Ljubljanas (Sloveenia), peab taotleja tegema järgmist: a) arvutama vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ja Roomast Ljubljanasse (489,75 km) ning need kokku liitma (1 855,03 km); b) valima sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km) ning c) tegema kindlaks ELi toetuse, mille abil saab katta kulud, mis kaasnevad osaleja reisimisega Madridist Ljubljanasse (Rooma kaudu) ja tagasi (275 eurot).

<p>Individuaalne toetus</p>	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh saatvate isikute, koolitajate ja juhendajate (vajaduse korral) kohta, mis hõlmab ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist ning kuni nelja lisapäeva, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p>	<p>Tabelis A2.2 esitatud summa osaleja kohta päevas.</p> <p>Kõige enam 1 100 eurot osaleja kohta (sh koolitajad, juhendajad ja saatvad isikud)</p>
<p>Kaasamistoetus</p>	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a saatvad isikud, koolitajad ja juhendajad.</p>	<p>100 eurot osaleja kohta</p>
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikute, koolitajate ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategooriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
<p>Ettevalmistava kohtumise toetus</p>	<p>Ettevalmistava kohtumisega seotud kulud, sh reisi- ja elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: v.a osalejad vastuvõtvast organisatsioonist. Toetust saab anda kõige enam ühele osalejale osaleva organisatsiooni ja tegevuse kohta. Põhitegevuses osalevate juhendajate arv ei ole piiratud: Tingimus: taotleja peab põhjendama ettevalmistava kohtumise vajadust, eesmärke ja osalejate koosseisu ning riiklik büroo peab need heaks kiitma.</p>	<p>575 eurot osaleja ja ühe ettevalmistava kohtumise kohta.</p>

<p>Süsteemiarendus- ja teavitustegevused</p>	<p>Kulud, mis on seotud täiendavate tegevuste elluviimisega.</p> <p>Kaudsed kulud: kaudse kuluna on rahastamiskõlblik kindlamääraline summa, mis ei ületa 7 % projekti rahastamiskõlblikest täiendavate tegevuste otsestest kuludest ning millega kaetakse toetusesaaja üldised halduskulud, mida saab seostada täiendavate tegevustega (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud, alalise personali kulud jne).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab põhjendama vajadust ja eesmärgi ning riiklik büroo peab need heaks kiitma. Nende tegevuste jaoks saab kasutada kõige enam 10 % projekti kogukuludest.</p>	<p>Kuni 80 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>
<p>Erakorralised kulud</p>	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega. Osalejate, sh rühmajuhtide, saatvate isikute ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>

Tabel A2.2. Individuaalne toetus täienduskoolitustegevusteks

	Individuaalne toetus (eurodes päevas)
Austria	61 eurot
Belgia	65 eurot
Bulgaaria	53 eurot
Horvaatia	62 eurot
Küpros	58 eurot
Tšehhi Vabariik	54 eurot
Taani	72 eurot
Eesti	56 eurot
Soome	71 eurot

Põhja-Makedoonia Vabariik	45 eurot
Prantsusmaa	66 eurot
Saksamaa	58 eurot
Kreeka	71 eurot
Ungari	55 eurot
Island	71 eurot
Iirimaa	74 eurot
Itaalia	66 eurot
Läti	59 eurot
Liechtenstein	74 eurot
Leedu	58 eurot
Luksemburg	66 eurot
Malta	65 eurot
Madalmaad	69 eurot
Norra	74 eurot
Poola	59 eurot
Portugal	65 eurot
Rumeenia	54 eurot
Serbia	45 eurot
Slovakkia	60 eurot
Sloveenia	60 eurot
Hispaania	61 eurot
Rootsi	70 eurot
Türgi	54 eurot
Naabruses asuvad partnerrigid	48 eurot

NOORTE OSALUSTEGEVUS⁹²

Tegemist on väljaspool formaalhariduse ja -koolituse süsteemi korraldatavate tegevustega, millega toetatakse, edendatakse ja hõlbustatakse noorte osalust Euroopa demokraatlikus elus kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil.

MEETME EESMÄRGID

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kohalikul, riigi ja rahvusvahelisel tasandil noorte algatatud osalusprojekte, mida korraldavad mitteametlikud noorterühmad ja/või noorteorganisatsioonid; nendes projektides innustatakse noori osalema Euroopa demokraatlikus elus ja püütakse saavutada üht või mitut alljärgnevatest eesmärkidest:

- pakkuda noortele võimalusi osaleda kodanikuühiskonnas ja õppida selleks vajalikke oskusi (pakkudes noortele osalemisvõimalusi nende igapäevaelus, aga ka demokraatlikes protsessides, et tagada erineva taustaga noorte kodanikuaktiivsus ning mõtestatud osalemine majandus-, ühiskonna-, kultuuri- ja poliitikaelus, keskendudes eelkõige vähemate võimalustega noortele);
- suurendada noorte teadlikkust Euroopa ühistest väärtustest ja põhiõigustest ning toetada Euroopa lõimumisprotsessi, andes muu hulgas panuse ühe või mitme ELi noorte eesmärgi saavutamisse;
- arendada noorte digi- ja meediapädevust (eelkõige kriitilist mõtlemist ning teabe hindamise ja sellega töötamise oskusi), et suurendada noorte vastupanuvõimet desinformatsioonile, valeuudistele ja propagandale ning nende suutlikkust osaleda demokraatlikus elus;
- viia noori kokku poliitikakujundajatega kohalikul, piirkonna, riigi ja rahvusvahelisel tasandil ning/või aidata kaasa ELi noortedialoogile.

POLIITILINE TAUST

Euroopa Liidu noortestrategias 2019–2027⁹³ esitatakse noortevaldkonna Euroopa koostöö raamistik, mis lähtub komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisest „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“. ELi noortestrategia põhivaldkonna „Kaasamine“ eesmärk on noorte kodanikuaktiivsus ning mõtestatud osalemine majandus-, ühiskonna-, kultuuri- ja poliitikaelus. Strateegiaga edendatakse noorte osalust demokraatlikus elus, toetatakse sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid.

ELi noortestrategia hõlmab ka noortedialoogi protsessi ning sellega seoses töötati 2018. aastal välja Euroopa noorte 11 eesmärki, millega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriteüleised valdkonnad ja juhitakse tähelepanu igas valdkonnas lahendamist vajavatele probleemidele. Sidusrühmadest noortelt saadud sisendandmete alusel määratakse ELi noortedialoogi iga 18kuulise töötsükli jaoks kindlaks konkreetsed temaatilised prioriteedid, millele keskendutakse ELi noortestrategia rakendamisel vastaval perioodil.

---

⁹² Põhiosa selle meetme jaoks ette nähtud eelarvest eraldatakse programmiühikute organisatsioonide ja osalejaid kaasavate projektide toetamiseks. Ligikaudu 25 %ga kasutada olevast eelarvest saab siiski rahastada rahvusvahelisi projekte, kuhu on kaasatud organisatsioonid ja osalejad programmiühikuid ning ELi naabruses asuvatest partnerriikidest (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).

⁹³ https://europa.eu/youth/strategy_et.

Noortevaldkonna teemastrateegiad

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada noorte osalust, informaalset ja mitteformaalset õppe protsesside kvaliteedi parandamist ning kvaliteetset noorsootöö arendamist. Neid valdkondi toetatakse ka sihtotstarbeliste teemastrateegiatega abil, näiteks noorte osaluse strateegia, noortepass ja Euroopa koolitusstrateegia⁹⁴.

TEGEVUSTE KIRJELDUS

Noorte osalustegevused on mitteformaalset õpet hõlmavad tegevused, mille puhul keskendutakse noorte aktiivsele osalemisele. Selliste tegevuste eesmärk on pakkuda noortele võimalusi omavaheliseks suhtlemiseks, koostööks ning kultuuriliseks ja ühiskondlikuks tegevuseks. Toetust saavad tegevused peksid aitama osalejatel tugevdada isiklikku, sotsiaalset, kodaniku- ja digipädevust ning saada aktiivseteks Euroopa kodanikeks.

Meetmega toetatakse noorte osaluse alternatiivseid, innovaatilisi, nutikaid ja digitaalseid vorme, sh noorte osaluse suurendamist mitmesugustes sektorites ja valdkondades (tervishoiuteenused, spordirajatised jne, olenemata sellest, kas neid haldab avalik või erasektor), et avada aktiivse osalemise võimalusi erineva taustaga noortele.

Noorte osalustegevusi saab aktiivselt kasutada dialoogiks ja aruteluks noorte ja poliitikakujundajate vahel, et edendada noorte aktiivset osalemist Euroopa demokraatlikus elus. Konkreetse tulemusena saavad noored avaldada oma arvamust, sõnastades seisukohti, ettepanekuid ja soovitusi eelkõige selle kohta, kuidas noorsoopoliitikat tuleks Euroopas kujundada ja ellu viia.

Noorte osalustegevusi võib korraldada nii rahvusvahelisel (kui tegevusse on kaasatud partnerid mitmest osalevast riigist ja seda viiakse ellu ühes või mitmes osalevas riigis) kui ka riigi tasandil (kui tegevusse on kaasatud mitteametlik(ud) noorterühm(ad) ja/või organisatsioonid ühest osalevast riigist ja seda viiakse ellu kohalikul, piirkondlikul või üleriigilisel tasandil). Riigi tasandil elluviidavad noorte osalustegevused sobivad eriti hästi ideede katsetamiseks kohalikul tasandil ja varasemate algatuste järelmeetmena, et aidata õnnestunud ideid laiendada ja edasi arendada.

Elluviimise tasandist olenemata peab kõigil noorte osalustegevustel olema tõendatud Euroopa mõõde ja/või lisaväärtus ning iga toetust saav tegevus peab selgelt aitama saavutada meetme üht või mitut eespool loetletud eesmärki.

Toetust saavad tegevused võivad toimuda järgmisel kujul (või allpool loetletud ürituste kombinatsioonina): seminarid, arutelud, rollimängud, simulatsioonid, digivahendite (nt digitaalse demokraatia vahendite) kasutamine, teadlikkuse suurendamise kampaaniad, koolitused, kohtumised ja muul kujul virtuaalne või silmast silma suhtlus noorte ja poliitikakujundajate vahel, konsultatsioonid, teabeüritused jne.

Näited tegevustest, mida saab projekti raames ellu viia:

---

⁹⁴ Need strateegiad leiab aadressil <https://www.salto-youth.net/>

- kohapeal toimuvad või virtuaalsed õpikojad ja/või kohtumised, seminarid või muud üritused/protsessid kohalikul, piirkondlikul, riigi või rahvusvahelisel tasandil, mille raames pakutakse noortele võimalusi teabe saamiseks, aruteluks ja aktiivseks osaluseks teemadel, mis on olulised nende kui aktiivsete Euroopa kodanike igapäevaelus; ideaaljuhul hõlmab see tegevus mõttevahetust poliitikakujundajatega ja muude asjaomaste sidusrühmadega, algatab sellise mõttevahetuse või on sellise mõttevahetuse järelmeede;
- noortega konsulteerimine, et teha kindlaks teemad ja probleemid, mis on nende jaoks eriti olulised (kohalikus, piirkondlikus, riigi või rahvusvahelises kontekstis), ja nende vajadused seoses osalemisega kõnealuste teemade käsitlemisel / probleemide lahendamisel;
- teadlikkuse suurendamise kampaaniad, milles keskendutakse noorte osalemisele demokraatlikus elus;
- noorte juurdepääsu hõlbustamine avatud, turvalistele ja juurdepääsetavatele virtuaalsetele ja/või füüsilistele ruumidele, mis pakuvad tõhusaid võimalusi omandada demokraatlikus elus ja demokraatlikes protsessides osalemiseks vajalikke oskusi;
- simulatsioonid, milles matkitakse demokraatlike institutsioonide toimimist ja poliitikakujundajate rolle sellistes institutsioonides.

Projektid võivad, kuid ei pea hõlmama õpirännet ja/või üritusi, mis eeldavad osalejate füüsilist kohalolekut teatavas asukohas. Sellisteks tegevusteks (õpiränne ja kohapealsed üritused) on ette nähtud konkreetne rahaline toetus. Tungivalt soovitatav on lõimida noorte osalustegevuste projektidesse digitaalseid lahendusi (nt veebiseminarid, häkatonid, mitmesugused e-osaluse töövahendid jne), kui see on asjakohane, ja/või digitaalse demokraatia töövahendite kasutamise koolitust.

Meetme raames ei toetata järgmisi tegevusi: organisatsioonide või organisatsioonide võrgustike korralised koosolekud, **poliitiliste ürituste korraldamine**, füüsiline taristu (nt hoonete ja nende püsiseadmete ehitamise/omandamise kulud).

PROJEKTI KAVANDAMINE

Selle meetme raames toetatav projekt peab hõlmama üht või mitut eespool kirjeldatud tegevust. Tegevusi võib paindlikult kombineerida, sõltuvalt projekti eesmärkidest ning osaleva(te) organisatsiooni(de) ja osalejate vajadustest.

Projekti võib ellu viia üks või mitu mitteametlikku noorterühma, üks või mitu organisatsiooni või nende kooslus. Mitteametlik(ud) noorterühm(ad) ja/või osalevad organisatsioonid tuleb nimetada taotluse esitamise etapis. Kui tegevuses osaleb ainult üks mitteametlik noorterühm, esitab taotluse rühma nimel üks selle liige. Kui projekti on kaasatud mitu rühma või organisatsiooni, võtab üks neist koordinaatori rolli ja taotleb projekti kõigi partnerite nimel.

Projekt koosneb neljast etapist: kavandamine, ettevalmistus, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud noored peaksid osalema aktiivselt kõigis nendes etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida (noorte poolt noorte jaoks algatatud tegevused).

- Kavandamine (mille käigus määratakse kindlaks vajadused, eesmärgid, õpiväljundid, tegevuse vorm, koostatakse tööprogramm, tegevuste ajakava jne);
- ettevalmistamine (praktilised korraldused, lepingute sõlmimine partneritega, kavandatavate tegevuste sihtrühma(de) kinnitamine, osalejate keeleline / kultuuridevaheline / õppe ja konkreetse ülesandega seotud ettevalmistamine enne lahkumist jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (sealhulgas tegevuste hindamine, osalejate õpiväljundite kindlakstegemine ja dokumenteerimine ning projekti tulemuste levitamine ja kasutamine). Järelmeetmete etapi osana tuleks iga projekti puhul ette näha

noortele osalejatele tagasiside andmine projekti konkreetsete väljundite kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas väljunditest on teavitatud teisi asjaomaseid sidusrühmi ja/või kuidas sidusrühmad on neid kasutanud.

ELi noortedialoog

Kõigil tasanditel toimivas noorte osalustegevuses on võimalik juhinduda ELi noortedialoogi⁹⁵ raames kindlaksmääratud teemadest ja prioriteetidest. Sarnaseks inspiratsiooniallikaks võivad olla ka ELi noorte eesmärgid, mis töötati välja osana ELi noortedialoogist ning millega määratakse kindlaks noorte elu mõjutavad sektoriteülesed valdkonnad ja juhitakse tähelepanu probleemidele. Edukates noorte osalustegevustes saavutatud tulemusi saab omakorda kasutada sisendina ELi noortedialoogi järgmistes etappides.

Õpiprotsess

Noorte osalustegevuse projekt peab toetama refleksiooniprotsessi ning individuaalsete õpiväljundite kindlakstegemist ja dokumenteerimist, eelkõige noortepassi kaudu.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid otsustusprotsessi.

Noorte osalustegevused on eriti sobivad vähemate võimalustega noorte kaasamiseks, sest

- need on kavandatud rohujuuretasandi meetmena, mille tingimused (kestus, osalejate arv, riigi tasandi / rahvusvahelised tegevused jne) on väga paindlikud ning mida saab hõlpsasti kohandada vähemate võimalustega noorte erivajadustega;
- noorte osalustegevusi ellu viivaid mitteametlikke noorterühmi võib toetada **nõustaja**⁹⁶ (ingl *coach*). Nõustaja teenused võivad olla eriti asjakohased ja abistavad vähemate võimalustega noorte puhul, et aidata neil projekte välja töötada ja ellu viia.
- Meetme eesmärk on pakkuda noortele võimalusi õppida osalema kodanikuühiskonnas ning parandada digi- ja meediapädevust. Neid eesmärke taotlevad projektid võivad olla iseäranis kasulikud selleks, et aidata vähemate võimalustega noortel lahendada teatavaid probleeme, millega nad võivad kokku puutuda.

Noorte osalustegevuste puhul saab kaasamist ja mitmekesisust toetada ka sobiva teemavalikuga: näiteks võib projekt keskenduda stereotüüpide kummutamisele, mõistvuse ja sallivuse suurendamisele ning diskrimineerimisest hoidumisele.

Osalejate kaitse ja turvalisus

---

⁹⁵ https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_et.

⁹⁶ Olenevalt vajadustest võivad mitteametlikud noorterühmad kasutada projekti jooksul üht või mitut nõustajat.

Projekti kavandades ja ette valmistades tuleb tähelepanu pöörata osalejate kaitse ja turvalisuse küsimustele ning näha ette kõik vajalikud meetmed riskide vältimiseks või vähendamiseks.

Kogukonna arendamine

Noorte osalustegevuse projektidesse on tungivalt soovitatav kaasata kogukonna arendamise tegevusi. Võimaluse korral peaksid sellised tegevused jätkuma iseseisvalt ka pärast toetatava projekti lõppu. Noorte osalustegevuse projektideks saab kasutada Euroopa Noorteportaalil juba olemasolevaid kogukonna arendamise platvorme, kui need projekti jaoks sobivad.

Keskkonnasäästlikkus

Projekt peaks edendama osalejate seas keskkonnasäästlikku ja keskkonna suhtes vastutustundlikku käitumist, suurendades teadlikkust sellest, kui oluline on võtta meetmeid selleks, et vähendada õpirändetegevuste keskkonnajalajälge või heastada tekitatud kahju. Seda kavandades ja ellu viies tuleb tegutseda keskkonnateadlikult ja -säästlikult, näiteks korduskasutatavate või loodusäästlike materjalide valikuga, jäätmetekke vähendamise ja ringlussevõetuga ning säästvate transpordivahendite eelistamisega.

Digipööre

Programmi „Erasmus+“ raames toetatakse kõiki osalevaid organisatsioone digitaalsete vahendite ja õppemeetodite kasutuselevõtmisel, et täiendada füüsilise õpirändega seotud tegevust, edendada koostööd partnerorganisatsioonide vahel ning parandada tegevuste kvaliteeti. See võib hõlmata näiteks e-osaluse vahendite kasutamist.

Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid

Kõik selle meetme raames toetatavad tegevused peavad vastama Erasmuse **programmi noortevaldkonna kvaliteedistandarditele** kvaliteetse õpirände korraldamiseks. Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid hõlmavad meetme aluspõhimõtteid ning ka konkreetseid tavasid projektiga seotud ülesannete täitmiseks, nagu osalejate valik ja ettevalmistamine, õpiväljundite määratlemine, hindamine ja tunnustamine, projekti tulemuste jagamine jne. **Erasmuse programmi noortevaldkonna kvaliteedistandardid** on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_et.

PROJEKTI HINDAMISEL KASUTATAVAD KRITERIUMID

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikud osalevad organisatsioonid	<p>Osalev organisatsioon võib olla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus; Euroopa noorte vabaühendus; kohaliku, piirkonna, riigi tasandi avalik-õiguslik asutus; sotsiaalne ettevõtte; ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus; • mitteametlik noorterühm,⁹⁷ <p>mis on asutatud programmiriigis või ELi naabruses asuvas partnerriigis (1.–4. piirkond, vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p>
Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis asutatud rahastamiskõlblik osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ⁹⁸ .
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<ul style="list-style-type: none"> • Riigi tasandil ellu viidavad noorte osalustegevuse projektid: osalema peab vähemalt üks osalev organisatsioon. • Riikidevahelised noorte osalustegevuse projektid: osalema peab vähemalt kaks osalevat organisatsiooni eri riikidest.
Projekti kestus	3–24 kuud.
Tegevuste elluviimise koht (kohad)	Tegevused peavad toimuma ühe või mitme osaleva organisatsiooni riigis või Euroopa Liidu institutsiooni asukoha ⁹⁹ riigis.
Rahastamiskõlblikud osalejad	13–30aastased ¹⁰⁰ noored, kes elavad osalevate organisatsioonide riikides, ja projekti teemaga seotud poliitikakujundajad.
Kellele esitada taotlus?	Selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud.

⁹⁷ Vähemalt neljast 13–30aastasest noorest koosnev rühm. Üks vähemalt 18aastane rühma liige täidab esindaja ülesandeid ja võtab endale rühma nimel vastutuse. Mitteametliku rühma määratlus on esitatud sõnastikus. Selle meetme ja sellega seotud sätete kontekstis kuulub mitteametlik noorterühm osaleva organisatsiooni mõiste alla. Viidet osalevale organisatsioonile tuleb käsitada nii, et see hõlmab ka mitteametlikku noorterühma.

⁹⁸ Osalevad organisatsioonid peavad andma taotlevale organisatsioonile allkirjastatud volituse. Volitused tuleb esitada taotluse esitamise etapis ja kõige hiljem toetuslepingule allkirjutamise ajal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

⁹⁹ Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag.

¹⁰⁰ Kaaluda tuleb järgmist:

vanuse alampiir – osalejad peavad tegevuse alguse kuupäeva seisuga olema nõutud miinimumvanuses;

vanuse ülempiir – osalejad ei tohi olla tegevuse alguse seisuga vanemad kindlaksmääratud maksimumvanusest.

<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt:</p> <p>11. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. augustist kuni 31. detsembrini</p> <p>5. oktoobril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. jaanuarist kuni 31. maini</p>
<p>Kuidas esitada taotlus?</p>	<p>Üksikasjalik teave taotluse esitamise kohta on esitatud käesoleva juhendi C osas.</p>
<p>Lisad</p>	<p>Taotlusvormile tuleb lisada esindaja kirjalik kinnitus.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada noorte osalustegevuste projekti ajakava, kus on näidatud kõik kavandatavad tegevused.</p> <p>Taotlusvormile tuleb lisada projekti raames kavandatava iga õpirändetegevuse ja ürituse ajakava.</p>

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Asjakohasus, põhjendus ja mõju (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti asjakohasus, võttes arvesse: • meetme eesmärged; • osalevate organisatsioonide ja osalejate vajadusi. • Ulatus, mil määral haakub projekt ELi noortedialogi raames kindlaksmääratud ühe või mitme prioriteediga või ELi noorte eesmärkidega. • Projekti sobivus selleks, et tagada osalejatele kvaliteetseid õpiväljundeid. • Ulatus, mil määral luuakse projektiga Euroopa lisaväärtust. • Projekti võimalik mõju: • osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; • muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa või üleilmsel tasandil. • Ulatus, mil määral lõimitakse projekti meetmeid selleks, et tulemustest oleks kasu ka pärast projekti lõppu. • Ulatus, mil määral suudetakse projektiga soodustada programmi järgmisi mõõtmeid: kaasamine ja mitmekesisus, keskkonnasäästlikkus, digipööre ja osalus. • Ulatus, mil määral kaasatakse projektiga meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone. • Ulatus, mil määral hõlmab projekt jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
---	---

<p>Projektikavandi kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 40)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud vajaduste, projekti eesmärkide, osalejate profiilide ja kavandatavate tegevuste kokkusobivus; • projekti kõigi etappide – ettevalmistus (sh osalejate ettevalmistamine, tegevuste elluviimine ja järelmeetmed (sh osalejatele tagasiside andmise mehhanism) – selgus, täielikkus ja kvaliteet; • ulatus, mil määral on noored kaasatud tegevuse kõikidesse etappidesse; • ulatus, mil määral on kavandatavad tegevused juurdepääsetavad ja avatud vähemate võimalustega osalejatele ning kaasavad neid; • kavandatavate kaasavate õpimeetodite, sh virtuaalsete komponentide sobivus; • ulatus, mil määral toetatakse projektiga noorte osalemise alternatiivseid, innovaatilisi ja nutikaid vorme, eriti uute ideede katsetamise ja järelmeetmete seisukohast; • refleksiooniprotsessi korraldamise ja toetamise ning osalejate õpiväljundite väljaselgitamise ja dokumenteerimise kvaliteet; Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite, eelkõige noortepassi järjepidev kasutamine; • osalejate turvalisuse ja kaitse tagamiseks ette nähtud meetmete piisavus ja tõhusus; • ulatus, mil määral hõlmavad tegevused jätkusuutlikke ja keskkonnasõbralikke tavasid.
<p>Projekti juhtimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praktiliste korralduste ning juhtimis- ja toetamismeetodite kvaliteet; • rühma(de)s osalejate vahel, osalevate organisatsioonide vahel ning teiste asjaomaste sidusrühmadega toimuva koostöö ja teabevahetuse kvaliteet; • projekti eri etappide ja tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning laiemalt.

RAHASTAMISEESKIRJAD

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest (summad on eurodes).

Noorte osalustegevuste jaoks antav maksimumtoetus projekti kohta: 60 000 eurot

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Projekti juhtimine	<p>Kulud, mis on seotud projekti juhtimise ja elluviimisega (nt projektikoosolekute ettevalmistamine ja pidamine, tegevuse ettevalmistamine, elluviimine, hindamine, tulemuste levitamine ja järelmeetmed).</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse projekti kestus.</p>	500 eurot kuus
Nõustamiskulud	<p>Kulud, mis on seotud nõustaja (ingl <i>coach</i>) kaasamisega projekti.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse tegevuse toimumiskoha riik ja tööpäevade arv.</p> <p>Rahalise toetuse taotlemist nõustamiskulude katmiseks tuleb põhjendada taotlusvormil. Nõustamise kestus ei ole seotud projekti kestusega.</p>	<p>Tabelis B3 esitatud summa töötatud päeva kohta.</p> <p>Kuni 12 päeva.</p>
Kaasamistoetus	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajatega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategooriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	100 % rahastamiskõlblikest kuludest

Erakorralised kulud	<p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>Finantstagatis: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Suured reisikulud: 80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kulud, mis on seotud viisa, elamislubade, vaksineerimiste ja arstitõenditega: 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p>
----------------------------	--	---

Tabel B3. Nõustamiskulud

	Õpetaja/koolitaja/teadlane Noorsootõtaja Ühikutoetus päevas
Austria, Iirimaa, Liechtenstein, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Taani	<p>241</p>
Belgia, Island, Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa, Soome	<p>214</p>
Hispaania, Kreeka, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia, Tšehhi Vabariik	<p>137</p>
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Ungari, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Türgi	<p>74</p>

Lisatoetus projekti raamistikus korraldatavate kohapealsete ürituste jaoks

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa
Noorte osalustegevusega seotud ürituste toetus	<p>Kulud, mis on seotud riiklike ja rahvusvaheliste konverentside, seminaride, ürituste jms korraldamisega, v.a osaleva(te) organisatsiooni(de) töötajate / mitteametliku noorterühma (mitteametlike noorterühmade) liikmete ja juhendajate osalusega seotud kulud, mis kaetakse eeldatavalt projekti juhtimise eelarvekategooriast.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse ürituse osalejate arv, sh poliitikakujundajad, v.a juhendajad.</p>	100 eurot osaleja kohta

Lisatoetus projekti raamistikus korraldatavate õpirändetegevuste jaoks

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
		Sihtkoha kaugus	Tavapärane reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
Reisitoetus	<p>Toetus, mis aitab katta osalejate, sh neid saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajate kulusid seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse</p>	0–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot

	<p>sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,¹⁰¹ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit¹⁰².</p> <p>Liikuva tegevuse puhul peaks taotleja individuaalsete toimumiskohtade vahelised vahemaad kokku liitma ja valima kogu arvule vastava sihtkoha kauguse vahemiku¹⁰³.</p>	<p>3 000– 3 999 km</p>	<p>530 eurot</p>	<p>610 eurot</p>
		<p>4 000– 7 999 km</p>	<p>820 eurot</p>	
		<p>8 000 km või enam</p>	<p>1 500 eurot</p>	
Individuaalne toetus	<p>Elamiskulud.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajate (vajaduse korral) kohta, mis hõlmab ka üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist ning kuni nelja lisapäeva, kui osaleja saab keskkonnasäästliku reisimise toetust.</p>	<p>Tabelis A2.1 esitatud summa osaleja kohta päevas</p>		
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud õpirändetegevuste korraldamisega vähemate võimalustega osalejatele.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv, v.a saatvad</p>	<p>100 eurot osaleja kohta</p>		

¹⁰¹ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

¹⁰² http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

¹⁰³ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja ta osaleb liikuvates tegevustes, mis toimub esmalt Roomas (Itaalia) ja seejärel Ljubljanas (Sloveenia), peab taotleja tegema järgmist: a) arvutama vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ja Roomast Ljubljanasse (489,75 km) ning need kokku liitma (1 855,03 km); b) valima sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km) ning c) tegema kindlaks ELi toetuse, mille abil saab katta kulud, mis kaasnevad osaleja reisimisega Madridist Ljubljanasse (Rooma kaudu) ja tagasi (275 eurot).

	isikud, juhendajad ja poliitikakujundajad.	
Erakorralised kulud	<p>Osalejate, sh saatvate isikute, poliitikakujundajate ja juhendajate suured reisikulud; sh keskkonnasäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega transpordivahendite kasutamine.</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	80 % rahastamiskõlblikest kuludest

Tabel A2.1. Individuaalne toetus noorte osalust edendavaks õpirändetegevuseks	Noorte osalustegevused (eurot päevas)
Austria	45 eurot
Belgia	42 eurot
Bulgaaria	32 eurot
Horvaatia	35 eurot
Küpros	32 eurot
Tšehhi Vabariik	32 eurot
Taani	45 eurot
Eesti	33 eurot
Soome	45 eurot
Põhja-Makedoonia Vabariik	28 eurot
Prantsusmaa	38 eurot
Saksamaa	41 eurot
Kreeka	38 eurot
Ungari	33 eurot
Island	45 eurot
Iirimaa	49 eurot
Itaalia	39 eurot
Läti	34 eurot
Liechtenstein	45 eurot
Leedu	34 eurot
Luksemburg	45 eurot
Malta	39 eurot
Madalmaad	45 eurot
Norra	50 eurot

Poola	34 eurot
Portugal	37 eurot
Rumeenia	32 eurot
Serbia	29 eurot
Slovakkia	35 eurot
Sloveenia	34 eurot
Hispaania	34 eurot
Rootsi	45 eurot
Türgi	32 eurot
Naabruses asuvad partnerriigid	29 eurot

2. PÕHIMEEDE: ORGANISATSIOONIDE JA ASUTUSTE KOOSTÖÖ

Selle põhimeetme raames toetatakse järgmist tegevust:

- partnerlused koostöö edendamiseks, sh koostööpartnerlused ja väikepartnerlused;
- partnerlused akadeemilise tipptaseme saavutamiseks, sh kutsehariduse tipptaseme keskused, Teacher Academy ja Erasmus Munduse meetmed;
- innovatsioonipartnerlused, sh liidud ja tulevikku suunatud projektid;
- suutlikkuse suurendamise projektid noorte valdkonnas;
- mittetulunduslikud Euroopa spordiüritused.

Selle põhimeetme raames toetatavate meetmetega tuleks olulisel määral kaasa aidata programmi prioriteetide elluviimisele, samuti oodatakse neist positiivset ja kauakestvat mõju osalevatele organisatsioonidele ning poliitikasüsteemidele, mille raames selliseid meetmeid kavandatakse, ent ka võetavate meetmetega otseselt ja kaudselt seotud organisatsioonidele ja isikutele.

See põhimeede toob eeldatavasti kaasa innovaatiliste tavade väljakujundamise, edasiandmise ja/või rakendamise organisatsiooni, kohalikul, piirkondlikul, riigi või Euroopa tasandil.

Olenevalt käsitletavast valdkonnast ja taotleja kategooriast haldavad neid meetmeid kas riiklikud bürood või Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA). Täpsemat teavet selle kohta, kes võivad taotluse esitada ja kellele tuleb taotlus esitada, leiab allpool.

Osalevatele organisatsioonidele peaksid selle põhimeetme alusel toetatavad projektid tooma järgmisi tulemusi:

- uuenduslik lähenemine oma sihtrühmadele, pakkudes näiteks järgmist: ligitõmbavamad haridus- ja koolitusprogrammid, mis vastavad üksikisikute vajadustele ja ootustele; osalust soodustavate lähenemisviiside ja digimetoodika kasutamine; uued või täiustatud protsessid pädevuse tunnustamiseks ja valideerimiseks; tõhusam tegevus, mis toob kasu kohalikele kogukondadele; uued või täiustatud tavad, et täita vähemate võimalustega sihtrühmade vajadusi ning tulla toime geograafilistest erinevustest ja sotsiaal-majanduslikust ebavõrdsusest tingitud erinevustega õpiväljundites; uued meetodid, et arvestada sotsiaalse, etnilise, keelelise ja kultuurilise mitmekesisusega; uued lahendused, et toetada paremini konkurentsivõimet ja tööhõivet, eelkõige piirkonna ja kohalikul tasandil; võimalus omandada keele õppimisel või õpetamisel saavutatud tipptaseme eest Euroopa keelemärk;
- ajakohasem, dünaamilisem, pühendunum ja professionaalsem organisatsioonisisene keskkond, mida iseloomustab: valmidus lõimida oma igapäevategevusse häid tavasid ja uusi meetodeid, sealhulgas digivõimekust; avatus koostööle organisatsioonidega, kes tegutsevad muudes valdkondades või sotsiaal-majanduslikes sektorites; töötajate kutsealase arengu strateegiline kavandamine vastavalt üksikisikute vajadustele ja organisatsiooni eesmärkidele;
- suurem suutlikkus ja professionaalsus, mis võimaldab töötada ELi/rahvusvahelisel tasandil: paremad juhtimisoskused ja rahvusvahelistumise strateegiad; tugevdatud koostöö muudest riikidest pärit ning muudes hariduse, koolituse ja noortega seotud valdkondades ja/või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites tegutsevate partneritega; suuremate rahaliste vahendite (muude kui ELi vahendite) eraldamine ELi/rahvusvaheliste projektide korraldamiseks haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas; ELi/rahvusvaheliste projektide kvaliteetsem ettevalmistamine ja elluviimine, seire ning järelmeetmed;
- paremad teadmised ja suurem teadlikkus seoses spordi ja kehalise aktiivsusega;
- suurem teadlikkus spordi rollist sotsiaalse kaasatuse, võrdsete võimaluste ja tervisliku eluviisi edendamisel.

Samuti on selle põhimeetme raames rahastatavatel projektidel tõenäoliselt positiivne mõju meetmega otseselt või kaudselt seotud isikutele, mis väljendub näiteks järgmises:

- suurem algatusvõime ja ettevõtlikkus;
- parem võõrkeeleoskus;
- suurem digipädevus;
- igat laadi mitmekesisuse, nt sotsiaalse, etnilise, keelelise, soolise ja kultuurilise mitmekesisuse, samuti erinevate võimete parem mõistmine ja nendega arvestamine;
- töölase konkurentsivõime ja uute ettevõtete loomiseks (sh sotsiaalne ettevõtetus) vajalike oskuste paranemine;
- aktiivsem osalus ühiskonnas;
- positiivsem suhtumine Euroopa projekti ja ELi väärtustesse;
- oskuste ja kvalifikatsioonide parem mõistmine ja tunnustamine nii Euroopas kui ka mujal;
- suurem ametiprofiilidega seotud pädevus (õpetamise, koolitamise, noorsootöö, spordiõpetuse jms valdkonnas);
- hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud tavade, strateegiate ning süsteemide parem mõistmine kõigis riikides;
- formaalse ja mitteformaalse hariduse, kutseõppe, muude õppevormide ning tööturu vastastikuste seoste parem mõistmine;
- suuremad kutsealase arengu võimalused;
- suurem motivatsioon ja rahulolu igapäevatoos;
- ulatuslikum spordi harrastamine ja inimeste suurem kehaline aktiivsus.

Süsteemi tasandil tuleks projektidega algetada ajakohastamist ning aidata haridus- ja koolitussüsteemide ja noorsoopoliitika raames tõhusamalt tegeleda tänapäeva maailma sõlmküsimustega: keskkonnasäästlikkus, digipööre, tööhõive, majanduse stabiilsus ja kasv, aga ka vajadus edendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust ning kodanikupädevust, kultuuridevahelist dialoogi, demokraatlikke väärtusi ja põhiõigusi, sotsiaalset kaasatust, vaimset tervist ja heaolu, diskrimineerimisest hoidumist ja kodanikuaktiivsust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust.

Seepärast on selle põhimeetme mõju eeldatavasti järgmine:

- hariduse, koolituse, noorsootöö ja sporditegevuse parem kvaliteet nii Euroopas kui ka mujal: akadeemilise tipptaseme ja õppeasutuste atraktiivsuse ühendamine kõigile suuremate võimaluste tagamisega;
- haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemid, mis on paremini kohandatud tööturu vajadustele ja võimalustele, ning tihedamad seosed ettevõtete ja kogukonnaga;
- põhi- ja valdkonnaüleste oskuste parem õpetamine ja hindamine, eelkõige seoses järgmisega: ettevõtlikkus, sotsiaalne, kultuuridevahelise suhtluse ja keelepädevus, kodanikupädevus, kriitiline mõtlemine, digioskused ja meediapädevus;
- suurem koostoime ja tihedamad seosed ning parem üleminek hariduse, koolituse ja noorte eri valdkondade vahel riigi tasandil, kasutades tõhusamalt Euroopa võrdlusvahendeid, mis on ette nähtud pädevuse ja kvalifikatsioonide tunnustamiseks ja valideerimiseks ning nende läbipaistvuse tagamiseks;
- õpiväljundite ulatuslikum kasutamine kvalifikatsioonide, kvalifikatsioonide osade ja õppekavade kirjeldamisel ning kindlaksmääramisel, et toetada õpetamist ja õppimist, ning samuti hindamise puhul;
- suurem teadlikkus ja avatus sotsiaalse mitmekesisuse suhtes, suurem kaasamine ja hõlpsam juurdepääs haridussüsteemidele ja võimalustele;
- avaliku sektori asutuste uus ja ulatuslikum piirkondade- ja riikidevaheline koostöö koolituse, hariduse ja noorte valdkonnas;
- strateegilisem ja lõimitum IKT ning avatud õppematerjalide kasutamine haridus-, koolitus- ja noortesüsteemides;
- suurem motivatsioon keelõppeks, mis lähtub innovaatilistest õpetamismeetoditest või mille käigus luuakse seoseid keeleoskuse praktilise kasutamisega tööturul;
- praktika, teadustegevuse ja poliitika tugevam koostoime;

- ulatuslikum spordi harrastamine ja suurem kehaline aktiivsus tervise ja heaolu nimel;
- suuremad teadmised selle kohta, kuidas võidelda spordiausust ohustavate piiriüleste probleemidega, nagu doping, võistluste tulemuste kokkuleppimine ja vägivald, aga ka igasugune sallimatus ja diskrimineerimine; spordi hea juhtimistava ja sportlaste topeltkarjääri parem toetamine;
- vabatahtliku tegevuse ulatuslikum tunnustamine spordis;
- vabatahtlike, treenerite, spordijuhtide ja mittetulunduslike spordiorganisatsioonide töötajate suurem õpiränne;
- suurem sotsiaalne kaasatus ja võrdsed võimalused spordis.

PARTNERLUSED KOOSTÖÖ EDENDAMISEKS

MIS ON PARTNERLUSED KOOSTÖÖ EDENDAMISEKS?

See meede võimaldab osalevatel organisatsioonidel omandada rahvusvahelise koostöö kogemusi ja suurendada suutlikkust, samuti saavutada kvaliteetseid ja uuenduslikke tulemusi. Olenevalt muu hulgas projekti eesmärkidest, osalevatest organisatsioonidest ja oodatavast mõjust võivad partnerlused koostöö edendamiseks olla erineva suuruse ja tegevusulatusega ning tegevust võidakse vastavalt sellele kohandada. Selliste projektide kvalitatiivsel hindamisel võetakse arvesse koostöö eesmärke ja osalevate organisatsioonide olemust.

Sellest loogikast lähtudes saavad organisatsioonid üheskoos töötamiseks, õppimiseks ja arenemiseks kasutada kaht liiki partnerlust:

- **koostööpartnerlused;**
- **väikepartnerlused.**

Järgmises jaotises kirjeldatakse neid kaht partnerlusliiki põhjalikumalt. Selle teabe põhjal saate valida oma organisatsiooni profiili ja struktuuri ning projektiideedega kõige paremini sobiva partnerlusliigi.

MIS TEGEVUST KOOSTÖÖ EDENDAMISE PARTNERLUS TAVALISELT HÖLMAB?

Projektitsükli jooksul võivad organisatsioonid korraldada mitmesuguseid tegevusi. Organisatsioonid saavad paindlikult kombineerida nii tavapäraseid kui ka loomungulisemaid ja innovaatilisemaid tegevusi, et saavutada projekti eesmärke vastavalt projekti mahule ja partnerite suutlikkusele. Tegevused võivad hõlmata näiteks alljärgnevat.

- **Projekti juhtimine:** tegevused, mis on vajalikud selleks, et tagada projektide piisav kavandamine, elluviimine ja järelmeetmed ning sujuv ja tõhus koostöö projektipartnerite vahel. Selles etapis hõlmavad tegevused tavaliselt korraldus- ja haldustööd, partnerite virtuaalseid kohtumisi, teavitumaterjalide koostamist, tegevuses osalejate ettevalmistust ja järelmeetmeid jne.
- **Elluviimine:** nt võrgustike loomine, kohtumised ja töösessioonid, et vahetada tavasid ja saavutada tulemusi. Nendes tegevustes võivad osaleda ka töötajad ja õppijad (kui nende osalemine aitab saavutada projekti eesmärke).
- **Jagamine ja tulemuste levitamine:** konverentside, sessioonide ja ürituste korraldamine, et jagada, selgitada ja levitada projekti tulemusi konkreetsete tulemuste, järelduste, heade tavade või mis tahes muul kujul.

MEETME PANUS POLIITILISTE PRIORITEETIDE SAAVUTAMISSE

Igal aastal kehtestab Euroopa Komisjon hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud eri valdkondades ühised prioriteetid ja eesmärgid, millest juhendatakse kogu programmi „Erasmus+“ tasandil. Lisaks projektis osalevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele peaksid koostöö edendamise partnerlused seega aitama oma tulemustega kaasa ka nende prioriteetide saavutamisele.

Seepärast nõutakse, et projektide tegevus seotaks ühe või mitme asjaomase prioriteetse valdkonnaga, mis tuleb valida taotluse esitamise etapis. Projektiettepanekuid koostades soovitatakse tutvuda ka sarnastest prioriteetidest lähtuvate varem rahastatud projektide tulemustega, et tagada järjepidevus ja vältida dubleerimist ning samal ajal järk-järgult edasi arendada juba saavutatud tulemusi ja aidata kaasa eri valdkondade ühisele arendamisele. Kasulikku teavet rahastatud projektide kohta leiab programmi „Erasmus+“ projektitulemuste platvormilt: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_et.

Selleks et siduda Euroopa prioriteete paremini riigi konkreetsete vajadustega, saavad programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood peale selle nimetada ühe või mitu kõnealust Euroopa prioriteeti oma riigi jaoks eriti oluliseks, et innustada organisatsioone keskenduma oma projektides just nendele vastaval aastal valitud valdkondadele.

2021. aastal peavad koostöö edendamiseks sõlmitud partnerlused haakuma ühe või mitme järgmise prioriteetse valdkonnaga.

Programmi „Erasmus+“ sektorite üldprioriteedid

- **Kaasamine ja mitmekesisus kõigis hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkondades.** Programmiga toetatakse projekte, mille raames edendatakse sotsiaalset kaasatust ja püütakse paremini jõuda vähemate võimalustega isikuteni, sealhulgas puudega ja siserändaja taustaga inimesed, samuti maapiirkondades ja äärepoolsetes piirkondades elavad inimesed ning inimesed, kes seisavad silmitsi sotsiaal-majanduslike raskuste või muud liiki probleemidega, mis põhjustavad diskrimineerimist (soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel). Nende projektidega aidatakse lahendada probleeme, mis takistavad kõnealustel rühmadel programmi alusel pakutavaid võimalusi kasutamast, samuti aidatakse luua kaasavaid keskkondi, mis soodustavad võrdseid võimalusi ja võrdõiguslikkust ning vastavad laiemale kogukonna vajadustele.
- **Keskkond ja võitlus kliimamuutuste vastu.** Programmi eesmärk on toetada kõigis sektorites teadlikkuse suurendamist keskkonna ja kliimamuutustega seotud küsimustest. Prioriteetsena käsitatakse projekte, mille eesmärk on arendada pädevust mitmesugustes kestlikkuse seisukohalt asjakohastes sektorites ning keskkonnahoidlike valdkondlike oskuste strateegiaid ja meetodikaid, samuti tulevikku suunatud õppekavasid, mis vastavad paremini üksikisikute vajadustele. Programmiga toetatakse ka selliste uuenduslike tavade katsetamist, mille eesmärk on valmistada õppijaid, töötajaid ja noorsootöötajaid ette ellu viima muutusi (hoidma kokku ressursse, vähendama energiatarbimist ja jäätmeteket, kompenseerima CO₂ jalajälge ja heidet, tegema kestlikke valikuid seoses toitumise ja õpirändega jne). Samuti eelistatakse projekte, mis aitavad hariduse, koolituse, noortele suunatud tegevuse ja spordi kaudu muuta inimeste käitumist, sh isiklike eelistusi, tarbimisharjumusi ja elustiili, arendada haridustöötajate ja -juhtide pädevust seoses kestlikkusega ning toetada lähenemisviise, mida osalevad organisatsioonid kavatsevad keskkonnasäästlikkuse valdkonnas rakendada.
- **Digipöörde toetamine digivalmisoleku, vastupanuvõime ja suutlikkuse suurendamise abil.** Programmiga toetatakse põhi- ja keskkooli, kutsehariduse ja -õppe, kõrg- ja täiskasvanuhariduse valdkonna õppeasutuste digipöörde kavasad. Prioriteetsena käsitatakse projekte, mille eesmärk on suurendada õppeasutuste suutlikkust ja valmisolekut tegelikul üleminekul digiõppele. Programmi raames toetatakse digitehnoloogia eesmärgipärast kasutamist õpetamiseks, õppimiseks, hindamiseks ja kaasamiseks hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas. See hõlmab tegevust, mille abil arendatakse digipedagoogikat ja oskusteavet seoses õpetajatele suunatud digivahendite (sh juurdepäsetavad ja abistavad tehnoloogiad) kasutamise ning digitaalse õpisisu loomise ja innovatiivse kasutamisega. Ühtlasi toetatakse kogu elanikkonna digioskuste ja -pädevuse arendamist asjakohaste programmide ja algatuste abil. Erilist tähelepanu pööratakse soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ning vajadusele tegeleda erinevustega, mis mõjutavad alaesindatud rühmade juurdepääsu ja osalust. Programmiga toetatakse ka haridustöötajate, kodanike ja organisatsioonide digipädevuse Euroopa raamistike kasutamist.
- **Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus.** Programmiga toetatakse kodanikuaktiivsust ja elukestva õppe eetikast ning edendatakse sotsiaalsete ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevuste, kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse arendamist. Samuti eelistatakse projekte, mis võimaldavad inimestel osaleda demokraatlikus ja ühiskonnaelus ning kodanikuühiskonnas formaalse ja mitteformaalse õppetegevuse kaudu. Programmis keskendutakse ka teadlikkuse ja arusaamise suurendamisele Euroopa Liidu kohta, pöörates eelkõige tähelepanu ELi ühistele väärtustele, ühtsuse ja mitmekesisuse põhimõtetele, kultuurilisele identiteedile ja kultuuriteadlikkusele ning sotsiaalsele ja ajaloopärandile.

Eespool nimetatud üldprioriteetide kõrval järgitakse asjaomastes sektorites ka alljärgnevat eriprioriteeti.

SEKTORITE ERIPRIORITEEDID

Kõrghariduse valdkonna prioriteedid

Prioriteetsena käsitatakse meetmeid, mis on võtmetähtsusega Euroopa haridusruumiga seotud eesmärkide saavutamisel. Eesmärk on aidata kõrgharidussektoris veelgi edendada vastastikust sidumist, innovatsiooni, kaasavust ja digiõpet. Sel eesmärgil soodustatakse programmiga märksa tihedamat valdkondadevahelist koostööd kõrgkoolide vahel ja ka lähikonnas toimivate innovatsiooni ökosüsteemidega ning aidatakse tugevdada hariduse, teaduse ja innovatsiooni seoseid. Eeskätt püütakse edendada kaasamist, õpirännet, digipööret, elukestvat õpet, kvaliteedi tagamist ja automaatset tunnustamist. Põhieesmärk on kiirendada kõrghariduse ümberkujundamist kogu Euroopas, et tulevased põlvkonnad saaksid ühiselt luua teadmisi vastupanuvõimelise, kaasava ja kestliku ühiskonna väljakujundamiseks.

- **Vastastikku seotud kõrgharidussüsteemide edendamine.** Programmi eesmärk on tugevdada kõrgkoolide strateegilist ja struktureeritud koostööd järgmiste meetmete abil: a) toetus eri liiki koostöömudelite (sh virtuaal- ja põimkoostöö) väljatöötamiseks ja katsetamiseks ning eri digivahendite ja veebiplatvormide kasutamiseks; b) õpirände edendamine, rakendades kvalifikatsioonide ja õpiväljundite automaatset vastastikust tunnustamist ning lõimides õpirände õppekavadesse; c) toetus kõrgkoolidele Bologna põhimõtete ja vahendite rakendamiseks, et edendada kõigi inimeste õpirännet.
- **Innovatiivsete õpi- ja õpetamistavade edendamine,** et lahendada ühiskondlikke probleeme. Selleks toetatakse meetmeid, mille raames: a) töötatakse välja õpiväljundeid ja õppijakeskseid õppekavasid, mis vastavad paremini üliõpilaste õpivajadustele ning aitavad vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele, olles seejuures asjakohased tööturu ja laiema ühiskonna seisukohast; b) töötatakse välja, katsetatakse ja rakendatakse paindlikke õppimisvõimalusi ja moodulõppevõimalusi (osaaja-, veebi- või põimõpe) ja asjaomaseid hindamisvorme, sh töötatakse välja veebipõhise hindamise lahendusi; c) edendatakse elukestva õppe mõõdet kõrghariduses, sealhulgas soodustades mikro kvalifikatsioonitunnistusega lõpetatavate lühiajaliste õppekursuste kasutuselevõttu, valideerimist ja tunnustamist; d) rakendatakse valdkonnaüleseid lähenemisviise ja innovatiivset pedagoogikat, nt ümberpööratud õpe, koostööpõhine rahvusvaheline õpe ning uurimisvõime õpe; e) integreeritakse kestliku arengu teemasid üliõpilaste õppekavadesse kõigil erialadel ja tasemetel.
- **STEM/STEAM-õppe arendamine kõrghariduses, eeskätt naiste osalus STEM-õppes.** Selle prioriteediga toetatakse STEAM-lähenemisviisi (loodusteadusi, tehnoloogiat, inseneriteadusi, kunste ja matemaatikat kombineeriv lähenemisviis, e k „MATIK“) põhinevate sihtotstarbeliste STEM-õppekavade väljatöötamist ja rakendamist kõrgkoolides; naiste osaluse edendamist STEM-erialadel, eelkõige tehniliste ja IKT-oskuste ning edasijõudnu tasemel digioskuste omandamist; üliõpilastele, eeskätt tüdrukutele ja naistele suunatud juhendus- ja mentorlusprogrammide väljatöötamist, et innustada neid suunduma STEM- ja IKT-erialadele ja kutsealadele; sootundlike haridus- ja koolitustavade edendamist STEM-õppes ning sooliste stereotüüpide kõrvaldamist STEM-õppes.
- **Õppimise, õpetamise ja oskuste arendamise tipptaseme tunnustamine** meetmete abil, mille raames a) töötatakse välja ja rakendatakse strateegiaid ja kvaliteedikultuuri, et tunnustada ja motiveerida tipptaseme saavutamist õpetamisel, sealhulgas seoses distantsõppe ja ebasoodsas olukorras olevate õppijate õpetamisega; b) koolitatakse haridustöötajaid innovatiivse ja/või veebipõhise pedagoogika alal, sh

valdkonnaülesed lähenemisviisid, uute õppekavade väljatöötamine, vajaduse korral haridusteadustegevuse ja innovatsiooniga siduvad õpetamis- ja hindamismeetodid; c) edendatakse ettevõtlikku, avatud ja innovatiivset kõrgharidussektorit, soodustades õppimist ja õpetamist hõlmavat partnerlust erasektori äriühingute ja mittetulundusühendustega; e) töötatakse välja uusi õpikavandustavasid haridusuuringute ja loovuse abil.

- **Kaasavate kõrgharidussüsteemide loomine.** Programmiga toetatakse kaasavaid lähenemisviise õpirände- ja koostöötegevuste puhul, näiteks eesmärgiga a) parandada vähemate võimalustega sihtrühmade juurdepääsu, edendada nende osalust ja suurendada selliste osalejate arvu, kes osalevad tegevuses lõpuni; b) toetada saabuval õpirändes osalejaid majutuse leidmisel, sealhulgas tehes koostööd asjaomaste sidusrühmadega, et leida osalejatele sobivaid ja taskukohaseid elamispindu; c) toetada vastastikuste paindlike karjäärivõimaluste arendamist hariduses ja teadustegevuses; d) soodustada soolist tasakaalu kõrgkoolides, erialade lõikes ja juhtivatel ametikohtadel; e) soodustada kodanikuosalust informaalset õppimist ja õppekavavälise tegevuse edendamist ning vabatahtliku tegevuse ja kogukonnatöö tunnustamisega üliõpilaste akadeemilistes tulemustes.
- **Kõrgharidussektori digivõimekuse suurendamine** a) meetmete abil, mis aitavad ellu viia Euroopa üliõpilaspileti algatust üliõpilaste andmete turvalise vahetamisega kõrgkoolide vahel, järgides täielikult isikuandmete kaitse põhimõtet ning tagades võimaluse korral seosed Europassi uue raamistikuga; b) üliõpilaste ja töötajate digioskuste ja -pädevuse arendamisega.

Üldhariduse valdkonna prioriteedid

- **Õppimise suhtes ebasoodsas olukorras olevate ja madala haridustasemega noorte arvu vähendamine ning vähete põhioskuste probleemiga tegelemine.** Selle prioriteedi eesmärk on aidata tagada, et kõigil õppijatel – eeskätt vähemate võimalustega isikutel – oleks võimalus saavutada edu. See hõlmab seiret, riskirühmadesse kuuluvate õpilaste varajast kindlakstegemist, ennetusel ja varajasel sekkumisel põhinevaid lähenemisviise raskustes olevate õppijate puhul, õppijakesksemete meetodite edendamist, õppijate ja õpetajate heaolu ja vaimse tervise edendamist ning ka koolikiusamisevastast tegevust. Koolide tasandil toetatakse selle prioriteedi raames terviklikku lähenemisviisi õpetamisele ja õppimisele ning kõigi üldhariduse osapoolte koostööd, sealhulgas koostööd perekondade ja muude väliste sidusrühmadega. Strateegilisel tasandil on tähelepanu keskmes eesmärk edendada üleminekut ühelt haridusastmelt teisele, parandada hindamist ja töötada välja tugevaid kvaliteedi tagamise süsteeme.
- **Õpetajate, koolijuhtide ja teiste õpetajakutsete esindajate toetamine.** Selle prioriteedi raames toetatakse õpetajakutsete esindajaid (sh õpetajate koolitajaid) kõigis karjäärietappides. Sellel prioriteedil põhinevates projektides võidakse keskenduda õpetajate põhikoolituse ja ka nende täienduskoolituse täiustamisele, eelkõige poliitikaraamistiku täiendamise ning konkreetsete õpetajatele pakutavate õpirändevõimaluste abil. Prioriteedi teine eesmärk on muuta õpetajakarjäär atraktiivsemaks ja mitmekesisemaks ning tugevdada õpetajakutsetega seotud valiku-, värbamis- ja hindamisprotsesse. Samuti võidakse projektidega otseselt toetada koolijuhtimise tugevdamist ning innovatiivsete õpetamis- ja hindamismeetodite väljatöötamist.
- **Võtmepädevuste arendamine.** Selle prioriteedi alusel ellu viidavate projektide keskmes on eesmärk edendada interdistsiplinaarset koostööd, rakendada innovatiivseid õpimeetodeid, arendada loovust, toetada õpetajaid pädevuspõhisel õpetamisel ning töötada välja võtmepädevuste hindamise ja tõendamise meetodeid.
- **Keeleõpetuse ja -õppe tervikliku lähenemisviisi edendamine.** See prioriteet hõlmab projekte, mille eesmärk on toetada keelemõõtmelise lõimimist õppekavadesse ning tagada, et õppijad omandaksid koolikohustuse lõppemisel piisaval tasemel keelepädevuse. Selle prioriteedi alla kuuluvad ka meetmed, millega süvalaendatakse uute keeleõppetehnoloogiate kasutamist. Samuti toetatakse selle prioriteedi alusel projekte, mis võimaldavad suurendada keeleteadlikkust koolides ning milles arvestatakse üha suureneva keelelise mitmekesisusega koolides, näiteks soodustades varajast keeleõpet ja -teadlikkust ning töötades välja

kakskeelse õpetamise lahendusi (eelkõige piirialadel ja piirkondades, kus on kasutusel enam kui üks keel).

- **Loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika (STEM) ning STEAM-lähenemisviisi vastu huvi äratamine ja valdkonna tiptaseme edendamine.** Selle prioriteedi alusel toetatakse projekte, millega edendatakse STEM-õppel põhinevat lähenemisviisi haridusele, rakendades interdistsiplinaarset õpet kultuuri, keskkonna, majanduse ja projekteerimisega seotud ning muudes kontekstides. See prioriteet hõlmab tõhusate ja innovatiivsete pedagoogika- ja hindamismeetodite väljatöötamist ja edendamist. Seda silmas pidades on eriti oluline partnerlussuhete loomine koolide, ettevõtjate, kõrgkoolide ja teadusasutuste vahel ning ühiskonnas laiemalt. Strateegilisel tasandil on prioriteedi eesmärk edendada STEM-strateegiate väljatöötamist riigi tasandil.
- **Kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide väljatöötamine.** Selle prioriteedi eesmärk on edendada alushariduse ja lapsehoiu ELi kvaliteediraamistiku rakendamist. See hõlmab projekte, millega toetatakse alushariduse ja lapsehoiu teenuste korraldamisel, juhtimisel ja osutamisel osalevate töötajate põhi- ja täienduskoolitust. Peale selle toetatakse prioriteedi alusel ka selliste strateegiate ja tavade loomist, katsetamist ja rakendamist, mille eesmärk on edendada kõigi laste, sealhulgas vähemate võimalustega laste osalust alushariduses ja lapsehoius.
- **Piiriüleses õpirändes osalejate õpiväljundite tunnustamine.** Selle prioriteedi eesmärk on aidata ellu viia nõukogu soovitus automaatse vastastikuse tunnustamise kohta. Sellega toetatakse piiriüleste klassivahetuste lõimimist kooliprogrammidesse, koolide suutlikkuse suurendamist seoses õpilastele välismaal õppimise korraldamisega ning eri riikides asuvate koolide pikaajaliste partnerlussuhete loomist. Strateegilisel tasandil on prioriteedi eesmärk kaasata tunnustamise tagamiseks tehtavatesse jõupingutustesse suuremal määral kõigi tasandite haridusasutusi; samuti toetatakse sellega välismaal õppimise ettevalmistamist, seiret ja tunnustamist võimaldavate vahendite ja tavade väljatöötamist ja jagamist.

Kutsehariduse ja -õppe (nii esma- kui ka jätku-kutseõpe) valdkonna prioriteetid

- **Kutsehariduse ja -õppe kohandamine tööturu vajadustega.** See hõlmab toetust selliste kutseharidus- ja -õppeprogrammide väljatöötamisele, milles pakutakse tasakaalustatud viisil mitmesuguseid kutseoskusi ning luuakse tööõppimise võimalusi vastavalt majandusüklitele, muutuvatele töökohtadele ja töömeetoditele ning võtmepädevustele. Prioriteedi alusel soodustatakse ka selliste kutsehariduse ja -õppe õppekavade, pakutavate programmide ja kvalifikatsioonide väljatöötamist, mida ajakohastatakse korrapäraselt oskuste prognoosimise abil. Projektidega aidatakse kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel kohandada osutatavaid koolitusteenuseid oskuste vajaduste muutusi, rohe- ja digipööret ning majandusükleid arvestades.
- **Kutsehariduse ja -õppe valdkonnas pakutavate võimaluste paindlikkuse suurendamine.** Selle prioriteedi raames toetatakse algatusi, mille eesmärk on töötada välja paindlikke ja õppijakeskseid kutseharidus- ja õppeprogramme ning aidata täita lünki töörealiste täiskasvanute juurdepääsul koolitusele, et võimaldada edukat tööturustaatustevahelist liikumist. Prioriteedi alusel elluviidavate projektidega aidatakse samuti kaasa tööturu vajadustega kohandatavate jätkuõppeprogrammide ning ka selliste programmide väljatöötamisele, mis hõlbustavad riigi tasandi kvalifikatsioone andvate õpiväljundite ülekandmist, tunnustamist ja kogumist.
- **Innovatsiooni soodustamine kutsehariduses ja -õppes.** Selle prioriteediga toetatakse projekte, mille põhieesmärk on oluliselt muuta kutsehariduse ja -õppe rakendamise viisi, et see vastaks paremini majanduse ja ühiskonna praegustele ja edasistele vajadustele. Need muudatused võivad olla organisatsioonilised (seotud kavandamise, rahastamise, personalijuhtimise, seire ja teabevahetusega), ent olla ka seotud õpetamis- ja õpiprotsessidega (uute, asjakohasemate õpetamis- ja õpimeetodite väljatöötamine ja rakendamine). Muudatused võivad olla seotud kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste vastastikuste seoste süsteemiga ning partneritega suhtlemise viisidega, näiteks tehnoloogia levitamise ja rakendusuuringute, toetava tegevuse, võrgustikutöö ja rahvusvahelistumisega seotud tegevuse kaudu. Samuti võivad need olla suunatud kutsehariduse ja -õppe teenuste ja toodete (nt oskuste arendamine, rakendusuuringud,

konsultatsiooniteenused) väljatöötamisele ja nende pakkumisele välistele pooltele, näiteks üliõpilased, äriühingud ja valitsused.

- **Kutsehariduse ja -õppe atraktiivsuse suurendamine.** Prioriteetsena käsitatakse projekte, millega aidatakse kaasa kutsehariduse ja -õppe atraktiivsuse suurendamisele eri tasanditel. Projekti eesmärk võib olla näiteks suurendada eri haridustasemetel vahelist liikuvust, edendada avatud ja osaluspõhiseid õpikeskkondi, toetada kutsehariduse ja -õppe õpetajate ja koolitajate kutsealast arengut või soodustada õpiväljundite tunnustamist ning Europassi ja muude digiteenuste kasutamist. Selle prioriteedi alusel toetatakse ka projekte, mille raames luuakse pikaajalisi partnerlussuhteid rahvusvaheliste, riigi tasandi, piirkondlike ja valdkondlike kutsevõistluste algatamiseks või tugevdamiseks. Nendest tegevustest saadavat mõju aitab suurendada tihe koostöö ettevõtjate, kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste, kaubanduskodade ja teiste asjaomaste sidusrühmadega projektitsükli eri etappides.
- **Kvaliteedi tagamise parandamine kutsehariduse ja -õppe valdkonnas.** Selle prioriteedi eesmärk on hinnata ja parandada kutsehariduse ja -õppe kvaliteeti, töötades riigi tasandil välja kvaliteedi tagamise süsteemid, mis hõlmavad nii avaliku kui ka erasektori teenuseosutajate pakutavat esma- ja jätku-kutseõpet kõigis õpikeskkondades ja -vormides. Eelkõige hõlmab see haridusasutuse lõpetanute edasise käekäigu jälgimise korra kehtestamist ja katsetamist kooskõlas nõukogu soovitusel haridusasutuse lõpetanute edasise käekäigu jälgimise kohta ning ka soovitusel Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku (EQAVET) kohta,¹⁰⁴ samuti Euroopa kutsealaste põhiprofiilide ja mikro kvalifikatsioonitunnistuste kaardistamist.
- **Kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste rahvusvahelistumise strateegiate loomine ja elluviimine.** Selle prioriteedi eesmärk on kehtestada tugimehhanismid ja lepingulised raamistikud, et edendada kutsehariduse ja -õppe valdkonna töötajate ja õppijate kvaliteetset õpirännet. Keskkel kohal on kvalifikatsioonide ja õpiväljundite automaatne vastastikune tunnustamine ning ka õppijatele õpirändeks vajalike tugiteenuste väljatöötamine. Kõnealused teenused võivad hõlmata kutsehariduses ja -õppes osalejate teavitamist, motiveerimist, ettevalmistamist ja nende sotsiaalse integratsiooni soodustamist, samuti nende kultuuridevahelise teadlikkuse ja kodanikuaktiivsuse suurendamist.

Täiskasvanuhariduse valdkonna prioriteedid

- **Täiskasvanute juurdepääsu parandamine kvaliteetsetele õppimisvõimalustele.** Selle prioriteediga toetatakse täiskasvanute õpivajadustega kohandatud paindlike õppimisvõimaluste loomist ja arendamist, näiteks digi- ja põimõppe võimalused. Samuti eelistatakse projekte, mille keskmes on informaalsete ja mitteformaalsete õppe tulemusena omandatud oskuste valideerimine.
- **Erialase enesetäiendamise võimaluste loomine, täiskasvanuharidusteenuste kättesaadavuse ja täiskasvanuhariduses osalemise määra suurendamine.** Selle prioriteedi eesmärk on edendada uute võimaluste loomist täiskasvanuhariduses, eeskätt madala kvalifikatsiooni, väheste teadmiste ja madalal tasemel pädevusega täiskasvanutele. Uute erialase enesetäiendamise võimaluste loomine peaks aitama täiskasvanud õppijatel arendada oma pädevust ja liikuda edasi kõrgemate kvalifikatsioonide omandamise suunas. Selle prioriteedi alla kuulub ka tegevus eesmärgiga arendada juhendamisteenust, mille abil tagatakse täiskasvanutele juurdepääs elukestva õppe võimalustele, parandada oskuste kindlakstegemist ja hindamist, kujundada välja kohandatud õppimisvõimalusi ning töötada välja tõhusaid teavitus-, juhendus- ja motivatsioonistrateegiaid.

---

¹⁰⁴ ELT C 417, 2.12.2020, lk 1–16.

- **Pedagoogide ja teiste täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate pädevuse parandamine.** Eelistatakse eelkõige projekte, millega arendatakse töötajate pädevust ja parandatakse seeläbi täiskasvanuharidusteenuste osutamist, suunitlemist ja tõhusust. See hõlmab täiskasvanud õppijate varem omandatud teadmiste ja oskuste hindamist, paremaid ja uuenduslikumaid õpetamismeetodeid, samuti täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate toetava rolli tugevdamist õppijate motiveerimisel, juhendamisel ja nõustamisel keerulistes õpiolukordades.
- **Kvaliteedi tagamise tõhustamine täiskasvanuhariduses.** Selle prioriteedi alusel toetatakse tõhusamate kvaliteedi tagamise mehhanismide väljatöötamist täiskasvanuhariduspoliitika elluviimiseks ja täiskasvanuharidusteenuste osutamiseks. Eelkõige hõlmab see selliste seiremeetodite väljatöötamist ja edasiandmist, mis võimaldavad mõõta täiskasvanuharidusteenuste osutamise tulemuslikkust ja jälgida täiskasvanud õppijate edasijõudmist.
- **Tulevikku suunatud õpikeskuste väljakujundamine.** Selle prioriteedi eesmärk on toetada kohalikke õpikeskkondi, edendada sotsiaalset kaasatust, kodanikuosalust ja demokraatiat ning pakkuda kõigile kogukonnaliikmetele atraktiivseid võimalusi elukestvaks ja -põhiseks õppeks (pidev- ja kõikjalõpe), kasutades ära ka digitehnoloogiat. Näiteks võidakse projektide raames innustada kohalikke õpikeskusi, raamatukogusid, kodanikuühiskonda ja laiemat kogukonda (mittetulundusühendused, kohalikud ametiasutused, tervishoiu- ja kultuuriasutused) tegema koostööd, et pakkuda igas vanuses täiskasvanutele võimalusi (ja neid selleks motiveerida) õppida eluks vajalikke oskusi ja võtmepädevusi, mis tagavad vastupanu- ja kohanemisvõime muutuste ja ebakindluse tingimustes.
- **Programmi „Erasmus+“ edendamine kõigi kodanike ja põlvkondade seas.** Eelistatakse projekte, mille raames luuakse ja edendatakse eakatele suunatud haridusalaseid võimalusi ja kogemuste vahetamist, et kujundada välja ja tugevdada Euroopa identiteeti.

Noortevaldkonna prioriteetid

Prioriteetsena käsitatakse meetmeid, millega aidatakse kaasa ELi noortestrategia (2019–2027) põhivaldkondade rakendamisele, st kaasatakse ja ühendatakse noori ning suurendatakse nende mõjuvõimu. Erilist tähelepanu pööratakse sektoritevahelise koostöö tugevdamisele, et suurendada noortele oluliste meetmevaldkondade koostoimet, edendada noorte osalust erinevates mastaapides ja vormides ning toetada noorte, eelkõige sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate noorte kodanikuaktiivsust. Noortevaldkonna eriprioriteetid on alljärgnevad.

- **Kodanikuaktiivsuse ning noorte algatusvõime ja ettevõtlikkuse, sealhulgas sotsiaalse ettevõtluse edendamine.** Selle prioriteedi eesmärk on soodustada noorte kodanikuaktiivsust, eelkõige vabatahtliku tegevuse ja solidaarsuse ülesnäitamise kaudu, ning seeläbi tugevdada noorte algatusvõimet (eriti sotsiaalvaldkonnas) ja toetada nende kogukondi. Selle prioriteedi alusel korraldatavates projektides võidakse samuti edendada noorte ettevõtlikkust, loovat õppimist ja sotsiaalset ettevõtlust. Prioriteedi puhul on võtmetähtsusega kultuuridevaheline dialoog, teadmised mitmekesisusest ja sellega arvestamine ning sallivuse edendamine.
- **Noorsootöö kvaliteedi, innovatsiooni ja tunnustamise parandamine.** Selle prioriteedi eesmärk on edendada noorsootöö ning informaalset ja mitteformaalset õppe tunnustamist ja valideerimist kõigil tasanditel ning toetada noorsootöö kvaliteedi parandamist ja innovatsiooni. See hõlmab noorsootöötajate suutlikkuse suurendamist veebipõhises ja kontakttöös ning ka selliste meetodite väljatöötamist ja jagamist, mille eesmärk on jõuda tõrjutud noorteni ning hoida noorte seas ära rassismi ja sallimatust. Samuti tegeletakse selle prioriteedi raames digipöördega kaasnevate riskide, võimaluste ja mõjuvaldkondadega.

- **Noorte tööalase konkurentsivõime suurendamine.** Selle prioriteedi eesmärk on tugevdada noorte võtmepädevusi ja põhioskusi. Noortevaldkonnal on oluline hõlbustav ja toetav roll noorte siirdumisel noorusest täiskasvanuella, sealhulgas tööturule sisenemisel. Prioriteedi keskmes on tegevused, mille eesmärk on edendada vähemate võimalustega noorte (sh mittetöötavad ja mitteõppivad noored) kaasamist ja tööalast konkurentsivõimet, pöörates erilist rõhku tõrjutusriskiga ja sisserändaja taustaga noortele.
- **Poliitika, teaduse ja praktika vaheliste seoste tugevdamine.** Selle prioriteedi eesmärk on tagada noortevaldkonnas poliitika, teaduse ja praktika tugevamad seosed, et teha paremini kindlaks vajadused ja hõlbustada poliitikakujundamist. Prioriteet hõlmab tegevust, mille eesmärk on täiendada teadmisi noorte ja noortepoliitikaga seotud olukorrast Euroopas ja mujal.

Spordivaldkonna prioriteedid

Prioriteetsena käsitatakse partnerlusi, millega toetatakse oluliste poliitikadokumentide rakendamist, näiteks Euroopa Liidu spordialane töökava (2021–2024) või nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta. Spordivaldkonna eriprioriteedid on alljärgnevad.

- **Spordiga tegelemise ja kehalise aktiivsuse soodustamine.** Selle projekti alusel elluviidavate projektide eesmärk on eelkõige a) rakendada nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta, ELi füüsilise tegevuse suuniseid ja Tartu üleskutset tervislikele eluviisidele; b) toetada Euroopa spordinädala kampaaniate elluviimist; c) edendada spordiga tegelemist ja kehalist aktiivsust kui võimalust parandada tervist; d) soodustada kõiki selliseid tegevusi, millega julgustatakse inimesi spordiga tegelema ja olema kehaliselt aktiivne, sealhulgas traditsioonilised spordialad ja mängud ning põlvkondadevahelise mõõtmega sporditegevus.
- **Spordiaususe ja -väärtuste edendamine.** Selle prioriteedi alusel elluviidavate projektide põhieesmärk on a) tõkestada dopingu kasutamist, b) võidelda tulemuste kokkuleppimise ja spordikorrupsiooni vastu, c) parandada spordi head juhtimistava ning d) edendada spordi positiivseid väärtusi.
- **Hariduse edendamine spordis ja spordi abil.** Sellest prioriteedist lähtuvate projektide põhieesmärk on a) toetada oskuste arendamist spordis; b) soodustada sportlaste topeltkarjääri; c) parandada sporditreenerite ja -töötajate töö kvaliteeti; d) parandada kvalifikatsioone õpirände abil; e) edendada spordi abil tööalast konkurentsivõimet.
- **Võitlus vägivalga, rassismi, diskrimineerimise ja sallimatuse vastu spordis ning vägivaldse radikaliseerumise vastu.** Selle prioriteedi alusel korraldatavates projektides keskendutakse peamiselt selliste käitumisviiside kõrvaldamisele, millel võib olla kahjulik mõju spordivaldkonnale ja laiemalt kogu ühiskonnale. Projektidega aidatakse võidelda igat liiki diskrimineerimise vastu ning edendada spordis võrdõiguslikkust, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust.

KOOSTÖÖPARTNERLUSED

Koostööpartnerluste põhieesmärk on võimaldada organisatsioonidel parandada oma tegevuste kvaliteeti ja asjakohasust, kujundada välja partnerlusvõrgustikud ja neid tugevdada, et seeläbi suurendada riikidevahelisel tasandil tehtava koostöö suutlikkust, edendades seejuures oma tegevuse rahvusvahelistumist, töötades välja või vahetades uusi tavasid ja meetodeid ning jagades ja arutades ideid. Strateegiliste partnerluste eesmärk on toetada innovaatiliste tavade väljakujundamist, edasiandmist ja/või rakendamist ning selliste ühisalgatuste elluviimist, millega edendatakse koostööd, vastastikõpet ja kogemuste vahetamist Euroopa tasandil. Tulemused peaksid olema taaskasutatavad, ülekantavad ja täiendatavad ning võimaluse korral tugeva valdkonnaülese mõõtmega. Valituks osutunud projektidelt eeldatakse tegevuste tulemuste jagamist kohalikul, piirkondlikul, riigi ja rahvusvahelisel tasandil.

Koostööpartnerlustes lähtutakse programmi „Erasmus+“ iga valdkonna prioriteetidest ja poliitikaraamistikust nii üleeuroopalisel kui ka riigi tasandil ning on samas suunatud mitut valdkonda hõlmava horisontaalse koostöö temaatilistele algatustele.

MEETME EESMÄRGID

Koostööpartnerluste eesmärgid on:

- **parandada osalevate organisatsioonide ja asutuste töö, tegevuse ja tavade kvaliteeti**, kaasates uusi osalejaid, kes ei tegutse tavapäraselt ühes sektoris;
- **suurendada organisatsioonide suutlikkust** töötada riikidevaheliselt ja sektoriüleselt;
- **tegeleda ühiste vajaduste ja prioriteetidega** hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas;
- **aidata kaasa üleminekutele ja muutustele** (üksikisiku, organisatsiooni või sektori tasandil), mis aitaksid tuua paremaid tulemusi ja rakendada uusi lähenemisviise, arvestades iga organisatsiooni olemust.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB KOOSTÖÖPARTNERLUS TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad koostööpartnerluste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiirigis asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
	Koostööpartnerluses võivad osaleda kõik avaliku või erasektori

<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>organisatsioonid, mis on asutatud programmiiriigis või ükskõik mis partnerriigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“)¹⁰⁵. Programmiriikides asutatud organisatsioonid võivad osaleda kas projekti koordinaatorina või partnerorganisatsioonina. Partnerriikides asutatud organisatsioonid ei saa osaleda projektikoordinaatorina.</p> <p>Olenemata valdkonnast, mida projekt mõjutab, on koostööpartnerlused avatud igat liiki organisatsioonidele, kes tegutsevad mis tahes haridus-, koolitus-, noorte- või spordivaldkonnas või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites, samuti valdkonnaülese tegevusega organisatsioonidele (nt kohalikud, piirkondlikud või riigi ametiasutused, tunnustamis- ja valideerimiskeskused, kaubanduskojad, kutseorganisatsioonid, nõustamiskeskused, kultuuri- ja spordiorganisatsioonid).</p> <p>Olenevalt projektis käsitletavast prioriteedist ja projekti eesmärkidest peaks koostööpartnerlustes osalevate partnerite koosseis olema võimalikult asjakohane ja mitmekesine, et projektis saaks ära kasutada nende erinevaid kogemusi, profiile ja eriteadmisi ning et saavutada asjakohaseid ja kvaliteetseid tulemusi.</p>
<p>Assotsieerunud partnerorganisatsioonide osalemine</p>	<p>Lisaks projektis ametlikult osalevatele organisatsioonidele (koordinaator ja partnerorganisatsioonid) võivad koostööpartnerlustesse olla kaasatud muud avaliku või erasektori partnerid, kes aitavad ellu viia konkreetseid projektiga seotud ülesandeid/tegevusi või toetavad projekti edendamist ja jätkusuutlikkust.</p> <p>Programmi „Erasmus+“ projektides nimetatakse selliseid partnereid assotsieerunud partneriteks. Rahastamiskõlblikkuse ja lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata neid projektipartneritena ning nad ei saa projekti raames programmist rahastust. Selleks et selgitada nende rolli partnerluses ja anda taotlusest terviklik ülevaade, tuleb projektiettepanekus siiski selgelt kirjeldada nende osalust projektis ja eri tegevustes.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Koostööpartnerlus on riikidevaheline projekt ning hõlmab vähemalt kolme organisatsiooni kolmest eri programmiiriigist.</p> <p>Partnerluses osalevate organisatsioonide arv ei ole piiratud. Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (st detsentraliseeritud tasandil) hallatavate haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna koostööpartnerluste ettepanekute puhul, mis põhinevad ühikuhindade alusel rahastamise mudelil, on aga projekti juhtimise ja elluviimise eelarve piiratud (kõige enam 10 osalevat</p>

¹⁰⁵ Programmiriigis asutatud kõrgkoolil, kes soovib koostööpartnerluses osaleda, peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta, ent nad peavad kinni pidama harta põhimõtetest. – Selle meetme puhul ei käsitata mitteametlikke noorterühmi organisatsioonina ja seepärast ei saa nad selles osaleda (ei taotlejate ega partneritena).

	<p>organisatsiooni).</p> <p>Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik osalevad organisatsioonid.</p> <p>Üldjuhul on koostööpartnerluste eesmärk koostöö programmiriikides asutatud organisatsioonide vahel. Siiski saavad partneritena (mitte taotlejatena) osaleda ka partnerriikide organisatsioonid, kui nende osalemine annab projektile olulist lisaväärtust.</p>
Koostööla prioriteetidega	<p>Selleks et taotluse saaks rahuldada, tuleb koostööpartnerluses tegeleda</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe horisontaalse prioriteediga <p>ja/või</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe valdkondliku prioriteediga kõige enam mõjutatud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas. <p>Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (st detsentraliseeritud tasandil) hallatavate haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna projektide puhul võivad riiklikud bürood nende prioriteetide seas omistada rohkem kaalu prioriteetidele, mis on nende riigi kontekstis eriti olulised (riigi kontekstis olulised Euroopa prioriteetid). Riiklikud bürood peavad potentsiaalseid taotlejaid nõuetekohaselt teavitama oma ametlike veebisaitide kaudu.</p>
Tegevuse elluviimise koht	<p>Kõik koostööpartnerluse tegevused peavad toimuma projektis kas täis- või assotsieerunud partneritena osalevate organisatsioonide riikides.</p> <p>Lisaks võivad tegevused juhul, kui seda on seoses projekti eesmärkide või elluviimisega nõuetekohaselt põhjendatud,</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas,¹⁰⁶ isegi kui projektis ei osale organisatsioon vastava institutsiooni asukohariigist. • Tulemuste jagamise ja tutvustamisega seotud tegevused võivad toimuda ka asjaomastel temaatilistel riikidevahelistel üritustel/konverentsidel programmi- või partnerriikides.
Projekti kestus	<p>12–36 kuud.</p> <p>Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärkidest ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.</p> <p>Koostööpartnerluse kestust võidakse toetusesaaja põhjendatud taotluse alusel</p>

¹⁰⁶ Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, Frankfurt, Luxembourg, Strasbourg ja Haag.

	<p>ja riikliku büroo või rakendusameti nõusolekul pikendada, tingimusel et projekti kogukestus ei ületa 36 kuud. Toetuse kogusumma sellisel juhul ei muutu.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Partnerlused haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon, v.a Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selle riigi riiklikule büroole, kus taotlejate organisatsioon on asutatud. <p>Partnerlused spordivaldkonnas ning partnerlused haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas, kui taotluse esitab Euroopa vabaühendus¹⁰⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brüsselis asuvale Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile <ul style="list-style-type: none"> - sport – konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2021-SCP; - Euroopa vabaühendused – konkursikutse tunnus: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ERASMUS-EDU-2021-PCOOP-ENGO. ▪ ERASMUS-YOUTH-2021-PCOOP-ENGO <p>Mõlemal juhul saab partnerite konsortsium üheks tähtajaks esitada üksnes ühe taotluse ühele ametile/büroole¹⁰⁸.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Partnerlused haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon, v.a Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 20. mail kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. novembrist kuni järgneva aasta 28. veebruarini. <p>Partnerlused noortevaldkonnas, kui taotluse esitab selles valdkonnas tegutsev organisatsioon, v.a Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Võimalik lisatähtaeg: riiklikud bürood võivad avada teise taotlusvooru, mille suhtes kohaldatakse samuti käesolevas juhendis sätestatud eeskirju. Riiklikud bürood teavitavad sellisest võimalusest oma veebisaidi kaudu. <p>Kui korraldatakse teine taotlusvoor, peavad taotlejad oma</p>

¹⁰⁷ Teavet selle kohta, mida mõistetakse programmi „Erasmus+“ raames Euroopa vabaühenduse all, saab käesoleva juhendi D osast („Kasutatud terminid“).

¹⁰⁸ K.A PROGRAMMI „ERASMUS+“ RIIKLIKUD BÜROOD NING BRÜSSELIS ASUV HARIDUSE, AUDIOVISUAALVALDKONNA JA KULTUURI RAKENDUSAMET (EACEA).

	<p>toetustaotluse esitama hiljemalt 3. novembril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. märtsist kuni 31. maini.</p> <p>Partnerlused spordivaldkonnas ning partnerlused haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas, kui taotluse esitab Euroopa vabaühendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 20. mail kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).
<p>Rahastamiskõlblik õpi-, õpetamis- ja koolitustegevus</p>	<p>Partnerlusega võidakse korraldada õpi-, õpetamis- ja koolitustegevust töötajatele, noorsootöötajatele, õppijatele ja noortele, et toetada projekti elluviimist ja selle eesmärkide saavutamist.</p> <p>Õpi-, õpetamis- ja koolitustegevus võib toimuda ükskõik millisel projekti seisukohast asjakohasel kujul ning sellesse võib olla kaasatud eri osalejaid nii individuaalselt kui ka rühmana. Kavandatava tegevuse vormi ning osalejate liiki ja arvu kirjeldatakse ja põhjendatakse projektiettepaneku osana.</p> <p>Õpi-, õpetamis- ja koolitustegevuse rahastamiskõlblikud osalejad hõlmavad järgmisi rühmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osalevate organisatsioonide õpetavad ja mitteõpetavad töötajad,¹⁰⁹ nagu õppejõud, õpetajad, koolitajad ja muud töötajad; – noorsootöötajad; – mitteosalevatest organisatsioonidest kutsutud õpetajad ja eksperdid; – õpipoisid, kutsehariduses ja -õppes osalejad, üliõpilased,¹¹⁰ täiskasvanud õppijad ja kooliõpilased osalevatest organisatsioonidest; – osalevate organisatsioonide riikidest pärit noored; – sporditöötajad, nagu treenerid, spordijuhid või instruktorid; sportlased; kohtunikud.

Taotlemaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

---

¹⁰⁹Üldhariduse valdkonnas hõlmab see ka koolide muid pedagoogilisi töötajaid, nagu kooliinspektorid, koolinõunikud, õppenõustajad, psühholoogid jne.

¹¹⁰Kõrghariduse valdkonna puhul peavad üliõpilased olema immatrikuleeritud mõne osaleva kõrgkooli õppesse, mis viib tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni omandamiseni (kuni ja kaasa arvatud doktoriõpe).

Koostööpartnerluse projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse: kavandamine, ettevalmistus, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Kavandamine (vajaduste, eesmärkide, projekti tulemuste ja õpiväljundite, tegevuse vormi, tegevuste ajakava jms kindlaksmääramine);
- ettevalmistamine (tegevuste kavandamine, tööprogrammi väljatöötamine, praktilised korraldused, kavandatavate tegevuste sihtrühma(de) kinnitamine, partneritega sõlmitavate lepingute ettevalmistamine jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (tegevuste ja nende eri tasanditel avalduva mõju hindamine, projekti tulemuste jagamine ja kasutamine).

Horisontaalsed aspektid, mida projekti kavandamisel arvesse võtta

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevaid kaalutlusi, et suurendada koostööpartnerluste mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejaid innustatakse koostööpartnerluse projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlike tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Koostööpartnerluse õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eelkõige julgustatakse üld- ja täiskasvanuhariduse valdkonna projektide puhul kasutama platvorme eTwinning, School Education Gateway ja EPAL, et teha koostööd enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist. Noortevaldkonna projektides on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalult soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek on meetme eesmärgid ja prioriteete silmas pidades asjakohane; lisaks käsitletakse projektiettepanekut väga asjakohasena: <ul style="list-style-type: none"> – kui see hõlmab kaasamise ja mitmekesisuse prioriteeti; – programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (detsentraliseeritud tasandil) hallatavate projektide puhul: kui see haakub ühe või mitme riiklikus kontekstis olulise Euroopa prioriteediga, mille riiklik büroo on välja kuulutanud; ▪ osalevate organisatsioonide profiil, kogemused ja tegevused on taotluse valdkonda silmas pidades asjakohased; ▪ projektiettepanek põhineb sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; ▪ projektiettepanek sobib sünergia loomiseks hariduse, koolituse, noorte ja spordiga seotud eri valdkondade vahel või võib avaldada tugevat mõju ühele või mitmele valdkonnale; ▪ projektiettepanek on uuenduslik; ▪ projektiettepanek täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; ▪ projektiettepanek toob ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida ei oleks võimalik saavutada ühes riigis korraldatava tegevusega.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning haakuvad osalevate organisatsioonide vajaduste ja eesmärkidega ning sihtrühmade vajadustega; ▪ kavandatav meetodika on selge, piisav ja teostatav: <ul style="list-style-type: none"> - projekti töökava on selge, täielik ja tõhus ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning tulemuste jagamiseks; - projekt on kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; - projektis on ette nähtud asjakohased kvaliteedikontrolli, seire- ja hindamismeetmed selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest; ▪ kavandatavad tegevused on juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud vähemate võimalustega osalejatele; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega; <ul style="list-style-type: none"> – kui osalevate organisatsioonide valdkonnas (valdkondades) on kättesaadav mõni programmi „Erasmus+“ veebiplatvorm, siis hinnatakse, kas projektis kasutatakse tegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes programmi „Erasmus+“ veebiplatvorme (eTwinning, EPAL, School Education Gateway, Euroopa Noorteportaal, ELi noortestrategie platvorm);

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti kavandamisel on silmas peetud keskkonnahoidlikkust ning projekti eri etappides on rakendatud keskkonnasäästlikke tavasid; <p>kui projekti raames on ette nähtud koolitus-, õpetamis- või õpitegevus, hinnatakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mil määral sobib see tegevus kokku projekti eesmärkidega ja kas sellesse kaasatakse piisaval arvul ja sobiva profiiliga osalejaid; ▪ õppimis-, õpetamis- ja koolitustegevuse praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetusmeetodite kvaliteet; ▪ osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet, võttes arvesse Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendeid ja põhimõtteid.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekti on kaasatud sobiv kooslus osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, varasemad kogemused programmis osalemisega ja oskusteave võimaldavad saavutada edukalt projekti kõik eesmärgid; ▪ projektiga kaasatakse meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone; ▪ kavandatud ülesannete jaotus väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist; ▪ projektiettepanek hõlmab tõhusaid mehhanisme koostöö koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega. ▪ Kui see on asjakohane, siis hinnatakse, kas partnerriigist pärit osaleva organisatsiooni kaasamine annab projektile olulist lisaväärtust (kui see tingimus ei ole täidetud, arvatakse partnerriigist pärit osaleva organisatsioon projektiettepanekust hindamisetapis välja).
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide tavapärasel tööl; ▪ projektil on potentsiaal avaldada positiivset mõju osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka nende laiematele kogukondadele; ▪ projekti oodatavaid tulemusi on võimalik projekti elluviimise ajal ja pärast projekti lõppu rakendada ka laiemalt kui projektis osalevates organisatsioonides ning kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil; ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi osalevates organisatsioonides, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu poolset rahastust; <ul style="list-style-type: none"> – kui see on asjakohane, kas projektiettepanek on kirjeldatud seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid; ▪ projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et tagada projekti jätkusuutlikkus ning jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad need saavutama iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Mõju“ ning vähemalt 10 punkti kriteeriumides „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“).

Kui rakendusameti hallatavate koostööpartnerluste puhul saavutavad projektiettepanekud võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Projektiettepanekute puhul kasutatav eelarvemudel oleneb koostööpartnerluse liigist ja sellest, kus taotlus esitatakse (programmi „Erasmus+“ riiklikule büroole programmiriigis või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile Brüsselis). Neid mudeleid kirjeldatakse allpool.

A) Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavad haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna koostööpartnerluste ettepanekud¹¹¹

Kavandatav rahastamismudel koosneb eri kuluartiklitest, mille seast taotlejad teevad valiku vastavalt sellele, mis tegevusi nad soovivad korraldada ja mis tulemusi soovivad saavutada. Esimene kuluartikkel – projekti juhtimine ja elluviimine – hõlmab kulusid, mille rahastamist saavad taotleda kõik koostööpartnerlused, sest see on mõeldud selliste kulude katmiseks, mida esineb kõigi projektide puhul. Samuti saab koostööpartnerluste raames taotleda erirahastust riikidevaheliste projektikoosolekute korraldamiseks. Ülejäänud kuluartikleid saab valida vaid projektide puhul, mille raames püütakse saavutada konkreetsemaid eesmärke seoses projektitulemuste, tulemuste levitamise või lõimitud õpetamis-, koolitus- ja õpitegevusega. Lisaks sellele võidakse katta erakorralisi kulusid ja vähemate võimalustega inimeste osalemisega seotud kulusid, kui see on projekti tegevusi/tulemusi silmas pidades põhjendatud.

Projektile antava toetuse summa võib olla erinev – projektide puhul, mis kestavad 12–36 kuud, on miinimumsumma **100 000 eurot** ja maksimumsumma **400 000 eurot**.

Üksikasjalikud rahastamiseeskirjade tabelid koos seda liiki projektide eelarve aluseks olevate kohaldatavate summade ja eelarvepunktidega on esitatud allpool jaotises „Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (detsentraliseeritud tasandil) hallatavate haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna koostööpartnerluste ettepanekute¹¹² suhtes kohaldatavad rahastamiseeskirjad“.

B) Ettepanekud koostööpartnerluseks:

---

¹¹¹ V.a ettepanekud, mille korral taotleja on ühes nendest valdkondadest tegutsev Euroopa vabaühendus. Need taotlejad peavad rahastamist taotlema kesktasandil, esitades taotluse Brüsselis asuvalle Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Teavet selle kohta, mida mõistetakse programmi „Erasmus+“ raames Euroopa vabaühenduse all, saab käesoleva juhendi D osast („Kasutatud terminid“).

¹¹² V.a ettepanekud, mille korral taotleja on ühes nendest valdkondadest tegutsev Euroopa vabaühendus. Need taotlejad peavad rahastamist taotlema kesktasandil, esitades taotluse Brüsselis asuvalle Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Teavet selle kohta, mida mõistetakse programmi „Erasmus+“ raames Euroopa vabaühenduse all, saab käesoleva juhendi D osast („Kasutatud terminid“).

- spordivaldkonnas või
- haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas, mille esitab Euroopa vabaühendus

ja mida haldab Brüsselis asuv Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA)

Kavandatav rahastamismudel koosneb kolmest kindlasummalisest koondmaksest vastavalt projektile antava toetuse kogusummale: **120 000 eurot, 250 000 eurot ja 400 000 eurot**. Taotlejad teevad kolme eelnevalt kindlaksmääratud summa vahel valiku vastavalt sellele, mis tegevusi nad soovivad korraldada ja mis tulemusi soovivad saavutada.

Projektide kavandamisel peavad taotlejad organisatsioonid koos oma projektipartneritega **valima selle kindlasummalise koondmaks**, mis on kõige sobivam projektiga seotud kulude katmiseks vastavalt vajadustele ja eesmärkidele. Kui projekt valitakse rahastamiseks, saab taotletud kindlasummalise makse summast toetuse kogusumma.

Projektiettepanekutes tuleb **kirjeldada tegevusi**, mida taotlejad kavatsevad taotletava kindlasummalise makse abil ellu viia, lähtudes säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtetest.

Nõuded vastavalt kindlasummalise makse suurusele

a) Kui toetussumma on **120 000 või 250 000 eurot**.

Ettepanekus tuleb esitada vajaduste analüüs ja kirjeldada, kuidas on **ülesanded ja eelarvevahendid projektipartnerite vahel jaotatud**. Samuti tuleb esitada projekti iga tööpaketi ja tegevuste elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Projekti kirjeldamisel tuleb eristada projekti juhtimise ja tegevuse elluviimisega seotud töopakette. Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga töopakett on seotud konkreetsete eesmärkide, vahe-eesmärkide ja tulemustega. Taotlejatel on soovitatav jagada oma projektid kõige enam viieks töopaketi, sealhulgas üks projekti juhtimisega seotud töopakett.

b) Kui toetussumma on **400 000 eurot**.

Projektkirjelduses tuleb põhjalikult kirjeldada **projekti metoodikat**, sh esitada selge partneritevaheline ülesannete jaotus ja rahastamiskord, üksikasjalik ajakava vahe-eesmärkide ja peamiste tulemustega ning projektitegevuste õigeaegse elluviimise tagamiseks kehtestatud seire- ja kontrollisüsteemi ning vahendite kirjeldus.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga töopakett on seotud konkreetsete eesmärkide, vahe-eesmärkide ja tulemustega. Taotlejatel on soovitatav jagada oma projektid kõige enam viieks töopaketi, sealhulgas üks projekti juhtimisega seotud töopakett.

Projektiettepanekute jaoks tuleb välja töötada kvaliteedi tagamise ja jälgimise mehhanismid ning hindamisstrateegia. Hindamisstrateegias peavad taotlejad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

Toetuse maksmine

Lõppmakse summa vastab korraldatud tegevuste ja lõpetatud töopakettide arvule, kusjuures selle ülemmäär vastab toetuslepingus sätestatud toetuse maksimumsummale, ilma et see piiraks konkreetselt maksetingimuste ja toetuse vähendamisega seotud artiklite kohaldamist.

PROGRAMMI „ERASMUS+“ RIIKLIKE BÜROODE HALLATAVATE HARIDUS-, KOOLITUS- JA NOORTEVALDKONNA KOOSTÖOPARTNERLUSTE ETTEPANEKUTE¹¹³ SUHTES KOHALDATAVAD RAHASTAMISEESKIRJAD

Projekti eelarve koostamisel tuleb kinni pidada järgmistest rahastamiseeskirjadest (summad on eurodes).

<p>Maksimumtoetus:</p> <p>muutuv summa, kuni 400 000 eurot.</p>

Toetusesaajad võivad kasutada projekti jaoks saadud ELi kogutoetust paindlikult – kogu projekti kestel ja vastavalt sellele, kuidas meetmed on vaja töökava põhjal kronoloogiliselt ellu viia.

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa	
Projekti juhtimine ja elluviimine	Projekti juhtimine (nt kavandamine, rahaasjade korraldamine, partneritevaheline koordineerimine ja suhtlemine); väikese mahuga õpi-/õpetus-/koolitusmaterjalid, vahendid, käsitusviisid jne; virtuaalkoostöö ja projekti raames elluviidavad kohalikud meetmed (nt õppijatega tehtav projektitöö klassiruumis, noorsootöö meetmed, lõimitud õpi-/koolitusmeetmete elluviimise korraldamine ja juhendamine); projekti tulemuste avaldamine, tutvustamine ja jagamine (nt brošüürides, teabelehtedel, veebisaitidel jne).	Toetus koordineeriva organisatsiooni tegevuskulude katmiseks:	Maksimaalselt 2 750 eurot kuus
	Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.	500 eurot kuus	
	Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse koostööpartnerluse kestus ja osalevate organisatsioonide arv.	Toetus teiste osalevate organisatsioonide tegevuskulude katmiseks:	
		250 eurot organisatsiooni kohta kuus	

¹¹³ V.a ettepanekud, mille korral taotleja on ühes nendest valdkondadest tegutsev Euroopa vabaühendus. Need taotlejad peavad rahastamist taotlema kesktasandil, esitades taotluse Brüsselis asuvalle Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Teavet selle kohta, mida mõistetakse programmi „Erasmus+“ raames Euroopa vabaühenduse all, saab käesoleva juhendi D osast („Kasutatud terminid“).

Riikidevahelised projektikoosolekud	Osalemine projektipartnerite kohtumistel, mida korraldatakse projekti elluviimiseks ja koordineerimiseks. Toetus reisi- ja elamiskulude katmiseks.	Kui sihtkoha kaugus on 100–1 999 km: 575 eurot osaleja ja koosoleku kohta.
	<p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv.</p> <p>Taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa,¹¹⁴ kasutades Euroopa Komisjoni pakutavat vahemaa kalkulaatorit¹¹⁵.</p>	Kui sihtkoha kaugus on 2 000 km või enam: 760 eurot osaleja ja koosoleku kohta.
Projekti tulemused	Projekti tulemused / käegakatsutavad väljundid (nt õppekavad, pedagoogilised ja noorsootöö materjalid, avatud õppematerjalid, IT-vahendid, analüüsid, uuringud, vastastikuse õppe meetodid jne).	Projektijuhi puhul veerus B1.1 esitatud summa projektiga töötatud ühe päeva kohta
	<p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: projektijuhtide ja halduspersonaliga seotud kulud on eeldatavasti juba kaetud kuluartikli „Projekti juhtimine ja elluviimine“ raames. Selleks et vältida võimalikku kattumist, peavad taotlejad põhjendama taotluses esitatud personalikulude liiki ja mahtu iga kavandatava väljundi puhul.</p>	Teadlase/õpetaja/koolitaja/noorsootöötaja puhul veerus B1.2 esitatud summa projektiga töötatud ühe päeva kohta
	Seda liiki toetuse saamiseks peavad väljundid olema kvaliteedilt ja kvantiteedilt kaalukad. Väljundites tuleb tõendada nende potentsiaali laiemaks kasutuseks ning mõju avaldamiseks.	Tehnilise personali puhul veerus B1.3 esitatud summa projektiga töötatud ühe päeva kohta
		Halduspersonalil puhul veerus B1.4 esitatud summa projektiga töötatud ühe päeva kohta

¹¹⁴ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

¹¹⁵ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

Levitusüritused	<p>Toetus selliste riigisiseste ja riikidevaheliste (kohapealsete või virtuaalsete) konverentside, seminaride ja üritustega seotud kulude katmiseks, mis korraldatakse eesmärgiga jagada ja levitada projekti tulemusi (v.a projekti kaasatud osalevate organisatsioonide esindajate reisi- ja elamiskulud).</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: levitusüritustele antakse toetust üksnes juhul, kui need on otseselt seotud projekti tulemustega. Levitusürituste korraldamise toetust ei anta projektile, mille tulemuste saavutamiseks ei ole toetust antud.</p>	<p>100 eurot kohaliku osaleja kohta</p> <p>(st osalejad, kes on pärit riigist, kus üritus aset leiab)</p>	<p>Maksimaalselt 30 000 eurot projekti kohta, k.a projekti kohta maksimaalselt 5 000 eurot virtuaalsete ürituste korraldamiseks</p>
	<p>200 eurot rahvusvahelise (st teisest riigist) osaleja kohta</p>		
	<p>15 eurot virtuaalsetel üritustel osaleja kohta</p>		
Kaasamistoetus	<p>Kulud, mis on seotud vähemate võimalustega osalejate osalemisega.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse vähemate võimalustega osalejate arv.</p>	<p>100 eurot osaleja kohta</p>	
	<p>Lisakulud, mis on otseselt seotud vähemate võimalustega osalejate ja neid saatvate isikutega (sealhulgas põhjendatud reisi- ja elamiskulud, kui nendele osalejatele ei ole toetust taotletud reisi- ja individuaalse toetuse eelarvekategoriatest).</p> <p>Rahastamismehhanism: tegelikud kulud.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma.</p>	<p>100 % rahastamiskõlblikest kuludest</p>	
Erakorralised kulud	<p>Toetus, mis aitab katta alltöövõtu või kaupade ja teenuste ostmisega seotud tegelikud kulud.</p> <p>Kulud, mis on seotud finantstagatise andmisega, kui riiklik büroo seda nõuab.</p> <p>Osalejate suured reisikulud, sh keskkonناسäästlikemate ja väiksema CO₂ heitega</p>	<p>80 % rahastamiskõlblikest kuludest.</p> <p>Kuni 50 000 eurot projekti kohta (v.a finantstagatise andmise kulud).</p>	

	transpordivahendite kasutamine. Rahastamismehhanism: tegelikud kulud. Eraldamisel kohaldatav reegel: taotleja peab taotlust põhjendama ja riiklik büroo peab selle heaks kiitma. Alltöövõtt peab olema seotud teenustega, mida mõjuvatel põhjustel ei saa pakkuda osalevad organisatsioonid otse. Seadmete hulka ei tohi kuuluda tavalised kontoriseadmed ega seadmed, mida osalevad organisatsioonid tavaliselt kasutavad.	
--	---	--

Lisatoetus õpi-, õpetamis- ja koolitustegevuse jaoks

Eelarvekategooria	Rahastamiskõlblikud kulud ja kohaldatavad reeglid	Summa		
		Sihtkoha kaugus	Tavapärase reisimine	Keskkonnasäästlik reisimine
Reisitoetus	Toetus, mis aitab katta osalejate ja neid saatvate isikute kulud seoses reisimisega lähtekohast tegevuse toimumiskohta ja tagasi. Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel. Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse sihtkoha kaugus ja inimeste arv. Taotleja peab märkima lähtekoha ja tegevuse toimumise koha vahemaa, ¹¹⁶ kasutades Euroopa Komisjoni pakutatavat vahemaa kalkulaatorit ¹¹⁷ .	0–99 km	23 eurot	
		100–499 km	180 eurot	210 eurot
		500–1 999 km	275 eurot	320 eurot
		2 000–2 999 km	360 eurot	410 eurot
		3 000–3 999 km	530 eurot	610 eurot
		4 000–7 999 km	820 eurot	
		8 000 km või enam	1 500 eurot	
		Individuaalne toetus	Elamiskulud tegevuse elluviimise ajal. Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel. Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse viibimise kestus osaleja, sh (vajaduse korral) saatvate isikute kohta, mis hõlmab ka	Töötajate ja noorsootöötajate baasmäär: 106 eurot. Õppijate ja noorte baasmäär: 58 eurot. Baasmäära alusel makstakse kuni meetme 14. päevani. Alates tegevuse 15. päevast makstav summa moodustab 70 % baasmäärast ja alates tegevuse 60. päevast makstav summa 50 %

¹¹⁶ Näiteks kui osaleja on pärit Madridist (Hispaania) ja tegevus toimub Roomas (Itaalia), arvutab taotleja vahemaa Madridist Rooma (1 365,28 km) ning valib seejärel vastava sihtkoha kauguse vahemiku (st 500–1 999 km).

¹¹⁷ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_et.htm.

	<p>üht reisimisele kuluvat päeva enne tegevuse elluviimist ja üht reisimisele kuluvat päeva pärast tegevuse elluviimist.</p> <p>Individuaalse toetuse kulud võidakse katta tegevuse kestuse jooksul kuni 365 päeva ulatuses. Nende kulude katmise taotlust tuleb põhjendada taotlusvormis.</p>	<p>baasmäärast. Makstavad summad ümardatakse lähima täiseuroni.</p>
Keeletugi	<p>Kulud, mis on seotud osalejatele pakutava toetusega selleks, et nad saaksid parandada juhendamise- või töökeele oskust.</p> <p>Rahastamismehhanism: hüvitamine ühikuhindade alusel.</p> <p>Eraldamisel kohaldatav reegel: aluseks võetakse osalejate arv ja toetust makstakse üksnes 2–12 kuud kestvate tegevuste puhul.</p> <p>Nende kulude katmise taotlust tuleb põhjendada taotlusvormis.</p>	<p>150 eurot keeletuge vajava osaleja kohta</p>

Tabel A. Projektitulemused (summa eurodes päevas)

Seda rahastamist saab kasutada üksnes selliste organisatsioonide personalikulude katmiseks, kes osalevad projektis, mille tulemusena saavutatakse projektitulemusi¹¹⁸. Summad sõltuvad järgmistest teguritest: a) projekti kaasatud töötajate profiil ja b) riik, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on projekti kaasatud.

	Projektijuht	Õpetaja/koolitaja/teadlane Noorsootöötaja	Tehniline personal	Halduspersonal/vabatahtlik
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Austria, Iirimaa, Liechtenstein, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Taani	294	241	190	157

¹¹⁸ Kõrghariduse puhul on Erasmuse kõrgharidusharta akrediteeringut omavate toetust saavate kõrgkoolide teaduskondade töötajatega seotud kulud rahastamiskõlblikud projektitulemuste kulukategooria alusel.

Belgia, Island, Itaalia, Prantsusmaa, Saksamaa, Soome	280	214	162	131
Hispaania Kreeka, Küpros, Malta, Portugal, Sloveenia, Tšehhi Vabariik	164	137	102	78
Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Leedu, Läti, Ungari, Poola, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Türgi	88	74	55	47

Tabel B. Projekti tulemused (summad eurodes päevas)

Seda rahastamist saab kasutada üksnes selliste organisatsioonide personalikulude katmiseks, kes osalevad projektis, mille tulemusena saavutatakse projektitulemusi¹¹⁹. Summad sõltuvad järgmistest teguritest: a) projekti kaasatud töötajate profiil ja b) riik, kus asub osalev organisatsioon, kelle töötajad on projekti kaasatud.

	Projektij uht	Õpetaja/koolita ja/ teadlane Noorsootöötaja	Tehniline personal	Halduspersona l
	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4
Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Kanada, Katar, Kuveit, Macau, Monaco, San Marino, Šveits	294	241	190	157
Andorra, Araabia Ühendemiraadid, Brunei, Jaapan, Singapur, Uus-Meremaa, Vatikani Linnriik,	280	214	162	131

¹¹⁹ Kõrghariduse puhul on Erasmuse kõrgharidusharta akrediteeringut omavate toetust saavate kõrgkoolide teaduskondade töötajatega seotud kulud rahastamiskõlblikud projektitulemuste eelarvekategooria alusel.

Ühendkuningriik				
Bahama, Bahrein, Hongkong, Iisrael, Korea (Vabariik), Omaan, Saudi Araabia, Taiwan	164	137	102	78
Afganistan, Albaania, Alžeeria, Angola, Antigua ja Barbuda, Argentina, Armeenia, Aserbaidžaan, Bangladesh, Barbados, Belize, Benin, Bhutan, Boliivia, Bosnia ja Hertsegoviina, Botswana, Brasiilia, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Colombia, Cooki saared, Costa Rica, Côte d'Ivoire, Djibouti, Dominica, Dominikaani Vabariik, Ecuador, Egiptus, Ekvatoriaal-Guinea, El Salvador, Eritrea, Eswatini, Etioopia, Fidži, Filipiinid, Gabon, Gambia, Ghana, Grenada, Gruusia, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Hiina, Honduras, Ida-Timor, India, Indoneesia, Iraak, Iraan, Jamaica, Jeemen, Jordaania, Kambodža, Kamerun, Kasahstan, Keenia, Kesk-Aafrika Vabariik, Kiribati, Komoorid, Kongo, Kongo Demokraatlik Vabariik, Korea Rahvademokraatlik Vabariik, Kosovo, Kuuba, Kõrgõzstan, Laos, Lesotho, Libeeria, Liibanon, Liibüa, Lõuna-Aafrika, Lõuna-Sudaan, Madagaskar, Malaisia, Malawi, Maldiivid, Mali, Maroko, Marshalli Saared, Mauritaania, Mauritius, Mehhiko, Mikroneesia, Moldova, Mongoolia, Montenegro, Mosambiik, Myanmar/Birma, Namiibia, Nauru, Nepal, Nicaragua, Nigeeria, Niger, Niue, Paapua Uus-Guinea, Pakistan, Palau, Palestiina, Panama, Paraguay, Peruu, Rwanda, Saalomoni Saared, Saint Kitts ja Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent, Sambia, Samoa, São Tomé ja Príncipe, Seišellid, Senegal, Sierra Leone, Somaalia, Sri Lanka, Sudaan, Suriname, Süüria, Tadžikistan, Tai, Tansaania, Togo, Tonga, Trinidad ja Tobago, Tšaad, Tšiili, Tuneesia, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda, Ukraina (rahvusvahelise õigusega tunnustatud territoorium), Uruguay, Usbekistan, Valgevene, Vanuatu, Venemaa (rahvusvahelise õigusega tunnustatud territoorium), Venezuela, Vietnam, Zimbabwe	88	74	55	39

VÄIKEPARTNERLUSED

Väikepartnerluste eesmärk on hõlbustada programmile juurdepääsu kooli- ja täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe ning noorte- ja spordivaldkonna väiksemate osalejate ja selliste üksikisikute puhul, kelleni on keeruline jõuda. Võrreldes koostööpartnerlustega on organisatsioonidele antavad toetused väiksemad, projektide kestus lühem ning haldusnõuded lihtsamad. Meetme eesmärk on toetada rohujuure tasandi organisatsioone, vähemate kogemustega organisatsioone ja programmi uusi tulijaid, et vähendada väiksema organisatsioonisuutlikkusega üksuste osalemist takistavaid tõkkeid. Meetmega toetatakse ka paindlikke tegevusvorme – riikidevaheliste tegevuste kombineerimist riigi tasandi tegevustega, ehkki nõutav on Euroopa mõõde. Nii tagatakse organisatsioonidele rohkem vahendeid selleks, et jõuda vähemate võimalustega isikuteni. Väikepartnerlustega on samuti võimalik aidata kaasa riikidevaheliste võrgustike loomisele ja arendamisele ning sünergia saavutamisele kohaliku, piirkondliku, riigi tasandi ja rahvusvahelise poliitikaga ja poliitikavaldkondade vahel.

MEETME EESMÄRGID

- **Võimaldada ja laiendada uute tulijate, vähemate kogemustega organisatsioonide ja väikeste organisatsioonide juurdepääsu programmile.** Need partnerlused peaksid olema organisatsioonidele esimeseks sammuks Euroopa tasandi koostöös.
- **Toetada vähemate võimalustega sihtrühmade kaasamist.**
- **Toetada Euroopa kodanikuaktiivsust ja tuua Euroopa mõõdet kohaliku tasandi tegevusse.**

Peale selle kehtivad väikepartnerluste puhul vastavalt iga projekti mahule ja mahule ka koostööpartnerluste põhieesmärgid:

- **parandada osalevate organisatsioonide ja asutuste töö ja tavade kvaliteeti**, kaasates uusi osalejaid, kes ei tegutses tavapäraselt ühes sektoris;
- **suurendada organisatsioonide suutlikkust** töötada riikidevaheliselt ja sektoriüleselt;
- **tegeleda ühiste vajaduste ja prioriteetidega hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas;**
- **aidata kaasa muutustele** (üksikisiku, organisatsiooni või sektori tasandil), mis aitaksid tuua paremaid tulemusi, arvestades iga organisatsiooni olemust.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

MIS KRITERIUMIDELE PEAB VÄIKEPARTNERLUS TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

Väikepartnerluse puhul peavad programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks olema täidetud alljärgnevad kriteeriumid.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiirigis asutatud osalev organisatsioon. See
-----------------------------------	---

	<p>organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Väikepartnerluses võib osaleda mis tahes avaliku või erasektori organisatsioon,¹²⁰ mis on asutatud programmiis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“).</p> <p>Olenemata valdkonnast, mida projekt mõjutab, on väikepartnerlused avatud igat liiki organisatsioonidele, kes tegutsevad mis tahes haridus-, koolitus-, noorte- või spordivaldkonnas või muudes sotsiaal-majanduslikes sektorites, samuti valdkonnaülese tegevusega organisatsioonidele (nt kohalikud, piirkondlikud või riigi ametiasutused, tunnustamis- ja valideerimiskeskused, kaubanduskojad, kutseorganisatsioonid, nõustamiskeskused, kultuuri- ja spordiorganisatsioonid).</p> <p>Olenevalt projektis käsitletavast prioriteedist ja projekti eesmärkidest peaks väikepartnerlustes osalevate partnerite koosseis olema võimalikult asjakohane ja mitmekesine, et kasutada ära nende erinevaid kogemusi, profiile ja eriteadmisi.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Väikepartnerlus on riikidevaheline ning selles peab osalema vähemalt kaks organisatsiooni kahest programmiisist.</p> <p>Partnerluses osalevate organisatsioonide arv ei ole piiratud.</p> <p>Toetuse taotlemisel tuleb ära märkida kõik osalevad organisatsioonid.</p>
<p>Kooskõla prioriteetidega</p>	<p>Selleks et taotluse saaks rahuldada, peab väikepartnerlus olema seotud</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe horisontaalse prioriteediga <p>ja/või</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt ühe valdkondliku prioriteediga kõige enam mõjutatud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas. <p>Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (st detsentraliseeritud tasandil) hallatavate kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noortevaldkonna projektide puhul võivad riiklikud bürood nende prioriteetide</p>

¹²⁰ Selle meetme puhul ei käsitata mitteametlike noorterühmi organisatsioonina ja seepärast ei saa nad selles osaleda (ei taotlejate ega partneritena).

	<p>seas omistada rohkem kaalu prioriteetidele, mis on nende riigi kontekstis eriti olulised (riigi kontekstis olulised Euroopa prioriteetid). Riiklikud bürood peavad potentsiaalseid taotlejaid nõuetekohaselt teavitama oma ametlike veebisaitide kaudu.</p>
<p>Tegevuste elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Kõik väikepartnerluse tegevused peavad toimuma projektis osalevate organisatsioonide riikides.</p> <p>Lisaks võivad tegevused toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas,¹²¹ kui seda on projekti eesmärkidest või elluviimise viisist lähtudes nõuetekohaselt põhjendatud, isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>6–24 kuud.</p> <p>Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärkidest ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.</p> <p>Erandjuhtudel võib toetusesaaja taotlusel ja kokkuleppel riikliku büroo või ametiga pikendada väikepartnerluse kestust. Toetuse kogusumma sel juhul ei muutu.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Väikepartnerlused kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selle riigi riiklikule büroole, kus taotlev organisatsioon on asutatud. <p>Väikepartnerlused spordivaldkonnas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brüsselis asuval Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusametile. Konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2021-SSCP. <p>Mõlemal juhul saab partnerite konsortsium üheks tähtajaks esitada üksnes ühe taotluse ühele ametile/büroole¹²².</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Väikepartnerlused kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse, täiskasvanuhariduse ja noorte valdkonnas, kui taotluse esitab mõnes nimetatud valdkonnas tegutsev organisatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taotlejad peavad esitama toetustaotluse hiljemalt: • 20. mail kell 12.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul,

¹²¹ Euroopa Liidu institutsioonide asukohad on Brüssel, FRANKFURT, LUXEMBOURG, STRASBOURG JA HAAG.

¹²² K.A PROGRAMMI „ERASMUS+“ RIIKLIKUD BÜROOD NING BRÜSSELIS ASUV HARIDUSE, AUDIOVISUAALVALDKONNA JA KULTUURI RAKENDUSAMET (EACEA).

	<p>mida hakatakse ellu viima ajavahemikus sama aasta 1. novembrist kuni järgmise aasta 28. veebruarini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. novembril kell 12.00.00 (keskpäev Brüsseli aja järgi) projektide puhul, mida hakatakse ellu viima ajavahemikus järgneva aasta 1. märtsist kuni 31. maini. <p>Väikepartnerlused spordivaldkonnas:</p> <p>taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 20. mail 2021 kell 17.00.00.</p>
--	---

PROJEKTI KAVANDAMINE

Väikepartnerluse projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse: kavandamine, ettevalmistus, elluviimine ja järelmeetmed. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Kavandamine (vajaduste, eesmärkide, projekti tulemuste ja õpiväljundite, tegevuse vormi, tegevuste ajakava jms kindlaksmääramine);
- ettevalmistamine (tegevuste kavandamine, tööprogrammi väljatöötamine, praktilised korraldused, kavandatavate tegevuste sihtrühma(de) kinnitamine, partneritega sõlmitavate lepingute ettevalmistamine jne);
- tegevuste elluviimine;
- järelmeetmed (tegevuste ja nende eri tasanditel avalduva mõju hindamine, projekti tulemuste jagamine ja kasutamine).

Spordivaldkonna väikepartnerluste puhul on soovitatav, et projektiettepanek hõlmaks vähemalt üht kohalikku või piirkondlikku spordiklubi.

Horisontaalsed aspektid, mida projekti kavandamisel arvesse võtta

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektpartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevaid kaalutlusi, et suurendada koostööpartnerluste mõju ja nende töö kvaliteeti. Taotlejaid innustatakse väikepartnerluse projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlike tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Väikepartnerluse õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eelkõige julgustatakse üld- ja täiskasvanuhariduse valdkonna projektide puhul kasutama platvorme eTwinning, School Education Gateway ja EPAL, et teha koostööd enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist. Noortevaldkonna projektides on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalt soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekti asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ projektiettepanek on meetme eesmärgid ja prioriteete silmas pidades asjakohane; lisaks käsitatakse projektiettepanekut väga asjakohasena:<ul style="list-style-type: none"> – kui see hõlmab kaasamise ja mitmekesisuse prioriteeti; – programmi „Erasmus+“ riiklike büroode (detsentraliseeritud tasandil) hallatavate projektide puhul: kui see haakub ühe või mitme riiklikus kontekstis olulise Euroopa prioriteediga, mille riiklik büroo on välja kuulutanud; ▪ osalevate organisatsioonide profiil, kogemused ja tegevused on taotluse valdkonda silmas pidades asjakohased; ▪ ettepanek annab ELi tasandil lisaväärtust, suurendades organisatsioonide suutlikkust osaleda piiriülese koostöös ja võrgustike loomises.
Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> ▪ kas projekti eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning haakuvad osalevate organisatsioonide vajaduste ja eesmärkidega ja sihtrühmade vajadustega; ▪ kavandatavad tegevused on juurdepääsetavad ja kaasavad ning avatud vähemate võimalustega osalejatele; ▪ kavandatav meetodika on selge, piisav ja teostatav:<ul style="list-style-type: none"> – projekti töökava on selge, täielik ja tõhus ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning tulemuste jagamiseks; – projekt on kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; ▪ projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilist tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.<ul style="list-style-type: none"> ○ kui see on asjakohane, siis hinnatakse, kas: projektis kasutatakse

	<p>tegevuste ettevalmistamisel, elluviimisel ja järelmeetmetes programmi „Erasmus+“ veebiplatvorme (eTwinning, EPALE, School Education Gateway, Euroopa Noorteportaal, ELi noortestrategie platvorm);</p> <ul style="list-style-type: none"> projekti kavandamisel on silmas peetud keskkonnahoidlikkust ning projekti eri tahkudes on rakendatud keskkonnasäästlikke tavasid.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> projekti on kaasatud sobiv koostöö osalevatest organisatsioonidest, pidades silmas nende profiili; projektiga kaasatakse meetmesse uusi tulijaid ja vähemate kogemustega organisatsioone; kavandatud ülesannete jaotus väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist; projektiettepanek hõlmab tõhusaid mehhanisme koostöö koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel.
<p>Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada projekti tulemusi osaleva organisatsiooni tavapärasel tööl; projektil on potentsiaal avaldada positiivset mõju osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka laiemale kogukonnale; projektiettepanek hõlmab sobivat viisi projekti väljundite hindamiseks; projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi osalevates organisatsioonides, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu poolset rahastust.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Projektimeeskonna ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“).

Kui rakendusameti hallatavate väikepartnerluste puhul saavutavad projektiettepanekud võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Kavandatav rahastamismudel koosneb kahest võimalikust kindlasummalisest maksest vastavalt projektile antava toetuse kogusummale. Taotlejad teevad kahe eelnevalt kindlaksmääratud summa vahel valiku vastavalt sellele, mis tegevusi nad soovivad korraldada ja mis tulemusi soovivad saavutada.

Kindlasummalise koondmakse summad:

30 000 eurot

60 000 eurot

NÕUDED

Võttes arvesse, et väikepartnerluste eesmärk on kaasata programmi uusi tulijaid ja väheste kogemustega organisatsioone ning hõlbustada nende juurdepääsu programmile, ei nõuta selle meetme alusel toetuse taotlemiseks ülemäära keerukat teavet, ent see peab olema kooskõlas ELi finantsmääruses sätestatud eeskirjadega. Seepärast peab projektikirjeldus sisaldama järgmist teavet:

- eesmärgid;
- kavandatavad tegevused;
- oodatavad tulemused.

Eesmärgid, tegevused ja kavandatavad tulemused peavad olema omavahel selgelt seotud ja esitatud sidusal viisil. Samuti peab taotlus sisaldama üldist ajakava, sealhulgas peamiste vahe-eesmärkide saavutamise eeldatavat kuupäeva.

Taotlejad peavad esitama piisava teabe eelarvekava kohta, et hindajad saaksid hinnata iga tegevuse asjakohasust ning ka sidusust teiste tegevustega.

Projekti eelarves tuleb loetleda kavandatavad projektitegevused ja märkida, kui suur osa toetusest igale tegevusele eraldatakse.

Toetuse maksmine

Toetuse täieliku väljamaksmise eelduseks on see, et kõik tegevused on kooskõlas taotluses kirjeldatud kvaliteedikriteeriumidega lõpule viidud. Kui üks või mitu tegevust ei ole lõpule viidud, kui need on lõpule viidud vaid osaliselt või kui need tunnistatakse kvaliteedi hindamisel mitterahuldavaks, võidakse toetussummat asjakohasel määral vähendada.

TIPPTASEME SAAVUTAMISE PARTNERLUSED

MIS ON TIPPTASEME SAAVUTAMISE PARTNERLUSED?

Tiipptaseme saavutamise partnerlustega toetatakse pikaajaliselt jätkusuutlikke projekte. Selliste partnerluste raames toetatakse järgmisi meetmeid:

- kutsehariduse tiipptaseme keskused;
- programmi „Erasmus+“ algatus „Teacher Academy“;
- Erasmus Munduse meetmed:
  - Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad ja
  - Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed.

Neid meetmeid haldab Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

KUTSEHARIDUSE TIPPTASEME KESKUSED

Kutsehariduse tiptaseme keskuste algatus põhineb **alt ülespoole lähenemisviisil tiptaseme saavutamiseks**, mille eeldus on kutseharidus- ja -õppeasutuste suutlikkus kiiresti kohandada oskuste pakkumist majanduse ja ühiskonna muutuvate vajadustega. Algatuse eesmärk on edendada rahvusvahelisi koostööplatvorme, mida üksikutel liikmesriikidel oleks ilma ELi algatuste, tehnilise toe ja vastastikuse õppimise võimalusteta raske luua.

Sellist kutsehariduse tiptaset iseloomustab **õppijakeskne** terviklik lähenemisviis, kus kutseharidus ja -õpe

- on lahutamatu osa **oskuste ökosüsteemidest**, toetades regionaalarengut, innovatsiooni, kaasamist ja aruka spetsialiseerumise strateegiaid;
- on osa **teadmiste kolmnurkadest**, tehes tihedat koostööd muude haridus- ja koolitusvaldkondadega, teadusringkondade ja ettevõtetega;
- võimaldab õppijatel omandada kutsealaseid ja võtmepädevusi **kvaliteetse oskuste pakkumisega**, mis põhineb kvaliteedi tagamisel ja loob uuenduslikke partnerlusi töömaailmaga ning mida toetavad õpetajate ja koolitajate täienduskoolitus, uuenduslikud ja kaasavad pedagoogikameetodid ning õpirände- ja rahvusvahelistumise strateegiad.

MEETME EESMÄRGID

Meetmega toetatakse **kutsehariduse tiptaseme keskuste** Euroopa platvormide järkjärgulist loomist ja arendamist, et toetada regionaalarengut, innovatsiooni ja aruka spetsialiseerumise strateegiaid ning samuti rahvusvaheliste koostööplatvormide rajamist.

Kutsehariduse tiptaseme keskused tegutsevad kahel tasandil:

1. **riigi tasandil** konkreetsetes kohalikus kontekstis, lõimides kutsehariduse tiptaseme keskused tihedalt kohalikesse innovatsiooni ökosüsteemidesse ja ühendades neid Euroopa tasandil;
2. **riikidevahelisel tasandil** kutsehariduse tiptaseme keskuste platvormide kaudu, millega luuakse kutseõppe maailmatasemel võrdlusalusel, tuues kokku kutsehariduse tiptaseme keskusi, millel on:
  - ühine huvi konkreetsete sektorite suhtes (nt lennundus, elektromobiilsus, keskkonnahoidlikud ja ringmajandust toetavad tehnoloogiad, IKT, tervishoid jne) või
  - uuenduslik lähenemine ühiskondlikele väljakutsetele (nt kliimamuutused, ressursside ammendumine ja nappus, digipööre, tehisintellekt, kestliku arengu eesmärkide saavutamine, rändajate lõimimine, madala kvalifikatsiooniga inimeste oskuste täiendamine jne).

Nende platvormidega toetatakse riikide kutsehariduse tiptaseme **ülespoole suunatud lähenemist**. Platvormides võivad osaleda riigid, kus on arenenud kutsehariduse tiptaseme süsteemid, ning riigid, kus arendatakse sarnaseid lähenemisviise, et uurida kutseharidus- ja -õppeasutuste täielikku potentsiaali majanduskasvu ja innovatsiooni aktiivsel toetamisel.

Kutsehariduse tipptaseme keskused on mõeldud organisatsioonidele, kes pakuvad kutseharidust ja -õpet EQFi kvalifikatsiooniraamistiku 3.–8. tasemel, sh keskhariduse, kutsekeskhariduse, keskhariduse baasil kutseõppe ja ka kolmanda taseme hariduse (nt rakenduskõrgkoolid, polütehnikumid jne) tasemel.

Taotlus ei või siiski sisaldada üksnes kõrgkooliõpilastele suunatud tegevusi; taotlused, milles keskendutakse kolmanda taseme kutseharidusele (EQFi 6.–8. tase), peavad sisaldama ka vähemalt ühte muud kutsehariduse ja -õppe kvalifikatsioonitaset (EQFi 3.–5. tase) ning samuti tugevat tööloppimise komponenti¹²³.

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad kutsehariduse tipptaseme keskuste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga programmiriigis seaduslikult asutatud osalev organisatsioon. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või töömaailmas tegutsev mis tahes avaliku või erasektori organisatsioon, mis on seaduslikult asutatud programmiriigis või mõnes partnerriigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõblikud riigid“), saab osaleda kas täis- või assotsieerunud partnerina või seotud üksusena.</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks (mittetäielik loetelu):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused; ▪ äriühingud, mõnd tegevusala või sektorit esindavad organisatsioonid; ▪ riiklikud/piirkondlikud kvalifikatsioone andvad asutused; ▪ uurimisinstituudid; ▪ innovatsiooniasutused; ▪ regionaalarengu eest vastutavad asutused.
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Partnerluses peab osalema vähemalt kaheksa täispartnerit minimaalselt neljast programmis „Erasmus+“ osalevast riigist (sh vähemalt kaks ELi liikmesriiki), sealhulgas</p> <p>a) vähemalt üks ettevõtjaid, tegevusala või sektorit esindav organisatsioon ja</p> <p>b) vähemalt üks kutseharidust ja -õpet pakuv asutus (keskhariduse ja/või kolmanda taseme hariduse tasemel).</p> <p>Partnerluse täiendav koosseis oleneb konkreetsest taotlusest.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>4 aastat.</p>

¹²³ Cedefopi määratluse kohaselt tähendab tööloppimine teadmiste ja oskuste omandamist tööülesannete täitmise (kas töökohal või kutseharidus- ja -õppeasutuses) ja nende analüüsimise kaudu. Esmakutseõppe puhul võib komisjoni 2013. aasta aruande („Work-based learning in Europe: Practices and Policy pointers“ (Tööloppimine Euroopas – tavad ja poliitikasuunised)) kohaselt eristada kolme tööloppimise vormi: 1) dualõppe (kihtkursuste mudel ehk õpipoisiõppe/praktika ja kutseõppe kombineerimine); 2) tööloppimine koolipõhise kutsehariduse ja -õppena, mis hõlmab täiendusõppe perioode ettevõtetes; 3) koolipõhisesse programmi lõimitud tööloppimine kohapealsetes laborites, töökodades, köökides, restoranides, juunior- või praktikaettevõtetes, simulatsioonide või tegeliku äritegevusega seotud / tegelike äriühingute antavate projektiülesannete kaudu. Kutsehariduse ja -õppega seotud terminite (sh „tööloppimine“) määratlused on esitatud Cedefopi ametlikus väljaandes [HTTPS://WWW.CEDEFOP.EUROPA.EU/EN/PUBLICATIONS-AND-RESOURCES/PUBLICATIONS/4117](https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4117).

Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2021-PEX-COVE.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 7. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Kutsehariduse tipptaseme keskusi iseloomustab **süsteemne lähenemisviis**. Sellistest keskustest oodatakse palju enam kui lihtsalt kvaliteetse kutsekvalifikatsiooni pakkumist. Riikidevahelise koostöö platvormidele on iseloomulikud mitmesugused tegevused, mis koonduvad kolme allpool nimetatud mõõtmega:

- Õpetamine ja õppimine** – sh inimestele tööturul vajalike oskuste andmine pidevõppe käigus; uuenduslike õppijakesksete õppe- ja õpimeetodite arendamine, sh distantsõppe vahendite väljatöötamine selleks, et edendada moodulõppel põhinevat õppijakeskset riikidevahelist kutseõpet (õppekavad ja/või kvalifikatsioonid), mis hõlbustaks õppijate ja töötajate õpirännet (sh virtuaalset õpirännet) ning tunnustamist piirkonna ja/või riigi tasandil;
- koostöö ja partnerlused** – sh uute teadmiste loomisele ja levitamisele kaasaaitamine partnerluses muude sidusrühmadega; ettevõtete ja haridusasutuste vahel partnerlussuhete loomine, et edendada õpipõhiseid ja praktikat, jagada seadmeid, sh distantsõppe vahendeid, korraldada töötajate ja õpetajate vahetusi ettevõtete ja kutsehariduskeskuste vahel jne;
- juhtimine ja rahastamine** – sh kõigil tasanditel tõhusa juhtimise tagamine asjaomaste sidusrühmade osalusel; ELI rahastamisvahendite ja fondide täies mahus kasutamine.

Taotlusvormil on esitatud mittetäielik loend iga mõõtmega seotud tegevustest.

Projektiettepanekutes kirjeldatavad tegevused peaksid andma lisaväärtust ja avaldama otsest mõju projekti tulemuste saavutamisele.

Projekt peab hõlmama olulisi väljundeid, mis on seotud:

- vähemalt kolme taotlusvormis **1. mõõtmega (õpetamine ja õppimine)** all loetletud tegevusega,
- vähemalt kolme taotlusvormis **2. mõõtmega (koostöö ja partnerlus)** all loetletud tegevusega ja
- vähemalt kahe taotlusvormis **3. mõõtmega (juhtimine ja rahastamine)** all loetletud tegevusega.

Taotlus võib sisaldada tegevusi, mida ei ole loetletud eespool mainitud kolme mõõtmega all. Nende tegevuste puhul tuleb näidata, et need on projektikonkursi eesmärkide saavutamiseks ja kindlakstehtud vajaduste täitmiseks eriti olulised ning neid tuleb vaadelda ja kirjeldada osana terviklikust tegevuste kogumist.

Kutsehariduse tippaseme keskuste eesmärk ei ole uute kutseharidus- ja -õppeasutuste ja taristu nullist ülesehitamine (ehkki ka seda võidakse teha), vaid pigem tuua kokku kohalikke/piirkondlikke partnereid, nagu esma- ja jätku-kutseõppe asutused, kolmanda taseme haridust pakkuvad asutused, sh rakenduskõrgkoolid ja polütehnikumid, uurimisinstituudid, äriühingud, kaubanduskojad, sotsiaalpartnerid, riigi ja piirkondlikud ametiasutused ning arenguagenduurid, avalikud tööturuasutused jne.

Kui see on asjakohane, tuleb projektides kohaldada ELi tasandi vahendeid ja õigusakte¹²⁴.

Projektiga peab olema ette nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu. See kava põhineb haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning peamistest sidusrühmadest ettevõtjate asjakohase tasandi püsival partnerlusel. See peaks hõlmama sobivate juhtimisstruktuuride kindlakstegemist ning laienemisvõimaluste ja rahalise jätkusuutlikkuse kavasad. Samuti peaks see tagama platvormide töö piisava nähtavuse ja töötulemuste laialdase levitamise, sh ELi ja riigi poliitilisel tasandil, ning sisaldama üksikasjalikku kirjeldust selle kohta, kuidas kavatakse asjaomane kasutuselevõtt Euroopa, riigi ja/või piirkonna tasandil koos asjaomaste partneritega ellu viia. Tegevuskavas tuleb kirjeldada ka seda, kuidas saab projekti tulemuste kasutuselevõtuks kasutada ELi rahastamisvõimalusi (nt ELi struktuurifondid, Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, programm „Erasmus+“, COSME, valdkondlikud programmid) ning riigi tasandi ja piirkondlikku rahastamist (ning ka erasektori vahenditest rahastamist). Seejuures tuleks võtta arvesse riiklikke ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid.

OODATAV MÕJU

Kutsehariduse tippaseme keskuste Euroopa platvormide järkjärgulise loomise ja arendamisega loodetakse suurendada kutsehariduse ja -õppe atraktiivsust ning tagada, et see valdkond aitaks tõhusalt kõrvaldada kitsaskohti olukorras, kus oskuste vajadused kiiresti muutuvad.

Kutsehariduse tippaseme keskused on lahutamatu osa nn teadmiste kolmnurgast, mille all mõeldakse ettevõtete, haridus- ja teadusasutuste tihedat koostööd, ning täidavad tähtsat rolli innovatsiooni ja arukat spetsialiseerumist toetavate oskuste pakkumisel – seepärast oodatakse neilt kvaliteetsete oskuste ja pädevuste tagamist, mis avavad kvaliteetseid töö- ja karjäärivõimalusi ja vastavad innovatiivse, kaasava ja jätkusuutliku majanduse vajadustele. Sellise lähenemisviisiga loodetakse kujundada välja üldisem ja kaasavam arusaam kutsehariduses ja -õppes oskuste pakkumisest, mis hõlmaks innovatsiooni, pedagoogikat, sotsiaalset õiglust, elukestvat õpet, valdkonnaüleseid oskusi, organisatsioonilisest ja pidevat kutsealast õpet ja kogukonna vajadusi.

Kutsehariduse tippaseme keskused lähtuvad alati piirkondlikust/kohalikust kontekstist, kuid tegutsevad samas riikidevahelisel tasandil, moodustades seeläbi tugevaid ja vastupidavaid partnerlusi kutsehariduse ja -õppe kogukonna ning töömaailma vahel nii riigisiselt kui ka piiriülelt. Sellega tagatakse jätkuvalt asjakohaste oskuste pakkumine ja saavutatakse tulemusi, mida oleks keeruline saavutada ilma teadmiste jagamise ja pideva koostöötä.

Projektväljundite laialdase levitamisega rahvusvahelisel, riigi ja/või piirkondlikul tasandil ning pikaajalise tegevuskava väljatöötamisega projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks – võttes arvesse riigi ja piirkondlikke aruka spetsialiseerumise strateegiaid – tuleks üksikprojektidesse kaasata olulisi sidusrühmi nii osalevatest organisatsioonidest kui ka mujalt ja tagada jätkuv mõju ka pärast projekti lõppu.

---

¹²⁴ Nt Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF), Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas (EQAVET), nõukogu soovitus kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe Euroopa raamistiku kohta, nõukogu soovitus võtmepädevuste kohta jne.

HINDAMISKRITEERIUMID

Kohaldatakse järgmisi hindamiskriteeriumeid.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 35)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos poliitikaga: projektiettepanekuga luuakse kutsehariduse tipptaseme keskuste riikidevaheline koostööplatvorm ja arendatakse seda, et edendada tipptasemel kutseharidust ja -õpet; selles selgitatakse, kuidas aidatakse projektiga saavutada jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetavat kutseharidust käsitlevas nõukogu soovitus¹²⁵ ning ka Osnabrücki deklaratsioonis¹²⁶ kirjeldatud poliitikaprioriteetide eesmärgi. • Kokkusobivus: mil määral põhineb projektiettepanek sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning haakuvad osalevate organisatsioonide ja meetme seisukohast oluliste teemadega. • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud uusimaid meetodeid ja tehnikaid ning see aitab jõuda uuenduslike tulemuste ja lahendusteni vastavas valdkonnas üldiselt või geograafilises piirkonnas, kus projekti ellu viiakse (pidades silmas nt projekti sisu, loodavaid väljundeid, kasutatavaid töömeetodeid, projekti kaasatud või selle sihtrühmaks olevaid organisatsioone ja isikuid). • Piirkondlik mõõde: projektiettepanekust nähtub, et projekt toetab regionaalarengut, innovatsiooni ja aruka spetsialiseerumise strateegiaid, lähtudes kindlakstehtud kohalikest/piirkondlikest vajadustest ja probleemidest. • Koostöö ja partnerlused: mil määral sobib projekt tugevate ja vastupidavate vastastikuste ja vastastikku kasulike suhete loomiseks kutsehariduse ja -õppe kogukonna ning ettevõtete (keda võivad esindada kojad või ühendused) vahel nii kohalikul kui ka riikidevahelisel tasandil. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekust nähtub selge lisaväärtus üksikisiku (õppijad ja/või töötajad), asutuse ja süsteemi tasandil selliste tulemuste kaudu, mida partneritel oleks ilma Euroopa koostööta raske saavutada. • Rahvusvahelistumine: projektiettepanekust nähtub, et projektiga toetatakse kutsehariduse ja -õppe tipptaseme rahvusvahelist mõõdet, sealhulgas aidates töötada välja strateegiaid riikidevahelise õpirände ja jätkusuutlike partnerluste edendamiseks kutsehariduses ja -õppes. • Digioskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud digioskuste arendamisega seotud tegevused (nt oskuste prognoosimine, uuenduslikud õppekavad ja õpetamismeetodid, juhendamine jne). • Roheoskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud tegevused, mis on seotud üleminekuga ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele (nt oskuste prognoosimine, uuenduslikud õppekavad ja õpetamismeetodid, juhendamine jne). • Sotsiaalne mõõde: projektiettepanekus kirjeldatud eri meetmetel on horisontaalne mõõde, mis võimaldab arvestada mitmekesisusega ning edendada ühiseid väärtusi, võrdõiguslikkust (sh soolist võrdõiguslikkust), diskrimineerimisest hoidumist ja sotsiaalset kaasatust, sh erivajadustega / vähemate võimalustega inimeste kaasamist.
--	--

¹²⁵ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.417.01.0001.01.EST.

¹²⁶ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf.

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekt tervikuna on kavandatud nii, et tagatud on projekti eesmärkide, tegevuste ja kavandatud eelarve kooskõla. Projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest ja teenustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. Projektiettepanek sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, tulemuste kasutamiseks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks. • Metoodika: kavandatav metoodika on kvaliteetne ja teostatav ning soovitud tulemuste saavutamiseks sobiv. • Projekti juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtsajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga meetme jaoks ette nähtud piisavad ressursid; kindlaks on määratud selged põhilised tulemusnäitajad ning nende hindamise ja saavutamise ajakava. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdihindang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdihindamise protsessid, mis hõlmavad sõltumatut välishindamist projekti elluviimise ajal ja lõpus. • Kui projekt hõlmab (õppijate ja/või töötajate) õpirändetegevusi: <ul style="list-style-type: none"> ➤ praktilise korralduse ning juhtimis- ja toetusmeetodite kvaliteet; ➤ mil määral on need tegevused kooskõlas projekti eesmärkidega ja kas nendes on kaasatud sobival arvul osalejaid; ➤ osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet, võttes arvesse Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendeid ja põhimõtteid.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: projekti on kaasatud sobiv kooslus üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, pädevused, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid. • Ülespoole suunatud lähenemine: mil määral ühendab partnerlus kutsehariduse ja -õppe valdkonnas või töömaailmas tegutsevaid organisatsioone, kes on läbimas kutsehariduse tiptaseme väljakujundamise eri etappe, ning võimaldab nende partnerite vahel sujuvat ja tõhusat oskusteabe ja teadmiste vahetamist. • Geograafiline mõõde: mil määral on partnerlusse kaasatud olulised partnerid eri geograafilistest piirkondadest ning mil määral on taotleja põhjendanud partnerluse geograafilist koosseisu ja tõendanud selle asjakohasust kutsehariduse tiptaseme keskuse eesmärkide saavutamiseks; mil määral on partnerlusse kaasatud laialdane ja sobiv hulk osalejaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. • Partnerriikide kaasamine: osalevate organisatsioonide kaasamine (kui see on asjakohane) partnerriikidest annab projektile olulist lisaväärtust. • Pühendumus: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks; vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Koostöö: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas partnerid ja muud sidusrühmad projekti tulemusi kasutavad. Ette on nähtud vahendid tulemuste kasutamise määra mõõtmiseks projekti kestel ja pärast projekti lõppu. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks ning see hõlmab sobivaid sihttasemeid, tegevusi, ajakava, töövahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt sidusrühmadeni, poliitikakujundajateni, nõustajateni, ettevõteten, õpilasteni jne; samuti on projektiettepanekus kindlaks määratud, kes partneritest vastutab tulemuste levitamise eest. • Mõju: projektiettepanekus on kirjeldatud projekti potentsiaalset mõju: <ul style="list-style-type: none"> ➢ osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; ➢ muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja üksikisikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil. Projektiettepanek hõlmab meetmeid, sihttasemeid ja näitajaid, mis aitavad jälgida projekti edenemist ja hinnata (nii pika- kui ka lühiajalist) oodatavat mõju. • Jätkusuutlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas kutsehariduse tiptaseme keskus käivitatakse ja seda arendatakse. Ette on nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu. See kava põhineb haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning peamistest sidusrühmadest ettevõtjate asjakohase tasandi püsival partnerlusel. Selles tuleks kindlaks määrata sobivad juhtimisstruktuurid ning selgitada, kuidas kavatakse projekti laiendada ja tagada rahaline jätkusuutlikkus, sealhulgas tuleks osutada (Euroopa, riiklikele ja erasektori) rahalistele ressurssidele, millega tagatakse, et saavutatud tulemused ja projektist saadav kasu on pikaajalised.
--	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** (100 maksimumpunktist) ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 18 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, vähemalt 13 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 11 punkti kategooriates „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks **avatud õppematerjalidena** ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaseaduslikke piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 4 miljonit eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevat nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima igale töopaketi kindlasummalisest maksest eraldatava summa (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

ERASMUS+ ALGATUS „TEACHER ACADEMY“ (ÕPETAJATE AKADEEMIAID)

Nõukogu 2019. aasta resolutsioonis **Euroopa haridusruumi** edasise arendamise kohta¹²⁷ kutsutakse komisjoni üles „töötama välja uued vahendid pädevate, motiveeritud ja kõrgelt kvalifitseeritud õpetajate, koolitajate, haridustöötajate ja koolijuhtide koolitamiseks ja toetamiseks ning edendama nende pidevat erialast enesetäiendamist ja kvaliteetset teaduspõhist õpetajakoolitust“^{128 129}. Ka 2019. aasta Euroopa haridusalasel tippkohtumisel rõhutati õpetajate kandvat tähtsust ning tulevase koostööraamistiku üle peetavatest konsultatsioonidest jäi kõlama mõte, et õpetajate roll on üks kõige olulisemaid küsimusi, millele kogu ELi hõlmavas koostöös tähelepanu pöörata.

Nõukogu 2020. aasta mai järeldustes tuleviku Euroopa õpetajate ja koolitajate kohta¹³⁰ kinnitatakse samuti, et õpetajad on Euroopa haridusruumi nurgakiviks, ning rõhutatakse vajadust edaspidi veelgi enam toetada õpetajate karjääriarengut ja täiendõpet ning õpetajate heaolu kogu karjääri jooksul. Järeldustes tõstetakse esile õpetajate õpirändest tõusvat kasu ja vajadust lõimida õpirännet nii õpetajate põhikoolitusse kui ka täiendusõppesse. Samuti kutsutakse järeldustes komisjoni üles toetama tihedamat õpetajahariduse pakkujate koostööd õpetajate pideva kutsealase arengu raames.

Komisjoni 2020. aasta teatises Euroopa haridusruumi saavutamise kohta aastaks 2025¹³¹ tunnustatakse õpetajate ja koolitajate olulist rolli ning nähakse ette visioon, milles haridustöötajad on väga pädevad ja motiveeritud ning saavad kogu oma karjääri jooksul kasutada mitmesuguseid toetuse ja ametialase arengu võimalusi. Teatises pakutakse välja meetmed õpetajakutse esindajate ees seisvate probleemide lahendamiseks, sealhulgas kava käivitada programmi „Erasmus+“ raames nn õpetajate akadeemiad (Teacher Academy).

Komisjoni digiõppe tegevuskavas (2021–2027)¹³² rõhutatakse vajadust tagada, et kõigil õpetajatel ja koolitajatel oleks kindlustunne ja pädevus kasutada tehnoloogiat tõhusalt ja loovalt õppijate kaasamiseks ja motiveerimiseks, ning samuti vajadust tagada, et kõik õppijad saaksid arendada oma digipädevust ning seeläbi õppida, elada ja töötada maailmas, kus digipööre on vältimatu.

Kõik ELi liikmesriigid on väljendanud soovi suurendada selle elukutse **atraktiivsust**: OECD uuringus TALIS osalevates ELi liikmesriikides tundis keskmiselt alla 20 % põhikooliõpetajatest, et nende elukutse on ühiskonnas väärtustatud. Muret teeb õpetajaskonna **vananemine**, kuna lähiajal on suurenemas pensionile jäävate õpetajate arv, mis võib mõnes riigis tuua kaasa õpetajate puuduse. Ka 2019. aasta **hariduse ja koolituse valdkonna ülevaatest**¹³³ selgus, et mitu Euroopa riiki seisavad silmitsi **tõsise õpetajate puudusega** kas kõigis ainetes või mõnes konkreetses aines (nt reaalainetes) või on puudus teatavate erioskustega õpetajatest, nt hariduslike erivajadustega õpilaste õpetajatest.

OECD uuringust TALIS ilmnis ka see, et ehkki õpetajatele pakutakse laialdaselt täienduskoolitust, **tunnevad õpetajad ise siiski, et täienduskoolituse võimalusi ei ole piisavalt. Õpirände** kasuteguritest hoolimata ei ole seda ikka veel

---

127 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/st-13298-2019-init/en/pdf>.

128 Hariduse ja koolituse valdkonna ülevaade 2019, lk 28.

129 8. november 2019, 13298/19, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/st-13298-2019-init/en/pdf>.

130 <https://www.consilium.europa.eu/media/44115/st08269-en20.pdf>.

131 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/eea-communication-sept2020_en.

132 https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_et.

133 https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/education-and-training-monitor-2019-executive-summary_et.

tõhusalt õpetajaharidusse lõimitud – seda paljude praktiliste takistuste tõttu, mis tuleks kõrvaldada järjepidevama poliitika abil.

Programmi „Erasmus+“ algatusega „Teacher Academy“ (õpetajate akadeemiad) aidatakse neid kitsaskohti kõrvaldada, täiendatakse Euroopa haridusruumi loomiseks tehtavat muud tööd ning aidatakse kaasa sellele, et tulemusi võetaks arvesse **poliitikakujundamises riigi ja piirkondlikul tasandil ning lõppkokkuvõttes ka õpetajahariduses ja koolide toetamisel**. Nendes projektides tuginetakse riikide õpetajahariduse uuenduslikele ja tõhusatele tavadele ja Euroopa koostööle ning arendatakse neid edasi. Erilist tähelepanu pööratakse tõhusate tavade levitamisele nii piiriüleselt kui ka õpetajahariduse pakkujate vahel, heade tavade kasutuselevõtule ning tagasiside andmisele ja mõju saavutamisele ka poliitilisel tasandil.

MEETME EESMÄRGID

Meetme üldeesmärk on luua õpetajaharidust ja -koolitust pakkuvaid asutusi koondavad Euroopa partnerlused, et moodustada programmi „Erasmus+“ nn õpetajate akadeemiad, mille raames arendatakse Euroopa ja rahvusvahelist mõõdet õpetajate hariduses, edendatakse mitmekeelsust ja kultuurilist mitmekesisust, arendatakse õpetajaharidust kooskõlas ELi hariduspoliitikas kindlaksmääratud prioriteetidega ning aidatakse kaasa Euroopa haridusruumi eesmärkide saavutamisele.

Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiad aitavad saavutada järgmisi eesmärke.

- Nendega aidatakse arendada õpetajahariduse poliitikat ja tavasid Euroopas, luues õpetajahariduse võrgustikke ja praktikakogukondi, mis koondavad õpetajate põhikoolitust (tulevaste õpetajate ettevalmistus enne tööleasumist) ja (töötavatele õpetajatele) täienduskoolitust pakkuvaid asutusi ning muid asjaomaseid organisatsioone, nagu õpetajate ühendused, ministeeriumid ja muud sidusrühmad, et töötada välja ja katsetada strateegiaid ja programme, mis toetaksid tõhusat, juurdepääsetavat ja teistesse kontekstidesse ülekantavat õpetajaharidust.
- Nendega tugevdatakse õpetajahariduse **Euroopa mõõdet** ja rahvusvahelistumist uuendusliku ja praktilise koostöö kaudu teiste Euroopa riikide õpetajakoolitajate ja õpetajatega ning kogemuste jagamise kaudu, et toetada Euroopa õpetajahariduse edasist arendamist. Sellise koostöö käigus käsitletakse Euroopa Liidu peamisi prioriteete, nagu õppimine digitaalses maailmas, jätkusuutlikkus, võrdsete võimaluste tagamine ja kaasamine, pakkudes õpetajatele nendel teemadel ühtlasi kursusi, moodulõppe- ja muid õpivõimalusi.
- Nende raames töötatakse välja ja katsetatakse ühiselt mitmesuguseid **õpirände mudeleid (virtuaalne, füüsiline ja põimitud õpiränne)** nii õpetajate põhikoolituses kui ka täienduskoolituse osana, et parandada õpirände kvaliteeti ja suurendada õpirändes osalejate arvu ning muuta õpiränne Euroopa õpetajahariduse lahutamatuks osaks.
- Nendega arendatakse **jätkusuutlikku koostööd** õpetajahariduse pakkujate vahel, et parandada Euroopa õpetajahariduse kvaliteeti ning rääkida kaasa õpetajahariduse poliitikas Euroopa ja riikide tasandil.

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad õpetajate akadeemiate projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada programmiriigis asutatud mis tahes riiklikult tunnustatud organisatsioon (mis vastab osaleva organisatsiooni allpool esitatud määratlusele). See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
-----------------------------------	---

<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Täis- või assotsieerunud partnerina võivad osaleda järgmised programmiriikides asutatud organisatsioonid (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ õpetajaharidust andvad asutused (õpetajate põhikoolitust ja/või täienduskoolitust pakkuvad kolledžid, instituudid, ülikoolid), kus koolitatakse õpetajaid ISCEDi 1.–3. astmel, sh kutsehariduse ja -õppe õpetajaid; ▪ ministeeriumid või muud sarnased avaliku sektori asutused, kes vastutavad üldhariduspoliitika eest; ▪ (kohaliku, piirkondliku või riigi tasandi) avaliku sektori asutused ja erasektori organisatsioonid, kes vastutavad õpetajahariduse poliitika ja pakkumise väljatöötamise ning õpetajate kvalifikatsiooninõuete kindlaksmääramise eest; ▪ õpetajate ühendused või muud õpetajahariduse ja õpetajate täienduskoolituse pakkujana riiklikult tunnustatud asutused; ▪ õpetajahariduse ja -koolituse ning õpetajate pideva kutsealase arengu ja kvalifikatsiooninõuete täitmise järelevalve eest vastutavad asutused; ▪ koolid, mis pakuvad koostöös õpetajahariduse pakkujatega praktikat õpetajahariduse osana; ▪ muud projekti seisukohast olulised koolid (alates algkoolidest kuni esmakutseõppeasutusteni) või organisatsioonid (nt vabauhendused, õpetajate ühendused).
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projektis peab osalema vähemalt kolm täispartnerit minimaalselt kolmest programmiriigist (sh vähemalt kaks ELi liikmesriiki), kelle seas on</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähemalt kaks riiklikult tunnustatud õpetajate põhikoolituse pakkujat kahest programmiriigist ja • vähemalt üks riiklikult tunnustatud õpetajate täienduskoolituse (täiendusõppe) pakkuja. <p>Peale selle peab partnerlustes kas täis- või assotsieerunud partnerina osalema vähemalt üks praktika-/harjutuskool.</p> <p>Partnerluses võivad täis- või assotsieerunud partnerina osaleda ka muud õpetajahariduse jaoks vajalikku oskusteavet omavad organisatsioonid ja/või asutused, kes määravad kindlaks õpetajahariduse standardid ning kvalifikatsiooninõuded või kvaliteedi tagamise nõuded.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Kõik programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projekti tegevused peavad toimuma programmiriikides.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>3 aastat.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2021-PEX-TEACH-ACA.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 7. septembril kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Programmi „Erasmus+“ iga õpetajate akadeemia projekt peab sisaldama ühtset ja laiaulatuslikku tegevuste valikut, mis hõlmab näiteks järgmisi tegevusi.

- Koostöö ning **võrgustike ja praktikakogukondade** loomine õpetajahariduse pakkujate, õpetajate ühenduste, õpetajaharidusega seotud avaliku sektori asutuste ja muude asjaomaste organisatsioonide vahel, et töötada õpetajate ja koolide jaoks välja uuenduslikke põhi- ja täienduskoolituse strateegiaid ja programme.
- Ühiste uuenduslike ja tulemuslike õpetajahariduse **õpimoodulite** väljatöötamine ja rakendamine, et arendada õpetajate pädevust seoses ühist huvi pakkuvate keeruliste ja/või uute pedagoogiliste küsimustega. Sellised moodulid peavad vastama (alles põhikoolituses osalevate) **tulevaste õpetajate** ja juba **töötavate õpetajate** (täienduskoolitus) erinevatele vajadustele.
- **Ühise koolituspakumise väljatöötamine, millel oleks tugev Euroopa mõõde** ja mis hõlmaks igat liiki õpirännet, sh näiteks suvekoole, õppijate ja õpetajate õpikäike ning muud liiki füüsilistel ja virtuaalsetel tegevustel põhinevat õppeasutustevahelist koostööd.
- Tõhusate meetodite väljaselgitamine õpirännet takistavate asjaolude kõrvaldamiseks ja selliste tingimuste – sh praktilised korraldused ja õpiväljundite tunnustamise kord – kindlakstegemine, mis aitaksid parandada õpirände kvaliteeti ja suurendada selles osalejate arvu ning muuta õpiränne õpetajate põhi- ja täienduskoolituse pakumise lahutamatuks osaks.
- Koolide ja eelkõige **harjutuskoolide** kaasamine uuenduslike õpetamisviiside (sh distantsõppe ja põimõppe meetodite) katsetamise ja jagamise.
- Teadusuuringute läbiviimine, uurimisprojektide korraldamine või tõhusate tavade kogumine kooskõlas projektikonkursi eesmärkidega, et avaldada nende põhjal kokkuvõtteid, aruteludokumente, soovitusi jne, mis soodustaksid arutelu ja annaksid sisendandmeid õpetajahariduse poliitika kujundamiseks.
- Programmi „Erasmus+“ olemasolevate töövahendite, näiteks platvormide **eTwinning ja School Education Gateway** edendamine ja eelistamine virtuaalse õpirände jaoks, virtuaalkoostööks, katsetamise eesmärgil toimuvaks teabevahetuseks ja tulemuste jagamiseks.

OODATAV MÕJU

Programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiate projektidega loodetakse **suurendada õpetajakutse atraktiivsust** ning tagada õpetajate, haridustöötajate ja koolijuhtide **kvaliteetne põhi- ja täienduskoolitus**.

Õpetajate akadeemiate projektidest oodatakse, et need **tugevdaksid õpetajahariduse Euroopa mõõdet ja suuremat rahvusvahelistumist** õpetajahariduse ja -koolituse pakkujate Euroopa partnerluste loomisega. Tihe ja Euroopa piire ületav koostöö asjaomaste organisatsioonide vahel toetab uuenduslikku Euroopa koostööd ja aitab oluliselt edasi arendada õpetajahariduse poliitikat ja tavasid, lähtudes innovatsioonist ja headest tavadest riikide õpetajahariduse süsteemides ning osalevatele õpetajatele pakutavatest ühistest õpivõimalustest. Sellise lähenemisviisiga soovitakse aidata kaasa sellele, et **õpirändest saaks Euroopa õpetajahariduse lahutamatu osa**, kõrvaldades õpirännet takistavad tegelikud tõkked ning tehes kindlaks õpirändestrategiate ja -programmide õnnestumist soodustavad tingimused.

Nii riigi kui ka Euroopa tasandil elluviidavad programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiate projektid aitavad luua tugevaid ja jätkusuutlikke partnerlusi õpetajate põhi- ja täienduskoolituse pakkujate vahel. Need projektid aitavad tihendada koostööd õpetajahariduse pakkujate vahel, luues võimalused **õppeasutuste vaheliste struktuursete partnerluste loomiseks ja ühisprogrammide väljatöötamiseks**. Seega tagatakse programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiate projektidega kvaliteetne ja tulemuslik õpetajate põhi- ja täienduskoolitus ning saavutatakse tulemusi, milleni oleks raske jõuda ilma teadmiste jagamise ja tõhusa koostööta.

Mitmesuguste levitamiskanalite kasutamisega riikidevahelisel, riigi ja/või piirkondlikul tasandil ning pikaajalise tegevuskava rakendamisega projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks tuleks projektidesse kaasata olulisi sidusrühmi nii osalevatest organisatsioonidest kui ka mujalt ja tagada jätkuv mõju ka pärast projekti lõppu.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 35)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos poliitikaga: mil määral hõlmab projektiettepanek õpetajahariduse ja -koolituse pakkujate Euroopa partnerluste loomist ja arendamist, et luua programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiad õpetajatele uuenduslike õpivõimaluste pakkamiseks. • Kokkusobivus: mil määral põhineb projektiettepanek sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; selgelt määratletud ja realistlikud eesmärgid ning osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks oluliste küsimuste käsitlemine. • Innovatiivne lähenemisviis: projektiettepanekus on arvesse võetud uusimaid meetodeid ja tehnikaid ning see aitab jõuda uuenduslike tulemuste ja lahendusteni vastavas valdkonnas üldiselt või geograafilises piirkonnas, kus projekti ellu viiakse (pidades silmas nt projekti sisu, loodavaid väljundeid, kasutatavaid töömeetodeid, projekti kaasatud või selle sihtrühmaks olevaid organisatsioone ja isikuid). • Koostöö ja partnerlused: mil määral sobib taotlus õpetajate põhikoolituse (tulevaste õpetajate ettevalmistus enne tööleasumist) ja tegutsevate õpetajate täienduskoolituse pakkujate vahel tugevate ja püsivate, vastastikustel kontaktidel põhinevate ja vastastikku kasulike suhete loomiseks nii kohalikul, riigi kui ka riikidevahelisel tasandil. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekust nähtub selge lisaväärtus üksikisiku (õppijad ja/või töötajad), asutuse ja süsteemi tasandil selliste tulemuste kaudu, mida partneritel oleks ilma Euroopa koostööta raske saavutada; projektiettepanekus nähakse ette olemasolevate ELi tasandi töövahendite, näiteks platvormide eTwinning ja School Education Gateway kasutamine ja edendamine koostöö tegemiseks, teabevahetuseks, katsetamiseks ja tulemuste jagamiseks. • Rahvusvahelistumine: projektiettepanekus kirjeldatakse toetust õpetajahariduse rahvusvahelisele mõõtmele, sealhulgas ühiste (virtuaalse, füüsilise ja lõimitud) õpirände mudelite väljatöötamine ja muude õpivõimaluste pakumine õpetajate põhi- ja täienduskoolituses. • Digioskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud digioskuste arendamisega seotud tegevused (nt uuenduslike õppekavade ja õpetamismeetodite, tulemusliku õppimise moodulite väljatöötamine). • Roheoskused: mil määral on projektiettepanekuga ette nähtud tegevused, mis on seotud Euroopa prioriteetidega seoses keskkonnasäästlikkusega ja üleminekuga ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele (nt uuenduslikud õppekavad ja õpetamismeetodid, tulemusliku õppimise moodulid jne). • Sotsiaalne mõõde: projektiettepanekus kirjeldatud eri meetmetel on horisontaalne mõõde, mis võimaldab arvestada mitmekesisusega ning edendada ühiseid väärtusi, võrdõiguslikkust, diskrimineerimisest hoidumist ja sotsiaalset kaasatust, sh erivajadustega / vähemate võimalustega ning mitmekultuurilises ja mitmekeelses keskkonnas töötavate inimeste kaasamist. • Sootundlikkus: mil määral pööratakse projektiettepanekus tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele ning aidatakse leida lahendusi, et tõhusalt edendada sootundlikku õpetamist koolides.
--	---

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekt tervikuna on kavandatud nii, et tagatud on projekti eesmärkide, tegevuste ja kavandatud eelarve kooskõla. Projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest ja teenustest, mis võimaldavad täita kindlaksmääratud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Metoodika: kavandatav metoodika on kvaliteetne ja teostatav ning soovitud tulemuste saavutamiseks sobiv. • Ülesehitus: tööprogramm on selge, täielik ja kvaliteetne ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, tulemuste kasutamiseks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks. • Projekti juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Riskijuhtimine: projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. • Kvaliteedi tagamine: kehtestatud on piisavad kontrollimeetmed (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdi hinnang, võrdlusanalüüsid jne). • Seirevahendid: kindlaks on määratud näitajad, mis aitavad tagada, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ja kulutõhusalt.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: projekti on kaasatud sobiv kooslus üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, pädevused, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid. • Ülespoole suunatud lähenemine: mil määral luuakse partnerlusega võrgustikke ja praktikakogukondi õpetajahariduse pakkujate, õpetajaharidusega seotud avaliku sektori asutuste ja muude asjaomaste organisatsioonide vahel ning toetatakse nende partnerite vahel tulemuslikku oskusteabe ja teadmiste vahetust. • Geograafiline mõõde: mil määral on partnerlusele kaasatud olulised partnerid erinevatest geograafilistest piirkondadest ning mil määral on taotleja põhjendanud partnerluse geograafilist koosseisu ja tõendanud selle asjakohasust programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia projekti eesmärkide saavutamiseks; mil määral on partnerlusele kaasatud laialdane ja sobiv hulk osalejaid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. • Virtuaalkoostöö ja virtuaalne õpiränne: mil määral kasutatakse koostööks programmi „Erasmus+“ olemasolevaid töövahendeid, nagu platvormid eTwinning ja School Education Gateway. • Pühendumus: vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks; konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus on kirjeldatud, kuidas partnerid ja muud sidusrühmad projekti tulemusi kasutavad. Ette on nähtud vahendid tulemuste kasutamise määra mõõtmiseks projekti kestel ja pärast projekti lõppu. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu ning see hõlmab sobivaid sihttasemeid, tegevusi, ajakava, töövahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt sidusrühmadeni, poliitikakujundajateni, õpetajahariduse pakkujateni, avaliku sektori asutusteni jne; samuti on projektiettepanekus kindlaks määratud, kes partneritest vastutab tulemuste levitamise eest, ja tõendatud nende kogemusi levitustegevuse alal; projektiettepanekus kirjeldatakse tulemuste levitamiseks kasutatavaid vahendeid, eelistatavalt peaksid need olema programmi „Erasmus+“ töövahendid, nt eTwinning ja School Education Gateway. • Mõju: projektiettepanekus on kirjeldatud projekti potentsiaalset mõju: <ul style="list-style-type: none"> • osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; • muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja üksikisikutele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil. <p>Taotlus hõlmab meetmeid, sihttasemeid ja näitajaid, mis aitavad jälgida projekti edenemist ja hinnata (nii pika- kui ka lühiajalist) oodatavat mõju.</p> • Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanekus selgitatakse, kuidas programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemia käivitatakse ja seda arendatakse. Ette on nähtud pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu. Tegevuskava põhineb õpetajate põhikoolituse (tulevaste õpetajate ettevalmistus enne tööleasumist) ja tegutsevate õpetajate täienduskoolituse pakujate püsivatel partnerlussuhetel. Selles tuleks kindlaks määrata sobivad juhtimisstruktuurid ning selgitada, kuidas kavatakse projekti laiendada ja tagada rahaline jätkusuutlikkus, sealhulgas tuleks osutada (Euroopa, riiklikele ja erasektori) rahalistele ressurssidele, millega tagatakse, et saavutatud tulemused ja projektist saadav kasu on pikaajalised.
--	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti (100 maksimumpunktist) ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 18 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, 13 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 11 punkti kategooriates „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

ELi toetusega rahastatakse projekti käigus tegelikult tekkinud kulusid (tegelike kulude rahastamise mudel). Hüvitatakse üksnes sellised rahastamiskõlblikud kulud, mille toetusesaaja on projekti elluviimisel tegelikult kandnud (mitte eelarvelised kulud).

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 1,5 miljonit eurot.

Lisaks sellele kohaldatakse järgmisi nõudeid.

- Toetuse üksikasjalikud parameetrid määratakse kindlaks toetuslepingus.
- ELi rahaline toetus ei tohi ületada 80 % rahastamiskõlblikest kogukuludest .
- Antav toetus võib olla taotletud summast väiksem.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

ERASMUS MUNDUSE MEETMED

Erasmus Munduse meetmed hõlmavad järgmist:

- **1. osa: Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad;**
- **2. osa: Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed.**

Selle meetme eesmärk on soodustada kõrgkoolide tipptaseme saavutamist ja ülemaailmset rahvusvahelistumist magistriõppekavade abil, mida rakendavad ühiselt ja tunnustavad vastastikku Euroopas asutatud kõrgkoolid ja mis on avatud teistes riikides tegutsevatele asutustele.

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad ja Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed on eraldiseisvad. Enne Erasmus Munduse ühist magistriõppekava ei ole kohustuslik rakendada Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmeid. Toetuse andmine Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmeteks ei tähenda, et automaatselt antaks toetust Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade jaoks, ning Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete projekti elluviimine ei ole hindamiskriteerium Erasmus Munduse ühiste magistriõppekava korral.

1. osa: Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade meetmega toetatakse kõrgetasemelisi lõimitud riikidevahelisi magistritaseme¹³⁴ õppekavasid, mida viib ellu eri riikide kõrgkoolide rahvusvaheline konsortsium vajaduse korral koos teiste hariduse valdkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevate partneritega, kellel on asjaomaste õppeainete/erialadega seotud eripädevus ja huvid.

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad pakuvad akadeemilist tippaset ning peaksid toetama Euroopa kõrgharidusruumi lõimimist ja rahvusvahelistumist. Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade erilisus seisneb osalevate asutuste suures vastastikusel seotuses/lõimituses ning kõrgetasemelises akadeemilises sisus.

ERASMUS MUNDUSE ÜHISTE MAGISTRIÕPPEKAVADE EESMÄRGID

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade meetme eesmärk on suurendada Euroopa kõrghariduse atraktiivsust ja akadeemilist tippaset maailmatasandil ning meelitada Euroopasse andekaid üliõpilasi, toetades

- (i) kõrgkoolide akadeemilist koostööd eesmärgiga demonstreerida Euroopa kõrghariduse tippaset ja
- (ii) kõigi Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavades osalevate üliõpilaste individuaalset õpirännet; parimatele kandidaatidele pakutakse ELi rahastatud stipendiume.

---

¹³⁴ Rahvusvahelise ühtse hariduse liigituse (ISCED 2011) 7. aste.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD ERASMUS MUNDUSE ÜHISED MAGISTRIÕPPEKAVAD TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕBLIKKUSE KRITERIUMID

Erasmuse programmist toetuse saamiseks peavad Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga programmi- või partnerriigis asutatud rahastamiskõlblik osalev kõrgkool.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>Osalev organisatsioon võib olla ükskõik milline programmi- või partnerriigis asutatud avaliku või erasektori organisatsioon (koos võimalike seotud üksustega), mis osaleb otse ja aktiivselt Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimises.</p> <p>Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asutatud osalevatelt kõrgkoolidelt Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta, ent nad peavad kinni pidama harta põhimõtetest.</p> <p>Täispartneritest kõrgkoolid peavad taotluse esitamise etapis tõendama, et nad on täitnud oma riigis ühisõppekava loomiseks vajalikud välise kvaliteeditagamise nõuded (nt akrediteerimis- või hindamisnõuded). Seda nõuet saab täita kas i) edukalt rakendades Euroopa lähenemist ühisõppekavade kvaliteedikindlusele (kui siseriiklik õigus seda võimaldab), ii) konkreetselt ühisõppekavale antud akrediteeringuga/hinnanguga või iii) Erasmus Munduse ühise magistriõppekava osaks oleva iga riigipõhise komponendi akrediteeringuga.</p> <p>Peale selle võib Erasmus Munduse ühisesse magistriõppekavasse kaasata ka assotsieerunud partnerid (vabatahtlik). Need organisatsioonid annavad kaudse panuse konkreetsete ülesannete täitmisesse / meetmete elluviimisesse ja/või toetavad Erasmus Munduse ühise magistriõppekava levitamist ja jätkusuutlikkust. Selline panus võib seisneda näiteks teadmiste ja oskuste edasiandmises, lisakursuste pakkumises või lähetus- või praktikavõimaluste toetamises. Rahastamiskõlblikkuse ja lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata neid programmi toetusesaajatena.</p>
<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas peab osalema vähemalt kolm täispartnerist kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema programmiriigid.</p>
<p>Rahastamiskõblikud osalejad</p>	<p>Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale võetakse õppima magistritaseme üliõpilasi, kes on omandanud esimese kõrghariduskraadi või on tõestanud kraade andvate riikide/õppeasutuste õigusaktide ja tavade kohaselt samaväärse taseme õppe läbimist.</p> <p>Üliõpilased, kes on varem saanud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi, ei saa taotleda täiendavat Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi.</p> <p>Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi võidakse pakkuda üliõpilastele kogu maailmast. Konsortsiumid peaksid siiski tagama geograafilise tasakaalu – ühe riigi kodakondsusega kandidaatidele ei tohiks projekti elluviimise kestel anda enam kui 10 % stipendiumide koguarvust (seda reeglit ei kohaldata lisastipendiumide suhtes, mis võidakse määrata kindlatest sihtpiirkondadest pärit üliõpilastele).</p>

<p>Vajaduse korral tegevuste elluviimise koht (kohad)</p>	<p>Erasmus Munduse ühine magistriõppekava näeb kõigi immatrikuleeritud üliõpilaste (olenemata sellest, kas neile on antud Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendium) jaoks ette kohustusliku füüsilise õpirände, mille käigus tuleb veeta vähemalt kaks õppeperioodi kahes riigis, millest vähemalt üks peab olema programmiriik. Need kaks riiki peavad erinema üliõpilase elukohariigist registreerimise ajal. Kummagi kahe kohustusliku õppeperioodi jooksul peab õpikoormus vastama vähemalt ühe õppesemestri õpikoormusele (30 EAP või samaväärne koormus).</p> <p>Kõik magistriõppekava õppeperioodid tuleb läbida täispartneriteks olevates kõrgkoolides või nende otsese järelevalve all.</p> <p>Kohustuslikku õpirändeperioodi ei saa asendada virtuaalse õpirändega (distantõppega).</p>
<p>Projekti (ja vajaduse korral tegevuse) kestus</p>	<p>Konsortsiumiga sõlmitakse toetusleping kuueks akadeemiliseks aastaks, et rahastada vähemalt nelja järjestikust magistriprogrammi, millest igaüks kestab 1–2 akadeemilist aastat (60, 90 või 120 EAP).</p> <p>Varem rahastust saanud Erasmus Munduse ühiste magistrikraadide ja ühiste magistriõppekavade korral saab üksnes taotleda pikendust kõige varem aasta enne lepingu kehtivusaaja lõppu. Mingil juhul ei tohi kaks magistriprogrammi, mida rahastatakse kahe eri toetuslepingu alusel, alata samal akadeemilisel aastal.</p> <p>Stipendiumi antakse statsionaarsetele üliõpilastele kogu magistriprogrammi kestuse ajaks (st 12, 18, 24 kuuks). Varasema õppe tunnustamise korral stipendiumi kestust lühendatakse (stipendiumi miinimumkestus on üks akadeemiline aasta).</p> <p>Esimene immatrikuleeritud üliõpilaste kursus peab alustama õpinguid hiljemalt projekti väljavalimisele järgneval akadeemilisel aastal.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile.</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2021-PEX-EMJM-MOB.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 26. mail kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad peavad vastama järgmistele nõuetele.

- 1) Projekt peab sisaldama **ühiselt kavandatud ja täielikult lõimitud õppekava**, mis vastab Euroopa kõrgharidusruumi ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele,¹³⁵ mida kohaldatakse taotluse esitamise kuupäeva seisuga. Need standardid hõlmavad kõiki ühisõppekavade peamisi aspekte: ühist kavandamist, kasutuselevõttu, elluviimist ja kvaliteedi tagamist.

Lisaks ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele peetakse Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade puhul väga oluliseks järgmisi ühiseid/ühtseid menetlusi õppekava kasutuselevõtul.

- Ühised üliõpilaste vastuvõtu nõuded ning kandideerimise, valiku tegemise, seire, eksamineerimise / edasijõudmise hindamise eeskirjad/kord.
  - Ühine õppekava väljatöötamine ja lõimitud õppe-/koolitustegevused, sh ühiselt kokku lepitud keelepoliitika ja ühine õppeperioodide tunnustamise protsess konsortsiumi kuuluvates kõrgkoolides.
  - Ühised teenused üliõpilastele (nt keelekursused, abi viisa taotlemisel).
  - Ühised tutvustamis- ja teadlikkuse suurendamine tegevused, et tagada ühisõppekava ja samuti Erasmus Munduse stipendiumikava nähtavus kogu maailmas. Tutvustamisstrateegia peaks hõlmama terviklikku ja kõikehõlmavat eriotstarbelist veebisaiti (inglise keeles ja samuti peamis(t)es õppekeel(t)es, kui selleks ei ole inglise keel), kus on esitatud kogu vajalik teave õppekava kohta üliõpilastele ja muudele olulistele sidusrühmadele, nt tulevased tööandjad.
  - Ühine haldus- ja finantsjuhtimine, mida korraldab konsortsium.
  - Pooldatakse ühiskraadide andmist, kui siseriiklik õigus seda lubab.
- 2) Erasmus Munduse ühist magistriõppekava peab **ellu viima kõrgkoolide konsortsium** koos vajaduse korral muude haridusvaldkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevate partneritega, kes on asutatud mõnes programmi- või partnerriigis. Konsortsiumis peab osalema vähemalt kolm kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema programmiiriigid.

Kõik täispartneritest kõrgkoolid (nii programmi- kui ka partnerriikidest) peavad olema magistritasemel kraade andvad kõrgkoolid, kes saavad anda kas ühiskraadi või mitmekordse kraadi, mis tõendab Erasmus Munduse ühise magistriõppekava edukat lõpetamist.

Enne esimeste Erasmus Munduse ühises magistriõppekavas osalevate üliõpilaste registreerimist tuleb tagada, et kõik Erasmus Munduse ühise magistriõppekava konsortsiumis osalevad organisatsioonid võtaksid asutuse tasandil vajalikud kohustused, et kindlustada nende tugev toetus. Need kohustused võetakse Erasmus Munduse ühise magistriõppekava partnerluslepingus, mille peavad allkirjastama kõik partnerasutused (sh assotsieerunud partnerid, kui seda vajalikuks peetakse). Osalevad kõrgkoolid partnerriikidest peaksid selles partnerluslepingus võtma kohustuse pidada kinni Erasmus kõrgharidusharta põhimõtetest. Erasmus Munduse ühise magistriõppekava partnerlusleping peab hõlmama kõiki Erasmus Munduse ühise magistriõppekava elluviimise ja stipendiumide haldamisega seotud akadeemilisi, korralduslikke, haldus- ja finantsküsimusi (vt allpool). Koos taotlusega esitatakse ka partnerluslepingu kavand.

- 3) **Õppekavale parimate üliõpilaste immatrikuleerimine kogu maailmast.** Üliõpilaste värbamise, valiku ja õppekava täitmise jälgimise eest vastutab ainuisikuliselt Erasmus Munduse ühise magistriõppekava konsortsium. Üliõpilaste valik peab olema korraldatud läbipaistvalt ja erapooletult, tagades võrdsed võimalused. Teatav arv nendest üliõpilastest võib saada Erasmus Munduse ühise magistriõppekava stipendiumi.

---

¹³⁵ <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>.

Täieliku läbipaistvuse tagamiseks ja selleks, et määrata kindlaks kõigi immatrikuleeritud üliõpilaste õigused ja kohustused, peavad mõlemad pooled (st immatrikuleeritud üliõpilased ja Erasmus Munduse ühise magistriõppekava konsortsium) enne üliõpilase õppekavale immatrikuleerimist sõlmima üliõpilaslepingu. Üliõpilaslepingu vorm tuleb avaldada Erasmus Munduse ühise magistriõppekava veebisaidil.

- 4) **Õppekava peab sisaldama kõigile immatrikuleeritud üliõpilastele kohustuslikku füüsilist õpirännet.** Partnerasutuste vahel toimuva õpirände suundades ja õppeperioodide vastastikuse tunnustamise mehhanismis tuleb konsortsiumis kokku leppida taotluse esitamise etapis.
- 5) Erasmus Munduse ühise magistriõppekava raames soodustatakse **töötajate ja külalisõppejõudude vahetust**, et parandada õpetamis-, koolitus-, teadus- ja haldustegevuste kvaliteeti.
- 6) **Erasmus Munduse ühise magistriõppekava eduka läbimise korral antakse üliõpilasele kas ühiskraad** (st üks diplom, mille annavad välja vähemalt kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema programmiiriik) asuvat kõrgkooli), **mitmekordne kraad** (st vähemalt kaks diplomit, mille annavad välja kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema programmiiriik) asuvat kõrgkooli) või nende kraadide kombinatsioon.

Lõpetanutele antavad kraad(id) peavad kuuluma nende riikide kõrghariduskraadide süsteemi, kus vastavad kõrgkoolid asuvad. Kraadi/kraade peavad vastastikku tunnustama kõik kraadi andnud täispartneritest kõrgkoolid. Konsortsiumid peaksid üliõpilastele õpingute lõpus andma ühise akadeemilise õiendi, mis hõlmab magistriõppekava kogu sisu.

Taotluse esitamise etapis tuleb Erasmus Munduse ühise magistriõppekava projektiettepanekus esitada täielikult valmis ühisõppekavad, mida saab hakata rakendama ja kogu maailmas tutvustama kohe pärast seda, kui projekt välja valitakse. Erialade valik ei ole piiratud.

Lisaks ühiste magistriõppekavade rakendamiseks antavale rahalisele toetusele (vt rahastamiseskirjade jaotis allpool), saab kõiki Erasmus Munduse meetme alusel rahastatud projekte, mis lõppevad perioodil 2021–2027 (sh projektid, mis käivitati perioodil 2014–2020), jätkata kuni kolme lisaprogrammi ulatuses pärast meetme lõppu, tingimusel, et lõpparuande etapis omistab EACEA toetuslepingute hindamisel lepingule vähemalt 75 punkti. Asjaomaste magistriõppekavade puhul tuleb võtta kohustus i) järgida jätkuvalt meetme eesmäärke, ulatust, oodatavat mõju; ii) tagada varem rahastatud magistriõppekava järjepidevus ning iii) esitada vastava perioodi lõpuks tegevusaruanne.

OODATAV MÕJU

Süsteemi tasandil

- Edendada akadeemilist koostööd Euroopa kõrgharidusruumis ja väljaspool seda, toetades ühist õpetamist ja ühisõppekavasid, kvaliteedi tõstmist ja akadeemilist tipptaset;
- suurendada kõrghariduse rahvusvahelist mõõdet Euroopa ja välismaiste kõrgkoolide koostöö ja kogu maailma parimatele üliõpilastele õpirändevõimaluste pakkumise abil;
- suurendada kõrghariduse, innovatsiooni ja teadustegevuse sünergiat;
- kõrvaldada õppimist takistavad tegurid, parandades juurdepääsu kvaliteetsele ja innovatsioonil põhinevale haridusele ning hõlbustades õpilaste ja õpetajate riikidevahelist liikumist;
- vastata ühiskondlikele ja tööturu vajadustele;
- aidata kaasa innovatiivse hariduspoliitika väljatöötamisele.

Asutuse tasandil

- Luua nii Euroopas kui ka mujal asuvatele kõrgkoolidele rohkem võimalusi struktureeritud ja jätkusuutliku akadeemilise koostöö tegemiseks kogu maailmas;
- parandada magistriõppekavade ja juhendamise kvaliteeti;

- suurendada osalevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja parandada nende konkurentsivõimet;
- toetada uute võrgustike loomist ja parandada olemasolevate kvaliteeti;
- suurendada osaleva(te) organisatsiooni(de) atraktiivsust andekate üliõpilaste silmis;
- aidata kaasa kõrgkoolide rahvusvahelistumisele, suurendades rahvusvahelist teadlikkust õppekavade ja terviklike rahvusvahelistumise strateegiate (asutustevaheline koostöö ja inimeste piiriülene õpiränne) väljatöötamise kaudu.

Üksikisiku tasandil

- Parandada osalevate üliõpilaste tööalast konkurentsivõimet;
- parandada üliõpilaste võtmepädevusi ja oskusi;
- tutvustada rahvusvaheliste, erialade-, valdkondade- ja kultuuridevaheliste kogemuste kaudu uut mõtteviisi ja lähenemist akadeemilistele õpingutele;
- suurendada üliõpilaste võrgustike loomise ja suhtlemisvõimekust;
- suurendada üksikisikute panust teadmispõhise majanduse ja ühiskonna heaks.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti üldised ja konkreetsed eesmärgid ning nende asjakohasus Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade suhtes; • projekti põhjendus ja see, kuidas sellega aidatakse täita kindlakstehtud ühiskondlikke ja tööturu vajadusi asjaomases teemavaldkonnas; • strateegia tipptaseme ja innovatsiooni toetamiseks; • strateegia Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsemaks muutmiseks, lõimimiseks ja rahvusvahelistamiseks.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Erasmus Munduse ühise magistriõppekava ühise mõõtme ulatus / lõimitus, pidades silmas selle kavandamist, kasutuselevõttu, elluviimist ja kvaliteedi tagamist seoses jaotises 1.2 kirjeldatud nõuetega. Täpsemalt kirjeldatakse projektiettepanekus: <ul style="list-style-type: none"> - sisemise ja välise kvaliteeditagamise meetmeid; - üliõpilaste kandideerimise, valiku ja kursusel osalemise ning stipendiumide jaotamise põhimõtteid ja nõudeid; - akadeemilist programmi ja seda, kuidas kavatakse kogu konsortsiumi ulatuses tagada õpikogemuste tipptase ja uuenduslikkus; - õppeperioodide korraldust, sh õpirände miinimumnõudeid ja õpiväljundite/ainepunktide vastastikust tunnustamist; - üliõpilastele pakutavaid teenuseid; - ühiskraadi/kraade, mis lõpetanutele antakse, ja nende tunnustamist kõigi kraadi andnud täispartneritest kõrgkoolide tasandil, samuti ühist akadeemilist õiendit; • õpirändes osalevate töötajate ja külalisõppejõudude panust õpetamis-, koostöös-, teadus- ja haldustegevustesse; • konkreetseid tugimeetmeid, mille abil tagatakse osalejatele võrdne ja kaasav juurdepääs ning selliste üliõpilaste/töötajate/külalisõppejõudude osalus, kellel on pikaajalistest füüsilistest, vaimsetest, intellektuaalsetest või meelelistest kahjustustest tulenevaid individuaalseid vajadusi; • seda, kuidas tehakse projekti elluviimisel kindlaks riskid ja kavandatakse piisavaid leevendusmeetmeid.

<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konsortsiumi koosseisu ja vastastikuse täiendavuse põhjendus; nende lisaväärtus Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kasutuselevõtu jaoks ja viis, kuidas iga partner projektis osalemisest kasu saab; • konsortsiumi uuenduslik iseloom ja erineva Erasmus Munduse meetmes osalemise kogemuste tasemega partnerite kaasamine: kui see on asjakohane, siis hinnatakse: <ul style="list-style-type: none"> – kuidas on olemasolevat Erasmus Munduse konsortsiumi täiendatud; – kuidas on korraldatud koostöö väljaspool haridusvaldkonda tegutsevate organisatsioonidega ja mis eesmärki see täidab; • iga partneri institutsionaalne panus, tema roll ja ülesanded ning projekti tegevustes osalemise ulatus; koostöökorraldus, juhtorganid ja juhtimisvahendid, eelkõige seoses haldus- ja finantsjuhtimisega; partnerluslepingu kavand on kõikehõlmav ja kooskõlas Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kirjeldusega; • rahaliste vahendite jaotamine ja eelarvekava; lisarahastuse kasutamine ja haldamine.
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Immatrikuleeritud üliõpilaste prognoositav arv, lähtudes projekti ajakavast, ja muude rahastamisallikate kasutamine eesmärgiga luua jätkusuutlik magistriõppekava; meetmed riikidevahelise tasakaalu tagamiseks üliõpilaste värbamisel; • strateegia tipptasemel üliõpilaste ligimeelitamiseks kogu maailmast: sihtrühmad, partnerite ülesanded ja viis, kuidas innustatakse üliõpilasi andma oma panus programmi „Erasmus+“ maine/kogukonna tugevdamise heaks; • tulemuste levitamise ja kasutamise strateegia; • mõju süsteemi tasandil (nii akadeemilistes ringkondades kui ka mujal, sh üldsuse ja ühiskonna jaoks), asutuse (partnerorganisatsioonide) tasandil ja üksikisiku tasandil (pöörates erilist tähelepanu töölasele konkurentsivõimele); • areng keskmises/pikas perspektiivis ja jätkusuutlikkuse strateegia pärast ELi rahastamise lõppu.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti**. Peale selle peavad need saavutama vähemalt 22 punkti hindamiskriteeriumi „Projekti asjakohasus“ puhul. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Erasmus Munduse ühise magistriõppekava toetuse arvutamisel võetakse arvesse kolme alljärgnevat komponenti:

- toetus õppekava kasutuselevõttuga seotud institutsiooniliste kulude katmiseks;
- lepingu kehtivusaja jooksul üliõpilastele antavate stipendiumide maksimumarv;
- lisatoetus puuetega üliõpilaste individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks.

Toetus Erasmus Munduse ühise magistriõppekava institutsiooniliste kulude katmiseks

Toetust arvestatakse ühikuhinnana immatrikuleeritud üliõpilase kohta ja selle eesmärk on katta osa Erasmus Munduse ühise magistriõppekava kasutuselevõttuga seotud kuludest.

Ühikuhinnad hõlmavad personalikulud (õpetamisega seotud ja reisikulud), külalislektorite kutsumisega seotud kulud, teavitamis- ja levitamiskulud, korralduskulud (sh immatrikuleeritud üliõpilaste täielik kindlustuskate, rahaline toetus immatrikuleeritud üliõpilastele, kellel on individuaalsed vajadused, kui neid ei kaeta lisatoetusega (vt allpool), majutusabi ja muud üliõpilastele pakutavad teenused), halduskulud ja kõiki muid kulud, mida on vaja eduka magistriõppekava kasutuselevõtuks.

Valitud projektides ei tohi nõuda üliõpilastelt taotlemistasu. Peale selle ei tohi projektides nõuda Erasmus Munduse stipendiaatidelt õppemaksu ega muude selliste kohustuslike kulude katmist, mis on seotud üliõpilase osalusega kursusel.

Institutsiooniliste kulude katmiseks ette nähtud toetuse maksimumsumma arvutatakse järgmiselt:

$$750 \text{ eurot kuus} \times DR \times NRES,$$

kus:

- **DR** = magistriõppekava maksimaalne kestus kuudes (st 12, 18, 24 kuud),
- **NRES** = immatrikuleeritud (stipendiumiga ja stipendiumita) üliõpilaste prognoositav arv kogu toetuslepingu kehtivusaja kohta.

Pidage meeles, et toetuse arvutamisel on NRESi ülempiir 100 (v.a sihtpiirkondadele suunatud lisastipendiumid, kui need on kohaldatavad).

Üliõpilaste stipendiumid

Stipendiumidega kaetakse teatav osa stipendiaatide reisi-, viisa-, sisseadmis- ja elamiskuludest. Stipendiumi suurus arvutatakse igakuise ühikuhinna alusel ja seda makstakse kogu perioodi jooksul, mida stipendiaat vajab õppekava läbimiseks. See periood hõlmab õpinguid, teadustegevust, õppepraktikat ning magistritöö koostamist ja kaitsmist vastavalt ühise magistriõppekava nõuetele. Selle perioodi jooksul makstakse stipendiumi üksnes täissummas ja statsionaarsetele üliõpilastele.

Stipendiumi maksimumsumma arvutamine üliõpilase kohta

$$\text{Stipendiumi summa arvutatakse järgmiselt: } 1\,400 \text{ eurot kuus} \times DS,$$

kus **DS** = magistriõppekava kestus.

Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale toetuslepingu kehtivusajaks eraldatava stipendiumide maksimumsumma arvutamine

Stipendiumide maksimumsumma arvutatakse järgmiselt: **1 400 eurot kuus** $\times DR \times NRS$,

kus:

- **DR** = magistriõppekava maksimaalne kestus kuudes (st 12, 18, 24 kuud),
- **NRS** = stipendiumide prognoositav arv kogu toetuslepingu kehtivusaja kohta (maksimaalselt 60, v.a sihtpiirkondadele suunatud lisastipendiumid, kui need on kohaldatavad).

Toetus puudega üliõpilaste individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks

Toetust individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks on võimalik saada üksnes juhul, kui need vastavad toetuslepingus sätestatud rahastamiskõlblikkuskriteeriumidele. See on ette nähtud nende immatrikuleeritud (stipendiumiga või stipendiumita) üliõpilastega seotud kulude katmiseks, kellel on puue (nt pikaajaline füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline kahjustus), näiteks erivahendite või -teenuste ostmiseks (nt kolmandate isikute poolne tugi, töökeskkonna kohandamine, täiendavad reisi-/transpordikulud).

Toetust immatrikuleeritud üliõpilaste individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks arvestatakse erivajadustega seotud ühikuhinna alusel:

- 3 000 eurot,
- 4 500 eurot,
- 6 000 eurot,
- 9 500 eurot,
- 13 000 eurot,
- 18 500 eurot,

- g) 27 500 eurot,
- h) 35 500 eurot,
- i) 47 500 eurot,
- j) 60 000 eurot.

Üliõpilase kohta ühikuhinna alusel makstava toetuse arvutamine

Immatrikuleeritud üliõpilased teatavad, mis vahendeid/teenuseid nad vajavad, ja nende maksumuse. Kohaldatavaks ühikuhinnaks määratakse summa, mis vastab hinnanguliste kulude summale või vahetult eelneva astme summale. Selle ühikuhinna alusel hüvitatakse osa kuludest ning see ei ole ette nähtud kõigi tegelike kulude katmiseks.

NB! Kui kulud jäävad alla väikseima summa (st alla 3 000 euro), ei saa sellistele kuludele lisatoetust taotleda ning need tuleb katta institutsiooniliste kulude jaoks ette nähtud toetusest või toetusesaajatest asutuste muudest rahastamisallikatest.

Erasmus Munduse ühisele magistriõppekavale toetuslepingu kehtivusajaks eraldatava maksimumtoetuse arvutamine

Taotluse esitamise etapis taotlejad taotlejad oma hinnangutest lähtudes maksimaalselt kahekordset suurimat võimalikku ühikuhinda, st maksimaalselt $2 \times 60\,000$ eurot. Sellest summast makstakse asjaomastele üliõpilastele ühikuhindade alusel toetust.

Projekti elluviimisel makstakse ühikuhindade alusel hüvitamiseks igakuist toetust, mis arvutatakse järgmiselt:

$$\{\text{erivajaduse ühik} \times (1/\text{kuude arv})\}$$

Eespool esitatud valemis vastab kuude arv sellele, mitme kuu jooksul kasutati meetme elluviimiseks asjaomaseid erivajadustega seotud vahendeid või teenuseid, olenevalt vahendite või teenuste laadist. Ühekordsete kulude puhul on kuude arv 1.

TÄIENDAVID RAHALISED VAHENDID SIHTPIIRKONDADEST PÄRIT ÜLIÕPILASTELE

Taotlejad võivad taotleda partnerriikide piirkondadest pärit üliõpilaste puhul täiendavaid rahalisi vahendeid järgmistest ELi välisrahastamisvahenditest (rubriik 6):

- naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend;
- ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III).

Erasmus Munduse ühiste magistriõppekavade jaoks, mille puhul rahastamist taotletakse, on võimalik saada kuni 18 lisastipendiumi (sh vastavad institutsioonilised kulud) naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames ning kuni 6 lisastipendiumi (sh vastavad institutsioonilised kulud) ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames. Neid lisastipendiume pakutakse selleks, et vastata ELi välispoliitika prioriteetidele seoses kõrgharidusega ning arvestada asjaomaste partnerriikide erinevat majandusliku ja sotsiaalse arengu taset. Need stipendiumid määratakse rahastamiseks väljavalitud Erasmus Munduse ühistele magistriõppekavadele vastavalt paremusjärjestusele ja võttes arvesse olemasolevat eelarvet.

Üksikasjalik loetelu selle meetme sihtriikidest avaldatakse aadressil https://www.eacea.ec.europa.eu/scholarships/emjmd-catalogue_et.

Lõpliku toetuse arvutamine

Lõplik toetus arvutatakse lõpparuande esitamise etapis, lähtudes antud stipendiumide arvust, immatrikuleeritud üliõpilaste arvust ja individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks määratud ühikuhindade tegelikust arvust, tingimusel et kogusumma ei ületa antud toetuse maksimumsummat. Projektides on võimalik paindlikult kasutada

stipendiumide (v.a sihtpiirkondadele suunatud lisastipendiumid, kui need on kohaldatavad) jaoks ette nähtud rahalisi vahendeid individuaalsete vajadustega seotud kulude katmiseks (ja vastupidi), lähtudes tegelikest vajadustest ja kooskõlas toetuslepinguga. Rahaliste vahendite ümberpaigutamine rubriikide ja rahastamisvahendite vahel ei ole lubatud.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

2. osa: Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmed

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmetega tuleks suurendada ülikoolide suutlikkust õppekavade ja õpetamistavade ajakohastamisel ja rahvusvahelistamisel, edendada ressursside jagamist ja aidata kõrgharidussüsteemidel välja kujundada ühiseid mehhanisme, mis on seotud kvaliteedi tagamise, akrediteerimise ning kraadide ja ainepunktide tunnustamisega. Samuti on toetus ette nähtud selleks, et uurida ja kasutada võimalusi, mida pakub Euroopa lähenemine ühisõppekavade kvaliteedikindlusele. Sellised lõimitud riikidevahelised õppekavad, mis põhinevad osalevate kõrgkoolide tihedal vastastikusel seotusel / lõimitusel, peaksid toetama Euroopa kõrgharidusruumi lõimimist ja rahvusvahelistumist.

ERASMUS MUNDUSE ÕPPEKAUVADE VÄLJATÖÖTAMISE MEETMETE EESMÄRK

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete põhieesmärk on toetada **uute, innovaatiliste ja tihedalt lõimitud riikidevaheliste magistriõppekavade** väljatöötamist. Nendesse väljatöötamismeetmetesse peaksid olema kaasatud a) programmis „Erasmus+“ osalevad riigid, b) asutused ja/või c) teemavaldkonnad, **mis/kes on Erasmus Munduse programmis alaesindatud (vt Erasmus Munduse kataloog)¹³⁶.**

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD ERASMUS MUNDUSE ÕPPEKAUVADE VÄLJATÖÖTAMISE MEETMED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmi- või partnerriigis asutatud kõrgkool.
Projekti (ja vajaduse korral tegevuse) kestus	15 kuud.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile. Konkursikutse tunnus: ERASMUS-EDU-2021-EMJM-DESIGN.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 26. mail kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

¹³⁶ [HTTPS://EACEA.EC.EUROPA.EU/ERASMUS-PLUS/EMJMD-CATALOGUE_EN](https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emjmd-catalogue_en)

PROJEKTI KAVANDAMINE

Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmetega toetatakse kõrgetasemeliste magistritaseme¹³⁷ õppekavade väljatöötamist; selliseid õppekavasid viib ellu eri riikide kõrgkoolide rahvusvaheline konsortsium, vajaduse korral koos muude haridusvaldkonnas ja/või muudes valdkondades tegutsevate partneritega, kellel on asjaomaste õppeainete/erialadega seotud eripädevus ja huvid.

Toetusesaaja sõlmib kontakte ja algatab koostöötegevusi eesmärgiga töötada välja magistriõppekava, mis vastaks lõimitud magistriõppekava määratlusele (vt Erasmus Munduse ühiseid magistriõppekavasid käsitlev jaotis „Projekti kavandamine“). Eelkõige peaksid ühiselt väljatöötatud magistriõppekavad:

- pakkuma täielikult lõimitud õppekava, mida viib ellu kõrgkoolide konsortsium (kuhu kuulub vähemalt kolm kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peavad olema programmiigid);
- meelitama ligi parimaid üliõpilasi kogu maailmast;
- sisaldama kõigile üliõpilastele kohustuslikku füüsilist õpirännet;
- andma kas ühiskraadi (st üks diplom, mille annavad välja vähemalt kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema programmiik) asuvat kõrgkooli), mitmekordse kraadi (st vähemalt kaks diplomit, mille annavad välja kaks eri riikides (vähemalt üks neist peab olema programmiik) asuvat kõrgkooli) või nende kraadide kombinatsiooni.

Eeldatakse, et rahastamisperioodi lõpuks on projekti raames välja töötatud alljärgnevad ühised mehhanismid:

- ühised üliõpilaste vastuvõtu nõuded ning kandideerimise, valiku tegemise, seire, eksamineerimise / edasijõudmise hindamise eeskirjad/kord;
- ühine õppekava ülesehitus ja lõimitud õppe-/koolitustegevused;
- ühised teenused üliõpilastele (nt keelekursused, abi viisa taotlemisel);
- ühine tutvustamis- ja teadlikkuse suurendamise strateegia;
- ühine haldus- ja finantsjuhtimine, mida korraldab konsortsium;
- ühine kraadide andmise kord;
- ühise partnerluslepingu kavand, kusjuures leping peab hõlmama vähemalt kolme kõrgkooli kolmest eri riigist, millest vähemalt kaks peaksid olema programmiigid, ning kõiki magistriõppekava kasutuselevõtuga seotud akadeemilisi, korralduslikke, haldus- ja finantsküsimusi;
- ühise üliõpilaslepingu kavand.

Väljatöötatav magistriõppekava peab vastama [Euroopa kõrgharidusruumi ühisõppekavade kvaliteedikindluse standarditele](#)¹³⁸.

Enne projekti lõppu on soovitatav käivitada vähemalt akrediteerimis-/hindamisprotsess ja uurida võimalusi, mida pakub Euroopa lähenemine ühisõppekavade kvaliteedikindlusele (kui siseriiklik õigus seda lubab).

---

¹³⁷ Rahvusvahelise ühtse hariduse liigituse (ISCED 2011) 7. aste.

¹³⁸ <https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/>.

OODATAV MÕJU

- Pakkuda Euroopa ja Euroopa-välistele kõrgkoolidele võimalusi uute partnerluste loomiseks;
- parandada magistriõppekavade ja juhendamise kvaliteeti ning edendada sellega seotud innovatsiooni;
- suurendada osalevate organisatsioonide rahvusvahelistumist ja parandada nende konkurentsivõimet;
- suurendada osaleva(te) organisatsiooni(de) atraktiivsust andekate üliõpilaste silmis;
- aidata kaasa ülikoolide rahvusvahelistumisele, suurendades rahvusvahelist teadlikkust õppekavade ja terviklike rahvusvahelistumise strateegiate (asutustevaheline koostöö ja inimeste piiriülene õpiränne) väljatöötamise kaudu.

HINDAMISKRITEERIUMID

Asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 40)	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti üldised ja konkreetsed eesmärgid ning nende asjakohasus Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete suhtes; • kavandatav strateegia tihedalt lõimitud magistriõppekava väljatöötamiseks; • projekti ambitsioonikus võrreldes olemasolevate magistriõppekavade pakutavate võimalustega ning panus Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsuse suurendamisse; • potentsiaal uute partnerluste väljakujundamiseks ning selliste a) programmiriikide, b) asutuste ja/või c) teemavaldkondade kaasamiseks, mis on Erasmus Munduse meetmetes alaesindatud.
Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> • Eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamiseks ette nähtud tegevuste kavandamine; • kavandatud tegevuste jaoks ja tulemuste saavutamiseks ette nähtud ressursid; • kavandatava magistrkursuse akrediteerimis-/hindamisprotsessi algatamiseks ette nähtud sammud, kasutades võimaluse korral ära võimalusi, mida pakub Euroopa lähenemine ühisõppekavade kvaliteedikindlusele.
Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> • Kindlaksmääratud rollid ja ülesannete jaotus projektimeeskonnas; • muude haridusvaldkonnas ja/või teistes valdkondades tegutsevate osalejate eeldatav kaasamine ja nende panus õppekava väljatöötamisse; • nende osaluse põhjendatus, lisaväärtus ja vastastikune täiendavus.
Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> • Uue magistriõppekava oodatav mõju; • uue magistriõppekava propageerimiseks ja projekti väljundite levitamiseks ette nähtud tegevused; • uue magistriõppekava jätkusuutlikkuse tagamiseks kavandatud meetmed ja võimalikud rahastamisallikad.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **60 punkti**. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Toetust antakse kindlasummalise maksena selliste kulude osaliseks katmiseks, mis on otseselt seotud uue magistriõppekava loomiseks vajalike tegevustega, nagu kohtumised ja konverentsid, uuringud, akrediteerimis-/hindamisprotsess jne. Toetust saab kasutada ka personalikulude, reisi- ja majutuskulude, halduskulude ja alltöövõtukulude katmiseks, kui need kulud on vajalikud Erasmus Munduse õppekavade väljatöötamise meetmete elluviimiseks.

Kindlasummaline makse on **55 000 eurot projekti kohta.**

Toetuse parameetrid määratakse kindlaks toetuslepingus.

Toetuse lõppmakse tegemiseks peavad toetusesaajad tõendama, et taotluses ette nähtud tegevused on täies mahus ja rahuldavalt ellu viidud.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

INNOVATSIOONIPARTNERLUSED

Innovatsioonipartnerluste meetmega toetatakse projekte, mille eesmärk on saavutada Euroopa tasandil süsteemne mõju seeläbi, et projekti väljundeid saab kasutada üleeuroopaliselt ja/või neid saab üle kanda eri teemavaldkondadesse või geograafilistesse piirkondadesse. Innovatsioonipartnerlustes keskendutakse teemavaldkondadele, mis on strateegilise tähtsusega Euroopa majanduskasvu, konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seisukohast. 2021. aastal hõlmavad seda liiki partnerlused järgmist meedet:

- innovatsiooniliidud.

Seda meedet haldab Hariduse Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

INNOVATSIOONILIIDUD

Innovatsiooniliitude eesmärk on tugevdada Euroopa innovatsioonisuutlikkust, edendades innovatsiooni **koostöö ja teadmiste vahetamise** kaudu kõrgkoolide ning kutsehariduse ja -õppe (nii esma- kui ka jätku-kutseõppe) asutuste vahel ja laiemas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas; see hõlmab ka teadusuuringuid.

Samuti on innovatsiooniliitude eesmärk suurendada uute oskuste pakkumist ja viia oskused vastavusse tööturu vajadustega, töötades välja uusi **kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe** õppekavasid, mis edendaksid ELis **algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi**.

MEETME EESMÄRGID

Nende partnerlustega rakendatakse ühtset ja laiaulatuslikku valikut **valdkondlikest või valdkondadevahelistest** tegevustest, mis peaksid olema kohandatavad teadmiste tulevase arenguga kogu ELis.

Selleks et edendada innovatsiooni, pööratakse erilist tähelepanu **digioskustele**, mis on kogu tööturul ja kõikide töökohtade puhul järjest olulisemad. Ka üleminek ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele eeldab muudatusi kvalifikatsiooninõuetes ning riikliku hariduse ja koolituse õppekavades, et need vastaksid tööturul kujunevatele uutele vajadustele **roheoskuste** ja kestliku arengu järele.

Innovatsiooniliitude eesmärkide saavutamiseks võib esitada taotluse konkursi ühe või mõlema osa raames (organisatsioon võib olla kaasatud mitmesse projektiettepanekusse).

1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud

Haridus- ja ettevõtlusliidud on riikidevahelised, struktureeritud ja tulemustele suunatud projektid, kus partnerid jagavad ühiseid eesmärke ja töötavad koos selle nimel, et edendada innovatsiooni, uusi oskusi, algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi.

Nende eesmärk on toetada innovatsiooni kõrghariduses, kutsehariduses ja -õppes, ettevõtluses ja laiemas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas. Selle juurde kuulub ka sotsiaalse innovatsiooni ja kogukondade vastupanuvõime suurendamine, et tegeleda selliste ühiskondlike ja majanduslike sõlmküsimumustega nagu kliimamuutused, demograafilised muutused, digipööre, tehisintellekt ja kiired muutused tööturul, ning tööturu innovatsiooni edendamine.

Haridus- ja ettevõtlusliidud võimaldavad ettevõttel ning nii kõrg- kui ka kutseharidust pakkuvatel asutustel sõlmida partnerlusi ja teha koostööd. Ühes või mitmes majandussektoris tegutsevad liidud aitavad luua usaldusväärseid ja jätkusuutlikke suhteid ning need peavad olema kõikides aspektides innovatiivsed ja riikidevahelised. Ehkki igasse partnerlusse peab kuuluma vähemalt üks kutseharidus- ja -õppeasutus või üks kõrgkool, võib projektis käsitleda ka mõlemat või ühte nendest haridusvaldkondadest.

Liitudel on üks või mitu järgmist eesmärki:

- edendada **uusi, innovaatilisi ja valdkonnaüleseid lähenemisviise õpetamisele ja õppimisele**: edendada innovatsiooni hariduse kavandamisel ja rakendamisel, õppe- ja hindamismeetodites, õpikeskkondades ja/või

uute oskuste väljaarendamisel;

- edendada **organisatsioonide sotsiaalset vastutust** (nt võrdsete võimaluste ja kaasamise, kliimamuutuste, keskkonnakaitse ja kestliku arengu küsimused);
- ergutada õpilastes, haridus- ja teistes töötajates **algatusvõimet, ettevõtlikku suhtumist ja mõtteviisi ning ettevõtlusoskusi** kooskõlas Euroopa ettevõtlikkuspädevuse raamistikuga (EntreComp)¹³⁹;
- parandada haridus- ja koolitussüsteemis arendatavate ja dokumenteeritavate oskuste **kvaliteeti ja asjakohasust** (sh edendada uusi oskusi ja viia oskusi paremini kooskõlla tööturu vajadustega);
- hõlbustada **teadmiste liikumist ja koosloomist** kõrgkoolide ning kutseharidus- ja -õppeasutuste, teadusasutuste, avaliku ja ettevõtlussektori vahel;
- luua ja toetada tõhusaid ja tulemuslikke, omavahel seotud, kaasavaid ja innovatsiooni toetavaid **kõrgharidussüsteeme ning kutsehariduse ja -õppe süsteeme**.

2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava¹⁴⁰ ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud)

Oskustealase valdkondliku koostöö liitude eesmärk on luua uusi strateegilisi lähenemisviise ja teha koostööd, et töötada välja konkreetseid lahendusi oskuste arendamiseks (nii lühikeses kui ka keskpikas perspektiivis) teatavates majandussektorites või valdkondades, kus viiakse ellu jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava üht olulist meedet – **oskuste pakti**. Pakti põhieesmärk on koondada ja innustada kõiki asjaomaseid sidusrühmi võtma konkreetseid meetmeid tööjõu täiendus- ja ümberõppe soodustamiseks; selleks tuleb teha ühiseid jõupingutusi ja luua partnerlussuhteid (sh ELi tasandil), et täita tööturu vajadusi, toetada rohe- ja digipööret ning ka riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke oskuste ja majanduskasvu strateegiaid. Seepärast antakse oskustealase valdkondliku koostöö liitude töötulemustega (st valdkondlike oskuste prognoosid, oskuste strateegiad, ametiprofiilid, koolitusprogrammid ja pikaajalised kavad) oluline panus oskuste paktiga ühinenud valdkondlike partnerluste töösse.

Oskustealase valdkondliku koostöö liitude eesmärk on tegeleda tööturul nii lühiajaliste sekkumismeetmete kui ka pikaajaliste strateegiate abil oskuste nappuse probleemiga, mis takistab majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõimet konkreetsetes sektorites või valdkondades. Liitude tegevust viiakse ellu Euroopa uues tööstusstrateegias¹⁴¹ kindlakstehtud 14 tööstusökosüsteemis (vt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid).

Oskuste pakt põhineb oskustealase valdkondliku koostöö kaval. Seega toetatakse 2. osa alla kuuluvate liitudega pakti rakendamist valdkondlike oskuste strateegia väljatöötamisega. See strateegia peab avaldama süsteemset ja struktuurset mõju oskuste nappuse, puudulike oskuste ja oskuste tööturu vajadustele mittevastavuse vähendamisele, samuti tuleb sellega tagada oskuste sobiv kvaliteet ja tase. Valdcondlike oskuste strateegia peab hõlmama selget tegevust, vahe-eesmärke ja täpselt kindlaksmääratud eesmärke, et viia oskuste nõudlus vastavusse pakkumisega ja toetada seeläbi üldist valdkonnapõhist majanduskasvu strateegiat. Liitude eesmärk on rajada alus oskuste pakti elluviimiseks ning kindlaks määrata pärast projekti lõppu võetavad meetmed.

---

¹³⁹ [HTTPS://PUBLICATIONS.JRC.EC.EUROPA.EU/REPOSITORY/BITSTREAM/JRC101581/LFNA27939ENN.PDF](https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/LFNA27939ENN.PDF).

¹⁴⁰ Jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetav Euroopa oskuste tegevuskava: [HTTPS://EC.EUROPA.EU/SOCIAL/MAIN.JSP?CATID=1223](https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223).

¹⁴¹ COM(2020) 102 FINAL: [HTTPS://EUR-LEX.EUROPA.EU/LEGAL-CONTENT/ET/TXT/?URI=CELEX%3A52020DC0102](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102).

Ametiprofiilidest lähtuvaid oskuste vajadusi kajastavate tõendite põhjal toetavad oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad liidud riikidevahelise haridus- ja koolitussisu väljakujundamist ja pakkumist ning ka õpetamis- ja koolitusmeetodite väljatöötamist, et tagada nende kiire kasutuselevõtt piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning kujunemisjärgus elukutsete puhul.

Projektiettepanekud peaksid hõlmama jätkuõppeprogrammide kavandamist, et tegeleda tööealiste isikute kiireloomuliste vajadustega oskuste järele. Samuti peaksid projektiettepanekud hõlmama kujunemisjärgus elukutsete profiilide ja seotud kvalifikatsioonide arendamist, sh nii kutsekeskhariduses kui ka keskharidusjärgses kutsehariduses (EQFi 3.–5. tase) kui ka kolmanda taseme hariduses (EQFi 6.–8 tase). Peale selle peaksid projektiettepanekud hõlmama selliste seotud tuumõppekavade ning haridus- ja koolitusprogrammide väljatöötamist, mille alusel saab vastavaid kvalifikatsioone omandada.

Igas projektis peab partneritena osalema nii kutseharidus- ja -õppeasutusi ning kõrgkooli kui ka tööturul osalejaid. Ideaaljuhul osalevad projektides ka poliitika kujundamisega tegelevad organid, sertifitseerimisasutused, üleeuroopalised valdkondlikud ühendused ja tööstusharu esindajad.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD INNOVATSIOONIPARTNERLUSED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad **1. osa (haridus- ja ettevõtlusliidud)** projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

<p>Kes võib esitada taotluse?</p>	<p>Taotluse võib esitada iga programmiriigis seaduslikult asutatud täispartner. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.</p>
<p>Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?</p>	<p>1. osa (haridus- ja ettevõtlusliidud) raames saavad täispartnerina, seotud üksusena või assotsieerunud partnerina osaleda järgmised organisatsioonid. Need võivad olla avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud mõnes programmiriigis või partnerriigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“):</p> <ul style="list-style-type: none"> • kõrgkoolid; • kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused; • kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste võrgustikud; • väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad või suurettevõtjad (sh sotsiaalsed ettevõtted); • uurimisinstituudid; • vabaühendused; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused; • haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas tegutsevad organisatsioonid; • haridus-, koolitus- või noorteorganisatsioone või ettevõtteid esindavad vahendusorganisatsioonid; • akrediteerimis-, sertifitseerimis-, tunnustamis- ja kvalifitseerimisasutused; • kaubandus- ja tööstuskojad, kutseliidud, käsitööettevõtjate kojad; • Euroopa või riikide tasandi sotsiaalpartnerid; • haiglad või muud hoolekandenasutused, sh pikaajalise hoolduse asutused; • hariduse, koolituse või tööhõive eest vastutavad piirkondliku või riigi tasandi asutused; • tööturuasutused; • riiklikud statistikaametid; • majandusarengu asutused; • valdkondlikud või kutseliidud; • valdkondlike oskuste nõukogud; • karjääri- ja kutsenõustamist ning teabe- ja tööhõiveteenuseid osutavad asutused. <p>Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p>

Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Haridus- ja ettevõtlusliit peab hõlmama vähemalt nelja programmi riiki ning sinna peab kuuluma vähemalt kaheksa täispartnerit . Partnerluses peab osalema täispartnerina vähemalt kolm tööturul osalejat (ettevõtted või äriühingud või neid esindavad organisatsioonid, nagu kaubandus- või tööstuskojad, ametiühingud või kutseorganisatsioonid) ning vähemalt kolm haridus- ja koolitusteenuste osutajat (kutsehariduse ja -õppe või kõrghariduse valdkonnas). Igasse projektiettepanekusse peab olema täispartnerina kaasatud vähemalt üks kõrgkool ning üks kutseharidus- ja -õppeasutus.
Projekti kestus	2 või 3 aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus, 1. osa: ERASMUS-EDU-2021-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 7. septembril 2021 kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad **2. osa – (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud** – projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	Taotluse võib esitada iga programmiriigis seaduslikult asutatud täispartner. See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel.
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>2. osa – (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud – raames saavad täispartnerina, seotud üksusena või assotsieerunud partnerina osaleda järgmised organisatsioonid. Need võivad olla avaliku või erasektori organisatsioonid, mis on seaduslikult asutatud mõnes programmiriigis või partnerriigis (vt käesoleva juhendi A osa jaotis „Rahastamiskõlblikud riigid“):</p> <ul style="list-style-type: none"> • kõrgkoolid; • kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused; • kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste võrgustikud; • väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad või suurettevõtjad (sh sotsiaalsed ettevõtted); • uurimisinstituudid; • vabaühendused; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused; • haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas tegutsevad organisatsioonid; • haridus-, koolitus- või noorteorganisatsioone või ettevõtteid esindavad vahendusorganisatsioonid; • akrediteerimis-, sertifitseerimis-, tunnustamis- ja kvalifitseerimisasutused; • kaubandus- ja tööstuskojad, kutseliidud, käsitööettevõtjate kojad; • Euroopa või riikide tasandi sotsiaalpartnerid; • haiglad või muud hoolekandeadasutused, sh pikaajalise hoolduse asutused; • hariduse, koolituse või tööhõive eest vastutavad piirkondliku või riigi tasandi asutused; • tööturuasutused; • riiklikud statistikaametid; • majandusarengu asutused; • valdkondlikud või kutseliidud; • valdkondlike oskuste nõukogud; • karjääri- ja kutsenõustamist ning teabe- ja tööhõiveteenuseid osutavad asutused. <p>Programmiriigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p>

<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Oskustealase valdkondliku koostöö liit (kes viib ellu oskustealase valdkondliku koostöö kava) peab hõlmama vähemalt kaheksat programmi ja sinna peab kuuluma vähemalt 12 täispartnerit. Partnerluses peab osalema täispartnerina vähemalt viis tööturul osalejat (ettevõtted või äriühingud või neid esindavad organisatsioonid, nagu kaubandus- või tööstuskogad, ametiühingud või kutseorganisatsioonid) ning vähemalt viis haridus- ja koolitusteenuste osutajat (kutsehariduse ja -õppe või kõrghariduse valdkonnas). Igasse projektiettepanekusse peab olema täispartnerina kaasatud vähemalt üks kõrgkool ning üks kutseharidus- ja -õppeasutus.</p>
<p>Sektorid või valdkonnad</p>	<p>Euroopa uues tööstusstrateegias¹⁴² kindlakstehtud 14 tööstusökosüsteemi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. turism: sõitjatevedu ja reisieenused; hotellid, lühiajaline majutus; restoranid ja toitlustamine; üritused, teemapargid jms; 2. liikuvus, transport, autotööstus: mootorsõidukite, laevade ja rongide ning lisavarustuse tootmine; nende remont ja hooldus; kaubavedu jms; 3. lennundus ja kaitsetööstus: õhu- ja kosmosesõidukite tootmine; kaitseotstarbeline varustus ja relvad; satelliidid jms; 4. ehitustööstus: eluhoonete ja mitteiluhoonete ehitamine; teede- ja raudtee-ehitus; kommunaalrajatiste ehitamine ja tsiviilehitus; seotud tegevus jms; 5. põllumajanduslik toidutööstus: taime- ja loomakasvatus; toiduainete töötlemine; veterinaaria jms; 6. vähese CO₂ heitega energiamahukad tööstusharud: fossiilkütuste kaevandamine; rafineerimine; suure keskkonnamõjuga toodete tootmine: plastid, kemikaalid, väetised, raud ja teras, metsatööstustooted, tsement, kumm, mitteraudmetall jms; 7. tekstiilitööstus: tekstiilide, rõivaste, jalatsite, naha, ehete jms tootmine; 8. kultuuri- ja loometööstus: ajalehed, raamatud ja perioodikaväljaanded; filmid, videod ja televisioon; raadio ja muusika jms; 9. digivaldkond: telekommunikatsioon; tarkvara ja programmeerimine; veebiportaalid; arvutite ja lisaseadmete tootmine; 10. taastuenergia: elektrimootorid, mootorid ja turbiinid; elektrienergia tootmine; gaasi tootmine ja jaotamine; 11. elektroonika: elektroonikatootmine jms; 12. jaekaubandus: jaemüük; hulgimüük otse tarbijatele jms; 13. lähedus ja sotsiaalmajandus: sotsiaalse mõju nimel tegutsevad sotsiaalsed ettevõtted, ühendused ja ühingud jms;

¹⁴² COM(2020) 102 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0102>.

	<p>14. tervishoid: ravimid ja meditsiiniseadmed; haiglad, hooldekodud, hoolekandeesutused jms.</p> <p>Liidud peavad projektiettepaneku jaoks valima ühe tööstusökosüsteemi, millele projektis keskendutakse. Iga tööstusökosüsteemi kohta saab välja valida üksnes ühe projektiettepaneku. Projekt võib olla seotud ökosüsteemiga, mida ei käsitleta üheski käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava projektis, või ökosüsteemiga, millel puhul on selline projekt juba käimas. Viimasel juhul peab projektiettepanek olema seotud valdkondadega, mida käimasolev(ad) oskustealase valdkondliku koostöö kava projekt(id)¹⁴³ ei hõlma.</p>
Projekti kestus	4 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus, 2. osa: ERASMUS-EDU-2021-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 7. septembril 2021 kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetluste kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Iga liit viib ellu terviklikku, ulatuslikku ja mitmekesist valikut omavahel seotud tegevustest, mille eesmärk on edendada innovatsiooni kõrghariduses, kutsehariduses ja -õppes ning ettevõtetes (sh suur-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ja sotsiaalsed ettevõtted) ning laiemas sotsiaal-majanduslikus keskkonnas.

1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud

Toetatavad tegevused hõlmavad järgmist.

Innovatsiooni edendamine

- Uute õpi- ja õpetamismeetodite ühine väljatöötamine (uued valdkonnaülesed õppekavad, õppijakeskne ning tõeliselt probleemipõhine õpetamine ja õppimine, mikrovalifikatsioonitunnistuste laialdasem kasutamine);
- täienduskoolituse programmide ja tegevuste väljatöötamine ja katsetamine ettevõtetes ja koostöös ettevõtetega;
- lahenduste väljatöötamine ja katsetamine, et vastata tungivatele sotsiaalsetele vajadustele, mis mõjutavad ennekõike haavatavaid elanikkonnarühmi ja millele turg lahendusi ei paku; tegelemine keerukate ühiskondlike küsimustega ning muutustega hoiakutes ja väärtustes, strateegiates ja poliitikasuundades, organisatsioonilistes struktuurides ja protsessides ning rakendussüsteemides ja -teenustes;
- keerulistele küsimustele lahenduste väljatöötamine, toote- ja protsessiinnovatsioon (üliõpilaste, õppejõudude ja praktikute koostöös).

¹⁴³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en>.

Algatusvõime, ettevõtliku mõtteviisi, ettevõtlikkuspädevuse ja ettevõtlusoskuste arendamine

- Koostöös ettevõtetega selliste uute õpetamismeetodite ja õpivahendite väljatöötamine, mis hõlmavad valdkonnaüleste oskuste omandamist ja rakendamist kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe programmides, et suurendada töölalast konkurentsivõimet ja loovust ning luua uusi karjäärivõimalusi;
- erialal, õppekavas, kursusel jne igal võimalusel algatusvõime ja ettevõtlikkuse edendamine, et anda üliõpilastele, õppejõududele, teadlastele ja muudele töötajatele pädevus, oskused ja motivatsioon arendada algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi, et nad oleksid võimelised lahendama mitmesuguseid haridus-, töö- ja eraelus ette tulevaid probleeme;
- uute õpivõimaluste loomine praktiliste kogemuste ning algatusvõime, ettevõtlikkuspädevuse ja ettevõtlusoskuste rakendamise kaudu; see võib hõlmata uute teenuste, toodete ja prototüüpide ning idu- ja võrsefirmade loomist või selleni viia;
- õppijakesksete lähenemisviiside kasutuselevõtt, võimaldades õppijatel kujundada oma haridusteed vastavalt vajadustele.

Teadmiste liikumise ja vahetamise elavdamine kõrgkoolide, kutsehariduse ja -õppeasutuste, ettevõtete ja teadlaste vahel

- Kaasavate ja omavahel seotud kõrgharidussüsteemide, kutsehariduse ja -õppe süsteemide ning ettevõtete loomine, tuginedes vastastikusele usaldusele, piiriülesele tunnustamisele ja sertifitseerimisele ning paindlikule liikumisele kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse vahel, ning õppijate ja töötajate õpirände edendamine;
- ettevõtetes toimuv õpiposiõpe ja õpitava erialaga seotud muu tegevus, mis on täielikult lõimitud õppekavasse ning mille tulemusi tunnustatakse ja hinnatakse ainepunktidega; partnerlused innovaatiliste meetmete katsetamiseks ja kontrollimiseks; üliõpilaste, teadlaste, õppejõudude ja ettevõtete töötajate piiratud kestusega vahetused; ettevõtete töötajate motiveerimine, et kaasata neid õpetamise ja teadustegevusse; teadusandmete analüüs.

Vastupanuvõimega seotud turuvajaduste ja kujunemisjärgus elukutsete kindlakstegemine

- Turuvajaduste ja kujunemisjärgus elukutsete kindlakstegemine (nõudluspoolel), igal tasandil süsteemide kohandamine, et need vastaksid tööturu vajadustele (pakkumispoolel); kõrg- ja kutseharidusteenuste osutamise kohandamine oskuste vajadustega, arendades välja ja võttes kasutusele riikidevahelisi valdkondlikke õppekavasid, mis hõlmaksid tööloppimist;
- selliste oskuste kindlakstegemine, mida on vaja keerukate ühiskondlike küsimuste (nt kliimamuutused, tervishoiuküsimused) lahendamiseks ning ühiskonna ja kogukonna vastupanuvõime suurendamiseks; selleks peavad kõrgkoolid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused muu hulgas tegema koostööd riigi, piirkonna ja kohalike ametiasutustega ning erasektoriga, et aidata piirkondades kavandada ja ellu viia aruka spetsialiseerumise strateegiaid;
- toetuse pakkumine selleks, et vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele nii vastupanuvõime suurendamiseks kui ka turuvajaduste täitmiseks.

2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud

Rakendada tuleb alljärgnevat tegevusi.

Oskustealase valdkondliku koostöö strateegilise lähenemisviisi väljatöötamine

- Oskuste arendamise eesmärgil jätkusuutliku koostöö algatamine tööstusharu peamiste sidusrühmade, sh sotsiaalpartnerite, haridus- ja koolitusteenuste osutajate ning avaliku sektori asutuste vahel (riigi ja

piirkondlikul tasandil). Samuti on projekti eesmärk luua koostöosuhteid konkreetse tööstusökosüsteemi kogu väärtusahelas tegutsevate suurettevõtjate ning mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) vahel.

- Järjepidev oskuste prognoosimine: kõigi asjaomaste ELi, riigi ja/või piirkondliku tasandi kvalitatiivsete tõendite ning kvantitatiivsete andmete esitamine lingitud avatud andmevormingus; ühise meetodika väljatöötamine selleks, et prognoosida tulevasi oskuste vajadusi, samuti jälgida edusamme (aastapõhiselt) ning oskuste nõudluse ja pakkumise arengut tulevikusuundade usaldusväärsete stsenaariumide alusel, lähtudes ELi oskuste ülevaatest ning tööst, mida on teinud OECD, Maailma Majandusfoorum ja olemasolevad valdkondlike oskuste ühendused (kui see on asjakohane).
- Valdkonnas/ökosüsteemis juba olemasolevate täiendus- ja ümberõpet toetavate (tööstuse ning avaliku ja erasektori sidusrühmade pakutavate) meetmete kaardistamine ning kindlakstegemine, mis meetmeid saaks väärtusahelates tegutsevate ettevõtjate toetamiseks laiendada.
- Oskuste prognoosimise põhjal tööstusökosüsteemi oskuste strateegia väljatöötamine, mis hõlmab prioriteetseid meetmeid, et toetada tööstusökosüsteemi tööjõu ning valdkonda potentsiaalselt suunduvate (nt majanduslikult mitteaktiivsete) isikute ümber- ja täiendusõppega seotud eesmärkide saavutamist. Strateegias tuleks täpsustada, kuidas võivad töökohti ja oskuste vajadusi mõjutada tööstusökosüsteemi peamised suundumused, näiteks üleilmne, ühiskondlik ja tehnoloogia areng. Selles tuleks kirjeldada eeldatavat ajakava ning pöörata erilist tähelepanu digitehnoloogia ja peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate mõjule. Strateegias tuleks teha kindlaks ja määratleda elukutsed ja seotud oskused, mis valdkonnas tõenäoliselt välja kujunevad (st täiesti uued elukutsed ja oskused). Samuti tuleks kindlaks teha peamised tööstusharu osalejad ja sidusrühmad, kes peaksid strateegia elluviimisel osalema. See strateegia peaks olema projekti üks esimesi põhiväljundeid – selles tuleb selgelt kirjeldada tegevusi ja vahe-eesmärke, esitada konkreetselt määratletud väljundid ning määrata kindlaks konkreetsed prioriteetsed meetmed, mis võimaldaksid nende kujunemisjärgus elukutsete puhul ühitada tulevast oskuste nõudlust ja pakkumist. Sellest strateegiast tuleks juhinduda oskuste pakti raames partnerluse loomisel.
- Vajaduse korral tagamine, et projekti tulemused on kättesaadavad avatud andmevormingus, et neid saaks kasutada ELi oskuste ülevaates ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) tarbeks.
- Asjaomaste ELi, riigi ja/või piirkondliku tasandi kvalitatiivsete tõendite ning kvantitatiivsete andmete esitamine lingitud avatud andmevormingus.

Sektori tasandil kokkulepitud Euroopa tuumõppekavade ja koolitusprogrammide väljatöötamine

➤ *Esimesel tegevuste elluviimise aastal (reageerimismeetmed)*

Eespool kirjeldatud meetmete kõrval tuleks kõigis projektides kiiremas korras **tegeleda sellega, et täita tööstusökosüsteemi elukutsete puhul selliseid kiireloomulisi oskuste vajadusi, mis on tekkinud COVID-19 kriisi tõttu ning on seotud digi- ja rohepöördega** (projektiettepanekus tuleb esitada vastavad tõendid); selleks tuleks:

- lähtuda oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoril põhinevatest ametiprofiilidest ning kehtivatest pädevusraamistikest¹⁴⁴ (kui need on olemas);

---

¹⁴⁴ Nt Euroopa kodanike digipädevuse raamistik, ettevõtlikkuspädevuse raamistik ja Euroopa IKT-kompetentside raamistik (e-CF).

- töötada välja jätku-kutseõppe õppekavasid, et võimaldada tööjõu täiendus- ja ümberõpet innovatiivse põimõppe ja tööloppimise abil;
- tagada uute koolitusprogrammide sisu ja pakkumise hea kvaliteet, kohaldades kvaliteedi tagamise meetodeid kooskõlas Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikuga ning Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suunistega;
- tagada koolitusprogrammide kiire kasutuselevõtt ja kasutamine, teavitades peamisi tööstusökosüsteemi väärtusahelas osalejaid, kutsehariduse tipptaseme keskus, ¹⁴⁵ aruka spetsialiseerumise strateegiaid rakendavaid piirkondi, ¹⁴⁶ Euroopa klasterpartnerlusi ¹⁴⁷ ning vastavas tööstusökosüsteemis tegutsevaid Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) ¹⁴⁸ teadmis- ja innovaatikakogukondi.

➤ **Projekti kestel (ennetavad meetmed)**

Seejärel tuleks projektides keskenduda **kujunemisyrgus elukutsete profiilide koolitussisu väljatöötamisele**:

- uute kutsehariduse ja -õppe moodulõppekavade, seonduvate esmakutseõppe kvalifikatsioonide (riiklikesse haridus- ja koolitussüsteemidesse lõimitavad terviklikud õppekavad) ning tööealise elanikkonna täiendus- või ümberõpet võimaldavate jätku-kutseõppe õppekavade (moodulõpe oskustega seotud tekkivate vajadustega arvestamiseks) väljatöötamine, võttes arvesse konkreetse majandussektori tööstusökosüsteemi kujunemisyrgus elukutsete profiilide puhul kindlaks tehtud oskuste vajadusi;
- need õppekavad ja koolitusprogrammid koosnevad Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF) / riiklikele kvalifikatsiooniraamistikele vastavate ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoril (ESCO) põhinevate õpiväljundite ühikutest; õppekavad peaksid võimaldama omandada töökohapõhiseid oskusi, ent ka võtmepädevusi, ¹⁴⁹ sealhulgas eeskätt valdkonnaülesed oskused ja STEAM-erialade oskused ¹⁵⁰;
- uude koolitussisusse tööloppimise perioodide lisamine, sh andes õppijatele võimaluse rakendada teadmisi tegelikes tööoludes, ning võimaluse korral riikidevaheliste õpikogemuste võimaldamine;
- uue koolitussisu kvaliteedijuhtimine, rakendades kas Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku (EQAVET) ning Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suuniste (ESG) kohaseid kvaliteedi tagamise põhimõtteid või kasutades juba olemasolevaid kvaliteedi tagamise süsteeme, mis peaksid siiski olema kooskõlas EQAVETi ja ESGga;
- asjaomaste valdkondlike kvalifikatsioonide (sh riikidevahelised ühisprogrammid, mida pakuvad mitu haridus- ja koolitusteenuste osutajat) edendamine, et lihtsustada piiriülest sertifitseerimist ning luua vastastikust usaldust, aidates suurendada õppijate ja spetsialistide õpirännet sektoris.

Tuumõppekavade ja koolitusprogrammide elluviimine

- Meetodite väljatöötamine mitmesuguste sihtrühmade jaoks kohandatud õppekavade ja koolitusprogrammide elluviimiseks, kasutades uuenduslikku lähenemisviisi õpetamisele ja õppimisele, mis hõlmaks ka tööloppimist,

¹⁴⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501&langId=et>.

¹⁴⁶ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>.

¹⁴⁷ <https://www.clustercollaboration.eu>.

¹⁴⁸ <https://eit.europa.eu/>.

¹⁴⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_2018.189.01.0001.01.EST&toc=OJ%3AC%3A2018%3A189%3ATOC.

¹⁵⁰ LOODUSTEADUSED, TEHNOLOOGIA, INSENERITEADUSED, KUNSTID JA MATEMAATIKA.

IKT kasutamist (nt põimõpe, simulaatorid, liitreaalsus jne), virtuaalse/lõimitud õpirände lahendusi õppijatele ja töötajatele ning avatud õppematerjale (nt õpe tehisintellekti toel, MOOCid¹⁵¹);

- meetmete väljatöötamine kutsealaste teadmiste põlvkondadevahelise ülemineku lihtsustamiseks;
- kirjeldamine, kuidas saab hindamismetoodikat ja -toiminguid kasutada kõigi õpivormide, sealhulgas tööloppimise puhul, ning varem omandatud oskuste ja pädevuste valideerimise lihtsustamiseks;
- töövõimaluste pakkujatega (nt tööandjad avalikust ja erasektorist ning tööturuasutused) suhtlemine, et viia neid kokku kursuse lõpetanutega, kasutades varasemaid ja uusi kontakte oskuste prognoosimise etapis kindlaks tehtud osalejatega oskuste nõudluse poolelt;
- asjakohaste meetmete kindlakstegemine õppijate jälgimiseks pärast kursuse lõppu, et pakkuda tagasisideahelat¹⁵²; need jälgimis- ja tagasisidesüsteemid võivad põhineda ettevõtjatel, õppijatelt/töötajatelt, avalikest teabeallikatest ja tööturu sidusrühmadelt saadud teabel;
- sobivate meetmete väljapakumine uute või kohandatud kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse õppekavade ja kvalifikatsioonide ametlikuks tunnustamiseks partnerite asukohariikides ja asjaomases tööstusökosüsteemis.

Pikaajalise tegevuskava väljatöötamine projektitulemuste järkjärguliseks kasutuselevõtuks pärast projekti lõppu

- See kava põhineb haridus- ja koolitusteenuste osutajate, peamiste tööstusharu sidusrühmade ja (piirkondlike või riigi tasandi) ametiasutuste asjakohase tasandi püsival partnerlusel, et hõlbustada/tugevdada oskuste pakti raames eri sidusrühmi koondavaid oskustealaseid partnerlusi tööjõu ümber- ja täiendusõppe toetamiseks. See peaks hõlmama sobivate juhtimisstruktuuride kindlakstegemist ning laienemisvõimaluste ja rahalise jätkusuutlikkuse kavasad.
- **KAVAGA TULEB ETTE NÄHA TULEMUSTE PIISAV NÄHTAVUS JA ULATUSLIK LEVITAMINE, SEALHULGAS ELI JA RIIGI/PIIRKONDLIKUL POLIITILISEL TASANDIL, NING SEE PEAB SISALDAMA ÜKSIKASJALIKKU TEAVET SELLE KOHTA, KUIDAS TULEMUSED RIIGI JA/VÕI PIIRKONDLIKUL TASANDIL KOOSTÖÖS ASJAOMASTE AMETIASUTUSTEGA KASUTUSELE VÕETAKSE.**
- **KAVAS TULEB KIRJELDADA, KUIDAS KAVATSETAKSE PROJEKTITULEMUSI (EESKÄTT OSKUSTE PROGNOOSID, OSKUSTE STRATEEGIA JA KOOLITUSPROGRAMMID) PÄRAST 4-AASTAST PROJEKTIPERIOODI AJAKOHASTADA, SEALHULGAS TULEB ETTE NÄHA EDASISED RAHASTAMISALLIKAD.**
- **KAVAS TULEB OSUTADA SELLELE, KUIDAS SAAB OSKUSTE STRATEEGIAID TOETADA ELI RAHASTAMISVÕIMALUSTE (NT TAASTE- JA VASTUPIDAVUSRAHASTU, ELI MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021–2027, SH EUROOPA STRUKTUURIFONDID, PROGRAMMID „INVESTEU“ JA „ERASMUS+“), SAMUTI ERASEKTORI INVESTEERINGUTE JA RIIKLIKU/PIIRKONDLIKU RAHASTAMISE ABIL.** Seejuures tuleks arvesse võtta aruka spetsialiseerumise strateegiaid, Euroopa klasterpartnerlusi, kutsehariduse tiptaseme keskuste platvorme ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi innovaatikakogukondi.

Mõlemad osad (1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud; 2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud)

¹⁵¹ MOOC on laialt avatud e-õppe kursus, kus võib osaleda piiramatul arvul osalejaid ja mis on veebis avatud juurdepääsuga. Lisaks tavapärasele õppematerjalidele, nagu filmitud loengud, lugemismaterjal ja probleemide lahendamise töölehed, pakuvad paljud MOOCid interaktiivseid kasutajafoorumeid, et toetada kogukondlikku suhtlust üliõpilaste, õppejõudude ja õppeassistentide vahel.

¹⁵² Vt keskpika ajavahemiku 2. eesmärk (MTD2) 2015. aastal Riias vastu võetud järeldustes: [HTTPS://OP.EUROPA.EU/EN/PUBLICATION-DETAIL/-/PUBLICATION/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/LANGUAGE-EN.](https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/language-en)

Innovatsiooniliidud peavad võimaluse korral alati kasutama kogu ELi hõlmavaid tööriistu ja vahendeid nagu EQF, ESCO, Europass, EQAVET ja ESG.

Selleks et katsetada uusi õppekavasid või uusi õpi- ja õppemeetodeid, võivad innovatsiooniliidud korraldada õppijate, õppejõudude, teadlaste ja töötajate õpirändetegevust, kui see toetab/täiendab partnerluse põhitegevust ja annab lisaväärtust projekti eesmärkide saavutamisel.

OODATAV MÕJU

Innovatsiooniliidud põhinevad strateegilisel ja jätkusuutlikul koostööl kutseharidus- ja -õppeasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel, kes töötavad ühiselt selle nimel, et suurendada Euroopa innovatsioonisuutlikkust. Selliste partnerlustega tugevdatakse märkimisväärselt kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe sünergiaid, et edendada innovatsiooni, uusi oskusi, algatusvõimet ja ettevõtlikku mõtteviisi. Kõrgkoolide, kutseharidus- ja -õppeasutuste ning ettevõtete vahel sõlmitud liitumised oodatakse, et need aitavad välja kujundada piirkondlike ökosüsteeme ja annavad tööloppimise lõimimisega vahetu väärtusliku panuse majandusse. Kui ülikoolidel on teaduslikud teadmised ja andmed, mis võimaldavad neil anda otsese sisendi väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning toetada seeläbi kohalikku majandust, siis kutseharidust ja -õpet pakuvad asutused pakuvad ettevõtete jaoks vajalikke oskusi ja kiirendavad sellega kohalikku majanduskasvu.

Laiemalt oodatakse innovatsiooniliitumist panust ühiskondlike ja majanduslike probleemide lahendamisse nii hariduses kui ka tööhõives, pidades silmas selliseid olulisi valdkondi nagu innovatsioon, oskuste pakkumine, kliimamuutused, keskkonnasäästlik majandus, demograafilised muutused, digipööre ja tehisintellekt. Eeliseid annab ka koostöö suurettevõtjatega. Innovatsiooniliidud keskenduvad kodanike vajadustele ja kiirendavad kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe ajakohastamist.

Oskuste paktiga luuakse raamistik uue oskuste tegevuskava teiste meetmete elluviimiseks, ent ka innovatsiooniliitude projektitulemuste levitamiseks ja ärakasutamiseks. Eeskätt kasutatakse oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivate liitude töötulemusi ulatuslike valdkondlike partnerluste loomiseks oskuste pakti alusel.

Peale selle aitavad liidud ellu viia teatist ELi uue kõrghariduse tegevuskava kohta¹⁵³ ning aitavad kaasa Euroopa haridusruumi loomisele¹⁵⁴. Samuti aidatakse nendega ellu viia ELi tööstusstrateegiat ja VKEde strateegiat (2021).

Innovatsiooniliitudes võetakse meetme üldpõhimõtetenärvesse ka kestliku arengu tegevuskava (aastani 2030) kestliku arengu eesmärged¹⁵⁵ ja Pariisi deklaratsiooni kliimamuutuste kohta,¹⁵⁶ aidates sellega Euroopa Komisjonil viia ellu uut rohelist kokkulepet¹⁵⁷ ja Euroopa majanduse taastekava¹⁵⁸.

Innovatsiooniliitumised on eelduste kohaselt üksikisiku, organisatsiooni ja süsteemi tasandil lühiajaline ja pikaajaline mõju laiemale sidusrühmade ringile. See mõju kestab eeldatavalt ka pärast projekti lõppemist ja ulatub partnerlustesse kaasatud organisatsioonidest kaugemale. Eeldatakse partnerlussuhete ja tegevuste jätkumist. Seepärast ei tohiks

---

¹⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247>.

¹⁵⁴ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_et.

¹⁵⁵ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

¹⁵⁶ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>.

¹⁵⁷ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf.

¹⁵⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_et.

tulemused/väljundid olla eraldiseisvad, vaid peaksid olema seotud olemasolevate ettevõtmiste, kavade, projektide, platvormide, tegevuskohtadega jms või nendesse lõimitud.

HINDAMISKRITEERIUMID

1. osa projektide (innovatsiooniliidud) suhtes kohaldatakse järgmisi hindamiskriteeriume.

<p style="text-align: center;">Projekti asjakohasus</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos ELi poliitika ja algatustega: projektiettepanekus võetakse arvesse Euroopa eesmäärke kutsehariduse ja -õppe ning kõrghariduse valdkonnas ja sellega aidatakse neid saavutada; projektiettepanekus võetakse arvesse olemasolevaid oskuste arendamise ELi vahendeid ja algatusi ning sellega aidatakse neid nähtavaks muuta. • Eesmärk: projektiettepanek on meetme eesmäärke ja prioriteete silmas pidades asjakohane. • Kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil; need on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi. • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib projektipõhiste innovaatiliste tulemuste ja lahendusteni. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud projekti riikidevahelisuse ja võimaliku ülekantavusega loodavat lisaväärtust. • Haridus- ja koolitusvaldkonna esindatus: liitu kaasatud partnerid esindavad piisaval määral haridus- ja koolitusteenuste osutajaid. • Digioskused: projektiettepanekuga on ette nähtud digioskuste lõimimine ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili koolitussisusse. • Roheoskused: projektiettepanekuga on ette nähtud ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele üleminekuga seotud oskuste lõimimine ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili koolitussisusse. • Vastupanuvõimega seotud oskused: mil määral hõlmab projektiettepanek oskusi, mis on seotud kohanemisvõime, muutuste juhtimise ja üksteisest kogukonnana hoolimisega.
<p style="text-align: center;">Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projekti üldise ülesehitusega on tagatud projekti eesmärkide, meetodika ning kavandatava tegevuse ja eelarve kokkusobivus; projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest tegevustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki etappe (ettevalmistamine, elluviimine, kasutamine, seire, hindamine ja tulemuste levitamine). • Metoodika: projektis kavatakse võimaluse korral kasutada oskuste ja elukutsetega seotud ELi vahendeid, nagu EQF, ESCO, Europass, EQAVET ja ESG. • Projekti juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtjad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. • Kvalifikatsioonide tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet: kooskõlas Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahenditega, sh mikrokvalifikatsioonitunnistuste puhul. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdihindang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdihindamise protsessid. Liidu tööprogramm sisaldab projekti elluviimise keskpäigas ja lõpus tehtavat sõltumatut välist kvaliteedihindamist.

<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: partnerluse koosseis on kooskõlas meetme ja projekti eesmärkidega; kaasatud on sobiv koostlus asjaomastest organisatsioonidest, sh kutseharidus- ja -õppeasutused, kõrgkoolid ja ettevõtted, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks; liitu on kaasatud partnerid, kes esindavad piisaval määral asjaomast sektorit või sektoriteülest lähenemisviisi. • Pühendumus: partnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja vastastikku täiendav; vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks. Konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, konfliktide lahendamine, otsustusprotsess ja teabevahetus. • Tasu: liit annab igale partnerorganisatsioonile selget lisaväärtust ja kasu. • Partnerriikide kaasamine: (kui see on asjakohane) osalevate organisatsioonide kaasamine partnerriikidest annab liidule olulist lisaväärtust.
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus näitlikustatakse, kuidas partnerid ja teised sidusrühmad kasutavad liidu töö tulemusi. Selles on ette nähtud vahendid, mille abil mõõta kasutamise määra projekti kestel ja pärast selle lõppu. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekuga on ette nähtud selge tegevuskava tulemuste levitamiseks ning see hõlmab sobivaid tegevusi (koos ajakavaga), vahendeid ja kanaleid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt sidusrühmadeni ja projektis mitteosalevate sihtrühmadeni. • Mõju: projektiettepanekus on välja toodud projekti sotsiaalne ja majanduslik olulisus ning projekti mõjuala. Projekt tagab kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil mõju sihtrühmadele ja asjaomastele sidusrühmadele, kellel on oluline roll asjaomases majandussektoris, sh hariduses ja koolituses. See hõlmab meetmeid ning ka eesmärke ja näitajaid, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat (nii lühi- kui ka pikaajalist) mõju. • Avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid. • Jätkusuutlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas töötatakse välja tegevuskava projektitulemuste kasutuselevõtuks riigi ja piirkondlikul tasandil. Projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja kindlakstehtud rahastamisallikaid (Euroopa, riigi ja erasektori tasandil) selle tagamiseks, et saavutatud tulemused ja kasutegurid püsiksid ka pärast projekti lõppu.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 13 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, 16 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“, 13 punkti kategoorias „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ning 11 punkti kategoorias „Mõju“.

Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

2. osa projektide ((oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud)
 suhtes kohaldatakse järgmisi hindamiskriteeriume.

<p style="text-align: center;">Projekti asjakohasus</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seos ELi poliitika ja algatustega: projektiettepanekus võetakse arvesse kõrghariduse ning kutsehariduse ja -õppe valdkonna Euroopa tasandi eesmärgid ning valitud tööstusökosüsteemi suhtes asjakohase valdkondliku ELi poliitika eesmärgid ning projektiga aidatakse kaasa nende eesmärkide saavutamisele, samuti aidatakse sellega kaasa oskuste pakti ja Euroopa oskuste tegevuskava elluviimisele ning nähakse ette ELi töövahendite kasutamine. Kui projektiettepanekus keskendutakse tööstusökosüsteemile, mille puhul on mõni oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projekt juba käimas, peab ettepanekul olema selge täiendav mõõde, st see peab hõlmama selgelt erinevat valdkonda, ning täpsustada tuleb, millistel käimasoleva(te) projekti(de) tulemustel see põhineb. Projektide ulatus, väljundid ja tegevused ei tohi kattuda. Samaväärse kvaliteediga projektiettepanekute puhul eelistatakse ettepanekut, mis hõlmab sellist ökosüsteemi või ökosüsteemi osa, mida ei käsitleta üheski käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projektis. • Eesmärk: projektiettepanek on meetme eesmärgid ja prioriteete silmas pidades asjakohane. Eeskätt nähakse projektiettepanekus ette äärmiselt oluliste ametiprofiilide väljatöötamine kujunemisjärgus elukutsete puhul ning seotud kvalifikatsioonide väljatöötamine õpiväljundite ühikutena nii EQFi 3.–5. tasemel kui ka 6.–8. tasemel. Projektiettepanek hõlmab seotud haridus- ja koolitusprogrammide väljatöötamist, katsetamist ja esialgset pakkumist; need programmid kavandatakse ja viiakse ellu moodulõppel põhinevate paindlike ja juurdepääsetavate õpivõimaluste kaudu, võttes arvesse varem omandatud oskuste valideerimist. • Kokkusobivus: eesmärgid põhinevad põhjalikul vajaduste analüüsil; need on selgelt määratletud ja realistlikud ning neis on käsitletud osalevate organisatsioonide ja meetme jaoks olulisi küsimusi. • Innovatsioon: projektiettepanekus on arvesse võetud tänapäevaseid meetodeid ja töövõtteid ning see viib uuenduslike tulemuste ja lahendusteni. • Euroopa lisaväärtus: projektiettepanekus on selgelt esile toodud projekti riikidevahelisuse kaudu loodav lisaväärtus. • Haridus- ja koolitusvaldkonna esindatus: liitu kaasatud partnerid esindavad piisaval määral haridus- ja koolitusteenuste osutajaid. • Sektori/valdkonna esindatus: liitu kaasatud partnerid esindavad piisaval määral asjaomast sektorit või tööstusökosüsteemi. • Digitehnoloogia ja peamine progressi võimaldav tehnoloogia, sh tehisintellektialased oskused: projektiettepanekus käsitletakse neid oskusi ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili puhul. • Roheoskused: projektiettepanekuga on ette nähtud ring- ja keskkonnasäästlikumale majandusele üleminekuga seotud oskuste lõimimine ühe või mitme omavahel seotud ametiprofiili koolitussisusse.
--	---

<p style="text-align: center;">Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sidusus: projektiettepanek sisaldab ühtset ja laiaulatuslikku valikut sobivatest, konkreetsetest ja praktilistest tegevustest, mis võimaldavad täita kindlakstehtud vajadusi ja saavutada oodatavaid tulemusi. • Ülesehitus: tööprogramm on selge ja arusaadav ning hõlmab kõiki etappe (ettevalmistamine, elluviimine, kasutamine, seire, hindamine ja tulemuste levitamine). • Metoodika: projektis kavatakse võimaluse korral kasutada oskuste ja elukutsetega seotud ELi vahendeid, nagu EQF, ESCO, Europass, EQAVET ja ESG. • Projekti juhtimine: projektiettepanekus on ette nähtud põhjalik juhtimiskord; tähtsajad, korraldus, ülesanded ja vastutus on selgelt kindlaks määratud ning realistlikud; projektiettepanekus on iga tegevuse jaoks ette nähtud piisavad ressursid. • Töökava: töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad tööpakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele. • Kvalifikatsioonide tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet: kooskõlas Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahenditega. • Eelarve: eelarves on ette nähtud edu tagamiseks vajalikud eelarvevahendid, mis ei ole ei liiga suured ega liiga väikesed ning on proportsionaalsed projekti mahuga; projektiettepanekus, milles keskendutakse mõnes käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projektis juba käsitletavale tööstusökosüsteemile, tuleb esitada eelarve, millest on selgelt näha, et välistatud on topeltrahastamine, sest projektiga täiendatakse käimasolevas projektis tehtud tööd ja lähtutakse sellest. • Finants- ja kvaliteedikontroll: kontrollimeetmete (pidev kvaliteedi hindamine, vastastikune eksperdihinnang, võrdlusanalüüsid jne) ja kvaliteedinäitajatega on tagatud projekti elluviimise kvaliteet ja kulutõhusus. Projektiettepanekus on selgelt esitatud projektiga seotud probleemid/riskid ja selles on asjakohaselt käsitletud leevendusmeetmeid. Projekti lahutamatu osana on kavandatud eksperdihindamise protsessid. Liidu tööprogramm sisaldab projekti elluviimise keskepaigas ja lõpus tehtavat sõltumatut välist kvaliteedihindamist.
<p style="text-align: center;">Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koosseis: partnerluse koosseis on kooskõlas meetme ja projekti eesmärkidega; kaasatud on sobiv koostöö asjaomastest organisatsioonidest, sh kutseharidus- ja -õppeasutused, kõrgkoolid ja ettevõtted, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks. Liit tagab kogu sektori küllaldase esindatuse: projektiettepanekus on veenvalt kirjeldatud asjaomases tööstusökosüsteemis tegutsevate ning riigi ja Euroopa tasandi partnerite esinduslikkust ja pädevust. Väga asjakohased on projektiettepanekud, mis hõlmavad Euroopa ja/või asjaomaste riikide sotsiaalpartneriteid. Asjaomaste partnerite geograafiline haare ja esinduslikkus liitu kaasatud programmiriikides ja piirkondades peaks olema selline, et liidul oleks kaasatud riikides ja piirkondades suur rakendamissuutlikkus (nt Euroopa valdkondlike organisatsioonide ja/või Euroopa sotsiaalpartnerite osalemise kaudu). • Pühendumus: partnerite panus on märkimisväärne, asjakohane ja vastastikku täiendav; vastutuse ja ülesannete jagunemine on selge ja asjakohane ning väljendab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ja aktiivset osalemist oma eripädevuse ja suutlikkuse piires. • Ülesanded: koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkonnas tegevuse eestvedajaks. Konkreetsete ülesannete jagamisel on aluseks võetud iga partneri spetsiifiline oskusteave. • Koostöö/meeskonnavaim: projektiettepanekus on kavandatud tõhus mehhanism, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade sujuv koordineerimine, otsustusprotsess ja teabevahetus. • Tasu: liit annab igale partnerorganisatsioonile selget lisaväärtust ja kasu. • Partnerriikide kaasamine: (kui see on asjakohane) osalevate organisatsioonide kaasamine partnerriikidest annab liidule olulist lisaväärtust.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> • Tulemuste kasutamine: projektiettepanekus näitlikustatakse, kuidas liidu töö tulemused osalevates riikides vastavalt oskuste pakti eesmärkidele kasutusele võetakse. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekus on esitatud selge kava tulemuste levitamiseks ning asjakohased tegevused, ajakava, vahendid ja kanalid selleks, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks tõhusalt sidusrühmadeni. • Mõju: projektiettepanekus on välja toodud projekti sotsiaalne ja majanduslik olulisus ning projekti mõjuala. Projekt tagab kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil mõju sihtrühmadele ja asjaomastele sidusrühmadele, kellel on oluline roll asjaomases majandussektoris, sh hariduses ja koolituses, näiteks oskuste paktiga ühinenud sidusrühmad. See hõlmab meetmeid ning ka eesmärke ja näitajaid, et jälgida edusamme ja hinnata oodatavat (nii lühi- kui ka pikaajalist) mõju. • Avatud juurdepääs: kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus seda, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu ja lingitud avatud andmevormingus vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid. • Jätkusuutlikkus: projektiettepanekus on selgitatud, kuidas töötatakse välja tegevuskava projektitulemuste kasutuselevõtuks riigi ja piirkondlikul tasandil. Projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja kindlakstehtud rahastamisallikaid (Euroopa, riigi ja erasektori tasandil) selle tagamiseks, et liidu saavutatud tulemused ja kasutegurid püsiks ka pärast projekti lõppu.
---	--

2. osa raames on võimalik rahastada ainult ühte projektiettepanekut ökosüsteemi kohta.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **70 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinumtaseme: vähemalt 13 punkti kategoorias „Projekti asjakohasus“, 16 punkti kategoorias „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“, 13 punkti kategoorias „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ning 11 punkti kategoorias „Mõju“.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

Eli toetuse maksimumsummad projekti kohta on alljärgnevad.

- **1. osa: haridus- ja ettevõtlusliidud**
  - 1 miljon eurot (**kaheaastane** projekt)
  - 1,5 miljonit eurot (**kolmeaastane** projekt)
- **2. osa: (oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viivad) oskustealase valdkondliku koostöö liidud**
  - **4 miljonit eurot (neljaaastane projekt)** – iga tööstusökosüsteemi kohta saab välja valida üksnes ühe projektiettepaneku. Samaväärse kvaliteediga projektiettepanekute puhul eelistatakse ettepanekut, mis hõlmab sellist ökosüsteemi, mida ei käsitleta üheski käimasolevas oskustealase valdkondliku koostöö kava ellu viiva liidu projektis.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevat nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvehendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

SUUTLIKKUSE SUURENDAMINE NOORTEVALDKONNAS

Suutlikkuse suurendamise projektid on rahvusvahelised koostööprojektid, mis põhinevad programmi- ja partnerriikides noortevaldkonnas tegutsevate organisatsioonide mitmepoolsel partnerlusel. Nende eesmärk on toetada rahvusvahelist koostööd ja poliitikadialoogi noorte ja mitteformaalse õppe valdkonnas ning seeläbi soodustada noorteorganisatsioonide ja noorte jätkusuutlikku sotsiaal-majanduslikku arengut ja heaolu.

MEETME EESMÄRGID

Meetme eesmärgid on järgmised:

- suurendada noortega väljaspool formaalõpet töötavate organisatsioonide suutlikkust;
- edendada mitteformaalset õppetegevust partnerriikides, püüdes jõuda eelkõige vähemate võimalustega noorteni, et suurendada noorte pädevust ja tagada nende aktiivne osalus ühiskondlikus elus;
- soodustada noorsootöö arengut partnerriikides, aidates parandada noorsootöö kvaliteeti ja tunnustamist;
- edendada mitteformaalsel õppel põhineva õpirände kavade ja programmide väljatöötamist, katsetamist ja kasutuselevõttu partnerriikides;
- aidata kaasa ELi noortestrategia (2019–2027) elluviimisele, sh Euroopa noorte 11 eesmärgi saavutamisele;
- edendada maailma eri piirkondade vahelist koostööd ühisalgatuste kaudu;
- suurendada formaalõppe süsteemide ja/või tööturu sünergiat ja vastastikust täiendavust.

TEEMAVALDKONNAD/ERIEESMÄRGID

Projektiettepanekutes tuleks keskenduda ühele või mitmele alljärgnevale teemavaldkonnale:

- poliitikas osalemine ja dialoog poliitikakujundajatega;
- vähemate võimalustega noorte kaasamine;
- demokraatia, õigusriigi põhimõte ja väärtused;
- noorte tööalase konkurentsivõime/mõjuvõimu suurendamine ja kaasamine;
- rahu ja konfliktijärgne lepitamine;
- keskkond ja kliima;
- diskrimineerimisvastane võitlus ja sooline võrdõiguslikkus;
- digi- ja ettevõtlusoskused.

TEGEVUS

Kogu kavandatav tegevus peab olema otseselt seotud meetme üld- ja erieesmärkidega, st see peab vastama ühele või mitmele eespool loetletud teemavaldkonnale; tegevust tuleb üksikasjalikult kirjeldada kogu rakendusperioodi hõlmavas projektikirjelduses. Meetme rahvusvahelist ja ülemaailmset mõõdet arvestades tuleb projekti tegevustes keskenduda noorteorganisatsioonide ja noorte suutlikkuse suurendamisele peamiselt meetmega hõlmatud partnerriikides.

Rahastatavates projektides on võimalik lõimida **mitmesuguseid koostöö-, teabevahetus- ja muid tegevusi**, millega:

- aidatakse edendada poliitikadialoogi, koostööd, võrgustikutööd ja tavade vahetamist;
- edendatakse noorteorganisatsioonide ja avaliku sektori asutuste strateegilist koostööd, eelkõige rahastamiskõlblikes partnerriikides;
- edendatakse noorteorganisatsioonide koostööd hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsevate organisatsioonide ning tööturuorganisatsioonidega;
- suurendatakse noortenõukogude, noorteplatvormide ning noortega tegelevate kohaliku, piirkonna ja riigi tasandi ametiasutuste suutlikkust, eelkõige rahastamiskõlblikes partnerriikides;

- suurendatakse noorteorganisatsioonide haldamis-, juhtimis- ja innovatsioonisuutlikkust ning nende juhtpositsiooni ja rahvusvahelistumist, eelkõige rahastamiskõlblikes partnerriikides;
- aidatakse välja töötada teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaaniaid ning ka teabe-, side- ja meediavahendeid;
- aidatakse välja töötada noorsootöö meetodeid, vahendeid ja materjale;
- luuakse uusi noorsootöö vorme ning pakutakse koolitust ja tuge; soodustatakse mitteformaalsel õppel põhinevat õpirännet.

Tegevus võib hõlmata näiteks alljärgnevat:

- vahendite ja meetodite väljatöötamine noorsootöötajate ja koolitajate sotsiaalse ja kutsealase arengu tagamiseks;
- mitteformaalse õppimise meetodite väljatöötamine, eeskätt meetodid, millega toetatakse pädevuste, sealhulgas meediapädevusega seotud oskuste omandamist/parandamist;
- uute õppepraktika vormide väljatöötamine ja ühiskonnas tegelikult esinevate olukordade matkimine;
- uute noorsootöö vormide väljatöötamine, eelkõige avatud ja paindliku õppe, virtuaalkoostöö ja avatud õppematerjalide strateegiline kasutamine ning IKT võimaluste parem ärakasutamine;
- ürituste/seminaride/õpikodade ja/või heade tavade vahetuse korraldamine koostöö, võrgustikutöö, teadlikkuse suurendamise ja vastastikuse õppimise eesmärgil;
- noortele ja/või noorsootöötajatele õpirändetegevuse korraldamine, et katsetada partnerluse raames välja töötatud vahendeid ja meetodeid. Meeles tuleb pidada, et õpirändetegevus peab olema teisejärguline meetme põhieesmärkide suhtes ning olema vajalik nende eesmärkide saavutamiseks.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Noortevaldkonna suutlikkuse suurendamise projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse,¹⁵⁹ st 1) projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine; 2) projekti ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine; 3) projekti elluviimine ja tegevuste jälgimine; 4) projekti läbivaatamine ja mõju hindamine.

Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- **Projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine:** tehke kindlaks probleem, vajadus või võimalus, mida saaksite projektiidees konkursituse alusel käsitleda; tehke kindlaks peamised tegevused ja tulemused, mida võiks projektist oodata; nimetage asjaomased sidusrühmad ja võimalikud partnerid; sõnastage projekti eesmärk (eesmärgid); tagage projekti kooskõla osalevate organisatsioonide strateegiliste eesmärkidega; tehke esialgsed kavad, et anda projektile hoog sisse, koostage järgmisse etappi liikumiseks vajaminev teave jne.
- **Ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine:** määrake kindlaks projekti maht ja asjakohane lähenemisviis; kirjeldage selgelt metoodikat, mida kavatsete rakendada projekti eesmärkide ja tegevuste kooskõla tagamiseks; määrake kindlaks asjaomaste ülesannete täitmise ajakava; koostage vajalike ressursside prognoos ja täpsustage projekti, nt vajaduste hinnanguga; määrake kindlaks kindlad (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtjalised) eesmärgid ja mõjunäitajad; tehke kindlaks projekti- ja

---

¹⁵⁹ Meeles tuleb pidada, et kuigi ettevalmistustegevus võib alata enne projektiettepaneku esitamist või rahastamiseks väljavalimist, saab kulusid kanda ja tegevusi ellu viia alles pärast toetuslepingule allkirjutamist.

õpiväljundid; töötage välja tööprogramm, määrake kindlaks tegevuse vormid, oodatav mõju ja prognoositav kogueelarve; koostage projekti elluviimise kava ning mõistlik ja realistlik teabevahetuskava, k.a projekti juhtimise, seire, kvaliteedikontrolli, aruandluse ja tulemuste levitamisega seotud strateegilised küsimused; määrake kindlaks kavandatava tegevuse praktiline kord ja sihtrühm(ad); sõlmige kokkulepped partneritega, koostage projektiettepanek jne.

- **Elluviimine ja tegevuste jälgimine:** viige projekt kooskõlas kavaga ellu, täites aruandluse ja teabevahetusega seotud nõudeid; jälgige tegevuste kulgu ja hinnake projekti tulemuslikkust vastavalt projektikavadele; tehke kindlaks ja võtke parandusmeetmed, et tegeleda projektikava kõrvalekallete, probleemide ja riskidega; selgitage välja kindlaksmääratud kvaliteedikriteeriumidele mittevastavad valdkonnad, võtke parandusmeetmeid jne.
- **Läbivaatamine ja mõju hindamine:** hinnake projekti tulemuslikkust, lähtudes selle eesmärkidest ja rakenduskavadest; hinnake tegevusi ja nende eri tasanditel avalduvat mõju, jagage ja kasutage projekti tulemusi jne.

HORISONTAALSED ASPEKTID, MIDA PROJEKTI KAVANDAMISEL ARVESSE VÕTTA

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevaid kaalutlusi, et suurendada suutlikkuse suurendamise projektide mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejaid innustatakse suutlikkuse suurendamise projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõtteid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlikke tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Digitaalne mõõde

Projektide õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eeskätt on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalt soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus

Projektidega edendatakse kodanikuaktiivsust ja eetikat ning aidatakse arendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Samuti on keskel kohal eesmärk suurendada teadlikkust ja parandada arusaamist Euroopa Liidu rollist maailmas.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB NOORTEVALDKONNA SUUTLIKKUSE SUURENDAMISE PROJEKT TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad noortevaldkonna suutlikkuse suurendamise projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Koordinaatorina saavad osaleda järgmised organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noortevaldkonna vabäühendused (sh Euroopa noorte valitsusvälised organisatsioonid ja riiklikud noortenõukogud); - kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused. <p>See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ning peab olema seaduslikult asutatud ja asuma mõnes „Erasmus+“ programmiriigis.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Ükskõik milline avaliku või erasektori organisatsioon (koos seotud üksustega, kui neid on), kes töötab noortega programmi „Erasmus+“ mõnes programmi- või partnerriigis¹⁶⁰.</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabäühendus (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon); • riiklik noortenõukogu; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutus; • haridus- või teadusasutus; • sihtasutus; <p>avaliku või erasektori ettevõtte või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja (sh sotsiaalne ettevõtte). Ehkki käesolev meede on peamiselt suunatud ühendustele, vabäühendustele ja üldisemalt mittetulundusühendustele, saavad kasumit taotlevad organisatsioonid osaleda juhul, kui see annab projektile selget lisaväärtust. Suutlikkuse suurendamise eesmärki silmas pidades peab koordineerimisülesandeid sellegipoolest täitma mittetulundusühendus.</p>

¹⁶⁰ Üksikasjalik loetelu selle meetme sihtriikidest avaldatakse aadressil <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/reference-documents;programCode=EPLUS2027>

Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid on riikidevahelised ning nendes peab osalema vähemalt kaks organisatsiooni kahest eri programmiriigist ja kaks organisatsiooni vähemalt ühest rahastamiskõlblikust partnerriigist (st vähemalt neli organisatsiooni vähemalt kolmest riigist).</p> <p>Programmiriigis asuvate organisatsioonide arv ei tohi olla suurem kui partnerriikides asuvate organisatsioonide arv.</p>
Tegevuse elluviimise koht	<p>Tegevus peab toimuma tegevuses osalevate organisatsioonide riikides, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil tegevust on meetme eesmärke silmas pidades vaja ellu viia mujal.</p> <p>Lisaks võivad tegevused juhul, kui seda on seoses projekti eesmärkide või elluviimisega nõuetekohaselt põhjendatud,</p> <ul style="list-style-type: none"> toimuda ka mõne Euroopa Liidu institutsiooni asukohas, isegi kui projektis ei osale organisatsioone vastava institutsiooni asukohariigist. Tulemuste jagamise ja tutvustamisega seotud tegevused võivad toimuda ka asjaomastel temaatilistel riikidevahelistel üritustel/konverentsidel programmi- või partnerriikides.
Projekti kestus	<p>Suutlikkuse suurendamise projektid võivad kesta üks, kaks või kolm aastat. Projekti kestus tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatava tegevuse liigist.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-YOUTH-2021-CB.</p>
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 1. juulil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>
Muud kriteeriumid	<p>Iga taotleja võib esitada vaid ühe projektiettepaneku tähtaja kohta. Kui sama taotleja esitab enam kui ühe projektiettepaneku, võetakse arvesse kõige varem esitatud ettepanekut ning teine (teised) ettepanekud lükatakse tagasi.</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

OODATAV MÕJU

Toetatavates projektide tuleks oodatava mõjuna:

- aidata kaasa ELi noortestrategia (2019–2027) noorte kaasamise ja ühendamise ning nende mõjuvõimu suurendamisega seotud prioriteetide täitmisele;
- toetuda Euroopa noorte eesmärkide, noortediaaloo ja muude noorteprojektide tulemustele;
- parandada noorte osalust demokraatlikus elus, edendades kodanikuaktiivsust ja suhtlust poliitikakujundajatega (mõjuvõimu suurendamine, uued oskused, noorte kaasamine projektide väljatöötamisse jne), eelkõige rahastamiskõlblikes partnerriikides;
- parandada partnerriikide noorte ettevõtlikkus- ja innovatsioonisuutlikkust;
- parandada noortevaldkonna suutlikkust töötada riikidevaheliselt, tagades kaasavuse, solidaarsuse ja kestlikkuse;
- edendada ja toetada riikidevahelist õpet ja koostööd noorte ja poliitikakujundajate vahel, eelkõige rahastamiskõlblikes partnerriikides;

- laiendada olemasolevaid tavasid ja teavitustegevust väljapoole partnerlust, sealhulgas kasutada otstarbekalt ära digivahendeid, et jääda ühendatuks kõikides tingimustes, isegi kauguse, isolatsiooni või eraldatuse korral;
- võimaldada kohalikel kogukondadel tulemusi kasutada, luues töövõimalusi ja arendades uuenduslikke ideid, mida oleks võimalik korrata ja laiendada muudesse valdkondadesse partnerriikides;
- tõendada vähemate võimalustega sihtrühmade ja partnerriikidest pärit üksikisikute kaasatust ja juurdepääsu;
- töötada välja uusi vahendeid ja mitteformaalse õppimise meetodeid – eeskätt sellised, millega toetatakse pädevuste, sealhulgas meediapädevusega seotud oskuste omandamist/parandamist – ning uuenduslikke tavasid, eelkõige rahastamiskõlblikes partnerriikides;
- levitada tulemusi noorteorganisatsioonidesse kaasatud noortele ligitõmbaval ja tulemuslikul viisil.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti asjakohasus, pidades silmas meetme eesmärke; ▪ hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - eesmärgid on selgelt määratletud ja realistlikud ning seotud osalevatele organisatsioonidele ja sihtrühmadele oluliste küsimustega; - projektiettepanek on uuenduslik ja/või täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; - suutlikkuse suurendamise tegevused on selgelt kindlaks määratud ning on suunatud osalevate organisatsioonide suutlikkuse suurendamisele; - projekti on kaasatud vähemate võimalustega noori.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tööprogramm on selge, täielik ja kvaliteetne ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks, hindamiseks ja tulemuste levitamiseks; ▪ kindlakstehtud vajaduste täitmiseks kavandatava meetodika asjakohasus ja kvaliteet; ▪ projekti eesmärkide ja kavandatava tegevuse kokkusobivus; ▪ töökava kvaliteet ja tulemuslikkus, sh ulatus, mil määral vastavad töopakettidele ettenähtud ressursid asjaomastele eesmärkidele ja oodatavatele tulemustele; ▪ kavandatavate mitteformaalse õppimise meetodite kvaliteet; ▪ kui see on asjakohane, osalejate õpiväljundite tunnustamise ja valideerimise korra kvaliteet ning Euroopa läbipaistvus- ja tunnustamisvahendite järjepidev kasutamine; ▪ kvaliteedikontrollimeetmete olemasolu selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest, ning nende meetmete asjakohasus; ▪ mil määral on projekt kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; ▪ õpirändetegevustes (kui neid on) osalejate valiku ja/või kaasamise meetmete asjakohasus (vt jaotis „Osalejate kaitse, tervis ja turvalisus“ käesoleva juhendi A osas ning ka muud 1. põhimeetme alla kuuluvate õpirändeprojektide suhtes kohaldatavad nõuded ja soovitusel).
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> - projekti on kaasatud sobiv koostis üksteist täiendavatest osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil, kogemused ja oskusteave võimaldavad edukalt saavutada projekti kõik eesmärgid; - vastutuse ja ülesannete jaotus kajastab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ning aktiivset osalust; ▪ olemas on tõhusad mehhanismid koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 20)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projekti tulemuste hindamise meetmete kvaliteet; ▪ projekti võimalik mõju: <ul style="list-style-type: none"> - osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele projekti ajal ning pärast projekti lõppu; - kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või rahvusvahelisel tasandil muudele kui projektis otseselt osalevatele organisatsioonidele ja isikutele; ▪ tulemuste levitamise kava kvaliteet: nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on jagada projekti tulemusi osalevate organisatsioonide seas ning mujal; ▪ kui see on asjakohane, kirjeldatakse projektiettepanekus, kuidas koostatavad materjalid, dokumendid ja meediasisu tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid; ▪ projekti jätkusuutlikkuse tagamise kavade kvaliteet: projekti suutlikkus tagada jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt 60 punkti. Peale selle peavad projektid koguma iga eespool nimetatud hindamiskriteeriumi puhul vähemalt poole maksimumpunktidest (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“).

Võrdse punktisumma korral eelistatakse projekte, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks avatud õppematerjalidena ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse summa projekti kohta jääb **vahemikku 100 000–300 000 eurot**.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).

- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED

MEETME EESMÄRGID

Meetme eesmärk on toetada Euroopa mõõtmega spordiürituste korraldamist järgmistes valdkondades:

- vabatahtlik tegevus spordis;
- sotsiaalne kaasatus spordi kaudu;
- võitlus diskrimineerimisega spordis, sh soolise võrdõiguslikkuse tagamine.
- Spordiga tegelemise ja kehalise aktiivsuse soodustamine, sh eesmärk a) rakendada nõukogu soovitud tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta, ELi füüsilise tegevuse suuniseid ja Tartu üleskutset tervislikele eluviisidele; b) toetada Euroopa spordinädala kampaaniate elluviimist; c) edendada spordiga tegelemist ja kehalist aktiivsust kui võimalust parandada tervist; d) soodustada kõiki selliseid tegevusi, millega julgustatakse inimesi spordiga tegelema ja olema kehaliselt aktiivne, sealhulgas traditsioonilised spordialad ja mängud ning põlvkondadevahelise mõõtmega sporditegevus.

Projekt peab keskenduma ühele nimetatud eesmärkidest. Sellel võib olla ka teisi eesmärke, kuid peamine eesmärk peab olema projektiettepanekus selgelt välja toodud ja olema projektis kesksel kohal.

Meetme raames antakse rahalist toetust üleeuroopalise spordiürituse korraldamiseks mõnes programmiriigis või Euroopa mõõtmega kohalike ürituste korraldamiseks mitmes programmiriigis.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD MITTETULUNDUSLIKUD EUROOPA SPORDIÜRITUSED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „EU+“ toetuse saamiseks peavad mittetulunduslike Euroopa spordiürituste projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Ükskõik milline programmiriigis asutatud ja spordivaldkonnas tegutsev avaliku sektori asutus või organisatsioon koos seotud üksustega (kui neid on). Selline organisatsioon võib olla näiteks (mittetäielik loetelu):</p> <ul style="list-style-type: none"> • avalik-õiguslik asutus, mis vastutab spordiküsimuste eest kohalikul, piirkonna või riigi tasandil; • kohaliku, piirkonna, riigi, Euroopa või rahvusvahelise tasandi spordiorganisatsioon; • riiklik olümpiakomitee või riiklik spordiliit; • organisatsioon, mis esindab liikumist „Sport kõigile“; • kehalise aktiivsuse propageerimisega tegelev organisatsioon; • aktiivse puhkuse valdkonda esindav organisatsioon; • hariduse, koolituse või noortevaldkonnas tegutsev organisatsioon.
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Ükskõik milline programmiriigis asutatud ja spordivaldkonnas tegutsev avaliku sektori asutus või organisatsioon.</p>

<p>Osalevate organisatsioonide arv ja profiil</p>	<p>Mittetulunduslik Euroopa spordiüritus on riikidevaheline ning hõlmab alljärgnevat osalejaid.</p> <p>Euroopa mõõtmega kohalik üritus (I tüüp): vähemalt kolm organisatsiooni kolmest eri programmiriigist ning kõige enam viis organisatsiooni viiest eri programmiriigist.</p> <p>Euroopa mõõtmega kohalik üritus (II tüüp): vähemalt kuus organisatsiooni kuuest eri programmiriigist.</p> <p>Üleeuroopaline üritus: vähemalt kümme organisatsiooni kümnest eri programmiriigist. Projekti koordinaatori kõrval peab taotleja taotlusvormil märkima vähemalt üheksa organisatsiooni, keda loetakse assotsieerunud partneriteks. Lepinguliste küsimuste haldamise seisukohast ei käsitata neid assotsieerunud partnereid projektipartneritena ning nad ei saa projekti raames programmist rahastust.</p>
<p>Tegevuse elluviimise koht</p>	<p>Euroopa mõõtmega kohalike ürituste (I ja II tüüp) puhul peab tegevus toimuma igas mittetulundusliku Euroopa spordiürituse projekti kaasatud programmiriigis.</p> <p>Üleeuroopalise ürituse korral peab tegevus toimuma mittetulundusliku Euroopa spordiürituse projekti jaoks toetust taotleva organisatsiooni programmiriigis.</p>
<p>Projekti kestus</p>	<p>Projekti kestus (12 või 18 kuud) tuleb valida taotluse esitamise etapis, lähtudes projekti eesmärgist ja selle aja sisse kavandatavate tegevuste liigist.</p>
<p>Kellele esitada taotlus?</p>	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-SPORT-2021-SNCESE.</p>
<p>Millal esitada taotlus?</p>	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 20. mail kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Eli toetust antakse organisatsioonidele, kes vastutavad spordiürituse ettevalmistamise ja korraldamise ning sellega seotud järelmeetmete eest.

Toetatakse järgmisi standardtegevusi (mittetäielik loetelu):

- ürituse ettevalmistamine ja korraldamine;
- sportlastele, treeneritele, korraldajatele ja vabatahtlikele ürituseelse teavitustegevuse korraldamine;
- spordiürituste kõrvaltegevuste korraldamine (konverentsid, seminarid);
- vabatahtlike koolitamine;
- järeltegevused (hindamised, tulevikuplaanide koostamine);
- ürituse temaga seotud teabevahetus.

Meetme raames ei toetata järgmisi spordiüritusi:

- riiklike, Euroopa või rahvusvaheliste spordiliitude/-liigade korraldatavad regulaarsed spordivõistlused (riigi, Euroopa või maailmameistrivõistlused), v.a juhul, kui rahalist toetust taotletakse laiemale üldsusele mõeldud kõrvaltegevuste korraldamiseks.

OODATAV MÕJU

Meetme oodatav mõju on järgmine:

- suurem teadlikkus spordi rollist sotsiaalse kaasamise, võrdsete võimaluste ja tervist tugevdava kehalise aktiivsuse edendamisel;
- suurem osalemine spordis ja vabatahtlikus tegevuses, suurem kehaline aktiivsus.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanek on meetme eesmärgi ja prioriteete silmas pidades asjakohane; • projektiettepanek põhineb sisukal ja piisaval vajaduste analüüsil; • projektiettepanek on uuenduslik; • projektiettepanek täiendab muid algatusi, mille osalevad organisatsioonid on juba ellu viinud; • projektiettepanek toob ELi tasandil lisaväärtust tulemuste kaudu, mida üks riik ei suudaks üksi tegutsedes saavutada •
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekti töökava on selge, täielik ja tõhus ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks ja elluviimiseks, seireks, hindamiseks ja tulemuste jagamiseks; • projekt on kulutõhus ja iga tegevuse jaoks on ette nähtud piisavad ressursid; • kavandatav meetodika on selge, piisav ja teostatav; • projektis on ette nähtud asjakohased kvaliteedikontrollimeetmed selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu kvaliteetselt ning et peetakse kinni ajakavast ja eelarvest; • projektis rakendatakse digitaalseid vahendeid ja õppemeetodeid, et täiendada füüsilise õpirände tegevust ja parandada koostööd partnerorganisatsioonidega.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<p>Hinnatakse, kas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekti on kaasatud sobiv koostöö osalevatest organisatsioonidest, kelle profiil ja oskusteave võimaldavad saavutada edukalt projekti kõik eesmärgid; • kavandatud ülesannete jaotus kajastab kõikide osalevate organisatsioonide pühendumist ning aktiivset osalust; • projektiettepanek hõlmab tõhusaid mehhanisme koordineerimiseks ja teabevahetuseks osalevate organisatsioonide vahel ja teiste asjaomaste sidusrühmadega; • (kui see on asjakohane) osaleva organisatsiooni kaasamine partnerriikidest annab liidule olulist lisaväärtust.

Mõju (maksimaalne punktisumma: 30)	Hinnatakse, kas: <ul style="list-style-type: none"> • projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja loogilisi samme selleks, et rakendada projekti tulemusi osaleva organisatsiooni tavapärasel töös; • projektil on potentsiaal avaldada positiivset mõju osalejatele ja osalevatele organisatsioonidele ning ka laiemale kogukonnale; • projekti oodatavaid tulemusi on võimalik projekti elluviimise ajal ja pärast projekti lõppu rakendada ka laiemalt kui projektis osalevates organisatsioonides ning kohalikul, piirkondlikul, riigi ja Euroopa tasandil; • projektiettepanek hõlmab sobivaid plaane ja meetodeid projekti tulemuste hindamiseks; • projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et levitada projekti tulemusi osalevates organisatsioonides, jagada neid muude organisatsioonide ja avalikkusega ning avalikult tunnustada Euroopa Liidu poolset rahastust; • projektiettepanek hõlmab konkreetseid ja tõhusaid samme selleks, et tagada projekti jätkusuutlikkus ning jätkuv mõju ja tulemuslikkus ka pärast seda, kui ELi toetus on ära kasutatud.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad **vähemalt 60 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme: vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Mõju“ ning 10 punkti kriteeriumides „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ja „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“. Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Mittetulunduslikeks Euroopa spordiüritusteks antakse toetust kindlasummaliste maksetena. Kindlasummalise makse summa oleneb projektiga hõlmatud ürituste ja selles osalevate organisatsioonide arvust.

Projektiga hõlmatud ürituste ja selles osalevate organisatsioonide arvust lähtudes valivad taotlejad ühe kolmest eelnevalt kindlaksmääratud summast.

Spordiürituse kategooria		Kindlasummaline makse
Euroopa mõõtmega kohalikud üritused: vähemalt üks üritus riigi kohta vähemalt kolmes eri programmiriigis.	I tüüp: vähemalt kolm organisatsiooni kolmest eri programmiriigist ning kõige enam viis organisatsiooni viiest eri programmiriigist.	200 000 eurot
	II tüüp: vähemalt kuus organisatsiooni kuuest eri programmiriigist.	300 000 eurot
Üleeuroopalised üritused: üks üritus, kus osaleb vähemalt kümme osalevat organisatsiooni vähemalt kümnest programmiriigist (k.a taotlejate organisatsioon).		450 000 eurot

a) Euroopa mõõtmega kohalik üritus (I tüüp): **200 000 eurot**

Projektiettepanekutes keskendutakse mitme toetusesaajaga projektidele, mille korral kõik kulud katavad taotlev organisatsioon koos partnerorganisatsioonidega. Kindlaksmääratud osalevaid organisatsioone (3–5) käsitatakse kaastotusesaajatena ning korraldatavad üritused ja kõrvaltegevused toimuvad igas kaasatud programmiriigis.

Ettepanekud sisaldavad erijaotist, kus kirjeldatakse **ülesannete ja ELi toetussumma jaotumist projektipartnerite vahel**. Samuti tuleb esitada projekti iga tegevuse elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga töopakett on seotud konkreetsete eesmärkidega ning taotlejad peavad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

b) Euroopa mõõtmega kohalik üritus (II tüüp): **300 000 eurot**

Projektiettepanekutes keskendutakse mitme toetusesaajaga projektidele, mille korral kõik kulud katavad taotlev organisatsioon koos partnerorganisatsioonidega. Kindlaksmääratud osalevaid organisatsioone (vähemalt 6) käsitatakse kaastotusesaajatena ning korraldatavad üritused ja kõrvaltegevused toimuvad igas kaasatud programmiriigis.

Ettepanekud sisaldavad erijaotist, kus kirjeldatakse **ülesannete ja ELi toetussumma jaotumist projektipartnerite vahel**. Samuti tuleb esitada projekti iga tegevuse elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga töopakett on seotud konkreetsete eesmärkidega ning taotlejad peavad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

c) Üleeuroopaline üritus: **450 000 eurot**

Projektiettepanekutes käsitletakse ühe toetusesaajaga projekte, mis tähendab, et kõik kulud peab katma taotlev organisatsioon. Kindlaksmääratud osalevaid organisatsioone (10) käsitatakse assotsieerunud partneritena ning üritus ja kõrvaltegevused toimuvad taotleva organisatsiooni programmiriigis.

Esitada tuleb projekti iga tegevuse elluviimise ajakava ning märkida projektitulemuste esitamise tähtaeg.

Taotlejad peavad projektitegevused rühmitama **tööpakettideks**. Iga töopakett on seotud konkreetsete eesmärkidega ning taotlejad peavad kindlaks määrama kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad, mille alusel saab jälgida eesmärkide saavutamise määra.

Toetuse maksmine

Toetuse täieliku väljamaksmise eelduseks on see, et kõik töopakettid on kooskõlas taotluses kirjeldatud kvaliteedikriteeriumidega lõpule viidud. Kui üks või mitu töopaketti ei ole lõpule viidud, kui need on lõpule viidud vaid osaliselt või kui need tunnistatakse kvaliteedi hindamisel mitterahuldavaks, võidakse toetussummat kooskõlas toetuslepinguga asjakohasel määral vähendada.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

3. PÕHIMEEDE: TOETUS POLIITIKA ARENDAMISEKS JA KOOSTÖÖKS

3. põhimeetmega toetatakse poliitilist koostööd Euroopa Liidu tasandil, aidates Euroopa Liidu ja süsteemi tasandil välja töötada uusi, ajakohastamist ja reformi soosivaid poliitikapõhimõtteid haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas.

Selle põhimeetme raames ellu viidavate meetmete eesmärk on:

- valmistada ette ELi poliitiline tegevuskava haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas ning toetada selle elluviimist, hõlbustades avatud koordineerimise meetodite haldamist ja toimimist;
- viia ellu Euroopa poliitikaeksperimente, mida juhivad kõrgetasemelised avaliku sektori asutused ning mis hõlmavad paljudes riikides kohapeal toimuvat ja usaldusväärsetel hindamismeetoditel põhinevat poliitikameetmete katsetamist;
- koguda tõendeid ja teadmisi haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna süsteemide ja poliitika kohta riigi ja Euroopa tasandil, et soodustada läbimõeldud poliitikakujundamist;
- suurendada oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvust ning hõlbustada nende tunnustamist, ent samuti lihtsustada ainepunktide ülekandmist, et edendada kvaliteedi tagamist ning toetada mitteformaalse ja informaalset õppimise valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist;
- toetada poliitikadialoogi sidusrühmadega Euroopa Liidust ja mujalt konverentside, ürituste ja muu tegevuse abil, millesse kaasatakse haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna poliitikakujundajad, nendes valdkondades tegutsesid ning teised sidusrühmad, et suurendada teadlikkust asjaomastest Euroopa poliitilistest tegevuskavadest ning tutvustada Euroopat kui suurepärasest õppe- ja teadustöö sihtkohta;
- parandada programmi elluviimise kvaliteeti, hõlbustades teadmiste ja tavade ülekandmist riiklike büroode vahel, andes riiklikele büroodele ja komisjonile vahendid mõttekodade korraldamiseks, mis aitavad tegevusi ja strateegiaid täiendada, et programmi viidaks ellu paremas kooskõlas poliitikasuundadega, ning tagades töövahendid, mis aitavad paremini ära kasutada sünergiast ja vastastikusest täiendavusest tulenevat potentsiaali;
- luua igas eluetapis inimestele võimalusi omandada oma erialal (nt avalik haldus, põllumajandus ja maaelu areng, uued tehnoloogiad, ettevõtetus jne) õpikogemusi välismaal;
- võimaldada programmi „Erasmus+“ rakendavatel asutustel tegutseda vahendajana programmi „Erasmus+“ projektide laiendamisel, et taotlema toetusi või luua sünergiat riigi ja piirkonna tasandil hallatavate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse, teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi ning rände, turvalisuse, õiguse ja kodakondsuse, tervishoiu ja kultuuriga seotud programmide abil;
- toetada üritusi, kampaaniaid ja muid tegevusi, mis annavad kodanikele ja organisatsioonidele teavet programmi „Erasmus+“ ja Euroopa Liidu poliitika kohta hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas;
- aidata kindlaks teha ja levitada toetust saanud projektidest välja kasvanud häid tavasid ja edulugusid, et suurendada nende nähtavust ja laiendada neid kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil.

Mis meetmeid toetatakse?

Käesoleva programmiühendi toel viiakse ellu järgmine meede:

- algatus „Euroopa noored üheskoos“.

Seda meetet haldab Hariduse Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet.

3. põhimeede hõlmab mitut muud meetet, millega toetatakse poliitikareformi haridus-, koolitus- ja noortevaldkonnas ning mida viib ellu Euroopa Komisjon otse või Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusameti korraldatavate projektikonkursside kaudu. Need meetmed jagunevad järgmiste eesmärkide alusel:

- toetus Euroopa poliitika väljatöötamiseks;
- toetus Euroopa Liidu töövahenditele ja meetmetele, mille eesmärk on parandada oskuste, pädevuste ja kvalifikatsioonide kvaliteeti, suurendada nende läbipaistvust ja edendada nende tunnustamist;
- poliitikadialoogi ja koostöö peamiste sidusrühmade ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;

- meetmed, mis aitavad programmi kvaliteetselt ja kaasaval viisil ellu viia;
- koostöö liidu muude algatustega ja toetus liidu muudele poliitikavaldkondadele;
- tulemuste levitamine ja teadlikkuse suurendamine.

Lisateavet leiab Euroopa Komisjoni ja rakendusameti veebisaidilt.

ALGATUS „EUROOPA NOORED ÜHESKOOS“

Algatus „Euroopa noored üheskoos“ on suunatud rohujuuresandide noorteorganisatsioonidele, kes soovivad luua piiriüleseid partnerlussuhteid, st lisada oma tegevusele Euroopa mõõde ning siduda need tegevused ELi noortepoliitikaga, eeskätt ELi noortestrategiega (2019–2027). Eesmärk on innustada taotlust esitama organisatsioone, kes ei Euroopa tasandil veel tugevalt kanda kinnitanud. Sel eesmärgil toetatakse selle meetme raames peamiselt tegevusi, mille eesmärk on viia ELi tasandil tegutsevaid noorteorganisatsioone kokku kohalikul (maapiirkonna, linna, piirkonna, riigi) tasandil tegutsevate rohujuuresandide vabaühendustega, kes saavad kasu piiriülese tegevuse arendamisest.

Meede on üles ehitatud nii, et võtta arvesse noortevaldkonna kasvavat suurust, noorte osalusega seotud muutuvaid arengusuundumusi ning vajadust tagada noortevaldkonnas jätkusuutlikum ja stabiilsem rahalise toetuse mehhanism¹⁶¹. Samuti püütakse paremini arvestada noorteorganisatsioonide suure mitmekesisusega kogu Euroopas ning tagada kindlakstehtud vajadustele reageerimiseks tegevus nii rohujuuresandil kui ka kogu Euroopat hõlmavate suurte koostööprojektide raames.

MEETME EESMÄRGID

Meetme „Euroopa noored üheskoos“ eesmärk on luua võrgustikke, mille raames edendatakse piiriüleseid partnerlusi, mida viivad tihedas koostöös ellu noored kogu Euroopast (programmi „Erasmus+“ programmiriikidest). Võrgustikud korraldavad noortevahetusi ja koolitusi (nt noortejuhtidele) ning võimaldavad noortel endil algatada ühisprojekte kohapealsete ja/või virtuaalsete tegevuste kaudu.

Meetme olulised temaatilised prioriteedid on Euroopa noorte eesmärkide saavutamisele ning ka ELi noortestrategie (2019–2027)¹⁶² elluviimisele kaasaaitamine ja nende edendamine. Euroopa noorte eesmärgid kajastuvad ka Euroopa Komisjoni presidendi von der Leyeni poliitilistes suunistes¹⁶³. Algatust „Euroopa noored üheskoos“ hõlmav meede lähtub ka ELi noortedialoogi käimasolevast 18kuulisest tsüklist¹⁶⁴ ja selle prioriteetidest.

COVID-19 pandeemiat silmas pidades on vaja tegutseda selle nimel, et leevendada kriisi sotsiaal-majanduslikku mõju noortele, sealhulgas suurendada suutlikkust ja võtta konkreetseid meetmeid, et aidata noortevaldkonnal kriisist taastuda. Seda tehes peaksid noortevõrgustikud kaaluma võimalusi solidaarsuse ja kaasamise suurendamiseks, mis on seotud digioskuste ja roheline eluviisi edendamisega.

ERIEESMÄRGID

Konkreetsemalt toetatakse meetmega järgmist:

---

161 Uuring noorte esindatusega seotud olukorra kohta ELis (EAC/47/2014).

162 Nõukogu resolutsioon 2018/C 456/01, avaldatud 2018. aasta detsembris: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=EN).

163 Vt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_19_5542.

164 2020. aasta keskepaigast 2021. aasta lõpuni.

- eri noorteorganisatsioonide riikidevahelise struktureeritud koostöö (nii veebis kui ka väljaspool veebikeskkonda) edendamine ja arendamine, et luua või tugevdada partnerlusi, mille eesmärk on tagada solidaarsus ja kõigi inimeste demokraatlik kaasatus;
- noortevaldkonnaga seotud ELi raamistike ja algatuste, näiteks Euroopa poolaasta¹⁶⁵ riigipõhiste soovituste elluviimine;
- algatused eesmärgiga julgustada koolituste korraldamise kaudu noori osalema demokraatiaprotsessis ja ühiskonnas, tutvustada noorte eurooplaste ühiseid kokkupuutepunkte ning soodustada arutelusid ja mõttevahetusi teemal, kuidas on noored seotud ELiga ning selle väärtuste ja demokraatlike alustega, muu hulgas võimaldades noortel teha end kuuldavaks COVID-19 kriisist taastumise raames;
- alaesindatud noorte (nt haavatavad ja ebasoodsas sotsiaal-majanduslikus olukorras noored) osalemine poliitikas, noorteorganisatsioonides ja muudes kodanikuühiskonna organisatsioonides;
- uued viisid noorteorganisatsioonide mõjuvõimu suurendamiseks toimetulekul COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgedega. Soovituslikult võiks see hõlmata noorteorganisatsioonide vahelise koostöö tõhustamist digitaalkeskonnas, kasutades asjakohaseid mitteformaalse õppimise meetodeid ja korraldusmudeleid, sealhulgas alternatiivsed vahetusviisid ja vastastikune abi.

TEGEVUS

Kavandatav tegevus peab olema otseselt seotud meetme üld- ja erieesmärkidega ning seda tuleb täpsustada kogu toetusperioodi hõlmavas projektikirjelduses (vt juhised projekti kavandamist ja mõju käsitlevates jaotistes).

Tegevused on piiriülesed ja võivad toimuda Euroopa („Erasmus+“ programmiriikide), riigi, piirkonna või kohalikul tasandil.

Asjaomaste tegevuste näited

1. Tegevus, mis soodustab noorte juurdepääsu ühiskonna kõigil (kohalikul, piirkondlikul, riigi, Euroopa) tasanditel, samuti erinevates institutsionaalsetes kontekstides (ametiasutused, mitteformaalne koostöö ja õppimine, vahetus informaalsete õppe raames jms) toimuvale ELi poliitikaga seotud tegevusele ning noorte osalust selles tegevuses.
2. Õpirändetegevus, sh vahetused võrgustike loomiseks ja/või mitteformaalseks või informaalseteks õppimiseks.
3. Noortevaldkonnaga seotud ELi poliitikaprioriteetide teadvustamine, teavitamine, teabe levitamine ja edendamine (seminarid, õpikojad, kampaaniad, koosolekud, avalikud arutelud, nõustamised jne).
4. Strateegilise koostöö, mõttevahetuse, koostöö ja koosloomise ning asjaomaste mitteformaalsete meetodite edendamine, et kujundada välja ja arutada alt üles lähenemisviisil põhinevaid ELi noortepoliitika algatusi ning noorte, noorteorganisatsioonide, poliitikakujundajate ja otsusetegijate, teadlaste ja teiste asjaomaste kodanikuühiskonna osalejate partnerlust ja projekte. See hõlmab Euroopa noorte valitsusväliste organisatsioonide / kodanikuühiskonna organisatsioonide / ELi-üleste võrgustike arendamise algatusi ja üritusi.

---

¹⁶⁵ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_en.

5. Poliitikutelt seisukohtade küsimine seoses noorte ettepanekutega demokraatiasüsteemide kohta, sealhulgas mittekaasatud noorte seisukohtade ja püüdluste uurimine ning väljaselgitamine, mis takistab ja soodustab nende noorte kaasatust, kellel ei ole olemasolevate osalusvormidega kogemusi; uute platvormide edendamine, et võimaldada noortel osaleda poliitikas ja poliitilistes ettevõtmistes kogu Euroopas.
6. ELi noorte kodanikuaktiivsuse mõiste uuenenud tähenduse ja kasutegurite uurimine, võttes sealhulgas arvesse COVID-19 kriisi järgset konteksti ja Euroopa uut rohelist kokkulepet, mis on taastumisel keskse tähtsusega, samuti põlvkondadesiseseid erinevusi noorte esindatuses ning noorte ELi tasandil esindatusega seotud arengusuundumuste muutumist.
7. Tegevus eesmärgiga toetada kasutajasõbralike standardmeetodite, töövahendite ja innovatiivsete koostööviiside väljatöötamist noortevaldkonna vabaühendustele, sealhulgas noortekogukondade kontseptsioonil põhinevate uute algatuste väljatöötamine, oskuste arendamine ja oskusteabe väljakujundamine käimasoleva tegevuse tulemuspõhiseks seireks ja hindamiseks ning tähelepanu juhtimine sellele, millist väärtust pakub noorte osalus kodanikuühiskonnas.

Selle meetme puhul on õpirändetegevuse kaasamine vabatahtlik. Noorte õpirändetegevus peab olema vajalik projekti põhieesmärkide saavutamiseks ning andma projektile ja asjaomastele noortele olulist lisaväärtust.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB ALGATUS „EUROOPA NOORED ÜHESKOOS“ TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Programmist „Erasmus+“ toetuse saamiseks peavad algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektiettepanekud vastama järgmistele kriteeriumidele.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Koordinaatorina saavad osaleda järgmised organisatsioonid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noortevaldkonna vabaühendused (sh Euroopa noorte valitsusvälised organisatsioonid ja riiklikud noortenõukogud); - kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutused. <p>See organisatsioon esitab taotluse kõigi projekti kaasatud osalevate organisatsioonide nimel ning peab olema seaduslikult asutatud ja asuma mõnes „Erasmus+“ programmiriigis.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Ükskõik milline avaliku või erasektori organisatsioon (koos seotud üksustega, kui neid on), kes töötab noortega programmi „Erasmus+“ mõnes programmiriigis.</p> <p>Sellised organisatsioonid võivad olla näiteks järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittetulundusühendus, ühendus, vabaühendus (sh Euroopa noorte valitsusväline organisatsioon); • riiklik noortenõukogu; • kohaliku, piirkonna või riigi tasandi avaliku sektori asutus; • haridus- või teadusasutus; • sihtasutus; <p>avaliku või erasektori ettevõtte või väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja (sh sotsiaalne ettevõtte). Ehkki käesolev meede on peamiselt suunatud mittetulundusühendustele, saavad kasumit taotlevad organisatsioonid osaleda juhul, kui see annab projektile selget lisaväärtust.</p>

Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Vähemalt neli partnerit vähemalt neljast „Erasmus+“ programmiriigist. Vähemalt pooled konsortiumis osalevad organisatsioonid peavad olema sellised, kes ei ole eelneval kahel aastal saanud ELi rahalisi vahendeid programmi „Erasmus+“ 3. põhimeetme alla kuuluvateks algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektideks.
Tegevuse elluviimise koht	Tegevused peavad toimuma „Erasmus+“ programmiriikides.
Projekti kestus	2 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Brüsselis asuval Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Selle meetme alusel saab üks organisatsioon vastavaks tähtajaks esitada üksnes ühe taotluse. Konkursikutse tunnus: ERASMUS-YOUTH-2021-YOUTH-TOG.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 24. juunil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Algatuse „Euroopa noored üheskoos“ rohujuuresandi projekt koosneb neljast etapist, mis algavad juba enne seda, kui projektiettepanek rahastamiseks välja valitakse, st 1) projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine; 2) projekti ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine; 3) projekti elluviimine ja tegevuste jälgimine; 4) projekti läbivaatamine ja mõju hindamine. Osalevad organisatsioonid ja tegevustesse kaasatud osalejad peaksid kaasa lööma kõigis nimetatud etappides, et seeläbi saadud kogemustest õppida.

- Projektiidee kindlaksmääramine ja algatamine: tehke kindlaks probleem, vajadus või võimalus, mida saaksite projektiidees konkursikutse alusel käsitleda; tehke kindlaks peamised tegevused ja tulemused, mida võiks projektist oodata; nimetage asjaomased sidusrühmad ja võimalikud partnerid; sõnastage projekti eesmärk (eesmärgid); tagage projekti kooskõla osalevate organisatsioonide strateegiliste eesmärkidega; tehke esialgsed plaanid, et anda projektile hoog sisse, koostage järgmisse etappi liikumiseks vajaminev teave jne.
- Ettevalmistamine, väljatöötamine ja kavandamine: määrake kindlaks projekti maht, asjakohane lähenemisviis ja vastavate ülesannete täitmise ajakava; koostage vajalike ressursside prognoos ja täpsustage projekti, nt vajaduste hinnanguga; määrake kindlaks kindlad (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtjalised) eesmärgid ja mõjunäitajad; tehke kindlaks projekti- ja õpiväljundid; töötage välja tööprogramm, määrake kindlaks tegevuse vormid, oodatav mõju ja prognoositav kogueelarve; koostage projekti elluviimise kava, k.a projekti juhtimise, seire, kvaliteedikontrolli, aruandluse ja tulemuste levitamise seotud strateegilised küsimused; määrake kindlaks kavandatava tegevuse praktiline kord ja sihtrühm(ad); sõlmige kokkulepped partneritega, koostage projektiettepanek jne.
- Elluviimine ja tegevuste jälgimine: viige projekt kooskõlas kavaga ellu, täites aruandluse ja teabevahetusega seotud nõudeid; jälgige tegevuste kulgu ja hinnake projekti tulemuslikkust vastavalt projektikavadele; tehke kindlaks ja võtke parandusmeetmed, et tegeleda projektikava kõrvalekallete, probleemide ja riskidega;

selgitage välja kindlaksmääratud kvaliteedikriteeriumidele mittevastavad valdkonnad, võtke parandusmeetmeid jne.

- Läbivaatamine ja mõju hindamine: hinnake projekti tulemuslikkust, lähtudes selle eesmärkidest ja rakenduskavadest; hinnake tegevusi ja nende eri tasanditel avalduvat mõju, jagage ja kasutage projekti tulemusi jne.

HORISONTAALSED ASPEKTID, MIDA PROJEKTI KAVANDAMISEL ARVESSE VÕTTA

Lisaks ametlike kriteeriumide täitmisele ja jätkusuutliku koostöökorra kokkuleppimisele kõigi projektipartneritega tasub arvesse võtta alljärgnevat kaalutlust, et suurendada algatuse „Euroopa noored üheskoos“ projektide mõju ja nende elluviimise kvaliteeti projekti eri etappides. Taotlejaid innustatakse suutlikkuse suurendamise projektide kavandamisel neid võimalusi ja mõõtmeid arvesse võtma.

Keskkonnasäästlikkus

Projektide kavandamisel tuleks silmas pidada keskkonnahoidlikkust ning rakendada keskkonnasäästlikke tavasid kõigis projekti tahkudes. Organisatsioonid ja osalejad peaksid projekti kavandamisel järgima keskkonnasõbralikku lähenemisviisi – see innustab kõiki projektis osalejaid arutama ja teadvustama keskkonnaküsimusi, mõtlema selle üle, mida saab eri tasanditel ette võtta, ning aitab organisatsioonidel ja osalejatel kujundada projektitegevuste elluviimiseks välja alternatiivseid, keskkonnahoidlikumaid meetodeid.

Kaasamine ja mitmekesisus

Programmi „Erasmus+“ eesmärk on edendada kõigis meetmetes võrdseid võimalusi ja võrdset juurdepääsu, kaasamist ja õiglust. Nende põhimõtete rakendamiseks on välja töötatud kaasamise ja mitmekesisuse strateegia, et jõuda paremini erineva taustaga osalejateni, eriti vähemate võimalustega isikuteni, kelle jaoks Euroopa projektides osalemine on raskendatud. Organisatsioonid peaksid projektitegevusi kavandades mõtlema nende juurdepääsetavusele ja kaasavusele, võttes arvesse vähemate võimalustega osalejate arvamusi ja kaasates neid kogu protsessi vältel otsuste tegemisse.

Valdkonnaülese põhimõttena peaksid osalevad organisatsioonid rakendama strateegiaid selleks, et ühendada rohujuuretasandil erineva taustaga noori. See hõlmab vähemate võimalustega noortest koosneva mitmekesise rühma kaasamist, sealhulgas äärepoolsetest/maapiirkondadest pärit ja/või rändetaustaga noored. Seega tuleks kõikide tegevustega aidata edendada noortele suunatud teavitustegevust ja nende aktiivset kaasamist, et kõigil noortel oleks võimalus väljendada oma seisukohta.

Digitaalne mõõde

Projektide õnnestumiseks on väga oluline virtuaalkoostöö ja eksperimenteerimine virtuaalse ja põimõppe võimalustega. Eeskätt on enne projektitegevuste algust, nende ajal ja pärast nende lõpetamist tehtavaks koostööks tungivalt soovitatav kasutada Euroopa Noorteportaali ja Euroopa noortestrategie platvormi.

Ühised väärtused ning kodanikuaktiivsus ja -osalus

Projektidega edendatakse kodanikuaktiivsust ja eetikat ning aidatakse arendada sotsiaalset ja kultuuridevahelise suhtlemise pädevust, kriitilist mõtlemist ja meediapädevust. Samuti on kesksel kohal eesmärk suurendada teadlikkust ja parandada arusaamist Euroopa Liidu kontekstist.

OODATAV MÕJU

Toetatavad projektid peavad tõendama oma eeldatavat panust ELi noortepoliitikasse, st:

- parandama rohujuuresandil tegutseva noortesektori suutlikkust laiendada oma tegevust ja töötada riikidevaheliselt, et suurendada kaasatust, solidaarsust ja jätkusuutlikkust, sealhulgas edendada riikidevahelist õppimist ning noorte ja poliitikakujundajate koostööd;
- lähtuma ELi noortestrategia (2019–2027) eesmärkidest ning eelkõige tõendama, kuidas aidatakse projektiga saavutada strateegia prioriteete seoses kaasamise, ühendamise ning mõjuvõimu suurendamisega;
- lähtuma Euroopa noorte eesmärkide, noortedialoogi ning muude Euroopa tulevikule keskenduvate noortearutelu projektide ja arvamusuuringute tulemustest ning seostama neid tulemusi poliitikakujundamisega kohalikul/piirkondlikul/riigi/Euroopa tasandil;
- lähtuma Euroopa poolaasta riigipõhistest soovitustest, mis on seotud noortevaldkonnaga;
- parandama noorte osalust demokraatlikus elus, edendades kodanikuaktiivsust ja suhtlust poliitikakujundajatega (mõjuvõimu suurendamine, uued oskused, noorte kaasamine projektide väljatöötamise jne);
- laiendama olemasolevat parimat tava ja teavitustegevust väljapoole kohalikku (maapiirkonna, linna, piirkonna, riigi) tasandit ja tavapäraselt võrgustikku (tavapäraseid võrgustikke), sealhulgas kasutama otstarbekalt ära digivahendeid, et jääda ühendatuks kõikides tingimustes, isegi kauguse, isolatsiooni või eraldatuse korral;
- levitama tulemusi tõhusal ja paeluval viisil noorteorganisatsioonidesse kaasatud noorte seas, et rajada alus süstemaatilistele partnerluste loomiseks, ning nende noorte seas, kes ei ole seotud noortestruktuuridega või on pärit ebasoodsatest oludest.

HINDAMISKRITEERIUMID

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üldeesmärk ja ELi lisaväärtus: projektiettepaneku alusel algatatakse ja töötatakse välja projekt, mis toetab noorte seisukohast olulist ELi poliitikat, eelkõige ELi noortestrategiat 2019–2027; projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud projekti riikidevahelisuse ja võimaliku ülekantavusega loodavat süsteemset ELi lisaväärtust. • Eesmärgid: projektiettepanekus esitatud eesmärgid on asjakohased meetme üldeesmärkide ja vähemalt ühe erieesmärgi suhtes; peale selle on projektiettepanekus esitatud eesmärgid selgelt kindlaksmääratud, konkreetsed, saavutatavad, mõõdetavad, realistlikud ja tähtajalised; need on seotud osalevatele organisatsioonidele oluliste küsimustega ning neil on selge lisaväärtus valitud sihtrühmadele. • Vajadused: projektiettepanekust nähtub, et see põhineb põhjalikul vajaduste analüüsil, mis omakorda tugineb võimalikult suures ulatuses kontrollitavatele faktidele ja arvandmetele ning mida täiendavad kõigi konsortsiumis esindatud riikide ja osalevate organisatsioonide seisukohast olulised üldised ja konkreetsed andmed. Oodatakse selget vajaduste analüüsi, mis kajastab taotlejate, partnerite ja sihtrühmade tegelikku olukorda. • Noorte kaasamine: projektiettepanekust nähtub, et partnerlus suudab tagada mitmekesise noorterühma (sealhulgas äärsepoolsetest/maapiirkondadest pärit noored, rändetaustaga noored ja/või ebasoodsatest sotsiaalsetest oludest pärit noored) aktiivse kaasamise juba alates etapist, mil noortega seotud tegevusi kavandama hakatakse.
--	---

<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 30)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kavandamine: projektiettepanek on selge, täielik ja hea kvaliteediga ning sisaldab vajalikke etappe projekti ettevalmistamiseks, elluviimiseks, seireks ja hindamiseks, lähtudes tõhusast projektijuhtimismetoodikast. • Metoodika: projekti viiakse ellu sobiva metoodika abil; eesmärgid on kooskõlas tegevustega ning need on selgelt kindlaks määratud, sh kirjeldatud on kindlakstehtud probleemide, vajaduste ja lahenduste loogilisi seoseid; töökava on sidus ja konkreetne; olemas on sobivad kvaliteedikontrollimeetmed ja kvaliteedinäitajad selle tagamiseks, et projekti viiakse ellu nõuetekohaselt, pidades silmas nõutavat kvaliteeti, ulatust, ajakava ja eelarvet; olemas on konkreetne ja sobiv riskijuhtimiskava ja hädaolukorra lahendamise plaan. • Kulutõhusus: kavandatud eelarve on sidus ja sobiv projekti elluviimiseks ning kavandatud nii, et tagada parim hinna ja kvaliteedi suhe. Tööpakettidele eraldatavad ressursid on piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks. Eelarve võimaldab katta rohujuuresandi organisatsioonide ja haavatavate noorte vajadused, et soodustada nende kaasamist programmi „Erasmus+“.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kooseis: partnerluses osaleb sobiv kooslus üksteist täiendavatest organisatsioonidest, kellel on profiil, oskused, kogemused, oskusteave ja haldustugi, mis on vajalikud eesmärkide saavutamiseks; kui konsortiumis osaleb kasumit taotlemaid organisatsioone, siis on selgelt välja toodud nende pakutav lisaväärtus. • Geograafiline koosseis: partnerlus suudab geograafilise koosseisu puhul arvestada Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja/või kultuurilise mitmekesisusega (st Euroopa ida-, lääne-, põhja- ja lõunapoolsete piirkondade kaasamine), et tagada tõeliselt üleeuroopaline koostöö. • Kohalike vabaühenduste areng: partnerlus suudab suurendada nende kohalike vabaühenduste suutlikkust ja täiendada nende teadmisi, kes ei ole Euroopa tasandil veel tugevalt kanda kinnitanud, et tagada kogu Euroopa vabaühenduste ulatuslikum vastastikune koostöö. • Pühendumine ja ülesanded. vastutuse ja ülesannete jagunemine partnerluses on selge ja asjakohane; koordinaatoril on kvaliteetsed juhtimisoskused ning suutlikkus koordineerida riikidevahelisi võrgustikke ja olla keerulise ülesehitusega keskkondades tegevuse eestvedajaks. • Koostöökord: kavandatud on tõhusad juhtimismehhanismid, et tagada osalevate organisatsioonide, osalejate ja muude asjakohaste sidusrühmade tõhus koordineerimine, otsustusprotsess, teabevahetus ja konfliktide lahendamine. • Noorte kaasamine: noored on sobival viisil kaasatud projekti elluviimise kõigisse etappidesse ning noorte kaasamine on läbiv küsimus kõigis projekti etappides ja kõigil tasanditel; ette on nähtud noorte mõjuvõimu suurendavad rollid ja/või konkreetsed strateegiad, et tagada nende mitmekülgne osalemine.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mõju: projekti võimalik mõju osalejatele ja partnerorganisatsioonidele on suur ning väljendub eeskätt selles, et rohujuures tasandi organisatsioonidel aidatakse laiendada selliste riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi tegevuste haaret, millel veel ei ole piiriülest mõõdet (tegevuse laiendamine või arendamine ELi tasandil projekti kestel ja pärast projekti lõppu); projekti võimalik mõju laiemale noortekogukonnale. Oodatavad tulemused näitavad taotleja ja partnerite arusaamist ja suutlikkust tutvustada Euroopa Liidu väärtusi eelkõige seoses kodakondsusega. • Tulemuste levitamine: projektiettepanekust nähtub suutlikkus tegeleda noorte teavitustegevusega ning võime teavitada nende noorte esindatavate kogukondade probleemidest ja lahendustest tulemuslikult laiemat sihtrühma ülemaailmsel tasandil; eeskätt on projektiettepanekuga ette nähtud mõistlik tegevuskava tulemuste levitamiseks ja nendest teavitamiseks ning see sisaldab sobivaid sihttasemeid, tegevuste ja ülesannete jaotust partnerite vahel, ajakava, töövahendeid ja kanaleid, mis aitavad tagada, et projekti tulemused ja projektist saadav kasu jõuaks nii projekti kestel kui ka pärast projekti lõppu tõhusalt poliitikakujundajateni ja lõppkasutajateni. • Jätkusuutlikkus: projektiettepanekus on selgelt kirjeldatud, kuidas võivad projekti tulemused kaasa aidata noortevaldkonna süsteemsetele muutustele nii projekti kestel kui ka pärast selle lõppu, sh suur potentsiaal võimaldada pikaajalist koostööd ELi tasandil ja/või ajendada ELi uute noortepoliitika põhimõtete ja algatuste väljatöötamist.
--	---

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad vähemalt **60 punkti** ning saavutavad kõigi nelja hindamiskriteeriumi puhul vajaliku miinimumtaseme (st vähemalt 15 punkti kriteeriumides „Projekti asjakohasus“ ja „Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet“ ning 10 punkti kriteeriumides „Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet“ ja „Mõju“). Kui projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Üldjuhul, kuid võttes arvesse riikide ja Euroopa õigusraamistikes kehtestatud piiranguid, tuleb tulemused teha kättesaadavaks **avatud õppematerjalidena** ning samuti asjaomastel kutsealastel, valdkondlikel või pädevate asutuste platvormidel. Projektiettepanekus kirjeldatakse, kuidas loodavad andmed, materjalid, dokumendid ning audiovisuaalsed ja sotsiaalmeedia väljundid tehakse avatud litsentside kaudu vabalt kättesaadavaks, kuidas neid levitatakse ning tagatakse, et nendega ei kaasne mingeid ebaproportsionaalseid piiranguid.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 150 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus esitama hinnanguliste kulude jaotuse koos iga töopaketi osakaaluga (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kirjeldatavad kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

JEAN MONNET' MEETMED

Jean Monnet' meetmetega pakutakse võimalusi kõrghariduse valdkonnas ning muudes hariduse ja koolituse valdkondades ning aidatakse levitada teadmisi Euroopa Liidu integreerumisega seotud küsimustest. Toetatakse järgmisi meetmeid:

- **Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;**
- **Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades.**

Neid meetmeid rakendab Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA).

JEAN MONNET' MEETMED KÕRGHARIDUSE VALDKONNAS

Kõrghariduse valdkonna Jean Monnet' meetmete eesmärk on toetada kogu maailmas Euroopa Liidu uuringutega seotud **õpetamist ja teadustööd**.

ELi uuringute all mõeldakse uurimisvaldkonda, milles keskendutakse Euroopa kui terviku uurimisele, pöörates erilist tähelepanu ELi mõõtmele ning lähtudes nii riigisisestest kui ka üleilmsest perspektiivist.

ELi uuringute haare võib olla erinev, kuid kesksel kohal peab olema ELi vaatenurk.

ELi uuringutes tuleks edendada Euroopa kodanikuaktiivsust ja väärtusi ning tegeleda ELi rolliga üleilmastunud maailmas, suurendades teadlikkust liidust ning hõlbustades kaasamist tulevikus ja ka inimestevahelist dialoogi.

Lisaks on Jean Monnet' meetmete eesmärk aidata kaasa kolmandatele riikidele suunatud avalikule diplomaatiale, edendades ELi väärtusi ning suurendades ELi põhimõtete ja sihtide nähtavust.

Õpetamise ja teadustöö eesmärgid ja taotlemiskriteeriume kirjeldatakse allpool.

ÕPETAMINE JA TEADUSTÖÖ

MEETME EESMÄRGID

Õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meetmega:

- edendatakse kogu maailmas tippaset Euroopa Liidu uuringutega seotud õpetamises ja teadustöös;
- soodustatakse akadeemilise ringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid;
- suurendatakse teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdatakse ELi rolli üleilmastunud maailmas;
- püütakse jõuda laiemale avalikkuseni ning levitatakse teadmisi ELi kohta ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume), tuues sel viisil ELi kodanikele lähemale.

Lisaks on meetme eesmärk aidata kaasa partnerriikidele suunatud avalikule diplomaatiale, edendades ELi väärtusi ning suurendades ELi põhimõtete ja sihtide nähtavust.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meede tuleb ellu viia alljärgnevalt. **Moodulid, õppetoolid ja tippkeskused**

- Jean Monnet' **moodulid** on lühiajalised kõrgkooli õpetamisprogrammid või -kursused Euroopa Liidu uuringute erialal. Iga mooduli miinimumkestus on 40 õpetamistundi õppeaastas ning kolme aasta jooksul. Moodulite puhul võib keskenduda ühele konkreetsele Euroopa uuringute valdkonnale või nende käsitusviis võib olla valdkonnaülene ning nõuda seega mitme õppejõu ja eksperdi akadeemilist panust. Need võivad toimuda ka lühiajaliste spetsialiseerumis- või suveprogrammide kujul.
- **Õppetoolid** on Euroopa Liidu uuringutele (nagu on kirjeldatud eespool) spetsialiseerunud ametikohad ülikoolide õppejõududele (kestus kolm aastat). Jean Monnet' õppetooli tegevust viib ellu vaid üks õppejõud, kes tagab minimaalsed 90 õpetamistundi õppeaastas. Õppetoolil võib samuti olla selle tegevust täiendav tugimeeskond (sh täiendavad õpetamistunnid).
- **Jean Monnet' tippkeskused** on Euroopa Liitu käsitlevate teemadega tegelevad pädevus- ja teadmuskeskused. Need peaksid koondama kõrgetasemeliste ekspertide teadmisi ja pädevust, et suurendada Euroopa uuringute (nagu on kirjeldatud eespool) eri valdkondade ja ressursside koostõimet ning luua riikidevahelised

ühistegevused; samuti tagavad need avatuse kodanikuühiskonnale. Jean Monnet' tippkeskuste oluline ülesanne on jõuda üliõpilasteni teaduskondades, kus Euroopa Liidu teemasid tavaliselt ei käsitleta, ning samuti poliitikakujundajateni, ametnikeni, kodanikuühiskonna organisatsioonideni ja laiemal avalikkuseni üldiselt.

Jean Monnet' meetmete raames toetust saavad isikud (moodulite õppejõud, õppetoolide juhatajad ja tippkeskustes osalejad) peavad korraldama tegevust ja üritusi, millesse kaasatakse poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonda ja avalikkust üldiselt.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB ÕPETAMISELE JA TEADUSTÖÖLE SUUNATUD JEAN MONNET' MEED TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Jean Monnet' moodulite puhul kohaldatakse alljärgnevat rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkool. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkoolid. „Erasmus+“ programmi riigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Üks kõrgkool, mis on asutatud ükskõik mis riigis.
Projekti kestus	3 aastat. Jean Monnet' mooduli õpetamistegevus Euroopa Liidu uuringute erialal (nagu on kirjeldatud eespool) peab taotlevas kõrgkoolis moodustama vähemalt 40 tundi õppeaastas. See hõlmab kontakttunde rühmaloengute, -seminaride ja -konsultatsioonide vormis, sealhulgas kaugõppe raames, ent mitte individuaalset juhendamist ega/või nõustamist. Rahastamiskõlblikud on ka suvekursused.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2021-MODULE.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 2. juunil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Jean Monnet' õppetoolide puhul kohaldatakse alljärgnevat rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

Kes võib esitada taotluse?	Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkool. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
-----------------------------------	--

Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkoolid.</p> <p>„Erasmus+“ programmi riigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta.</p> <p>Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p> <p>Lõplik vastutus nende taotluste eest lasub kõrgkoolidel. Nad peavad jätkama Jean Monnet' õppetooli tegevusega kogu projekti kestel. Kui kõrgkool on kohustatud asendama õppetooli juhataja, tuleb heakskiidu saamiseks esitada kirjalik taotlus rakendusametile. Lisaks peab kavandataval uuel õppetooli juhatajal olema sama Euroopa Liidu uuringutes spetsialiseerumise tase.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkoolid.</p> <p>Jean Monnet' õppetooli juhataja peab olema taotleva kõrgkooli alaline töötaja.</p> <p>Jean Monnet' õppetooli tegevust viib ellu vaid üks õppejõud (õppetooli juhataja), kes tagab ainuisikuliselt õppeaasta kohta nõutavad minimaalsed 90 õpetamistundi. Õppetoolil võib olla ka selle tegevust toetav meeskond.</p>
Projekti kestus	<p>3 aastat.</p> <p>Õppetooli juhataja õpetamistegevus Euroopa Liidu uuringute erialal (nagu on kirjeldatud eespool) peab taotlevas kõrgkoolis moodustama vähemalt 90 tundi õppeaastas.</p> <p>See hõlmab kontakttunde rühmaloengute, -seminaride ja -konsultatsioonide vormis, sealhulgas kaugõppe raames, ent mitte individuaalset juhendamist ega/või nõustamist.</p>
Kellele esitada taotlus?	<p>Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA).</p> <p>Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2021-CHAIR.</p>
Millal esitada taotlus?	<p>Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 2. juunil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi).</p>

Jean Monnet' tippkeskuste puhul kohaldatakse alljärgnevat rahastamiskõlblikkuse kriteeriume.

Kes võib esitada taotluse?	<p>Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkool.</p> <p>Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.</p> <p>Ühes osalevas kõrgkoolis toetatakse samaaegselt vaid üht Jean Monnet' tippkeskust. Vastuvõttev kõrgkool koordineerib tegevust ühes või mitmes teaduskonnas/osakonnas.</p>
Mis liiki organisatsioonid saavad projektis osaleda?	<p>Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkoolid.</p> <p>„Erasmus+“ programmi riigis asutatud kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta.</p> <p>Partnerriikides asuvate osalevate kõrgkoolide puhul Erasmuse kõrgharidusharta omamist ei nõuta.</p>
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	<p>Ükskõik mis riigis asutatud kõrgkoolid.</p>
Projekti kestus	<p>3 aastat.</p>

Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2021-COE.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 2. juunil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

HINDAMISKRITEERIUMID

Jean Monnet' moodulite puhul kohaldatakse alljärgnevat hindamiskriteeriume.

Projekti asjakohasus (maksimaalne punktisumma: 25)	<p>Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • soodustab teadusringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid; • suurendab teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdab ELi rolli üleilmastunud maailmas; • hõlmab aktiivset teavitus- ja haridustööd, millega levitatakse teadmisi ELi teemadest ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume) ja tuuakse EL kodanikele lähemale. <p>Ulatus, mil määral jõuab projektiettepanek esmatähtsate sihtrühmadeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Euroopa Liidu uuringute eriala (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) üliõpilased; ○ üliõpilased, kes ei puutu automaatselt kokku ELi uuringutega (muudes valdkondades kui õigusteadus, majandusteadus ja politoloogia); ○ programmi „Erasmus+“ partnerriikide puhul potentsiaal edendada ELi avalikku diplomaatiat.
Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 25 punkti)	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projekti kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning kavandatud metoodika rakendatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • seire- ja hindamisstrateegia.
Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet (maksimaalne punktisumma: 25 punkti)	<ul style="list-style-type: none"> • Meeskonna pädevus ja antav lisaväärtus: kavandatavates tegevustes osalevate (vajaduse korral akadeemiliste ja mitteakadeemiliste) põhitöötajate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendavus Euroopa Liidu uuringute seisukohast (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) ning lähtudes projektiettepaneku konkreetsest teemast.

<p style="text-align: center;">Mõju</p> <p style="text-align: center;">(maksimaalne punktisumma: 25 punkti)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekti oodatav mõju, mis hõlmab pikaajalist mõju: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' meedet ellu viivale õppeasutusele; • Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ täiendatud või innovaatilised õppekavad; ○ suurem suutlikkus meelitada ligi tippasemel üliõpilasi; ○ tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks või teadustöök õppeasutuses; ○ suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamistegevuse ja teadustööga; • muudele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja üksikisikutele. ➤ Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teabe levitamine; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks kõrgkoolidele ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ülekantavus ja üleviidavus uutesse poliitikastrateegiatesse ning parematesse tavadesse; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. ➤ Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Jean Monnet' õppetooli puhul kohaldatakse alljärgnevat hindamiskriteeriume.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st:</p> <ul style="list-style-type: none"> • soodustab teadusringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid; • suurendab teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdab ELi rolli üleilmastunud maailmas; • hõlmab aktiivset teavitus- ja haridustööd, millega levitatakse teadmisi ELi teemadest ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume) ja tuuakse EL kodanikele lähemale. <p>Ulatus, mil määral jõuab projektiettepanek esmatähtsate sihtrühmadeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Euroopa Liidu uuringute eriala (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) üliõpilased; ○ üliõpilased, kes ei puutu automaatselt kokku ELi uuringutega (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); ○ „Erasmus+“ partnerriikide puhul potentsiaal edendada ELi avalikku diplomaatiat.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projekti kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning kavandatud metoodika rakendatavus; • projekti juhtimine: asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õppetooli juhataja tipptasemel profiil ja kvalifikatsioon Euroopa Liidu uuringute erialal (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • õppetooli juhataja ja kavandatavates projektitegevustes osalevate põhitöötajate profiili ja kvalifikatsiooni asjakohasus ja täiendavus nii Euroopa Liidu uuringute (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) seisukohast kui ka lähtudes projektiettepaneku konkreetsetest teemadest; • tõendid ELi teemasid käsitleva teadustööga seotud kogemuste taseme kohta.

<p>Mõju (maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekti oodatav mõju, mis hõlmab pikaajalist mõju: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' meetet ellu viivale õppeasutusele; • Jean Monnet' meetmes osalevatele üliõpilastele ja õppijatele järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ täiendatud või innovaatilised õppekavad; ○ suurem suutlikkus meelitada ligi tipptasemel üliõpilasi; ○ tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks või teadustööks õppeasutuses; ○ suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamistegevuse ja teadustööga; • muudele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja üksikisikutele. ➤ Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi Jean Monnet' meetet ellu viivas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teabe levitamine; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks kõrgkoolidele ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ülekantavus ja üleviidavus uutesse poliitikastrateegiatesse ning parematesse tavadesse; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. ➤ Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

Jean Monnet' tippkeskuste korral kohaldatakse alljärgnevaid hindamiskriteeriume.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<p>Hinnatakse ulatust, mil määral vastab projektiettepanek Jean Monnet' tegevuste eesmärkidele, st:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); • soodustab teadusringkonna ja ühiskonna dialoogi, kaasates kohaliku ja riigi tasandi poliitikakujundajaid, ametnikke, kodanikuühiskonna osalejaid ning haridus- ja meediavaldkonna eri tasandite esindajaid; • suurendab teadmisi ja mõistmist, millest oleks kasu ELi poliitika kujundamisel, ja tugevdab ELi rolli üleilmastunud maailmas; • hõlmab aktiivset teavitus- ja haridustööd, millega levitatakse teadmisi ELi teemadest ühiskonnas laiemalt (väljaspool akadeemilisi ringkondi ja spetsialistidest koosnevaid auditooriume) ja tuuakse EL kodanikele lähemale. <p>Ulatus, mil määral jõuab projektiettepanek rohkemate sihtrühmadeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatava tippkeskuse pakutava kvalifikatsiooni saajad; ○ ELi uuringute erialaga mitteseotud teaduskonnad/osakonnad; ○ „Erasmus+“ partnerriikide puhul potentsiaal edendada ELi avalikku diplomaatiat.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projekti kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning kavandatud metoodika rakendatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelemeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • ulatus, mil määral on töopakettidele eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tippkeskuses osalejate rühma kvaliteet ja lisaväärtus; • kavandatavates tegevustes osalevate töötajate profiili ja kvalifikatsiooni asjakohasus ja täiendavus nii Euroopa Liidu uuringute seisukohast kui ka lähtudes projektiettepaneku konkreetsetest teemadest; • koostöökorraldus kõrgkoolis ja ülesannete jaotus; • kõrgkooli pühendumus tippkeskuse arendamisele ja alalhoidmisele.

<p>Mõju (maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekti oodatav mõju, mis hõlmab pikaajalist mõju: <ul style="list-style-type: none"> • Jean Monnet' meedet ellu viivale õppeasutusele; • Jean Monnet' meetmes osalevatele teaduskondadele/osakondadele järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ konkreetse teadustöö täiendatud või innovaatiline sisu, uute vaatenurkade arendamine; ○ suurem suutlikkus meelitada ligi tipptasemel üliõpilasi ja teadlasi; ○ tugevdatud koostöö teistest riikidest pärit partneritega ja suutlikkus luua nendega kontakte; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks või teadustööks õppeasutuses; ○ suurem suutlikkus tegeleda ELi-teemalise õpetamistegevuse ja teadustööga; • muudele kohalikul, piirkondlikul, riigi ja/või Euroopa tasandil kaasatud organisatsioonidele ja üksikisikutele. ➤ Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teabe levitamine; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks kõrgkoolidele ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ülekantavus ja üleviidavus uutesse poliitikastrateegiatesse ning parematesse tavadesse; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused. ➤ Kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
---	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

OODATAV MÕJU

KVANTITATIIVNE MÕJU

Õpetatavate erialade Euroopa Liidu mõõdet tugevdavate kõrgkoolide arvu suurenemine.

Käsitlevate Euroopa Liidu temade suurem arv õpetamisel ja teadustöös sellistes teaduskondades/osakondades, kus ELi vaatenurka üldiselt ei arendata, v.a teemad, mida harilikult seostatakse ELiga.

KVALITATIIVNE MÕJU

Seoses meetmetes vahetult osalevate isikutega tagatakse õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meetmetega soodne pikaajaline mõju nii üliõpilastele kui ka teadlastele/õppejõududele ning:

- aidatakse edendada demokraatiat ja suurendada ühtsesse kultuuriruumi kuulumise tunnet; noorte suurenenud huvi Euroopa poliitika vastu on võimalik hinnata konkreetsete uuringute abil;
- tekitatakse huvi Euroopa Liidu poliitikavaldkondade alase teadlikkuse suurendamise vastu, mis võib omakorda aidata suurendada aktiivset osalust ELi tasandi tegevuses ja avalikus teenistuses;
- suurendatakse noorte teadlaste võimalusi oma kutseoskuste täiendamiseks ja karjääri arendamiseks.

Seoses osalevate organisatsioonidega soodustatakse õpetamisele ja teadustööle suunatud Jean Monnet' meetmetega uue dünaamika väljakujunemist ning

- suurendatakse kõrgkoolide suutlikkust õpetada Euroopa Liidu küsimustega seotud aineid;
- meelitatakse ligi suuremal arvul selliseid õppijaid ja õpetajaid, kes soovivad omandada teadmisi Euroopa Liidu kohta;
- luuakse struktureeritud keskused Euroopa Liiduga seotud kõrgetasemeliste teadmiste edasiandmiseks ja kõrgetasemelise teadustöö võimaldamiseks toetust vajavates teaduskondades/osakondades.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. See rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

ELi toetuse maksimumsummad projekti kohta on alljärgnevad.

- Jean Monnet' moodulid: **30 000 eurot**;
- Jean Monnet' õppetoolid: **50 000 eurot**;
- Jean Monnet' tippkeskused: **100 000 eurot**.

Kindlasummaliste sissemaksetega kaetakse personali-, reisi- ja elamiskulud, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulud ning ka muud (nt teabe levitamise, avaldamise, tõlkimisega seotud) kulud.

Jean Monnet' moodulid ja õppetoolid

Taotlejad peavad taotluses märkima soovitava kindlasummalise koondmakse eelnevalt kindlaksmääratud summa vastavalt alljärgnevatele tabelitele. Alljärgnevates tabelites on esitatud õpetamistundide koguarvule vastava kindlasummalise makse kogusumma riigi kohta. Tabelis on märgitud lõplik ELi toetus (kaasrahastamismäär on 75 %).

a.1) Jean Monnet' moodulid programmiikidele

Riik / õpetamistu nnid kolmeaasta se perioodi jooksul (min 40 h aastas)	Bulgaaria, Liechtenstei n, Põhja- Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia	Horvaatia, Läti, Türgi	Eesti, Leedu, Poola, Slovakkia, Tšehhi Vabariik, Ungari	Kreeka, Malta, Portugal, Sloveenia	Hispaania, Island, Itaalia, Küpros	Iirimaa, Prantsus maa, Soome	Austria, Belgia, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Saksamaa Taani
120–150	11 500 eurot	13 500 eurot	15 000 euro t	19 000 eur ot	22 000 eur ot	26 000 eu rot	28 000 eurot

151–180	14 500 eurot	16 500 eurot	18 500 euro t	23 000 eur ot	27 500 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot
181–210	16 500 eurot	19.500 eurot	22 000 euro t	27 000 eur ot	30 000 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot
211–240	19 000 eurot	22 500 eurot	25 500 euro t	30 000 eur ot	30 000 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot
241–270	21 500 eurot	25 500 eurot	29 000 euro t	30 000 eur ot	30 000 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot
271–300	24 000 eurot	28 500 eurot	30 000 euro t	30 000 eur ot	30 000 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot
301–330	26 500 eurot	30 000 eurot	30 000 euro t	30 000 eur ot	30 000 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot
331–360	30 000 eurot	30 000 eurot	30 000 euro t	30 000 eur ot	30 000 eur ot	30 000 eu rot	30 000 eurot

a.2) Jean Monnet' moodulid partnerriikidele

Riik / õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 40 h aastas)	Antigua ja Barbuda, Barbados, Liibüa, Mehhiko, Saint Kitts ja Nevis, Tšiili, muud riigid	Bahreini, Trinidad ja Tobago, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	Ekvatoriaal-Guinea, Iisrael, Omaan, Saudi Araabia, Seišellid	Lõuna-Korea, Uus-Meremaa	Jaapan, Ühendkuningriik	Ameerika Ühendriigid, Araabia Ühendemiraadid, Austraalia, Brunei, Hongkong, Kanada, Katar, Kuveit, Singapur, Šveits
120–150	11 500 euro t	15 000 eurot	19 000 euro t	22 000 euro t	26 000 eurot	28 000 eurot
151–180	14 000 euro t	18 500 eurot	23 000 euro t	27 500 euro t	30 000 eurot	30 000 eurot
181–210	16 500 euro t	22 000 eurot	27 000 euro t	30 000 euro t	30 000 eurot	30 000 eurot
211–240	19 000 euro t	25 500 eurot	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 eurot	30 000 eurot
241–270	21 500 euro t	29 000 eurot	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 eurot	30 000 eurot

271–300	24 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
301–330	26 500 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t
331–360	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t	30 000 euro t

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

b.1) Jean Monnet' õppetoolid programmiriikidele

Riik / õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 90 tundi aastas)	Bulgaaria, Liechtenstein, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rumeenia, Serbia	Horvaatia, Läti, Türgi	Eesti, Leedu, Poola, Slovakkia, Tšehhi Vabariik, Ungari	Kreeka, Malta, Portugal, Sloveenia	Hispaania, Island, Itaalia, Küpros	Iirimaa, Prantsusmaa, Soome	Austria, Belgia, Luksemburg, Madalmaad, Norra, Rootsi, Saksamaa, Taani
270–300	18 000 euro t	19 000 euro t	25 000 euro t	31 000 euro t	37 000 euro t	43 000 euro t	47 000 euro t
301–330	20 000 euro t	21 000 euro t	28 000 euro t	34 000 euro t	41 000 euro t	47 000 euro t	50 000 euro t
331–360	22 000 euro t	23 000 euro t	31 000 euro t	37 000 euro t	45 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t
361–390	24 000 euro t	25 000 euro t	34 000 euro t	40 000 euro t	49 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t
391–420	26 000 euro t	27 000 euro t	37 000 euro t	43 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t
421–450	28 000 euro t	29 000 euro t	40 000 euro t	46 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t
451–480	30 000 euro t	31 000 euro t	43 000 euro t	49 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t
481–510	32 000 euro t	33 000 euro t	46 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t
511–540	34 000 euro t	35 000 euro t	49 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t	50 000 euro t

541–570	36 000 eurot	37 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
571–600	38 000 eurot	39 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
601–630	40 000 eurot	41 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
631–660	42 000 eurot	43 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
661–690	44 000 eurot	45 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
691–720	46 000 eurot	47 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
721–750	48 000 eurot	49 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot
> 750	50 000 eurot	50 000 e urot	50 000 eur ot	50 000 eur ot	50 000 eu rot	50 000 eu rot	50 000 eurot

b.2) Jean Monnet' õppetoolid partnerriikidele

Riik / õpetamistunnid kolmeaastase perioodi jooksul (min 90 tundi aastas)	Antigua ja Barbuda, Barbados, Liibüa, Mehhiko, Saint Kitts ja Nevis, Tšiili, muud riigid	Bahrein, Trinidad ja Tobago, Venemaa territoorium (nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses)	Ekvatoriaal-Guinea, Iisrael, Omaan, Saudi Araabia, Seišellid	Lõuna-Korea, Uus-Meremaa	Jaapan, Ühendkuningriik	Ameerika Ühendriigid, Araabia Ühendemiraadid, Austraalia, Brunei, Hongkong, Kanada, Katar, Kuveit, Singapur, Šveits
270–300	21 000 eurot	24 000 eurot	31 000 eurot	37 000 eurot	43 000 eurot	47 000 eurot
301–330	23 000 eurot	27 000 eurot	34 000 eurot	41 000 eurot	47 000 eurot	50 000 eurot
331–360	25 000 eurot	30 000 eurot	37 000 eurot	45 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
361–390	27 000 eurot	33 000 eurot	40 000 eurot	49 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
391–420	29 000 eurot	36 000 eurot	43 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
421–450	31 000 eurot	39 000 eurot	46 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
451–480	33 000 eurot	42 000 eurot	49 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot

481–510	35 000 eurot	45 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
511–540	37 000 eurot	48 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
541–570	39 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
571–600	41 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
601–630	43 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
631–660	45 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
661–690	47 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
691–720	49 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
721–750	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot
> 750	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot	50 000 eurot

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

c) Jean Monnet' tippkeskused

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 100 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui vaja ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- Taotlejad peavad projektiettepanekus esitama hinnangulised kulud iga töopaketi kohta.
- Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

JEAN MONNET' MEETMED HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES

Kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamisel on olulisel kohal teadlikkus Euroopa Liidu eesmärkidest ja toimimisest. Sageli on inimeste teadmised Euroopa Liidust puudulikud ning ühtlasi levib hulgaliselt desinformatsiooni. See omakorda süvendab inimeste rahulolematust liidu ja selle poliitikaga.

Õpetajad ja koolitajad on huvitatud täienduskoolitusvõimalustest ning üha suuremal arvul õpetajaid soovib suurendada oma pädevust, et olla võimeline looma klassiruumis kaasav õhkkond info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) abil ning andma tunde mitmekeelses ja mitmekultuurilises keskkonnas. Samuti vajavad nad võimalusi täiendada end üldhariduse Euroopa mõõtme alal, eeskätt selleks, et õpetada Euroopa Liiduga seotud teemasid köitval viisil.

Üldeesmärk on parandada nii üldhariduses kui ka kutseõppes (ISCEDi 1.–4. aste) teadmisi Euroopa Liidust ja selle institutsioonide toimimisest.

JEAN MONNET' ÕPETAJAKOOLITUS

Selle meetme raames korraldavad kõrgkoolid või õpetajakoolitust pakkuvad asutused/agentuurid tegevust, et võimaldada kooliõpetajatel ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel arendada uusi oskusi, et olla võimeline õpetama ja arutlema ELi teemadel, ning suurendada seeläbi nende mõjuvõimu tänu paremale arusaamisele ELi ja selle toimimisest.

Õpetajakoolituse (nii õpetajate põhikoolituse kui ka täienduskoolituse) pakkujad tugevdavad oma asutusesiseid teadmisi ja oskusi seoses ELi teemade õpetamisega ning seega tagavad õpetajatele parema ettevalmistuse ELi-teemalise sisu lõimimiseks oma tegevusse.

Õpetajakoolituse tegevusega toetatakse haridustöötajaid koolides ning kutseharidus- ja -õppeasutustes (ISCEDi 1.–4. aste).

MEETME EESMÄRGID

Jean Monnet' õpetajakoolituse eesmärk on toetada koole ning kutseharidust ja -õpet pakkuvaid asutusi õppekavadesse ja õppekavavälisesse tegevusse lõimitava ELi-teemalise sisu kavandamisel, korraldamisel ja edastamisel. Peamised eesmärgid on:

- võimaldada koolidel ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatel asutustel suurendada õpetajate teadmisi ELi teemadest;
- pakkuda struktureeritud ELi-teemalist koolitust koolidele ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatele asutustele, tagada materjal ja meetodid eri tasemetel õpetajakoolituseks, olenemata õpetajate taustast ja kogemustest;
- korraldada konkreetseid individuaal- või rühmakoolituskursusi (moodulkursused, majutusega kursused, segaõppe-, veebikursused) õpetajatele, kes on huvitatud ELi ja on valmis lõimima ELi teemasid oma igapäevatöösse;
- suurendada õpetajate kindlustunnet ELi mõõtme lõimimisel oma igapäevatöösse.

MIS KRITERIUMIDELE PEAB JEAN MONNET' ÕPETAJAKOOLITUS TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Üks kõrgkool või üks õpetajakoolitusinstituut/-agentuur, kes pakub põhi- või täienduskoolitust kooliõpetajatele ning/või kutseharidus- ja -õppeasutustele. Taotleja peab olema asutatud mõnes „Erasmus+“ programmiis. Kõrgkoolidel peab olema kehtiv Erasmuse kõrgharidusharta. Üksikisikud ei saa taotleda toetust otse.
Projekti kestus	3 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2021-SCHOOLS-TT.
Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 2. juunil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Sellela, et õpetajatele antakse edasi uued ja innovatiivsed meetodid Euroopa Liidu teemade õpetamiseks õppijatele, andatakse lõimida Euroopa Liiduga seotud fakte ja teadmisi õppekavadesse ning õppekavavälisesse tegevusse.

Jean Monnet' õpetajakoolituse tegevus peaks hõlmama õpetajakoolitustegevuse ettevalmistamist ja elluviimist. Õpetajakoolitus võib toimuda sihtkursuste või moodulõppekursustena, sh kaugõppe vormis (MOOC ja/või põimõpe). Koolitus peab olema formaalne ja lõpetamisel peavad osalejad saada tunnistuse.

Kavandatav tegevus peaks hõlmama ka osalejate toetamist (nt toetus reisi- ja elamiskulude katmiseks, õpikute ja muude erivahendite tagamine, tasudest vabastamine).

Jean Monnet' õpetajakoolitus peab hõlmama üht alljärgnevatest tegevustest:

- ELi teemade õpetamist võimaldavale metoodikale keskenduv koolitus;
- ELi teemadele keskenduv koolitus;
- Euroopa Liidu teemadega seotud õpikogemused, mis täiendavad olemasolevaid kursusi (klasside ühisõpe, koostöine õpetamine);
- seminarid, suve- ja intensiivkursused, muud liiki ELi kogemused, millesse kaasatakse teisi sidusrühmi.

Eespool kirjeldatud tegevust on võimalik ellu viia järgmiselt:

- sihtotstarbeline juhendamine koolituskursuste valikul;
- lähi-, veebi- ja või põimõppel põhinev koolitus.

OODATAV MÕJU

Kvantitatiivne mõju

- Toetusesaajate arv programmiis/-piirkonnas;

- õpetajakoolituses osalejate arv riigis/piirkonnas.

Kvalitatiivne mõju

Jean Monnet' õpetajakoolitus peaks tagama pikaajalise kasuliku mõju nii õpetajate põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuvatele organisatsioonidele kui ka nendes tegevustes osalejatele.

Õpetajakoolitusega pakutakse õpetajatele rohkem võimalusi kutsealase arengu ja karjääri edendamiseks.

Jean Monnet' õpetajakoolituse raames toetatavate tegevuste eesmärk on saavutada järgmised väljundid:

- õpetajate suurem teadlikkus Euroopa Liidu teemade õpetamist võimaldavast metoodikast;
- suurem suutlikkus õpetada ELi teemasid;
- paremad teadmised ELi teemadest;
- õpetajate põhi- ja/või täienduskoolitust pakkuvate organisatsioonide suurem erikoolituskursuste pakkumine.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmärgi, st: <ul style="list-style-type: none"> ○ on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); ○ võimaldab kooliõpetajatel arendada uusi oskusi; ○ tagab parema arusaamise EList ja selle toimimisest; ○ võimaldab õpetajatel lõimida oma tegevusse ELi teemadega seotud õppesisu. • Ulatus, mil määral jõutakse projektiettepanekuga esmatähtsate sihtrühmadeni: <ul style="list-style-type: none"> ○ koolid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused (ISCEDI 1.–4. aste); ○ õpetajad.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: projektiettepaneku kvaliteet, uudsus ja teostatavus ning selle metoodika rakendatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ tagab projektiettepanekus kirjeldatud eesmärkide ja tegevuse kooskõla; ○ hõlmab osalejate toetamist (nt toetus reisi- ja elamiskulude katmiseks, õpikute ja muude erivahendite tagamine, tasudest vabastamine); • ulatus, mil määral on tööpakettidele eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.

<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meeskonna pädevus ja antav lisaväärtus: <ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatavates tegevustes osalevate (vajaduse korral akadeemiliste ja mitteakadeemiliste) põhitöötajate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendavus: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Euroopa Liidu uuringute eriala (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) seisukohast; ▪ projektiettepanekus käsitletava konkreetse teema seisukohast.
<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetajakoolituse oodatav ja pikaajaline mõju: koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ suurem suutlikkus õpetada ELi teemasid; ○ täiendatud või uuenduslik õppesisu, uued lähenemisviisid ELi teemade lõimimiseks õppekavadesse; ○ tegevust korraldava asutuse puhul: ○ tugevdatud koostöö partneritega ja suutlikkus luua nendega kontakte; ○ kavandatavate koolitustegevuste arv ja tase ning toetusesaajate võimalik arv; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine, et täiendada paremini suunatud koolitustegevust asutuses; Jean Monnet' meetme toetusesaajate puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ õpetajate parem oskus lõimida oma tegevusse ELi teemadega seotud õppesisu. • Tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> ○ nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuste tulemusi Jean Monnet' meedet ellu viivas õppeasutuses ning mujal; ○ teadlikkuse suurendamine projektidest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ lisaks otsesele sihtrühmale ka muude rühmadeni jõudmine; ○ ulatus, mil määral aitavad kavandatavad levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni; ○ kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 300 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevat nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopaketi projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga töopaketi alla kuuluvaid tegevusi.
- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite käsutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalis avaldatud toetuslepingu näidises.

JEAN MONNET' VÕRGUSTIKUD HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDES VALDKONDADES

Koolide ja/või kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste võrgustike eesmärk on anda uuele Jean Monnet' tegevussuunale rahvusvaheline mõõde ning võimaldada heade tavade vahetamist ja ka koostöise õpetamise kogemuste omandamist teatavas riikide rühmas.

Nende tegevuste abil saavad eri tingimustes tegutsevad valdkonnatöötajad välja kujundada ühised arusaamad Euroopa Liidu teemade õppemetoodikast, arvestades et riikide õigusaktide ja õppekavade ülesehituse erinevuste tõttu on töötajatel erinevad probleemid ja piirangud.

Võrgustikel on kaks eesmärki. Ühelt poolt vahetavad koolid / kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused teavet ja tavaid seoses sellega, kuidas suurendada õppijate teadmisi ELis. Teisalt saavad õpetajad osaleda paaripäevastes õpirändetegevustes, et korraldada ja ellu viia koostöist õpetamist/juhendamist koos partneritega.

MEETME EESMÄRGID

Jean Monnet' võrgustike eesmärk on tagada koolidele ning kutseharidust ja -õpet pakkuvatele asutustele tugi, et täiendada teadmisi sellest, kuidas õpetada Euroopa Liidu teemasid; samuti annavad need õppetegevusele rahvusvahelise mõõde.

Võrgustiku tegevus põhineb õpetajate vastastikusel teadmiste vahetamisel (konkreetsete teemade ja meetodite koostööpõhine käsitlemine, koostöise õpetamisega seotud kogemused, ühistegevus). Tegevused võivad hõlmata näiteks alljärgnevat.

- teabe vahetamine sisu kohta ja rakendatud meetodite tulemuste tutvustamine;
- eri koolide / kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste koostöö edendamine, võimaldades neil omandada rahvusvahelisi kogemusi ja arendada euroopalikku mõtteviisi;
- teadmiste vahetamine ja õpiränne koostöiseks õpetamiseks;
- koostöö soodustamine ning tugeva ja kestliku teadmusplatvormi loomine koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste jaoks.

MIS KRITERIUMIDELE PEAVAD JEAN MONNET' HARIDUSE JA KOOLITUSE MUUDE VALDKONDADE VÕRGUSTIKUD TOETUSE TAOTLEMISEKS VASTAMA?

RAHASTAMISKÕLBLIKKUSE KRITERIUMID

Kes võib esitada taotluse?	Üks „Erasmus+“ programmiis asutatud kool või kutseharidust ja -õpet pakkuv asutus, kes esitab taotluse kavandatava võrgustiku partnerite nimel.
Osalevad organisatsioonid	Mõnes „Erasmus+“ programmiis asutatud koolid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused (ISCEDi 1.–4. aste). Organisatsioonid peaksid tagama, et nende tegevusest saaks kasu võimalikult palju õppijaid.
Osalevate organisatsioonide arv ja profiil	Vähemalt viis kooli ja/või kutseharidust ja -õpet pakkuvat asutust vähemalt kolmest „Erasmus+“ programmiis.
Projekti kestus	3 aastat.
Kellele esitada taotlus?	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusametile (EACEA). Konkursikutse tunnus: ERASMUS-JMO-2021-SCHOOLS-NET.

Millal esitada taotlus?	Taotlejad peavad oma toetustaotluse esitama hiljemalt 2. juunil kell 17.00.00 (Brüsseli aja järgi) .
--------------------------------	---

Taotlevaid organisatsioone hinnatakse asjaomaste menetlustest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide põhjal. Lisateabe saamiseks tutvuge käesoleva juhendi C osaga.

PROJEKTI KAVANDAMINE

Jean Monnet' võrgustikud peavad hõlmama üht või mitut alljärgnevat tegevust:

- õppekavajärgse ja -välise tegevusega seotud õpetamismeetodite koondamine ja arutamine;
- Euroopa Liidu teemadega seotud heade õpitavade kogumine ja jagamine;
- koostöise ja meeskonnapõhise õpetamise kogemuste korraldamine nii õpirände kui ka veebi kaudu.

Eespool kirjeldatud tegevust on võimalik ellu viia järgmiselt:

- dokumentide ja juhendite koostamine heade tavade levitamiseks;
- kohapealsed ja veebis peetavad kohtumised;
- koostöine või meeskonnapõhine õpetamine.

OODATAV MÕJU

Kvantitatiivne mõju

- Toetusesaajate arv programmiiigis/-piirkonnas

Kvalitatiivne mõju

Jean Monnet' võrgustikud peaksid tagama soodsa pikaajalise mõju üldhariduses ning kutsehariduses ja -õppes, arvestades, et võrgustikes osalejad saavad omandada teadmisi edukatest tavadest seoses sellega, kuidas anda õpilastele ja üliõpilastele edasi fakte ja teadmisi Euroopa Liidust.

Võrgustikud suurendavad üldharidus- ning kutseharidus- ja -õppeasutuste võimalusi laiendada Euroopa Liidu teemasid lõimivaid tegevusi.

Samuti on Jean Monnet' võrgustike raames toetatavate tegevuste eesmärk tagada osalevate organisatsioonide tasandil järgmised tulemused:

- suurem suutlikkus lõimida oma tegevusse ELi teemasid;
- suurem rahvusvaheline nähtavus.

HINDAMISKRITEERIUMID

Projekte hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel.

<p>Projekti asjakohasus</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hinnatakse ulatust, mil määral aitab projektiettepanek saavutada Jean Monnet' meetmete eesmäärke, st: <ul style="list-style-type: none"> ○ on suunatud ELi uuringutele (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis); ○ võimaldab kooliõpetajatel arendada uusi oskusi; ○ aitab vahetada teavet ja tavasid seoses sellega, kuidas suurendada õppijate teadmisi EList; ○ hõlbustab õpetajate õpirännet, et tegeleda koostöise õpetamise/juhendamisega koos partneritega; ○ tagab parema arusaamise EList ja selle toimimisest; ○ võimaldab õpetajatel lõimida oma tegevusse ELi teemadega seotud õppesisu. • Ulatus, mil määral jõutakse projektiettepanekuga esmatähtsate sihtrühmadeni: <ul style="list-style-type: none"> ○ koolid ning kutseharidust ja -õpet pakkuvad asutused (ISCEDi 1.–4. aste); ○ õpetajad; ○ õpilased/üliõpilased.
<p>Projekti kavandamise ja elluviimise kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metoodika: kavandatava tegevuse kvaliteet, uudsus ja teostatavus; • asjaolu, kas tööprogramm: <ul style="list-style-type: none"> ○ on esitatud selgel, terviklikul ja sidusal viisil ning kas seejuures on nõuetekohaselt kirjeldatud ettevalmistamise, elluviimise, hindamise, järelmeetmete ja tulemuste levitamise etappide asjakohast kava; ○ on kooskõlas projekti eesmärkide ja tegevustega; • ulatus, mil määral on tööpakettidele eraldatavad ressursid piisavad eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks; • seire- ja hindamisstrateegia.
<p>Partnerluse ja koostöökorralduse kvaliteet</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Partnerlusesisene töökorraldus: <ul style="list-style-type: none"> ○ kavandatavates tegevustes osalejate profiili ja oskusteabe asjakohasus ja vastastikune täiendavus Euroopa Liidu uuringute seisukohast (nagu on kirjeldatud sissejuhatavas punktis) ning lähtudes projektiettepaneku konkreetsest teemast; • koostöökorraldus ning rollide, vastutusalade ja ülesannete jaotus.

<p>Mõju</p> <p>(maksimaalne punktisumma: 25)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Võrgustike oodatav mõju, mis hõlmab pikaajalist mõju: <ul style="list-style-type: none"> • koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ suurem suutlikkus õpetada ELi teemasid; ○ uuenduslik sisu, mis võimaldab õpetada ELi teemasid koolides uute lähenemisviiside abil; ○ tugevdatud koostöö partneritega ja suutlikkus luua nendega kontakte; ○ suuremate rahaliste vahendite eraldamine ELi-teemaliseks õpetamistegevuseks õppeasutuses; • võrgustikes otseselt ja kaudselt osalevate õpetajate puhul: <ul style="list-style-type: none"> ○ suuremad oskused seoses ELi teemadega ning ELi-teemalise õppesisu parem lõimimine tegevusse; • tulemuste levitamine ja teabevahetus: <ul style="list-style-type: none"> • nende meetmete asjakohasus ja kvaliteet, mille eesmärk on levitada tegevuse tulemusi võrgustikus osalevas õppeasutuses ning mujal: <ul style="list-style-type: none"> ○ teadlikkuse suurendamine tegevusest ja tulemustest, osalejate ja organisatsioonide nähtavuse suurendamine; ○ peale koolide ning kutseharidust ja -õpet pakkuvate asutuste ka muude rühmadeni jõudmine; • ulatus, mil määral aitavad kavandatud levitamismeetodid jõuda sihtrühmadeni järgmise kaudu: <ul style="list-style-type: none"> ○ meediakajastus (sh sotsiaalmeedia, väljaanded jne); ○ üritused; • kestlikkus ja jätkuvus: projektiettepanek sisaldab asjakohaseid meetmeid ja ressursse selle tagamiseks, et projekti tulemused ja kasutegurid püsivad ka pärast projekti lõppu.
--	--

Rahastamist kaalutakse üksnes selliste projektiettepanekute puhul, mis koguvad kokku vähemalt **70 punkti** ning **iga hindamiskriteeriumi puhul vähemalt 15 punkti**. Kui sama teemavaldkonna projektiettepanekud saavutavad võrdse punktisumma, eelistatakse ettepanekuid, millel on kõrgeim punktisumma esmalt kriteeriumi „Projekti asjakohasus“ ja seejärel kriteeriumi „Mõju“ puhul.

MILLISED ON RAHASTAMISEESKIRJAD?

Selle meetme puhul kasutatakse kindlasummaliste maksete alusel rahastamise mudelit. Taotlejale tehtava kindlasummalise koondmakse summa määratakse iga toetuse puhul kindlaks vastavalt taotleja kavandatava meetme eelarveprognoosile. Toetust andev asutus võtab iga toetuse kindlasummalise makse kindlaksmääramisel arvesse projektiettepanekut, hindamise tulemust, rahastamismäärasid ning konkursikutses osutatud toetuse maksimumsummat.

ELi toetuse maksimumsumma projekti kohta on 300 000 eurot.

Kuidas määratakse kindlaks projekti kindlasummaline makse?

Taotlejad peavad täitma taotlusvormis esitatud üksikasjaliku eelarvetabeli, võttes arvesse alljärgnevaid nõudeid.

- a) Eelarve peaks olema nii üksikasjalik kui toetusesaaja(d) vajalikuks peab (peavad) ning olema jaotatud ühtseteks töopakettideks (nt eraldi töopakettid projektijuhtimise, koolituse, ürituste korraldamise, õpirände ettevalmistamise ja elluviimise, teabevahetuse ja tulemuste levitamise ning kvaliteedi tagamise jaoks).
- b) Projektiettepanekus tuleb kirjeldada iga tööpaketi alla kuuluvaid tegevusi.

- c) Taotlejad peavad ettepanekus märkima hinnangulised kulud iga töopaketi kohta (ning iga töopaketi puhul märkima, kui suure osa rahalistest vahenditest iga toetusesaaja ja seotud üksus saab).
- d) Kulud võivad hõlmata personali-, reisi- ja elamiskulusid, töövahendite ja alltöövõtuga seotud kulusid ning ka muid (nt teabe levitamise, avaldamise või tõlkimisega seotud) kulusid.

Projektiettepanekuid hinnatakse sise- ja/või väliseksperptide abiga tavapärase hindamismenetluse korras. Ekspertid hindavad projektiettepanekute kvaliteeti konkursikutses kindlaksmääratud nõuete alusel ning meetme oodatavat mõju, kvaliteeti ja tulemuslikkust arvesse võttes. Kindlasummalise makse summa võib moodustada kõige enam 80 % pärast hindamist kindlaks määratavast prognoositavast eelarvest.

Pärast projektiettepanekute hindamist määrab eelarvevahendite kasutaja hindamistulemuste alusel kindlaks kindlasummalise makse summa.

Toetuse parameetrid (toetuse maksimumsumma, rahastamismäär, rahastamiskõlblike kulude kogusumma jne) kehtestatakse toetuslepingus.

Projekti saavutuste hindamisel lähtutakse saavutatud väljunditest. Rahastamiskord peaks võimaldama keskenduda sisendite asemel pigem väljunditele ning lähtuda seeläbi mõõdetavate eesmärkide saavutamise kvaliteedist ja tasemest.

Täpsem teave on esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

C OSA. TEAVE TAOTLEJATELE

Kõigil potentsiaalsetel taotlejatel, kes kavatsesid esitada programmi „Erasmus+“ raames projektiettepaneku ELi rahalise toetuse saamiseks, palutakse hoolikalt tutvuda käesoleva jaotisega, mis on koostatud kooskõlas Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046,¹⁶⁶ edaspidi „ELi finantsmäärus“) kehtivate sätetega.

Kõik toetuste suhtes kohaldatavad lepingutega seotud ja finants sätted on esitatud toetuslepingu näidistes, mis tehakse kättesaadavaks Euroopa Komisjoni või programmi „Erasmus+“ riiklike büroode veebisaitidel ning rakendusameti hallatavate meetmete puhul rahastus- ja hankeportaalis¹⁶⁷. Kui asjaomane teave erineb käesolevas juhendis esitatud teabest, on toetuslepingu näidise sätted ülimuslikud C osas esitatud sätete suhtes.

MIDA ON VAJA TEHA PROGRAMMI „ERASMUS+“ TAOTLUSE ESITAMISEKS?

Programmi „Erasmus+“ projekti esitamiseks peavad taotlejad läbima allpool kirjeldatud neli etappi.

- 1) Registreerimine. Iga taotleja peab olema järgmisel viisil registreeritud.
  - a. Rakendusameti hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad, seotud üksused ja assotsieerunud partnerid registreeruma rahastus- ja hankeportaalis ning saama osaleja tunnuskoodi. Organisatsioonid/rühmad, kes on juba saanud osaleja tunnuskoodi muudes ELi programmides osalemisel, ei pea uuesti registreeruma. Selle varasema registreerimise käigus saadud osaleja tunnuskood kehtib ka taotlemisel programmi „Erasmus+“ raames.
  - b. Riiklike büroode hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad (kui nad ei ole seda veel teinud) registreeruma programmi „Erasmus+“ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemis (<https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc>) ning saama organisatsiooni tunnuskoodi.
- 2) Kontrollimine, kas asjaomase meetme/valdkonna puhul on täidetud programmi kriteeriumid.
- 3) Finantstingimustele vastavuse kontrollimine.
- 4) Taotlusvormi täitmine ja esitamine.

1. ETAPP. REGISTREERIMINE

Kõik taotlejad peavad olema registreeritud aadressil <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc>.

Rakendusameti hallatavad meetmed

Rahastus- ja hankeportaalis registreerumiseks peab taotleja esindaja toimima alljärgnevalt.

---

¹⁶⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (1), ELT L 193, 30.7.2018, lk 1. ELi finantsmäärus on kättesaadav aadressil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=ET>.

¹⁶⁷ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

- Looma EU Logini konto (v.a juhul, kui taotlejat esindaval isikul on juba konto). Uue EU Logini konto saab luua veebisaidil <https://webgate.ec.europa.eu/cas/>.
- Sisenema rahastus- ja hankeportaali aadressil <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> ning (vajaduse korral) registreerima esindatava organisatsiooni/rühma. Juhised ja korduma kippuvad küsimused on kättesaadavad portaalis.

Taotleja peab registreeruma vaid korra. Kui taotleja on registreeritud, saab ta osaleja tunnuskoodi¹⁶⁸. Osaleja tunnuskoode, mis on kordumatu tunnus ja mida läheb vaja taotluste esitamisel, teeb taotlejal taotlusvormi täitmise lihtsamaks (st kui vormil märgitakse osaleja tunnuskoode, kuvatakse automaatselt kogu teave, mille taotleja esitas registreerimisetapis).

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavad meetmed

Programmi „Erasmus+“ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemis registreerumiseks peab taotleja esindaja toimima alljärgnevalt.

- Looma EU Logini konto (v.a juhul, kui taotlejal on konto). Uue EU Logini konto saab luua veebisaidil <https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi>.
- Sisenema programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemi aadressil <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc> ning (vajaduse korral) registreerima esindatava organisatsiooni/rühma.

Taotlejad peavad registreeruma vaid korra. Kui taotleja on registreeritud, saab ta organisatsiooni tunnuskoode.

Taotleja saab oma organisatsiooni tunnuskoode vaadata või teatavat seotud teavet muuta programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse organisatsioonide registreerimise süsteemis.

Organisatsiooni tunnuskoode sisestamisel laaditakse kogu teave, mille taotleja registreerimisetapis esitas, ning kuvatakse vormil.

ÕIGUSLIKU SEISUNDI TÕENDAMINE

Registreerumisprotsessi käigus peavad taotlejad laadima üles ka järgmised dokumendid.

- Juriidilise isiku vorm (mille saab alla laadida Euroopa Komisjoni veebisaidil aadressil https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_et). Kui tegemist on konsortsiumiga, peaksid juriidilise isiku vormi esitama kõik konsortsiumi liikmed.
- Finantsteabe vorm (mille saab alla laadida Euroopa Komisjoni veebisaidil aadressil https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_et).

---

¹⁶⁸ Osaleja tunnuskoode märkimine taotlusvormil on kohustuslik.

[beneficiaries/forms-contracts_et](#)). Täita tuleb panga asukohariigi vorm, isegi kui taotleja on ametlikult registreeritud teises riigis. Kui tegemist on konsortsiumiga, peaks finantsteabe vormi esitama üksnes koordinaator.

Üle 60 000 euro suuruste toetuste puhul võib olla vaja finantssuutlikkuse tõendamiseks üles laadida eridokumente. Lisateave on esitatud allpool jaotises „Valikukriteeriumid“.

2. ETAPP. PROGRAMMI KRITERIUMIDE TÄITMISE KONTROLLIMINE

Oma projekti koostades ja enne ELi rahastuse taotlemist peavad osalejad kontrollima, kas nemad ja projekt vastavad järgmistele kriteeriumidele: taotluse vastuvõetavuse, rahastamiskõlblikkuse, menetlusest kõrvalejätmise, valiku- ja hindamiskriteeriumid.

Taotluse vastuvõetavuse kriteeriumid

Taotlused tuleb saata **hiljemalt konkursikutses märgitud taotluste esitamise tähtjaks**.

- **Rakendusameti hallatavate meetmete puhul** tuleb taotlused esitada **elektroniliselt** rahastus- ja hankeportaaali elektronilise taotlussüsteemi kaudu: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>. Taotlused (koos lisade ja tõendavate dokumentidega) tuleb esitada taotlussüsteemis avaldatud vormidel. Madala maksumusega toetuste (60 000 või vähem) puhul on taotluse maksimaalne lehekülgede arv 40, kõigi muude projektikonkursside puhul on see 70 lk. Lisalehekülgi hindajad arvesse ei võta.
- **Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmete puhul** tuleb taotlused esitada **elektroniliselt** programmi „Erasmus+“ veebisaidil ja programmi „Erasmus+“ riiklike büroode veebisaitidel avaldatud vormidel.

Taotlused peavad olema loetavas ja juurdepääsetavas vormingus.

Taotlused peavad olema täielikud ning sisaldama kõiki osi ja kohustuslikke lisasid. Pärast taotluste esitamise tähtaega saab korraldusasutuse taotluse korral parandada vaid tehnilisi vigu.

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alusel määratakse kindlaks, kas taotleja saab projektikonkursil osaleda ja esitada ettepaneku meetme elluviimiseks. Neid kriteeriume kohaldatakse taotlejate ja tegevuste suhtes, mille jaoks toetust taotletakse (nt projekti ja/või tegevuse liik, rakendusperiood, kaasatud osalejate profiil ja/või arv).

Taotleja ja projekt on rahastamiskõlblikud siis, kui need vastavad kõigile rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele selle meetme puhul, mille raames projektiettepanek esitatakse. Kui projekt taotluse esitamise etapis nendele rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ei vasta, lükatakse see edasise hindamiseta tagasi. Kui projekti elluviimise või lõpparuande etapis ilmneb, et need kriteeriumid ei ole täidetud, võidakse leida, et tegevused ei ole rahastamiskõlblikud, misjärel vähendatakse projektile algul antud ELi toetust või nõutakse see toetus tagasi.

Programmi „Erasmus+“ juhendi alusel elluviidavate meetmete suhtes kohaldatavaid konkreetseid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume kirjeldatakse käesoleva juhendi B osas.

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid

Taotleja jäetakse programmi „Erasmus+“ raames korraldataval projektikonkursil osalemisest kõrvale, kui tuvastatakse, et ta on ühes allpool kirjeldatud olukordadest vastavalt finantsmääruse artiklitele 136–141:

a) taotleja on pankrotis, tema suhtes on algatatud maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, tema vara haldab likvideerija või kohus, ta on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, peatanud äritegevuse või on liidu õiguse või liikmesriigi õiguse alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogses olukorras;

b) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on jätnud täitmata kohaldatavast õigusest tulenevad maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega seotud kohustused;

c) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on süüdi tõsisel ametialases rikkumises, olles rikkunud kohaldatavaid õigusnorme või selle kutseala eetilisi norme, mille esindaja ta on, või olles pannud toime süülise teo, mis mõjutab tema ametialast usaldusväärust, kui selline tegevus osutab süülisele tahtlusele või raskele hooletusele, sealhulgas eelkõige järgmisele:

i) menetlusest kõrvalejätmise aluste puudumise või rahastamiskõlblikkuse või valikukriteeriumide täitmise või juriidiliste kohustuste täitmise kontrollimiseks nõutavate andmete moonutamine pettuse või hooletuse teel;

ii) teiste isikute või üksustega kokkuleppe sõlmimine konkurentsi moonutamise eesmärgil;

iii) intellektuaalomandi õiguste rikkumine;

iv) püüe mõjutada väljavalimismenetluse ajal vastutava eelarvevahendite käsutaja otsustusprotsessi;

v) püüe saada konfidentsiaalseid andmeid, mis võivad anda talle väljavalimismenetluses põhjendamatu eelise;

d) lõpliku kohtuotsusega on tõendatud, et taotleja on süüdi ühes järgnevas rikkumises:

i) pettus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1371¹⁶⁹ artikli 3 ning nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni¹⁷⁰ artikli 1 tähenduses;

ii) korruptsioon direktiivi (EL) 2017/1371 artikli 4 lõike 2 mõistes, aktiivne korruptsioon nõukogu 26. mai 1997. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastu võitlemise konventsiooni¹⁷¹ artikli 3 mõistes, nõukogu raamotsuse 2003/568/JSK172 artikli 2 lõikes 1 osutatud käitumine või muus kohaldatavas õiguses määratletud korruptsioon;

iii) käitumine, mis on seotud kuritegeliku ühendusega, millele on osutatud nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK¹⁷³ artiklis 2;

iv) rahapesu või terrorismi rahastamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849¹⁷⁴ artikli 1 lõigete 3, 4 ja 5 tähenduses;

v) terroriaktid või terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised, nagu on määratletud vastavalt nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK¹⁷⁵ artiklites 1 ja 3, või sellistele aktidele või õigusrikkumisele üleskutsumine, nendele kaasaaitamine või nendele kihutamine ning nende katse, nagu on osutatud kõnealuse otsuse artiklis 4;

vi) lapstööjõu kasutamine või muud inimkaubandusega **seotud süüteod**, millele **on osutatud** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL¹⁷⁶ artiklis 2;

---

¹⁶⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

¹⁷⁰ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.

¹⁷¹ EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1.

¹⁷² Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/568/JSK korruptsioonivastase võitluse kohta erasektoris (ELT L 192, 31.7.2003, lk 54).

¹⁷³ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

¹⁷⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnustatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

¹⁷⁵ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

¹⁷⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

e) eelarvest rahastatava juriidilise kohustuse täitmisel on taotleja peamiste kohustuste täitmise osas esinenud märkimisväärseid puudusi, mis:

i) **on viinud juriidilise kohustuse ennetähtaegse lõpetamiseni;**

ii) **on viinud leppetrahvide või muude lepingujärgsete karistuste kohaldamiseni või**

iii) **avastati eelarvevahendite käsutaja, OLAFi või kontrollikoja poolt tehtud kontrollide, auditite või juurdluste tulemusena;**

f) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on eiranud eeskirju nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95¹⁷⁷ artikli 1 lõike 2 tähenduses;

g) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et taotleja on loonud üksuse teises jurisdiktsioonis kavatsusega hoida kõrvale maksu-, sotsiaalsetest või muudest juriidilistest kohustustest, mille täitmine on kohustuslik tema registrijärgse asukoha, juhatuse asukoha või peamise tegevuskoha jurisdiktsioonis;

h) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et üksus on loodud punktis g osutatud kavatsusega.

i) lõpliku kohtuotsuse või asjakohaselt juhul lõpliku haldusotsuse puudumisel on taotleja ühes eespool punktides c, d, f, g ja h osutatud olukorras, lähtudes eelkõige järgmisest:

i. **määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul Euroopa Prokuratuuri** korraldatud ning kontrollikoja, OLAFi või sise**audiitori** korraldatud auditite või juurdluste või eelarvevahendite käsutaja vastutusel korraldatud mis tahes muu kontrolli, auditi või kontrollimise käigus kindlaks tehtud asjaolud;

ii. mittelõplikud haldusotsused, mis võivad hõlmata kutseala eetiliste normide kohaldamise kontrolli eest vastutava pädeva järelevalveorgani võetud distsiplinaarmedmeid;

iii. asjaolud, millele on **osutatud** liidu vahendeid ELi finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute ja üksuste otsustes;

iv. teave, **mille on edastanud ELi finantsmääruse artikli 62 lõike 1** esimese lõigu **punkti b** kohaselt **liidu vahendeid** haldavad üksused, nagu on sätestatud **ELi finantsmääruse artikli 142 lõike 2 punktis d**;

v. liidu konkurentsivõime rikkumist puudutavad komisjoni otsused või liidu või liikmesriigi konkurentsivõime rikkumist puudutavad pädeva siseriikliku asutuse otsused;

vi. ELi institutsiooni, Euroopa ameti või ELi asutuse või organi eelarvevahendite käsutaja otsused kõrvalejätamise kohta;

j) ELi finantsmääruse artikli 135 lõikes 2 osutatud taotleja, kui:

i. füüsiline või juriidiline isik, kes on artikli 135 lõikes 2 osutatud taotleja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või kellel on volitused seda taotlejat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, on ühes või mitmes eespool punktides c–h osutatud olukorras;

ii. finantsmääruse artikli 135 lõikes 2 osutatud taotleja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik on ühes või mitmes eespool punktis a või b osutatud olukorras;

iii. füüsiline isik, kes on väljavalimismenetluse või juriidilise kohustuse täitmise seisukohast hädavajalik, on ühes või mitmes eespool punktides c–h osutatud olukorras.

---

¹⁷⁷ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantsshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

Kui taotleja on ühes eespool loetletud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, peab ta märkima selle olukorra parandamiseks võetud meetmed, et tõendada seeläbi oma usaldusväarsust. Need võivad hõlmata näiteks tehnilisi ning töökorralduse ja töötajatega seotud meetmeid asjaomase tegevuse kordumise vältimiseks, kahjude hüvitamist või trahvide maksmist. See ei kehti käesoleva jaotise punktis d nimetatud olukordade suhtes.

Eespool punktides c–h kirjeldatud juhtudel võib riiklik büroo või rakendusamet lõpliku kohtuotsuse või, kui see on kohaldatav, lõpliku haldusotsuse puudumisel taotleja projektikonkursil osalemisest ajutiselt kõrvale jätta.

Kui meedet viib ellu taotleja, kellel on seotud üksusi, peavad ka nemad vastama samadele menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumidele kui juhttaotleja.

Kui menetluses osalemiseks vajalikud kinnitused või teave osutuvad vales, võidakse taotleja väljavalimismenetlusest kõrvale jätta.

Eespool punktides c–h nimetatud juhtudel võib riiklik büroo või rakendusamet avaldada oma veebisaidil järgmise teabe menetlusest kõrvalejätmise ja, kui see on asjakohane, rahalise karistuse kohta:

- a) asjaomase taotleja nimi;
- b) menetlusest kõrvalejätmise põhjustanud olukord;
- c) menetlusest kõrvalejätmise kestus ja/või rahalise karistuse suurus.

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume kohaldatakse taotlejate suhtes kõikide programmi „Erasmus+“ meetmete puhul. Tõendamaks, et nad ei ole üheski eespool nimetatud olukorras, peavad ELi toetuse taotlejad esitama kirjaliku kinnituse. Kirjalik kinnitus lisatakse taotlusvormile eriosa või lisana.

Konsortiumi nimel esitatavate projektiettepanekute puhul kohaldatakse eespool esitatud menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume kõikide projektis osalevate liikmete suhtes.

Kooskõlas finantsmääruse artikli 136 lõike 1 punktiga e ja artikli 138 lõikega 1 võidakse määrata rahaline karistus ELi vahendite saajale, kellega on sõlmitud juriidiline kohustus, kui ELi eelarvest rahastatava juriidilise kohustuse täitmisel on tema peamiste kohustuste täitmise osas esinenud märkimisväärseid puudusi.

Lisaks on komisjon arvamusel, et käesolevas programmijuhendis käsitletavate meetmete elluviimisel tekib või võib tekkida järgmiste üksuste puhul huvide konflikt ja seepärast ei ole või ei pruugi neil olla õigust osaleda.

- Liikmesriigi ametiasutused, kes teostavad järelevalvet riiklike büroode ja programmi „Erasmus+“ elluviimise üle oma riigis, ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid nad võivad taotleda osalemist (taotlejate või partneritena) rakendusameti või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi hallatavates meetmetes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul sõnaselgelt välistatud (nagu on osutatud käesoleva juhendi B osas).
- Riiklikud bürood (riikliku büroo ülesannete täitmine on asjaomase juriidilise isiku ainus tegevus) või väljaspool riiklike büroode pädevusvaldkondi tegutsevate juriidiliste isikute riiklike büroode osakonnad ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski käesoleva juhendi alusel ellu viidavas meetmes.
- Struktuurid ja võrgustikud, millele on määratud programmis „Erasmus+“ või ükskõik millises kõnealuse programmi elluviimiseks vastu võetud iga-aastases komisjoni tööprogrammis programmi „Erasmus+“ elluviimise raames komisjoni spetsiaalne rahaline toetus ning mida haldab juriidiline isik, kes haldab ka riiklikku bürood, ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad taotleda osalemist (taotlejate või partneritena) rakendusameti või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi hallatavates meetmetes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul sõnaselgelt välistatud (nagu on osutatud käesoleva juhendi B osas). Nad peaksid olema võimelised tõendama enne toetuse

saamist või lepingu sõlmimist, et nende puhul ei esine huvide konflikti, sest nad kas rakendavad ettevaatusabinõusid või on huvide selgelt lahus hoidmine tagatud nende sisekorraldusega. Peale selle tuleb iga meetme või tegevuse puhul, mille jaoks antakse ELi vahendeid, kindlaks teha kulud ja tulud. Otsuse kinnitamaks, et tegeliku huvide konflikti puudumine on piisavalt kinnitust leidnud, teeb rakendusamet või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat oma vastutuse ja aruandekohustuse raames.

- Juriidilised isikud, kelle juures tegutsevad programmi „Erasmus+“ riiklikud bürood, kuid kellel on ka muu tegevus seoses programmiga „Erasmus+“ või väljaspool kõnealust programmi, samuti nende juriidiliste isikutega seotud üksused, ei saa esitada taotlust ega osaleda üheski riiklike büroode hallatavas meetmes üheski riigis, kuid võivad põhimõtteliselt taotleda osalemist rakendusameti või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi hallatavates meetmetes, kui see ei ole asjaomase meetme puhul sõnaselgelt välistatud (nagu on osutatud käesoleva juhendi B osas). Enne toetuse saamist või lepingu sõlmimist peavad nad siiski tõendama, et nende puhul ei esine huvide konflikti, sest nad kas rakendavad ettevaatusabinõusid või on huvide selgelt lahus hoidmine tagatud nende sisekorraldusega (nt vähemalt eraldi raamatupidamisarvestus, eraldi aruandlus- ja otsustusprotsessid, meetmed, millega takistatakse juurdepääsu piiratud juurdepääsuga teabele). Peale selle tuleb iga meetme või tegevuse puhul, mille jaoks antakse ELi vahendeid, kindlaks teha kulud ja tulud. Otsuse kinnitamaks, et tegeliku huvide konflikti puudumine on piisavalt kinnitust leidnud, teeb rakendusamet või hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat oma vastutuse ja aruandekohustuse raames.

VALIKUKRITEERIUMID

Valikukriteeriumide alusel hindab riiklik büroo või rakendusamet taotleja finants- ja tegevussuutlikkust kavandatav projekt lõpule viia.

Finantssuutlikkus

Finantssuutlikkus tähendab, et taotlejal on stabiilsed ja piisavad rahastamisallikad, mis võimaldavad tal tegevust jätkata kogu projekti jooksul või kogu aasta jooksul, milleks toetus on antud, ning osaleda tegevuse rahastamises.

Finantssuutlikkust ei kontrollita:

- avalik-õiguslike asutuste puhul, kaasa arvatud liikmesriikide organisatsioonid¹⁷⁸;
- rahvusvaheliste organisatsioonide puhul;
- juhul, kui individuaalne taotletav toetussumma ei ületa 60 000 eurot.

Kui ELi toetust taotleb muud liiki üksus kui eespool nimetatud ja summa ei ületa 60 000 eurot, peab taotleja esitama kirjaliku kinnituse selle kohta, et tal on projekti elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus. See kirjalik kinnitus esitatakse taotlusvormi eraldi osana.

Kui ELi toetust taotleb muud liiki üksus kui eespool nimetatud ja summa ületab 60 000 eurot, peab taotleja lisaks kirjalikule kinnitusele esitama rahastus- ja hankeportaali / organisatsioonide registreerimise süsteemi kaudu järgmised dokumendid:

---

¹⁷⁸ Sealhulgas loetakse, et koolidel, kõrgkoolidel ning haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas tegutsevatel organisatsioonidel, mis on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma aastatuludest avalikest allikatest, on olemas programmi tegevuste elluviimiseks vajalik finants-, kutsealane ja haldussuutlikkus.

- taotleja kasumiaruanne;
- viimase lõpetatud eelarve-/majandusaasta bilanss;
- muud dokumendid, kui neid nõutakse.

Rakendusameti hallatavate meetmete puhul saab lisateavet dokumendist „Eeskirjad juriidilise isiku valideerimise, juriidilise isiku määratud esindaja määramise ja finantssuutlikkuse hindamise kohta“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_et.pdf.

Kui projekti jaoks taotletakse meetmetoetust summas üle 750 000 euro, võidakse lisaks eespool kirjeldatule nõuda tunnustatud välisaudiitori väljastatud auditiaruannet. Selle aruandega kinnitatakse raamatupidamisarvestus viimase eelarve-/majandusaasta kohta, mille andmed on kättesaadavad.

Üksused, kes ei saa eespool osutatud dokumente esitada, sest nad on äsja asutatud, võivad nende dokumentide asemel esitada hinnangulised finantsandmed / finants- või kindlustusdeklaratsiooni, milles kirjeldatakse taotleja finantsriske.

Taotlejad peavad need dokumendid üles laadima rahastus- ja hankeportaalis / organisatsioonide registreerimise süsteemis kas registreerimise ajal (vt jaotis „1. etapp. Registreerimine“ eespool) või juhul, kui ELi valideerimistalitused võtavad ühendust ja paluvad taotlejal esitada vajalikud tõendavad dokumendid. Kesktasandil hallatavate meetmete korral saadetakse see nõue vastava süsteemi sõnumsidesüsteemi kaudu.

Kui partnerite konsortiumi nimel esitatud projektiettepanekute korral on riiklikul bürool või rakendusametil kahtlusi konsortiumi finantssuutlikkuse suhtes, tuleks teha riskihindamine, mille alusel võidakse kõikidelt konsortiumis osalevatelt organisatsioonidelt nõuda samu dokumente, nagu on osutatud eespool. See nõue kehtib olenemata antava toetuse summast.

Kui pärast nende dokumentide analüüsimist otsustab riiklik büroo või rakendusamet, et finantssuutlikkus on nõrk, võib ta:

- küsida lisateavet;
- nõuda tugevdatud finantsvastutuse korda, st kaastoetusesaajate või seotud üksuste solidaarvastutust;
- otsustada teha eelmakse osamaksetena;
- otsustada teha (ühe või mitu) pangatagatisega kaetud eelmakset;
- otsustada eelmakset mitte teha.

Kui leitakse, et finantssuutlikkus ei ole piisav, lükatakse vastav projektiettepanek tagasi.

Tegevussuutlikkus

Tegevussuutlikkus tähendab, et taotlejal on kavandatava projekti elluviimiseks vajalik kutsealane pädevus ja kvalifikatsioon. Taotlejatel peavad olema **oskusteave, kvalifikatsioonid ja ressursid**, et viia projektid edukalt ellu ja anda oma osapanus (sh piisavad kogemused sarnase ulatuse ja laadiga projektide elluviimisel). Avaliku sektori asutuste, liikmesriikide organisatsioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonide puhul tegevussuutlikkust ei kontrollita.

Riiklikele büroodele esitatavad taotlused

Taotlejad peavad esitama projekti rakendamiseks vajaliku tegevussuutlikkuse kohta kirjaliku kinnituse. Kui taotlusvormis on seda nõutud ja kui toetus ületab 60 000 eurot, võidakse taotlejatel ühtlasi nõuda, et nad esitaksid projektis osalevate võtmeisikute asjaomase kutsealase töökogemuse tõendamiseks nende elulookirjeldused või muud tõendavad dokumendid, näiteks:

- põhimeeskonna asjakohaste publikatsioonide loetelu;
- ammendav loetelu varasematest projektidest ja tegevustest, mis on seotud poliitikavaldkonna või konkreetse meetmega.

Peale selle peab täiskasvanuhariduse, kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse ja noortevaldkonna akrediteeringut taotlevatel isikutel olema vähemalt kaks aastat kogemust tegevuses, millega seoses nad akrediteeringut taotlevad. Selle tingimuse puhul võetakse avaliku sektori asutuste (nt koolid või hariduskeskused) puhul asjaomase kogemusena arvesse ka kogemusi, mis omandati enne ühinemist või sarnaseid struktuurimuudatusi.

Õpirändekonsortsiumi koordinaatorite puhul peab taotlev organisatsioon olema võimeline konsortsiumi koordineerima, võttes arvesse kavandatavat Erasmuse plaani, konsortsiumi eesmärki, kavandatavat ülesannete jaotust ning Erasmuse programmi kvaliteedistandardeid (mis on kättesaadavad Euroopa Liidu ametlikul veebisaidil: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_et).

Eespool nimetatud tingimuste täitmist kontrollitakse taotluse (sh teave taotleja varasema osaluse kohta ajavahemiku 2014–2020 programmis „Erasmus+“) ja organisatsioonide registreerimise süsteemis esitatud dokumentide alusel. Taotlejad, kes ei esita kogu taotlusvormil nõutavat teavet, võidakse sel alusel diskvalifitseerida.

Rakendusametile esitatavad taotlused

Tegevussuutlikkust hinnatakse taotluste kvaliteedi hindamise ajal, võttes arvesse taotlejate ja nende projektimeeskondade pädevust ja kogemust, sealhulgas tegevuseks vajalikke (inim-, tehnilisi ja muid) ressursse.

Loetakse, et taotlejatel on piisav tegevussuutlikkus juhul, kui täidetud on konkursikutses tegevussuutlikkuse kohta esitatud nõuded.

Suutlikkuse tõendamiseks peavad taotlejad esitama taotlusvormil alljärgneva teabe (osa B):

- projekti juhtimise ja elluviimise eest vastutavate töötajate üldiseloomustus (kvalifikatsioonid ja kogemused);
- konsortsiumis osalejate kirjeldus;
- loetelu ELi rahastatud projektidest viimase nelja aasta jooksul.

Riiklik büroo või rakendusamet võivad taotluses esitatud teabe kontrollimiseks küsida täiendavaid tõendavaid dokumente.

Hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteeriumide alusel saab riiklik büroo või rakendusamet hinnata programmi „Erasmus+“ raames esitatud projektiettepanekute kvaliteeti.

Projektikonkursi ettenähtud eelarve raames kaalutakse selliste projektiettepanekute rahastamist, mis ületavad individuaalsed künnised ja üldise kvaliteedikünnise. Ülejäänud projektiettepanekud lükatakse tagasi.

Programmi „Erasmus+“ juhendi alusel rakendatavate meetmete suhtes kohaldatavaid kõiki hindamiskriteeriume kirjeldatakse käesoleva juhendi B osas.

3. ETAPP. FINANTSTINGIMUSTELE VASTAVUSE KONTROLLIMINE

Toetuse vormid

Toetus võib olla järgmises vormis:

- teatava protsendi tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine: nt 1. põhimeetme alusel elluviidava õpirändetegevuse korral finantstagatise andmisega seotud kulude katmiseks antav summa;
- hüvitamine ühikuhindade alusel, mida kasutatakse kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, väljendatuna summana ühiku kohta: nt summa haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna õpirändeprojektide raames antava individuaalse toetuse jaoks;
- kindlasummalised maksed, mida kasutatakse üldises mõistes kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul: nt väikepartnerluse projektide elluviimise toetamiseks antav summa;
- ühtse määra alusel rahastamine, mida kasutatakse teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, kohaldades protsendimäära: nt noorsootöötajate õpirände projektide süsteemiarendus- ja teavitustegevuste kulude katmiseks antav summa;
- eespool nimetatute kombinatsioon.

Programmi „Erasmus+“ alusel rakendatava rahastamismehhanismi raames makstakse toetust enamasti ühikuhindade alusel hüvitamise või kindlasummalise maksena. Seda liiki toetused aitavad taotlejal hõlpsasti välja arvutada vajaliku toetussumma ning lihtsustavad projekti realistlikku finantsplaneerimist.

Selleks et teada saada, mis liiki toetust iga käesolevas juhendis käsitletud programmi „Erasmus+“ meetme raames rahastatava tegevuse puhul kohaldatakse, vaadake B osa.

ELI TOETUSTE SUHTES KOHALDATAVAD PÕHIMÕTTED

Tagasiulatuva jõu puudumise põhimõte

Ühtegi ELi toetust ei või anda tagasiulatuvalt juba lõpule viidud projektide jaoks.

Juba alustatud projekti jaoks võib ELi toetust anda üksnes juhul, kui taotleja tõendab projektiettepanekus, et projekti alustamine enne toetuslepingu sõlmimist oli vajalik. Sellistel juhtudel ei tohi rahastamiskõlblikud kulud olla kantud enne toetustaotluse esitamise päeva.

Kui taotleja alustab projekti elluviimist enne toetuslepingule allakirjutamist, teeb ta seda oma riisikol.

Taotluse mitmekordne esitamine

Kui sama taotlus on esitatud samas valikuvõorus samale riiklikule büroole või rakendusametile mitu korda, loeb riiklik büroo või rakendusamet alati kehtivaks viimase enne tähtaja lõppu esitatud versiooni.

Kui riiklike büroode hallatavate meetmete puhul esitab taotleja sama taotluse mitmel korral eri büroodele, lükatakse kõik taotlused tagasi. Kui sama taotleja esitab või eri taotlejad esitavad samale büroole või eri büroodele peaaegu identsed või sarnased taotlused, korraldatakse nende suhtes erihindamine ja need võidakse kõik tagasi lükata.

Kõik projektide ja akrediteeringute taotlused peavad sisaldama taotleja või teiste ühiselt toetust taotlevate organisatsioonide koostatud originaalsisu. Taotlust ei tohi olla tasu eest koostanud ükski teine organisatsioon ega kolmas isik.

Toetuste mittekumuleerumine

Iga ELi rahastatava projekti puhul võib anda ELi eelarvest ühele toetusesaajale ainult ühe toetuse. Samu kulusid ei rahastata mingil juhul liidu eelarvest teist korda.

Topeltrahastamise riski vältimiseks peab taotleja teada andma kõikide muude kas sama või mis tahes muu projektiga seoses samal aastal saadud või taotletud rahastuse allikad ja summad, sealhulgas tegevustoetused. Riiklike büroode

hallatavate meetmete puhul esitatakse see teave taotlusvormil. Rakendusameti hallatavate meetmete puhul kontrollitakse seda kirjaliku kinnituse alusel.

Kasumi taotlemise keeld

Liidu eelarvest rahastatava toetuse eesmärk ega tagajärg ei tohi olla projekti raames toetusesaajale kasumi tootmine. Kasumina mõistetakse summat, mis arvutatakse lõppmakse tegemisel ja mille võrra on toetusesaaja poolt saadud summad suuremad meetme või tööprogrammi rahastamiskõlblikest kuludest, kui saadud summad pärinevad üksnes liidu toetusest ning asjaomase meetme või tööprogrammi rakendamise tulemusel saadud tuludest¹⁷⁹. Kasumi taotlemise keelamise põhimõtet ei kohaldata toetuste suhtes, mida antakse, ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja ühtse määra alusel rahastamise vormis, sealhulgas stipendiumidena, ning toetustaotluste suhtes, mis ei ületa 60 000 eurot.

Kasumi tekkimise korral on komisjonil õigus kasumi arvelt tagasi nõuda selline protsent, mis vastab sellele, kui suure osa moodustas liidu rahaline toetus toetusesaaja poolt meetme või tööprogrammi elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblikest kuludest.

Toetuse tulemusel tekkinud kasumi arvutamisel ei võeta arvesse mitterahalise osaluse vormis kaasrahastamist.

Kaasrahastamine

ELi toetus innustab ellu viima projekte, mille elluviimine ei oleks ilma ELi rahalise toetuseta võimalik, ning tugineb kaasrahastamise põhimõttele. Kaasrahastamine tähendab seda, et ELi toetusest ei tohi rahastada kõiki projekti kulusid; projekti tuleb rahastada muudest kaasrahastamisallikatest kui ELi toetus (nt toetusesaaja omavahenditest, meetme raames saadavast tulust või kolmandate isikute rahalisest toetusest).

Kui ELi toetust antakse ühikuhindade, kindlasummalise makse või ühtse määra alusel rahastamise vormis – nagu enamiku käesolevas juhendis käsitletavate meetmete puhul – tagab komisjon meetme puhul tervikuna kasumi taotlemist keelava põhimõtte ja kaasrahastamise põhimõtte järgimise juba eelnevalt, kui ta määrab kindlaks vastavad ühikuhinnad, kindlasummalise makse summad või ühtsed määrad. Kasumi taotlemist keelava põhimõtte ja kaasrahastamise põhimõtte järgimist eeldatakse üldiselt ning seepärast ei pea taotlejad esitama teavet muude rahastamisallikate kohta peale ELi toetuse ega põhjendama projekti käigus kantud kulusid.

Toetuse maksmine ühikuhindade alusel hüvitamise, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel rahastamise vormis ei mõjuta õigust pääseda juurde toetusesaajate kohustuslikele dokumentidele ja teabele. Kui kontrolli või auditi tulemusena selgub, et toetuse saamise aluseks olnud sündmus ei ole toimunud (nt projektiga seotud tegevus ei ole taotlemise etapis heaks kiidetud kujul aset leidnud, osalejad ei ole meetmetest osa võtnud jne) ning toetusesaajale on ühikuhindade alusel hüvitamise, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel rahastamise vormis tehtud alusetu makse, on riiklikul bürool või rakendusametil õigus toetuse summa tagasi nõuda. Kui kavandatud tegevust ei viida ellu või kavandatud tulemusi ei saavutata või seda tehakse puudulikult (sh mõni lepinguline kohustus jäetakse täitmata) võidakse toetust vähendada, võttes arvesse seda, mil määral meede ellu viidi. Lisaks võib Euroopa Komisjon teha statistika kogumise ja järelevalve eesmärgil toetusesaajate valimi põhjal uuringuid, et selgitada välja ühikuhindade alusel

---

¹⁷⁹ Sel otstarbel piirduvad tulud ainult projekti raames saadud tuluga ning rahastajate rahalise osalusega, mille nad on näinud ette konkreetselt rahastamiskõlblike kulude katmiseks. Kasum (või kahjum) on eespool kirjeldatu alusel seega järgmiste summade vahe:

- esialgu heakskiidetud toetussumma ja meetmest saadud tulu ning
- toetusesaaja kantud rahastamiskõlblike kulude summa.

Võimalik kasum nõutakse sisse. Riiklikul bürool või rakendusametil on õigus nõuda kasumi arvelt tagasi selline protsent, mis vastab sellele, kui suure osa moodustas liidu rahaline toetus toetusesaaja poolt meetme elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblikest kuludest. Meetmete korral, mille elluviimiseks antakse toetust rahastamiskõlblikest kuludest teatava osa hüvitamisena, esitatakse lisaselgitused kasumi arvutamise kohta.

hüvitamise, kindlasummaliste maksete või ühtse määra alusel rahastamise vormis rahastatavate projektide tegelikud kulud.

ERISÄTTED TOETUSTE PUHUL, MIDA MAKSTAKSE RAHASTAMISKÕBLIKE KULUDE KONKREETSE OSA ULATUSES

Kui ELi toetust makstakse rahastamiskõblike kulude konkreetse osa ulatuses, kohaldatakse järgmisi sätteid¹⁸⁰.

Rahastamiskõblikud kulud

ELi toetus ei tohi ületada kogusummat, mis on kindlaks määratud projekti valimise ajal eelarvet sisaldavas lisas esitatud hinnanguliste rahastamiskõblike kulude põhjal. Rahastamiskõblikud kulud on toetusesaaja tegelikult kantud kulud, mis vastavad kõigile järgmistele kriteeriumidele:

- need on kantud projekti kestel, välja arvatud lõpparuannete ja auditeerimistõenditega seotud kulud;
- kulud on näidatud projekti hinnangulises eelarves;
- need on vajalikud toetuse esemeks oleva projekti rakendamiseks;
- need on tuvastatavad ja kontrollitavad, eelkõige kirjendatud toetusesaaja raamatupidamisarvestuses ja määratud kindlaks vastavalt selles riigis kohaldatavatele raamatupidamisstandarditele, kus toetusesaaja on registreeritud, ja vastavalt toetusesaaja tavapärasele kuluarvestustavale;
- kulud on kooskõlas kohaldatavate maksustamisalaste ja sotsiaalvaldkonna õigusaktidega; kulud on mõistlikud, õigustatud ja vastavad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele, eelkõige säästlikkuse ja tõhususe poolest;

Rahastamiskõblikud kulud võivad olla otsesed või kaudsed.

Rahastamiskõblikud otsesed kulud

Meetme rahastamiskõblikud otsesed kulud on kulud, mis eespool nimetatud rahastamiskõblikkuse tingimusi arvestades on kindlaks tehtavad vahetult meetme rakendamisega seotud erikuludena ning mida seetõttu saab sellisena raamatupidamises arvele võtta. Konkursikutses esitatavate otseste rahastamiskõblike kulude kõrval käsitatakse rahastamiskõblikuna ka alljärgnevasse kategooriate alla kuuluvaid kulusid:

- kulud, mis on seotud toetusesaaja antud eelmaksetagatistega, kui seda tagatist nõuab riiklik büroo;
- kulud, mis on seotud finantsaruandeid käsitlevate tõenditega ja tegevusega seotud aspektide kontrolli aruannetega, kui riiklik büroo nimetatud tõendeid ja aruandeid maksetaotluste toetuseks nõuab; amortisatsioonikulud, tingimusel et toetusesaaja on need kulud tegelikult kandnud.

Toetusesaaja raamatupidamisarvestuse ja sisekontrolli kord peab võimaldama projekti raames deklareeritud kulude ja tulude kooskõlastavat võrdlemist vastavate raamatupidamiskirjete ja tõendavate dokumentidega.

Käibemaks

---

¹⁸⁰ Rakendusameti hallatavate meetmete puhul on kohaldatavad üksikasjalikud finantssätted esitatud rahastus- ja hankeportaalil avaldatud toetuslepingu näidises.

Rahastamiskõlblikuks kuluks loetakse ainult sellist käibemaksu, mis ei ole kohaldatavate siseriiklike käibemaksu käsitlevate õigusaktide^[2] alusel tagastatav. Ainus erand tehakse tegevuste või tehingute puhul, mida riigid ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ametiasutused ning teised avalik-õiguslikud isikud teevad ametivõimudena^[3]. Lisaks:

- ei ole rahastamiskõlblik mahaarvatav käibemaks, mida ei ole tegelikult maha arvatud (riiklike tingimuste või toetusesaaja hooletuse tõttu);
- ei kohaldata käibemaksudirektiivi ELi mittekuuluvate riikide suhtes. Partnerriikide organisatsioonid võidakse vabastada maksudest (sh käibemaks), lõivudest ja tasudest, kui Euroopa Komisjon ja partnerriik, kus organisatsioon on asutatud, on sõlminud lepingu.

Rahastamiskõlblikud kaudsed kulud

Kaudsed kulud on kulud, mis ei ole otseselt seotud meetme rakendamisega ja mida ei saa seega otseselt meetme arvele panna.

Teatud liiki projektide puhul (lisateavet meetmete rahastamiseeskirjade kohta leiate käesoleva juhendi B osast) on kaudse kuluna rahastamiskõlblik kindlamääraline summa, mis ei ületa 7 % projekti otsestest rahastamiskõlblikest kuludest (v.a vajaduse korral vabatahtlikega seotud kulud) ning millega kaetakse toetusesaaja üldiste halduskulude see osa, mis ei ole juba kaetud rahastamiskõlblike otsekuludega (nt elektri- või internetiarved, ruumidega seotud kulud), kuid mida võib käsitleda projektiga seotud kuludena.

Kaudsed kulud ei tohi hõlmata summasid, mis on kirjendatud muudesse eelarvekategooriatesse. Kaudsed kulud ei ole rahastamiskõlblikud, kui toetusesaaja juba saab liidu eelarvest tegevustoetust (näiteks programmi „Erasmus+“ raames kodanikuühiskonna koostöö konkursikutse alusel).

Rahastamiskõlbmatud kulud

Rahastamiskõlblikud ei ole järgmised kulud:

- toetusesaaja kapitalitulu ja makstavad dividendid;
- võlad ja võlgade teeninduskulud;
- eraldised kahjumi või võlgade katmiseks;
- võlgnetav intress;
- ebatõenäoliselt laekuvad võlad;
- kahjum vahetuskursierinevustest;
- kulud, mille toetusesaaja on deklareerinud mõne teise meetme raames, mis saab liidu eelarvest antavat toetust.
- ülemäärased või põhjendamatud kulud;
- kolmandate isikute mitterahaline osalus;
- seadmete rentimise või liisimise korral väljaostumaksumus rendi- või liisinguperioodi lõpul;
- pangakontode avamise ja kasutamise kulud (sealhulgas riikliku büroo või rakendusameti ülekandekulud, mida võtab toetusesaaja pank);
- käibemaks, kui seda loetakse kohaldatavate siseriiklike käibemaksu käsitlevate õigusaktide alusel tagastatavaks (vt käibemaksu käsitlev lõik eespool).

---

^[2] LIIKMESRIIKIDE ÕIGUSAKTID, MILLEGA VÕETI SISERIIKLIKKUSSE ÕIGUSESSE ÜLE KÄIBEMAKSUDIREKTIIV 2006/112/EÜ.

^[3] VT DIREKTIIVI ARTIKLI 13 LÕIGE 1.

Rahastamisallikad

Taotleja peab taotlusvormil märkima muudest allikatest peale ELi toetuse saadava tulu. Väline kaasrahastamine võib toimuda toetusesaaja omavahenditest, kolmandate isikute rahalisest toetusest või projekti raames saadavast tulust. Kui lõpparuande esitamise ja lõppmakse taotluse esitamise ajal on tõendeid selle kohta, et tulu ületab projekti käigus kantud rahastamiskõlblike kulusid (vt jaotised kasumi taotlemise keelu ja kaasrahastamise põhimõtte kohta), on riiklik büroo või rakendusamet kohustatud nõudma tulust sisse selle osa, mis vastab toetusesaaja projekti elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude katmiseks antud liidu toetusele. Kõnealust sätet ei kohaldata projektide suhtes, mille puhul taotletav toetus ei ületa 60 000 eurot.

Kolmandate isikute mitterahalist osalust ei loeta kaasrahastamise võimalikuks allikaks.

4. ETAPP. TAOTLUSE KOOSTAMINE JA ESITAMINE

Programmi „Erasmus+“ raames ELi toetuse taotlemiseks peavad taotlejad kasutama iga meetme jaoks ettenähtud spetsiaalset vormi, mis on kättesaadav Euroopa Komisjoni või riiklike büroode veebisaitidel (kontaktandmed on kättesaadavad aadressil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_et).

Konsortsiumi nimel esitatavate projektide puhul esitab koordinaator kõigi konsortsiumi liikmete nimel kogu projekti jaoks ühe taotluse. Taotlus tuleb esitada asjaomasele riiklikule büroole või rakendusametile (vt käesoleva juhendi B osas iga meetme puhul jaotis „Kellele esitada taotlus?“).

Posti, kulleri, faksi või e-postiga saadetud taotlusi vastu ei võeta.

Riiklike büroode hallatavate meetmete puhul tuleb elektrooniline vorm täita ühes programmiriikides kasutatavatest ametlikest keeltest. Rakendusameti hallatavate meetmete puhul peavad taotlejad täitma vormi ühes ELi ametlikest keeltest.

Taotlus tuleb esitada üksnes ühele riiklikule büroole või rakendusametile. Kui sama taotlus on esitatud samas valikuvõrus samale riiklikule büroole või rakendusametile mitu korda, loeb riiklik büroo või rakendusamet alati kehtivaks viimase enne tähtaja lõppu esitatud versiooni. Kui sama taotlev organisatsioon või konsortsium esitab sama või väga sarnase taotluse erinevatele büroodele või rakendusametile mitu korda, võidakse kõik taotlused automaatselt tagasi lükata (vt jaotis toetuste mittekumuleerumise kohta).

Lisateavet taotlusvormi täitmise ja esitamise kohta saab alljärgnevatelt veebisaitidelt.

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavad meetmed: palun tutvuge elektroonilise vormi täitmise ja esitamise juhistega. Juhised sisaldavad ka teavet selle kohta, mida teha tehniliste probleemide korral. Need juhised on avaldatud riiklike büroode veebisaitidel (nende hallatavate meetmete korral) ja Euroopa Komisjoni veebisaidil.

- **Rakendusameti hallatavad meetmed:** taotlused tuleb esitada elektrooniliselt rahastus- ja hankeportaali elektroonilise taotlussüsteemi kaudu. Lisateavet taotluse esitamise protsessi (sh IT-küsimuste) kohta saab veebijuhendist, mis on kättesaadav aadressil https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf.

Tähtajast kinnipidamine

Taotlused tuleb esitada iga meetme jaoks kindlaks määratud tähtajaks. Iga meetme projektide esitamise tähtajad on esitatud käesoleva juhendi B osa jaotises „Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid“.

NB!

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmete puhul tuleb elektroonilised vormid olenemata tähtajast alati esitada kella 12.00.00ks (keskpäev Brüsseli aja järgi).

Käesolevas programmijuhendis käsitletavate rakendusameti (EACEA) hallatavate meetmete puhul tuleb projektiettepanekud kooskõlas komisjoni rahastus- ja hankeportaali (FTOP) nõuetega esitada kella 17.00.00ks (Brüsseli aja järgi).

Taotluste tagasilükkamise vältimiseks peaksid teises ajavööndis asuvate riikide taotlejad võtma hoolikalt arvesse ajavahet.

MIS SAAB PÄRAST TAOTLUSE ESITAMIST?

Kõik riiklikule büroole või rakendusametile laekunud taotlused läbivad hindamismenetluse.

Hindamismenetlus

Taotluse saanud riiklik büroo või rakendusamet hindab projektiettepanekuid ainult käesolevas juhendis kirjeldatud kriteeriumide alusel. Hindamine hõlmab järgmist tegevust.

- Kontrollimine, kas taotlus vastab taotluse vastuvõetavuse kriteeriumidele.
- Kontrollimine, kas taotleja ja kavandatavad tegevused vastavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele.
- Kontrollimine, kas taotleja vastab menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumidele (st tegevus- ja finantssuutlikkus).
- Taotluse kvaliteedi hindamine, et selgitada välja, mil määral vastab see hindamiskriteeriumidele. Selline kvaliteedihindamine viiakse enamikul juhtudel läbi sõltumatute ekspertide abiga. Hindamisel lähtuvad eksperdid Euroopa Komisjoni koostatud suunistest. Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate meetmete puhul tehakse need suunised kättesaadavaks Euroopa Komisjoni veebisaidil ja igas riigis programmi „Erasmus+“ projektide haldamise eest vastutava büroo veebisaidil.
- Kontrollimine, ega projektiettepanekuga ei kaasne topeltrahastamise oht. Vajaduse korral tehakse selline kontroll koostöös teiste büroode või rakendusameti või sidusrühmadega.

Riiklik büroo või rakendusamet määrab ametisse hindamiskomisjoni, kes haldab kogu valikuprotsessi. Hindamiskomisjon valib hindamise alusel (vajaduse korral ekspertide abiga) välja projektiettepanekud, millele soovitatakse toetust anda, ning koostab nende loetelu.

Hindamise käigus võidakse taotlejatelt kõigi käesolevas juhendis käsitletavate meetmete puhul nõuda lisateavet või selgitusi koos taotlusega esitatud tõendavate dokumentide kohta, tingimusel et selline teave või sellised selgitused projektiettepanekut oluliselt ei muuda. Lisateave ja selgitused on eriti põhjendatud juhtudel, kui taotleja on teinud ilmselgeid tehnilisi vigu või kui mitme toetusesaajaga lepingute kaudu rahastatavate projektide puhul on puudu partnerite üks või mitu volitust (mitme toetusesaajaga lepingute kohta vt jaotis „Toetusleping“ allpool).

Lõplik otsus

Hindamismenetluse lõpus valib riiklik büroo või rakendusamet välja toetust saavad projektid, lähtudes järgmisest:

- hindamiskomisjoni esitatud paremusjärjestus;
- konkreetse meetme (või meetme konkreetse tegevuse) jaoks kasutada olev eelarve.

Hindamismenetluse tulemustest olenemata ei tagastata taotlejatele pärast menetluse lõppu taotluse faile ega lisamaterjale.

Toetuse andmise otsustest teatamine

Hindamistulemustest teavitatakse kõiki taotlejaid hindamistulemuste kirjaga. Selles kirjas esitatakse täiendavad suunised toetuslepingule allakirjutamise protsessi järgmiste etappide kohta.

Rakendusameti hallatavad meetmed

Edukad taotlejad kutsutakse osalema toetuse ettevalmistamises. Ülejäänud kantakse reservnimekirja või nende taotlus lükatakse tagasi. Kutse toetuse ettevalmistamises osalemiseks ei ole ametlik rahastamiskohustus. Enne toetuse andmist tuleb teha mitmesugused juriidilised kontrollid: juriidilise isiku valideerimine ning finantsuutlikkuse ja menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide kontrollimine. Selles etapis palutakse taotlejatel esitada organisatsiooni finantsandmed ja määrata juriidilise isiku määratud esindaja.

Kui taotleja leiab, et hindamismenetluses esines puudusi, saab ta esitada kaebuse (pidades kinni hindamistulemustest teavitavas kirjas esitatud tähtajast ja korrast). Pidage meeles, et teavituskirjad, mida ei ole 10 päeva jooksul alates saatmisest avatud, loetakse kättetoimetatuks ning kaebuse esitamise tähtaega arvestatakse alates avamise/kättetoimetamise hetkest (vt ka rahastus- ja hankeportaali tingimused: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf). Samuti tuleb meeles pidada, et elektrooniliselt esitatavate kaebuste puhul võib tähe märkide arv olla piiratud.

Toetuse andmise otsusest teavitamise ja toetuslepingule allakirjutamise orienteeruv ajakava

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate 1. põhimeetme projektide puhul teavitatakse toetuse andmise otsusest ja kirjutatakse toetuslepingule alla orienteeruvalt 4 kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast.

Programmi „Erasmus+“ riiklike büroode hallatavate 2. põhimeetme projektide puhul teavitatakse toetuse andmise otsusest ja kirjutatakse toetuslepingule alla orienteeruvalt 5 kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast.

Rakendusameti hallatavate 2. ja 3. põhimeetme projektide puhul teavitatakse toetuse andmise otsusest orienteeruvalt 6 kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast ja toetuslepingule kirjutatakse alla orienteeruvalt 9 kuu möödudes taotluste esitamise tähtajast.

MIS JUHTUB TAOTLUSE HEAKSIITMISEL?

Toetusleping

Kui projekt valitakse programmi „Erasmus+“ raames ELi toetuse saamiseks välja:

- allkirjastab riiklik büroo või rakendusamet taotlejaga toetuslepingu. Taotleja saab toetuslepingu, mis tuleb allkirjastada ja tagastada riiklikule büroole või rakendusametile. Viimasena allkirjastab lepingu riiklik büroo või rakendusamet. Kui mõlemad pooled on toetuslepingule alla kirjutanud, saab taotlejast ELi toetuse saaja ja ta võib hakata projekti ellu viima¹⁸¹.

Toetusleping võidakse sõlmida ühe toetusesaajaga lepinguna, mille alusel saab toetust üksainus saaja, või mitme toetusesaajaga lepinguna, mille alusel saavad toetust kõik konsortsiumi kuuluvad partnerorganisatsioonid. Mitme toetusesaajaga lepingu allkirjastab koordinaator, kes on riikliku büroo või rakendusameti ainus kontaktsik. Kõik teised projektis osalevad organisatsioonid (kaastoetusesaajad) allkirjastavad aga volituse, millega antakse koordinaatorile õigus tegutseda peamise toetusesaajana. Üldjuhul tuleb kõikide partnerite poolt koordinaatorile antud volitused esitada taotluse esitamise etapis. Kui volitused antakse hilisemas etapis, tuleb need teha kättesaadavaks hiljemalt toetuslepingule allakirjutamise ajaks.

NB! Üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpirände projektide, kutsehariduse ja -õppe valdkonna õppijate ja töötajate õpirände projektide, üldhariduse valdkonna õpilaste ja töötajate ning täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpirände projektide puhul ei nõuta volitusi partnerorganisatsioonidelt, kes on pärit teistest riikidest kui taotleva organisatsiooni riik. Kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe, üldhariduse ning täiskasvanuhariduse valdkonna riiklike konsortsiumide liikmesorganisatsioonid peavad siiski andma taotlevale organisatsioonile volituse.

Programmis „Erasmus+“ kasutatava toetuslepingu näidised tehakse aasta jooksul kättesaadavaks Euroopa Komisjoni veebisaidil või programmi „Erasmus+“ riiklike büroode veebisaitidel ning rakendusameti hallatavate meetmete puhul rahastus- ja hankeportaalil.

Toetuse summa

Taotluse heakskiitmine ei tähenda kohustust pakkuda rahastamist taotletud mahus. Taotletud rahastamist võidakse vähendada meetme suhtes kohaldatavate konkreetsete finantseeskirjade alusel.

Toetuse andmine ühes valikuvõorus ei taga toetuse andmist järgmistes voorudes.

Tuleb märkida, et lepinguga ettenähtud toetuse summa on maksimaalne ja seda ei saa suurendada – isegi mitte siis, kui toetusesaaja taotleb suuremat summat.

Rakendusameti või riikliku büroo ülekantud vahendid peavad olema sellel kontol või allkontol, mille toetusesaaja esitas toetuse maksmiseks, eristatavad.

Maksmise kord

---

¹⁸¹ Vt eelmine joonealune märkus.

Programmi „Erasmus+“ raames toetatavate projektide puhul võib maksmise kord olenevalt meetme liigist, toetuslepingu kehtivusajast ja finantsrisiki kohta antud hinnangust erineda.

Muud maksed või sissenõudmised peale esimese eelmakse tehakse toetusesaaja esitatud aruannete või maksetaotluste analüüsi alusel (kõnealuste dokumentide vormid tehakse aasta jooksul kättesaadavaks riiklike büroode veebisaitidel või rakendusameti hallatavate meetmete korral rahastus- ja hankeportaalil).

Programmi „Erasmus+“ raames kohaldatavat maksmise korda kirjeldatakse allpool.

Eelmakse

Eelmakse kantakse toetusesaajale üle 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil viimane kahest lepinguosalisest toetuslepingu allkirjastab, (lepingu jõustumise kuupäev) ning kui see on asjakohane, alates nõuetekohaste tagatiste saamisest (vt allpool jaotis „Finantstagatis“). Eelmakse eesmärk on tagada toetusesaajale käibevahendid. Riiklikud bürood või rakendusamet võivad otsustada jagada esimese eelmakse mitmeks osamakseks. Samuti võivad nad otsustada eelmakset vähendada või seda üldse mitte teha, kui toetusesaaja finantssuutlikkust peetakse nõrgaks.

Järgmised eelmaksed

Teatavate meetmete puhul kantakse teine ja mõnel juhul kolmas eelmakse toetusesaajale üle 60 kalendripäeva jooksul pärast toetusesaaja järgmise eelmakse taotluse laekumist riiklikule büroole või rakendusametile; seda üksnes juhul, kui järgmise eelmakse taotlusega koos esitatakse ka eelmakse aruanne. Järgmisi eelmakseid võib nõuda juhul, kui vähemalt 70 % eelmisest eelmaksest on ära kasutatud. Kui eelmis(t)e eelmakse(te) kasutamise aruanne näitab, et meetme kulude katmiseks on ära kasutatud alla 70 % eelmis(t)est eelmakse(te)st, tuleb uue eelmakse summat vähendada eelmise eelmakse kasutamata summade võrra.

Vahearanded või edu-/tehnilised aruanded

Mõne meetme puhul peavad toetusesaajad esitama regulaarse või vahearunde, mis lisatakse vahemakse taotlusele.

Muudel juhtudel võidakse toetusesaajatelt nõuda eduaruannet, milles kirjeldatakse projekti elluviimise seis. Eduaruannete põhjal ei tehta järgmist makset. Vahe- ja eduaruanne tuleb esitada toetuslepingus märgitud tähtajaks.

Lõppmakse tegemine või jääksumma sissenõudmine

Toetusesaajale tehtava lõppmakse summa määratakse kindlaks lõpparuande alusel, mis tuleb esitada toetuslepingus märgitud tähtajaks. Kui a) toetusega seotud sündmused ei leidnud aset või leidsid aset kavandatust erineval viisil või b) toetusesaaja tegelikud rahastamiskõlblikud kulud olid taotlemise etapis kavandatutest väiksemad või c) elluviidud tegevuste / saavutatud tulemuste kvaliteet on ebapiisav, võidakse rahastamissummat proportsionaalselt vähendada või, kui see on asjakohane, peab toetusesaaja kõik eelmaksetena alusetult saadud summad tagasi maksma.

Mõne meetme puhul maksab riiklik büroo või rakendusamet määratud toetuse 100 % ulatuses välja eelmaksetena. Sellisel juhul lõppmakset ei tehta. Kui aga lõpparuande alusel, mille toetusesaaja peab toetuslepingus sätestatud tähtajaks esitama, a) ei ole toetusega seotud sündmused aset leidnud või on aset leidnud kavandatust erineval viisil või b) olid toetusesaaja tegelikud rahastamiskõlblikud kulud taotlemise etapis kavandatutest väiksemad või c) on elluviidud tegevuste / saavutatud tulemuste kvaliteet ebapiisav, peab toetusesaaja kõik eelmaksetena alusetult saadud summad tagasi maksma.

Eelmakseid (või nende osi) võib tasaarvestada (toetusesaajate nõusolekuta) summadega, mille toetusesaaja võlgneb toetuse andjale, kuni summani, mis tuleb kõnealusele toetusesaajale maksta.

Üldjuhul tehakse lõppmakse või esitatakse jääksumma sissenõudekorraldus 60 kalendripäeva jooksul alates lõpparuande kättesaamisest.

MUUD OLULISED LEPINGUSÄTTED

Finantstagatis

Kui finantssuutlikkust peetakse nõrgaks, võib riiklik büroo või rakendusamet eelmaksega seotud finantsriskide vähendamiseks nõuda üle 60 000 euro suurust toetust saavalt toetusesaajalt eelnevalt tagatise esitamist. Tagatist võidakse nõuda eelmakse(te) summa(de) ulatuses.

Sellise tagatise tulemusena vastutab pank või finantseerimisasutus toetusesaaja toetuslepingust tulenevate kohustuste eest tagasivõtmata või esimesel nõudmisel väljamakstava tagasivõetamatu tagatise andjana.

Eurodes finantstagatise esitab ELi liikmesriigis asutatud tunnustatud pank või finantseerimisasutus. Kui toetusesaaja on asutatud ELi mittekuuluv riigis, võib riiklik büroo või rakendusamet nõustuda sellega, et tagatise esitab kõnealus kolmandas riigis asutatud pank või finantseerimisasutus, kui ta on seisukohal, et kõnealune pank või finantseerimisasutus pakub samaväärset finantstagatist ja on omadustelt sarnane ELi liikmesriigis asutatud panga või finantseerimisasutusega.

Tagatise võib asendada kolmanda isiku solidaartagatisega või mitme kolmanda isiku tagatisega sama toetuslepingu poolteks olevatelt osalevatelt organisatsioonidelt.

Tagatis vabastatakse pärast seda, kui eelmakse on toetusesaajale kooskõlas toetuslepingus sätestatud tingimustega tehtud vahemakse või lõppmaksega järk-järgult tasaarvestatud. Kui lõppmakse asemel toimub sissenõudmine, vabastatakse tagatis pärast toetusesaaja teavitamist või see jääb sõnaselgelt jõusse kuni lõppmakse tegemiseni või, kui lõppmakse asemel toimub sissenõudmine, siis ajani, kui toetusesaaja võlataatest teavitamisest on möödunud kolm kuud.

Alltöövõtt ja hankelepingu sõlmimine

Konkreetsete erioskusi nõudvate tehniliste teenuste puhul (mis on seotud õigus- või maksuküsimuste, raamatupidamise, personalitöö, IT-ga jne) võib toetusesaaja kasutada alltöövõttu või rakenduslepinguid. Seepärast võidakse toetusesaaja seda liiki teenustega seoses kantud kulusid lugeda rahastamiskõlblikeks kuludeks juhul, kui need vastavad kõikidele muudele toetuslepingus kirjeldatud kriteeriumidele.

Kui projekti elluviimine nõuab kaupade, tööde või teenuste hankeid (lepingut), peavad toetusesaajad lepingu sõlmima majanduslikult soodsaima pakkumuse või vajaduse korral madalaima hinnaga pakkumuse alusel, vältides sealjuures mis tahes huvide konflikti ja säilitades dokumendid auditeerimise jaoks.

Kui rakenduslepingu väärtus ületab 60 000 eurot, võib riiklik büroo või rakendusamet rakendada toetusesaaja suhtes lisaks eelmises lõigus osutatutele erieeskirju. Sellised erieeskirjad avaldatakse riiklike büroode või rakendusameti veebisaidil.

Teave antud toetuste kohta

Kooskõlas läbipaistvuse põhimõtte ja tagantjärele avalikustamise nõudega tuleb liidu rahaliste vahendite saajaid käsitlev teave avaldada komisjoni, rakendusameti ja/või riiklike büroode veebisaidil esimese poole aasta jooksul pärast selle eelarveaasta lõpetamist, mille jaoks rahalised vahendid anti.

Teated võib avaldada ka muudes asjakohastes teabekanalites, sealhulgas Euroopa Liidu Teatajas.

Riiklikud bürood ja rakendusamet avaldavad järgmise teabe:

- toetusesaaja nimi ja asukoht;
- toetuse summa;
- toetuse laad ja eesmärk.

Nimetatud teabe avaldamisest loobutakse toetusesaaja nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral, kui avalikustamine võib seada ohtu asjaomaste isikute õigused ja vabadused, mida kaitstakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, või kahjustada toetusesaajate ärihuve.

Mis puudutab füüsiliste isikutega seotud isikuandmeid, eemaldatakse avaldatud teave kaks aastat pärast rahaliste vahendite eraldamise eelarveaasta lõppu.

Sama kehtib juriidiliste isikute ametlikes nimedes sisalduvate isikuandmete kohta (nt ühenduste või äriühingute puhul, mille nimi sisaldab nende asutajate nime).

Seda teavet ei avalikustata füüsiliste isikute kohta, kes saavad stipendiume, ja muud liiki otsetoetuste kohta, mida makstakse neid kõige enam vajavatele füüsilistele isikutele (pagulased ja töötud). Ka toetust saavatel organisatsioonidel ei ole lubatud avaldada programmi „Erasmus+“ raames õpirändetoetust saavate isikute kohta seda liiki teavet.

Avalikustamine

Lisaks projekti nähtavust ning projekti tulemuste ja mõju levitamist käsitlevatele nõuetele (mis kuuluvad valikukriteeriumide hulka) kehtib iga toetatava projekti puhul minimaalne avalikustamise nõue.

Toetusesaajad peavad Euroopa Liidu toetuse selgelt ära märkima igasuguses teabevahetuses ja kõikides väljaannetes, olenemata kasutatavast vormist või teabevahendist, sealhulgas internetis, ning seoses tegevusega, mille jaoks toetust kasutatakse.

Seda tuleb teha kooskõlas toetuslepingu sätetega. Kui neid sätteid täiel määral ei järgita, võidakse toetusesaaja toetust vähendada.

Kontrollid ja auditid

Riiklik büroo või rakendusamet ja/või Euroopa Komisjon võib korraldada seoses toetuse kasutamisega tehnilisi ja finantskontrolle ning auditeid. Samuti võivad nad kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise perioodiliseks hindamiseks kontrollida toetusesaaja (või kaastoetusesaaja) säilitatavaid kohustuslikke dokumente. Toetusesaaja (või kaastoetusesaaja) kohustub oma esindaja allkirjaga esitama tõendid toetuse nõuetekohase kasutamise kohta. Euroopa Komisjon, rakendusamet, riiklikud bürood ja/või Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Pettustevastane Amet, Euroopa Prokuratuur või nende volitatud asutus võivad kontrollida toetuse kasutamist igal ajal kuni viie aasta jooksul või alla 60 000 euro suuruste toetuste puhul kuni kolme aasta jooksul pärast seda, kui riiklik büroo või rakendusamet on teinud lõppmakse või nõudnud sisse jääksumma. Seepärast peavad toetusesaajad

säilitama selle perioodi jooksul tõendavad originaaldokumendid, statistilised andmed ja muud toetusega seotud dokumendid.

Rakendusameti poolt kesktasandil hallatavate projektide puhul võidakse kasutada muud liiki auditeid, olenevalt asjaomase meetme liigist ning antud toetuse summast ja vormist. Lisateave on kättesaadav rakendusameti veebisaidil.

Kontrolli ja auditeid käsitlevad üksikasjalikud sätted esitatakse toetuslepingus.

Andmekaitse

Riiklik büroo või rakendusamet või Euroopa Komisjon töötleb kõiki taotlusvormil või toetuslepingus/-otsuses esitatud isikuandmeid kooskõlas järgmiste õigusaktidega.

- Kui andmete töötlemine on vajalik Euroopa Komisjoni ametlike suuniste või juhiste täitmiseks või programmi „Erasmus+“ elluviimiseks: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (EMPs kohaldatav tekst).
- Kui andmeid töödeldakse muul eesmärgil, st kui see ei ole vajalik Euroopa Komisjoni ametlike suuniste või juhiste täitmiseks ega programmi „Erasmus+“ elluviimiseks:
  - isikuandmete kaitse üldmäärus (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679[2]), mida kohaldatakse
    - kõigi ELis/EMPs asuva vastutava töötleja või volitatud töötleja töödeldavate isikuandmete suhtes;
    - kõigi selliste isikuandmete suhtes, mille andmesubjektid asuvad töötlemise algul ELis/EMPs;
  - muu andmetöötamise korral kohaldatakse riiklike andmekaitsealaseid õigusakte.

Nendel juhtudel on Euroopa Komisjoni asemel ja kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega vastutav töötleja see üksus, kes otsustab andmete kõnealustel muudel eesmärkidel töötlemise vahendite ja eesmärkide üle.

Taotleja vastused taotlusvormil esitatud küsimustele on vajalikud toetustaotluse hindamiseks ja edasiseks töötlemiseks programmi „Erasmus+“ juhendi alusel, välja arvatud juhul, kui küsimus on märgitud valikuliseks. Liidu asjaomase toetusprogrammi eest vastutav osakond või üksus (kes tegutseb vastutava töötlejana) töötleb isikuandmeid üksnes sel eesmärgil. Isikuandmeid võidakse edastada teadmisyajaduse alusel taotluste hindamise või toetuse haldamise menetlusega seotud kolmandatele isikutele, ilma et see piiraks andmete edastamist Euroopa Liidu õiguse alusel järelevalve ja inspekteerimise eest vastutavatele asutustele või programmi või selle mis tahes meetmete hindamiseks volitatud asutustele. Liidu finantsshuvide kaitseks võidakse isikuandmeid edastada eeskätt siseauditi talitusele, Euroopa Kontrollikojale, finantsrikkumiste uurimise eritoimkonnale või Euroopa Pettustevastasele Ametile ning neid andmeid võivad omavahel vahetada komisjoni ja rakendusametite eelarvevahendite käsutajad. Taotlejal on õigus tutvuda oma isikuandmetega ja nõuda nende parandamist. Kui taotlejal on oma isikuandmete töötlemise kohta küsimusi, edastab ta need projekti välja valinud büroole või rakendusametile. Erimeelsuste korral on taotlejal õigus pöörduda igal ajal abi saamiseks Euroopa Andmekaitseinspektori poole.

Üksikasjalikud isikuandmete kaitse põhimõtted isikuandmete töötlemise kohta programmi „Erasmus+“ raames, sealhulgas kontaktandmed, on esitatud komisjoni ja rakendusameti veebisaidil https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/help/erasmus-and-data-protection_et.

EACEA hallatavad meetmed: https://ec.europa.eu/research/participants/data/support/legal_notice/h2020-ssps-grants-sedia_en.pdf.

Enne projektiettepaneku esitamist teavitab taotleja üksikisikuid, kelle isikuandmeid ettepanek sisaldab, eespool nimetatud asjaomastest isikuandmete kaitse põhimõtetest.

Rakendusameti (kesktasandil) hallatavate meetmete raames teavitatakse taotlejaid – ning kui tegemist on juriidilise isikuga, siis isikuid, kes on taotleja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed või kellel on volitused taotlejat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, või taotleja võlgade eest piiramatut vastutust kandvaid füüsilisi või juriidilisi isikuid – sellest, et ameti eelarvevahendite käsutaja võib nende isikuandmed (füüsiliste isikute puhul perekonna- ja eesnimi ning juriidiliste isikute puhul nendega seotud esindus-, otsustus- või kontrollivolitust omavate isikute aadress, õiguslik vorm ning perekonna- ja eesnimi) registreerida varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemis, kui nad peaksid sattuma mõnda Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määruses (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) nimetatud olukorda.

D OSA. KASUTATUD TERMINID

Alljärgnevas jaotises on esitatud programmi „Erasmus+“ põhimõistete ja üldkasutatavate terminite määratlused. Sõnastik on esitatud tähestikulises järjekorras jaotistena, mis sisaldavad üldtermineid ja konkreetsete valdkondadega seotud termineid.

Üldterminid

Saatev isik	Saatev isik saadab osalejaid (õppijad, täiskasvanud õppijad või töötajad/noorsootöötajad) õpirändetegevuses, et tagada nende turvalisus, osutada tuge ja abi ning hõlbustada tõhusat õpet õpirändekogemuse ajal. Saatev isik võib saata vähemate võimalustega osalejaid või alaealisi ja noori osalejaid, kellel on vähe kogemusi välismaal viibimisega.
Akrediteerimine	Protsess eesmärgiga tagada, et organisatsioonid, kes soovivad saada rahalist toetust programmi „Erasmus+“ teatava meetme alusel, vastavad kvaliteedistandarditele või eeltingimustele, mille Euroopa Komisjon on selle meetme puhul kehtestanud.
Seotud üksus	Seotud üksusteks (kooskõlas finantsmääruse artikliga 187) võib lugeda järgmisi üksusi: <ul style="list-style-type: none"> • juriidilised isikud, kes on toetusesaajatega õiguslikult või põhikapitali kaudu seotud; see seos ei ole piiratud ainult kõnealuse meetmega ega loodud ainult selle rakendamise eesmärgil; • mitu üksust, kes täidavad toetuse saamise kriteeriume ja moodustavad koos ühe üksuse, mida saab käsitada ainsa toetusesaajana, sealhulgas juhul, kui üksus on moodustatud konkreetselt selle meetme jaoks. Seotud üksused peavad vastama rahastamiskõlblikkuse ja menetlusest kõrvalejätamise kriteeriumidele ning vajaduse korral ka taotlejate suhtes kohaldatavatele valikukriteeriumidele.
Taotleja	Ükskõik mis osalev organisatsioon või mitteametlik noorterühm, kes esitab toetustaotluse. Taotlejad võivad esitada taotluse kas individuaalselt või teiste projekti kaasatud organisatsioonide nimel. Viimati nimetatud juhul on taotleja ühtlasi koordinaator.
Taotluse esitamise tähtaeg	Ajavahemik taotluse esitamiseks riiklikule büroole või rakendusametile, selleks et taotlust loetaks rahastamiskõlblikuks.

Assotsieerunud partnerid	Assotsieerunud partnerid on avalikus või erasektoris tegutsevad partnerid, kes aitavad kaasa konkreetsete projektiga seotud ülesannete täitmisele / projektitegevuse elluviimisele või toetavad projekti edendamist ja kestlikkust, kuid keda lepinguhalduse seisukohast ei käsitata toetusesaajana ning kes ei saa programmist projekti raames toetust (neil ei ole õigust nõuda kulude katmist ega rahalisi vahendeid).
Põhioskused	Kirjaoskus, matemaatika, loodusteadused ja tehnoloogia; need oskused kuuluvad võtmepädevuste hulka.
Toetusesaaja	Kui projektile antakse programmist „Erasmus+“ toetust, saab taotlevast organisatsioonist toetusesaaja, kui ta allkirjastab lepingu projekti valinud riikliku büroo või rakendusametiga. Kui taotlus esitati teiste osalevate organisatsioonide nimel, võivad partneritest saada kaastöetusesaajad.
Põimitud õpiränne	Füüsilise õpirände kombineerimine virtuaalse komponendiga, et soodustada koostööpõhist vastastikust veebiõpet/rühmatööd.
Konkursikutse (taotluskutse)	Komisjoni poolt või nimel avaldatav kutse esitada kindlaksmääratud tähtjaks meedet käsitlev ettepanek, mis vastab kavandatud eesmärkidele ja kehtestatud tingimustele. Konkursikutsed avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas (C-seerias) ja/või komisjoni, riikliku büroo või rakendusameti asjakohastel veebisaitidel.
Tunnistus	Programmi „Erasmus+“ kontekstis on see dokument, mis antakse välja isikule, kes on lõpetanud hariduse, koolituse või noorte valdkonnas mõne õppimistegevuse, kui see on kohaldatav. See tõendab tegevuses osalemist ja vajaduse korral osaleja saavutatud õpiväljundeid.
Tehniline viga	Väike viga või hooletus, mis on dokumendis tahtmatult tehtud ja mis muudab teksti tähendust, nagu trükiviga või tahtmatu lisandus või sõna, väljendi või joonise väljajätt.
Kaasrahastamine	Põhimõte, mille kohaselt peab osa ELi toetatava projekti kuludest kandma toetusesaaja või need tuleb katta muude välisvahenditega kui ELi toetus.
Äriühing	Tsiviil- või kaubandusõiguse alusel asutatud juriidiline isik, sealhulgas ühistu, ning muu avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, välja arvatud mittetulundusühendus.
Konsortsium	Kahe või enama osaleva organisatsiooni koondumine projekti või mõne selle tegevuse ettevalmistamiseks ja elluviimiseks ning järelemeetmete võtmiseks. Konsortsium võib olla riiklik (st see hõlmab samas riigis asutatud organisatsioone) või rahvusvaheline (hõlmab eri riikidest pärit osalevaid organisatsioone).
Koordinaator / koordineeriv organisatsioon	Osalev organisatsioon, kes taotleb partnerorganisatsioonide konsortsiumi nimel programmi „Erasmus+“ toetust. Koordinaatorile on toetuslepinguga ette nähtud teatavad erikohustused.

Kursused ja koolitustegevused	Tegevused, mille eesmärk on arendada õpetaja, koolitaja või muu töötaja kutseoskusi struktureeritud õppekava abil, mis hõlmab dokumenteeritud individuaalseid õpiväljundeid ning mida viivad ellu kutselised koolitajad või teised kvalifitseeritud eksperdid. Tegevused võivad toimuda mitmesugustes vormides, näiteks klassiruumiõpe, õpikojad, õppekäigud jms.
Digipädevus	Seisneb suutlikkuses kasutada digitehnoloogiaid oskuslikult, kriitiliselt ja vastutustundlikult õppimise, töö, meelelahutuse ja ühiskonnaelus osalemise eesmärgil. See hõlmab teabe- ja andmekirjaoskust, teabevahetust ja koostööd, meediapädevust, digitaalse infosisu loomist (sealhulgas programmeerimist), turvalisust (sealhulgas digitaalset heaolu ja küberjulgeolekuga seotud pädevusi), intellektuaalomandi õigustega seotud küsimusi ning probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist.
Ettevõtte	Ükskõik milline majandustegevusega tegelev üksus, olenemata selle suurusest, õiguslikust vormist või majandussektorist, milles see tegutseb.
EQF (Euroopa kvalifikatsiooniraamistik)	Euroopa ühine võrdlusraamistik, mis toimib eri haridus- ja koolitussüsteemide ning nende eri tasemete tõlgendamise vahendina. Selle eesmärk on parandada kogu Euroopas kvalifikatsioonide läbipaistvust, võrreldavust ja ülekantavust, edendades töötajate ja õppijate õpirännet ning hõlbustades nende elukestvat õpet, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitusel 2008/C 111/01.
ESCO (oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator)	Selle abil tehakse 25 Euroopa keeles kindlaks ja liigitatakse ELi tööturu ning hariduse ja koolituse seisukohast olulised oskused ja pädevused (kompetentsid), kvalifikatsioonid ja ametid. Süsteemis esitatakse ametiprofiilid, mis võimaldavad kindlaks teha ametite, oskuste, pädevuste ja kvalifikatsioonide vahelised seosed. ESCO on välja töötatud avatud IT-vormingus ja see on kõigile tasuta kasutamiseks kättesaadav.
Asutatud	Mõiste on seotud organisatsiooni või asutusega, mis vastab teatavatele riigi kehtestatud tingimustele (üksuse registreerimise, kinnitamise, avalikustamise jms kohta), mille alusel saab asjaomase riigi ametiasutus sellist organisatsiooni või asutust ametlikult tunnustada. Mitteametliku noorterühma puhul võetakse programmi „Erasmus+“ toetuse saamise õiguse kaalumisel arvesse rühma esindaja seaduslikku elukohta.

<p>Europass</p>	<p>Europassi veebiplatvormil (Euroopa oskuste tegevuskava meede) saavad üksikisikud ja organisatsioonid kasutada veebipõhiseid vahendeid ning tutvuda teabega õppimisvõimaluste, kvalifikatsiooniraamistike ja kvalifikatsioonide, nõustamise, oskuste prognoosimise, enesehindamisvahendite ning oskuste ja kvalifikatsioonide dokumenteerimise kohta, samuti võimaldab portaal juurdepääsu õppimis- ja töövõimalustele.</p> <p>Europassi platvormil on kättesaadavad ka vahendid ja tarkvara digitaalselt tõendatud kvalifikatsioonitunnistuste toetamiseks, nagu on ette nähtud digiõppe tegevuskavaga. Platvorm on ühendatud õpivõimalusi käsitlevate andmete riiklike allikate ning kvalifikatsioonandmebaaside ja -registritega.</p>
<p>Euroopa vabaühendus</p>	<p>Käesoleva programmi mõistes on see selline vabaühendus, kes tegutseb formaalselt tunnustatud struktuuri raames, mis hõlmab Euroopa asutust/sekretariaati, mis on olnud mõnes „Erasmus+“ programmiriigis juriidiliselt asutatud vähemalt ühe aasta, ning vähemalt üheksas „Erasmus+“ programmiriigis asuvat riiklikku organisatsiooni/osakonda. Need riiklikud organisatsioonid/osakonnad peavad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • olema põhikirja alusel tõendatult seotud vastava Euroopa asutuse/sekretariaadiga; • tegutsema hariduse, koolituse või noorte valdkonnas; • korraldama tegevust, millega toetatakse ühe kõnealuse valdkonnaga seotud ELi poliitika rakendamist. <p>Lisaks sellele kohaldatakse järgmisi nõudeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hariduse ja koolituse valdkonnas tegutsevad Euroopa vabaühendused peavad tegutsema vähemalt ühes järgmistest valdkondadest: alusharidus ja lapsehoid, üldharidus, kõrgharidus, kutseharidus ja -õpe, täiskasvanuharidus; see peab tegelema vähemalt ühe olulise valdkondadevahelise prioriteetse teemaga: kaasav haridus ja sotsiaalset kaasatust soodustav haridus, digiõpe, rohepöõret soodustav haridus. • Noortevaldkonnas tegutsevad Euroopa vabaühendused tegutsevad eeskätt vähemalt ühes järgmistest valdkondadest: noorte osalus, noorte vabatahtlik töö, noorsootöö ja noorte kaasamine. Noortevaldkonnas tegutsevad Euroopa vabaühendused peavad korraldama tegevust, millega toetatakse ELi noortestrategie põhivaldkondade rakendamist, sealhulgas noorte eesmärkide saavutamist.
<p>Esmataotleja</p>	<p>Organisatsioon või asutus, kes ei ole varem (viimase seitsme aasta jooksul) saanud projekti koordinaatorina (taotlejana) toetust käesoleva programmi alusel toetatava või varasema programmi alusel toetatud teatavat liiki meetme raames.</p>
<p>Vääramatut jõud</p>	<p>Ettenägematu erandlik olukord või sündmus, mille üle osalejatel ei ole kontrolli ning mis ei ole seostatav osaleja eksimuse ega hooletusega.</p>

Roheoskused	Vähese CO ₂ heitega majandusele ülemineku seisukohast olulised oskused, mis võivad olla üldist laadi (nt seotud kestliku põllumajanduse, mullakaitse, energiatarbimise ja jäätmetekke vähendamise) või tehnilisemat laadi (nt taastuvenergiaalased teadmised).
Keskkonnasäästlik reisimine	Reisimine, mille korral kasutatakse põhimarsruudi läbimiseks vähese heitega transporti, nt bussi- ja raudteetransport, või koossõiduvõimalusi.
Informaalne õppimine/õpe	Informaalse õppimise all mõistetakse igapäevaelus, tööl, eakaaslastega tegutsedes ja muudel viisidel toimuvat õppimist, mis ei ole korraldatud ega struktureeritud (eesmärkide, õppeaja ja õpitoe kujul) ja mis ei pruugi olla õppija seisukohast ette kavatsatud. Noortevaldkonnas võib informaalne õppimine toimuda noortealgatustes, rühmaaruteludel eakaaslastega, vabatahtlike tegevuste kaudu ja mitmesugustes muudes olukordades.
Rahvusvaheline (meede)	Programmi „Erasmus+“ kontekstis viitab see kõikidele sellistele meetmetele, millega on seotud vähemalt üks programmiriik ja vähemalt üks partnerriik.
Töövarjutamine (praktiline õppimiskogemus)	Viibimine teise riigi partnerorganisatsioonis eesmärgiga end koolitada, jälgides selleks vastuvõtva organisatsiooni praktikute igapäevatööd, vahetades häid tavasid, omandades oskusi ja teadmisi ning/või luues osaleva vaatlemise kaudu pikaajalisi partnerlusi.
Võtmepädevused	Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus (võtmepädevuste kohta elukestvas õppes) kirjeldatud peamiste teadmiste, oskuste ja suhtumiste kogum, mida kõik isikud vajavad selleks, et end teostada ja arendada, olla aktiivne kodanik, olla sotsiaalselt kaasatud ja osaleda tööhöives.
Õpiränne	Osalemine tegevuses, mille käigus asutakse elama muusse kui elukohariiki eesmärgiga õppida või osaleda koolitusel, mitteformaalses või informaales õppes; õpiränne võib olla kombineeritud virtuaalse osalemise perioodiga. See võib seisneda praktikas, õpipoisiõppes, noortevahetuses, õpetamises või osalemises kutsealase arenguga seotud tegevuses. Õpiränne võib hõlmata ettevalmistavaid tegevusi, nagu koolitus sihtriigi keeles, samuti lähetus- ja vastuvõtutegevusi ning jätkutegevusi.
Õpiväljundid	Väljendavad teadmiste, oskuste ja pädevusena määratletuna seda, mida õppija õppeprotsessi lõppedes teab, millest ta aru saab ja mida ta teha suudab.

<p>Juriidilise isiku määratud esindaja</p>	<p>Lisaks sellele, et organisatsioon valideeritakse osalejate registris, peab selle seaduslik esindaja (peavad selle seaduslikud esindajad) määrama juriidilise isiku määratud esindaja. Kui komisjon on juriidilise isiku määratud esindaja valideerinud, täidab juriidilise isiku määratud esindaja järgmisi ülesandeid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • haldab organisatsiooni juriidilist ja finantsteavet; • haldab isikute juurdepääsuõigusi organisatsioonis (kuid mitte projekti tasandil); • määrab organisatsiooni esindajad, kes on volitatud elektrooniliselt allkirjastama toetuslepinguid (LSIGN) või finantsaruandeid (FSIGN) rahastus- ja hankeportaali kaudu. <p>Juriidilise isiku määratud esindaja valideerimise kõiki etappe kirjeldatakse rahastus- ja hankeportaalil.</p>
<p>Vähemate kogemustega organisatsioon</p>	<p>Organisatsioon või asutus, kes ei ole saanud käesoleva programmi alusel toetatava või varasema programmi alusel toetatud teatavat liiki meetme raames viimase seitsme aasta jooksul toetust enam kui kahel korral. See kategooria hõlmab esmataotlejaid (vt määratlus eespool).</p>
<p>Elukestev õpe</p>	<p>Igasugune elu kestel läbitav üldharidus, kutseharidus ja -õpe, mitteformaalne ja informaalne õppimine, mille tulemusel paranevad teadmised, oskused ja pädevused või ühiskonnas osalemine isiklikul, kodanikuks olemisega seotud, kultuurilisel, ühiskondlikul ja/või tööhõivealasel tasandil, sealhulgas nõustamis- ja juhendamisteenuste osutamine.</p>
<p>Uus tulija</p>	<p>Organisatsioon või asutus, kes ei ole saanud käesoleva programmi alusel toetatava või varasema programmi alusel toetatud teatavat liiki meetme raames varem toetust ei koordinaatori ega partnerina.</p>
<p>Mikrokvalifikatsioonitunnistus</p>	<p>Mikrokvalifikatsioonitunnistusega tunnustatakse ja tõendatakse läbipaistvate standardite ja nõuete alusel ning hindamise abil õpiväljundeid, mille õppija on omandanud lühiajalise õpikogemise tulemusena.</p> <p>Tõendamiseks väljastatakse tunnistus, kus on esitatud tunnistuse omaniku nimi, saavutatud õpiväljundid, hindamismeetod, tunnistuse väljastanud asutus ja vajaduse korral kvalifikatsiooniraamistiku tase ja omandatud ainepunktid. Mikrokvalifikatsioonitunnistused väljastatakse õppijale, need on jagatavad ja ülekantavad ning neid on võimalik koondada laiemateks kvalifikatsioonitunnistusteks või kvalifikatsioonideks.</p>
<p>Õpirändeleving/õppeleving</p>	<p>Saatva ja vastuvõtva organisatsiooni ning osalevate isikute vaheline leping, milles määratakse kindlaks õpirändeperioodi eesmärgid ja sisu, et tagada selle asjakohasus ja kvaliteet. Vastuvõttev organisatsioon võib kasutada lepingut ka alusena välismaal veedetud perioodi tunnustamisel.</p>

Kuu	Programmi „Erasmus+“ kontekstis ja toetuste arvutamisel võrdub üks kuu 30 päevaga.
Laialt avatud e-õpe (MOOC)	Massive Open Online Course (laialt avatud e-õpe) on täielikult veebipõhine kursus, mis on tasuta avatud kõigile ning millel puuduvad osalemistingimused või muud piirangud; sellistel kursustel on sageli suur osalejate arv. Nendel kursustel võib olla inimestevahelisi komponente (nt julgustatakse pidama osalejate kohalikke kohtumisi) ja need võivad hõlmata formaalset hindamist, kuid tavaliselt kasutatakse vastastikust hindamist, enesehindamist ja automaatset hindamist. On palju eri liiki MOOCe, mis on suunatud konkreetsetele valdkondadele, sihtrühmadele (nt kutseõpe, õpetajad) või õpetamismeetoditele. Programmi „Erasmus+“ raames rahastatavad MOOCid peavad olema kõigile avatud ning nii osalemine kui ka kursuse läbimist tõendav tunnistus või märk on osalejatele tasuta. Õppematerjalidele avatud juurdepääsu nõue kehtib ka MOOCide ja muude tervikkursuste suhtes.
Mitteformaalne õppimine/õpe	Mitteformaalse õppimise all mõistetakse õpet, mis toimub väljaspool formaalhariduse õppekava. Selle lähenemisviis on osaluspõhine ja õppijakeskne. Õppijad osalevad õppes vabatahtlikult ja seepärast on see tihedalt seotud noorte inimeste vajaduste, eesmärkide ja huvidega. Pakkudes täiendavaid õppimisallikaid ja -vorme, aitavad sellised tegevused ühtlasi oluliselt parandada õpiväljundeid formaalhariduses ja koolituses, samuti täita mittetöötavate ja mitteõppivate noorte või vähemate võimalustega noorte vajadusi ning võidelda sotsiaalse tõrjutusega.
Ametiprofiil	Konkreetses ameti puhul tavaliselt asjakohaste oskuste, pädevuse, teadmiste ja kvalifikatsioonide kogum.
OID-kood	Organisatsiooni ID-kood (OID-kood) on kordumatu tunnuscode, mille alusel eristatakse teie organisatsiooni kõigist teistest riiklike büroode hallatavates programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse meetmetes osalevatest organisatsioonidest. OID-koodi saate kasutada siis, kui taotlete riiklike büroode hallatavates programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse meetmete raames akrediteerimist või toetust.
Avatud juurdepääs	Üldmõiste, mis hõlmab teatavat liiki materjalide avaldamist avatuna, st sellisena, et neile pääseb juurde ja neid saab kasutada võimalikult suure kasutajarühm võimalikult suure kasutuskordade arvuga. Programmi „Erasmus+“ puhul kehtib nõue tagada avatud juurdepääs õppematerjalidele ning programmi raames soodustatakse avatud juurdepääsu teadustöö tulemustele ja andmetele.
Avatud õppematerjalid	Mis tahes liiki õppematerjalid (nt õpikud, töölehed, tunnikavad, õppevideod, terviklikud e-kursused, õppemängud), mida saab vabalt kasutada, kohandada ja jagada. Avatud õppematerjalid avaldatakse avatud litsentside alusel või on üldkasutatavad (st autoriõigusega antav kaitse on aegunud). Tasuta materjalid, mida üldsus ei saa kohandada ega jagada, ei ole avatud õppematerjalid.

Avatud litsents	Avatud litsents võimaldab autoriõiguse omajatel (loojad või muud õiguste omajad) anda üldsusele seadusliku loa oma teoseid vabalt kasutada. Programmi „Erasmus+“ puhul kehtiva avatud juurdepääsu nõude kohaselt peab selline avatud litsents võimaldama vähemalt kasutamist, kohandamist ja levitamist. Avatud litsentsile tuleks viidata teoses endas või kohas, kus seda levitatakse. Avatud litsentsiga õppematerjale nimetatakse avatud õppematerjalideks.
Osalejad	Programmis „Erasmus+“ osalejad on üksikisikud, kes osalevad projektis täiel määral ja kellele võidakse maksta osa Euroopa Liidu toetusest, mis on ette nähtud nende osalemiskulude (eeskätt reisi- ja elamiskulude) katmiseks.
Osalev organisatsioon	Programmi „Erasmus+“ projektis taotleja või partnerina osalev organisatsioon või mitteametlik noorterühm.
Partnerorganisatsioon	Partnerorganisatsioon on projekti ametlikul viisil (kaastoetusesaajana) kaasatud organisatsioon, mis ei ole taotleja rollis.
Partnerriigid	Riigid, mis ei osale programmis „Erasmus+“ täiel määral, kuid mis võivad osa võtta (partnerite või taotlejatena) programmi teatavatest meetmetest. Programmi „Erasmus+“ partnerriikide loetelu on esitatud käesoleva juhendi A osa jaotises „Kes võib osaleda programmis „Erasmus+“?“.
Partnerlus	Asutuste või organisatsioonide rühma sõlmitav kokkulepe ühistegevuse ja -projektide elluviimiseks.
Vähemate võimalustega osaleja	Inimesed, kellel on raskusi, mis taksitavad neil programmiga pakutavatest võimalustest osa saamast majanduslikel, sotsiaalsetel, kultuurilistel, geograafilistel või terviselikel põhjustel, rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu või muudel põhjustel, sealhulgas põhjustel, mis võivad viia diskrimineerimiseni Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 21 tähenduses.
Vastastikõpe	Õppetegevus, mis on osalejatele vastastikku kasulik ning mille käigus osalejad jagavad teadmisi, mõtteid ja kogemusi. Vastastikõppe tavad võimaldavad suhelda teiste osalejatega (ehk teised õppijad) ning osaleda tegevustes, mis pakuvad võimalust üksteiselt õppida ning seejuures saavutada haridusliku, kutsealase ja/või isikliku arenguga seotud eesmäärke.
Ettevalmistav kohtumine	Teises riigis asuva vastuvõtva organisatsiooniga kohtumine enne õpirändetegevuse alustamist, et valmistada tegevused ette ja tagada nende kõrge kvaliteet. See võib hõlmata näiteks osalevate organisatsioonide vaheliste halduskokkulepete sõlmimist ning meetmeid selleks, et luua vastastikune usaldus ja mõistmine.

Kutsealane areng	Osalejate (õppijad ja töötajad) kutseoskuste parandamine pädevuste ja kvalifikatsiooni arendamise ning üldjuhul arenguvajaduste analüüsi abil kindlaks tehtavate oskuste omandamise teel. Kutsealane areng hõlmab kõiki õppimisvõimalusi alates formaalõppel põhinevast koolitusest ja seminaridest kuni informaalse õppe võimalusteni.
Ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas tegutsev kasumit taotlev asutus	Eraettevõtte, mis a) teostab oma äritegevust kooskõlas eetiliste standarditega ja/või b) lisaks äritegevusele viib ellu teatavaid sotsiaalse väärtusega meetmeid.
Programmiriigid	Programmis „Erasmus+“ täiel määral osalevad ELi riigid ja ELi mittekuuluvad riigid, kus on asutatud riiklik büroo. Programmi „Erasmus+“ programmiiriikide loetelu on esitatud käesoleva juhendi A osa jaotises „Kes võib osaleda programmis „Erasmus+“?“.
Projekt	Ühtne meetmete kogum, mis on kavandatud ja viiakse ellu kindlaksmääratud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks.
Kvalifikatsioon	Hindamis- ja valideerimisprotsessi ametlik tulemus, milleni jõutakse juhul, kui pädev asutus otsustab, et isik on saavutanud teatavatele standarditele vastavad õpiväljundid.
Vastuvõttev organisatsioon	Programmi „Erasmus+“ mõne meetme (eeskätt õpirändemeetmete) raames on vastuvõttev organisatsioon osalev organisatsioon, kes võtab vastu ühe või mitu osalejat ja korraldab ühe või mitu tegevust programmi „Erasmus+“ projektis.
Kool	Asutus, mis pakub üld-, kutse- või tehnilist haridust ükskõik mis tasemel alates koolieelsest haridusest kuni keskhariduseni, sealhulgas alusharidus ja lapsehoid. Vastavas riigis kehtiv üldhariduse valdkonnas rahastamiskõlblike koolide määratlus on esitatud asjaomase riikliku büroo veebisaidil.
Saatev organisatsioon	Programmi „Erasmus+“ mõne meetme (eeskätt õpirändemeetmete) raames on saatev organisatsioon osalev organisatsioon, kes saadab ühe või mitu osalejat osalema programmi „Erasmus+“ projekti tegevuses.
VKEd (väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad)	Ettevõtted (vt eespool esitatud määratlus), kus on vähem kui 250 töötajat ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.

Sotsiaalne ettevõte	Ettevõtte – sõltumata õiguslikust vormist –, mis ei ole noteeritud reguleeritud turul direktiivi 2004/39/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses ning: 1) mille peaeesmärk põhikirja või muude põhikirjajärgsete dokumentide kohaselt ei ole mitte omanikele, liikmetele ja osanikele kasumi teenimine, vaid mõõdetava positiivse sotsiaalse mõju saavutamine, mille käigus ettevõtte: a) pakub uuenduslikke teenuseid või tooteid, mis annavad sotsiaalset kasu, ja/või b) kasutab toodete valmistamisel või teenuste osutamisel uuenduslikku meetodit, mis kajastab tema sotsiaalset eesmärki; 2) mis kasutab oma kasumit esmajoones oma peaeesmärgi saavutamiseks ning on kehtestanud kasumi osanikele ja omanikele jagamiseks kindlaks määratud menetlused ja eeskirjad, mis tagavad, et kasumi mis tahes jaotamine ei takista peaeesmärgi saavutamist; 3) mida juhitakse ettevõtlikul, vastutustundlikul ja läbipaistval moel, eelkõige kaasates töötajaid, kliente ja/või sidusrühmi, keda tema äritegevus mõjutab.
Töötajad	Isikud, kes osalevad hariduses, koolituses või noorte mitteformaalses õppes kutsealaselt või vabatahtlikult, sealhulgas õppejõud, õpetajad, koolitajad, koolijuhid, noorsootöötajad ja õpetamisega mitteseotud töötajad.
Õpikäik	Reis, mille kestel osaleja tutvub teise organisatsiooni või asutusega, selle tavade ja süsteemidega. See võimaldab osalejal omandada õpikogemuse, mis põhineb otsekontaktil ning vastuvõtva organisatsiooni meetodite ja tavade vaatlusel.
Praktika (õppepraktika)	Teatava perioodi veetmine teises riigis asuvas ettevõttes või organisatsioonis, et omandada tööturul vajaminevat eripädevust ja töökogemust ning parandada arusaamist asjaomase riigi majandus- ja sotsiaalkultuurist.
Riikidevaheline (meede)	Programmi „Erasmus+“ kontekstis tähendab see igasugust tegevust, millega on seotud vähemalt kaks programmi riiki, kui ei ole märgitud teisiti.
Valdkonnaüleused (pehmed; elulised) oskused	Hõlmavad võimet kriitiliselt mõelda, uudishimulikkust ja loomingulisust, algatusvõimet, võimet lahendada probleeme ja teha koostööd, suhelda tõhusalt mitmekultuurilises ja valdkondadevahelises keskkonnas, kohanemisvõimet, võimet tulla toime pinge ja ebakindlusega. Need oskused kuuluvad võtmepädevuste hulka.
Liidu läbipaistvus- ja tunnustamisvahendid	Vahendid, mis aitavad sidusrühmadel mõista, hinnata ja vajaduse korral tunnustada õpiväljundeid ja kvalifikatsioone kogu Euroopa Liidus.

Mitteformaalse ja informaaalse õppimise valideerimine	<p>Menetlus, mille käigus volitatud asutus kinnitab, et isik on saavutanud asjaomastele standarditele vastavad õpiväljundid, ning mis koosneb järgmisest neljast etapist:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.inimesega rääkides tema konkreetsete kogemuste kindlaksmääramine; 2.nende dokumenteerimine, et muuta inimese kogemused nähtavaks; 3.nende kogemuste ametlik hindamine ning 4.hindamistulemuste sertifitseerimine, mille tulemusena võidakse anda osaline või täielik kvalifikatsioon.
Virtuaalne õpiränne	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil toetatavad meetmed, sealhulgas e-õpe, millega omandatakse või soodustatakse rahvusvahelisi koostöökogemusi õpetamise, koolituse või õppimise kontekstis.
Noored	Programmi „Erasmus+“ kontekstis mõistetakse noorte all isikuid vanuses 13–30 aastat.

Kõrgharidus

Ainepunkt	Üksikisiku õpiväljundite hindamise ühik, mida saab kvalifikatsiooni omandamiseks koguda või teistesse õppekavadesse või kvalifikatsioonidesse üle kanda.
Ainepunktide omandamisega seotud õpirändeperiood (lühiajaline õpiränne)	Piiratud kestusega õppe- või praktikaperiood, mis veedetakse saatvas haridusasutuses käsil olevate õpingute raames välismaal, et koguda ainepunkte. Pärast õpirändeetappi naasevad üliõpilased õpingute jätkamiseks oma haridusasutusse.
Kraadi omandamisega seotud õpirändeperiood (kraadiõpe välisriigis)	Õppeperiood, mis veedetakse välismaal, et läbida kogu kraadi või tunnistuse saamiseks vajalik õpe sihtriigis/sihtriikides.
Akadeemiline õiend	Ametliku kvalifikatsioonidokumendi lisa, mille eesmärk on anda lisateavet kokkulepitud vormis läbitud õpingute kohta ning mida tunnustatakse rahvusvaheliselt; kõrgharidusdiplomile lisatud dokument, mis sisaldab standardkirjeldust kvalifikatsiooni omaniku läbitud õpingute laadist, tasemest, kontekstist, sisust ja staatusest. Kõrgkoolid koostavad selle Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu ja UNESCO kokku lepitud standardite kohaselt. Rahvusvahelise ühisõppekava puhul on soovitatav anda välja ühine akadeemiline õiend, mis hõlmab kogu õppekava ja mille on kinnitanud kõik asjaomast kraadi andvad ülikoolid.

Topeltkraad / mitmekordne kraad	(Vähemalt) Kaht eraldiseisvat kraadi tõendavad tunnistused, mis antakse ühisõppekava edukal läbimisel. Topeltkraad on teatavat liiki mitmekordne kraad. Mõlema kraadi tunnistusele peab alla kirjutama asjaomase õppeasutuse eest vastutav pädev asutus ning neid tuleb ametlikult tunnustada kraadi andnud eri õppeasutuste asukohariikides.
Erasmuse kõrgharidusharta	Euroopa Komisjoni antud akrediteering, mis annab programmiiriikide kõrgkoolidele õiguse esitada programmi „Erasmus+“ raames toetustaotlus ning osaleda õpirände- ja koostöötegevustes. Hartas on sätestatud aluspõhimõtted, millest asutus peaks kvaliteetse õpirände ja koostöö korraldamisel ja elluviimisel lähtuma, ning loetletud tingimused, mida asutus nõustub järgima selleks, et tagada kvaliteetsed teenused ja menetlused ning usaldusväärse ja läbipaistva teabe esitamine.
ECTS (Euroopa ainepunktisüsteem)	Õppimis-, õpetamis- ja hindamisprotsesside läbipaistvusel põhinev õppijakeskne süsteem ainepunktide kogumiseks ja ülekandmiseks. Süsteemi eesmärk on hõlbustada kvalifikatsioonide ja õppeperioodide tunnustamise kaudu õppekavade ja õpirände kavandamist, elluviimist ja hindamist. See on süsteem, mis aitab välja töötada, kirjeldada ja pakkuda õppekavasid ning anda kõrghariduse kaudu omandatavaid kvalifikatsioone. ECTSi kasutamine koos väljundipõhiste kvalifikatsiooniraamistikega muudab õppekavad ja kvalifikatsioonid läbipaistvamaks ja hõlbustab kvalifikatsioonide tunnustamist.
Kõrgkool	Kõrgkool, mis annab riigisiseste õigusaktide või tavade kohaselt tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, olenemata sellest, mis nimetust selle asutuse puhul võidakse kasutada, või asutus, mis pakub riigisiseste õigusaktide või tavade kohaselt kolmanda taseme kutseharidust või -õpet.
Ühiskraad	Üks kraadi tõendav tunnistus, mis antakse ühisõppekava edukal läbimisel. Tunnistusele peavad ühiselt alla kirjutama kaks või enam osalevat õppeasutust ja see peab saama ametliku tunnustuse kõikides osalevate õppeasutuste asukohariikides.
Ühisõppekavad	Ühiselt välja töötatud kõrgharidusprogrammid (õppe- või teadustöö valdkonnas), mida pakuvad ja tunnustavad täielikult kaks või enam kõrgkooli. Ühisõppekavasid võidakse ellu viia ükskõik millisel kõrghariduse õppeastmel, st bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes. Ühisõppekavad võivad olla riiklikud (kui kõik osalevad ülikoolid on samast riigist) või riikidevahelised/rahvusvahelised (kui osalevate kõrgkoolide seas on esindatud vähemalt kaks riiki).

Ühetsüklilised õppekavad	Lõimitud/pikaajalised programmid, mille käigus omandatakse kas esimese või teise astme kraad ja mida mõnes riigis iseloomustab endiselt paremini programmi kestus aastates kui kogutud ainepunktide arv. Enamikus neist riikidest on need väljapoole Bologna protsessi kohast esimese astme mudelit jäävad õppekavad meditsiini, hambaravi, veterinaarmeditsiini, õenduse ja ämmaemandaõppe erialal ning enamikul juhtudel hõlmavad need 1–8 % üliõpilaskonnast. Reguleeritud kutseala omandamiseni viivad lõimitud programmid kestavad sõltuvalt asjaomastest reguleeritud kutsealast üldjuhul viis-kuus aastat (300–360 EAP).
Kõrghariduse kolmas õppeaste	Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku kolmas õppeaste, milles kõrghariduse eest vastutavad ministrid leppisid Bologna protsessi raamistikus kokku 2005. aasta mais Bergenis toimunud kohtumisel. Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistiku kolmanda õppeastme kirjeldus vastab EQFi 8. taseme õpiväljundite kirjeldusele.

Kutsehariduse ja -koolituse valdkond

Õpipoisiõppe (õpipoiss)	Õpipoisiõppe tüüpi kava on selline esmakutseõppe vorm, kus äriühingus toimuv koolitus (praktilise töökogemuse omandamine töökohal) on vaheldumisi ühendatud üldhariduse omandamisega (teoreetilise/praktilise hariduse omandamine koolis või koolituskeskuses) ning mille edukal läbimisel omandatakse riiklikult tunnustatud esmakutseõppe kvalifikatsioon.
EQAVET (Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -õppe valdkonnas)	Poliitikakujundajatele ette nähtud võrdlusvahend, mis põhineb eesmärkide püstitamist ja kavandamist, rakendamist, hindamist ja läbivaatamist hõlmaval neljaetapilisel kvaliteeditsüklil. See on riikide valitsuste sõltumatust austav vabatahtlik süsteem, mida peaksid kasutama avaliku sektori asutused ja muud kvaliteedi tagamise kaasatud organid.
Kutsevõistlused	Rahvusvahelised valdkonnaüritused, mille käigus kutsehariduses ja -õppes osalejad võistlevad omavahel ning mille keskne eesmärk on edendada ja tunnustada kutseharidust ja -õpet, vahetada kogemusi, oskusteavet ja uuenduslikke tehnilisi lahendusi. Üritusi korraldatakse ettevõtjate, kutsehariduse ja -õppe pakkujate, kaubanduskodade ja teiste asjaomaste sidusrühmade tihedas koostöös, et suurendada kutsehariduse ja -õppe atraktiivsust ja toetada tiptaseme saavutamist.
Kutseharidus ja -õpe	Haridus ja õpe, mille eesmärk on anda inimestele edasi teadmised, oskusteave, oskused ja/või pädevused, mida on vaja teatavatel kutsealadel või tööturul üldisemalt. Programmi „Erasmus+“ elluviimisel on kutsehariduse ja -õppe meetmete alusel rahastamiskõlblikud projektid, milles keskendutakse kutsehariduse ja -õppe esma- või täiendusõppele.

Töölõppimine	Teadmiste ja oskuste omandamine ülesannete täitmise ja nende analüüsimise kaudu kutsealases kontekstis, kas töökohas (nt kihtkursus) või kutseharidus- ja -õppeasutuses.
---------------------	--

Täiskasvanuharidus

Täiskasvanuharidus	Täiskasvanutele pakutav igat liiki (formaalne, mitteformaalne, informaalne) haridus, v.a kutseharidus (täiendusõpe kuulub kutsehariduse ja -õppe alla).
Täiskasvanud õppija	Täiskasvanud isik, kes naaseb – pärast formaalhariduse omandamist või esmaõppe läbimist või nendest eemalejäämist mõne täiendusõppe (formaalse, mitteformaalse või informaalne) vormi juurde, mis ei ole seotud kutsehariduse ega -õppega. Programmi „Erasmus+“ projektide tähenduses ei loeta programmi „Erasmus+“ ükskõik mis sektori haridustöötajaid (õpetajad, koolitajad, pedagoogid, õppejõud, noorsootöötajad jne) täiskasvanuhariduses osalevateks täiskasvanud õppijateks. Haridusasutusega (kool, kutseharidus- ja -õppeasutus, kõrgkool, täiskasvanuharidusorganisatsioon vms) ametlikult seotud töötajad võivad osaleda programmi „Erasmus+“ asjaomase sektori töötajate jaoks ette nähtud tegevustes.

Noorte valdkond

Nõustaja	Rühma mittekuuluv tugitöötaja, kes toetab noori nende projekti ettevalmistamisel, elluviimisel ja hindamisel.
Kogukonna arendamine	Kogukonna loomine või tugevdamine selliste üksikisikute seas, kellel on ühine vajadus või huvi või kes on läbi elanud ühise kogemuse, mis neid seob. Kogukonna arendamise protsessi abil loodud kogukond on rühm, kus vahetatakse aktiivselt tavasid ja mõtteid kogukonna kui terviku edasise arengu nimel.
Dialoogi mehhanismid	Noorte ja noorteorganisatsioonide ning otsusetegijatega peetav dialoog ning jätkuva ühise mõttetöö foorum, mille raames käsitletakse noorte valdkonnas tehtava üleeuroopalise koostöö prioriteete, rakendamist ja järeelmeetmeid.

Digitaalne noorsootöö	Digitaalmeedia ja -tehnoloogia proaktiivne kasutamine ja käsitlemine noorsootöös. Digitaalne meedia ja -tehnoloogia võib olla noorsootöö vahend, tegevus või sisu. Digitaalne noorsootöö ei ole noorsootöö meetod – seda saab kasutada mis tahes noorsootöö vormi puhul ning sellel on samad eesmärgid mis noorsootööl üldiselt.
Rühmajuht	Noorte õpirände projektide puhul on rühmajuht täiskasvanu (vähemalt 18-aastane), kes saadab noorte vahetuses osalevaid noori, et tagada nende tõhus õpe (noortepass), kaitse ja turvalisus.
Mitteametlik noorterühm	Vähemalt neljast noorest koosnev rühm, millel kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, tingimusel et nende esindajatel on õigus võtta rühma nimel juriidilisi kohustusi. Sellised noorterühmad võivad teatavate programmi „Erasmus+“ meetmete puhul olla taotlejad ja partnerid. Lihtsustamise otstarbel samastatakse need rühmad käesolevas juhendis juriidiliste isikutega (organisatsioonidega, asutustega jne) ning 1. põhimeetme puhul, milles neil on õigus osaleda, käsitatakse neid programmis „Erasmus+“ osalevate organisatsioonidena. Rühma peab kuuluma vähemalt neli noort ning nende vanus peab vastama programmis üldiselt osalevate noorte vanusele (13–30). Erandjuhtudel ja kui kõik noored on alaealised, võib rühma esindada täiskasvanu. See võimaldaks noorterühmal (kus kõik on alaealised) esitada taotluse noorsootöötaja/nõustaja abil.
Liikuv tegevus	Enam kui ühes riigis toimuv tegevus. Liikuv tegevus on selline tegevus, mille käigus kõik osalejad liiguvad ühel ja samal ajal.
Nutikas noorsootöö	Noorsootöö uuenduslik edasiarendamine, mis hõlmab digitaalset noorsootööd ja sisaldab teadusuuringute, kvaliteedi ja poliitika komponenti.
Noortetegevus	Kooliväline tegevus (nt noortevahetus, tegutsemine vabatahtlikuna või noortele mõeldud koolitus), mille viib ellu noor kas üksinda või rühmas, eeskätt noorteorganisatsioonide kaudu, ja mida iseloomustab mitteformaalne lähenemine õppimisele.
Noorsootöötaja	Spetsialist või vabatahtlik, kes on seotud mitteformaalse õppimisega ning kes toetab noorte isiklikku sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut.

Noortepass

Euroopa vahend, mille abil parandatakse programmi „Erasmus+“ raames toetatavates projektides osalevate noorte ja noorsootöötajate õpiväljundite tunnustamist. Noortepass hõlmab: a) tunnistusi, mille osalejad võivad saada programmi mitme meetme raames, ning b) kindlaksmääratud protsessi, millega aidatakse noortel, noorsootöötajatel ja noorteorganisatsioonidel kajastada programmi „Erasmus+“ projektiga noorte ja mitteformaalse õppimise valdkonnas saavutatud õpiväljundeid. Ühtlasi on noortepass osa Euroopa Komisjoni ulatuslikumast strateegiast eesmärgiga parandada mitteformaalse ja informaalset õppimist ning noorsootöö tunnustamist nii Euroopas kui ka mujal.